BIBLIA

to je cyłe Swjate pismo stareho a noweho zakonja,

prjedy wot D. Marćina Luthera do němzkeje,

potom wot duchomnych: Jana Langi w Minakale a Mateja Jokiša w Hbjelzku a Jana Běhmarja w Budeztezach a Jana Wawera w Bukezach, kaž tež wot Michała Frenzela, duchomneho w Budeztezach do hornjołnžizkeje serbzkeje ryče ze wšitkej prózu pšełožena a pozdźišo wot druhich evangelzkich duchomnych wudawana,

nětko pak zaso z nowa a to jidnaty króć swěru pšehladana a wudata.

W Budyšinje ćišćana pola E. M. Monzy. 1905.

Creative Commons CC-BY-SA

Wobsah

Stary testament

•••

Nowy testament

Sćenje swjateho Marka	5
Sćenje swjateho Lukaša	41
Sćenje swjateho Jana	105
Druhi dźel ewangelija swj. Lukaša, skutki swjatych japoštołow.	153
List swjateho Pawoła na Romskich.	213
Prěni list swjateho Pawoła na Kovrinthizkich.	241
Druhi list swjateho Pawoła na Korintiskich.	267
List swjateho japoštoła Pawoła na Galatizkich.	285
List swj. japoštoła Pawoła na Ephefizkich.	295
List swj. japoštoła Pawoła na Philippizkich.	305
List swj. japoštoła Pawoła na Kolosejzkich.	313
Prěni list swj. japoštola Pawola na Thesalonzkich.	319

WOBSAH

Sćenje swjateho Marka

Prěni staw

Chrystus, wot Jana křćeny, bu spytany, prěduje, powoła wučomnikow a hoji chorych

- 1. To je započatk teho ewangeliona wot Jezom Chrysta teho Syna Božeho,
- 2. Jako pisane steji w profetach: Hlej, ja posćelu swojeho jandźela prjedy tebje, kotryž by twój puć před tobu přihotował. Mal. 3, 1.
- 3. Prědarja hłós je w pusćinje: Přihotujće puć teho Knjeza, čińće jeho šćežki rune. *Jez. 40, 3. Mat. 3, 3. Luk: 3, 4. Jan:1,23.*
- 4. Jan tón běše w pusćinje, křćiše a prědowaše wot křćenicy teje pokuty na wodawanje hrěchow.
- 5. A k njemu džėše won cyła židowska zemja a Jerusalemjenjo, a buchu wšitcy wot njeho kšćeni we Jordanskej rězy a wuznachu swoje hrěchi.
- 6. Jan pak běše woblečeny z kamjelskimi włosami a měješe kožany pas na swojich bjedrach a jědźeše skóčki a lěsny měd;

 Mat. 3, 4. 3 Mójz. 11, 22.
- 7. A prědowaše a dźeše: Jedyn dźe za mnu, kotryž je sylniši dyžli ja, kotremuž

- ja dosć njejsym, zo N. t. bych ja so před nim dele chilał a te rjemjenje jeho črijow rozwjazał; Mat. 3, 11.
- 8. Ja křću was z wodu, ale wón budže was ze swjatym Duchom křćić.
- 9. A poda so w tym samym času, zo Jezus z Galilejskeje wot Nacareta přińdźe a bu křćeny wot Jana we Jordanje.

 Mat. 3, 16. Luk. 3, 21.
- 10. A hnydom wustupi wón (Jan) z wody a widźeše njebjesa wotewrjene a teho Ducha, jako hołbja, na njeho dele přińdźo.

 Jan. 1, 32.
- 11. A sta so hłós z njebjes: Ty sy mój luby Syn, na kotrymž ja mam dobre spodobanje.

 Mat. 3, 17. Luk. 9, 35.
- 12. A hnydom honješe jeho Duch do pusćiny.

 Mat. 4, 1. Luk. 4, 1.
- 13. A běše tam w tej pusćinje štyrceći dnjow a bě spytany wot satana. A běše pola zwěriny, a jandželjo jemu služachu.
- 14. Jako pak Jan běše do jastwa podaty, přiúdže Jezus do Galilejskeje, prědowaše to ewangelijom wot kralestwa Božeho,

 Mat. 4, 17. Luk. 4, 15.
- 15. A dźeše: Čas je dopjelnjeny, a kralestwo Bože je so přibližiło; čińće pokutu wěrće ewangelionej.

- 16. Jako wón pak při Galilejskim morju chodžeše, wuhlada wón Šimana a Handrija, jeho bratra, zo wonaj syće do morja ćiskaštaj (přetož wonaj běštaj rybakaj).

 Mat. 4, 18. 21. Luk. 5, 2.
- 17. A Jezus dźeše k nimaj: Pójtaj za mnu; ja chcu činić, zo budźetaj čłowjekow rybakaj.
- 18. A hnydom wopušćištaj wonaj swoje syće a džėštaj za nim.
- 19. A jako wón běše trochu tam preč wotešoł, wuhlada wón Jakuba, Zebedeoweho syna, a Jana, jeho bratra, płatajo swoje syće we łódźi;

 Mat. 4, 21.
- 20. A na měsće wón jeju zawoła. A wonaj wopušćištaj swojeho nana Zžebedea we łódźi a tych najatych a džeštaj za nim.
- 21. A woni dźechu do Kapernauma; a hnydom na sabat dźese wón do sule a wučese.
- 22. A woni dźiwachu so jara na jeho wučbje; přetož wón wučeše jich móznje a nic jako pismawučeni. *Mat. 7, 28. Luk.* 4, 32.
- 23. A w jich šuli běše člowjek z nječistym duchom wobsynjeny, tón wołaše, Luk. 4, 33.
- 24. A dźeše: Śto mamy my z tobu, Jezu Nacarenski? Sy ty přišoł nas skazyć? Ja wěm, štó ty sy, tón swjaty Boži. St. 5, 7.
- 25. A Jezus pohrozy jemu a dźeše: Mjelč a wuńdź z teho čłowjeka! St. 9,
- 26. A tón nječisty duch torhaše jeho a wołaše z wulkim hłosom a wuńdźe z njeho.
 - 27. A woni so wšitcy jara dźiwachu,

- tak zo woni so bjez sobu woprašowachu a dźachu: Što je to? Kajka je to nowa wučba? Wón tež rozkazuje z mocu nječistym ducham, a woni jeho posłuchaju.
- 28. A na měsće bě wot njeho słyšane po wšitkich Galilejskich mjezach.
- 29. A woni džěchu hnydom z teje šule a přiňdžechu do Šimanoweje a Handrijoweje chěže, z Jakubom a z Janom.
- 30. A Šimanowa přichodna mać ležeše a měješe zymnu; a na měsće prajachu woni jemu wot njeje.
- 31. A wón přistupiwši pozběhnu ju horje a dźeržeše ju za ruku; a ta zymna ju hnydom wopušći, a wona jim słužeše.
- 32. Na wječor pak, jako słónco běše zašło, přinjesechu woni k njemu wšelkich chorych a wobsynjenych.
- 33. A cyłe město zhromadźi so k durjam.
- 34. A wón pomhaše wjele ludźom, kotřiž běchu na wšelke chorosće chori, a wuhna wjele čertow a njewotpušći čertam rěčeć; přetož woni jeho znajachu. *Jap. k 16, 17, 18.*
- 35. A rano do dnja stanu wón a wuńdźe a woteńdźe na puste město a činješe tam swoju modlitwu. Luk. 4, 42.
- 36. A za nim chwatachu Šiman a ći, kotřiž při nim běchu;
- 37. A jako jeho namakachu, dźachu woni k njemu: Wšitcy će pytaju.
- 38. A wón dźeše k nim: Pójmy do tych blišich městow, zo bych ja tam tež prědował; přetož na to sym ja přišoł. *Luk.* 4, 43.
- 39. A wón prědowaše we jich šulach po cylej Galilejskej zemi a honješe

čertow won.

- 40. A někajki wusadny přinádze k njemu, tón prošeše jeho, poklaknu před nim a džeše k njemu: Chceš-li jeno, dha móžeš tv mje wučisćić.
- 41. A Jezusej běše žel, přestrě ruku, dótknu so jeho a džeše k njemu: Ja chcu, budź wučisćeny.
- 42. A jako wón to dźeše, dźeše na mesće tón wusad wot njeho, a wón be wučisćeny.
- 43. A Jezus pohrozy jemu a honješe jeho hnydom wot sebje preč,
- 44. A dźeše k njemu: Hladaj, zo ty nikomu ničo njeprajiš; ale dźi a pokaž so měšnikej a wopruj za swoje wućišćenje, štož Mójzas je přikazał, k swědčenju na nich.

 3 Mójz. 14, 2.
- 45. Wón pak šedši won poča wjele wot teho rěčeć a tu wěc bjez ludži přinjesć, tak zo wón tam dale njemóžeše wjazy zjawnje do města nutř hić; ale wón běše wonkach w pustych městach, a woni přindžechu k njemu ze wšěch stronow.

 Luk. 5, 15.

2. staw

Wo jichtnym; Mateja powołanje a Chrystusowe zamołwjenje přećiwo Pharizejskim.

1. A po někotrych dnjach džěše wón zaso do Kapernauma; a wono bě zhonjene, zo wón w chěži je. Mat. 9,

- 2. A jich wjele so hnydom k njemu zhromadźichu, tak zo woni města njemějachu, tež nic wonkach před durjemi; a wón praješe jim to słowo.
- 3. A někajcy k njemu přinádžechu, kiž jichtneho přinjesechu, kotryž běše wot štyrjoch njeseny.

 Mat. 9, 2.
- 4. A jako woni njemóžachu před njeho přinící luda dla, wotkrychu woni tu třěchu, hdžež wón běše; a jako tu běchu rozkopali, pušcíchu woni to poslešco dele, na kotrymž tón jichtny ležeše.
- 5. Jako pak Jezus jich wěru widźeše, dźeše wón k temu jichtnemu: Mój syno, twoje hrěchi su tebi wodate.
- 6. Někotři pismawučeni pak běchu, ći tam sedžachu a pomyslichu sebi w swo-jich wutrobach:
- 7. Kak rěči tón tajke Bože hanjenje? Štó móže hrěchi wodawać, chiba Bóh sam?
- 8. A Jezus pózna hnydom w swojim Duchu, zo woni tak sami při sebi pomyslichu, a džeše k nim: Što wy sebi to pomysliće w swojich wutrobach? *Jan.2*, 24.
- 9. Što je lóžše, prajić k temu jichtnemu: Tebi su twoje hrěchi wodate; abo prajić: Postań, wzmi swoje poslešćo a chodź?
- 10. So byšće pak wědźeli, zo člorózki syn móc ma, na zemi hrěchi wodawać, dźeše wón k temu jichtnemu:
- 11. Ja ći praju, stań horje, zběhń swoje poslešćo a dźi do swojeho doma.
- 12. A na měsće stanu wón, zběhnu swoje poslešćo a dźěše won před wšitkimi, tak zo wšitcy buchu zatorhnjeni a chwalachu Boha a dźachu: My to

hišće nihdy njejsmy widźeli.

- 13. A wón wuńdźe zaso k morju; a wšitkón lud přińdźe k njemu, a wón jich wučeše.
- 14. A jako wón nimo preč dźeše, wuhlada wón Levia, Alfeoweho syna, na złi sedźo a dźeše k njemu: Pój za mnu. A wón stanu a dźeše za nim. Mat. 9, o. Luk. 5, 27.
- 15. A sta so, jako wón so k blidu synu we jeho chěži, synu so k blidu wjele złonikow a hrěšnikow z Jezusom a z jeho wučomnikami. Přetož jich běše wjele, a běchu za nim šli.
- 16. A jako pismawučeni a Farizejscy widźachu, zo wón z złonikami a z hrěšnikami jědźiše, dźachu woni k jeho wučomnikam: Čoho dla jě a pije wón z złonikami a z hrěšnikami?
- 17. A jako to Jezus słyšeše, dźeše wón k nim: Sylni njepotrjebaju lěkarja, ale chori; ja sym přišoł, hrěšnikow k pokuće wołać, a nic prawych. *Mat. 9, 13. Luk.* 5,32. 1 Tim. 1, 15.
- 18. A Jana a Farizejskich wučomnicy požčachu so často; a někotři přindžechu a džachu k njemu: Čoho dla požča so Janowi a Farizejscy wučomnicy, a twoji wučomnicy so njepožča?

 Mat. 9, 14.
- 19. A Jezus dźeše k nim: Kak móža so kwasni hosćo posćić, dokelž nawoženja pola nich je? Tak dołho hač nawoženju při sebi maju, njemóža woni so posćić.
- 20. Čas pak budže přiníc, zo budže nawoženja wot nich wzaty, a tehdy budža woni so posćić.
- 21. A nichtó njepřišiwa zapłatu wot noweho płata k starej drasće; přetož ta nowa zapłata so wšak wot stareho wot-

- torhnje, a džěra budže wjetša. *Mat. o,* 16. Luk. 5, 36.
- 22. A nichtó njepjelni mošt do stareho sudobja; hewak dha tón mošt to sudobje roztorha, a tón mošt so wulije, a to sudobje wozmje kónc. Ale mošt ma so do noweho sudobja linuć.
- 23. A sta su, ako wón na sabat přez žito dźėše, a jeho wučomnicy ducy počachu kłosy torhać. 5 Mójz. 23, 25.
- 24. Tuž dźachu ći Farizejscy k njemu: Hlej, što činja twoji wučomnicy na sabat, štož so njesłuša?
- 25. A wón dźeše k nim: Njejsće wy nihdy lazowali, što Dapit činješe, jako wón trjebaše a hłódny běše, wón a tež kotřiž z nim běchu?
- 26. Kak wón do Božeho doma dźeše w času Abjathara, teho wyšeho měšnika, a jědźeše te poswjećene chlěby, kotrež wšak nichtó jěsć njesmědźeše, chiba jeno měšnicy sami, a wón dawaše te same tež tym, kiž při nim běchu? 1 Sam. 21, 6. 2 Mójz. 29, 32.
- 27. A tež dźeše wón k nim: Sabat je čłowjeka dla sčinjeny, a nic čłowjek sabata dla. ((5 Mójz. 5, 14.))
- 28. Teho dla je člorózki syn tež knjez na sabaće.

 Luk. 6, 5.

- Wo wuknjenej rucy, Chrystusowym ćeknjenju, japoštołow powołanju, pismawučenych leztrowanju a wo Božich přećelach.
- 1. A wón dźeše zaso do šule; a tam beše čłowjek, kiż meješe wuschnjenu ruku. *Mat. 12, 9. 10. Luk. 6, 6.*
- 2. A woni kedźbowachu skradźu na njeho, hač wón jeho tež na sabat zahojić budźe, tak zo bychu jeho wobskoržili.
- 3. A wón dźeše k temu čłowjekej, kiž tu wuschnjenu ruku měješe: Pój sem bjez nas!
- 4. A wón dźeše k nim: Hodźi so na sabat derje abo zlě činić? žiwjenje zdźeržeć abo morić? Ale woni mjelčachu.
- 5. A wón pohlada z hněwom na nich wokoło a zrudži so na jich wutroby twjerdosći a džeše k temu člowjekej: Přestrě) swoju ruku. A wón ju přestrě, a ta sama jeho ruka bu čerstwa, jako ta druha.

 1 Kral. 13, 6.
- 6. A ći Farizejscy šedši won dźeržachu hnydom radu na njeho z Herodašowymi słužownikami, kak bychu jeho skóncowali. Mat. 12, 14.
- 7. Ale Jezus wustupi ze swojimi wučomnikami k morju, a wjele luda dźeše za nim z Galilejskeje a ze Židowskeje,
- 8. A z Jerusalema a z Jdumejzkeje a wot tamneje strony teho Jordana a kotřiž wokoło Tirusa a Sidona bydla,

- wulki lud, kotřiž jeho skutki słyšachu a přińdźechu k njemu.
- 9. A wón dźeše k swojim wučomnikam, zo bychu jemu łódźičku hotowu měli teho luda dla, zo bychu jeho njećišćeli.
- 10. Přetož wón běše wjele ludži wustrowił, tak zo woni jeho nadpadžechu, zo bychu so jeho dótkli, wšitcy, kiž běchu jara chori.
- 11. A nječisći duchojo, jako jeho widźachu, padźechu před nim dele, wołachu a dźachu: Ty sy Syn Boži.
- 12. A wón jim twjerdźe hrożeše, zo bychu jeho zjawneho nječinili.
- 13. A wón dźeše na horu a zawoła k sebi tych, kotrychž wón chcyše, a woni dźechu k njemu.
- 14. A wón wustaji tych dwanaće, zo bychu při nim byli a zo by wón jich won pósłał prědować, Mat. 10, 1. Luk 6, 13. St. 9, 1.
- 15. A zo bychu móc měli chorosće zahojić a čertow won honić.
 - 16. A da Simanej to mjeno Pětr;
- 17. A Jakuba, syna Zebedeoweho, a Jana, Jakuboweho bratra; a da jimaj mjeno Boanerges, to je hrimanja džěći;
- 18. A Handrija a Philippa a Bartroma a Mateja a Tomaša a Jakuba, Alfejoweho syna, a Tadeja a Šimana Kananejzkeho,
- 19. A Judaša Išariotha, kotryž tež jeho přeradži.
- 20. A woni přindžechu dom. A lud so zaso hromadu zendže, tak zo woni tež njemóžachu chlěba pojěsć. St. 6, 31.
- 21. A jako to słyšachu, kiż jemu přisłušachu, wuńdźechu woni, zo bychu

- jeho dźerželi; přetož woni dźachu: přińć.
- 22. Pismawučeni pak, kotřiž běchu z Jerusalema dele přišli, dźachu: Wón ma Beelzebuba, a přez tych čertow wyšeho honi wón čertow won. *Mat. 9, 34. Luk.* 11, 15.
- 23. A wón zawoła jich k sebi a dźeše k nim w přirunanjach: Kak móže satan satana won honić?
- 24. Hdyž kralestwo samo ze sobu přez jene njeje, dha njemóže to same kralestwo wobstać.

 Luk. 11, 17.
- 25. A hdyž chěža sama ze sobu přez jene njeje, dha njemóže ta sama chěža wobstać.
- 26. A jeli zo satan sam sebi je přećiwny a ze sobu njeje přez jene, njemóže wón wobstać, ale bjerje kónc.
- 27. Nichtó njemóže sylnemu do jeho doma panuć a jeho grat jemu pobrać, chiba zo wón sylneho prjedy zwježe a potom hakle jeho chěžu wurubi.
- 28. Zawěrnje, ja praju wam: Wšitke hrěchi budźa wodate člorzkim dźećom, tež to Bože hanjenje, z kotrymžkuli woni Boha hanja;
- 29. Štóž pak swjateho Ducha hani, tón nima žaneho wodawanja wěčnje, ale je hódny wěčneho sudźenja.
- 30. Přetož woni dźachu, zo ma nječisteho ducha. St. 22.
- 31. A jeho bratřo a jeho mać přindzechu a póslachu k njemu stejo wonkach a dachu jeho zawolać.
- 32. (A lud sedźeše wokoło njeho.) A woni dźachu k njemu: Hlej, twoja mać a twoji bratřo prašeju so wonkach za tobu. Luk. 8, 109.

- 33. A wón wotmołwi jim a dźeše: Stó je moja mać? abo kotřiž su moji bratřa?
- 34. A wón pohlada koło wokoło so na tych wučomnikow, kiż wokoło njeho sedźachu, a dźeše: Hlej, ći su moja mać a moji bratřa.
- 35. Přetož štóž Božu wolu čini, tón je mój bratr a moja sotra a moja mać.

Wšelake přirunanja; spokojenje morja.

- 1. A wón zaso poča wučić při morju, a wjele luda so k njemu zhromadži, tak zo wón dyrbješe do łódźe stupić a na wodźe sedźić; wšitkón lud pak běše na zemi při morju.
- 2. A wón jich dołho wučeše přez wšelke přirunanja. A w swojej wučbje dźeše wón k nim:
- 3. Posłuchajće! Hlej, syjer wuńdźe, zo by rozsywał. Mat. 13, 1. Luk. 8, 4.
- 4. A poda so, jako wón rozsywaše, padźe někotre při puću; a te ptaki pod njebjesami přińdźechu a zežrachu jo.
- 5. Někotre pak padže na skalojte, hdžež wjele zemje njeměješe; a zeńdže hnydom, teho dla, zo njeměješe hluboku zemju.
- 6. Jako pak słónco běše zešło, zwjadnu wone, a dokelž korjenja njeměješe, wuschnu wone.
- 7. A někotre padže bjez černje, a te černje rosčechu sobu a zdusychu jo a njepřinjese žaneho ploda.

- 8. Někotre pak padže na dobru zemju a přinjese płód, kiž přiběraše a rosćeše; a přinjese někotre třiceći króć a někotre šěsć džesać króć a někotre sto króć.
- 9. A wón dźeše k nim: Štóž ma wuši k posłuchanju, tón posłuchaj.
- 10. A jako wón sam běše, woprašachu jeho ći, kiž při nim běchu z tymi dwanaćomi, wo te same přirunanja.
- 11. A wón dźeše k nim: Wam je date, zo byšće wědźeli te potajnstwa Božeho kralestwa; tym pak wonkach stanje so wšitko přez přirunanja,
- 12. Tak zo bychu woni z widźacymaj wočomaj widźeli a wšak njepóznali, a ze słyšacymaj wušomaj słyšeli a wšak njezrozumili, tak zo bychu so něhdźe njewobroćili a jim jich hrěchi wodate byłe. Jez. 6, 9. 10. Mat. 13, 14. Luk. 8, 16. Jan. 12, 40. Jap. zk. 28, 26. Rom. 11, 8.
- 13. A dale dźeše wón k nim: Njerozumiće wy to přirunanje, kak dha chceće wy te druhe wšitke zrozumić?
 - 14. Tón syjer rozsywa to słowo.
- 15. Ći su pak, kiž při puću su: hdźež to słowo rozsyte budźe, a hdyž woni to su słyšeli, tuž přińdźe na měsće satan a wozmje preč to słowo, kotrež do jich wutrobow běše wusyte.
- 16. Tak tež ći su, kiž na skalojte syći su: hdyž woni to słowo su słyšeli, wozmu woni to same hnydom z wjesołosću horje;
- 17. A nimaju korjenja w sebi, ale su počasni; hdyž so horjo abo přesćěhanje słowa dla zběhnje, woni so hnydom pohórša.
- 18. A ći, kotřiž bjez ćernje su syći, ći su: kiž to słowo słyša, St. 10, 23. 24.

- 19. Ale ta starosć teho swěta a to jebate bohatstwo a wjele druhich žadosćow šedši nutř zduša to słowo, a tak bjez płodow wostanje. *Luk 12, 15. 1 Tim. 6, 17.*
- 20. A ći su, kiž na dobru zemju su syći: kotřiž to słowo słyša a wozmu to same horje a přinjesu płody, někotry třiceći króć a někotry šěsć dźesać króć a někotry sto króć.
- 21. A wón dźeše dale k nim: Zaswěći tež štó swěcu, tak zo by pod běrtl abo pod blido była stajena? Njebudźe wona na swěćenk stajena? *Mat. 5, 15. Luk. 8, 16. St. 11, 33.*
- 22. Přetož ničo njeje potajne, kotrež by njebylo zjewjene; a njeje ničo tak skradžu, zo by njewušlo. *Mat.* 10, 26.
- 23. Jeli zo štó ma wuši k posłuchanju, tón posłuchaj.

 Mat. 11, 15.
- 24. A dale wón dźeše k nim: Hlajće, što wy słyšiće. S kajkejž měru wy měriće, z tajkej budźa wam zaso měrić; a budźa wam hišće přidać, kiž wy to słyšiće.

 Mat. 7, 2. Luk. 6, 38.
- 25. Přetož štóž ma, temu budže date, a štóž nima, wot teho budže tež wzate, štož wón ma.

 Luk. 19, 26.
- 26. Tež dźeše wón: Bože kralestwo ma so tak, runje jako by čłowjek symjo do zemje ćisnył,
- 27. A by spał a stawał wodnjo a w nocy, a to symjo by zešło a rostło, zo wón njewě;
- 28. Přetož zemja sama wot sebje přinjese płody, najprjedy zelinu, potom kłós, potom połnu pšeńcu w kłosu.
- 29. Hdyž wona pak płody je přinjesła, pósćele wón tam hnydom serp; přetož

žně su nastale.

- 30. Dale dźeše wón: Komu chcemy my Bože kralestwo přirunać? abo z kajkim přirunanjom chcemy my jo přirunać?
- 31. Wone je jako žonopowe zorno; hdyž to same na rolu budže wosyte, je wone to najmjeńše bje wšitkimi symjenjemi na zemi; ((Mat. 13, 31. Luk. 13, 19.))
- 32. Ale hdyž budźe wusyte, přiběra wone a budźe wjetše, dyžli wšitka zelina, a přinjese wulke hałuzy, tak zo móža pod jeho chłódkom tych njebjesow ptaki sebi hnězda činić.
- 33. A přez wjele tajke přirunanja praješe wón jim to słowo, kaž móžachu to same słyšeć.
- 34. Bjez přirunanja pak njeryčeše wón ničo k nim. Ale wosebje wón te wšitke swojim wučomnikam wułoži.
- 35. A tón samy dźeń wječor dźeše wón k nim: Přewjezmy so na druhu stronu.
- 36. A woni dachu so ludu rozeńć a wzachu jeho tak, kajkiž wón běše na łódźi; wono běše tež wjazy łódźičkow při nim.

 Mat. 8, 23.
- 37. A wulki wichor so zběhnu a žołmy walichu so na łódź, tak zo bu ta łódź napjelnjena.

 Jon. 1, 4. 5.
- 38. A wón běše z posledka we łódźi a spaše na zawku. A woni zbudźichu jeho a dźachu k njemu: Mištrje, njestaraš ty so wo to, zo my kónc wozmjemy? *Mat.* 8, 25, 26.
- 39. A wón postanu a pohrozy wětrej a dźeše k morju: Mjelč a woněm! A wětr přesta a sta so wulka ćišina.

- 40. A wón dźeše k nim: Kak zo so wy tak bojiće? Kak zo wy žaneje wery nimaće?
- 41. A woni so jara bojachu a dźachu bjez sobu: Štó to je tón? Přetož tež wětr a morjo staj jemu poslušnaj. *Pj.* 107, 25.

5. staw

Wo wobsynjenym, žonje, kotraž krawu chorosć měješe, a Jairowej dźowčičcy.

- 1. A woni přińdźechu na tamnu stronu teho morja, do Gadarenzkeho kraja. *Mat. 8, 28. Luk. 8, 26.*
- 2. A jako wón z łódźe wustupi, běžeše jemu hnydom napřećiwo z rowow čłowjek, kotryž běše z nječistym duchom wobsynjeny,
- 3. Kotryž w rowach bydleše; a njemóžeše jeho nichtó zwjazać, tež nic z rjećazami.
- 4. Přetož wón běše často z putami a z rjećazami zwjazany był, a běše te rjećazy roztorhał a te puta rozłamał, a nichtó njemóžeše jeho skludźić.
- 5. A běše přeco, wodnjo a w nocy, na horach a w rowach, wołaše a biješe so sam z kamjenjemi.
- 6. Jako wón pak Jezusa z daloka wuhlada, přiběža wón a panu před nim dele,
- 7. A wołaśe z wulkim hłosom a dźeše: Što mam ja z tobu činić, Jezu, ty Syno Boha wjeršneho? Ja će na Boha zaroću, zo by ty mje nječwělował.

- 8. Wón pak dźeše k njemu: Wuńdź, ty nječisty ducho, z teho čłowjeka!
- 9. Tuž wopraša jeho: Kajke maš ty mjeno? A wón wotmołwi a dźeše: Moje mjeno je legion, přetož nas je wjele.
- 10. A wón prošeše jeho jara, zo by jich z teho sameho kraja njewuhnał.
- 11. Wulke stadło swinjow pak tam běše při horach na pastwje.
- 12. A ći čerći prošachu jeho wšitcy a dźachu: Pušć nas do tych swini, zo bychmy do nich zašli.
- 13. A hnydom wotpušći to jim Jezus. A ći nječisći duchojo šedši won dźechu do tych swini, a to stadło skoči jene dobo dele do morja (wono beše jich pak pola dweju tawzynt) a tepichu so w morju.
- 14. Ći swinjacy pastyrjo pak ćeknychu a připowědachu to w měsće a wsach. A woni wuńdźechu, zo bychu wohladali, štož so běše stało.
- 15. A přindzechu k Jezusej a widzachu teho, kotryž běše wot čertow był wobsynjeny, zo wón sedzeše a běše zwoblečeny a při swojim rozomje; a woni so bojachu.
- 16. A kotřiž to widželi běchu, powědachu jim, štož so z tym wobsynjenym běše stało, a to wot tych swini.
- 17. A woni počachu jeho prosyć, zo by wón chcył z jich mjezow wuńć.
- 18. A jako wón do łódźe stupi, prošeše jeho tón wobsynjeny, zo by móhł pola njeho być.
- 19. Jezus pak jemu to njewotpušći, ale džeše k njemu: Dži ty dom k tym swojim a připowědaj jim, kajke wulke wěcy tebi tón Knjez je činił a zo wón so na tebi je smilił.

- 20. A wón woteńdźe a poča won wołać w tych dźesać městach, kak wulke wěcy jemu Jezus je činił. A wšitcy ludźo so dźiwachu.
- 21. A jako so Jezus zaso we łódźi přewjeze na druhu stronu, zhromadźi so wjele luda k njemu a běše při morju.
- 22. A hlaj, k njemu přindže jedyn tych wyšich wot šule, z mjenom Jairus. A jako jeho widžeše, padže wón k jeho nohomaj,

 Mat. 9, 18. Luk. 8, 41.
- 23. A prošeše jeho jara a dźeše: Moja dźowka je w poslednim skónčenju; pój wšak a połož rucy na nju, zo by wona wotchoriła a žiwa była.
- 24. A wón dźeše z nim; a wjele ludźi dźeše za nim, a woni jeho ćišćachu.
- 25. A někajka žónska tam běše, kotraž swoju krawu chorosć dwanaće lět běše měla, 3 Mójz. 15, 25. Mat. 9, 20.
- 26. A běše wjele ćerpiła wot wjele lěkarjow a wšitko swoje zamóženje na to wułožiła, a njepomhaše jej ničo, ale bě přeco hórje z njej.
- 27. Jako ta wot Jezusa słyšeše, přińdźe wona w ludu zady a dótknu so jeho drasty; Lut. 8, 44.
- 28. Přetož wona běše prajila: Hdy bych so ja jeno jeho drasty dótknyla, dha bych wotchorila.
- 29. A na měsće wuschnu ta studnja jeje krwě, a wona čuješe na žiwoće, zo je wot swojeje čwěle zahojena.
- 30. A na měsće, jako Jezus sam na sebi pózna, zo móc běše z njeho wušła, wobroći wón so k ludu a dźeše: Štó je so mojeje drasty dótknył?
- 31. Ale jeho wučomnicy dźachu k njemu: Ty widźiš, zo će ludźo ćišća, a

- rjeknješ: Štó je so mje dótknył?
- 32. A wón so wohlada za tej, kotraž to běše činiła.
- 33. Ta žona so pak boješe a třepotaše (přetož wona wjedźeše, štož so běše na njej stało), přiúdźe a padźe před nim dele a powědaše jemu wšitku prawdu.
- 34. Wón dźeše pak k njej: Moja dźowka, twoja wĕra je tebi pomhała; dźi z mĕrom a budź čerstwa wot swojeje čwěle.
- 35. Jako wón hišće tak rěčeše, přińdźechu někotři wot čeledźe teho šulskeho wyšeho a dźachu: Twoja dźowka je wumrěla; što ty hišće teho mištra prócuješ?
- 36. Jezus pak hnydom wusłyša tu ryč, kiž běše ryčana, a dźeše k temu šulskemu wyšemu: Njebój, so; jeno wěr. Luk. 8, 50.
- 37. A njeda nikomu za sobu hić, w swojim wótznym kraju a domach hač jeno Pětrej a Jakubej a Janej, Jakubowemu bratrej.
- 38. A wón přindže do chěže teho šulskeho wyšeho a widžeše tón ropot a kotřiž jara płakachu a skiwlachu. *Jer. 4,* 8.
- 39. A wón dźeše k nim přišedši nutř: Što wy tajki ropot ćěriće a płačeće? To dźećo njeje wumreło, ale spi. Jan. 11, 11.
- 40. A woni so jemu smějachu. Wón pak wuhna wšitkich a wza k sebi teho džěsća nana a maćer a tych, kotřiž z nim běchu, a džěše nutř, hdžež to džěćo ležeše.
- 41. A wón přija to džěćo za ruku a džeše k njemu: Talitha kumi, to

- je přeložene: Holčatko, ja praju tebi, stawaj!
- 42. A na měsće postanu to holčatko a chodžeše wokoło; wone běše pak dwanaće lět stare. A woni buchu jara zatorhnjeni.
- 43. A wón jim twjerdźe zakaza, zo by nichtó wo tym njewědźał, a dźeše, zo bychu jej jěsć dali.

Chrystus bu zacpějny, pósćele japoštołow won; Janej bu hłowa wotćata; dźiwne nasyćenje a pomoc.

- 1. A wón wuńdźe tam a přińdźe do swojeho wótcneho kraja; a jeho wučomnicy dźechu za nim. *Mat.* 13, 54. Luk. 4, 16.
- 2. A jako sabat přináže, poča wón wučić we jich šuli. A wjele, kiž posłuchachu, dźiwachu so jeho wučbje a dźachu: Z wotkal ma tón tuto? A kajka je to mudrosć, kotraž jemu je data, zo tajke skutki so přez jeho rucy stanu?
- 3. Njeje to tón čěsla, Mariny syn, a bratr Jakubowy a Jezusowy a Judašowy a Šimanowy? Njejsu tež jeho sotry tudy pola nas? A pohóršachu so na nim. Luk. 4, 22.
- 4. Jezus pak dźeše k nim: Profeta nihdźe mjenje njepłaći, hač w swojim wócnym kraju a domach při swojich. *Jan.* 4,44.
- 5. A wón njemóžeše tam žadyn skutk činić, chiba na mało chorych połoži wón rucy a zahoji jich.

- 6. A podźiwa so jich njewerje. A wobchodźi po mestkach wokoło a wucese.
- 7. A wón zawoła tych dwanaće a poča jich won pósłać po dwěmaj a da jim móc nad nječistymi duchami.

 Mat. 10, 1.
- 8. A přikaza jim, zo bychu ničo sobu na puć njebrali, chiba jeno kij, nic wačok, nic chlěba ani pjenjezy w pasu;
- 9. Ale zo bychu w črijach byli a so dwě sukni njewoblekli.
- 10. A dźeše k nim: Hdźež wy do cheże přińdźeće, tam wy wostańće, hač byšće tam zaso woteśli.
- 11. A jeli zo někotři was horje njewozmu ani was njeposluchaju, tam wy preč dźiće a třasće tež tón proch z wašich nohow, na swědčenje na nich. Zawěrnje, ja praju wam: Sodomzkim abo Gomorzkim budže na sudny džeń lóže, dyžli tajkemu městu. *Mat: 10, 14. Luk. 9, 5. Jap. zk. 13, 51.*
- 12. A woni šedši won prědowachu, zo bychu ludžo pokutu činili.
- 13. A wuhnachu wjele čertow a žałbowachu wjele chorych z wolijom a wustrowichu jich.

 Jak. 5, 14.
- 14. A kral Herodas słyšeše to (přetož jeho mjeno běše zjawne sčinjene) a džeše: Jan, tón křćenik, je wot morwych stanuł, a teho dla stanu so tajke skutki w nim.

 Mat. 14, 1. Luk. 9, 7.
- 15. Někotři pak dźachu: Wón je Elias; někotři pak: Wón je profeta abo jedyn tych profetow.
- 16. Jako pak to Herodas słyšeše, dźeše wón: To je Jan, kotremuž ja sym hłowu sćał; tón je wot morwych stanył.
- 17. Přetož wón, Herodas, běše won pósłał, jimał Jana a jeho sadźił do

- jastwa, Herodiady, Philippa, swojeho bratra, mandźelskeje dla; přetož wón běše ju za mandźelsku wzał. *Luk. 3, 19.*
- 18. Jan pak džeše k Herodašej: Tebi so njesłuša, twojeho bratra mandželsku měć.

 3 Mójz. 18, 6.
- 19. Herodias teho dla łakaše na njeho a chcyše jeho morić, ale njemóžeše.

Tekst na 5. njedželu po třoch kralach. III.

- 20. [Herodas pak so Jana boješe, dokelž wón wjedźeše, zo wón prawy a swjaty muž běše, a wobarnowa jeho; a we wjele wězach jeho a słyšeše jeho rad.
- 21. Jako pak sprawny dźeń přińdźe, zo Herodas wjećer hotowaše na swój narodny dźeń swojim wyšim a hejtmanam a tym wosebnym w Galilejskej; *Mat.* 14, 6.
- 22. A nutř stupi dźowka teje Herodiady a rejwaše; a to so Herodašej lubješe a tym, kotřiž za blidom sedžichu; tuž džeše tón kral k temu holčeću: Proš mje, za čož ty chceš, ja chcu jo tebi dać.
- 23. A přisahnu so jej: Štož ty mje budžeš prosyć, to chcu ja tebi dać hač do polojzy mojeho kralestwa.
- 24. Wona pak wuńdźe won a dźeše k swojej maćeri: Što ja dyrbju prosyć? Ta dźeše: Pře hłowu Jana, teho křćenika.
- 25. A wona na měsće z khwatanjom zandže nutř k kralej, prošeše a džeše: Ja chcu, zo by ty mi dał nětk hnydom na škli tu hłowu Jana, teho křćenika.
- 26. Tón kral bu zrudny; dha wšak teje pšisahi a tych dla, kotřiž za blidom

- sedźichu, njechaše wón jej zapowjedźić.
- 27. A na měsće pósla tón kral wobwješerja a da jeho hlowu hew přinjesć. Tón teho dla šedši tam zća jemu hlowu we jastwje;
- 28. A přinjese jeho hłowu na škli a da ju temu holčeću; a to holčo da ju swojej maćeri.
- 29. A jako to jeho wučomnicy słyšachu, přińdźechu woni a wzachu jeho ćeło a schowachu jo do rowa.]
- 30. A ći pósli pak zhromadźichu so zaso k Jezusej a zjewichu jemu to wšitko a štož běchu činili a wučili. *Mat.* 14, 13. *Luk.* 9, 10.
- 31. A wón dźeše k nim: Pójće wy wosebje do pusćiny a wotpočńće trochu. Přetož jich běše wjele, kotřiž přichadžachu a wotchadžachu, tak zo woni ani k jědži chwile njemějachu. 32. A woni so wjezechu na lódži do pusćiny wosebje.
- 33. A ludžo jich widžachu, zo so preč wjezechu, a jich wjele jeho póznachu a běžachu tam pěši ze wšěch městow, a přindžechu prjedy nich a zendžechu so k njemu.
- 34. A Jezus šedši z łódźe won wuhlada tón wulki lud, a běše jemu žel teho sameho; přetož woni běchu jako wowcy, kiž nimaju žaneho pastyrja. A wón poča jich wučić wjele wěcow.

 Mat. 9, 36.
- 35. A jako nětk chcyše skoro wječor być, přistupichu jeho wučomnicy k njemu a dźachu: Tudy je pusćina a dźeń je so minył; *Mat. 14, 15. Luk. 9, 12. Jan. 6, 5.*
- 36. Rozpušć jich, zo bychu woni ducy do wokolnych wsow a městow sebi chlěb

- kupili; přetož woni nimaju ničo k jědźi.
- 37. Wón pak wotmołwi a dźeše k nim: Dajće wy jim jěsć. A woni dźachu k njemu: Mamy dha my hić a za dwě zćě krošow chlěba kupić a jim jěsć dać? *Jan.* 6, 7.
- 38. Wón pak dźeše k nim: Wjele chlěba wy maće? Dźiće a pohladajće. A jako so běchu wobhonili, dźachu woni: Pjeć, a dwě rybje.
- 39. A wón přikaza jim, zo bychu so wšitcy dele zesydali, jene połne blido po druhim, na zelenu trawu.
- 40. A woni zesydachu so po rjadu, sto a sto, pjeć dźesać a pjeć dźesać.
- 41. A wón wza te pjeć pokroty a tej dwě rybje a pohlada do njebjes, dźakowaše so a łamaše te chlěby a da je swojim wučomnikam, zo bychu jim prjódk kładli. A tej dwě rybje rozdźěli wón bjez wšitkich.
- 42. A woni jědžachu wšitcy a buchu nasyćeni.
- 43. A woni zebrachu kruškow chlěba, dwanaće korbow połnych, a wot teju rybow (něšto).
- 44. A běše tych, kotřiž běchu jědli, pola pjeć tawzynt mužow.
- 45. A hnydom přinući wón swojich wučomnikow, zo bychu na łódź stupili a prjedy njeho so přewjezli do Bethzaidy, hač by wón tón lud rozpušćił. *Mat. 14, 22. Jan. 6, 17.*
- 46. A jako wón jich běše wot sebje preč pósłał, dźěše wón na horu, zo by so modlił.
- 47. A jako wječor bu, běše ta lódź srjedźa na morju, wón pak sam na zemi.

- 48. A wón widźeše, zo woni z wulkej prócu so wjezechu; přetož wětr běše jim přećiwny. Teho dla při štwórtej nócnej waše přindže wón k nim, chodžeše po morju a chcyše nimo nich prjedy přinć.
- 49. Jako pak woni widźachu, zo wón po morju chodźeše, měnjachu woni, zo je šerjenje, a zakřičachu;
- 50. Přetož wšitcy jeho widžachu a nastróžichu so. A na měsće rěčeše wón z nimi a džeše k nim: Budžće dobreje mysle; ja to sym, njebójće so.
- 51. A wón stupi k nim do łódźe, a tón wětr woćichnu. A woni so jara wulcy w sebi nastróžichu a dźiwachu so. St. 4, 39.
- 52. Přetož ničo rozomniši njebuchu nad tymi khlěbami, a jich wutroba běše stwjerdnjena.
- 53. A jako so přewjezli běchu, přińdźechu woni do Genezarethzkeho kraja, a tam woni tu łódź k brjohej přistajichu.

 Mat. 14, 34.
- 54. A jako nětk z lódže běchu wušli, hnydom jeho ludžo póznachu;
- 55. A woni, běžawši po wšitkim tym samym wokolnym kraju wokoło, počachu chorych na łožach wokoło nosyć, hdźež woni słyšachu, zo wón tam je.
- 56. A hdźeż wón dźeše do mestow abo do mestow abo do wsow, tam kładźechu woni chorych na torhośćo a prosachu jeho, zo bychu so jeno teho wobruba jeho drasty dótkli. A kotřiž so jeho dótkachu, ći buchu wustrowjeni.

Wo hejchlerztwje Farizejskich, pohanskeje žony dźowciccy, hłuchim a němym.

- 1. A k njemu so zeńdźechu Farizejscy a někotři wot pismawučenych, kotřiž běchu z Jerusalema přišli. *Mat. 15, 1.*
- 2. A jako woni widźachu, zo někotři jeho wučomnikow z gmejn, to je z njemytymaj rukomaj chlěb jědźachu, swarjachu woni na to.

 Luk. 11, 38.
- 3. Přetož Farizejscy a wšitcy Zidži njejědźa, chiba zo su sebi rucy husto zmyli, a dźerža tak tych staršich wustajenja.
- 4. A hdyž z torhošća přińdu, njejědźa woni, chiba zo su so zmyli. A tych wěcow je wjele, kotrež su horje wzali, zo chcedźa je dźeržeć, jako je wumyće tych piwnych sudobjow, tych karanow, tych koporowych sudobjow a tych blidow.
- 5. Tuž teho dla woprašachu jeho ći Farizejscy a pismawučeni: Čeho dla njechodźa twoji wučomnicy po tych staršich jich wustajenjach, ale jědźa chlěb z njemytymaj rukomaj?
- 6. Wón pak wotmołwi a dźeše k nim: Derje je Jezajas wot was błudnikow wěšćił, jako je pisane: Tón lud česći mje z hubomaj, ale jich wutroba je daloko wote mnje.

 Jez 29, 13. Mat. 15,7.
- 7. Podarmo pak mi słuža, dokelž wuča tajke wučby, kotrež su člowske přikaznje.

- 8. Přetož wy wopušćiće Bože přikazanje a džeržiće tych čłowjekow wustajenje, jako je to wumyće tych karanow a piwnych kanow; teho runja tajkich wěcow druhich činiće wy wjele.
- 9. A wón dźeše k nim: Wy ćišće Bože přikazanje zaćisnjeće, zo byšće waše wustajenje dźerželi.
- 10. Přetož Mójzas je prajil: Česć swojeho nana a swoju maćer, a štóž na nana abo na maćer zle rěči, tón dyrbi smjerće wumrěć. 2 Mójz. 20, 12. 5 Mójz. 5, 16.
- 11. Wy pak wučiće: Hdyž štó rjeknje k nanej abo k maćeri: Korban (to je, hdyž ja to wopruju, dha je wone tebi wjele wužitniše), tón čini derje.
- 12. A tak wy ničo wjazy njewotpušćiće, zo by wón činił swojemu nanej abo swojej maćeri;
- 13. A zběhnjeće Bože słowo přez waše wustajenje, kotrež wy sće wustajili; a teho runja činiće wy wjele.
- 14. A wón zawoła k sebi wšitkón lud a dźeše k nim: Posłuchajće wšitcy na mnje a zrozyńće.

 Mat: 15, 10.
- 15. Ničo njeje, kiž wonkach do čłowjeka dźe, zo by jeho nječisteho činiło; ale štož wot njeho won dźe, to je, kiž čłowjeka nječisteho čini.
- 16. Ma-li štó wuši k posłuchanju, tón posłuchaj. Mat. 11, 15. St. 13, 9.
- 17. A jako wón wot luda do chěže přińdže, woprašachu jeho jeho wučomnicy wo to přirunanje. *Mat. 15,*
- 18. A wón dźeše k nim: Sće wy dha też tak njerozomni? Njezrozumiće wy hišće, zo wšitko, štož wonkach je a do čłowjeka dźe, to jeho njemóže nječisteho

činić?

- 19. Přetož wone njeńdźe do jeho wutroby, ale do brjucha, a wuńdźe do wuchoda, hdźež wšitka jedź so wurjedźi.
- 20. Wón pak dźeše: Śtož z čłowjeka wuńdźe, to same čłowjeka nječisteho čini;
- 21. Přetož nutřkach, z wutroby tych čłowjekow, wuńdu złe mysle, mandźelstwo-łamanje, kurwarstwo, mordarstwo,
- 22. Paduchstwo, łakomstwo, njeprawdosć, lesnosć, njepócćiwosć, złe woko, Bože hanjenje, pycha, njemdrosć;
- 23. Wšitke te złe wěcy znutřkach won wuńdu a činja čłowjeka nječisteho.
- 24. A wón stanu tam a woteńdźe do Tirizkich a Sidonskich mjezow. A šedši do doma njechaše wón, zo by štó wo nim wědźał, a wšak njemóžeše so potajić. *Mat.* 15, 21.
- 25. Přetož žona běše wot njeho słyšała, kotrejež (jejne) dźowčatko nječisteho ducha měješe; a přišedši padže dele k jeho nohomaj;
- 26. (Ta žona pak běše Grichizka, Sirophönizizka z roda) a ta prošeše jeho, zo by wón djaboła z jeje dźowki wuhnał.
- 27. Jezus pak dźeše k njej: Njech so prjedy dźeśi najedźa; pretož wono njeje peknje, zo so dźeśom chleb wozmje a ćisnje so psam.

 Mat. 1d, 26.
- 28. Wona pak wotmołwi a dźeše k njemu: Haj, Knježe, dha wšak tež jědźa te psyčatka pod blidom wot drjebjeńčkow tych dźeći.
- 29. A wón dźeše k njej: Teho słowa dla dźi; čert je z twojeje dźowki wušoł.

30. A wona woteńdźe do swojeho doma a namaka, zo tón čert běše wušoł, a zo ta dźowka na łożu leżeše.

Sćenje na 12. njedželu po swj. Trojicy.

- 31. [A jako wón zaso wuńdźe z Tirizkich a Sidonskich mjezow, přińdźe wón k Galilejzkemu morju, srjedźa na mjezy tych dźesać městow.

 Mat. 15, 20.
- 32. A woni přiwjedžechu k njemu hlucheho, kiž němy běše, a prošachu jeho, zo by ruku na njeho položil. *Mat.* 9, 32. *Luk.* 11, 14.
- 33. A wón wza jeho wot luda wosebje, tyknu jemu swoje porsty do jeho wušow a wuplunu a dótknu so jeho jazyka. St. 8. 23.
- 34. A pohlada horje k njebjesam, zdychnu a džeše k njemu: Hephata, to je: wotewr so!

 Jan. 11, 41.
- 35. A hnydom wotewrištej so jeho wuši a tón zwjazk jeho jazyka so rozw-jaza, a wón rěčeše prawje.
- 36. A wón jim zakaza, zo bychu to nikomu njeprajili. pak wón jim zakaza, woni jo roznjesechu.
- 37. A džiwachu so přez měru a džachu: Wón je wšitko derje činił; hłuchich čini wón słyšacych a němych ražacych.]

 Mójz. 1, 31.

8. staw

Wo sydom chlěbach, zejchach a kwasu Farizejskich, slepym, póznaću wot Chrystusa a jeho čerpjenju.

Ćim bóle ćim bóle Sćenje na 7. njedželu po swj. Trojicy.

- 1. [W tych samych dnjach, jako wulki lud tam běše a njemějachu ničo k jědźi, zawoła Jezus swojich wučomnikow k sebi a dźeše k nim:

 Mat. 15, 32.
- 2. Mi je žel teho luda; přetož woni su hižom na tři dny pola mje zawostali a nimaju ničo k jědźi;
- 3. A hdy bych ja jich bjez jědže dom pušćił, bychu woni na puću zawutlili. Přetož někotři běchu z daloka přišli.
- 4. Jeho słužownicy pak wotmołwichu jemu: Hdźe my chlěba wozmjemy tudy w pusćinje, zo bychmy jich nasyćili?
- 5. A wón prašeše jich: Wjele maće pokrotow? Woni pak dźachu: Sydom.
- 6. A wón přikaza ludu, zo bychu so na zemju zesydali. A wza te sydom pokroty a dźakowaše so a łamaše a da je swojim wučomnikam, zo bychu je prjódk kładli, a woni kładźechu je ludu prjódk.
- 7. A mějachu trochu rybičkow; a wón so dźakowaše a kazaše te same tež prjódk kłasć.
- 8. Woni jědžachu pak a buchu nasyćeni a nazběrachu zbytnych kruškow sydom korbow. 2 Kral. 4, 44.
- 9. A jich běše na štyri tawzyntow, kiž jědli běchu; a wón pušći jich wot sebje.)

- 10. A hnydom stupi wón do łódźe ze swojimi wučomnikami a přińdźe do Dalmanutzkeho kraja.
- 11. A ći Farizejscy wuńdźechu a počachu so z nim woprašować a žadachu wot njeho zejch z njebjes, spytawši jeho. *Mat. 16, 1. St. 12, 38.*
- 12. A wón zdychnu w swojim duchu a dźeše: Što pyta wšak ta šlachta zejch? Woprawdźe, ja praju wam: Tej šlachće žadyn zejch njebudźe daty. Luk. 11, 29.
- 13. A wón stupi zaso do łódźe, wostajiwši jich, a přewjeze so na druhi brjóh.
- 14. A woni běchu zapomnili chlěba sobu wzać; a njemějachu wjazy sobu na łódźi, hač jeno jenu pokrotu. *Mat. 16, 5.* 6.
- 15. A wón přikaza jim a dźeše: Pohladajće a hladajće so před kwasom tych Farizejskich a před kwasom Herodaša.

 Mat. 16, 6. Luk. 12, 1.
- 16. A woni sebi myslachu tam a sem, a dźeše jedyn k druhemu: My chlěba nimamy.
- 17. A Jezus zrozumi to a dźeše k nim: Što so wy też staraće, zo chlěba nimaće? Njepóznajeće wy hišće ani njerozumiće? Maće wy hišće wašu stwjerdnjenu wutrobu? St. 3, 5. St. 6, 52.
- 18. Maće woči a njewidźiće? a maće wuši a njesłyšiće? Abo njespominaće na to?
- 19. Jako ja pjeć chlěbow łamach za tych pjeć tawzynt, kak wjele korbow połnych kruškow wy nazběrašće? Woni dźachu: Dwanaće. *Mat. 14, 19. Luk. o, 13. Jan. 6, 9. 13.*
 - 20. Jako ja pak sydom łamach za te

- štyri tawzynt, kak wjele korbow połnych kruškow nazběrašće wy? Woni pak dźachu: Sydom.
- 21. A wón dźeše k nim: Kak dha, zo wy ničo njerozumiće?
- 22. A wón přiúdže do Bethzaidy; a woni přiwjedžechu k njemu slepeho a prošachu jeho, zo by so jeho dótknył.
- 23. A wón wza teho slepeho za ruku a wjedźeše jeho won z města a plunu do jeho wočow, połoži swojej rucy na njeho a wopraša jeho: Widźiš što? St. 7, 32. 33. Jan. 9, 6.
- 24. A wón pohlada horje a dźeše: Ja widźu, zo ludźo chodźa, jako bych štomy widźał.
- 25. Potom położi wón zaso rucy na jeho woći a kazaše jemu zaso hladać; a wón bě zaso wustrowjeny, tak zo wšitko z daloka jasnje widźeše.
- 26. A wón jeho dom pósła a dźeše: Njechodź do města ani njepowěs to tež nikomu nutřkach. St. 7, 36.
- 27. A Jezus wuńdźe won a jeho wučomnicy do městow Zezareje Philippa. A na puću wopraša wón swojich wučomnikow a dźeše k nim: Štó praja ludźo, zo ja sym? *Mat. 16, 13. Luk. 9, 18.*
- 28. A woni wotmołwichu: Woni praja, zo sy ty Jan, tón křćenik; někotři pak praja, zo sy Elias; a někotři, zo sy tych profetow jedyn.
- 29. A wón dźeše k nim: Wy pak, što prajiće wy, zo ja sym? Pětr pak wotmołwi a dźeše k njemu: Ty sy Chrystus.

 Jan. 1,

- 30. A wón pohrozy jim, zo bychu nikomu wot njeho njeprajili.
- 31. A poča jich wučić, zo čłowjeka syn ma wjele ćerpić, a zo dyrbi zaćisnjeny być wot staršich a wyšich měšnikow a pismawučenych, a zo budže morjeny, a zo po třoch dnjach budže horje stanyć. *Mat. 16, 21. Luk. 18, 31.*
- 32. A wón rěčeše to słowo zjawnje. Tuž zapřimny jeho Pětr a poča jemu wobarać.
- 33. Wón so pak wobroći, a pohlada na swojich wučomnikow, pohrozy Pětrej a dźeše: Dźi preč wote mnje, satanje; přetož ty so njewustejiš na to, štož Bože, ale na to, štož čłowječne je.
- 34. A wón zawoła k sebi tón lud a swojich wučomnikow a dźeše k nim: Štóž chce za mnu přińć, tón sam so zaprěj a wzmi swój křiž na so a chodź za mnu.

 Mat. 16, 24. Luk. 9, 23.
- 35. Přetož štóž chce swoje žiwjenje zachować, tón budže to same zhubić; a štóž swoje žiwjenje zhubi moje a teho ewangeliona dla, tón budže to same zachować.

 Mat. 10, 39.
- 36. Přetož što pomha člowjekej, hdy by wón runje wšitkón swět dobył a škodu wzał na swojej duši?
- 37. Abo što móže člowjek dać k wumóženju swojeje duše?
- 38. Štóž so pak mje a mojich słowow hanibuje bjez tym mandźelstwo-łamacym a hrešnym narodom, teho budźe so tež čłowjeka syn hanibować, hdyž wón budźe přińć w krasnosći swojeho Wótca ze swjatymi jandźelemi. *Mat. 10, 32. Luk. 9, 26. St. 12, 8.*

St. 9. St.

1. A wón dźeše k nim: Zawernje, ja praju wam: Někotři tudy su a steja, kotřiž smjerće njebudźa woptać, hač woni budźa widźeć, zo to kralestwo Bože z mocu přichadźa. *Mat. 16, 28. Luk. 9, 29.*

9. staw

Historija wo Chrystusowym překrasnjenju a naměsaznym synu; wučba wo ponižnosći a pohóršenju.

- 2. A po šesći dnjach wza Jezus k sebi Pětra a Jakuba a Jana a wjedźeše jich na wysoku horu wosebje samych a přeměni so před nimi.

 Mat. 17, 1. Luk. 9, 28.
- 3. A jeho drasta bu jasna a jara běła, jako sněh, kotruž žadyn barbar na zemi njemóže tak bělu sčinić.

 Mat. 28, 3.
- 4. A jim so zjewi Elias z Mójzasom, a měještaj rozrěčowanje z Jezusom.
- 5. A Pětr wotmołwi a dźeše k Jezusej: Rabbi, tudy je nam dobro być; teho dla čińmy tři hěty, tebi jenu, Mójzasej jenu a Eliasej jenu.
- 6. Přetož wón njewjedźeše, što rěči, dokelž woni běchu nastróženi.
- 7. A mróčel přináže, kotraž jich wobkhłódkowa. A hłós padźe z teje mróčele a dźeše: To je tón samy mój luby Syn, teho maće wy posłuchać. *Mat.* 3, 17.
- 8. A hnydom wohladawši so njewidźachu woni nikoho wjazy, hač jeno Jezusa sameho při sebi.

- 9. Jako woni pak z hory dele dźechu, zakaza wón jim, zo bychu nikomu njeprajili, što su widźeli, hac by čłowjeka syn wot morwych stanył.
- 10. A woni zakowachu tu wěc při sebi a woprašowachu so bjez sobu, što by to stawanje wot morwych było.
- 11. A woprašachu jeho a dźachu: Čeho dla dha pismawučeni praja, zo ma Elias priedy přińć? Mal. 4, 5.
- 12. Wón pak wotmołwi a dźeše k nim: Elias ma wšak prjedy přińć a wšitko zaso na prawe přinjesć; a k temu tež dyrbi čłowjeka syn wjele ćerpić a zacpěty być, jako steji pisane.
- 13. Ale ja praju wam: A Elias je přišol a woni su jemu činili, štož su chcyli, jako wot njeho steji pisane. *Mat.* 11, 14.
- 14. A wón přišedši k druhim wučomnikam widźeše wulki lud wokoło nich a pismawučenych, kotřiž so z nimi woprašowachu.
- 15. A na měsće so wšitkón lud stróži, jako jeho wuhlada, a přiběžawši powitachu jeho.
- 16. A wón wopraša tych pismawučenych: Što woprašujeće wy so z nimi?
- 17. A jedyn z teho luda wotmołwi a dźeše: Mištrje, ja sym swojeho syna k tebi přiwjedł, kotryž ma němeho ducha; *Mat.* 17, 14. Luk. 9, 38.
- 18. A hdžež wón jeho dosahnje, torha wón jeho, a wón pěni a křipi ze swo-jimi zubami a schnje. Ja sym z twojimi wučomnikami rěčał, zo bychu jeho wuhnali, woni pak njemóžachu.
 - 19. Wón wotmołwi jemu pak a dźeše:

- O ty njewěrny narodźe, kak dołho mam ja pola was być? Kak dołho mam ja was ćerpić? Přiwjedźće jeho ke mni.
- 20. A woni přiwjedžechu jeho k njemu. A hnydom, jako Jezus jeho wohlada, torhaše jeho tón duch; wón pak padže na zemju, waleše so a pěnješe.
- 21. A wón wopraša jeho nana: Kak dołho je, jako so jemu to stało je? Wón pak dźeše? Hnydom wot małosće;
- 22. A husto je wón jeho do wohenja a do wody mjetał, zo by jeho skóncował. Móžeš-li ty pak što, dha smil so nad nami a pomhaj nam.
- 23. Jezus pak dźeše k njemu: Hdy by ty wĕrić móhł. Temu, kiž wĕri, su wšitke wĕcy móžne.

 Luk. 17, 6.
- 24. A hnydom zawoła teho dźeśca nan a dźeše ze sylzami: Ja werju, mój Knjeże; pomhaj mojej njewerje!
- 25. A jako pak Jezus widźeše, zo lud přiběži, pohrozy wón temu nječistemu duchu a dźeše k njemu: Ty němy a hłuchi ducho, ja ći přikažu, wuńdź z njeho a njechodź wjazy do njeho.
- 26. Tuž wołaše wón a torhaše jeho jara a wuńdźe. A wón bu jako morwy, tak zo jich tež wjele praješe: Wón je wumrěł.
- 27. Jezus pak zapřija jeho z ruku a pozběhnu jeho; a wón postanu.
- 28. A jako wón dom přiňdźe, woprašachu jeho jeho wučomnicy wosebje: Čeho dla dha my jeho njemóžachmy wuhnać? Mat. 17, 19.
- 29. Wón pak dźeše: Tón narod hinak njemóže wuńć, chiba přez modlitwu a posćenje.
 - 30. A woni dźechu tam preč

- a chodźachu přez Galilejsku; a wón nochcyše, zo by štó wo tym wědźał.
- 31. Wón wučeše pak swojich wučomnikow a dźeše k nim: Čłowjeka syn budźe podaty do čłowjekow jich rukow, a woni budźa jeho morić; a hdyž budźe morjeny, budźe wón na třeći dźeń zaso horje stanyć. Mat. 17, 22. Luk. 9, 44.
- 32. Woni pak njezrozumichu to słowo a bojachu so jeho woprašeć.
- 33. A wón přindže do Kapernauma. A jako wón domach běše, prašeše wón jich: Što wy so na puću bjez sobu rozrěčešće?
- 34. Woni pak mjelčachu; přetož woni so bjez sobu na puću běchu rozrěčowali, štó by wot nich wjetši był? *Mat. 18, 1. Luk. 9, 46.*
- 35. A wón synu so a zawoła tych dwanaće a dźeše k nim: Chce-li štó prěni być, tón budźe posleni přede wšitkimi a wšitkich jich wotročk.
- 36. A wza dźećatko a postaji jo srjedźa bjez nich a wokosa to same a dźese k nim:
- 37. Štóž jene tajke džećatko w mojim mjenje horje wozmje, tón wozmje mje horje; a štóž mje horje wozmje, tón njewozmje mje horje, ale teho, kotryž mje je pósłał.
- 38. Jan pak wotmołwi jemu a dźeše: Mištrje, my widźachmy jeneho, tón djabołow w twojim mjenje won honješe, kotryž wšak za nami njechodźi; a my jemu zakazachmy, teho dla, zo wón za nami njechodźi. Luk. 9, 49. 4 Mójz. 11, 27. 28. 29.
 - 39. Jezus pak dźeše: Njezakažće jemu

- to; přetož nichtó njeje, kiž by skutk činił w mojim mjenje a móhł hnydom wote mnje złe rěčeć.

 1 Kor. 12, 3.
- 40. Přetož štóž přećiwo nam njeje, tón je za nas.

 Mat. 12, 30.
- 41. Štóž pak was napowa z kanku wody w mojim mjenje, teho dla, zo wy Chrystusej přisłušeće, zawěrnje, ja praju wam, to jemu njebudže njezaplaćene wostać.

 Mat. 10, 42.
- 42. A štóž tych małych jeneho pohórši, kiž do mnje wěrja, tajkemu by lěpje było, zo by jemu młynski kamjeń za jeho šiju był zwjazany a wón do morja ćisnjeny był.

 Mat. 18, 6. Luk. 17, 1.
- 43. Jeli zo će pak twoja ruka pohórši, wotetń ju. Lěpje tebi je, zo ty kromy do žiwjenja dźeš, dyžli zo by ty wobjě rucy měł a šoł do hele, do teho wěčneho wohenja,

 Mat. d, 30. St. 18, 8.
- 44. Hdźež jich čeŕró njewumrě a jich woheń njehasnje.

 Jez. 66, 24.
- 45. Pohóršuje će twoja noha, wotetú ju. Lěpje ći je, zo ty bědny do žiwjenja póúdžeš, dyžli zo by ty dwě nocy měł a był do hele ćisnjeny do teho wěčneho wohenja,

 Mat. 18, 8.
- 46. Hdžež jich čeŕro njewumrě a jich woheń njehasnje.
- 47. Pohóršuje će twoje woko, ćisń jo wot sebje. Lěpje tebi je, zo ty z jenym wokom do Božeho kralestwa póńdźeš, dyžli zo by ty dwě woči měł a był do helskeho wohenja ćisnjeny, St. 18, 9.
- 48. Hdžež jich čeŕro njewumrě a jich woheń njehasnje.
- 49. Wšitko dyrbi być z wohenjom naselene, a kóždy wopor budže ze selu woseleny.

 3 Mójz. 2, 13.

50. Dobra je sól; budźe-li pak sól njesłona, z čim budźeće ju woselić? Mějće sól při sebi a mějće pokoj bjez sobu.

Mat. 5, 13. Luk. 14, 34.

10. staw

Wo rózno dźelenju mandżelskich, małych dźećatkach, bohatych sweta, ćerpjenju Chrystusowym, łakomstwje po česći wučomnikow a slepym Bartimeusu.

- 1. A wón stany wot tudy a přińdźe do mjezow židowskeje zemje z tamneje strony Jordana. A ludźo so zaso k njemu zhromadźichu; a kaž wón wašnje měješe, wučeše wón jich pak zaso. *Mat. 19, 1.*
- 2. A Farizejscy přistupiwši woprašachu jeho: Móže tež muž žonu wot sebje pušćić? A spytachu jeho z tym
- 3. Wón wotmołwi pak a dźeše k nim: Što je wam Mójzas přikazał?
- 4. A woni dźachu: Mójzas je wotpušćił, lóslist napisać a ju wot sebje pušćić. 5 Mójz. 24, 1. Mat. 5, 31.
- 5. Jezus pak wotmołwi a dźeše k nim: Wašeje wutroby twjerdosće dla je wón wam tajke přikaznje napisał;
- 6. Ale wot spočatka stworjenja je jeju Bóh stworił muža a žonu. 1 Mójz. 1, 27.
- 7. Teho dla budže čłowjek swojeho nana a maćer wopušćić a so dźeržeć k swojej žonje. *Mat.* 19, 5. 1 Mójz. 2, 24.

- Eph. 5, 31.
- 8. A budźetaj taj dwaj jene ćeło. Njejstaj teho dla dwe, ale jene ćeło. 1 Kor. 6, 16.
- Štož teho dla Bóh hromadu zwjazał je, to čłowjek njedźěl.
- 10. A domach woprašachu jeho wospjet jeho wučomnicy wo to samo.
- 11. A wón dźeše k nim: Štóž swoju mandźelsku wot sebje pušći a wozmje sebi druhu, tón mandźelstwo złama z njej;

 Mat. 5, 32.
- 12. A jeli zo by žona wot sebje swojeho muža pušćiła abo wot druheho wzata była, ta złama mandźelstwo.
- 13. Tuž přinjesechu džěćatka k njemu, zo by wón so jich dótknył. Wučomnicy pak wrězkachu na tych, kiž je přinošachu. *Mat. 19, 13. 14. Łuk 18, 15.*
- 14. Jako pak to Jezus widźeše, bu wón hněwny a dźeše k nim: Njech dźećatka ke mni přińdu a njewobarajće jim, přetož tajkich je to Bože kralestwo.
- 15. Zawěrnje, ja praju wam: Štóž to kralestwo Bože horje njewozmje jako džěćatko, tón njebudže do njeho přinć. *Mat. 18, 3.*
- 16. A wón te same wokoša a położi rucy na nje a žohnowaše je. St. 9, 36. Mat. 19, 15.
- 17. A jako wón pak wušoł běše a so na puć dał, přiběža jedyn a poklaknu před nim a wopraša jeho: Dobry mištrje, što mam ja činić, zo bych to wěčne žiwjenje dóstał?

 Mat. 19, 16. Luk. 18, 18.
- 18. Ale Jezus dźeše k njemu: Što ty mi rěkaš dobry? Nichtó njeje dobry, hač tón jenički Bóh.

- 19. Ty wšak te kaznje wěš: Ty njedyrbiš mandželstwo łamać. Ty njedyrbiš morić. Ty njedyrbiš kradnyć. Ty njedyrbiš njepraweho swědčenja dawać. Ty njedyrbiš nikoho zjebać. Česć swojeho nana a maćer. 2 Mójz. 20, 12. 5 Mójz. 5. 16 u.
- 20. Wón pak wotmołwi a dźese k njemu: Mistrje, to wsitko sym ja dźerzał wot swojeje młodosće.
- 21. Jezus pak pohlada na njeho, lubowaše jeho a dźeše k njemu: Jene je tebi hišće trjeba: Dźi, předaj, štož maš, a daj jo chudym, dha budźeš ty šaz měć w njebju; a přińdź, pój za mnu a wzmi křiž na so.

 Mat. 6, 19. Luk. 12, 33.
- 22. Wón pak bu njewjesely teje ryče dla a woteńdźe zrudny; přetož wón měješe wjele kubłow.
- 23. A Jezus so wohlada a dźeše k swojim wučomnikam: Kak ćeżzy budźa bohaći do Božeho kralestwa přińć. *Mat.* 19, 23. *Luk.* 18, 24.
- 24. Ći wučomnicy pak so stróžichu na jeho ryčach. Ale Jezus wotmolwi zaso a dźeše k nim: Moje dźeći, kak ćežko je, zo, kotřiž swoje dowerjenje na bohatstwo staja, do Božeho kralestwa přińdu. ((Ps 62, 11. 1 Tim. 6,17.))
- 25. Lóžšo je, zo kamjel přez jehline wucho přeńdźe, dyžli zo bohaty do Božeho kralestwa přińdźe.
- 26. Woni stróžichu so pak hišće bóle a dźachu bjez sobu: Štóha móže zbóžny być?
- 27. Jezus pak pohlada na nich a dźeše: Pola čłowjekow je to njemóžne, ale nic pola Boha; přetož wšitke wěcy su móžne pola Boha.

 Luk. 1, 32.

- 28. Tuž poča Pětr k njemu prajić: Hlej, my smy wšitko wopušćili a smy za tobu šli. *Mat. 19, 27. Luk. 5, 11. St. 18, 28.*
- 29. Jezus pak wotmołwi a dźeše: Zawernje, ja praju wam: Žadyn njeje, kiž wopušći chežu abo bratrow abo sotry abo nana abo maćer abo žonu abo dźeći abo pola moje a teho ewangeliona dla,
- 30. Kotryž by sto króć njedóstał, nětk w tym času, chěže a bratrow a sotry a maćerje a džěći a pola z přesćěhanjemi, a w tym přichodnym swěće to wěčne žiwjenje.
- 31. Wjele pak, kiž prěni su, budźa posledni, a kiž posledni su, budźa prěni. *Mat.* 19, 30. St. 20, 16. Luk. 13, 30.
- 32. Woni běchu pak na puću ducy do Jerusalema. A Jezus džěše prjedy nich, a woni strachowachu so, džěchu za nim a bojachu so. A wón wza zaso k sebi tych dwanaće a poča jim prajić, što so jemu stać budže: *Mat. 17, 22. St. 20, 17. Luk. 18, 31.*
- 33. Hlajće, my dźemy horje do Jerusalema, a čłowjeka syn budźe podaty wyšim měšnikam a pismawučenym; a woni budźa jeho k smjerći přisudźić a jeho pohanam podać;

 Mat. 16, 21.
- 34. Či budža so jemu smjeć a jeho chłostać a na njeho pluwać a jeho morić; a na třeći džeń budže wón zaso stanyć.
- 35. Tehdy přistupištaj k njemu Jakub a Jan, taj synaj Zžebedeusowaj, a dźeštaj: Mištrje, mój chcemoj, zo štož mój prosyć budźemoj, ty by namaj činił. *Mat.* 20, 20.
- 36. Wón pak dźeše k nimaj: Što chcetaj wój, zo bych ja wamaj činił?

- 37. A wonaj praještaj k njemu: Daj namaj, zo bychmoj sedźałoj, jedyn na twojej prawicy a druhi na twojej lewicy, w twojej krasnosći.
- 38. Jezus pak dźeše k nimaj: Wój njeweztaj, što prosytaj. Mózetaj wój tón keluch pić, kotryž ja piju, a so dać krćić z tej krćencu, z kotrejž ja krćeny budu?

 Mat. 20, 22. Luk. 12, 50.
- 39. Wonaj džeštaj k njemu: Haj, mój móžemoj. Jezus pak džeše k nimaj: Wój budžetaj derje tón keluch pić, kotryž ja piju, a budžetaj křćenaj z tej křćencu, z kotrejž ja křćeny budu; Jap. zk. 12, 2.
- 40. Ale sedźić na mojej prawicy a na mojej lĕwicy, njesłuša mi wam dać, ale kotrymž je přihotowane.
- 41. A jako to ći dźesaćo słyšachu, počachu woni so hněwać na Jakuba a Jana.
- 42. Ale Jezus zawoła jich a dźeše k nim: Wy weśće, zo swetni ferstojo knjeża, a mócni bjez nimi maja na nich móc.

 Mat. 20, 25. Luk. 22, 25.
- 43. Tak pak njedyrbi bjez wami być; ale štóž chce wulki bjez wami być, tón dyrbi waš słužownik być.
- 44. A štóž bjez wami chce wosobniši być, tón njech je waš wšitkich wotročk. 1 Pětr. 5, 3.
- 45. Přetož tež čłowjeka syn njeje přišoł, zo by sebi dał słužić, ale zo by wón słužił a dał swoje žiwjenje k zapłaćenju za jich wjele. *Mat. 20, 28.*
- 46. A woni přindzechu do Jericha. A jako wón z Jericha won džěše, wón a jeho wučomnicy a wulki lud, sedzeše slepy, Bartimej, Timeowy syn, při puću a prošeše. *Mat. 20, 20. 30. Luk. 18, 35.*

- 47. A jako wón słyšeše, zo Jezus z Nacareta je, poča wón wołać a prajić: Jezu, ty syno Dawidowy, smil so nade mnu!
- 48. A jich wjele pohrozychu jemu, zo by mjelčał. Wón pak wołaše wjele bóle: Ty syno Dapitowy, smil so nade mnu!
- 49. A Jezus zasta a kazaše jeho k sebi zawołać. A woni zawołachu slepeho a dźachu k njemu: Budź dobreje nadźije, postań, wón će woła.
- 50. A wón wotćisnu swoju drastu, staže a přińdźe k Jezusej.
- 51. A Jezus wotmołwi a dźeše k njemu: Što ty chceš, zo bych ja tebi činił? A tón slepy dźeše k njemu: Rabbuni, zo bych ja widźał.
- 52. Jezus pak dźeše k njemu: Dźi, twoja wĕra je će wustrowiła. A hnydom wón widźeše a dźeše za Jezusom po puću.

Wo Chrystusowym nutsćehnjenju, zakleću figowca, čisćenju templa.

Tekst na njedželu Palmarum.III.

- 1. [A jako woni so přibližowachu k Jerusalemu, do Bethfage a Bethanije při wolijowej horje, pósła wón swojeju wučomnikow dweju, *Mat. 21, 1. Luk. 19, 29. Jan. 12, 12.*
- 2. A dźeše k nimaj: Dźitaj do teho města, kotrež prjedy waju leži,

- a hnydom, hdyž wój nutř přindžetaj, budžetaj wój wóslatko přiwjazane namakać, na kotrymž hišće žadyn člowjek njeje sedžał; wotwježtaj jo a přiwjedžtaj to same hew.
- 3. A budže-li štó k wamaj rjeknyć: Čoho dla wój to činitaj? dha rjekútaj, zo jo tón Knjez potrjeba; a na měsće budže wón to same sem póslać.
- 4. Wonaj pak woteńdźeštaj a namakaštaj to wóslatko přiwjazane při durjach, wonkach na rozpuću, a wotwjazaštaj jo.
- 5. A někotři, kiž tam stejachu, dźachu k nimaj: Što činitaj wój, zo wój to wóslatko wotwjazataj?
- 6. Wonaj pak dźeštaj k nim, kaž jimaj Jezus běše přikazał; a woni jimaj wotpušćichu.
- 7. A wonaj přiwjedźeštaj to wóslatko k Jezusej a połožištaj swoje drasty na njo, a wón so synu na njo.
- 8. Jich wjele pak přesćěrachu swoje drasty na puć. Někotři pak rubachu hałuzy wot drjewow a zćelichu je na puć.
- 9. A kotřiž prjedy a za nim džěchu, wołachu a džachu: Hosianna, chwaleny budž, kiž přińdže w mjenje teho Knjeza! *Ps.* 118, 25.
- 10. Budź chwalene to kralestwo našeho Wótca Davita, kotrež přińdźe w mjenje teho Knjeza; Hosianna we wysokośći!
- 11. A Jezus ćehnješe do Jerusalema a do templa a wobhlada wšitko; a na wječor džeše wón won z tymi dwanaćomi do Bethanije.
- 12. A na druhi dźeń, jako woni z Bethanije wuńdźechu, běše wón hłódny.

Mat. 21, 18.

- 13. A widźeše figowc z daloka, kotryž lizće měješe; tuž wón přistupi, hač by móhl što na nim namakać. A přišedši k njemu njenamaka wón ničo hač lizće; přetož čas hišće njeběše, zo figi być dyrbjachu.
- 14. A Jezus wotmołwi a dźeše k njemu: Nihdy wjazy do wěcnosće nichtó wot tebje žadyn płód njejěs. A jeho wučomnicy słyšachu to.
- 15. A woni přiňdžechu do Jerusalema. A Jezus džěše do templa, poča won honić tych, kiž předawachu a kupowachu w templu; a te blida tych, kiž pjenjezy přeměnjachu, a te stoły tych, kotřiž hołbje předawachu, přewróći wón; Mat. 21, 12. Luk. 19, 45.
- 16. A wón njepřida, zo by štó što přez tón templ přenjesł.
- 17. A wón wučeše a dźeše k nim: Njesteji pisane: Moja chěža dyrbi chěža teje modlitwy rěkać wšitkim pohanam? Wy pak sće mordarsku jamu wot njeje sčinili.

 Jez: 56, 7Jer.7,11.
- 18. A to słyšachu ći pismawučeni a wyši měšnicy; a stejachu za tym, kak bychu jeho morili. Woni pak so jeho bojachu, dokelž wšitkón lud so jeho wučbje džiwaše.

 Luk. 19, 47. 48.
- 19. A na wječor dźeše wón won před město.
- 20. A rano ducy nimo widźachu woni tón figowc, zo wón běše wusknył z korjenja.

 Mat. 21, 20.
- 21. A Pětr spomni na to a dźeše k njemu: Rabbi, hlaj, tón figowc, kotryž ty sy poklał, je wusknył. Hebr. 6, 8.

- 22. Jezus pak wotmołwi a dźeše k nim: Wěrće do Boha.
- 23. Přetož zawěrnje, ja praju wam: Štóž k tutej horje by rjeknył: Zběhń so a ćisń so do morja, a njebył njewěsty w swojej wutrobje, ale wěrił, zo by so stało, štož wón rjeknje; dha budźe so jemu stać, štož wón praji. *Mat. 17, 20.*
- 24. Teho dla praju ja wam: Wšitko, štož wy prosyće we wašej modlitwje, wěrće jeno, zo wy to same dostać budźeće; wone so wam budźe stać. *Mat.* 7, 7.St. 21,22. Luk. 11, 9.
- 25. A hdyž wy stejiće. a prosyće, dha wodajće, maće-li što přećiwo komu, tak zo by tež waš Wótc w njebjesach wam waše hrěchi wodał.
- 26. Hdyž wy pak njewodaće, dha tež wam waš Wótc, kiž w njebjesach je, njebudže waše hrěchi wodać.

 Mat. 6, 15.
- 27. A woni přindžechu zaso do Jerusalema. A jako wón w templu chodžeše, přindžechu k njemu wyši měšnicy a pismawučeni a starši, *Mat.* 21. 23. Luk. 20. 1.
- 28. A dźachu k njemu: S kajkeje mozy činiš ty to? A štó je tebi tajku móc dał, zo ty to činiš?

 2 Mójz. 2, 14.
- 29. Jezus pak wotmołwi a dźeše k nim: Ja chcu was też jene słowo wopraśeć; a wotmołwće mi, dha chcu ja wam prajić, z kajkeje mozy ja to činju.
- 30. Janowa křćenca, běše wona z njebjes abo wot člowjekow? Wotmolwće mi.
- 31. A woni při sebi myslachu a dźachu: Prajimy my, zo je z njebjes była, dha budže wón rjeknyć: Čoho dla

- dha wy jemu njejsće wěrili? Luk. 7, 30.
- 32. Prajimy my pak, zo je wot čłowjekow była, dha woni so ludźi bojachu. Dokelž wšitcy za to mějachu, zo Jan zawěrnje profeta je.
- 33. A woni wotmołwichu a dźachu k Jezusej: My njewemy. A Jezus wotmołwi a dźese k nim: Dha ja wam też njepowem, z čejeje mozy ja to činju.

Wo winicy, dańskim krošu, horjestaću, najwosebnišej kazni, Mesiasu, pismawučenych a chudej wudowje.

- 1. A wón poča přez přirunanja k nim rěčeć: Čłowjek płodźeše winicu a wobhrodźi ju z płotom a wukopa prasu a natwari tórm a přenaja ju winicarjam a ćehnješe preč. *Jez. 5, 1. Mat. 21, 33. Ps. 80, 9.*
- 2. A pósła k tym winicarjam, jako čas přińdźe, wotročka, zo by brał wot winicarjow płody teje winicy.
- 3. Woni jeho pak wzachu a wubichu jeho a pósłachu jeho prózdneho wot sebje.
- 4. A wón pósła k nim zaso druheho wotročka; na teho woni kamjenje ćiskachu a jemu hłowu zranichu a pósłachu jeho wuhanjeneho zaso preč.
- 5. Wospjet pósła wón druheho, a teho sameho woni zabichu a wjele druhich wjazy; někotrych woni wubichu, někotrych pak zabichu.

- 6. Jako wón pak hišće swojeho jeničkeho Syna měješe, kotryž jemu luby běše, teho wón najposledy tež k nim pósła a dźeše: Woni budźa so před mojim Synom trašić.
- 7. Ale ći sami winicarjo dźachu bjez sobu: To je tón herba; pójće, zabijmy jeho, dha budźe to herbstwo naše. *Ps.* 2, 8. *Mat.* 26, 3.
- 8. A woni jeho wzachu a zabichu a wućisnychu jeho z winicy won. : *Hebr.* 13, 12.
- 9. Što budže teho dla knjez teje winicy činić? Wón budže přińć a tych winicarjow skóncować, a winicu budže wón druhim podać.
- 10. Njejsće wy tež lazowali to pismo: Kamjeń, kotryž ćešlojo su zaćisli, tón je k róžknemu kamjenjej sčinjeny? *Jez. 28,* 16. Mat. 21, 42. Jap. zk. 4, 11. Rom. 9, 33.
- 11. Wot teho Knjeza je so to stalo a je džiwne před našimaj wočomaj.
- 12. A woni za tym stejachu, kak bychu jeho přijeli (ale bojachu so luda); přetož woni zrozumichu, zo wón na nich to přirunanje běše rěčał, a wostajiwši jeho woteńdźechu.

 Mat. 14, 5.
- 13. Woni pak pósłachu k njemu někotrych wot Pharizejkich a Herodašowych słužownikow, zo bychu jeho popadnyli w słowach. *Mat. 22,* 15. Luk. 20, 20.
- 14. A ći přišedši dźachu k njemu: Mištrje, my wěmy, zo ty wěrny sy a njerodźiš wo nikoho; přetož ty njehladaš na čłowjekow paršonu, ale wučiš woprawdźe tón puć Boži. Je prawje, zo my kejžorej dań dawamy abo nic? Mamy jemu dawać abo njedawać?

- 15. Wón pak póznawši jich jebanje dźeše k nim: Što wy mje spytujeće? Přinjesće mi kroš, zo jón wohladam.
- 16. Tuž jón přinjesechu. A wón dźeše k nim: Čeji je tón wobraz a to napismo? Woni dźachu k njemu: Teho kejžora.
- 17. A Jezus wotmołwi a dźeše k nim: Dha dajće kejžorej, štož je kejžorow, a Bohu, štož je Bože. A woni so jemu dźiwachu.

 Rom. 13, 7.
- 18. Tež ći Sadduzejzzy přindžechu k njemu, kotřiž praja, zo njeje horjestawanje; ći woprašachu jeho a džachu: *Mat. 22, 23. Luk. 20, 27.*
- 19. Mištrje, Mójzas je nam pisał, hdyž jeneho bratr wumrě a wostaji žonu a nima žane džěći, zo by jeho bratr tu samu jeho žonu wzał a swojemu bratrej symjo zbudžił. 5 Mójz. 25, 5. Mat. 22, 24.
- 20. Sydom bratřa teho dla su byli. A tón prěni wza sebi žonu a wumrě a njewostaji žane symjo.
- 21. Tuž wza ju tón druhi a wumrě a njewostaji tež žane symjo. A tón třeći teje runosće.
- 22. A wzachu ju tak wšitcy sedmjo a njewostajichu symjenja. Najposledy pak po wšitkich wumrě tež ta žona.
- 23. Teho dla w tym horjestawanju, hdyž woni horje stanu, kotreho tych samych žona wona budže? Přetož sedmjo su ju za mandželsku měli.
- 24. Tuž wotmołwi Jezus a dźeše k nim: Njeje teho dla temu tak, zo wy błudźiće a zo njewesće te pisma ani tu móc Božu?
- 25. Přetož hdyž wot morwych stanyć budźa, njebudźa so ženić ani so wudawać, ale budźa jako jandźeljo w njeb-

jesach.
30.

26. So pak wot morwych stanyć budźa, njejsće wy lazowali w knihach Mójzasowych, kak z kerka Bóh k njemu rěčeše a dźeše: Ja sym Bóh Abrahama a Bóh Izaaka a Bóh Jakuba? 2 Mójz. 3, 6.

Mat. 22.

- 27. Bóh pak njeje tych morwych, ale tych žiwych Bóh. Teho dla wy jara błudźiće.
- 28. A k njemu přistupi jedyn tych pismawučenych, kiž běše na nich posłuchał, jako woni so hromadźe rozrěčowachu, a widźeše, zo wón jim derje běše wotmołwił; a wopraša jeho: Kotra je ta najwosebniša kaznja přede wšitkimi? *Mat. 22, 35. Luk. 10, 25.*
- 29. Jezus pak jemu wotmołwi: Ta najwosnebiša kaznja přede wšitkimi je ta: Posłuchaj, Israelo, tón Knjez, naš Bóh, je jenički Bóh; 5 Mójz. 6, 4. 5.
- 30. A ty dyrbiš Boha, swojeho Knjeza, lubować z cyłej swojej wutrobu, z cyłej swojej dušu a z cyłej swojej myslu a ze wšitkej swojej móžu. To je ta najwosebniša kaznja. *Mat. 22, 37. Luk. 10, 27.*
- 31. A ta druha je tej runa: Ty dyrbiš swojeho blišeho lubować jako sam so. žana wjetša kaznja njeje, dyžli tej. *Mat.* 22, 30. 3 Mójz. 19, 18. Jan. 13, 34. St. 15, 13. 17. Rom. 13, 9. Gal. 5, 6. 14. St. 6, 2. Eph. 5, 2. 1 Thes. 4, 9. 1 Pětr: 1, 22.
- 32. A tón pismawučeny dźeše k njemu: Mištrje, ty sy woprawdźe derje rěčał; přetož wón je jedyn Bóh, a njeje žadyn, chiba wón; 5 Mójz. 4, 35. St. 6, 4.
 - 33. A teho sameho lubować z cyłej

- wutrobu a z cyłej myslu a z cyłej dušu a ze wšitkej móżu, a lubować swojeho blišeho jako so sameho, to je wjazy, dyžli wšitke zapalne wopory a druhe wopory.
- 34. Jako pak Jezus widźeše, zo wón rozomnje wotmołwi, dźeše wón k njemu: Ty njejsy daloko wot Božeho kralestwa. A nichtó so njeschrobli jeho wjazy woprašeć.
- 35. A Jezus wotmołwi a dźeše, jako wón wučeše w templu: Kak praja pismawučeni, zo Chrystus je Dawidowy syn?

 Mat. 22, 42. Luk. 20, 41.
- 36. Wón pak, Davit, praji přez swjateho Ducha: Tón Knjez je prajił k mojemu Knjezej: Sydń so k mojej prawicy, hač ja połožu twojich njepřećelow za podnóžki twojich nohow. *Ps. 110, 1. Mat. 22, 44.*
- 37. Dha teho dla Dapit sam mjenuje jeho Knjeza; kak dha je wón jeho syn? A wjele luda słyšeše jeho rad.
- 38. A dale wón jich wučeše a dźeše k nim: Hladajće so pismawučenych, kotřiž w dołhich drastach chodźa a dadźa so radźi na torhošćach postrowić, *Mat. 23*, 3. Luk. 11, 43. St. 20, 46.
- 39. A sydaju radži wysoko w šulach a za blidom pola wječerjow.
- 40. Woni zežeru tych wudowow domy a wudawaju so z dołhimi modlitwami; ći sami budźa wjetše satamanstwo dostać. *Mat. 23, 14.*

Tekst na 23. njedželu po swj. Trojicy. IV.

41. [A Jezus synu so napřećiwo Božemu kašću a pšihladowaše, kak ludžo do

Božeho kašća składowachu. A wjele bohatych składowaše wjele. 2 Kral. 12, 9. Luk. 21, 1.

- 42. A jena chuda wudowa přińdźe a połoži nutř dwě šerpatce; tej sčinitej mały pjenježk.
- 43. Tuž zawoła wón swojich wučomnikow k sebi a dźeše k nim: Zawernje, ja praju wam: Ta chuda wudowa je wjazy do Božeho kaśća położiła, dyżli wsitcy, kotřiž su nutř kładli;
- 44. Přetož woni su wšitcy wot swojeho zbytka nutř kładli, ta pak je wot swojeje chudoby wšitko, štož měješe, to je wšitku swoju žiwnosć, nutř połožila.]

13. staw

Wo wupusćenju města Jerusalema a kóncu swěta.

- 1. A hdyž wón z templa wuńdźe, dźeše k njemu jeho wučomnikow jedyn: Mištrje, hlaj, kajke kamjenje a kajke twarjenje je to! Mat. 24,1.
- 2. Tuž wotmołwi Jezus a dźeše k njemu: Widźiš ty to wulke twarjenje? Nic kamjeń na kamjenju njebudźe wostajeny, kotryž by njebył rozłamany. Luk. 19, 44.
- 3. A jako wón na wolijowej horje sedźeše napřećiwo templu, prašachu jeho wosebje Pětr a Jakub a Jan a Handrij:

 Luk. 21,
- 4. Powjes nam, hdy budźe so to stać? A kotre budźe to znamjo, hdyž to wšitko dyrbi być dokonjane?

- 5. Jezus wotmołwi jim a poča prajić: Hlajće, zo by was nichtó njezawjedł.
- 6. Přetož wjele jich budže přiníc w mojim mjenje a prajić: Ja sym Chrystus; a budža jich wjele zawjezć. *Jer. 14, 14.*
- 7. Hdyž wy pak budźeće słyšeć wot wójnow a zo so wot njeměra rěči, dha wy so njebójće; přetož to ma so tak stać. Ale kónc hnydom njebudže.
- 8. Přetož lud budže přećiwo ludu postanyć a kralestwo přećiwo kralestwu. A budže zemjerženje tam a sem, a budže drohi čas a nastróženje. To budže teje nuzy spočatk.
- 9. Wy pak so hladajće. Přetož woni budźa was podać do radnych chěžow a šulow, a wy budźeće khoztani, a před fěrštow a kralow dyrbiće wy być wjedźeni moje dla, k swědčenju na nich. *Mat. 24, 9. Luk. 21, 12. Jan. 16, 2.*
- 10. A to ewangelion dyrbi prjedy prědowane być pola wšitkich pohanow.
- 11. Hdyž teho dla was budźa wodźić a podać, dha njestarajće so, što byšće wy rěčeli, a njewopomńće so prjedy; ale štož wam w tej samej štundźe date budźe, to rěčće; přetož wy njejsće, kiž rěčiće, ale tón swjaty Duch.

 Mat. 10, 19.
- 12. Wón budže pak bratr bratra k smjerći podać a nan syna, a džěći budža so swojim staršim přećiwić a budža jich pomhać morić.
- 13. A budźeće hidźeni wot kóżdeho, mojeho mjena dla. Štóż pak do kónca wobsteji, tón budźe zbóżny. *Mat. 24, 18.*
- 14. Hdyž wy pak budźeće widźeć tu hroznosć teho wupusćenja, wot kotrejež profeta Daniel je prajił, zo wona steji, hdźež njedyrbi (štóž to lazuje, tón jo

- zrozy); tehdy kotřiž w židowskim kraju su, ći njech ćeknu na hory. *Mat. 24, 15. Dan. 9, 27.*
- 15. A štóž na třěše je, tón njelěz dele do chěže a njepřindź do njeje, zo by sebi něšto wzał ze swojeje chěže. *Luk.* 17, 31.
- 16. A štóž na polu je, tón so zaso njewróć k temu wostajenemu, zo by swoju drastu zebrał.
- 17. Běda pak ćežkim a ćěšnym w tym samym času.
- 18. Prošće pak, zo by waše ćěkanje so njestało w zymje.
- 19. Přetož w tych samych dnjach budže tajka stysknosć, kajkaž njeje była wot spočatka teho stworjenja, kotrež Bóh stworił je, hač nětk, jako tež dale wjazy njebudže. Dan. 12, 1. Joel. 2, 2.
- 20. A hdy budžiše tón Knjez te same dny njepřikrótšił, dha by žadyn čłowjek zbóžny njebył; ale tych wuzwolenych dla, kotrychž wón wuzwolił je, je wón te same dny přikrótšił.
- 21. A budźe-li tehdy štó k wam prajić: Hlej, tudy je Chrystus, abo hlaj, tam je wón; njewěrće to wy. Mat. 24, 23. Luk. 17, 23.
- 22. Přetož falšni Chrystojo a falšni profetojo budža stanyć a budža zejchi a džiwy činić, zo bychu tež tych wuzwolenych zawjedli, hdy by móžno było. 5 Mójz. 13, 1. Luk. 21, 8. 2 Thes. 2, 11.
- 23. Wy pak so hladajće. Hlej, ja sym wam to wšitko prjedy prajił.
- 24. Ale w tym samym času, po tej samej žałosći, budźe słónco so zaćmić a měsac swoje swětło njedać; Jez. 13, 10.
- 25. A hwězdy budźa z njebjes padać, a mozy tych njebjes budźa so hibać.

- 26. A tehdy budźa woni widźeć přińdźe čłowjeka syna w mróčelach z wulkej móżu a krasnosću. Dan. 7, 13.
- 27. A tehdy budže wón won pósłać swojich jandźelow a budže zhromadźić swojich wuzwolenych wot tych štyrjoch wětrow, wot kónca teje zemje hač k kóncu tych njebjes.

 Mat. 13, 41.
- 28. Na figowcu pak zwukńće přirunanje. Hdyž jeho hałuza nětk womłódnje a lišćo pušća, wěsće wy, zo lětny čas blisko je.

 Mat. 24, 32.
- 29. Tak tež wy, hdyž to wšitko widźiće, zo so stanje, dha wěsće, zo wone blisko před durjemi je. St. 14.
- 30. Zawěrnje, ja praju wam: Ta šlachta njebudže zańć, hač so to wšitko stanje.
- 31. Njebjo a zemja budže zahinyć, moje słowa pak njebudźa zahinyć.
- 32. Wot teho dnja pak a wot teje štundy njewě nichtó, tež nic jandźeljo w njebjesach, tež tón Syn nic, ale jeno tón Wótc.

 Mat. 24, 36.
- 33. Hladajće so teho dla a wachujće a modlće so; přetož wy njewěsće, hdy čas je.

 Mat. 25, 13. 14. Luk. 12, 40.
- 34. Runje jako čłowjek, kiž daloko preč ćehnješe a wopušći swój dom a da swojim wotročkam móc a kóždemu swoje dźeło a přikaza tež wrótnikej, zo by wón wachował.
- 35. Wachujće teho dla (přetož wy njewěsće, hdy tón Knjez teje chěže přindže, hač wón přindže na wječor abo wo połnocy abo hdyž kapony spěwaju abo na ranjo);
- 36. Tak zo by wón nahle njepřišol a namakal was, hdyž spiće.

37. Štož ja pak wam praju, to wam wšitkim praju: Wachujće!

14. staw

Chrysta žałbowanje, wustajenje swjateje wječerje, bědźenje w zahrodźe, jastwo, wuznaće před Kajphasom, Pětra hrěšny pad.

- 1. A po dwěmaj dnjomaj běchu jutry a te dny tych słódkich chlěbow. A ći wyši měšnicy a pismawučeni pytachu, kak bychu jeho z lesnosću jimali a morili. *Mat:* 26, 2. Luk. 22, 1. Jan. 13, 1.
- 2. Woni dźachu pak: Nic na tón jeho wučomnicy k njemu: Hdźe sw-jaty čas, zo by so snadź ropot bjez ludom njezběhnył.
- 3. A jako wón w Bethanii běše w chěži Šimana, teho wusadneho, a sedźeše za blidom, přińdźe žónska, kiž měješe škleńcu praweje dobreje a krasneje nadroweje wody; a wona rozbi tu škleńcu a wula ju na jeho hłowu. *Mat.* 26, 6. Luk. 7, 38. Jan. 12, 3.
- 4. Někotři pak běchu, ći so při sebi hněwachu a džachu: K čomu je tajka škoda teje wody so stała? *Mat. 26, 8.*
- 5. Přetož wona budžeše dróžšo móhła być předata, dyžli za tři sta krošow, a te pjenjezy chudym ludžom date być. A mórčachu na nju.
- 6. Jezus pak dźeše: Dajće ji pokoj; čoho dla wy ji tyšnosć činiće? Wona je dobry skutk nade mnu činiła.

- 7. Přetož chudych maće wy přeco při sebi, a hdyž chceće, móžeće wy jim dobrotu činić; mje pak wy přeco nimaće. 5 Mójz. 15, 11.
- 8. Štož je móhła, to je wona činiła. Wona je prjedy přišła, zo by moje ćěło žałbowała k pohrjebanju.
- 9. Zawěrnje, ja praju wam: Hdźeż tuto ewangelion budźe prědowane po wšěm swěće, tam budźe tež to, štož wona je činiła, prajene k jeje wopomnjenju.
- 10. A Judaš Išarioth, jedyn wot tych dwanaće, woteńdźe k wyšim měšnikam, zo by jeho jim přeradźił. Mat. 26, 14.
- 11. Jako woni to słyšachu, zwjeselichu so woni a slubichu jemu te pjenjezy dać. A wón pytaše, kak by jeho w sprawnym času přeradźił.
- 12. A prěni dźeń tych słódkich chlěbow, hdyž to jutrowne jehnjo dyrbješe być woprowane, dźachu chceš ty, zo bychmy my šli a přihotowali a ty to jutrowne jehnjo jědł? *Mat. 26, 17. Luk. 22, 7.*
- 13. A wón pósła swojich wučomnikow dweju a dźeše k nimaj: Dźitaj do města, a čłowjek budźe waju zetkać, tón njese karan wody; dźitaj za nim. Luk. 22, 8.
- 14. A hdźeż wón nutř dźe, tam rjekńtaj k hospodarjej: Tón mištr da tebi prajić: Hdźe je tón hóstny dom, hdźeż ja bych jutrowne jehnjo jědł z mojimi wučomnikami?
- 15. Tuž wón budźe wamaj wulku łubju pokazać, kotraž z kamjenjemi wusadźena a přihotowana je; tam za nas přihotujtaj.
 - 16. A jeho wučomnikaj wuńdźeštaj

a přihdzeštaj do teho města a namakaštaj, kaž wón jimaj běše prajił, a přihotowaštaj to jutrowne jehnjo.

Tekst na zeleny štwórtk. III.

- 17. [A jako nětk wječor bu, přinídže wón z tymi dwanaćimi. *Mat. 26, 20. Luk. 22,* 14.
- 18. A jako so nětk k blidu běchu zesydali a jědźachu, dźeše Jezus: Zawěrnje, ja praju wam, jedyn wot was, kotryž zo mnu jě, budźe mje přeradźić.
- 19. A woni buchu zrudni a dźachu k njemu, jedyn za druhim: Sym to ja? A druhi: Sym ja to?
- 20. Wón pak wotmołwi a dźeše k nim: Jedyn z tych dwanaće, kiż zo mnu w škli kusk mača.
- 21. Čłowjeka syn tam derje dźe, jako wot njeho steji pisane; běda pak temu samemu čłowjekej, přez kotrehož čłowjeka syn přeradženy budže; lěpje by temu samemu čłowjekej było, zo by wón so nihdy njenarodžił.
- 22. A jako woni běchu pojědli, wza Jezus tón chlěb, dźakowaše so a łamaše a da jim tón a dźeše: Wzmiće, jěsće; to je moje ćěło. Mat. 26, 26. Luk. 22, 19.
- 23. A wza tón keluch a dźakowase so a da jim tón. A woni pijachu wsitcy z njeho.
- 24. A wón dźeše k nim: To je moja krej teho noweho zakonja, kotraž za jich wjele budźe přelata.
- 25. Zawěrnje, ja praju wam, zo ja wjazy njebudu pić wot teho płoda winoweho pjenka, hač do teho sameho

- dnja, hdyž ja nowy pić budu w kralestwie Božim.
- 26. A jako woni tón chwalobny kěrluš běchu wuspěwali, wuńdźechu woni na wolijowu horu.] *Mat. 26, 30. Luk. 22, 39.*
- 27. A Jezus dźeše k nim: Wy budźeće so w tej nocy wšitcy nade mnu pohóršić. Přetož pisane steji: Ja budu pastyrja zbić a wowcy budźa so rozćěkać. Sach. 13, 7. Mat. 26, 31.
- 28. Ale hdyž ja stanu, póńdu ja prjedy was do Galilejskeje. St. 16, 7. Mat. 26, 32.
- 29. Pětr pak dźeše k njemu: A hdy bychu runje so tež wšitcy pohóršili, dha ja wšak nic.
- 30. A Jezus dźeše k njemu: Zawěrnje, ja praju tebi: Dźens w tej nocy, prjedy dyžli kapon dwojicy je spěwał, budźeš ty mje tři króć zaprěć.

 Mat. 26, 34.
- 31. Wón pak rěčeše hišće dale: Haj hdy bych ja tež z tobu wumrěć dyrbjał, njechał ja će zaprěć. Teho runja woni tež wšitcy dźachu.
- 32. A woni přindzechu do dwora, kotrehož mjeno běše Gethzemane. A wón dzeše k swojim wučomnikam: Sydnće so tudy, hač ja šedši so k Bohu modlu. *Mat. 26, 36. Luk. 22, 39. Jan. 18, 1.*
- 33. A wza k sebi Pětra a Jakuba a Jana a poča tšepjetać a jara styskniwy być,
- 34. A dźeše k nim: Moja duša je zrudna hač do smjerće. Wostańće tudy a wachujće. *Mat. 26, 38. Jan. 12, 27.*
- 35. A woteńdźe trochu, padźe na zemju a modleše so tak, hdy by móżno było, zo by ta štunda wot njeho nimo

šła.

- 36. A dźeše: Abba, mój Wótče, wšitko je tebi móžno; přezběhú mje teho kelucha. Ale wšak nic kaž ja chcu, ale kaž ty chceš. Luk. 1, 327. Mat. 26, 39. Jan. 6, 38.
- 37. A přiúdže a namaka jich, zo spachu. A džeše k Pětrej: Šimanje, spiš ty? Njezamóžeš dha ty tež jenu štundu wachować?
- 38. Wachujće a modlće so, tak zo wy do spytowanja njepřińdźeće. Duch je hotowy, ale mjaso je słabe. *Mat. 26,* 41.
- 39. A woteńdźe zaso a modleše so a rěčeše to same słowo.
- 40. A přindže zaso a namaka jich, zo zaso spachu; přetož jich woči běchu połne spanja; a njewjedžechu, što bychu jemu wotmołwili.
- 41. A wón přindže třeći raz a džeše k nim: Ach chceće wy nětk spać a wotpočować? Dosć je, ta štunda je přišła; hlaj, čłowjeka syn budže do tych hrěšnikow jich rukow podaty. *Mat. 26,* 45.
- 42. Stańće, pójmy; hlajće, kiž mje přeradži, je so přibližał. Jan. 14, 31.
- 43. A na měsće, hdyž wón hišće rěčeše, přińdźe Judaš, tych dwanaće jedyn, a z nim wulka črjóda z mječemi a ze žerdźemi, wot wyšich měšnikow a pismawučenych a staršich.

 Mat. 26, 47.

 Luk. 22, 47. Jan. 18, 3.
- 44. Jeho přeradnik pak běše jim zejch dał a rjeknyl: Kotrehož ja budu wokošeć, tón samy je; teho přimníce a wjedzće jeho wěsće.
 - 45. A wón přišedši stupi na měsće k

- njemu a dźeše: Rabbi, rabbi! a wokoša jeho.

 2 Sam. 20, 9.
- 46. Woni pak złožichu swojej rucy na njeho a jimachu jeho.
- 47. Jedyn pak wot tych, kiž pódla stejachu, wućahnu swój mječ a dyri teho wyšeho měšnika wotročka a wotća jemu wucho.

 Mat. 26, 51. Luk. 22, 50.
- 48. A Jezus wotmołwi a dźeše k nim: Wy sće wušli, jako na mordarja, z mječemi a ze žerdźemi, mje jimać;
- 49. Ja sym wšednje pola was w templu był a sym wučił, a wy mje njejsće přijeli; ale to so nětk stanje, zo by to pismo było dopjelnjene. *Ps. 69, 10.*
- 50. A wšitcy wučomnicy wopušćichu jeho a ćeknychu. *Hiob. 19, 13.*
- 51. A jedyn młodźenc dźeše za nim, tón beše z rubom na nahim žiwoće wodźety; a ći młodźency přijachu jeho;
- 52. Wón pak, pušćiwši tón rub, ćekny nahi wot nich.
- 53. A woni wjedźechu Jezusa k wyšemu měšnikej, a hnydom so zeńdźechu wšitcy wyši měšnicy a starši a pismawučeni. *Mat. 26, 57. Luk. 22, 54. Jan. 18, 13.*
- 54. Pětr pak dźeše z dala za nim hač do wyšeho měšnika hroda nutř; a wón běše tam, a sedźo pola tych wotročkow wohrewaše wón so při wohenju.
- 55. Ale wyši měšnik a cyła rada pytachu swědčenje napřećiwo Jezusej, tak zo bychu jeho morili; a njenamakachu ničo.

 Mat. 26, 59. Jap. zk. 6, 13.
- 56. Wjele jich pak napřećiwo njemu falšnje swědčeše; ale jich swědčenje njeběše přez jene.

- 57. A někotři stažechu a ryčachu falšne swědčenje napřećiwo njemu a džachu:
- 58. My smy słyšeli, zo wón dźeše: Ja chcu tón templ, kotryž je z rukomaj sčinjeny, rozłamać a w třoch dnjach druhi natwarić, kiž njeje z rukomaj sčinjeny.

 Jan. 2, 19.
- 59. Ale jich swědčenje hišće tak njeběše přez jene.
- 60. A wyši měšnik stanu srjedźa nich, wopraša Jezusa a dźeše: Njewotmołwiš ty ničo? Što je to, štož ći na tebje swědča?
- 61. Wón pak mjelčeše a njewotmolwi ničo. Wospjet wopraša jeho tón wyši měšnik a dźeše k njemu: Sy ty Chrystus, tón Syn teho wysocy chwaleneho? *Jez.* 53, 8.
- 62. Jezus pak dźeše: Ja sym; a wy budźeće widźeć čłowjeka syna sedźo na prawicy teje mozy a přińdźo z mróčelemi tych njebjes. *Mat. 24, 30. Luk. 22, 69.*
- 63. Tuž roztorha wyši měšnik swoju suknju a dźeše: Što my dale swědčenja potrjebamy?

 3 Mójz. 10, 6.
- 64. Wy sće słyšeli to Bože hanjenje; što so wam zda? Woni pak zatamachu jeho wšitcy, zo smjerće je winojty. *Jer.* 26, 11.
- 65. A někotři počachu na njeho pluwać a jeho wobličo přikrywać a z pjasćemi jeho bić a k njemu prajić: Wěšć nam. A wosebnje ći wotročcy bijachu jeho do wobliča.
- 66. A Pětr běše delekach w tym hrodže. Tuž přińdže jena wot teho wyšeho měšnika dźowkow.
 - 67. A jako wona widźeše, zo so Pětr

- wohrěwaše, pohlada wona na njeho a dźeše: A ty běše tež z tym Jezusom z Nacareta.
- 68. Wón pak zaprě a dźeše: Ja jeho njeznaju, njewěm tež, što ty prajiš.
- 69. A wuńdźe won do dwora, a kapon zaspewa. A ta dźowka wuhlada jeho zaso a poča tym prajić, kotřiž pódla stejachu: Tón je wot nich.

 Mat. 26,
- 70. Wón pak zaso prěješe. A zaso po malej chwili dźachu k Pětrej, kotřiž pódla stejachu: Woprawdźe, ty sy wot tych samych jedyn; přetož ty sy tež Galilejski, a twoja ryč je na Galilejsku ryč podobna.
- 71. Wón pak poča so pokleć a so přisahać: Ja teho člowjeka njeznaju, wot kotrehož wy prajiće.
- 72. A kapon zaso zaspěwa. Tuž spomni Pětr na to słowo, kotrež Jezus k njemu džeše: So prjedy, dyžli kapon dwojicy zaspěwa, budžeš ty mje tři króć zaprěć. A wón so nahle (z dwora) won da a płakaše. *Mat. 26, 34. Luk. 22, 34.*

Chrysta ćerpjenje před Pilatusom, krónowanje, křižowanje, smjerć a pohrjebanje.

1. A hnydom rano zradźichu so wyši měšnicy ze staršimi a z pismawučenymi a z cyłej radu a zwjazachu Jezusa a wuwjedźechu jeho a podachu jeho Pilatusej.

Mat. 27,

1.

- 2. A Pilatus wopraša jeho: Sy ty tych židow kral? Wón pak wotmołwi a dźeše k njemu: Ty to prajiš. Jan. 18, 33.
- 3. A wyši měšnicy wjele na njeho skoržachu.
- 4. Pilatus pak wopraša jeho zaso a dźeše: Njewotmołwiš ty ničo? Hlej, kak twjerdźe woni će wobskoržuja.
- 5. Jezus pak ničo wjazy njewotmołwi, tak zo so tež Pilatus dźiwaše.
- 6. Na tón róčny čas pak pušćeše wón jim jeneho jateho, kotrehož woni sebi žadachu.
- 7. Wón běše pak někajki, Barabbas mjenowany, zaty ze zwadnikami, kotřiž w tym ropoće mordarstwo běchu wobešli.
- 8. A tón lud džėše horje a poča prosyć, zo by činił, kaž jim přeco běše činił.
- 9. Pilatus pak wotmołwi jim: Chceće wy, dha chcu ja wam teho krala tych Židow pušćić?
- 10. Přetož wón wjedźeše, zo wyši měšnicy jeho ze zawizću běchu podali.
- 11. Wyši měšnicy pak wabjachu tón lud, zo by jim radšo Barabbasa pušćił.
- 12. Tuž wotmołwi Pilatus zaso a dźeše k nim: Što chceće dha wy, zo bych ja činił temu, kotremuž wy winu dawaće, zo je židow kral?

 Jan. 18, 38.
- 13. Woni pak wołachu zaso: Křižuj jeho!
- 14. A Pilatus dźeše k nim: Što je dha wón złeho sčinił? Ale woni čim bóle wołachu: Křižuj jeho!
- 15. Pilatus pak chcyše ludu dosć činić a pušći jim Barabbasa; Jezusa pak krju-

dowaneho poda wón, zo by křižowany był.

- 16. Ći wojacy pak wjedźechu jeho nutř na dwór (to je do sudneje chěže) a wołachu hromadu wšitku syłu; *Mat.* 27, 27. Jan. 19, 1.
- 17. A woblečechu jeho purpurski kwič a naplećechu ćernjowu krónu a stajichu jemu ju na jeho hłowu;
- 18. A počachu jeho postrowić: Bóh daj ći wjele strowja a zboža, o kralo tych židow!
- 19. A bijachu jemu hłowu ze sćinu a pluwachu na njeho a padachu na kolena a modlachu so před nim. *Mat.* 26, 67.
- 20. A hdyž jeho běchu přešpotowali, slečechu woni jemu tón kwič a woblečechu jeho jeho drastu a wjedžechu jeho won, zo bychu jeho křižowali; *Mat.* 27, 31.
- 21. A přinućichu někajkeho Šimana, kiž nimo dźeše, z Irena, kotryž z pola přińdźe (a běše Alexandrowy a Ruffowy nan), zo by wón jemu jeho křiž njesł. *Mat.* 27, 32. *Luk.* 23, 26.

Tekst na ćichi pjatk. IY.

- 22. A přiwjedžechu jeho na město Golgota, to je přeložene: Nopow město. *Mat. 27, 33. Jan. 19, 17.*
- 23. A dachu jemu z maru změšane wino so napić. Wón pak jo njewza. *Ps.* 69, 23.
- 24. A jako jeho běchu křižowali, rozdžělichu woni jeho drastu a losowachu wo nju, što by kóždy dóstał. Ps. 22, 19. Mat 27, 35. Luk. 23, 34. Jan. 19,24.

- 25. A běše wokoło třećeje štundy, hdyž woni jeho křižowachu.
- 26. A horjenkach k jeho hłowje běše napisane, štož jemu winu dawachu: Tón kral tych židow.

 Mat. 27, 37.
- 27. A woni křižowachu z nim dweju mordarjow, jeneho k jeho prawicy a jeneho k lěwicy.
- 28. A bě tak to pismo dopjelnjene, kotrež praji: Wón je bjez złóstnikow rachnowany.

 Jez. 53, 13.
- 29. A kotřiž nimo džěchu, swarjachu na njeho a třasechu swoje hłowy a džachu: Haha! rozłamaš ty tón templ a twariš jón w třoch dnjach? Jan. 2, 19.
- 30. Pomhaj nětk sam sebi a stup z křiža dele.
- 31. Teho runja tež wyši měšnicy smějachu so jemu bjez sobu z pismawučenymi a džachu: Wón je druhim pomhał a sam sebi pomhać njemóže.
- 32. Jeli wón Chrystus a kral we Israelu, dha njech nětk stupi z křiža, zo bychmy my widźeli a wěrili. A taj, kotrajž z nim běštaj křižowanaj, jeho tež hanještaj.
- 33. A po šestej štundže bě ćma po cylej zemi hač do džewjateje štundy. *Mat.* 27, 45. *Luk.* 23, 44.
- 34. A w dźewjatej štundźe zawoła Jezus z wulkim hłosom a dźeše: Eli, Eli, lama zabachtani? to je přełožene: Mój Božo, mój Božo, čoho dla sy ty mje wopušćił?

 Ps. 22, 2. Mat. 27, 46.
- 35. A někotři, kiž pódla stejachu, jako to słyšachu, dźachu woni: Hlej, wón woła Eliasa.
- 36. Tuž běžeše jedyn a napjelni šwom z kisałom a tyknu jón na sćinu a

- napowaše jeho a dźeše: Hladajmy wšak, hač Elias přińdźe a jeho dele wozmje. *Ps. 69. 23.*
- 37. Ale Jezus zawoła z wulkim hłosom a spušći dušu.)

 Jan. 19; 30.
- 38. A tón zawěšk w templu roztorže so na dwoje, wot wjercha hač dele. *Mat.* 27. 51.
- 39. Tón hejtman pak, kotryž pódla steješe, jemu napřećiwo, a widźeše, zo wón z tajkim wołanjom dušu spušći, dźeše wón: Zawěrnje, tón čłowjek je Boži Syn był.

 Mat. 27, 54.
- 40. Wone běchu pak tam tež žónske, kotrež z dala přihladowachu, bjez kotrymiž běše Marja Madlena a Marja, teho maleho Jakuba a Jezusowa mać, a Salome;

 Mat. 27, 55.
- 41. Kotrež tež běchu za nim chodźile, jako wón w Galilejskej běše, a jemu słužile; a wjele druhich, kotrež běchu z nim horje do Jerusalema přišle. Luk. 8,
- 42. A hdyž wječor běše (dokelž běše tón dźeń teho přihotowanja, to je před sabatom),
- 43. Přindže Józef z Arimathije, čěsny radny knjez, kotryž tež na Bože kralestwo wočakowaše; tón so zwaži a džeše nutř k Pilatej a prošeše pře to čěło Jezusowe. *Mat. 27, 57. Luk. 23, 50. Jan. 19, 38.*
- 44. Pilatus pak dźiwaše so, zo je hižom wumrěł, a zawoła hejtmana a wopraša jeho, hač je dawno wumrěł?
- 45. A jako wón jo zhoni wot teho hejtmana, da wón Józefej to čěło.
- 46. Wón pak kupi sebi rub, wza jeho dele a zawali jeho do teho ruba a połoži

jeho do rowa, kotryž běše ze skały wurubany, a přiwali kamjeń před rowowe durje.

Mat. 27, 60.

47. Ale Marja Madlena a Marja Jezusowa hladaštej, hdźe be położeny.

16. staw

Wo Chrystusowym horjestaću a k njebju ztpiću.

Sćenje na jutrowničku

- 1. A jako so sabat minuł bě, nakupichu Marja Madlena a Marja Jakubowa a Salome wonjace wěcy, zo bychu přišle a Jezusa žałbowałe. *Mat. 28, 1. Luk. 24, 1. Jan. 20, 1.*
- 2. A wone přindžechu k rowu na prěni džení po sabaće jara rano, jako słónco schadžeše.
- 3. A wone dźachu bjez sobu: Štó budźe nam tón kamjeń wot rowowych durjow wotwalić?
- 4. A jako tam pohladachu, pytnychu wone, zo tón kamjeń wotwaleny bě; přetož wón bě jara wulki.
- 5. A wone zańdźechu do rowa a widźachu młodźenca na prawej rucy sedźo, tón běše z dołhej běłej drastu wodźety; a woni so stróžichu. *Mat. 28, 2. 3. Luk. 24, 4. Jan. 20, 12.*
- 6. Wón pak dźeše k nim: Njestróžće so; wy pytaće Jezusa Nacarenskeho, teho křižowaneho; wón je stanył a njeje tudy. Hlaj to město, hdžež jeho běchu połožili.

 Mat. 28, 5.
 - 7. Dźiće pak a poweśće to jeho

- wučomnikam a Pětrej, zo wón prjedy was póńdźe do Galilejskeje; tam budźeće jeho widźić, kaž wón wam prajił je.
- 8. A woni wuńdźechu khětzje a ćeknychu wot rowa, přetož strachota a hroza běše na nje přišła; a njeprajachu nikomu ničo, přetož wone so bojachu.
- 9. Jezus pak, jako běše stanył rano na prěnim dnju teho tydženja, zjewi wón so najprjedy Mariji Madlenje, wot kotrejež wón sydom djabołow běše wuhnał.
- 10. A wona džėše a připowědži to tym, kotřiž běchu z nim byli, kiž žarowachu a płakachu.
- 11. A ći sami, jako słyšachu, zo wón je žiwy a zo je wot njeje widźany, njewěrjachu woni.
- 12. Potom pak, jako dwaj wot nich chodźeštaj, zjewi wón so w hinašim štalće, jako wonaj přez polo dźeštaj. Luk. 24, 13.
- 13. A taj samaj tež woteńdźeštaj a powedastaj to tym druhim; ale woni tež tymaj njewerjachu.

Sćenje na Bože spěće.

- 14. [Naposledku, jako ći jidnaćo za blidom sedźachu, zjewi wón so jim a naswari jich njewěru a twjerdu wutrobu, zo njeběchu tym wěrili, kotřiž jeho běchu zbudženeho widželi; Luk. 24, 36. Jan. 20, 19. 1 Kor. 15, 5. 7.
- 15. A dźeše k nim: Dźiće po wšem sweće a predujće to ewangelion wšitkemu stworjenju; *Mat. 28, 19. Kol. 1, 23.*
- 16. Štóž wěri a křćeny budže, tón budže zbóžny; štóž pak njewěri, tón

budźe zatamany. Jan. 3, 18. 36. St. 12, 48. Jap. zk. 2, 38.

- 17. Zejchi pak, kiž wěrjacych budźa přewodźić, su te: W mojim mjenje budźa čertow won honić, z nowymi jazykami rěčeć, Jap. zk. 16, 18. St. 2, 4. 11. St. 10, 46.
- 18. Hady zahnać; a budźa-li što smjertneho pić, njebudźe to jim škodźeć; na chorych budźa woni rucy kłasć, dha budźe jim lěpje. *Luk.* 10, 19. Jap. zk. 28, 5. 8.
- 19. A tón Knjez tak, jako běše z nimi porěčał, bu horje wzaty do njebjes a je so sunył k prawicy Božej. Luk. 24, 51. Jap. zk. 1, 9.
- 20. Woni pak dźechu won a predowachu wsudźom z pomocu teho Knjeza, kiż wobtwjerdźi to słowo prez te zejchi, kotreż činjachu.] *Jap. zk. 3, 16. St. 14,3. Hebr.2, 4.*

Sćenje swjateho Lukaša

Prěni staw

Janowy narod a dźĕćatstwo

- 1. Dokelž jich wjele sebi su k rucy wzali, zo bychu po rjadu stajili te ryče wot tych wěcow, kotrež su so bjez nami zawěsće stałe:
- 2. Jako nam te same su ći podali, kotřiž wot spočatka je sami su widźili a su słužomnicy teho słowa byli;
- 3. Sym ja to tež za dobre póznał, za tym jako ja wšitko wot spočatka sym wobhonił, zo bych je tebi, mój dobry Teophile, swěrnje a po rjadu pisał. *Jap. zk. 1, 1.*
- 4. So by ty wěstosć teje wučby zhonił, w kotrejž ty rozwučeny sy.
- 5. W času Herodaša, teho krala židowskeje zemje, běše jedyn měšnik, z mjenom Zacharias, z Abiasoweho rjada, a jeho mandželska běše wot Aaronowych džowkow a jeje mjeno Hilža. *Mat. 2, 1.* 1 Kron. 25, 10.
- 6. Wobaj pak běštaj sprawnaj před Bohom a chodźeštaj po wšitkich přikaznjach a wustajenjach teho Knjeza bjez poroka.

 Hiob. 1, 1. 8.
- 7. A wonaj njeměještaj žaneho džěsća; přetož Hilža běše njepłódna, a

wobaj so běštaj zestariłaj.

- 8. Sta so pak, jako wón měšniskeho hamta pytaše před Bohom, w času swojeho rjada,
- 9. Po wašnju teho měšnistwa, a nětk na nim běše, zo by kadžił, a do templa teho Knjeza šoł bě, 2 Mójz. 30, 7.
- 10. A cyła zhromadźizna teho luda wonka běše, modleše so k Bohu w štundźe teho kadźenja; 3 Mójz. 16, 17. 1 Kral. 7. 12.
- 11. Tuž so jemu teho Knjeza jandźel zjewi, stejacy k prawej stronje wołtarja, na kotrymž kadźachu. 2 Mójz. 30, 1.
- 12. A jako Zacharias jeho wuhlada, stróži wón so, a bojosć padźe na njeho.
- 13. Ale tón jandžel rjeknu k njemu: Njebój so, cachariaso, přetož twoja modlitwa je wusłyšana, a twoja mandželska Hilža budže tebi syna porodžić, teho mjeno dyrbiš Jan narjeknyć.

 Jap. zk. 10, 31.
- 14. A z teho směješ ty radosć a wjesele, a wjele budže so jeho naroda zwjeselić.

 Scht.

 58.
- 15. Přetož wón budže wulki před Knjezom. Wino a sylne piće njebudže

wón pić, a budźe hnydom wot swojeho maćerneho žiwota ze swjatym Duchom napjelnieny.

- 16. A wón budźe wjele Israelskich dźeći k Bohu, jich Knjezej, wobroćić.
- 17. A wón prjedy njeho póńdźe w duchu a w mocy Eliasa, zo by wobroćił te wutroby wótcow k dźećom a njewernych k mudrosći tych prawych, zo by Knjezej hotowy lud přihotował. *Mat.* 11, 14.
- 18. A Zacharias dźeše k temu jandźelej: Na čim mam ja to póznać? Přetož ja sym stary a moja žona je lětna. 1 Mójz. 17, 17.
- 19. Tón jandźel pak wotmołwi a dźeše k njemu: Ja sym Gabriel, kiż před Bohom steju, a sym pósłany, zo bych z tobu rěčał a tebi to dobre připowjedźił; *Dan.* 8, 16. St. 9, 21. 1 Krat. 17, 1.
- 20. A hlaj, ty budźeš woněmić a njebudźeš móc rěčeć, hač do teho dnja, w kotrymž so te wěcy budźa stać, teho dla, zo ty mojim rěčam njejsy wěrił, kotrež dopjelnjene budźa w swojim času.
- 21. Tón lud pak wočakowaše Cachariasa a dźiwaše so, zo wón so dotal w templu komdźeše.
- 22. A jako wón wuńdźe, njemóżeše wón z nimi rěčeć. A woni zrozumichu, zo wón w cyrkwi je widźenje widźił; přetož wón jim kiwaše a wosta němy.
- 23. A sta so, jako tón čas jeho hamta bě wušoł, woteńdźe wón do swojeho doma. Scht. 39. Joz. 21, 11.
- 24. A po tych dnjach pak podja Hilža, jeho mandželska, a potaji so pjeć měsacow a džeše:
 - 25. Tak je mi tón Knjez činił w tych

dnjach, jako wón na mnje je pohladał, zo by wón moju hanibu bjez ludźimi preč wzał.

Sćenje na Marine připowědanje.

- 26. [A w šestym měsacu pak bě jandźel Gabriel pósłany wot Boha do Galile-jskeho města, kotremuž rěkaju Nacaret,
- 27. K jenej knježnje, kotraž slubjena běše mužej, z mjenom Jozef, z Davidoweho doma; a tej knježnje rěkachu Marja.

 Mat. 1, 18. Luk. 2, 5.
- 28. A tón jandžel zaúdže k njej nutř a džeše: Strowa budž, ty z hnadu wobdarjena; tón Knjez je z tobu, ty požohnowana bjez tymi žónskimi.
- 29. Jako pak wona jeho wuhlada, stróži so wona na jeho rěči a pomysli sebi: Kajke je to strowjenje?
- 30. A tón jandźel dźeše k njej: Njebój so, Marja, ty sy hnadu pola Boha namakała.
- 31. Hlaj, ty budźeš samodruha w žiwoće a budźeš syna porodźić, teho mjenu dyrbiš Jezus narjec; Jez. 7, 14 Mat. 1.21
- 32. Tón budźe wulki a Syn teho najwyšeho mjenowany; a Bóh tón Knjez budźe jemu tón stoł jeho wótca Dawida dać;

 Jez. o, 7. 2 Sam. 7, 12.
- 33. A wón budźe z kralom na Jakubowym domje wěčnje, a jeho kralestwa njebudźe žadyn kónc. Dan. 4, 31. St. 7, 14. Mich. 4, 7.
- 34. Marja pak dźeše k jandźelej: Kak móže so to stać, dokelž ja wot žaneho muža ničo njewěm?

- 35. A tón jandžel wotmołwi a dźeše k njej: Tón swjaty Duch budże na tebje přińć, a ta móc teho najwyšeho budże će wobchłódkować; teho dla tež to swjate, kotrež so wot tebje budże narodźić, budże Boži Syn mjenowany. *Mat. 1, 18.* 20. Dan. 9, 24.
- 36. A hlaj, Hilža, twoja přećelnica, je tež samodruha ze synom na swoje stare dny a chodži nětk w šestym měsacu, wot kotrejež so rěči, zo njepłódna je. *Jez.* 54, 6.
- 37. Přetož pola Boha njeje žana wěc njemóžna. 1 Mójz. 18, 14. Hiob. 42, 2. Pz. 135, 5. Jer. 32, 17. 27. Sach. 8, 6.
- 38. Marja pak dźeše: Hlaj, ja sym Knjezowa dźowka; mi so stań, każ ty prajił sy. A tón jandźel woteńdźe wot njeje.]
- 39. Marja pak postanu w tych dnjach a dźeše spešnje po horach k mestu Judowemu.

 Joz 21,
- 40. A přiúdže do doma Zachariasoweho a postrowi Hilžu.
- 41. A poda so, jako Hilža Marine postrowjenje słyšeše, poskoči to dźećatko we jejnym žiwoće. AHilža bu ze swjatym Duchom napjelnjena,
- 42. A zawoła z wulkim hłosom a dźeše: Požohnowana sy ty bjez tymi żónskimi, a požohnowany je tón płód twojeho žiwota. Scht. 28. Kn. sudn. 5, 24.
- 43. A z wotkal mi to, zo ta mać mojeho Knjeza ke mni přindže?
- 44. Přetož hlaj, jako ja tón hlós twojeho postrowjenja słyšach, poskoči to džěćatko z wjeselom w mojim žiwoće.
 - 45. A zbóžna sy ty, kiž sy wěriła;

- přetož wone budže dokonjane, štož ći prajene je wot teho Knjeza. St. 11, 28.
- 46. A Marja dźeše: Moja duša pozběhuje teho Knjeza,
- 47. A mój duch so wjeseli w Bohu, mojim zbóžniku. 1 Sam: 2, 1: Hab. 3, 18.
- 48. Přetož wón je na swoju hubjenu dźowku pohladał. Hlaj, wot nětk budźa mje za zbóžnu chwalić wšitke narody. *Ps. 113, 5. 6. 1 Mójz. 30, 13.*
- 49. Přetož wón je wulke wěcy na mni sčinił, kiž mócny je a kotrehož mjeno swjate je.

 Ps. 126, 2.
 3.
- 50. A jeho smilnosć traje wot jeneho naroda k druhemu při tych, kotřiž so jeho boja. 2 Mójz. 20, 6. St. 34, 6. 7. Ps. 25, 6.
- 51. Wón wopokazuje móc ze swojim ramjenjom a rozćěri tych, kotřiž hordži su w swojich wutrobnych myslach. *Jez.* 51, 9. St. 52, 10. 2 Sam. 22, 28. Ps. 89, 11. Obad. 3, 4. 1 Pětr. 5, 5.
- 52. Wón storka mócnych ze stołow a pozběhuje ponižnych. *Ps. 147*, *6. 1 Sam.* 2, 7. 8. 2 Sam. 6, 21. 22.
- 53. Hłódnych napjelni z kubłami, a bohatych wostaji prózdnych. *Mat. 5, 3.* 6. Jan. 10, 11. Eph. 1, 3.
- 54. Wón wozmje zaso swojeho służomnika Israela horje, zo by spominał na smilnosć; *Jez. 41, 8. 5 Mójz. 7, 7. 8. Jez. 30, 18.*
- 55. Kaž wón rěčał je k našim wótcam, k Abrahamej a k jeho symjenju wěčnje. 1 Mójz. 17, 7. 19. St. 18, 18.
- 56. Marja pak wosta při njej na tři měsacy; a potom wróći so wona zaso do swojeho doma.

- 57. A Hilžiny čas dóńdźe, zo porodźić měješe; a wona porodźi syna.
- 58. A jejni susodźi a přećeljo słyšachu, zo tón Knjez wulku smilnosć běše nad njej sčinił, a zwjeselichu so z njeju.
- 59. A sta so, na wosmym dnju přińdźechu, zo bychu to dźećatko wobrezali; a narjeknychu jemu po nanowym mjenje Zacharias. 1 Mójz. 17, 12. 3 Mójz. 12, 3.
- 60. A jeho mać wotmołwi a dźeše: Nic tak, ale jemu dyrbja Jan rěkać. *Ps. 107*, *9*.
- 61. Woni pak dźachu k njej: Wšak nichtó w twojim přećelstwje njeje, kotremuž tak rěkaju.
- 62. A woni kiwachu jeho nana, kak by wón jemu chcył dać narjec.
- 63. A wón žadaše tafličku, napisa a dźeše: Jan je jeho mjeno. A woni so wšitcy dźiwachu.
- 64. A hnydom wotewri so jeho kt a jazyk, a rěčeše a chwaleše Boha.
- 65. A bojosć přiňdže na wšitkich jich susodow. A wšitke te powěsće buchu roznjesene po wšěch židowskich horach.
- 66. A wšitcy, kiž to słyšachu, wzachu jo k wutrobje a dźachu: Što měniš ty, zo z teho dźeśca budźe? A Knjezowa ruka běše z nim.

 Ez 1. 3. St 3,22.

Tekst na prěnju njedželu adwenta. III.

67. [A jeho nan Zacharias bu ze swjatym Duchom napjelnjeny, wěšćeše a dźeše: 2 Pětr. 1, 21.

- 68. Chwaleny budź tón Knjez, tón Bóh Israelski, přetož wón je doma pytał a wumóhł swój lud; *Ps. 41, 14. Pz.72, 18. Mat. 1, 21.*
- 69. A je nam postajił roh teho zboža w domje swojeho słužomnika Dapita; *Ps.* 132. 17.
- 70. Kaž wón prajił je přez tón rt swojich swjatych profetow wot spočatka swěta, Jez. 35, 4. Jer. 23, 6.
- 71. So by nas wumóhł wot našich njepřećelow a z ruki wšitkich, kiž nas hidźa; Pz. 106, 10.
- 72. So by smilnosć wopokazał našim wótzama spomnił na swój swjaty slub, 1 Mójz. 17, 7. 3 Mójz. 26, 42.
- 73. Ana tupšisahu, kotruž wón je přisahał našemu wótcu Abrahamej, zo wón nam dać chce; 1 Mójz. 22, 16. Mich. 7, 20.
- 74. So bychmy, wumoženi z ruki našich njepřećelow, jemu słužili bjez bojosće swoje žiwe dny, Gal. 1, 4. Tit. 2, 12. 14. Hebr. 9, 14.
- 75. W swjatosći a prawdosći, kotraž jemu spodobna je. *Kol. 1, 22.*
- 76. A ty džěčatko budžeš profeta Boha wjeršneho mjenowany; přetož ty prjedy póńdžeš před Knjezom, zo by jeho puće přihotował, Mat. 3, 3.
- 77. A póznaće teho zboža dał jeho ludu we wodawanju jich hrěchow, *Jer.* 31, 34.
- 78. Přez tu wutrobnu smilnosć našeho Boha, z kotrejž k nam je pohladało to schadźenje z wysokosće, 4 Mójz. 24, 17. Mal. 4, 2.
- 79. So by swěćilo tym, kiž pó ćmje a w sćěnu teje smjerće sedźa, a naše nohi

wjedł na šćežku teho měra.] Jez. 9, 2. 80. To džěćatko pak rosćeše a posylni so na duchu a běše w pusćinje hač na tón džeń, hdyž wón před Israelski lud zjawnje stupić měješe.

2. staw

Chrystusowy narod, wobrězanje, přinjesenje do templa a rozryčowanje. Janowy narod a dźĕćatstwo

Sćenje na Boži dźeń a tekst III.

- 1. [W tym samym času pak so sta, zo přikaznja wot kejžora Augusta wuńdźe, zo by wšitkón swět zapisany a ćazowany był.
- 2. A to zapisanje bě to najprěńše a so sta w tym času, jako žirenius z bohotom w Syriskej běše.
- 3. A wšitcy dźechu, zo bychu so dali cazować, kóżdy do swojeho mesta.
- 4. Tuž zběhnu so tež Jozef z Galilejskeje, z města Nacareta, do židowskeho kraja, k městu Dawidowemu, kotremuž rěkaju Betlehem, teho dla, zo wón z doma a ze šlachty Dawidoweje běše; *Mat.* 2, 6. Jan. 7, 42.
- 5. So by so dał zapisać z Marju, swojej slubjenej mandźelskeju, kotraž běše z ćežkim žiwotom.
- 6. A jako wonaj tam běštaj, dóńdźe tón čas, zo wona porodźić dyrbješe.
- 7. A wona porodži swojeho prěnšeho syna a powi jeho do pjeluškow a połoži

- jeho do žłoba; přetož woni njemějachu hewak žaneho ruma w tej hospodźe. *Mat. 1, 25.*
- 8. A pastyrjo běchu w tym samym kraju na polu pola hórdow, ći wachowachu w nocy swojeho stadła.
- 9. A hlaj, teho Knjeza jandžel přistupi k nim a jasnosć teho Knjeza wobswěći jich; a woni so jara wulcy bojachu.
- 10. A tón jandžel džeše k nim: Njebójće so; hlaj, ja připowědam wam wulke wjesele, kotrež wšemu ludu so dostać budže:
- 11. Přetož wam je so džensa tón zbóžnik narodžił, kotryž je Chrystus tón Knjez w Da-vitowym měsće.
- 12. A to mějće za znamjo, wy budžeće džěćatko namakać z pjeluškami powite a w žłobje ležo.
- 13. A hnydom bě tam pola teho jandžela ta syła njebjeskeho wójska; ći chwalachu Boha a džachu: Dan. 7, 10.
- 14. Česć budž Bohu w tej wysokosći, měr na zemi a čłowjekam dobre spodobanje. *Jez.* 57, 19. Eph. 2, 14. 17.

Sćenje na druhi swjedźeń hodow a tekst III.

- 15. [A sta so, jako ći jandźeljo wot nich do njebjes běchu stupili, tuž dźachu ći pastyrjo bjez sobu: Pójmy dha nětk do Betlehema a wohladajmy tu wěc, kiž so stała je a tón Knjez nam k wědźenju je sčinił.

 2 Mójz. 3, 3.
- 16. A woni přińdźechu chwatajcy a namakachu wobeju, Marju a Jo zepha, k temu tež to dźecatko w žłobje ležo.

- 17. Jako woni to same pak běchu widžili, roznjesechu woni to słowo, kotrež woni wot teho džesća běchu słyšeli.

 Scht. 10. 11.
- 18. A wšitcy, kiž to słyšachu, dźiwachu so tych wěcow, kotrež jim ći pastyrjo běchu prajili.
- 19. Marja pak schowa wšitke te same słowa a rozpomni je w swojej wutrobje. *Scht.* 51.
- 20. A ći pastyrjo so zaso wróćichu, česćachu a chwalachu Boha za wšitko, štož běchu słyšeli a widžili, kaž tež k nim prajene běše.]

Sćenje na nowe lěto.

- 21. [A jako so wósom dnjow dopjelnješe, zo by to dźećo wobrezane było, be jeho mjeno narjeknjene Jezus, kotrež mjenowane beše wot jandźela, prjedy dyżli wón so w maćernym žiwoće podjał be.]

 1 Mójz. 17, 15. Luk. 1, 31.
- 22. A jako so te dny jeju wučisćenja po tym zakonju Mójzasowym dopjelnichu, přinjeseštaj wonaj Jezusa do Jerusalema, zo byštaj jeho temu Knjezej prjódkstajiłaj 3 Mójz. 12, 2.
- 23. (Kaž pisane steji w zakonju teho Knjeza: Wšitko muske, štož so prěńše narodźi, dyrbi temu Knjezej swjećene być); 2 Mój. 13, 2.
- 24. A zo byštaj dałaj tón wopor, jako prajene je w zakonju teho Knjeza, por tujawkow abo dweju młodeju hołbjow. 3 Mójz. 12, 8.

Tekst na třoch kralow. III.

- 25. [A hlaj, jedyn čłowjek běše we Jerusalemje, z mjenom Simeon; a tón samy čłowjek běše fromny a bohabojazny a čakaše na Israelski trošt a swjaty Duch bě nad nim.

 1 Mójz. 5, 29.
- 26. A jemu běše wotmołwjenje wot swjateho Ducha so dostało, zo njebudźe smjerće widźeć, chiba zo by prjedy widźił Chrystusa teho Knjeza.
- 27. A wón přindže přez nawabjenje teho Ducha do templa. A jako taj staršej Jezusa, to džěćatko, do templa přinjeseštaj, zo byštaj za njo činilaj po wašnju teho zakonja;
- 28. Wza tež wón jeho na swojej rucy a chwaleše Boha a dźeše:
- 29. Nětk pušćiš twojeho wotročka, Knježe, po twojim słowje, z měrom; 1 Mójz. 46, 30.
- 30. Přetož mojej woči stej twojeho winika widžilej, St 3, 6.
- 31. Zateho didotewat sy přede wšitkimi ludžimi, Jez. 11, 10. St. 49, 6.
- 32. Swětlo k rozswěćenju tych pohanow a k chwalbje twojeho Israelskeho luda.]

 Jez. 42, 6. St. 49, 6.

Sćenje na njedželu po nowym lěće.

- 33. [Jozef pak a jeho mać dźiwaštaj so teho, štož wot njeho rěčane bě.
- 34. A Simeon požohnowa jich a dźeše k Marji, jeho maćeri: Hlaj, tón budźe postajeny k padu a k horjestaću jich wjele we Israelu a k znamjenju, přećiwo

- kotremuž so rěčeć budže, Jez. 8, 14. St. 28, 16. Mat. 21, 42. Rom. 9, 33.
- 35. (A budźe so mječ přez twoju dušu drěć), zo bychu wjele wutrobow pomyslenja zjawne byłe.
- 36. A jena profećina běše, Hana, Phanuelowa dźowka, z Azarskeje šlachty, kiž bě habn wobstarna a bě w mandźelstwje ze swojim mužom była sydom lět po swojim knježnistwje,
- 37. A bě z wudowu na wósom dezac a štyri lět; ta njepřindźe nihdy wot templa a słužeše Bohu z posćenjom a z modlenjom w nocy a wodnjo.
- 38. Ta sama přistupi tež tam w tej samej štundže, chwaleše zjawnje teho Knjeza a rěčeše wot njeho k wšitkim, kiž we Jerusalemje na to wumoženje čakachu.
- 39. A jako wonaj wšitko dokonjałaj běštaj po zakonju teho Knjeza, wróćištaj so wonaj zaso do Galilejskeje k swojemu městu Nacaretu.
- 40. Ale to džěćatko rosćeše a bě mócne w Duchu, połne mudrosće; a Boža hnada běše nad nim.] *Scht: 52. St.* 1, 80.

Sćenje na prěnju njedže po třoch kralach.

- 41. [A jeho staršej pak chodźeštaj kóżde lěto do Jerusalema na jutrowny róčny čas. 2 Mójz. 34, 23.
- 42. A jako wón dwanaće lět stary bě, džěchu woni do Jerusalema horje po wašnju teho róčneho časa.
- 43. A jako te dny dokonjane běchu a wonaj so dom wróćištaj, wosta to dźěćo

- Jezus we Jerusalemje, a Jozef a jeho mać to njewědźeštaj.
- 44. Wonaj sebi pak pomysliše taj, zo snadź je bjez towaršemi, a přińdźeštaj wo jeneho dnja puć a pytaštaj jeho bjez přećelemi a znajomnymi.
- 45. Jako pak jeho njenamakaštaj, wróćištaj so, jeho pytajcy k Jeruzalemu.
- 46. A sta so po třoch dnjach, namakaštaj jeho w templu sedžo srjedža bjez wučerjemi, zo wón jich posluchaše a jich woprašowaše.
- 47. A wšitcy, kiž na njeho posluchachu, dźiwachu so jeho rozuma a jeho wotmołwjenja. *Mat. 7, 28. Mark.* 1, 22.
- 48. A hdyž wonaj jeho wuhladaštaj, dźiwaštaj so njemóžnje. A jeho mać dźeše k njemu: Mój syno, čoho dla sy ty namaj tak sčinił? Hlaj, twój nan a ja smój će z tyšnej bolosću pytałaj.
- 49. A wón dźeše k nimaj: Što je, zo staj mje pytałaj? Njewestaj wój, zo ja byćmam w tym, štož mojeho Wótca je?
- 50. A wonaj njezrozumištaj to słowo, kotrež wón k nimaj rěčeše.
- 51. A wón dźeše z nimaj dele a přińdźe do Nacareta a běše jimaj podany. A jeho mać schowa wšitke te słowa w swojej wutrobje. 1 Mójz. 37, 11.
- 52. A Jezus přibjeraše na mudrosći a na lětach a na hnadže —pola Boha a člowjekow.]

 1 Sam. 2, 26.

3. staw

Janowe pokutne prědowanje a swědčenje wo Chrystusu. Chrystusowa křćeńca. Jozefowa šlachta.

- 1. W pjatnatym lěće pak teho kejžorstwa kejžora Tiberiusa, jako Pontius-Pilatus běše bohot w židowskej, a Herodas štyri-fěršta w Galilejskej, a Philipp, jeho bratr, štyri-fěršta we Jturejzkej a w Trachonitiskim kraju, a Lizanias štyri-fěršta we Abilenskej;
- 2. W času wyšeju měšnikow Hannasa a Kajphasa: sta so přikaznja Boža k Janej, žachariasowemu synej, w pusćinje.
- 3. A wón přińdźe do wšitkeho wokolneho kraja wokoło Jordana a prědowaše křćenicu teje pokuty, k wodawanju hrěchow;

 Mat. 3, 1. 2. Mark. 1, 4.
- 4. Jako steji pisane w knihach tych ryčow Jezajasowych, teho profety, kiž rjeknje: Hłós prědarja je w pusćinje; přihotujće puć teho Knjeza a čińće jeho šćežki rune.

 Jez. 40, 3. Jan. 1, 23.
- 5. Wšitke dołhy budźa wupjelnjene, a wšitke hory a hórki budźa poniżene; a štož křiwe je, budźe prawe, a štož njerune budźe hładke;
- 6. A wšitko čělo budže teho zbóžnika Božeho widžeć.
- 7. A wón dźeše k temu ludu, kiž won dźeše, zo by so wot njeho dał křćić: Wy ješćerjowy štrycho, štó je wam pokazał, zo byšće ćekli před tym přichodnym hněwom?

 Mat. 3, 7.

- 8. Hlajće, čińće dostojne płody teje pokuty; a njerjekńće při sebi: My mamy Abrahama za nana. Přetož ja wam praju: Bóh móže temu Abrahamej z tutych kamjenjow dźeći zbudźić.
- 9. Ta sekera je pak nětk hižom k korjenju teho drjewa přiložena; kotrež drjewo teho dla dobrych plodow njepřinjese, budže porubane a do wohenja ćisnjene.
- 10. A lud jeho wopraša a dźeše: Što dha mamy činić?
- 11. Wón wotmołwi a dźeše k nim: Štóž ma dwě sukni, tón daj temu, kiž žaneje nima; a štóž jědź ma, čiń tež tak. 1 Jan. 3, 17.
- 12. Woni pak tež přinídžechu slonicy, zo bychu so dali křćić, a džachu k njemu: Mištrje, što mamy my činić?
- 13. Wón pak dźeše k nim: Njebjerće wjazy, dyžli wam jepoztajene.
- 14., Tehdy woprašachu jeho tež wojacy a dźachu: Štoha mamy my činić? A wón dźeše k nim: Nječińće nikomu křiwdu ani njeprawdu a dajće sebi dosć być na wašej mzdźe.

 3 Mójz. 19, 13.

Tekst na 3. njedželu adwenta. III.

- 15. [Jako so pak tón lud nadźiješe, a wšitcy w swojich wutrobach sebi myslachu wot Jana, hač wón snadź Chrystus njeje,
- 16. Wotmołwi Jan a dźeše k wšitkim: Ja wšak křću was z wodu; wón pak sylniši za mnu dźe, kotrehož njejsym hódny, zo bych ja te rjemjenje jeho črijow rozwjazał; tón samy budźe was

- ze swjatym Duchom a z wohenjom křćić; Mat. 3, 11. Mark. 1, 8. Jan. 1, 26. Jap. zk. 1, 5. St. 2, 2. St. 11, 16.
- 17. W kotrehož rucy je tón wějeŕny łopač, a wón budźe swoje huno wučisćić;, a budźe pšeńcu do swojeje bróżnje zhromadźić a te pluwy z wěčnym wohenjom spalić.]
- 18. A wjele druheho wjazy napominaše a připowědaše wón temu ludu.
- 19. Herodas pak, tón štyrifěršta, jako wón wot njeho bě štrafowany, teje Herodiady, swojeho bratra mandželskeje, a wšěch tych złych wěcow dla, kiž Herodas činješe,

 Mat. 14, 3. Mark. 6,
- 20. Połoži wón wyše teho wšitkeho tež Jana do jastwa.
- 21. A sta so, jako so wšitkón. lud da křćić a Jezus tež křćeny bě a k Bohu so modleše, zo so njebjesa wotewrichu; *Mat. 3, 16. Mark. 1, 10. Jan. 1, 32.*
- 22. A tón swjaty Duch stupi dele w čělnym štalće na njeho jako hołb, a hlós přiúdže z njebjes, kiž džeše: Ty sy mój luby Syn; na tebi mam ja dobre spodobanje.

 St. 9, 35.
- 23. Wón pak, Jezus, spočawši swój hamt, dźeše do třiceteho lěta a bě dźeržany za syna Jozefoweho, kotryž běse syn Eliowy,
- 24. Tón běše syn Matthatowy, tón běše syn Lewiowy, tón běše syn Melchiowy, tón běše syn Janowy, tón běše syn Jozefowy,
- 25. Tón běše syn Mattathiasowy, tón běše syn Amosowuy, tón běše syn Nahumowy, tón běše syn Esliowy, tón běše

- syn Nangiowy,
- 26. Tón běše syn Maathowy, tón běše syn Mattathiasowy, tón běše syn Semeowuy, tón běše syn Jozefowy, tón běše syn Judowy,
- 27. Tón běše syn Johanowy, tón běše syn Reziowy, tón běše syn Zorobabelowy, tón běše syn Salathielowy, tón běše syn Neriowy,
- 28. Tón běše syn Melchiowy, tón běše syn Addiowy, tón běše syn Kozamowuy, tón běše syn Elmadamowy, tón běše syn Herowy,
- 29. Tón běše syn Jozeowy, tón běše syn Eliezerowy, tón běše syn Jorimowy, tón běše syn Matthatowy, tón běše syn Lewiowy,
- 30. Tón běše syn Simeonowy, tón běše syn Judowy, tón běše syn Jozefowy, tón běše syn Jonanowy, tón běše syn Eliakimowy,
- 31. Tón běše syn Meleowy, tón běše syn Mainanowuy, tón běše syn Mattathowy, tón běše syn Natanowy, tón běše syn Dapitowy,
- 32. Tón běše syn Jesowy, tón běše syn Obedowy, tón běše syn Boasowy, tón běše syn Salmonowy, tón běše syn Nahasowy,
- 33. Tón běše syn Aminadabowy, tón běše syn Aramowy, tón běše syn Ezromowy, tón běše syn Pharesowy, tón běše syn Judowy,
- 34. Tón běše syn Jakubowy, tón běše syn Izaakowy, tón běše syn Abrahamowy, tón běše syn Tharaowy, tón běše syn Nachorowy,
- 35. Tón běše syn Saruchowy, tón běše syn Ragahowuy, tón běše syn

Phalekowy, tón běše syn Eberowy, tón běše syn Salaowy,

- 36. Tón běše syn Kainanowy, tón běše syn Arfachzadowy, tón běše syn Semowuy, tón běše syn Noachowy, tón běše syn Lamechowy,
- 37. Tón běše syn Mathuzalahowy, tón běše syn Enochowy, tón běše syn Jaredowy, tón běše syn Maleleelowy, tón běše syn Kainanowy,
- 38. Tón běše syn Enozowy, tón běše syn Sethowy, tón běše syn Hadamowy, tón běše Boži.

 1 Mójz. 5, 3.

4. staw

Chrystus bu spytowany, prěduje a čini dźiwy.

- 1. Jezus pak, połny swjateho Ducha, přińdźe zaso wot Jordana a bu wot Ducha do teje pusćiny wjedźeny, Mat. 4, 1. Mark. 1, 12.
- 2. A bu štyrcyći dnjow dołho wot djaboła spytany. A njejědźiše ničo w tych samych dnjach; a jako te same běchu skonjane, běše wón potom hłódny. 2 Mójz. 34, 28.
- 3. Tón djaboł pak dźeše k njemu: Syli Boži Syn, dha rjekń k tutemu kamjenjej, zo by chlěb był.
- 4. A Jezus wotmołwi a dźeše k njemu: Pisane steji: Čłowjek njeje žiwy wot chlěba sameho, ale wot kóždeho słowa Božeho.

 5 Mójz. 8, 3.
- 5. A tón djaboł wjedźeše jeho na wysoku horu a pokaza jemu wšitke

kralestwa teho cyłeho sweta we wokomiknjenju.

- 6. A tón djaboł dźeše k njemu: Tu móc chcu ja tebi wšitku dać a jich krasnosć, přetož wona je mi podata a ja dam ju, komuž chcu:
- 7. A budźeš-li so přede mnu modlić, budźe wšitko twoje.
- 8. Jezus pak wotmołwi jemu a dźeše: Dźi preč wote mnje, zatanaso; přetož pisane steji: Ty dyrbiš so k Bohu, swojemu Knjezej, modlić a jemu samemu słužić.

 5 Mójz. 6, 13. St. 10, 12. 20.
- 9. Tuž wjedźeše wón jeho do Jerusalema a postaji jeho na templa wjerch a dźeše k njemu: Syli Boži Syn, pušć so wot tudy dele;
- 10. Přetož pisane steji: Wón budže swojim jandželam twoje dla přikazać, zo bychu će zwarnowali, Ps. 91, 11.
- 11. A na rukomaj će njesli, zo by swoju nohu wo kamjeń nihdźe njestorčił.
- 12. Jezus pak wotmołwi a dźeše k njemu: Prajene je: Ty njedyrbiš Boha, swojeho Knjeza, spytować. 5 Mójz. 6, 16.
- 13. A jako tón djaboł wšitko spytowanje běše dokonjał, woteńdźe wón wot njeho na chwilu.
- 14. A Jezus wróći so zaso w Ducha mocy do Galilejskeje. A ta ryč wuńdźe wot njeho po wšěm tym wokolnym kraju.

 Mat. 4, 12.
- 15. A wón wučeše we jich šulach a bě čezćeny wot wšitkich.

Tekst na 4. njedželu po třoch kralach. III.

- 16. [A wón přińdźe do Nacareta, hdźeż běše horjećehnjeny, a dźeše do šule po swojim wašnju na sabatny dźeń a postanu, zo by lazował. *Mat. 13, 53. 54. Mark. 6, 1.2. Neh. 8, 5.*
- 17. A teho profety Jezajasa knihi buchu jemu date. A jako wón te knihi wotewri, namaka wón to město, hdźež běše pisane:
- 18. Duch teho Knjeza je při mni, teho dla, zo wón mje je žałbował; a je mje pósłał, zo bych připowědał chudym to ewangelion; zo bych zahojił rozmjećene wutroby; zo bych prědował jatym, zo dyrbja pušćeni być, a slepym to zasowidźenje, a rozbitym, zo dyrbja k frejoće wupušćeni być;

 Jez. 61, 1.
- 19. So bych prědował to spodobne lěto teho Knjeza. 3 Mójz. 25, 10.
- 20. A jako wón te knihi běše začinił, poda wón je temu słužomnikej a synu so. A wšitkich jich woči w tej šuli běchu na njeho wobroćene.
- 21. Wón pak poča k nim prajić: Dźens je tuto pismo dopjelnjene před wašimaj wušomaj.
- 22. A woni dawachu wšitcy swědčenje wot njeho a dźiwachu so tym luboznym słowam, kotrež z jeho erta dźechu, a dźachu: Njeje tutón Jozefowy syn? *Mat.* 13, 55. *Mark.* 6, 3. *Jan.* 6, 42.
- 23. A wón dźeše k nim: Wy budźeće zawernje to přisłowo ke mni prajić: Lěkarjo, wuztroró so sam. Přetož kajke wulke wecy smy my słyšeli, zo su so w Kapernaumje stałe? Čiń tež tak tudy

- w swojim wótcnym kraju.
- 24. Wón pak dźeše: Zawĕrnje, ja praju wam, žadyn profeta njeje spodobny w swojim wótcnym kraju. *Mat.* 13, 57. *Mark.* 6, 4. *Jan.* 4, 44.
- 25. Ale we wěrnosći praju ja wam: Wjele běše wudowow we Israelu we Eliasowym času, jako njebjesa běchu zanknjene za tři lěta a za šěsć měsacow, jako wulka drohota běše po wšej zemi;

 Kral. 17, 1.9. St. 18, 42. Jak. 5, 17.
- 26. A wšak k žanej tych samych njebě Elias pósłany, chiba do Sarepty Sidonskeje, k jenej wudowje.
- 27. A wjele wusadnych běše we Israelu za profeta Elizu; a wšak žadyn njebě wučisćeny, chiba jeno Naaman, tón Syriski.

 2 Kral. 5, 14.
- 28. A woni buchu wšitcy napjelnjeni z hněwom w tej šuli, jako to słyšachu;
- 29. A postanywši wustorčichu jeho z teho města won a wjedžechu jeho hač na wjerch teje hory, na kotrejž jich město běše natwarjene, zo bychu jeho dele storčili;
- 30. Ale wón dźeše srjedźa přez nich preč.]

 Jan. 8, 59.
- 31. A přindže do Kapernauma, do města Galilejskeje, a wučeše jich te sw-jate dny.

 Mat. 4, 13. Mark. 1, 21.
- 32. A woni dźiwachu so jeho wučby; přetož jeho ryč běše mócna. *Mat.* 7, 28. 29. *Mark.* 1, 22. *Jan.* 7, 46.
- 33. Jedyn čłowjek pak běše w šuli, tón běše wobsynjeny z nječistym duchom. A tón z wulkim hłosom zawoła,
- 34. A dźeše: O, što je nam z tobu, Jezuso Nacarenski? Ty sy přišoł nas

skazyć; ja će znaju, štó ty sy, tón swjaty Boži. Mark. 1, 24. Luk. 1, 35.

- 35. A Jezus jemu pohrozy a dźeše: Woněrm a wuńdź wot njeho! A tón čert powali jeho srjedźa bjez nich a wuńdźe z njeho a njewobškodźi jeho.
- 36. A strach přindže na wšitkich, a ryčachu bjez sobu a džachu: Kajka je to wěc? Wón přikazuje z mozu a ze zamóženjom nječistym ducham, a woni wukhadžeju.
- 37. A wot njeho rozeńdźe so ryč po wšěch městach teho wokolneho kraja.
- 38. Wón pak postanu z teje šule a přiúdźe do Šimanoweho doma. Šimanowa přichodna mać pak běše z twjerdej zymnu wobdata, a woni prošachu jeho za nju. *Mat. 8, 14. Mark.* 1, 29.
- 39. A wón steješe jej k hłowje a pohrozy zymnej, a wona ju wopušći. A hnydom staže wona a słužeše jim.
- 40. A jako słónco běše zašło, wšitcy, kiž chorych mějachu na wšelke chorosće, přinjesechu jich k njemu. A wón na jeneho kóždeho tych samych rucy połoži a wustrowi jich. *Mat. 8, 16. Mark. 1, 32.*
- 41. Ći čerći wustupichu tež wot jich wjele, wołachu a dźachu: Ty sy Chrystus, tón Syn Boži. A wón pohrozy jim a njewotpušći jim rěčeć; přetož woni wědźachu, zo wón je Chrystus.
- 42. Jako nětk pak džeň bu, wuńdźe wón won na puste město; a lud jeho pytaše a přińdžechu k njemu a zdžeržachu jeho, zo by wot nich nješoł.
- 43. Wón dźeše pak k nim: Ja mam tež druhim městam to ewangelion prědować

wot teho kralestwa Božeho; přetož k temu sym ja pósłany. Mark. 1, 38.

44. A wón prědowaše w šulach Galilejskeje.

5. staw

Pětra ryby łowjenje; wo wusadnym a jichtnym; Mattheja powołanje a wučomnikow požćenje.

Sćenje na 5. njedželu po swj. Trojicy.

- 1. Sta so pak, jako so lud k njemu ćišćeše, posluchać Bože slowo, zo wón steješe pódla Genezarethzkeho jězora, *Mat.* 4, 18. *Mark.* 1, 16.
- 2. A wuhlada dwě łódźi na jězorje stejo; rybakojo pak běchu z njeju wustupili a płokachu swoje syće;
- 3. Dha stupi wón do jedneje wot teju łódźow, kotraž Šimanowa běše, a prošeše jeho, zo by ju trochu wot brjoha hnuł. A wón sedźo wučeše lud z teje łódźe.
- 4. A hdyž wón běše přestal rěčeć, džeše wón k Šimanej: Wjes so na hlubinu a přestrějće swoje syće k lowjenju.
- 5. A Šiman wotmołwi a dźeše k njemu: Mištrje, my smy so cyličku nóc prócowali a njejsmy ničo nałowili; ale na twoje słowo chcu ja syć přestrěć.
- 6. A jako to sčinichu, wobzanknychu woni wulku syłu rybow, a jich syć so torhaše.

- 7. A woni kiwachu swojich towaršow, kotřiž w druhej łódźi běchu, zo bychu přišli a jim pomhali ćahnyć. A woni přińdźechu a napjelnichu wobě łódźi, tak zo so ponurještej.
- 8. Jako to Šiman Pětr widžeše, padže wón k Jezusowymaj kolenomaj a džeše: Knježe, dži wote mnje won, přetož ja sym hrěšny člowjek.
- Přetož bojosć běše jeho wobdała a wšitkich, kiž z nim běchu, na tym ryby łowjenju, kotrež běchu hromadže warbowali;
- 10. Teho runja tež Jakuba a Jana, Zebedeoweju synow, kiž běštaj Šimanowaj towaršej. A Jezus dźeše k Šimanej: Njebój so; přetož wot nětk budžeš ty ludži łowić.
- 11. A woni wjedźechu tej łódźi k brjohej a wopuśćichu wšitko a dźechu za nim.)
- 12. A sta so, jako wón w jenym měsće běše, a hlaj, tam běše muž połny wusada. Jako tón Jezusa wuhlada, padźe wón na swoje wobličo a prošeše jeho a džeše: Knježe, chzešsli, dha móžeš ty mje wučisćić.

 Mat. 8, 2. Mark. 1, 40.
- 13. A wón přestrě tu ruku a dótkny so jeho a džeše: Ja chcu, budž čisty. A hnydom woteńdźe tón wusad wot njeho.
- 14. A wón poruči jemu, zo by to same nikomu njeprajił; ale woteńdź a pokaž so měšnikej a wopruj za swoje wučisćenje, jako Mójzas je přikazał, jim k swědčenju.

 3 Mójz. 14, 2.
- 15. Ta ryč wot njeho so pak přeco bóle rozeńdźe; a wjele ludźi so zhromadźi, zo bychu jeho słyšeli a přez njeho wustrowjeni byli wot swojich chorosćow.

- 16. Wón pak wustupi do pusćinow a modleše so k Bohu.

 Mark. 1, 35.
- 17. A sta so na jedyn dźeń, zo wón wučeše, a sedźichu tam Farizejscy a pismawučeni, kotřiž běchu so zešli ze wšitkich městow Galilejskeje a Židowskeje a wot Jerusalema. A móc teho Knjeza dźeše wot njeho a wustrowi jich.
- 18. A hlaj, někotři mužojo přinjesechu čłowjeka na poslešću, kotryž běše jichtny; a woni pytachu, kak bychu jeho nutř přinjesli a před njeho połožili. *Mat. 9, 2. Mark. 2, 3. Jap. zk. 9, 33.*
- 19. Jako pak luda dla njenamakachu, na kotrym měsće jeho bychu nutř přinjesli, stupichu woni na chěžu horje a pušćichu jeho přez cyhele dele z tym poslešćom, srjedža bjez nich, před Jezusa.
- 20. A jako wón jich wěru widźeše, dźeše wón k njemu: Čłowječe, twoje hrěchi su tebi wodate. Jer. 5, 3. Luk. 7, 48
- 21. A pismawučeni a Farizejscy počachu sebi pomyslić a dźachu: Štó je tutón, zo wón Bože hanjenje rěči? Štó móže hrěchi wodać, chiba sam Bóh? *Mat. 9, 3. Jez. 43, 25.*
- 22. Jako pak Jezus jich mysle pytny, wotmołwi wón a dźeše k nim: Što wy sebi mysliće we wašich wutrobach? 283. Kotre je lóže, rjeknyć: Twoje hrěchi su tebi wodate? Abo rjeknyć: Postań a chodź?

 Mat. 9, 5.
- 24. Ale zo byšće wědźeli, zo čłowjeka syn móc ma, na zemi hrěchi wodać, dźeše wón k jichtnemu: Ja praju tebi,

- stań a wzmi swoje poslešćo a dźi do swojeho doma.
- 25. A hnydom wón stanu před jich wočomaj a wza to poslešćo, na kotrymž wón běše ležał, a džeše do swojeho doma a chwaleše Boha.
- 26. A woni so wšitcy nastróžichu a chwalachu Boha a buchu połni bojosće a dźachu: My smy dźens dźiwne wěcy widźili.
- 27. A potom wón wuńdźe a wuhlada złonika, z mjenom Lewi, při złi sedźo, a dźeše k njemu: Pój za mnu. Mat. 9, 9. Mark. 2, 14.
- 28. A wón wopušći wšitko, stanu a dźeše za nim.
- 29. A tón Lewi přihotowa jemu wulku hosćinu w swojim domje, a wjele słonikow a druhich ludži sydachu so z nim k blidu.

 Mat. 9, 10.
- 30. A pismawučeni a Farizejscy mórčachu přećiwo jim a dźachu k jeho wučomnikam: Čoho dla jěsće a pijeće wy z złotnikami a z hrěšnikami? St. 7, 39.
- 31. A Jezus wotmołwi a dźeše k nim: Čerstwi njepotrjebaju lěkarja, ale chori.
- 32. Ja sym přišoł, zo bych. hrěšnikow k pokuće wołał, a nic prawych. *Mat. 9,* 13.
- 33. Woni pak dźachu k njemu: Čoho dla požća so Janowi wučomnicy tak často a činja modlitwu k Bohu tak husto, teho runja tež Farizejskich wučomnicy; twoji pat jědźa a pija? *Mat.* 9, 14, *Mank.* 2, 18.
- 34. Wón pak dźeše k nim: Móžeće wy tež kwasarjow k požćenju honić, tak dołho hač nawożenja při nich je?

- 35. Čas pak přiníc budže, zo tón nawoženja wot nich wzaty budže; tehdy w tych dnjach budža so woni posćić.
- 36. Wón pak tež dźeše k nim přirunanje: So nichtó zapłatu wot noweje drasty njepřišije k starej drasće; hewak tež to nowe so rostorha; a zapłata wot noweho so njehodźi na stare. *Mat. o.* 16. *Mark.* 2, 21.
- 37. A nichtó njepjelni mošt do starych sudobjow; tón mošt rostorha hewak to sudobje a budźe rozlaty, a to sudobje so skazy;
- 38. Ale mošt ma so do nowych sudobjow pjelnić, a tak budźe woboje zachowane.
- 39. A njeje nichtó, hdyž pije stare, zo by chcył na měsće noweho; přetož wón rjeknje: Stare je lěpše.

6. staw

Wo wutorhanych kłosach, wuschnjenej rucy, japoštołow powołanju a Chrystusowym prědowanju na polu.

Sćenje na 5. njedželu po swj. Trojicy.

- 1. Sta so pak na druhi sabat, zo wón přez žita dźeše; a jeho wučomnicy torhachu kłosy a jědźichu te same, łupawši je sebi z rukomaj. Mat. 12, 1. Mark. 2, 23.
- 2. Někotři pak wot tych Farizejskich dźachu k nim: Čoho dla činiće wy, štož

so njehodži činić na te swjate dny?

- 3. A Jezus wotmołwi a dźeše k nim: Njejsće wy to lazowali, štož Dawid činješe, jako wón hłódny běše, a ći, kotřiž z nim běchu?
- 4. Kak wón do teho doma Božeho dźeše a te chleby teho prjódkkładźenja wza a jedźise a dawase też tym, kotřiž při nim běchu; kotrež wsak nichtó jesć njesmědźese, chiba sami ći měšnicy? 1 Sam. 21, 6. 2 Mójz. 29, 33. 3 Mójz. 24, 9.
- 5. A dźeše k nim: Ćłowjeka syn je tež knjez teho sabata. *Mat. 12, 8.*
- 6. Sta so pak na druhi sabat, zo wón do šule dźeše a wučeše. A tam běse člowjek, kotrehož prawa ruka běse wuschnyła.

 Mat. 12, 9. Mark. 3, 1.
- 7. Ale pismawučeni a Farizejscy kedźbowachu na njeho, hač by wón tež na sabat hojił, zo bychu winu měli jeho wobskoržić.
- 8. Wón pak pytny jich mysle a dźeše k temu čłowjekej z tej suchej ruku: Stawaj a stup hew srjedźa. A wón stanu a stupi tam.
- 9. Tuž dźeše Jezus k nim: Ja prašam was, što słuša so činić na te sabaty, dobre abo złe? Žiwjenje zdźeržeć abo skazyć?
- 10. A wón pohlada na wšitkich wokoło a dźeše k temu čłowjekej: Přestrěj swoju ruku. A wón činješe tak. A jeho rucy bu zaso pomhane, zo strowa bu jako ta druha.
- 11. Woni pak wšitcy buchu tórni a zrěčachu so hromadźe, što bychu Jezusej činili.
- 12. Poda so pak w tym času, zo wón so k Bohu modlić na horu woteńdźe; a

- wón tam wosta přez nóc na modlitwje k Bohu.
- 13. A hdyž dźeń bu, zawoła wón swojich wučomnikow k sebi a wuzwoli wot nich dwanaće, kotrychž wón tež japoštołow mjenowaše: *Mat. 10, 1. Mark.* 3, 13. 14.
- 14. Šimana, kotremuž wón tež to mjeno Pětr da; a Handrija, jeho bratra; Jakuba a Jana, Philippa a Bartromja;
- 15. Mattheja a Thomaša; Jakuba, Alfeoweho syna, a Šimana, kotryž bu mjenowany surownik.
- 16. Judaša, Jakuboweho syna; a Judaša Jšariotha, kotryž pak jeho přeradnik bu.
- 17. A wón dźeše dele z nimi a zasta na polu, tež ta syła jeho wučomnikow a wulka zhromadźizna ludźi ze wšeho židowskeho kraja a z Jerusalema a z Tira a ze Sidona, z po mórskich městow,
- 18. Kotřiž běchu přišli, zo bychu jeho słyšeli a zahojeni byli wot swo-jich chorosćow; a kotřiž wot nječistych duchow běchu čwilowani, ći sami buchu wšitcy wustrowjeni.
- 19. A wšitkón lud žadaše so jeho dótknyć; přetož móc džěše wot njeho, a wón zahoji wšitkich.
- 20. Wón pak pozběhnu swojej woči na swojich wučomnikow a dźeše: Zbóžni sće wy chudźi; přetož to kralestwo Bože je waše.

 Mat. 5, 3.
- 21. Zbóžni sće wy, kiž wy tudy hłodźiće; přetož wy budźeće nasyćeni. Zbóžni sće wy, kiž wy tudy płakaće; přetož wy budźeće so smjeć. Zjew. 7, 16. Ps. 126, 5. 6. Jez. 61, 3.
 - 22. Zbóžni sće wy, hdyž was ludźo

- hidźa a hdyž was wustorkaju a swarja was a zaćisnu waše mjen jako złe, čłowjekoweho syna dla.
- 23. Wjeselće so tehdy a poskočće; přetož hlajće, waša mzda je wulka w njebjesach. Přetož teho runja činjachu jich wótcojo tež profetam.
- 24. Ale běda wam bohatym; přetož wy maće swój trošt preč. Am. 6, 1.
- 25. Běda wam, kiž wy nasyćeni sée; přetož wy budźeće hłódni. Běda wam, kiž wy so tudy smějeće; přetož wy budźeće płakać a skiwlić. *Jez. 10, 16. St. 65, 13. 14.*
- 26. Běda wam, hdyž wšitcy wot was derje ryča; teho runja činjachu jich wótcojo tež falšnym profetam.
- 27. Ale wam ja praju, kiž wy posłuchaće: Lubujće swojich njepřećelow. Čińće tym derje, kotřiž was hidźa.

 Mat. 5, 44.
- 28. Žohnujće tych, kiž was pokleja. A prošće za tych, kiž wam njeprawje činja.
- 29. A štóž će dyri na lico, nastaj jemu tež to druhe. A štóž tebi mantl wozmje, temu ty tež tu suknju njewobaraj.
- 30. Štóž će pak prosy, temu daj; a štóž tebi to twoje wozmje, nježadaj jo zaso.
- 31. A kaž wy chceće, zo bychu wam ludźo činili, tak wy tež jim čińće. *Tob.* 4, 16. Mat. 7, 12.
- 32. Přetož hdyž tych lubujeće, kiž was lubuja, kajki maće wy z teho dźak? Přetož hrěšnicy lubuja tež tych, wot kotrychž woni budźa lubowani. *Mat. 5,* 46.
- 33. A hdyž budžeće derje činić jeno tym, kiž wam derje činja, kajki dźak wy

- z teho maće? Přetož hrěšnicy to same tež činja.
- 34. A budźeće-li jeno tym požčować, wot kotrychž so nadźijeće zaso brać, kajki maće wy dźak z teho? Přetož hrěšnicy hrěšnikam tež tak požčuja, zo bychu woni teho runja zaso brali. 5 Mójz. 15, 8. Mat. 5, 42.
- 35. Tuž wšak lubujće tež wašich njepřećelow; a čińće dobre a požčujće tak, zo ničo za to so njenadžijeće: dha budže waša mzda wulka a budžeće džeći teho najwyšeho; přetož wón tež je dobroćiwy nad njedžakomnymi a złymi. Ps. 37, 26.

Sćenje na 4. njedželu po swj. Trojicy.

- 36. [Teho dla budźće smilni, jako też waš Wóćez smilny je.
- 37. Njesudźće, dha tež wy njebudźeće sudźeni. Njezatamajće, dha tež wy njebudźeće zatamani. Wodajće, dha wam budźe wodate.

 Rom. 2. 1.
- 38. Dawajće, dha wam budźe date. Dobra, natłóčena, natšasena a kopata měra budźe wam do wašeho klina data; přetož runje z tej měru, z kotrejž wy měriće, budže wam zaso měrjene. *Mat.* 7, 2. *Mark.* 4, 24.
- 39. Wón pak praješe jim jene přirunanje: Móže tež slepy slepemu puć pokazać? Njebudžetaj wonaj wobaj do jamy padnyć?

 Mat. 15, 14.
- 40. Wučomnik njeje přez swojeho mištra; hdyž wučomnik je jako jeho mištr, dha je wón došoł. *Mat. 10, 24. Jan. 13, 16. St. 15, 20.*

- 41. Što pak widźiš třěsku w swojeho bratra woku, a hrjady ty w swojim woku njepytnješ?

 Mat. 7, 3.
- 42. Abo kak móžeš rjeknyć k swojemu bratrej: Bratře, njech tebi tu třěsku z twojeho woka wućahnu; a ty sam njewidźiš teje hrjady w swojim woku? Ty hejchlerjo, wućehń prjedy tu hrjadu ze swojeho woka a dohladaj so potom, zo by tu třěsku ze swojeho bratra woka wućahnył.)
- 43. Přetož tón dobry štom njeje, kiž zhniły płód přinjese; a žadyn zhniły štom njeje, kiž by dobry płód přinjesł. *Mat.* 7, 17. St. 12, 33.
- 44. Přetož kóždy dobry štom budže po swojim płodže póznaty. Přetož wot ćernjow nješćipaju figi, ani z hłowonza winowe kiće.
- 45. Dobry čłowjek přinjese dobre z dobreho šaza swojeje wutroby; a zły čłowjek přinjese złe z teho złeho šaza swojeje wutroby. Přetož čohož wutroba połna je, to přez rt wuńdźe. *Mat. 12, 35.*
- 46. Što wy mi pak rěkaće Knjez Knjez, a nječiniće, štož ja wam praju? *Mat.* 7. 21.
- 47. Štóž ke mni přińdźe a słyši moje ryče a čini te same, ja chcu wam teho zjewić, komu wón je podobny. *Rom.2*, 13. Jak. 1, 22.
- 48. Wón je podobny tajkemu čłowjekej, kiž chěžu twarješe, kopaše a hluboko ryješe, a załoži grunt na skału. Jako so pak powodźenje sta, wobroći so ta rěka na tu samu chěžu, ale njemóžeše ju hnuć; přetož wona běše na skalu založena.
 - 49. Štóž pak słyši a nječini te same,

tón je podobny na tajkeho čłowjeka, kotryž swój dom staji na zemju bjez grunta; a ta rěka na njón biješe, a wón hnydom padźe, a sta so na tym domje wulki torh.

7. staw

Wo hejtmanowym wotročku; młodźencu w Nainje; Janu a jeho wučomnikach; wulkej hrěšnicy.

- 1. Jako wón pak před tym ludom běše wurěčał, dźeše wón do Kapernauma.
- 2. A jeneho hejtmana słužomnik, kotrehož wón sebi wysocy wažeše, ležeše smjertnje chory.

 Mat. 8, 5.
- 3. Jako tón pak wot Jezusa słyšeše, pósła wón k njemu tych. Židow staršich a da jeho prosyć, zo by přišoł a jeho słužomnika wustrowił.
- 4. Jako woni pak k Jezusej přindáchu, prošachu jeho swěru a dzachu: Wón je hódny, zo by ty jemu to sčinil;
- 5. Přetož wón lubuje naš lud a je nam šulu natwarił.
- 6. Jezus teho dla dźeše z nimi tam. A jako wón nětk njedaloko wot chěže běše, pósła tón hejtman k njemu přećelow a da jemu prajić: Knježe, njeprócuj so, přetož ja hódny njejsym, zo by ty pod moju třechu šoł;

 Mat. 8, 8.
- 7. A teho dla ja tež so sameho za hódneho njejsym dźeržał, zo bych k tebi přišoł. Ale rjekú jeno słowo, dha budźe mój słužomnik wustrowjeny.

- 8. Přetož tež ja sym čłowjek, wyšnosći podaty, a mam wojakow pod sobu; a rjeknu k jenemu: Dźi tam, a wón dźe tam; a k druhemu: Přińdź sem, a wón přińdźe; a k mojemu słužomnikej: Čiń ty to, a wón čini.
- 9. Jako pak Jezus to słyšeše, dźiwaše wón so jemu a wobroći so k ludu, kotryž za nim dźeše, a dźeše: Ja praju wam: Tajku weru njejsym ja we Israelu namakał.
- 10. A jako zaso dom přindžechu, kotřiž běchu pósłani, namakachu woni teho choreho wotročka čerstweho.

Sćenje na 16. njedželu po swj. Trojicy.

- 11. A nazajtra so sta, zo wón do města z mjenom Nain džěše; a jeho póslow džěše wjele z nim a wjele luda.
- 12. Jako wón pak blisko k měšćanskim wrotam přindže, hlaj, tam njesechu morweho won, kiž běše jedyn jenički syn swojeje maćerje, a wona běše z wudowu; a wjele luda z města džeše z njeju.

 1 Kral. 17, 17.
- 13. A jako ju tón Knjez wuhlada, bě jemu teje sameje žel a dźeše k njej: Njepłač! Mat. 9, 36. Jer. 31, 16.
- 14. A přistupiwši dótknu so teho kašća; ći nošerjo pak zastachu. A wón džeše: Młodźenco, ja praju ći, stań horje!

 Mark. 5, 41.
- 15. A tón morwy zebra so horje a poča rěčeć. A wón da jeho jeho maćeri. 2 Kral. 4, 36.
- 16. Bojosć pak jich wšitkich zapopadźe, a chwalachu Boha a dźachu:

- Wulki profeta je bjez nami postanył, a Bóh je k swojemu ludu pohladał.
- 17. A ta ryč wot njeho wuńdźe po cyłym židowskim a po wšem wokolnym kraju.
- 18. A to wšitko zjewichu Janej jeho wučomnicy. Tuž zawoła Jan swojeju wučomnikow dweju,

 Mat. 11, 2.
- 19. Pósła jeju k Jezusej a da jemu powjedźić: Sy ty tón samy, kotryž ma přińć, abo dyrbimy druheho čakać?
- 20. Jako teho dla taj mužej k njemu přindžeštaj, džeštaj wonaj: Jan, tón křćenik, je naju k tebi póslał a da tebi powjedžić: Sy ty, kotryž přiné ma, abo dyrbimy druheho čakać?
- 21. W tej samej štundže zahoji wón pak jich wjele wot chorosćow a čwilow a złych duchow, a wjele slepym da wón z hnadu, zo widźichu.
- 22. A Jezus wotmołwi a dźeše k nimaj: Dźitaj a powjeztaj Janej, štož wój staj widźiłaj a słyšałaj: Sslepi widźa, chromi chodźa, wusadni budźa čisći, hłuši słyša, morwi budźa zbudźeni a chudym budźe to ewangelion prědowane; *Jez. 35, 5. Mat. 11,5.*
- 23. A zbóžny je, kiž so na mni njepohórši.

 Mat. 11,
 6.
- 24. Hdyž pak taj pósłaj Janowaj běštaj wotešłaj, poča wón k ludu wot Jana rěčeć: Što sće wy do teje pusćiny wušli hladać? Chcyšće sćinu widźeć, kotruž wětr tam a sem chabła?
- 25. Abo što sće wy wušli hladać: Chcyšće čłowjeka w mjechkich drastach widźeć? Hlajće, kiž w krasnych drastach a w lóštach žiwi su, ći su w kralowskich

hrodach.

- 26. Abo što sće wy wušli hladać? Chcyšće profeta widźeć? Haj, ja praju wam, kotryž wjazy je, dyžli profeta.
- 27. Wón je tón samy, wot kotrehož steji pisane: Hlaj, ja pósćelu mojeho jandźela prjedy twojeho wobliča, kotryž přihotować ma twój puć prjedy tebje. *Mal. 3, 1. Mat. 11, 10.*
- 28. Přetož ja praju wam, zo bjez tymi, kiž so wot žónskich su narodźili, njeje žadyn wjetši profeta, dyžli Jan, tón křćenik; kotryž pak mjeńši je w kralestwje Božim, tón je wjetši, dyžli wón. St. 1, 15.
- 29. A wšitkón lud, kotryž jeho słyšeše, a słonicy póznachu Boha za praweho a dachu so křćić z Janowej křćenicu.
- 30. Ale Farizejscy a pismawučeni zacpěchu Božu radu přećiwo samym sebi a njedachu so wot njeho křćić.
- 31. Ale tón Knjez dźeše: Komu dyrbju ja teho dla tych ludźi tuteje šlachty přirunać, a komu su woni podobni? *Mat.* 11. 16.
- 32. Woni su podobni dźećom, kiż na torhośću sedźa a jene na druhe wołaju a praja: My smy wam pizkali, a wy njejsće rejwali; my smy wam na płač zpewali, a wy njejsće płakali.
- 33. Přetož Jan, tón křćenik, je přišoł a njejědźiše chlěba ani njepiješe wina; a wy prajiće, zo ma čerta.
- 34. Cłowjeka syn je tež přišoł, jě a pije; a wy prajiće: Hlaj, tón člowjek je žračk a winowy wopiłc, słonikow a hrěšnikow přećel.
 - 35. A ta mudrosć dyrbi so dać

k prawu wodźić wot wšitkich swojich dźęći.

Tekst na 22. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- 36. [Jedyn pak bjez Farizejskimi prošeše jeho, zo by z nim jědł. A wón zańdźe do doma teho Farizejskeho a synu so za blido.
- 37. A hlaj, žónska běše w měsće, ta běše hrěšnica. Jako tuta zhoni, zo wón so běše k blidu sydnył w domje teho Farizejskeho, přinjese wona škleńcu ze žałbu,
- 38. A stupi zady k jeho nohomaj a płakaše; a poča jeho nohi ze sylzami mačeć a trěješe je z włosami swojeje hłowy a wokošowaše jeho nohi a namaza je ze žałbu.
- 39. Jako pak to tón Farizejski widźeše, kiż jeho prosył běše, praješe wón při sebi sam a dźeše: Hdy by tón profeta był, dha by wón wědźał, štó a kajka ta žónska je, kiž so jeho dótka; přetož wona je hrěšnica.
- 40. Jezus pak wotmołwi a dźeše k njemu: Šimanje, ja mam ći něšto prajić. Wón pak dźeše: Praj, mištrje.
- 41. Někajki lichownik měješe dweju dolžnikow; jedyn bě winowaty pjeć stow krošow, tón druhi pak pol sta.
- 42. Hdyž pak wonaj njeměještaj zapłaćić, spušći wón woběmaj tón dołh. Kotry dha, powjes mi, bjez nimaj budže jeho najbóle lubować?
- 43. Šiman wotmołwi a dźeše: Mi so zda, zo tón, kotremuž wón najwjacy je

spušćił. Wón pak dźeše k njemu: Ty sy prawje sudźił.

- 44. A wón so wobroći k tej žónskej a dźeše k Šimanej: Widźiš ty tu žónsku? Ja sym přišoł do twojeho doma, ty mi njejsy wody dał k mojimaj nohomaj; ta pak je mojej nocy ze sylzami mačała a z włosami swojeje hłowy trěla. 1 Mójz. 18, 4.
- 45. Ty njejsy mje wokošał; ta pak, po tym hač je nutř přišła, njeje přestała mojej nocy wokošować.
- 46. Ty njejsy moju hłowu z wolijom pomazał; wona pak je mojej nocy ze žałbu namazała.
- 47. Teho dla praju ći: Jej je wjele hrěchow spušćene, dha je wona wjele lubowała; komuž pak mało spušćene budźe, tón mało lubuje.
- 48. A wón dźeše k njej: Tebi su twoje hrěchi wodate. Mat. 9, 2.
- 49. Tuž počachu ći, kiž z nim za blidom sedźichu, sami při sebi prajić: Štó je tón, kiž tež hrěchi wodawa? *Mat.* 9, 3.
- 50. Wón pak dźeše k žónskej: Twoja wera je će wozboziła; dźi z merom. *Mark.* 5, 34.

8. staw

Wo symjenju Božeho słowa, njewjedrje na morju, wobsynjenym, chorej žonje a Jairowej dźowčičcy.

1. A sta so potom, zo wón chodźeše po městach a měztkach a

- prědowaše a připowědaše to ewangelion wot kralestwa Božeho; a ći dwanaćo běchu z nim,
- 2. K temu tež někotre žónske, kotrež wón běše wustrowił wot złych duchow a chorosćow; te běchu Marja, kotrejž Madlena rěkachu, wot kotrejež běše sydom čertow wuchło.

 Mark. 15. 40.
- 3. A Johanna, Chuzowa mandźelska, teho zastojnika Herodašoweho, a Suzanna, a wjele druhich, kotrež jemu słužachu wot swojeho zamóżenja. Sćenje na njedźelu Sexagezima.
- 4. [Jako so pak wjele luda běše hromadu zešło a ze wšěch městow k Jezusej chwatachu, džeše wón přez přirunanje: *Mat. 13, 3. Mark. 4, 2.*
- 5. Syjer dźeše, zo by rozsył swoje symjo; a jako wón syješe, padźe někotre při puću a bu podteptane, a ptaki pod njebjesami zežrachu jo.
- 6. A někotre padže na skalu; a hdyž zeńdže, wuschnu wone, teho dla, zo włohi njeměješe.
- 7. A někotre padže srjedža do ćernjow; a te ćernje rosćechu sobu a zadusychu jo.
- 8. A někotre padže na dobru rolu; a jako bě zešlo, přinjese stokróćne plody. A hdyž to wurjeknu, zawoła wón: Štóž ma wuši k posluchanju, tón posluchaj! 1 Mójz. 26, 12.
- 9. Jeho wučomnicy pak jeho woprašachu a dźachu: Što by to přirunanje było?
- 10. Wón pak dźeše: Wam je date, zo byšće wědźeli te potajnstwa Božeho kralestwa; druhim pak w přirunanjach, zo bychu njewidźeli, hač runje widźa, a

- njezrozumili, hač runje słyša. Jez. 6, 9. 10. Mat. 13, 14. Mark. 4, 12. Jan. 12, 40. Jap. zk. 28, 26. Rom. 11, 8.
- 11. To pak je to přirunanje: To symjo je slowo Bože.
- 12. Či pak při puću su, kotřiž jo slyša, potom přiúdže čert a zebjerje to slowo z jich wutrobow, zo bychu njewěrili a zbóžni njebyli.
- 13. Ći pak na skale, hdyž słowo słyša, wozmu to same z wjesołosću horje; a ći nimaju korjenja; na čas woni wěrja, ale w času spytowanja přestupja.
- 14. Kotrež pak do ćernjow padźe, su ći, hdyž jo su słyšeli, dha chodźa pod starosćemi, bohatstwom a lóštami teho žiwjenja a budźa zadušeni a njepřinjesu žane płody.
- 15. To pak na dobrej roli su ći, kiž słowo słyša a zachowaju jo w pěknej a dobrej wutrobje a přinjesu płody w sćerpliwosći.]

 Hebr. 10, 36.
- 16. Nichtó pak njezaswěći swěcu a přikrywa ju ze sudobjom abo staji ju pod ławu; ale wón ju na swěčnik staji, zo bychu ći, kotřiž nutskhodźa, swětło widźili.

 Mat. 5, 15. Mark. 4, 21.
- 17. Přetož ničo njeje tak potajene, zo by zjewjene njebylo a njeje ničo tak skradźu, zo by póznate njebylo a na swětlo njepřišlo. *Mat. 10, 26. Mark. 4, 22. Luk. 12, 2.*
- 18. Hlajće teho dla, kak posluchaće. Přetož štóž ma, temu budže date, a štóž nima, wot teho budže wzate tež to, štož so jemu zda, zo wón ma. *Mat.* 13, 12. St. 25, 29. *Mark.* 4, 25.
- 19. Tehdy pak přindžechu k njemu jeho mać a bratřjo a njemóžachu luda

- dla k njemu přistupić. Mat. 12, 46. Mark. 3, 31.
- 20. A woni jemu to powědźichu, rjeknywši: Twoja mać a twoji bratřjo steja wonkach a chcedźa će widźeć.
- 21. Wón pak wotmołwi a dźeše k nim: Moja mać a moji bratřjo su ći, kotřiž Bože słowo słyša a činja to same.
- 22. A sta so w tych dnjach jenym, zo wón do łódźe stupi ze swojimi wučomnikami. A wón dźeše k nim: Přewjezmy so přez jězor. A woni wotstorčichu tu łódź wot brjoha. *Mat. 8, 23. Mark. 4, 36.*
- 23. A jako woni so wjezechu, wusny wón. A wichor přiúdźe na tón jězor, a žołmy nadpadźechu jich, a běchu we wulkej strachosći.
- 24. Woni pak zbudžichu jeho přistupiwši a džachu: Mištrje, mištrje, my wozmjemy kónc! A wón postanu a naswari tón wětr a to šumjenje teje wody; a wone přesta a bu ćišina.
- 25. Wón dźeše pak k nim: Hdźe je waša wĕra? Woni so pak bojachu a dźiwachu so a dźachu bjez sobu: Štó wšak je tutón? Přetož wón přikaže tež wĕträm a wodźe, a wone su jemu posłušne.

 Mat. 8, 26.
- 26. A woni wjezechu so dale do kraja Gadarenskeho, kotryž je napřećiwo Galilejskemu. Mat. 8, 28. Mark. 5, 1.
- 27. A hdyž wón na zemju wustupi, zetka jeho jedyn muž z teho města, kotryž měješe čertow wot dołheho časa; a wón njewoblekaše so žanu drastu a njewosta w žanej chěži, ale w rowach.
- 28. Jako wón pak Jezusa wuhlada, wołaśe wón a padnu před nim dele a

- zawoła z wulkim hłosom a dźeše: Što je mi z tobu, Jezuso, ty Syno Boha wjeršneho? Ja prošu će, nječwiluj mje. *Mat. 8, 20.*
- 29. Přetož wón přikaza temu nječistemu duchu, zo by z teho čłowjeka wušoł; přetož wón běše jeho dołhi čas čwilował. A wón běše z rjećazami zwjazany a w putach jaty; wón pak rostorže te zwjazki a bu honjeny wot čerta do pusćinow.
- 30. A Jezus wopraša jeho a dźeše: Kajke maš mjeno? Wón dźeše: Legion; přetož wjele čertow běše do njeho zalězło.
- 31. A woni prošachu jeho, zo by jim njepřikazał do teje hłubokosće hić.
- 32. Wulke stadło swini so pak tam na horje paseše. A woni jeho prošachu, zo by jim wotpušćił do tych samych zańć; a wón jim wotpušći.
- 33. Tuž wuńdźechu ći čerći z teho čłowjeka a stupichu do tych swini; a to stadło storči so jene dobo do jezora a tepichu so.
- 34. Jako pak pastyrjo widźichu, što so sta, ćeknychu woni a připowjedachu šedši to same w měsće a na wsach.
- 35. A woni wuńdźechu, zo bychu widźili, što so běše stało; a přińdźechu k Jezusej a namakachu teho čłowjeka, wot kotrehož ći čerći běchu wušli, sedźo k Jezusowymaj nohomaj, woblečeneho a rozumneho, a stróžichu so.
- 36. A kotřiž to běchu widźili, připowjedachu tež to same jim, kak tón wobsynjeny běše wočerstwił.
- 37. A wšitka zhromadźizna tych wokolnych Gadarenskich krajow prošeše

- jeho, zo by wot nich wotešoł. Přetož woni běchu z wulkej bojosću napjelnjeni. A wón stupi do teje łódźe a wróći so zaso.
- 38. Tón muž pak jeho prošeše, wot kotrehož ći čerći běchu wušli, zo by směl při nim być. Ale Jezus pušći jeho preč wot sebje a dźeše:
- 39. Dźi zaso do swojeho doma a praj, kajku wulku wěc tebi Bóh činił je. A wón woteńdźe a prědowaše po cyłym měsće, kak wulke wěcy jemu Jezus činił běše
- 40. A sta so, jako Jezus zaso přindže, wza jeho tón lud horje; přetož woni wšitcy na njeho wočakowachu.
- 41. A hlaj, muž přindže, z mjenom Jairus, kotryž wyši teje šule běše, a padže Jezusej k nohomaj a prošeše jeho, zo by chcył sobu do jeho doma zanć. *Mat. 9, 18. Mark. 5, 22.*
- 42. Přetož wón měješe jeničku dźowku, kotraž běše wokoło dwanaće lět, a ta mrěješe. A jako wón dźeše, ćišćachu jeho ludźo.
- 43. A běše žónska, kotraž dwanaće lět swoju krejnicu běše ćerpiła a swoje cyłe zamóženje na lěkarjow wažiła a njemóžeše wot hnydom staže. žaneho wustrowjena być. Mat. 9, 20. Mark. 5, 25.
- 44. Ta přistupi zady a dótknu so jeho drasty wobruba, a hnydom přesta jej ta njemóc.
- 45. A Jezus dźeše: Stó je so mje dótknył? Jako woni pak wšitcy prějachu, dźeše Pětr a kotřiž z nim běchu: Mištrje, tón lud će ćišći a tłóči; a ty prajiš: Štó je so mje dótknył?

- 46. Jezus pak dźeše: Wón je so mje něchtó dótknył; přetož ja čuju, zo je móc wote mnje šła.
- 47. Jako pak ta sama žónska widźeše, zo potajna njeběše, přińdźe wona třepotajo a padźe před njeho; a powědaše jemu přede wšěm ludom, čoho dla so jeho je dótkła a kak hnydom je wustrowjena.
- 48. Wón pak dźeše k njej: Budź dobreje nadźije, moja dźowka, twoja wĕra je tebi pomhała; dźi z mĕrom.
- 49. Jako wón hišće rěčeše, přiúdze jedyn wot čeledze teho šulskeho wyšeho a dzeše k njemu: Twoja dzowka je wumrěła; njeprócuj teho mištra.
- 50. Jako pak Jezus to słyšeše, wotmołwi wón jemu a dźeše: Njebój so; wer jeno, dha budźe wona strowa.
- 51. Jako wón pak do teje chěže dźěše, njewotpušći wón nikomu sobu nutř hić, chiba Pětrej a Jakubej a Janej a teho džěsća nanej a maćeri.
- 52. Woni pak płakachu wšitcy a žarowachu ju. Wón pak dźeše: fĕršta, Njepłačće; wona njeje wumrĕła, ale spi.
- 53. A woni so jemu wusmjachu; přetož woni wědźachu derje, zo běše wumrěła.
- 54. Wón pak wuhna wšitkich won a wza ju za ruku, zawoła a dźeše: Holčo, stań!
- 55. A jeje duch wróći so, a wona N.t. A wón přikaza, zo bychu jej jěsć dali.
- 56. A jeje staršej dźiwaštaj so njemóžnje. Wón pak přikaza jim, zo bychu nikomu njeprajili to, štož so běše stało.

 St. 5, 14. Mark. 7, 36.

9. staw

Wo dwanaće japoštołach, pjeć pokrutach, Chrystusowym překrasnjenju a ćerpjenju, wučomnikow lakomnosći po prózdnej česći a chodženju za Jezusom.

- 1. Wón zawoła pak swojich dwanaće wučomnikow hromadu a da jim móc a zamóženje nade wšitkimi djabołami a zo bychu chorosće zahojili. Mat. 10, 1. Mark. 3, 13. St. 6, 7.
- 2. A pósła jich, zo bychu to kralestwo Bože prědowali a chorych wustrowili;
- 3. A dźeše k nim: Ničo njebjerće sobu na puć, ani kija ani wačoka ani chlěba ani pjenjez; ani po dwěmaj suknjomaj jedyn njemějće. *Mat. 10, 9. Mark. 6, 8.*
- 4. A hdźeż do doma póńdźeće, tam wostańće, hač wy tam wuńdźeće.
- 5. A kotřiž was horje njewozmu, wuńdźće z teho sameho města a střasće tež tón proch z wašich nohow, k swědčenju na nich. *Mat. 10, 14. Jap. zk.* 13, 51.
- 6. Tuž wuńdźechu woni a chodźachu po měztkach a prědowachu to ewangelion a hojachu wšudźom.
- 7. Herodas pak, tón štyrislyšeše wšitko, štož so přez njeho sta; a staraše so jara, dokelž wot někotrych bě prajene, zo Jan wot morwych je stanyl; *Mat.* 14, 1. *Mark.* 6, 14.
- 8. Wot někotrych pak, zo so Elias je zjewił; a wot někotrych, zo tych starych profetow jedyn je stanył.

- 9. A Herodas dźeše: Janej sym ja sćał; štó je pak tón samy, wot kotrehož ja tajke wěcy słyšu? A žadaše jeho wohladać.
- 10. A ći japoštoli přindžechu zaso a prajachu jemu, kak wulke wěcy běchu činili; a wón wza jich k sebi a wotztupi wosebje do puzteho města při tym měsće, kotremuž rěkachu Bethzaida. *Mat.* 14, 13. *Mark.* 6, 32.
- 11. Jako to pak ludžo pytnychu, ćehnjechu woni za nim; a wón jich k sebi pušći a praješe jim wot kralestwa Božeho a zahoji, kotřiž zahojenja potrjebachu.
- 12. Dźeń so pak poča pochileć. Tuž přistupichu ći dwanaćo a dźachu k njemu: Pušć tón lud wot sebje, zo bychu woni do tych městow wokoło a do wsow šli, tak zo bychu woni hospodu a jědź sebi namakali; přetož my smy tudy w pusćinje. *Mat. 14, 15. Mark. 6, 35. Jan. 6, 5.*
- 13. Wón pak dźeše k nim: Dajće wy jim pojěsć. A woni dźachu: My nimamy wjazy hač pjeć pokrutkow a dwě rybje; chiba zo bychmy šli a nakupili na wšitkón tutón lud jědźe.
- 14 (Přetož muskich běše wokoło pjeć tawzynt.) Wón pak dźeše k swojim wučomnikam: Njech woni so zesydaju, w kóždym rjadu po pjeć dźesać.
- 15. A woni sčinichu tak a zesydachu so wšitcy.
- 16. A wón wza te pjeć pokroty a tej dwě rybje a pohlada k njebjesam a požohnowa a łamaše je a poda je tym wučomnikam, zo bychu před lud kładli.
 - 17. A woni jědžichu a buchu wšitcy

- nasyćeni; a bu zebrane, štož běše jim zbytka wostało, kruškow dwanaće korbow.

 2 Kral. 4,
- 18. A sta so, jako wón so wosebje sam modleše a jeho wučomnicy při nim běchu; tuž wopraša wón jich a dźeše: Štó praja ludžo, zo ja sym?
- 19. Woni pak wotmołwichu a dźachu: Woni praja, zo sy Jan, tón křćenik; někotři pak praja, zo sy Elias; a někotři, zo tych starych profetow jedyn je postanył.

 Mat. 14, 2. Mark. 6, 14.
- 20. A wón dźeše k nim: Štó pak wy prajiće, zo ja sym? Tuž wotmołwi Pětr a dźeše: Ty sy Chrystus, Boži Syn. *Mat.* 16, 16. *Mark.* 8, 29. *Jan.* 1, 49.
- 21. A wón pohrozy jim a přikaza, zo bychu to nikomu njepowědźeli,
- 22. A dźeše: Přetož člorózki syndyrbi wjele ćerpić a być zaćisnjeny wot staršich a wyšich měšnikow a pismawučenych a morjeny być a na třeći dźeń horje stanuć. *Mat.* 17, 22. St. 20, 17. 18. Mark. 9, 31. Luk. 18, 32. 33.
- 23. K nim wšitkim pak dźeše wón: Chce-li štó za mnu přińć, tón zaprěj so sam a bjer swój křiž na so wšědnje a pój za mnu. *Mat. 10, 38. St. 16, 24. Mark. 8, 34.*
- 24. Přetož štóž swoje žiwjenje chce zachować, tón budže jo zhubić; štóž pak swoje žiwjenje zhubi moje dla, tón budže to same zachować.
- 25. A kajki wužitk by čłowjek měł, hdy by runje wšitkón swět dobył a zhubił so sam abo so sam wobškodźił?
- 26. Štóž so pak mje a mojich słowow hanibuje, teho budźe so tón člorózki syn

- tež hanibować, hdyž wón budźe přińć w swojej krasnosći a teho Wótca a tych swjatych jandźelow. *Mat. 10, 33. Mark.* 8, 38. *Luk. 12, 9. 2 Tim. 1, 12. St.2, 12.*
- 27. Ja pak wam zawěrnje praju, zo někotři wot tych, kiž tudy steja, smjerće njebudža woptać, hač su to kralestwo Bože widžili.
- 28. A sta so po tych samych ryčach, jako za wósom dnjow, zo wón k sebi wza Pětra a Jana a Jakuba a stupi na horu, zo by so modlił. *Mat. 17, 1. Mark. 9, 2.*
- 29. A jako wón so modleše, bu tón štalt jeho wobliča hinaši, a jeho drasta bu běła a jasnješe so.
- 30. A hlaj, dwaj mužej ryčeštaj z nim, kotrajž běštaj Mójzas a Elias.
- 31. Taj zjewištaj so w krasnosći a ryčeštaj wot jeho wuchoda, kotryž wón dyrbješe dopjelnić we Jerusalemje.
- 32. Pětr pak a kotrajž z nim běstaj, běchu połni spanja. A jako wotzućichu, widžichu woni jeho krasnosć a teju dweju mužow při nim stejo.
- 33. A poda so, jako wonaj wot njeho běštaj wotešłaj, dźeše Pětr k Jezusej: Mištrje, tudy nam je dobre być; teho dla sčińmy tři hěty, tebi jenu, Mójzasej jenu a Eliasej jenu. A wón njewědźeše, što rěčeše.
- 34. Jako wón pak to rěčeše, přinádže mróčel a wobchłódkowa jich. A woni so stróžichu, jako jich ta mróčel wobćahnu.
- 35. A hłós so sta z teje mróčele, kiž dźeše: Tutón je mój luby Syn, teho wy posłuchajće.

 Mat. 3, 17. Mark. 1, 11.
- 36. A hdyž so tón hłós sta, bě Jezus sam namakany. A woni zamjelčachu a njezjewichu nikomu ničo w tych samych

- dnjach, štož běchu widźili.
- 37. Sta so pak nazajtra, jako woni z teje hory dele dźechu, přińdźe jim napřećiwo wulki lud. *Mat. 17, 14. Mark.* 9, 14.
- 38. A hlaj, muž z teho luda zawoła a dźeše: Mištrje, ja prošu će, wohladaj wšak mojeho syna; přetož wón je mój jenički syn.
- 39. A hlaj, tón duch jeho popanje, a wón hnydom zakřiči, a wón jeho torha, zo pěni; a lědom wot njeho woteńdźe, hdyž jeho je potorhał.
- 40. A ja sym twojich wučomnikow prosył, zo bychu jeho wuhnali; ale woni njemóžachu.
- 41. Tuž wotmołwi Jezus a dźeše: O ty njewerna a přewróćena šlachta, kak dołho dyrbju ja při was być a was ćerpić? Přiwjedź hew twojeho syna.
- 42. A w tym, jako wón k njemu přińdźe, torhaše a drěješe jeho tón čert. Jezus pak pohrozy temu nječistemu duchu a wustrowi teho hólca a poda jeho jeho nanej zaso.
- 43. A woni nastróžichu so wšitcy na tej krasnosći bójskej. Jako woni so pak wšitcy dźiwachu na wšitkim, štož Jezus činješe, dźeše wón k swojim wučomnikam:
- 44. Wzmiće wy k wašimaj wušomaj tute ryče; přetož člorózki syn dyrbi podaty być do rukow tych člowjekow. *Mat.* 17, 22.
- 45. Ale to słowo woni njezrozumichu, a běše před nimi potajene, zo woni to njewopšijachu; a bojachu so, zo bychu jeho wo to same słowo woprašeli. St. 18, 34.

- 46. Mysl pak tež přindže bjez nich, kotry by bjez nimi dyrbjał najwjetši być. Mat. 18, 1. Mark. 9, 34.
- 47. Jako pak Jezus tu mysl jich wutroby widźeše, wza wón dźeśco a postaji to same pódla sebje,
- 48. A dźeše k nim: Štóž tuto dźeśco horje wozmje w mojim mjenje, tón wozmje mje horje; a štóž mje horje wozmje, tón wozmje teho horje, kiž mje je pósłał. Štóž pak mjeńši je bjez wami wšitkimi, tón budźe wulki. *Mat.* 10, 40. *Jan.* 13, 20.
- 49. Tuž wotmołwi Jan a dźeše: Mištrje, my widźichmy jeneho, kotryž čertow won honješe w twojim mjenje; a my jemu njewotpušćichmy, teho dla, zo njechodźi za tobu z nami. *Mark. 9, 38. 4 Mójz. 11, 27.*
- 50. A Jezus dźeše k njemu: Njewobarajće jemu; přetož štóž přećiwo nam njeje, tón je za nas. *St. 11, 23. Mat. 12, 30.*

Tekst na njedželu Reminizcere. III.

- 51. Sta so pak, jako čas běše dopjelnjeny, zo wón dyrbješe wot tudy preč wzaty być, wobroći wón swoje wobličo runje, zo by do Jerusalema šoł.
- 52. A wón pósła prjedy sebje pósłow, a ći dźechu a přińdźechu do jeneho Samaritskeho městka, zo bychu jemu hospodu přihotowali.

 Jan. 4, 4.
- 53. Ale ći jeho njewzachu horje, dokelž wón swoje wobličo běše wobroćił k hiću do Jerusalema.

- 54. Jako pak to jeho wučomnikaj, Jakub a Jan, widźeštaj, dźeštaj wonaj: Knježe, chceš-li, dha chcemój mój rjeknyć, zo by woheń z njebjes panuł a spalił jich, jako tež Elias činješe? *2* Kral. 1, 10. 12.
- 55. Ale Jezus so wobroći, pohrozy jimaj a dźeše: Njewestaj, kajkeho ducha dźeśći wój staj?
- 56. Přetož čloski syn njeje přišol, zo by člowjekow duše skazyl, ale zo by je zdžeržal.

Tekst na 3. njedželu po swj. Trojicy. IV.

[A woni dzechu do druheho mestka. Jan. 3, 17. St. 12, 47.

- 57. Sta so pak, zo ducy na puću jedyn k njemu dźeše: Ja za tobu póńdu, hdźež ty póńdźeš, Knježe. Mat. 8, 19.
- 58. A Jezus dźeše k njemu: Liški maju jamy, a ptaki pod njebjesami maju hnězda; ale čłowjeka syn nima, hdźež by hłowu pochilił.
- 59. Tež pak k druhemu dźeše wón: Pój za mnu. Tón pak dźeše: Knježe, wotpušć mi, zo bych prjedy šoł mojeho nana pohrjebać.

 Mat. 8, 21.
- 60. Ale Jezus dźeše k njemu: Njech morwi swojich morwych hrjebaju; ale ty dźi a připowědaj to kralestwo Bože. *Mat.* 8, 22.
- 61. Tež pak druhi dźeše: Knježe, ja chcu za tobu hić; wotpušć mi pak prjedy, zo so wužohnuju z tymi, kiž w mojim domje su.

 1 Kral. 19, 20.
- 62. Jezus pak dźeše k njemu: Žadyn, kotryž swojej rucy k płuhej

přiloži a wohlada so nazady, njeje derje přihotowany k kralestwu Božemu.] *Přisl* 26. 11. 2 *Pětr.* 2.20.

10. staw

Wo 70 wučomnikach, běženju ewangelija, puću k žiwjenju a Marćinej prócy.

- 1. Potom wuzwoli tón Knjez tež druhich sydom dźesać a pósła jich po dwěmaj prjedy so do wšitkich městow a wsow, hdźež wón mysleše přińć;
- 2. A dźeše k nim: žně su wulke, ale dźełaćerjow je mało; prošće teho Knjeza tych žnjow, zo by wón dźełaćerjow pósłał do swojich žnjow. *Jan. 4, 35. Mat. 9, 37. 38.*
- 3. Dźiće; hlaj, ja pósćelu was jako jehnjata srjedźa bjez wjelki. *Mat. 10, 16.*
- 4. Njenošće ani móšnje ani rancy ani črije; a njepoztrorbóće nikoho na drozy. *Mat. 10, 9. Mark. 6, 8.*
- 5. A do kajkehož doma wy zańdźeće, dha rjekńće najprjedy: Měr temu domej!
- 6. A budźe-li tam dźećo měra, dha budźe waš měr na nim wotpočować; jeli zo pak nic, dha budźe so waš měr zaso k wam wobroćić.
- 7. W tym samym domje pak wostańće; jěsće a pijće, štož woni maju. Přetož dźełaćer je swojeje mzdy hódny. Njechodźće z doma do doma. 5 Mójz. 24, 14. Mat. 10, 10. 1 Kor. 9, 14. 1 Tim. 5, 18.

- 8. A do kajkehož města wy přindzeće, a woni was horje wozmu, dha jěsće, štož wam budže prjódknošene: *Mat. 10. 11.*
- 9. A zahojće chorych, kotřiž tam su, a powěsće jim: Kralestwo Bože je blisko k wam přišło.
- 10. Do kajkehož města wy pak přindzeće, a woni was horje njewozmu, dziće won na jeho hasy a rjeknée:
- 11. Tež tón proch, kiž so nas je přijał wot wašeho města, wotbijemy my na was; ale wšak to wjedźić dyrbiće, zo to kralestwo Bože je blisko k wam přišło. *Mat. 10, 14.*
- 12. Ja praju pak wam, zo Sodomej lóže budže na tamnym dnju dyžli tajkemu městu.
- 13. Běda tebi, Chorazin! Běda tebi, Bethzaida! Přetož hdy bychu tajke skutki w Tirusu a Sidonje so stałe, kajkež pola was so su stałe, woni bychu dawno w měše a w popjele sedźeli a pokutu činili.

 Mat. 11, 21.
- 14. Dha wšak Tirej a Sidonej lóže budže na sudže, dyžli wam.
- 15. A ty Kapernaum, kiž sy hač do tych njebjes pozběhnjene, ty budźeš hač do hele dele storčene.
- 16. Štóž was poslucha, tón poslucha mje; a štóž was zaspi, tón zaspi mje; štóž pak mje zaspi, tón teho zaspi, kotryž mje póslał je. Mat. 10, 40. Jan. 13, 20.
- 17. Ći sydomdźesaćo pak přińdźechu zaso z wjesołosću a dźachu: Knježe, tež čerći su nam w twojim mjenje podaći.
- 18. Wón pak dźeše k nim: Ja sym widźił satana jako błysk padaceho z njebja.

 Zjew. 12, 8.

- 19. Hlajće, ja sym wam móc dał, zo byšće teptali na hady a na skorpiony a na wšitku móc teho njepřećela; a ničo was njebudže wobškodžić. *Ps. 91, 13.*
- 20. Dha wšak na tym so njezwjeselće, zo wam duchojo su podaći; wjeselće so pak, zo waše mjena w njebjesach su pisane. *Phil. 4*, 3.
- 21. W tej samej štundže zwjeseli so Jezus w duchu a džeše: Ja chwalu će, Wótče a Knježe njebjes a zemje, zo ty to rozumnym a mudrym sy potajił a sy to same zjewił tym móličkim. Haj, Wótče, tak je so lubiło před tobu. *Mat. 11, 25. 1 Kor. 1, 27.*
- 22. Wšitko je mi podate wot mojeho Wótca. A nichtó njewě, štó tón Syn je, chiba jeno tón Wótc; a štó tón Wótc je, chiba jeno tón Syn, a komuž tón Syn by chcył zjewić. Ps. 8, 7. Mat. 11, 27. St. 28, 18. Jan. 1, 18. St. 6, 46.

Sćenje na 13. njedželu po swj. Trojicy.

- 23. [A wón wobroći so k swojim wučomnikam a dźeše wosebnje: Zbóžne su te woči, kiž widźa, štož wy widźiće. *Mat. 13, 16. 1 Kral. 10, 8.*
- 24. Přetož ja praju wam, zo wjele profetow a kralow su chcyli widźeć, štož wy widźiće, a njejsu jo widźili; a słyšeć, štož wy słyšiće, a njejsu jo słyšeli. 1 Pětr. 1, 10.
- 25. A hlaj, tuž stanu někajki pismawučeny, spytowaše jeho a dźeše: Mištrje, što mam ja činić, zo bych wěčne

- žiwjenje herbował? Mat. 22, 35. Mark. 12. 28.
- 26. Wón pak dźeše k njemu: Kak steji pisane w zakonju? kak lazuješ?
- 27. Wón wotmołwi a dźeše: Ty dyrbiš Boha, swojeho Knjeza, lubować z cyłej swojej wutrobu, z cyłej swojej dušu, z cyłej swojej mozu a ze wšej swojej myslu; a swojeho bližseho jako sam so. 5 Mójz. 6, 5. 3 Mójz. 19, 18. Mark. 12, 30. 31.
- 28. Wón pak dźeše k njemu: Ty sy prawje wotmołwił; čiń to, dha budźeš žiwy.

 3 Mójz. 18, 5.
- 29. Wón pak chcyše so sam prawy činić a dźeše k Jezusej: Štóha dha je mój bližši?

 2 Mójz. 2, 18.
- 30. Jezus pak wotmołwi a dźeše: Jedyn čłowjek dźeše wot Jerusalema dele k Jerichu a padźe bjez rubjeżnikow; ći wuslekachu a zranichu jeho, dźechu swój puć a wostajichu jeho napoł morweho ležo.
- 31. Sta so pak njenadžujzy, zo jedyn měšnik po tej samej drozy dźěše; a jako wón jeho pytnu, winu so na bok a pominu so jeho.
- 32. Teho runja tež Lewita, jako wón tam přińdźe a jeho wuhlada, džěše wón nimo na bok.
- 33. Jedyn Samaritski pak ćehnješe po drozy, přińdźe k njemu; a jako wón jeho wuhlada, bě jemu jeho žel, Ez. 16, 6.
- 34. A přistupiwši k njemu wobali jeho rany a linu do nich wolij a wino; a zběhnywši jeho na swoje skoćo wjedźeše jeho do hospody a pytaše jeho.
- 35. Nazajtra pak da wón so na puć a wućeže dwaj krošej a da jeju hospodarjej

- a dźeše k njemu: Pytaj jeho; a budźešli što wjazy na njeho wažić, chcu ja ći zapłaćić, hdyž zaso přińdu.
- 36. Kotry dha bjez tymi třjomi zda so tebi, zo je bližši był temu, kiž bjez rubježnikow panuł běše?
- 37. Wón pak dźeše: Tón, kiž smilnosć na nim wopokazał je. Tuž dźeše Jezus k njemu: Dźi a čiń tež teje runosće]

Sćenje na 21. njedželu po swjatej Trojicy.

- 38. [Sta so pak, jako woni na puću běchu, zo wón do jeneho městka zaňdže. A jena žónska, z mjenom Martha, wza jeho horje do swojeho doma. *Jan. 11, 1. St. 12,2.3.*
- 39. A ta měješe sotru, tej rěkachu Marja, kotraž sedžo k Jezusowymaj nohomaj na jeho ryč posluchaše.
- 40. Martha pak tam a sem běhajo so jara prócowaše, zo by jemu služila. A přistupiwši k njemu džeše: Knježe, njerodžiš ty ničo, zo moja sotra wostajiwši mje da mi samej služić? Rjekú jej teho dla, zo by mi tež pomhała.
- 41. Jezus pak wotmołwi a dźeše k njej: Martha, Martha, ty so jara staraš a so wulcy prócuješ;
- 42. Ale jene je nuzne. Marja pak je sebi dobry džěl wuzwoliła, kotryž wot njeje wzaty njebudže.] *Ps. 27, 4. Mat. 6, 33.*

11. staw

Knjezowa modlitwa, móc modlenja, wuhnaće čerta, žadanje zejchow, wo hóstnym a chłostacym prědowanju Chrystusowym.

- 1. A sta so, zo wón běše na jenym měsće a so modleše. A jako wón běše přestał, dźeše jedyn wot jeho wučomnikow k njemu: Knježe, nawuč nas k Bohu so modlić, jako tež Jan swojich wučomnikow je wučił.
- 2. Wón pak dźeše k nim: Hdyž wy so k Bohu modliće, dha rjekńće: Naš Wótče, kiž sy w njebjesach, swjećene budź twoje mjeno. Twoje kralestwo přińdź. Twoja wola so stań, kaž w njebjesach, tak tež na zemi.

 Mat. 6, 9.
 - 3. Daj nam naš wšědny chlěb přeco.
- 4. A wodaj nam naše hrěchi; přetož tež my wodawamy wšitkim, kiž nam winowaći su. A njewjedź nas do spytowanja, ale wumož nas wot teho zleho.
- 5. Tež dźeše wón k nim: Štó je bjez wami, kiž ma přećela a šoł k njemu wo połnocy a rjeknył k njemu: Luby přećelo, požč mi třoch pokrutow chlěba;
- 6. Přetož mój přećel je ke mni z drohi přišoł, a ja nimam ničo, zo bych jemu prjódk połožił;
- 7. A wón nutřkach wotmołwił a prajil: Njebudź mi wobćežny; durje su hižom zanknjene a moje džěćatka su zo mnu w komorje; ja njemóžu stanuć, zo bych tebi dał.

- 8. Ja praju wam, hdy by wón runje njestanuł a jemu njedał, dokelž jeho přećel je, dha wšak jeho njehanibiteho prošenja dla budže wón stanuć a jemu dać, kaž wjele wón potrjeba. St. 18, 5.
- 9. A ja wam tež praju: Prošće, a budže wam date; pytajće, a budžeće namakać; klapajće, a wam budže wotewrjene. *Mat.* 7, 7. *Mark.* 11, 24. *Jan.* 16, 23. 24.
- 10. Přetož kóždy, kiž prosy, bjerje; a štóž pyta, tón namaka; a štóž kłapa, temu budže wotewrjene.
- 11. Hdźe pak prosy bjez wami syn nana pře chlěb, kotryž by jemu kamjeń za njón podał? A hdyž wón pře rybu prosy, a wón jemu za rybu hada podał?
- 12. Abo tež hdyž wón pře jejo prosy, zo by wón jemu skorpiona za to dał?
- 13. Hdyž teho dla wuy, kiž zli sće, móžeće wašim džećom dobre dary dawać, wjele wjazy budže waš njebjeski Wótc teho swjateho Ducha dać tym, kotřiž jeho proša.
- 14. A wón wuhna čerta, a tón bě němy. Wono so pak sta, jako čert bě wušol, rěčeše tón němy. A ludźo so dźiwachu.

 Mat. 12. 22.
- 15. Někotři pak bjez nimi dźachu: Wón honi čertow won přez Beelzebuba, tych čertow wyšeho. *Mat. 12, 24.*
- 16. Druzy pak spytowachu jeho a žadachu zejch wot njeho z njebjes. *Mat.* 9, 34. St. 12, 38. 39. Mark. 3, 22.
- 17. Wón pak zrozumi jich mysle a dźeše k nim: Kóžde kralestwo, kotrež samo ze sobu přez jene njeje, budźe wupusćene, a jena chěža pada na druhu.
 - 18. Njeje-li pak tež zatan sam ze sobu

- přez jene, kak chce jeho kralestwo wobstać? Dokelž wy prajiće, zo ja čertow přez Beelzebuba won honju.
- 19. Hdyž ja pak přez Beelzebuba čertow won honju, přez koho dha honja jich waše džěći won? Teho dla budža wone waši sudnicy.
- 20. Jeli zo ja pak přez Boži porst čertow won honju, dha přiúdźe ždyn Bože kralestwo k wam. 2 Mójz. 8, 19.
- 21. Hdyž sylny wobrónjeny swój hród wobarnuje, dha wostanje jeho zamóženje z měrom.
- 22. Ale hdyž sylniši na njeho přinídže a jeho přewinje, dha wozmje jemu cylu brón, na kotruž wón so spušćeše, a rozdžěli jeho rubjenstwo. *Kol. 2, 15.*
- 23. Stóž zo mnu njeje, tón je přećiwo mi; a štóž zo mnu njehromadži, tón rozsypje.

 Mat. 12, 30.
- 24. Hdyž nječisty duch z člowjeka wuńdźe, přechodźi wón suche města a pyta wotpočinka; a hdyž njenamaka, rjeknje wón: Ja chcu so zaso wróćić do swojeho doma, z kotrehož wušoł sym. *Mat.* 12, 43.
- 25. A hdyž přiúdže, namaka wón tón dom z chošćišćemi mjećeny a wuhotowany.
- 26. Tehdy dźe wón a wozmje sydom druhich duchow k sebi, kotřiž hórši su dyžli wón sam; a hdyž tam zaúdu, bydla woni tam, a budźe na posledku z tym samym čłowjekom hórje, dyžli z prědka bě.

 Jan. 5, 14.
- 27. Poda so pak, jako wón to rěčeše, dha pozběže jena žónska bjez ludom swój hłós a dźeše k njemu: Zbóžny je tón žiwot, kiž će nosył je, a te nadra,

21.

- kotrež ty zyzał sy. Luk. 1, 28. 30. 48. 28. Wón pak dźeše: Haj, zbóžni su ći, kiž Bože słowo słyša a to same wobarnuja. Mat. 7,
- 29. Tón lud so pak přićišća. Tuž poča wón a dźeše: Tuta šlachta je zła, wona požada zejch; a ji njebudźe žadyn zejch daty, chiba zejch teho profety Jonasa. *Mat.* 16, 4.
- 30. Přetož jako Jonas běše zejch tym Niniwitiskim, tak tež budže člorózki syn tutej šlachće. Jon. 2, 12.
- 31. Ta kralowa wot połdnja budźe postanyć před sudom z tymi ludźimi tuteje šlachty a budźe jich zatamać; přetož wona přińdźe wot kóncow teje zemje, zo by słyšała tu mudrosć Salomonowu. A hlaj, tudy je wjazy dyžli Salomo. 1 Kral. 10, 1. 2 Kron. 9, 1. Mat. 12, 42.
- 32. Ludźo z Niniwa budźa postupić před sudom z tej šlachtu a budźa ju zatamać; přetož woni činjachu pokutu na Jonasowe prě dowanje. A hlaj, tudy je wjazy dyžli Jonas. Jon. 3, 5. Mat. 12, 41.
- 33. Nichtó pak swěcu njezaswěći a staji ju do potajneho města, tež nic pod kórc, ale na swěčnik, tak zo kotřiž nutř chodža, to swětlo widža. St. 8, 16. Mat. 5, 15. Mark. 4, 21.
- 34. Twojeho ćěla swěca je twoje woko. Budže-li teho dla twoje woko čiste, dha budže twoje cyle ćělo jasne. Budže-li pak twoje woko zle, dha tež twoje čělo čěmne budže.
- 35. Hladaj teho dla, zo by to swětło, kotrež je w tebi, čěmnosć njebyło.

- 36. Hdyž teho dla twoje ćeło cyłe jasne budźe, tak zo žaneho kusa wot ćemneho nima, dha budźe wone wšitko tak jasne, zo će jako sweca z jasnosću rozswetlić budźe.
- 37. Jako wón pak w tej rěči běše, prošeše jeho jedyn Farizejski, zo by z nim wobjedował. A wón dźeše nutř a synu so za blido.
- 38. Jako pak tón Farizejski to widźeše, podźiwa wón so, zo so do wobjeda zmył njeběše.

 Mat. 15,
- 39. Tón Knjez pak dźeše k njemu: Wy Farizejscy čisćiće zwonka khany a šklě; ale to, štož nutřkach we was je, je połne rubježnistwa a złósće. St. 18, 11. 12. Mat. 15, 3. St. 23, 25.
- 40. Wy błazni, měniće wy, zo znutskach je čiste, štož je čiste zwonkach?
- 41. Ale wšak z teho, štož nutřkach je, dajće jałmožinu, a hlaj, dha budźe wam wšitko čiste.
- 42. Ale běda wam Farizejskim, kiž wy džesatk dawaće wot mjetlički a ruty a wot wšelkeho zela, nimo pak chodžiće před prawdosću a před lubosću Božej. To by trjeba było, zo byšće jo činili a tamne tež njewostajili. *Mat. 23, 28.*
- 43. Běda wam Farizejskim, zo wy radźi w šulach na wyšich městach sydaće a słyšiće radźi, hdyž was ludźo na torhošćach postrowja. *Mat. 23, 6. Mark.* 12, 39. *Luk. 20, 46.*
- 44. Běda wam, wy pismawučeni a Farizejscy, wy ludakojo, wy sće jako te zakryte rowy, po kotrychž ludźo chodźa a wo nich njewedźa.

 Mat. 23, 27.
 - 45. Tuž wotmołwi jedyn wot tych za-

konikow a dźeše k njemu: Mištrje, z tymi słowami haniš ty tež nas.

- 46. Wón pak dźeše: A běda tež wam zakonikam; přetož wy wobćežujeće čłowjekow z njenošnymi brěmjenjemi a sami so tych brěmjenjow tež nic z jenym porstom njedótkaće. *Jezj. 10, 1. Mat. 23, 4. Jap. zk. 15, 10.*
- 47. Běda wam, přetož wy twariće rowy tych profetow; waši wótcojo su jich pak morili.

 Mat. 23, 29.
- 48. Zawěsće, tak wy wobswědčiće, zo přizwoliće k wašich wótcow jich skutkam; přetož woni su jich skóncowali, wy pak twariće jich rowy.
- 49. Teho dla praji ta mudrosć Boža: Ja chcu profetow a japoštołow k nim pósłać, a wot tych samych budźa woni někotrych morić a někotrych přesćěhać; *Mat. 10, 16.*
- 50. Tak zo by požadana była wot tuteje šlachty krej wšitkich tych profetow, kiž je rozlata wot założenja teho swěta,
- 51. Wot Abeloweje krwě hač do krwě Zachariasoweje, kotryž kónc wza bjez wołtarjom a templom. Zawěsće, ja praju wam: To budźe wot teje šlachty požadane. 1 Mójz. 4, 8. 2 Kron. 24, 20. 21. Mat. 23, 35.
- 52. Běda wam zakonikam; přetož wy sće kluč teho póznaća preč wzali. Wy nutř njepřińdźeće a wobaraće tym, kiž nutř chcedźa.
- 53. Jako wón pak to k nim rěčeše, počachu ći pismawučeni a Farizejscy so surowje na njeho dać a jemu ze wšelkim woprašowanjom hubje zatykać;
 - 54. Łakawši na njeho a pytawši, hdy

bychu něšto wuhnać móhli z jeho erta, zo bychu jeho wobskoržili. *Kn. mudr. 2,* 12.

12. staw

Wo wěry wosebnosćach a zadźewkach.

- 1. Na to pak, jako so tón lud zhromadźi a jich na někotry tawzynt běše, tak zo jedyn na druheho teptaše; tuž poča wón powjedać swojim wučomnikam a džeše: Najprjedy hladajće so Farizejskeho kwasa, kotryž je to hejchleŕztwo. *Mat. 16, 6. Mark. 8, 15.*
- 2. Přetož ničo njeje potajene, zo by njebylo zjewjene, ani skradnje, zo by njepřišlo k wědźenju.

 Mark. 4, 22.
- 3. Teho dla, štož wy w ćmje prajiće, to budźe na swětłym słyšane; a štož wy w komorach šeptaće do wucha, to budźe na třěchach připowědane. *Mat. 10. 26.*

Tekst na nowe lěto. III.

- 4. [Ja praju pak wam, mojim přećelam: Njestrachujće so tych, kiž ćěło zabija a potom ničo wjazy činić njemóža. *Mat.* 10, 28.
- 5. Ja chcu pak wam zjewić, koho so bojeć maće: Bójće so teho, kotryž, hdyž wón je morił, tež móc ma, ćisnyć do teje hele. Haj, ja praju wam, teho so bójće.
- 6. Njepředawaju pjeć wroblow za dwaj małaj pjenježkaj? Dha wšak před Bohom wot tych samych tež nic jedyn njeje zapomnjeny.

- 7. Tež su te włosy na wašich hłowach wšitke rachnowane. Teho dla njebójće so; wy sće lěpši, dyžli wjele wroblow. 2 Sam. 14, 11.
- 8. Ja pak wam praju: Štóž mje póznaje před čłowjekami, teho budźe tež člorózki syn póznać před Božimi jandźelemi. *Mat. 10, 82.*
- 9. Štóž mje pak zaprě před člowjekami, tón budźe zaprěty před Božimi jandźelemi.]
- 10. A štóž rěči słowo přećiwo čłorskemu synej, temu dyrbi wodate być; štóž pak hani swjateho Ducha, temu njebudže wodate. *Mat. 12, 31. Mark. 3, 28. 29.*
- 11. Hdyž woni was pak budźa wodźić do swojich šulow a před tu wyšnosć a před tych mócnych; dha njestarajće so, kak abo što wy wotmołwić, abo što wy prajić maće.

 Mat. 10, 19.
- 12. Přetož swjaty Duch budže was w tej samej štundže nawučić, što wy prajić maće.
- 13. Jedyn pak z teho luda dźeše k njemu: Mištrje, rjekń mojemu bratrej, zo by wón zo mnu to herbstwo rozdźelił.
- 14. Wón pak dźeše k njemu: Čłowječe, štó je mje za sudnika postajił abo za dźelnika nad wamaj?
- 15. A dźeše k nimaj: Hladajće a warnujće so před lakomstwom; přetož nichtó njeje žiwy wot teho, zo ma wjele kublow.

 1 Tim. 6, 10. Mat. 4, 4.
- 16. A wón praješe jim přirunanje a dźeše: Bohaty muž běše, teho polo běše derje přinjesło.
- 17. Teho dla wón při sebi sam mysleše a džeše: Što mam ja činić? Ja ni-

- mam rum, hdźež bych swoje płody zhromadźił.
- 18. A dźeše: To chcu ja činić: Ja chcu swoju bróžeń wotłamać a wjetšu natwarić, a chcu do njeje zhromadźić wšitko, štož mi je narostło, a swoje kubła:
- 19. A chcu rjeknyć k swojej duši: Luba duša, ty maš wjele kubła nahromadźeneho na wjele lět; měj nětk wotpočink; jěs, pij a budź dobreje mysle. Sir. 11, 18, 19.
- 20. Ale Bóh dźeše k njemu: Ty błaznje, w tej nocy budźe twoja duša wot tebje zaso žadana; a čeje budźe, štož ty sy přihotował?
- 21. Tak je, štóž sebi ćazy zhromadźuje a njeje bohaty w Bosy.
- 22. Wón pak dźeše k swojim wučomnikam: Teho dla praju ja wam: Njestarajće so wo waše žiwjenje, što byšće jědli; ani wo waš žiwot, z čim byšće so wodźewali. *Mat. 6, 25. 31. 1 Pětr. 5, 7.*
- 23. Žiwjenje je wjazy, dyžli khošt, a žiwot wjazy, dyžli drasta.
- 24. Kedźbujće na rapaki; wone njesyju, tež něžnu, tež nimaju pincu ani bróžeń, a Bóh je wšak zežiwi. Kak wjele sće pak wy lěpši, dyžli ptaki! *Ps. 147, 9.*
- 25. Štó pak je bjez wami, kiž so by mohł jedyn łoć dlěžši činić, hač wón so runje wo to stara?
- 26. Hdyž teho dla to mjeńse njezamóżeće, čoho dla staraće so wy wo to druhe?
- 27. Kedźbujće na te lilije na polu, kak wone rostu; wone njedźełaju, tež njepřadu. Ja praju pak wam, zo tež Sa-

lomon we wšitkej swojej krasnosći njeje tak wodžety był, jako jena tych samych.

- 28. Hdyž pak tu trawu, kotraž dźens na polu je a jutzje do pjezy budźe ćisnjena, Bóh tak wodźewa, čim bóle budźe wón was wodźewać, wy małowerni!
- 29. Teho dla tež wy njepytajće teho, što byšće jědli abo što byšće pili; a njelětajće wysoko z wašimi myslemi.
- 30. Přetož wšěch tych wěcow hladaju póhanjo na swěće; ale waš Wótc wě derje, zo wy to potrjebaće. *Mat. 6, 32.*
- 31. Wjele wjazy pytajće kralestwo Bože, dha budźe wam to wšitko přidate.
- 32. Njebój so, ty móličke stadło; přetož wašeho Wótca spodobanje je, wam to kralestwo dać. Mat. 11, 26.
- 33. Předajće, štož maće, a dajće jałmožinu. Čińće sebi měški, kotrež so njezestarja, šaz, kiž w njebjesach njehinje, k kotremuž žadyn paduch přińć njemóže ani mól jón njeskazy. *Mat. 6*,
- 34 Přetož hdźež je waš šaz, tam budźe tež waša wutroba.
- 35. Njech su waše bjedra wopasane a waše swěcy zaswěćene; *Jer. 1, 17. 1 Pětr.* 1, 13. *Mat. 25, 1.*
- 36. A budźće podobni tym ludźom, kotřiž na swojeho knjeza čakaju, hdyž wón z kwasa zaso dom dźe, zo bychu jemu, hdyž přińdźe a kłapa, hnydom wotewrili.
- 37. Zbóžni su ći sami wotročcy, kotrychž tón Knjez přišedši namaka, zo woni wachuja. Zawěrnje, ja praju wam, wón budže so podpasać a jim kazać, so za blido sydnyć, a budže přistupić a jim

słužić. Jan. 13, 4.

- 38. A přińdźe-li wón w druhej waše abo w třećej waše a jich tak namaka; zbóžni su tajcy wotročcy.
- 39. To pak maće wjedźić: Hdy by hozpodar wĕdźał, w kotrej štundźe by paduch přišoł, by wón zawĕsće wachował a njedał do swojeho doma so łamać. *1 Thes. 5, 2.*
- 40. Teho dla budźće wy tež hotowi; přetož člorózki syn budźe přińć w tej štundźe, w kotrejž so wy njenadźijeće. *Mat. 24, 44.*
- 41. Pětr pak dźeše k njemu: Knježe, ryčiš ty to přirunanje jeno k nam, abo tež k wšitkim?

Tekst na 9. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- 42. [Tón Knjez pak dźeše: Što měniš ty, je tón najaty swěrny a mudry zastojnik, kotrehož jeho knjez je postajił na swoju čeledź, zo by jim w prawym času jich potrjebu dał?

 Mat. 24, 45.
- 43. Zbóžny je tón wotročk, hdyž jeho knjez tak jeho činjo namaka, hdyž přindže.
- 44. Ja praju wam zawěrnje, wón budže jeho na wšitko, štož wón ma, postajić.
- 45. Budźe-li pak tón samy wotročk w swojej wutrobje rjeknyć: Mój knjez so dlěji přińć; a póčnje bić wotročkow a dźowki, tež jěsć a pić a so wopić:
- 46. Dha budže teho sameho wotročka knjez přińć tón dźeń, kotryž so njenadžije, a w tej štundže, wo kotrejž wón

- njewě; a budže jeho wotehnać a jemu jeho mzdu dać z njeswěrnymi.
- 47. Tón samy wotročk pak, kiž swojeho knjeza wolu znaje a njeje so přihotował, njeje tež činił po jeho woli, tón budže jara šwikany.

 Jak. 4, 17.
- 48. Štóž pak njeznaje a čini, zo šwikanja hódne je, tón budže mjenje šwikany. Komuž pak wjele date je, wot teho budže so wjele pytać; a komuž je wjele poručene, wot teho budže so tež wjele póžadać.]
- 49. Ja sym přišoł, zo bych woheń zapalił na zemi; a što chcył ja radšo, hač zo by so hižom horił!
- 50. Ale ja mam so prjedy dać křćić z křćenicu; a kak tyšnje mi je, hač dokonjane budže!

 Mat. 20,
 22.
- 51. Nadžijeće so, zo sym přišol měr dać na zemi? wam: Ně, ale njejednotu. *Mat.* 10, 34.
- 52. Přetož wot nětk budža pjećo w jenym domje, kiž přez jene njejsu; třjo budža přećiwo dwěmaj, a dwaj přećiwo třjom.
- 53. Nan budže přećiwo synej a syn přećiwo nanej; mać přećiwo dźowcy a dźowka přećiwo maćeri; přichodna mać přećiwo přichodnej dźowcy a přichodna dźowka přećiwo přichodnej maćeri.

Tekst na 27. njedželu po swj. Trojicy. IV.

54. [Wón tež pak k tym ludźom dźeše: Hdyž widźiće, zo mróčel wot wječora horje dźe, dha wy hnydom prajiće: Dešć póńdźe; tež so tak stanje. *Mat. 16, 2.*

- 55. A hdyž wot połdnja wětr duje, prajiće wy : Horco budźe; a stanje so tak.
- 56. Wy błudnicy, na zemju a na njebjesa wy so wustejiće; kak dha, zo wy so nětk do teho časa njewustejiće? Jan. 4,
- 57. Čoho dla pak wy njesudźiće sami po sebi, štož prawe je?]
- 58. Hdyž ty teho dla ze swojim přećiwnikom před knjeza džeš, prócuj so hnydom wo to na puću, zo by ty jeho mohł z dobrym wotbyć; zo by tebje wón snadnje njećahnył před sudnika, a sudnik by će njepodał běrcej, a běrc ćisnył će do jastwa.

 Přist. 25, 8. Mat. 5, 25.
- 59. Ja praju ći, ty tam njebudžeš wuńć, hač tež najposlenju šerpatku njezapłaćiš.

13. staw

Pokutne prědowanje wo wutupjenju Galilejskich, figowym štomje, wo chorej žonje, wo ewangeliju, wuskich wrotach a wupusćenju Jerusalemskim.

- 1. Někotři pak w tym samym času tam běchu, kotřiž jemu připowjedachu wot tych Galilejskich, kotrychž krej Pilatus z jich woporami běše změšał.
- 2. A Jezus wotmołwi a dźeše k nim: Zda so wam, zo ći sami Galilejscy su wjetši hrěšnicy byli, dyžli wšitcy druzy Galilejscy, dokelž woni to su ćerpili?

- 3. Ja praju: Ně; ale, njebudźeće-li so wy polěpšeć, budźeće wy runje tak wšitcy kónc wzać.
- 4. Abo zda so wam, zo ći wósomnaćo, na kotrychž tón tórm w Silohi padźe a zarazy jich, su sami wina přede wšitkimi čłowjekami byli, kiž we Jerusalemje přebywaju?
- 5. Ja praju: Ně; ale njebudźeće-li wy so polěpšeć, budźeće wy runje tak wšitcy kónc wzać.

Sćenje na 20. njedželu po swj. Trojicy.

- 6. [Wón powědaše jim pak to přirunanje: Jedyn člowjek měješe figowy štom, kiž běše šćěpjeny w jeho winicy; a wón přińdźe a pytaše plody na nim a njenamaka ničo.
- 7. Tuž dźeše wón k winicarjej: Hlaj, ja sym tři lěta přišoł a płody pytał na tym figowcu a ničo njenamakał; porubaj jón; što wón zemju zadźewa?
- 8. Wón pak wotmołwi a dźeše k njemu: Knježe, wostaj jón hišće to lěto, hač jón wobkopam a pohnoju,
- 9. Hdy by wón chcył płody přinjesé; jeli zo njepřinjese, dha potom jón porubaj.]
- 10. Wón wučeše pak w jenej šuli na sabat.
- 11. A hlaj, tam běše žónska, kotraž měješe ducha teje chorosće wósomnaće lět, a wona běše pochilena, tak zo njemóžeše nikak prawje horje pohladać.
- 12. Jako ju pak Jezus wuhlada, zawoła wón ju k sebi a dźeše k njej:

- Zónska, budź spušćena wot swojeje chorosće.
- 13. A połoži rucy na nju; a hnydom bě wona prosta a chwaleše Boha. *Mark.* 7. 32.
- 14. Tuž wotmołwi tón šulski wyši, kiž so hněwaše, zo Jezus na sabat běše hojił, a dźeše k ludu: Šěsć dnjow je, přez kotrež my móžemy džěłać; na tych samych přindźće a dajće so zahojić, a nic na sabatnym dnju.
- 15. Tón Knjez pak wotmołwi jemu a dźeše: Ty ludako, njewotwježe kóżdy bjez wami swojeho woła abo wósła wot żłoba na sabaće a wjedźe jeho k napowanju?

 2 Mójz. 23, 5.
- 16. Njedyrbjała pak tuta, kiž wšak Abrahamowa dźowka je, kotruž zatanas, hlaj, wósomnaće lět je zwjazał, so wotwjazać wot teho zwjazka na sabatnym dnju?
- 17. A jako wón to praješe, dyrbjachu so wšitcy hanibować, kiž přećiwo njemu byli běchu; a wšitkón lud zwjeseleše so na wšěch tych krasnych skutkach, kotrež so wot njeho stachu.

Tekst na druhi swjedźeń swjatkow. IV.

- 18. [Wón dźeše pak: Komu je to kralestwo Bože podobne? a komu ja jo dyrbju přirunać?
- 19. Zonopowemu zornu je wone podobne, kotrež člowjek wza a ćisnu to same do swojeje zahrody; a wone rosćeše a sčini so wulki štom, a ptaki tych njebjes činjachu sebi hnězda na jeho hałozach. *Mat.* 13, 31. *Mark.* 4, 31.

- 20. A zaso dźeše wón: Komu dyrbju ja to kralestwo Bože přirunać?
- 21. Wone je kwasu podobne, kotryž žónska wza a zaměša tón samy do třoch kórcow muki, hač wšitko wokisnu.] 1 Mójz. 18, 6.
- 22. Wón pak chodźeše po městach a po wsach a wučeše, a běše so nastajil do Jerusalema.

Tekst na 25. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- 23. [Jedyn pak dźeše k njemu: Knježe, je dha tych mało, kiž zbóžni budźa? Wón pak dźeše k nim:
- 24. Wojujće wo to, zo byšće přez te ćěsne wrota nutř šli; přetož wjele jich budže, to ja wam praju, za tym stać, kak bychu nutř přišli, ale njebudža móc. *Mat.* 7, 13. *Phil.* 3, 12.
- 25. W tym času, hdyž hozpodar je stanył a durje je zawrjeł, a wy budźeće počinać wonkach stać a so wo durje kłapać a rjeknyć: Knježe, knježe, wotewr nam. A wón pak budźe wotmołwić a k wam prajić: Ja was njeznaju, zwotkal sće.]

 Mat. 7, 23.
- 26. Tehdy budźeće wy počeć prajić. My smy před tobu jědli a pili, a na našich hasach sy ty nas wučił.
- 27. A wón budźe rjeknyć: Ja wam praju, zo was njeznaju, zwotkal wy sće; woteńdźće wote mnje wšitcy, wy złóstnicy!

 Ps. 6, 9. Mat. 7, 23.
- 28. A tam budźe skiwlenje a zubow křipjenje, hdyž budźeće widźeć Abrahama a Izaaka a Jakuba a wšitkich pro-

- fetow w Božim kralestwje, was pak wustorčenych.
- 29. Tehdy budźa přińć wot ranja a wot wječora a wot połnocy a wot połdnja, a budźa so k blidu sydać w Božim kralestwje. *Mat. 8, 11.*
- 30. A hlaj, nětk su ći posleni, kotřiž prěni budźa; a su nětk ći prěni, kotřiž budźa posleni.

 Mat. 19, 30.

Tekst na 10. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- 31. [Tón samy dźeń přińdźechu někotři Farizejscy a dźachu k njemu: Wuńdź a nastaj so wot tudy; přetož Herodas chce će skóncować.
- 32. A wón dźeše k nim: Dźiće a poweśće tej liścy: Hlaj, ja honju čertow won a wustrowju dźensa a jutzje, a na třeći dźeń budu ja kónc wzać.
- 33. K temu tež mam ja dźensa a jutzje a po jutřiším chodźić; přetož njemóže być, zo mohł profeta druhdźe kónc wzać, chiba we Jerusalemje.
- 34. Jerusalem, Jerusalem, kiž ty moriš profetow a kamjenjuješ, kotřiž k tebi su pósłani; kak husto sym ja twoje džěći chcył zhromadžić, jako pata swoje kurjatka pod swoje křidła; a wy sće njechali.

 Mat. 23, 37.
- 35. Hlajće, waš dom budže wam pusty wostajeny. Zawěsće, ja praju wam, wy mje njebudžeće widžeć, hač čas přińdže, zo wy prajić budžeće: Chwaleny budž tón, kiž přińdže w mjenje teho Knjeza.] Mat. 23, 38. Pj. 118, 26. Pj. 60, 27.

14. staw

Wo wódniwym, Chrystusowym hóstnym prědowanju, wulkej wječeri a chodźenju za Jezusom.

Sćenje na 17. njedželu po swj. Trojicy.

- 1. [A poda so, zo wón přindže do doma jeneho wyšeho tych Farizejskich na sabat, zo by chlěba pojědł; a woni łakachu na njeho.

 Mark. 3, 2.
- 2. A hlaj, tam běše jedyn wódniwy člowjek před nim.
- 3. A Jezus wotmołwicy rěčeše k pismawučenym a k Farizejskim a dźeše: Hodźi so tež na sabat hojić?
- 4. Woni so pak wotmjelknychu. A wón dosahnywši zahoji jeho a pušći jeho wot sebje.
- 5. A wotmołwi a dźeše k nim: Štó je bjez wami, hdy by jemu wosoł abo woł do studnje panuł, zo by wón jeho na měsće njewućahnył sabatny dźeń?
- 6. A woni njemóžachu ničo přećiwo njemu na to wotmołwić.
- 7. Wón pak hosćam přirunanje powědaše, jako wón pytny, kak woni wuzwolichu na wyšim měsće sedžić, a džeše k nim:
- 8. Hdyž ty wot někoho na kwas prošeny budžeš, dha njesuń so na wyše město, zo by něhdže česniši, dyžli ty sy, wot njeho prošeny njebył;
- 9. A hdy by tón přišoł, kiž tebje a jeho prosył je, a rjeknył k tebi: Wotstup

temu to město, dha dyrbjał ty z hanibu so k nižšemu městu džeržeć.

- 10. Ale hdyž ty prošeny budźeš, dha dźi a sydń so na to nižše město; tak hdyž tón přińdźe, kiž tebje prosył je, k tebi rjeknje: Přećelo, sydń so bóle horje; tehdy směješ ty česć před tymi, kiž z tobu za blidom sedźa.
- 11. Přetož štóž so sam powyšuje, tón budže poniženy; a štóž so sam ponižuje, tón budže powyšeny.] *Mat. 23, 12. Luk.* 18, 14.
- 12. Wón pak tež dźeše k temu, kotryž jeho běše prosył: Hdyž wobjed činiš abo wječer, njeproš swojich přećelow ani swojich bratrow ani swojich přirodnych ani swojich bohatych susodow, tak zo bychu woni tebje snadnje zaso njeprosyli a tebi zaso zapłaćene było;
- 13. Ale hdyž hosćinu činiš, dha proš chudych, chromych, bědnych, slepych; *Tob. 4,7. Sir. 4,1. St.14, 13.*
- 14. Dha budźeš ty zbóżny; přetož woni ći njemóža zapłaćić; tebi pak budźe zapłaćene w tym horjestawanju tych prawych. St. 5, 29. Mat. 6, 4. Jan. 11, 24.
- 15. Jako to pak słyšeše jedyn wot tych, kiž z nim za blidom sedźichu, dźeše wón k njemu: Zbóžny je tón, kiž chlěb jě w Božim kralestwje.

Sćenje na 2. njedželu po swj. Trojicy.

- 16. [Wón pak dźeše k njemu: Jedyn čłowjek hotowaše wulku wječer a prošeše jich wjele na nju.
- 17. A pósła swojeho wotročka won w štundźe teje wječerje, zo by prajił tym

prošenym: Pójće, přetož wšitko je hotowe.

Přist. 9,
5.

- 18. A woni počinachu wšitcy so po rjadu zamołwić. Prěni dźeše k njemu: Ja sym sebi polo kupił a mam won hić, zo bych to wohladał; ja će prošu, zamolró mje.
- 19. A druhi dźeše: Ja sym sebi pjeć přahow wołow kupił a sym na puću, zo bych je spytał; ja će prošu, zamolró mje.
- 20. A třeći džeše: Ja sym so woženił, a teho dla ja přiní njemóžu.
- 21. A tón samy wotročk přiúdže zaso a powjedži to swojemu knjezej. Tuž rozhněwa so tón hozpodar a džeše k swojemu wotročkej: Dži hnydom won na měšćanske hasy a na torhošća a přiwjedž hew nutř chudych a bědnych a chromych a slepych.
- 22. A wotročk dźeše: Knježe, wone je so stało, štož sy přikazał; a je hišće rum tudy.
- 23. A tón knjez dźeše k wotročkej: Dźi won na drohi a k płotam; a nuzuj jich, zo bychu nutř zašli, tak zo mój dom połny budźe.
- 24. Ja pak praju wam, zo žadyn tych samych mužow, kotřiž prošeni su, mojeje wječerje woptać njebudźe.]
- 25. Wjele luda pak dźeše z nim. A wón wobroći so a dźeše k nim:
- 26. Dže-li štó ke mni a njehidži swojeho nana a maćer a žonu a džěći a bratrow a sotry, a k temu tež swoje žiwjenje; tón njemóže mój wučomnik być. 5 Mójz. 33, 9. Mat. 10, 37.
- 27. A štóž swojeho křiža njenjese a za mnu njeńdźe, tón njemóže mój

wučomnik być.

- 28. Štó je pak bjez wami, kiž chce tórm natwarić, zo by wón sedźo prjedy njewurachnował te wukłady a hač to ma, čohož je trjeba, zo by jón dokonjał?
- 29. Tak zo něhdže, hdyž by založenje položil a njemohl to dokonjeć, wšitcy, kiž bychu to widžili, počeli so jemu smjeć,
- 30. A prajić: Tutón člowjek počinaše twarić a njemóžeše to same wuwjesć.
- 31. Abo kotry kral ćehnje na wójnu přećiwo druhemu kralej a sedžo prjedy radu njedžerži, hač by mohł z džesać tawzyntami napřećiwo ćahnyć temu, kotryž z dwacyći tawzyntami ćehnje přećiwo njemu?
- 32. Jeli zo nic, pósćele wón pósłow k njemu, hdyž hišće daloko wot njeho je, a prosy pře měr.
- 33. Tak teho dla tež kóždy bjez wami, kiž so njewotrjeknje wšitkemu temu, štož ma, njemóže mój wučomnik być.
- 34. Sól je dobra wěc; jeli zo pak sól stuchnje, z čim budźa selić? *Mat. 5, 13. Mark. 9, 50.*
- 35. Ani do zemje, ani do hnoja so njehodži, ale preč ju čisnu. Štóž ma wuši k słyšenju, tón słyš. St. 8, 8.

15. staw

Chwalba Božeje smilnosće přez přirunanja.

Sćenje na 3. njedželu po swj. Trojicy.

- 1. [Přibližowachu so pak k njemu wšelcy słonicy a hrěšnicy, zo bychu jeho posluchali. Mat. o, 10.
- 2. A ći Farizejscy a pismawučeni mórčachu a dźachu: Tón bjerje hrěšnikow horje a jě z nimi. St. 7, 39.
- 3. Wón pak praješe jim to přirunanje a dźeše:
- 4. Kotry čłowjek je bjez wami, kiž ma sto wowcow, a hdyž wón jenu wot nich zhubi, zo by wón te dźewjeć a dźewjećdźesać njewostajił w pusćinje a nješoł za tej zhubjenej tak dołho, hač by ju namakał? Ez. 34, 11. 16. Luk. 19, 10. Mat. 18, 12.
- 5. A hdyž ju namakał je, położi wón ju na swojej ramjeni z wjesołosću.
- 6. A hdyž dom přináže, zawoła wón swojich přećelow a susodow a rjeknje k nim: Wjeselće so zo mnu; přetož ja sym swoju wowcu namakał, kotraž zhubjena běše.
- 7. Ja praju wam, zo runje tak wjeselosć budže w njebjesach na jenym hrěšniku, kiž pokutu čini, před džewjeć a džewjećdžesać prawymi, kotřiž pokuty njepotrjebaju.

 St. 5, 32.
- 8. Abo kotra žónska je, kiž dźesać krošow ma, hdyž wona jedyn zhubi, zo by swěčku njezaswěćiła a chěžu njemjetła a swěru njepytała, hač wona jón

namaka?

- 9. A hdyž jón namakała je, zawoła wona swoje přećelnicy a susodnicy a rjeknje: Wjeselće so zo mnu; přetož ja sym swój kroš namakała, kotryž běch zhubiła.

 St. 1, 58.
- 10. Runje tak, praju wam, budźe wjesełosć před Božimi jandźelemi na jenym hrěšniku, kiž pokutu čini.]

Tekst na 11. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- 11. [Dale dźeše wón: Jedyn čłowjek měješe dweju synow.
- 12. A tón młódši bjez nimaj dźeše k nanej: Nano, daj mi, štož wot teho kubła na mnje přińdźe. A wón rozdźeli jimaj tu žiwnosć.
- 13. A po někotrych dnjach zebra tón młódši syn wšitko, ćehnješe daloko preč; a tam wón swoje kubło přečini a wjedźeše wrótne žiwjenje. *Přist. 29, 3.*
- 14. Jako wón pak wšitko to swoje běše přečinił, bě wulka drohota po tym samym cyłym kraju, a wón poča tradać.
- 15. Teho dla dźeše wón a pristaji so k jenemu mešćanej teho sameho kraja; tón posła jeho na swoje polo, zo by swinje pasł.
- 16. A wón požadaše swój brjuch napjelnić ze słodźiznami, kotrež swinje žerjechu, a nichtó jemu je njedawaše.
- 17. Tuž dźeše wón do so a dźeše: Kak wjele dźełaćerjow ma mój nan, kotřiž maja chlěba dosć jěsć, a ja hłoda mru! *Přist. 23. 21.*
- 18. Ja chcu postanyć a k swojemu nanej hić a k njemu rjec: Ja sym zhrěšił

w njebju a před tobu, Jer. 3, 14.

- 19. A njejsym dale hódny, zo bych twój syn mjenowany był; čiń mje jako jeneho twojich dźełaćerjow.
- 20. A wón postanu a dźeše k swojemu nanej. Jako wón pak hišće daloko běše, wuhlada jeho jeho nan, a běše jemu jeho žel, běžeše a padźe jemu wokoło jeho šije a wokoša jeho.

 2 Sam. 14, 33.
- 21. Tón syn pak dźeše k njemu: Nano, ja sym zhrěšił w njebju a před tobu; a dale njejsym hódny, zo budu twój syn mjenowany.
- 22. Ale tón nan dźeše k swojim wotročkam: Přinjesće tu najlěpšu drastu a woblečće jeho a dajće pjeršćeń na jeho ruku a črije na nohi;
- 23. A přiwjedźće sem to kormjene ćelo, zarěžće to same, zo bychmy jědli a wjesoli byli;
- 24. Přetož tón mój syn běše morwy a je zaso wožiwił; wón tež běše zhubjeny a je so zaso namakał. A zawjeselichu so. *Eph. 2, 1. 5. St. 5, 14.*
- 25. Ale jeho starši syn běše na polu; a jako přindže a wón so k domej přibližowaše, wusłyša wón to piskanje a rejwanje;
- 26. A zawoła k sebi swojich wotročkow jeneho a wopraša, što to je?
- 27. Tón pak dźeše k njemu: Twój bratr je přišoł; a twój nan je to kormjene ćelo dał zarězać, zo je jeho stroweho zaso dóstał.
- 28. Tuž so wón rozhněwa a njechaše nutř hić. Ale jeho nan wuńdźe a prošeše jeho.
- 29. Wón pak wotmołwi a dźeše k nanej: Hlaj, ja telko lět tebi słužu,

- a njejsym hišće nihdy twoju přikaznju přestupił; a wšak mi njejsy nihdy kózlika dał, zo bych ja ze swojimi přećelemi wjesoły pobył;
- 30. Ale hdyž tón twój syn přišoł je, kiž twoju žiwnosć z kurwami je póžrjeł, sy ty jemu na měsće to kormjene ćelo zarězał.

 Přist. 29, 3.
- 31. Wón pak dźeše k njemu: Mój syno, ty sy přeco při mni, a wšitko, štož moje je, to je twoje;
- 32. Ty dyrbjał pak so zwjeselić a zradować; přetož tón twój bratr běše morwy a je zaso wožiwił; wón tež běše zhubjeny a je so zaso namakał.]

16. staw

Njewužitne wužiwanje bohatstwa zaćisnjene.

Sćenje na 9. njedželu po swj. Trojicy.

- 1. Wón pak dźeše tež k swojim pósłam: Jedyn bohaty muž běše, kiž měješe zastojnika; a tón bě před nim wobskorženy, jako by wón jemu jeho kubła přečinił.
- 2. A wón zawoła jeho k sebi a dźeše k njemu: Što to słyšu wot tebje? Čiń rachnowanje wot swojeho zastojnstwa; přetož ty njebudźeš móc dale za zastojnika być.
- 3. Tón zastojnik pak dźeše sam při sebi: Što dyrbju ja činić, dokelž mój knjez to zastojnstwo wote mnje bjerje? Kopać ja njemóžu, prosyć so hanibuju. Sir. 40, 0. 32.

- 4. Ja wěm, štož ja činić chcu, hdyž ja wot teho zastojnstwa wotstorčeny budu, zo bychu mje do swojich domow horje wzali.
- 5. A wón zawoła wšitkich dołżnikow swojeho knjeza a dźeše k prěnjemu: Kak wjele sy ty mojemu knjezej winojty?
- 6. Wón pak dźeše: Sto tunow wolija. A wón dźeše k njemu: Wzmi swój list, sydń so a napiš z molom pjećdźesat.
- 7. Potom dźeše wón k druhemu: Ty pak, kak wjele sy ty winojty? Wóndźeše: Sto brěmjenjowpšeńzy. A wón dźeše k njemu: Wzmi swój list a napiš wósomdźesać.
- 8. A tón knjez pochwali teho njepraweho zastojnika, zo wón běše mudrje činił; přetož džěći teho swěta su mudriše, dyžli džěći teho swětla w swojej šlachće.

 Eph. 5, 9. 1 Thes. 5, 5.
- 9. A ja praju wam: Čińće sebi přećelow z njeprawym mammonom, zo woni, hdyž wy tradaće, was bychu horje wzali do wěčnych hětow.] *Mat. 6, 20. St.* 19, 21. 1 Tim. 6, 19.
- 10. Štóž je w snadnišim swěrny, tón je tež we wulkim swěrny; a štóž w snadnišim je njeprawy, tón je tež we wulkim njeprawy.

 St. 19, 17.
- 11. Hdyž wy teho dla w tym njepawn mammonje swěrni njejsće byli, štó chcył wam to prawe dowěrić?
- 12. A hdyž w cuzym njejsće swěrni byli, štó chcył wam to waše dać?
- 13. Zadyn domjacy wotročk njemóže dwěmaj knjezomaj słužić; chiba wón budže teho jeneho hidžić a teho druheho lubować; abo budže so k jenemu džeržeć a teho druheho zacpěć. Wy njemóžeće

- Bohu słužić a mammonej. Mat. 6, 24.
- 14. To wšitko pak tež slyšachu ći Farizejscy, kotřiž lakomni běchu, a smějachu so jemu. *Mat. 23, 14.*
- 15. Wón pak dźeše k nim; Wy sće ći, kiž so sami za prawych před čłowjekami činiće, ale Bóh znaje waše wutroby; přetož štož wysoke je před čłowjekami, to je před Bohom hroznosć. St. 18, 9. Pj. 7, 10.
- 16. Zakoń a profetojo wěšća hač do Jana; a wot teho časa budźe to kralestwo Bože přez to ewangelion prědowane, a kóždy ćišći so z mozu do njeho. *Mat.* 11, 13.
- 17. Lóže pak je, zo njebjo a zemja zahinjetej, dyžli zo by wot zakonja jedyn kónčik zahinył. St. 21, 33. Mat. 5, 18.
- 18. Kóždy, štóž swoju mandželsku preč pušći a wozmje sebi druhu, tón mandželstwo łama; a kóždy, štóž tu prečpušćenu wot muža sebi wozmje, tón tež mandželstwo łama. *Mat. 5, 31. St. 9, 19. Mark. 10, 11.*

Sćenje na 1. njedželu po swj. Trojicy.

- 19. [Někajki bohaty muž pak běše, tón chodžeše w purpurzkej a wot droheho płata drasće a mějej še so wšědnje derje w krasnym wjeselu.
- 20. Běše pak jedyn chudy, z mjenom Lazarus, tón ležeše před jeho durjemi polny brjodow, Sur. 14, 14.
- 21. A žadaše so nasyćić z tymi drjebjeńčkami, kotrež z blida teho bohateho padachu. Dha wšak přińdźechu psy a lizachu jeho brjody.

- 22. Poda so pak, zo tón chudy wumrě a bě njeseny wot jandželow do Abrahamoweho klina. Tón bohaty pak tež wumrě a bu pohrjebany.
- 23. A jako wón w heli a w čwili běše, pozběhnu wón swojej woči a wuhlada Abrahama nazdala a Lazara na jeho klinje;
- 24. A zawołajo dźeše wón: Wótče Abrahamje, smil so nade mnu a pósćel Lazara, zo by wón tón kónčik swojeho porsta we wodźe womačał a wochłoźił mój jazyk; přetož ja ćerpju čwilu w tutym płomjenju.

 Jez. 66, 24.
- 25. Abraham pak dźeše: Spomń, syno, zo ty swoje dobre sy wużiwał w swojim žiwjenju, ale Lazarus je lute złe ćerpił. Nětk pak budźe wón troštowany, a ty budźeš čwilowany.
- 26. A wyše teho wšeho je bjez nami a bjez wami wulka hlubina wobtwjerdźena, zo ći, kiž bychu chcyli tudy wot nas k wam dele hić, njemóža, tež nic tam wot was k nam horje přińć. *Jez. 30, 33.*
- 27. Tuž dźeše wón: Dha će prošu, wótče, zo by ty jeho pósłał do mojeho nanoweho doma;
- 28. Přetož ja mam hišće pjeć bratrow, zo by wón jim wobswědčił, zo tež woni njebychu sem přišli na to město teje čwile.
- 29. Abraham dźeše k njemu: Woni maju Mójzasa a profetow; njech tych samych posłuchaju. Jez. 8, 20. St. 34, 16.
- 30. Wón pak dźeše: Ně, wótče Abrahamje; ale hdy by štó wot morwych k nim šoł, dha bychu pokutu činili.

31. Wón dźeše k njemu: Njeposłuchaju woni Mójzasa a profetow, dha tež njebudźa wěrić, hdy by runje štó wot morwych stanył.]

17. staw

Wo pohóršenju, wujednanju, wěrje a skutkach, dźesać wusadnych a přichodźe Božeho kralestwa.

- Wón dźeše pak k wučomnikam: Móžno njeje, zo bychu pohóršenja njepřišłe; běda pak temu, přez kohož přińdu.
- 2. Lěpje by jemu było, zo by młynski kamjeń za jeho šiju był załoženy a zo by ćisnjeny był do morja, hač zo by wón jeneho tutych móličkich pohóršił. *Mat.* 18, 6. *Mark.* 9, 42.
- 3. Derje so sami hladajće. Hdy by pak twój bratr přećiwo tebi zhrěšił, naswar jeho; a jeli zo so wón polěpši, wodaj jemu. 3 Mójz. 19, 17. Mat. 18, 15.
- 4. A hdy by wón sydom króć za dźeń přećiwo tebi zhrěšił a sydom króć za dźeń so k tebi wobroćił a rjekł: Mi je teho žel; dyrbiš ty jemu wodać.
- 5. Tuž dźachu ći japoštoli k temu Knjezej: Přispor nam wěru. Mark. 9, 24.
- 6. Tón Knjez pak dźeše: Hdy byšće wěru měli jako žonopowe zorno a byšće rjekli k tutemu lěsnemu figowcej: Wutorhń so z korjenjom a přesadź so do morja, dha budže wón was posłuchać. *Mat.* 17, 20.

- 7. Štó je pak bjez wami, kiž ma wotročka, kotryž wora abo skót pase, zo by jemu, hdyž wón z pola dom přińdźe, hnydom rjekł: Pój a sydń so za blido?
- 8. Njeje temu tak, zo wón k njemu praji: Přihotuj, zo bych powječerjał, podpasaj so a słuž mi, hač ja so najěm a napiju; a potom dyrbiš ty so tež najěsć a napić?
- 9. Dźakuje so wón tež temu samemu wotročkej, zo wón je činił, štož jemu běše přikazane? so njezda.
- 10. Tak tež wy, hdyž wšitko sće činili, štož wam je přikazane, rjekńće: My smy njewužitni wotročkojo; my smy činili, štož činić winojći běchmy.

Sćenje na 14. njedželu po swj. Trojicy.

- 11. [A poda so, jako wón ćehnješe do Jerusalema, dźeše wón srjedźa přez Samariski a Galilejski kraj. Jan. 4, 4.
- 12. A jako wón do jeneho městka přińdźe, zetkachu jeho dźesaćo wusadni mucy, ći stejachu nazdala,
- 13. A pozběžechu swój hłós a dźachu: Jezu, luby mištrje, smil so nad nami!
- 14. A hdyž wón jich wuhlada, dźeše wón k nim: Dźiće a pokažće so měšnikam. A sta so, jako tam dźechu, buchu woni wučisćeni. 3 Mójz. 14, 2. St. 13, 2.
- 15. Jedyn pak bjez nimi, jako widźeše, zo wón wustrowjeny bě, wróći so a chwaleše Boha z wulkim hłosom,
- A padnywši na swoje wobličo k jeho nohomaj, dźakowaše so. A tón běše Samariski.

- 17. Jezus pak wotmołwi a dźeše: Njeje jich dźesać wučisćenych? Hdźe ha pak su ći dźewjećo?
- 18. Njeje so hewak žadyn namakał, kiż by so wróćił, zo by Bohu česć dał, hač jeno tón cuzobnik?
- 19. A wón dźeše k njemu: Stań a dźi, twoja wĕra je će wustrowiła.]
- 20. Jako wón pak woprašany bě wot Farizejskich: Hdy dha přiúdźe kralestwo Bože? wotmołwi wón jim a dźeše: Kralestwo Bože njepřiúdźe ze zwonkownym nałoženjom; 1 Kor. 4, 20.
- 21. Woni tež prajić njebudźa: Hlaj tudy, abo, hlaj tam. Přetož hlaj, Bože kralestwo je znutskach we was. *Mat. 24, 23.*
- 22. Wón dźeše pak k wučomnikam: Čas budźe přińć, zo budźeće wy požadać, widźeć jedyn dźeń teho člorózkeho syna, a njebudźeće jeho widźeć.
- 23. A woni budźa k wam rjeknyć: Hlaj tudy, abo, hlaj tam. Njechodźće tam, ani njeposłuchajće jich. St. 21, 8. Mat. 24, 23. Mark. 13, 21.
- 24. Přetož runje jako blysk z njebjes dele blyska a swěći na wšitko, štož pod njebjesami je: tak tež budže člorózki syn na swojim dnju.

 Mat. 24, 27.
- 25. Ale prjedy dyrbi wón wjele ćerpić a zaćisnjeny być wot tuteho naroda. *Mat.* 16, 21.
- 26. A jako so sta w času Noachowym, tak budže tež w dnjach teho člorózkeho syna:

 Mat. 24, 37.
- 27. Woni jědźichu, woni pijachu, woni so ženjachu, woni so wudawachu, hač do teho dnja, w kotrymž Noa do kašća

dźeše, a přińdźe ta lijeńca a skóncowa jich wšitkich.

1 Mójz. 7, 7.

- 28. Teho runja tež, jako so sta w Lotowym času: Woni jědźichu, woni pijachu, woni kupowachu, woni předawachu, woni šćěpjachu, woni twarjachu;
- 29. Tón samy dźeń pak, jako Loth ze Sodoma běše wušoł, dešćowaše woheń a šwabl z njebjes a skóncowa jich wšitkich. 1 Mójz. 19, 15. 16.
- 30. Na tajke wašnje tež budźe w tym dnju, hdyž člorózki syn zjewjeny budźe.
- 31. Tón samy dźeń, štóž na třěše je, a jeho dobytk w domje, tón njelěs dele, zo by tón samy zebrał. Tak tež, štóž na polu je, tón so njewróćej po to, štož zady so je wostajił.

 Mat. 24, 17.
- 32. Spomńće na Lotowu žonu! 1 Mójz. 19, 26.
- 33. Štóž pyta, zo by swoju dušu zachował, tón budźe ju zhubić; a štóž ju budźe zhubić, tón budźe jej k žiwjenju pomhać. St. 9, 24. Mat. 10, 39. St. 16, 25.
- 34. Ja praju wam: W tej samej nocy budźetaj dwaj na jenym łożu; jedyn budźe horje wzaty, a druhi budźe wopušćeny.

 Mat. 24, 40. 41.
- 35. Dwě budžetej na jene mlěć; jena budže horje wzata, a druha budže wopušćena.
- 36. Dwaj budźetaj na polu; jedyn budźe horje wzaty, a druhi budźe wopušćeny.
- 37. A woni wotmołwichu a dźachu k njemu: Hdźe, Knježe? Wón pak dźeše k nim: Hdźež sćerb je, tam so hodlerje zhromadźuja. Hiob. 39, 33. Hab. 1, 8. Mat. 24, 28.

18. staw

Wučba wo modlenju a pokuće, křižu a ćerpjenju, přez hekzemple wułožena.

- 1. Wón jim pak tež powjedźi přirunanje wot teho, kak my so přeco k Bohu modlić mamy a nam so to wostudźić njedyrbi, Rom. 12, 12. Kol. 4, 2. 1 Thes. 5, 17.
- 2. A dźeše: Jedyn sudnik běše w jenym měsće, kiž so ani Boha njeboješe, ani so před žanym člowjekom njehanibowaše.
- 3. Wudowa pak tež běše w tym samym měsće, ta přiúdźe k njemu a dźeše: Wumóž mje wot mojeho přećiwnika!
- 4. A wón njechaše za dołhi čas. Potom pak dźeše wón sam při sebi: Hač ja runje so Boha njeboju ani před žanym čłowiekom so njehanibuju:
- 5. Dokelž mi pak ta wudowa tak wjele prócy načini, chcu ja ju wumóž, tak zo wona naposledk přišedši mje njepohluši.
- 6. Tuž dźeše tón Knjez: Posłuchajće, što tón njeprawy sudnik praji.
- 7. Njedyrbjał pak tež Bóh wumóż swojich wuzwolenych, kiž so wodnjo a w nocy k njemu wołaju, a njedyrbjał sćer pliwy być nad nimi?
- 8. Ja praju wam: Bórzy bu-dźe wón jich wumóž. Ale hdyž člorózki syn budźe přińć, hač budźe wón tež wěru na zemi namakać?

Sćenje na 11. njedželu po swj. Trojicy.

- 9. [Wón pak tež dźeše k někotrym, kiž sami wjele do so dźeržachu, jako bychu prawi byli, a druhich za ničo mějachu, to přirunanje:
- 10. Dwaj čłowjekaj dźĕstaj horje do templa so modlić. Jedyn bĕse Farizejski, tón druhi pak słonik.
- 11. Tón Farizejski stejo tak so modleše sam při sebi: Ja so ći džakuju, Božo, zo njejsym jako druzy ludžo, rubježnicy, njeprawi, mandželstwo-łamarjo, ani jako tón słonik;

 Mat. 5, 20. Jez. 58, 2.
- 12. Ja požću so dwójcy za tydźeń a dawam dźesatk wot wšeho, štož mam.
- 13. A tón słonik stejo nazdala njechaše tež swojej woči k njebjesam pozběhnuć, ale dyri na swoju wutrobu a džeše: Božo, budź mi hrěšnikej hnadny!
- 14. Ja praju wam: Tón dźeše za praweho do swojeho doma před tamnym. Přetož štóž so sam powyšuje, tón budže poniženy; a štóž so sam ponižuje, tón budže powyšeny.] *Mat. 23, 12. Luk.* 14, 11. 1 Pětr. 5, 5.
- 15. Woni pak tež k njemu přinjesechu dźećatka, zo by wón so jich dótknył. Jako to pak wučomnicy widźichu, naswarichu woni jich. *Jez.* 49, 22. Mat. 19, 13. 14. Mark. 10, 18.
- 16. Ale Jezus zawoła je k sebi a dźeše: Njech dźećatka ke mni přińdu a njewobarajće jim; přetož tajkich je to kralestwo Bože.
- 17. Zawěrnje, ja praju wam: Stóž Bože kralestwo njewozmje jako dźećo,

- tón njebudže do njeho přińć. Mark. 10, 15.
- 18. A jedyn wyši jeho wopraša a dźeše: Dobry mištrje, što mam ja činić, zo bych wěčne žiwjenje herbował? *Mat.* 19, 16. *Mark.* 10, 17.
- 19. Jezus pak dźeše k njemu: Što mi rěkaš dobry? Nichtó njeje dobry, chiba tón jenički Bóh.
- 20. Ty wěš te kaznje derje: Ty njedyrbiš mandželstwo łamać. Ty njedyrbiš morić. Ty njedyrbiš kranyć. Ty njedyrbiš falšneho swědčenja rěčeć. Česć swojeho nana a swoju maćer. 2 Mójz. 20, 12.
- 21. Wón pak dźeše: To sym ja wšitko dźeržał wot swojeje młodosće.
- 22. Jako Jezus to słyšeše, dźeše wón k njemu: Hišće jene ty nimaš; wšitko, štož maš, předaj a rozdaj chudym, dha budźeš bohatstwo měć w njebjesach; a pój, dźi za mnu.

 Mat. 6, 20.
- 23. Jako pak wón to słyšeše, zrudźi wón so jara; přetož wón běše jara bohatv.
- 24. Jako pak jeho Jezus widźeše, zo běše so rozrudźił, dźeše wón: Kak ćežcy budźa bohaći do Božeho kralestwa přińć!

 Mat. 19, 23. Mark. 10, 23.
- 25. Přetož lóže je, zo kamel přez jehline wucho přendže, dyžli zo bohaty do Božeho kralestwa přindže.
- 26. Tuž dźachu ći, kiž to słyšachu: Štóha móže zbóžny być?
- 27. Wón pak dźeše: Štož pola čłowjekow je njemóžne, to je pola Boha móžne.

 Hiob. 42, 2.
- 28. Pětr pak dźeše: Hlaj, my smy wšitko wopušćili a smy za tobu šli. *Mat.*

- 19, 27. Mark. 10, 28.
- 29. Wón pak dźeše k nim: Zawěrnje, ja praju wam: Nichtó njeje, kiž dom wopušći abo staršich abo bratrow abo žonu abo dźeći, Božeho kralestwa dla, 5 Mójz. 33, 9.
- 30. Kiž by teho zaso njedóstał w tymčasu wjele wjazy, aw tympšichodnym swěće wěčne žiwjenje.

Sćenje na njedželu Eztomihi.

- 31. —Wón wza pak k sebi tych dwanaće a dźeše k nim: Hlaj, my dźemy horje do Jerusalema, a wšitko budźe dokonjane, štož pisane je přez profetow wot člozkeho syna;
- 32. Přetož wón budže podaty póhanam a budže wusměšeny a hanjeny a zapluwany,

 Mat. 27,2.
- 33. A woni budźa jeho krjudować a morić; a na třeći dźeń budźe wón zaso stanuć.
- 34. A woni ničo wot teho njezrozumichu, a ta ryč běše jim potajena, a njewědźachu, štož prajene bě.
- 35. Sta so pak, jako wón so k Jerichu přibližowaše, sedźeše jedyn slepy při puću a prošeše. *Mat. 20, 29. 30. Mark.* 10, 46.
- 36. Jako wón pak słyšeše tón lud, kotryž nimo dźeše, wobhoni so wot nich, što by to było.
- 37. Tuž zjewichu jemu, zo Jezus Nacarenski nimo dźe.
- 38. A wón zawoła a dźeše: Jezu, ty syno Dawidowy, smil so nade mnu!

- 39. Ći pak, kotřiž najprjedy dźěchu, swarjachu jeho, zo by mjelčał. Wón pak ćim bóle wołaše: Ty syno Dawidowy, smil so nade mnu!
- 40. Jezus pak wosta stejo a kazaše jeho k sebi přiwjesć. A hdyž wón so přibližowa, wopraša wón jeho,
- 41. A dźeše: Štoha chceš, zo bych tebi činił? Wón dźeše: Knježe, zo bych zaso widźił.
- 42. A Jezus dźeše k njemu: Budź zaso widźacy! Twoja wera je će wustrowiła. *Mat. 9, 22.*
- 43. A hnydom widźeše wón zaso a dźeše za nim a chwaleše Boha. A wšitkón lud, kiž to widźeše, dawaše Bohu chwalbu.]

19. staw

Wo Cacheu, dowěrjenych puntach, Chrystusowym jědźenju do Jerusalema, zrudnym wěšćenju a wótrym poswarjenju.

- A wón ćehnješe nutř a dźeše přez Jericho.
- A hlaj, tam běše jedyn muž, z mjenom cacheus; tón bě wyši tych słonikow a bě bohaty;
- 3. A žadaše sebi Jezusa wohladać, štó by wón był, a njemóžeše před ludom; přetož wón běše mały wot paršony. *Jan.* 12, 21.
- 4. A wón běžeše prjedy a lězeše na lěsny figowy štom, zo by jeho widžil; přetož tam měješe nimo hić.

- 5. A jako Jezus tam přiňdže, pohlada wón horje a pytnu jeho a džeše k njemu: Cacheo, lěs ruče dele; přetož ja mam džensa w twojim domje wostać.
- 6. A wón zlěze ruče dele a wza jeho z wjeselom horje.
- Jako woni to widźichu, morkotachu wšitcy, zo pola hrěšnika na hospodu zańdźe.
- 8. Cacheus pak dźeše přistupiwši k temu Knjezej: Hlaj, Knježe, połojcu swojeho kubła dam ja chudym; a sym-li někoho zjebał, dam jo štyri króć zaso. 2 Mójz. 22, 1. Jez. 58, 6.
- 9. Jezus dźeše k njemu: Dźensa je so tutemu domu zbože dostało, dokelž wón tež Abrahamowy syn je. St. 13, 16.
- 10. Přetož čloski syn je přišol, zo by pytal a zbóžne činil, štož zhubjene je. *Mat. 18, 11. St. 9, 13.*
- 11. Jako woni na to posłuchachu, powedase wón dale přirunanje, teho dla, zo wón blisko při Jerusalemje beše, a jim so zdaše, zo kralestwo Bože so hnydom ma zjewić;
- 12. A wón dźeše: Jedyn knjejski woteńdźe do dalokeho kraja, zo by sebi kralestwo nutř wzał a potom zaso přišoł. *Mat. 25, 14. Mark. 13, 34.*
- 13. Wón zawoła pak dźesać swojich wotročkow a da jim dźesać puntow a dźese k nim: Wikujće, hač zaso přińdu.
- 14. Jeho měšćenjo pak jeho hidžichu a pósłachu poselstwo za nim a dachu jemu powjedžić: My nochzemy, zo by tón nad nami knježił.

 Jan. 1, 11.
- 15. A sta so, zo wón zaso přindže, jako to kralestwo běše nutř wzał; tuž kazaše wón tych samych wotročkow k

- sebi zawołać, kotrymž wón te pjenjezy dał běše, zo by zhonił, što kóždy je nawikował.
- 16. Tuž přistupi tón prěni a dźeše: Knježe, twój punt je dźesać puntow nadobył.
- 17. A wón dźeše k njemu: Derje, dobry wotročko, dokelž sy na snadnišim swěrny był, dyrbiš ty móc měć na dźesać městach.

 Mat. 25, 21. Luk. 16, 10.
- 18. Tón druhi přindže tež a džeše: Knježe, twój punt je pjeć puntow přinjesł.
- 19. A k temu dźeše wón tež: A ty dyrbiš być na pjeći městach.
- 20. Tež třeći přinádže a džeše: Knježe, hlaj, tudy je twój punt, kotryž ja sym schowany měł w rubišku;
- 21. Přetož ja so tebje bojach, dokelž ty twjerdy muž sy; ty wozmješ, štož njejsy položił, a žnješ, štož njejsy rozsył.
- 22. Wón pak dźeše k njemu: S twojeho erta sudźu ja će, ty zły wotročko. Wjedźeše ty, zo ja twjerdy muž sym, bjeru, štož njejsym połožił, a žnu, štož njejsym rozsywał; 2 Sam. 1, 16.
- 23. Čoho dla dha ty njejsy mojich pjenjez na přeměnjenje wudał? Dha bych ja přišedši z wužitkom je zaso brał.
- 24. A wón dźeše k tym, kotřiž pódla stejachu: Wzmiće tón punt wot njeho a dajće jón temu, kiž ma te dźesać puntow.
- 25. Woni pak dźachu k njemu: Knježe, wšak wón ma dźesać puntow.
- 26. Ale ja praju wam, zo kóždemu, kiž ma, budže date; ale wot teho, kotryž nima, budže tež to wzate, štož wón ma. *Mat.* 13, 12. *Luk.* 8, 18.

- 27. Tež tych samych mojich njepřećelow, kiž njechachu, zo bych ja nad nimi knježił, přiwjedźće sem a skóncujće jich přede mnu.
- 28. A hdyž wón to praješe, dźėše wón dale a ćehnješe horje do Jerusalema. *Mark.* 10, 32.
- 29. A sta so, jako wón so přibližowa k Bethfagu a k Bethanii a přińdźe k tej wolijowej horje, pósła wón swojich wučomnikow dweju, Mat. 21, 1. Mark. 11, 1. Jan. 12, 12.
- 30. A dźeše: Dźitaj do teho městka, kotrež prjedy waju leži; a hdyž nutř zańdźetaj, budźetaj wój wóslatko přiwjazane namakać, na kotrymž nihdy žadyn čłowjek njeje sedźał. Wotwježtaj to same a přiwjedźtaj jo ke mni.
- 31. A budźe-li waju štó prašeć, čoho dla jo wotwjazujetaj, rjekńtaj k njemu tak: Tón Knjez jo potrjeba.
- 32. A taj pósłanaj woteńdźeštaj a namakaštaj, kaž wón jimaj běše powědźił.
- 33. Jako wonaj pak to wóslatko wotwjazaštaj, dźachu jeho knježa k nimaj: Čoho dla wotwjazataj to wóslatko?
- 34. Tuž dźeštaj wonaj: Tón Knjez ieho trieba.
- 35. A wonaj přiwjedźeštaj to same k Jezusej a ćisnyštaj swoju drastu na to wóslatko a sadžištaj Jezusa na njo.
- 36. Jako wón pak jědźiše, přestrěchu woni swoju drastu na puć.
- 37. A hdyž wón so přibližeše a po tej wolijowej horje dele ćehnješe, poča cyła zhromadźizna jeho wučomnikow z wjesołosću Boha chwalić z wulkim hłosom za wšitke skutki, kotrež běchu widźili,

- 38. A dźachu: Chwaleny budź, kiż přińdźe, kral, w mjenje teho Knjeza! Měr budź na njebju a česć w tej wysokosći. Jan. 12, 13. Luk. 2, 14.
- 39. A někotři tych Farizejskich bjez ludžom džachu k njemu: Mištrje, naswar wšak swojich wučomnikow.
- 40. Wón wotmołwi pak a dźeše k nim: Ja praju wam: Budźa-li ći mjelčeć, dha budźa te kamjenje wrěšćeć. *Hab. 2, 11.*

Sćenje na 10. njedželu po swj. Trojicy.

- 41. [A jako so wón přibliža, pohlada wón na to město a płakaše na njo, *2 Kral. 8. 11.*
- 42. A dźeše: Hdy by wšak ty wjedźiło, dha by ty tež wopomniło w tym swojim času, što so k twojemu měrej hodźi. Ale nětk je před twojimaj wočomaj potajene.

 5 Mójz. 32,
- 43. Přetož čas budže přiníc na tebje, zo twoji njepřećeljo budža tebje a twoje džěći w tebi ze šansu wobzanknuć, tebje woblehnyć a na wšěch stronach će tyšić;
- 44. A budźa tebje zemi zrunać a žadyn kamjeń na kamjenju njewostajić, teho dla, zo ty njejsy póznało tón čas, w kotrymž ty sy doma pytane. 1 Kral. 9, 7. Jer. 26, 18. Mich. 3, 12. Mat. 24, 1 Mark. 13, 2.
- 45. A wón zańdźe do templa a poča won honić tych, kiż w tym samym předawachu a kupowachu, Mat. 21, 12. Mark. 11, 17.
- 46. A dźeše k nim: Pisane steji: Mój dom je dom teje modlitwy; wy pak sće

jón sčinili k mordarskej jamje. Jez. 56, 7. Jer. 7, 11.

- 47. A wón wučeše wšědnje w templu. Ale ći wyši měšnicy a pismawučeni a ći wosebniši bjez ludom pytachu, zo bychu jeho skóncowali:
- 48. A njenamakachu, kak to bychu činili; přetož wšitkón lud wisaše na nim a posluchaše jeho.]

20. staw

Chrystusowe rozryčenje wo swojej paršonje a swojim hamće, wo dańskim krošu a morwych horjestaću.

- 1. A sta so tych dnjow jedyn, zo wón tón lud wučeše w templu a prědowaše to ewangelion; tuž přistupichu k njemu wyši měšnicy a pismawučeni ze staršimi, *Mat.* 21, 23. *Mark.* 11, 27.
- 2. A ryčachu k njemu a dźachu: Powjes nam, z kajkej mozu činiš ty to? Abo štó je tebi tu móc dał? Jap. zk. 4, 7.
- 3. Wón pak wotmołwi a dźeše k nim: A ja chcu was tež jene słowo woprašeć, a poweśće to mi:
- 4. Ta křćenica Janowa, běše wona z njebjes, abo wot člowjekow?
- 5. Woni sebi pak pomyslichu a dźachu: Rjeknjemy my, z njebjes, dha budźe wón prajić: Čoho dla dha wy njejsće jemu wěrili?
- 6. Prajimy my pak, zo je była wot čłowjekow, dha budźe nas wšitkón lud kamjenjować; přetož woni cyle za to dźerža, zo Jan je profeta.

- 7. A woni wotmołwichu, zo njewjedźa, z wotkal wona je.
- 8. A Jezus dźeše k nim: Dha ja wam tež njepowěm, z kajkej mozu to činju.

Sćenje na njedželu Oculi.

- 9. [Wón pak poča ludu powjedać tajke přirunanje: Jedyn čłowjek płodźeše sebi winicu a přenaja ju winicarjam, a wón woteńdźe preč přez polo na dołhi čas. Ps. 80, 9. Jez. 5, 1. Mat.21, 33. Mark.12,1.
- 10. A w swojim času pósła wón wotročka k tym winicarjam, zo bychu jemu dali wot wužitka teje winicy. Ći winicarjo pak bijachu jeho a pušćichu jeho prócneho wot sebje. 2 Kron. 36, 15. 16.
- 11. A dale pósła wón hišće druheho wotročka; woni pak nabichu teho tež a hanjachu jeho a pušćichu jeho prócneho wot sebje.

 Mat. 22, 6.
- 12. A wyše teho pósła wón hišče třećeho; woni pak zranichu teho sameho tež a wustorčichu jeho won.
- 13. Tuž dźeše tón knjez teje winicy: Što dyrbju činić? Ja chcu swojeho lubeho syna pósłać; snadź, hdyž teho sameho widźa, woni so budźa ztrachować.
- 14. Jako pak winicarjo teho syna widźichu, rozryčachu woni so bjez sobu a dźachu: Tón je tón herba; pójće, chcemy jeho zabić, zo by to herbstwo naše było.

 Ps. 2, 8.
- 15. A wustorčichu jeho z winicy won a zabichu jeho. Što teho dla budźe tón knjez teje winicy tym samym činić?

- 16. Wón budže přiníc a budže tych samych winicarjow skóncować a swoju winicu druhim dać. Jako woni to słyšachu, dźachu woni: Bóh to njedaj!
- 17. Wón pak pohlada na nich a dźeše: Što je teho dla to, štož pisane steji: Tón samy kamjeń, kotryž su ćěslojo zaćisli, tón je so róžkny kamjeń sčinił? *Ps. 118, 22. Mat. 21, 42. Jap. zk. 4, 11. 1 Pětr. 2, 7.*
- 18. Kóždy, kiž na tón kamjeń panje, rozrazy so; na kohož pak wón panje, teho budźe wón rozmjasć.
- 19. A wyši měšnicy a pismawučeni stejachu za tym, kak bychu rucy w tej samej štundže na njeho položili; ale teho luda so bojachu; přetož woni zrozumichu, zo wón na nich to přirunanje běše rěčal.

 St. 19, 48.
- 20. Teho dla kedźbowachu woni na njeho a pósłachu łakarjow won, kiż dyrbjachu so za prawych wudawać, zo bychu jeho na jeho rěči zasłapali a tak jeho podali wyšnosći a do bohotoweje mocy.] *Mat. 22, 15. Mark. 12, 13.*
- 21. A ći woprašachu jeho a dźachu: Mištrje, my wemy, zo ty prawje ryčiš a wučiš a nimaš nikoho kedźbu, ale wučiš tón puć Boži w prawdźe; Mat. 22, 16.
- 22. Je prawje, zo my chěžorej dawki dawamy, abo nic?
- 23. Wón pak zrozumi jich lesnosć a dźešek nim: Što mje spytujeće?
- 24. Pokažće mi kroš; čeji wobraz a napismo ma wón? Woni pak wotmołwichu a dźachu: Teho kejžora.
- 25. Tuž dźeše wón k nim: Dha dajće chěžorej, štož je chěžorowe, a Bohu, štož je Bože.

 Rom. 13, 7.
 - 26. A woni njemóžachu jeho na

- žanym słowje zasłapać před ludom; ale dźiwachu so jeho wotmołwjenja a mjelknychu.
- 27. Přistupichu pak někotři tych Sadduzejzkich (kotřiž praja, zo njeje žane horjestawanje) a prašachu jeho,
- 28. A dźachu: Mištrje, Mójzas je nam napisał: Hdy by komu bratr wumreł bjez dźeći, zo by jeho bratr tu žonu wzał a swojemu bratrej symjo zbudźił.

 12. 38, 8. 5 Mójz. 25, 5. Mat. 22, 24. Mark. 12, 19.
- 29. Sedmjo bratřa pak běchu, a prěni wza sebi žonu a wumrě bjez dźěći.
- 30. A tuž wza tón druhi tu žonu a tón wumrě tež bjez dźĕći.
- 31. Tež tón třeći wza ju. Teje runosće tež ći druzy wot tych sydom, a zemrjechu a njewostajichu žanych džěći.
- 32. Naposledk po wšěch wumrě tež ta žona.
- 33. W horjestawanju teho dla, kotreho bjez tymi žona budže wona? Přetož wšitcy sedmjo su ju za mandželsku měli.
- 34. A Jezus wotmołwi a dźeše k nim: Dźeści teho sweta wożenja a wudawaja so;
- 35. Kotřiž pak dostojni budža, tón tamny swět dostać a to horjestawanje wot morwych, ći njebudža so ani ženić ani wudawać;
- 36. Přetož woni dale wjazy njemóža wumrjeć; přetož woni su jandželam runi a su Bože džěći, kotřiž su džěći teho horjestawanja.

 Mat. 22, 30.
- 37. So pak morwi horjestawaju, to tež Mójzas wobswědči při tym lěsu, hdyž

- wón rjeknje: Tón Knjez je Bóh Abrahama a Bóh Izaaka a Bóh Jakuba. 2 Mójz. 3, 6.
- 38. Bóh pak njeje tych morwych, ale tych žiwych Bóh; přetož jemu su wšitcy žiwi.
- 39. Tuž wotmołwichu někotři tych pismawučenych a dźachu: Mištrje, ty sy derje rěčał.
- 40. A woni jeho dale njesmědźachu woprašeć.
- 41. Wón dźeše pak k nim: Kak praja woni, zo Chrystus je Dawidowy syn? *Mat.* 22, 42. *Mark.* 12, 35.
- 42. Přetož Dawid sam praji w psalmowych knihach: Tón Knjez je prajił k mojemu Knjezej: Syn so k mojej prawicy, Ps. 110, 1. Mat. 22, 44.
- 43. Hač ja połožu twojich njepřećelow k podnóžkej twojich nohow.
- 44. Teho dla, hdyž Dawid mjenuje jeho swojeho Knjeza, kak dha wón je jeho Syn?
- 45. Jako pak cyły lud posłuchaše, dźeše wón k swojim wučomnikam:
- 46. Hladajće so pismawučenych, kotřiž chcedža chodžić w dołhich drastach a dadža so radži postrowić na torhošćach a sydaju radži wysoko w šulach a za blidom;

 Mat. 23, 3.
- 47. Woni zežeru wudowam jich domy a wudawaju so z dołhimi modlitwami. Ći sami budźa ćim ćežše satamanstwo dostać.

 Mat. 23, 14.

21. staw

Wo wudowy jałmożinje, zahubjenju Jerusalemskim a kóncu swěta.

- 1. Wón pak pohlada horje a přihladowaše, kak bohaći swoje dary do Božeho kašća składowachu. *Mark.* 12, 41.
- 2. Wón pak tež wuhlada jenu chudu wudowu, kotraž tam dwě šerpatcy połoži.
- 3. Tuž dźeše wón: Woprawdźe, ja praju wam, zo tuta chuda wudowa je wjazy złožiła, dyžli woni wšitcy.
- 4. Přetož woni su z teho, štož jim je zbytne, składowali k Božemu woporu; ta je pak ze swojeje chudoby wšitku swoju žiwnosć, kotruž měješe, nutř položila.
- 5. A jako někotři ryčachu wot templa, zo běše z pěknymi kamjenjemi a z wopomnikami rjenje wuhotowany, džeše wón:

 Mat. 24, 1. Mark. 13, 1. 2.
- 6. Na to wy hladaće? Čas budźe přińć, w kotrymž wot teho wšeho nic kamjeń na kamjenju wostać njebudźe, kotryž by njebył rozłamany. St. 19, 44. Jer. 26, 18. Mich. 3, 12.
- 7. Woni prašachu jeho pak a dźachu: Mištrje, hdy dha to budźe? A kajki zejch budźe, hdyž so to budźe stać?
- 8. Wón pak dźeše: Hladajće so, zo byšće njebyli zawjedźeni. Přetož wjele jich budźe přińć w mojim mjenje a budźa prajić: Ja sym Chrystus, a tón čas je so přibližał. Njechodźće teho dla za nimi.

 Mark. 13, 22.
 - 9. Hdyž pak budźeće słyšeć wot

- wójnow a wot zestawanjow, njestrachujće so: přetož to ma so prjedy stać; ale kónc njeje hišće hnydom.
- 10. Tehdy dźeše wón dale k nim: Lud budźe přećiwo ludu postanyć a kralestwo přećiwo kralestwu.
- 11. A wulke zemjerženja budźa tam a sem, a hłody a mór; tež budźa strachi a wulke zejchi z njebjes so stać.
- 12. Ale přede wšitkim tym budźa woni swojej rucy na was połožić a was přesćěhać, a budźa was do swojich šulow a jastwow podać a před kralow a před knježich wodźić mojeho mjena dla; *Mat.* 24, 9. *Mark.* 13, 9.
- 13. To pak budže so wam stać na to swědčenje.
- 14. Wzmiće dha teho dla k wutrobje, zo byšće so před časom njestarali, kak byšće so zamołwili.
- 15. Přetož ja chcu wam rt a mudrosć dać, kotrejž njebudža móc přećiwo rěceć, ani so pšećiwić wšitcy waši pšećiwnizy.
- 16. Wy budźeće pak też podaći wot staršich a wot bratrow, wot přirodnych a wot přećelow; a woni budźa někotrych wot was morić. *Mich.* 7, 6. Jap. zk. 7, 58.
- 17. A wy budźeće wot kóżdeho hidźeni mojeho mjena dla. Mat. 10, 22.
- 18. Ale ani włós z wašeje hłowy njedyrbi wam kónc wzać. St. 12, 7. Mat. 10, 30.
- 19. Wobsyńće waše duše z wašej sćerpliwosću. 2 Kron. 15, 7.
- 20. Hdyž wy pak budźeće widźeć Jerusalem woblehnjene wot wójska, tehdy póznajće, zo so je přibližało jeho skaženje. *Mat. 24, 15. Mark. 13, 14.*

- 21. Kotřiž tehdy su w židowskej zemi, ći njech ćeknu k horam; a kotřiž su srjedźa teje sameje, njech wuběhnu won; a kotřiž na polach su, ći njech njechodźa do njeje;
- 22. Přetož to su te dny teho wjećenja, zo by dopjelnjene bylo wšitko, štož pisane je.
- 23. Běda pak samodruhim a ćěšnym w tych samych dnjach; přetož wulka nuza budže na zemi a hněw na tym ludu.
- 24. A budźa padać wot wótreho mječa a jeći wodźeni bjez wšitkich ludźi; a Jerusalem budźe rozteptane wot pohanow, hač pohanow čas je dopjelnjeny. *Rom.* 11, 25.

Sćenje na 2. njedželu adwenta.

- 25. A zejchi budźa na słóncu a na měsacu a na hwězdach; a na zemi budźe so ludźom styskać a njebudźa wjedźić, što činić; a morjo a žołmy budźa šumić; *Jez. 13, 10. Mat. 24, 9.*
- 26. A ludźom budźe so zeznać před strachotu a wočakowanjom tych wěcow, kiž na zemju přińć dyrbja; přetož tež njebjesow mocy budźa so hnuć.
- 27. A tehdy budźa widźeć člorózkeho syna přińdźo w mróčeli z wulkej mozu a krasnosću.

 Dan. 7, 13.
- 28. Hdyž so pak to wšitko budźe započeć, dha hladajće horje a pozběhúće swoje hłowy, teho dla, zo so waše wumoženje přibližuje. *Jez.* 40, 26. Rom. 8, 21. 23.
- 29. A wón praješe jim přirunanje: Pohladajće na figowc a na wšitke štomy;

Mat. 24, 32.

- 30. Hdyž so nětk pukaju, dha to widźo sami wot sebje wěsće, zo nětk lětny čas blisko je.
- 31. Tak tež wy, hdyž widźeć budźeće te wěcy so započeć, dha wěsće, zo Bože kralestwo blisko je.
- 32. Zawěrnje, ja praju wam, zo ta šlachta njebudže zańć, hač so to wšitko stanje.
- 33. Njebjo a zemja budžetej zahinyć, ale moje słowa njebudža zahinyć. St. 16, 17. Ps. 102, 27. Jez. 51, 6. Mat. 5, 18.
- 34. Hladajće so pak, zo waše wutroby njebudźa wobćežene z wobžranztwom, z wopilstwom a ze starosćemi teje žiwnosće, a tón dźeń was njepřechwatał; *Rom. 15, 13. Eph. 5, 18.*
- 35. Přetož runje jako powlečena syć budže wón přińć na wšěch, kiž na zemi bydla.

 1 Thes. 5, 3.
- 36. Teho dla wachujće kóždy čas a modlée so, zo byšće dostojni byli ćeknyć temu wšitkemu, štož so podać budže, a wobstać před čloróskim synom.]
- 37. Wón wučeše pak wodnjo w templu; ale w nocy chodźeše wón won a přebywaše na wolijowej horje.
- 38. A wšitkón lud přichadźowaše k njemu rano w templu, zo by jeho posluchał.

22. staw

Wo $Juda \check{s}u.$ přeradniku. iutrownym jehnjeću wiečeri. wučomnikow lakomstwjeprózdnei počesći. Chrystusowymćerpjenju zahrodźe \boldsymbol{w} před Kajphasom: Pětrowy hrěšny pad.

- 1. Wón so pak přibližowaše tón róčny čas tych słódkich chlěbow, jutry mjenowany. *Mat. 26, 2. Mark. 14, 1. Jan. 13, 1.*
- 2. A wyši měšnicy a pismawučeni pytachu, kak bychu jeho skóncowali; přetož woni so luba bojachu. *Jan. 11,* 47.
- 3. Tón zatan pak běše stupił do Judaša, kotrehož mjeno je Jšarioth, kiž jedyn wot tych dwanaće běše. *Mat. 26*, 14. *Mark.* 14, 10.
- 4. A wón woteńdźe a rěčeše z wyšimi měšnikami a z hejtmanami, kak by jeho jim podał.
- 5. A ći so zwjeselichu a slubichu jemu pjenjezy dać.
- 6. A wón přirjeknu so a hladaše sprawneho časa, zo by jeho jim podał bjez hawtowanja.
- 7. Přiňdže pak džeň tych slódkich chlěbow, na kotrymž so jutrowne jehnjo woprowaše. *Mat. 26, 17. Mark. 14, 12.*
- 8. Tuž pósła wón Pětra a Jana a dźeše: Dźitaj a přihotujtaj nam to jutrowne jehnjo, zo bychmy to same jědli.

- 9. Wonaj pak dźeštaj k njemu: Hdźe chceš, zo bychmój to same přihotowałaj?
- 10. Wón dźeše k nimaj: Hlaj, hdyž do města přińdźetaj, budźe waju čłowjek zetkać, tón njese wódny karan; dźitaj za nim do teho doma, hdźež wón nutř dźe,
- 11. A rjekútaj k hospodarjej teho doma: Mištr da ći prajić: Hdźe je ta hospoda, hdźež ja móžu jutrowne jehnjo jěsć z mojimi wučomnikami?
- 12. A wón budźe wamaj wulku łubju, kotraž z kamjenjemi wusadźena je, pokazać; tam jo přihotujtaj.
- 13. Wonaj dźeštaj a namakaštaj, każ wón jimaj beše prajił, a přihotowaštaj to jutrowne jehnjo. St. 19, 32.

Tekst na zeleny štwórtk. IV.

- 14. [A jako ta štunda přińdźe, synu wón so k blidu, a ći dwanaćo japoštoli z nim. *Mat. 26. 20.*
- 15. A wón dźeše k nim: Ja sym z wutrobu sebi žadał, zo bych to jutrowne jehnjo z wami pojědł, prjedy dyžli ja ćerpiu:
- 16. Přetož ja praju wam, zo dale wot njeho jěsć njebudu, hač dopjelnjene budže w Božim kralestwie. *Mat.* 26. 29.
- 17. A wón wza kelich, dźakowaše so a dźeše: Wzmiće tón a dźelće jón bjez sobu:
- 18. Přetož ja praju wam: Ja njebudu wjazy pić wot teho płoda winoweho pjeńka, hač Bože kralestwo přińdźe. *Mat. 26, 29.*
- 19. A wón wza tón chlěb, dźakowaše so a łamaše a da jón jim a dźeše: To je moje ćeło, kotrež budźe za was date; to

- čińće k mojemu wopomnjenju. *Mat. 26*, *26. Mark. 14*, *22. 1 Kor. 11*, *23*.
- 20. Teho runja wza wón tež tón kelich po tej wječeri a dźeše: Tón kelich je tón nowy zakoń w mojej krej, kotraž za was přelata budźe.]
- 21. Ale hlaj, ruka mojeho přeradnika je zo mnu za blidom.
- 22. Čłowski syn derje tam dźe, kaž je wobzanknjene; ale běda temu čłowjekej, přez kotrehož wón přeradźeny budźe.
- 23. A woni počachu so sami bjez sobu prašeć, kotry by tež bjez nimi był, kiž to činić budźe
- 24. Zwada so pak tež zběhnu bjez nimi, kotry bjez nimi dyrbjał za najwjetšeho dźeržany być. Mark. 9, 34.
- 25. Wón pak dźeše k nim: Ći swětni kralojo knježa, a tym mócnym rěkaju miłosćiwi knježa; *Mat. 20, 25. Mark. 10, 42.*
- 26. Wam pak nic tak; ale tón wjetši bjez wami dyrbi być jako młódši, a tón wosebniši jako słužomnik. 1 Pětr. 5, 3. 5. 6.
- 27. Přetož kotry je wjetši? Tón, kiž za blidom sedźi, abo tón, kiž słuži? Njeje temu tak, zo tón, kiž za blidom sedźi? Ja pak sym srjedźa bjez wami jako słužomnik. *Mat. 20, 28. Jan. 13, 14. Phil. 2, 7.*
- 28. Wy pak sće wobstajni při mni wostali w mojich spytowanjach; St. 18, 28.
- 29. A ja chcu wam kralestwo wotkazać, kaž mi mój Wótc wotkazał je; *St. 12, 82.*

- 30. So budžeće jěsć a pić za mojim blidom w mojim kralestwje a sedžić na stołach a sudžić te dwanaće Israelske šlachty.

 Mat. 19, 28.
- 31. Tón Knjez tež dźeše: Šimanje, Šimanje, hlaj, zatanas je was požadał, zo by was mohł sać jako pšeńcu; 1 Pětr. 5, 8.
- 32. Ale ja sym prosył za tebje, zo by twoja wěra njepřestała; a hdyž ty so něhdy nakazaš, dha posylú swojich bratrow.

 Jan. 17; 20: Ps 51, 15.
- 33. Wón pak dźeše k njemu: Knježe, ja sym hotowy z tobu do jastwa a do smjerće hić.
- 34. Wón pak dźeše: Pětrje, ja ći praju, kapon dźensa njebudźe zaspěwać, hač ty prjedy tři króć zaprěl sy, zo mje njeznaješ. *Mat. 26, 34. Mark. 14, 30. Jan. 13, 38.*
- 35. Wón tež dźeše k nim: Tak často, jako sym ja was pósłał bjez móšnje, bjez wačoka a bjez črijow, sće wy tež hdy nuzu měli? Woni dźachu: Nihdy žanu. Ps. 23, 1. Ps. 33, 19. Ps. 34, 10. Mat. 10, 9.
- 36. Tuž dźeše wón k nim: Ale nětk, štóž móšeń ma, tón wzmi tu samu, teho runja tež wačok. A štóž nima, njech předa swoju drastu a kup sebi mječ.
- 37. Přetož ja praju wam, zo so hišće na mni dyrbi dokonjeć, štož pisane steji: Wón je bjez złóstnikow rachnowany. Přetož štož wote mnje pisane je, to ma kónc.

 Jez. 53. 13.
- 38. Woni pak dźachu: Knježe, hlaj, tu staj dwaj mječej.
- 39. Wón pak dźeše k nim: Dosć je. A wón dźeše won po swojim wašnju

- na wolijowu horu. A jeho wučomnicy džěchu za nim. *Mat. 26, 30. Mark. 14, 26. Jan. 18, 1.*
- 40. A hdyž wón tam přiňdže, džeše wón k nim: Modlće so, zo byšće do spytowanja njepanyli.
- 41. A wón so wot nich wottorže, tak daloko, jako něhdže jedyn z kamjenjom doćisnje, a poklaknu na kolena, modleše so Mat. 26, 39.
- 42. A dźeše: Wótče, chceš-li, dha wzmi tón kelich wote mnje; nic pak moja wola, ale twoja wola so stań.
- 43. A jandžel z njebjes zjewi so jemu a posylni jeho.
- 44. A jako wón so ze smjerću bědźeše, modleše wón so nutrnišo. A jeho pót bě jako krawne krjepki, te padachu dele na zemju.
- 45. A stanywši wot modlitwy přińdźe wón k swojim wučomnikam a namaka jich spicy zrudoby dla;
- 46. A dźeše k nim: Sto spiće? Stańće a modlće so, zo do spytowanja njepanjeće.
- 47. A jako wón hišće rěčeše, hlaj, tuž přińdźe črjóda, a jedyn wot tych dwanaće, mjenowany Judaš, dźeše prjedy nich a přibliža so k Jezusej, zo by jeho wokošał. *Mat. 26, 47. Mark. 14, 413. Jan. 18, 3.*
- 48. Jezus pak dźeše k njemu: Judašo, přeradźiš ty člorózkeho syna z wokošenjom?
- 49. Jako pak to widźichu ći, kiż wokoło njeho běchu, što to być zechcyše, dźachu woni k njemu: Knježe, dyrbimy my z mječom do nich rubać?
 - 50. A jedyn wot nich rubnu wyšeho

- měšnika wotročka a wotća jemu jeho prawe wucho. *Mat. 26, 51. Mark. 14, 47. Jan. 18, 10.*
- 51. Jezus pak wotmołwi a dźeše: Njech jeno woni tak nětk činja. A wón so jeho wucha dótknu a zahoji jeho.
- 52. Jezus pak dźeše k wyšim měšnikam a k hejtmanam teho templa a k staršim, kiž na njeho přišli běchu: Wy sće jako na mordarja z mječemi a ze žerdźemi wušli; *Mat. 26, 55. Mark. 14, 48.*
- 53. Ja sym wšědnje pola was w templu był, a wy njejsće žaneje ruki na mnje załožili; ale to je ta waša štunda a ta móc teje ćěmnosće.

 Jan. 7, 30. St. 8, 20.
- 54. Woni jeho pak zapřijachu a wjedžechu jeho a přiwjedžechu jeho do wyšeho měšnika chěže. Pětr pak džěše nazdala za nim. *Mat. 26, 57. 58. Mark.* 14, 53. Jan. 18, 13.
- 55. A jako pak běchu woheń zaswěćili srjedža w hrodže a so wokoło zesydali, synu so Pětr tež bjez nich. *Mat.* 26, 69.
- 56. Tuž wuhlada jeho sedźo jena dźowka při swětłym a pohlada runje na njeho a dźeše: A tón běše tež z nim.
- 57. Wón pak jeho zaprě a dźeše: Zónska, ja jeho njeznaju.
- 58. A po małej chwili wuhlada jeho druhi a dźeše: Ty sy tež tych samych jedyn. Pětr pak dźeše: Čłowječe, ja njejsym.
- 59. A po małej chwili, po jenej štundźe, wobtwjerdźi to někajki druhi a dźeše: Zawěrnje, tón běše tež z nim; přetož wón je tež Galilejski.
- 60. Pětr pak dźeše: Čłowječe, ja njewěm, što ty prajiš. A hnydom, hdyž

- wón hišće rěčeše, zaspěwa kapon. *Mat.* 26, 74.
- 61. A tón Knjez so wobroći a pohlada na Pětra. A Pětr so dopomni teho Knjeza słowa, jako wón k njemu běše prajil: Prjedy dyžli kapon zaspěwa, budžeš ty mje tři króć zaprěć. *Mat. 26, 34. 75. Mark. 14, 30. 72. Jan. 13, 38.*
- 62. A Pětr płakaše žałostnje, ducy won.
- 63. Ći mucy pak, kiž Jezusa dźeržachu, přešpotowachu a bijachu jeho; Jez. 50, 6.
- 64. A přikrywši jeho bijachu jeho do wobliča a prašachu jeho a dźachu: Hódaj, štó je, kiž će dyri?
- 65. A wšelke druhe hanjenja ryčachu woni přećiwo njemu.
- 66. A hdyž dźeń bě, zeńdźechu so starši teho luda, wyši měšnicy a pismawučeni; a wjedźechu jeho před swoju radu, *Mat. 27, 1. Mark. 15, 1. Jan. 18, 28.*
- 67. A dźachu: Sy ty Chrystus? powjes nam. Wón dźeše pak k nim: Powěm ja wam runje, wy jo wšak njewěriće; *Mat.* 26, 63.
- 68. Prašam pak ja was, dha wy mi njewotmołwiće ani mje tež njepušćiće.
- 69. Teho dla wot nětk budže člorózki syn sedžić k prawicy teje mocy Božeje. *Mat. 24, 30. Mark. 14, 62.*
- 70. Tuž dźachu woni wšitcy: Sy dha ty tón Syn Boži? Wón pak dźeše k tym samym: Wy jo prajiće; přetož ja sym.
- 71. Tuž dźachu woni: Što wjazy swedcenja potrjebamy? My smy jo sami z jeho erta słyšeli.

23. staw

Chrystusowe ćerpjenje před Pilatusom; jeho křižowanje, smjerć a pohrjebanje.

- 1. A cyła jich zhromadźizna postanu a wjedźeše jeho před Pilata; Mat. 27, 2.
- 2. Woni počachu pak jeho wobskoržić a dźachu: Na tym my namakamy, zo wón lud zawjedźe a zakazuje, danje chěžorej dawać, a praji, zo wón je Chrystus, tón kral.

 St. 20, 25.
- 3. Pilatus pak jeho wopraša a dźeše: Sy ty tych židow kral? Wón wotmołwi jemu a dźeše: Ty jo prajiš. *Mat. 27, 11. Mark. 15, 2. Jan. 18, 33*.
- 4. Pilatus pak dźeše k wyšim měšnikam a k ludu: Ja žaneje winy njenamakam na tym čłowjeku.
- 5. Woni pak ćim bóle wołachu a dźachu: Wón je lud zaměšał, wučiwši tam a sem po wšěm Židowskim kraju, a je w Galilejskej spočał hač sem.
- Jako pak Pilatus wot Galilejskeje słyšeše, prašeše wón, hač tón čłowjek Galilejski je;
- 7. A jako wón zrozumi, zo wón pod Herodašowej wyšnosću běše, pósła wón jeho k Herodašej, kotryž tež w tych samych dnjach we Jerusalemje běše. St. 3, 1.
- 8. Jako pak Herodas Jezusa wuhlada, zwjeseli wón so jara; přetož wón by jeho dawno rad widźił, dokelž wjele wot njeho słyšał běše, a nadźiješe so, zo budźe někajki dźiw wot njeho wohladać. St. 9, 9.

- A prašeše jeho wšelke; wón pak jemu ničo njewotmołwi.
- 10. Ći wyši měšnicy pak a pismawučeni stejachu a wobskoržowachu jeho twjerdze.
- 11. Ale Herodas ze swojimi wojakami jeho zaspi a měješe jeho za směch a wobleče jeho běłu drastu a pósła jeho zaso k Pilatej.
- 12. A na tón dźeń buštaj Pilatus a Herodas zaso přećelej bjez sobu; přetož prjedy běštaj wonaj njepřećelej na so.
- 13. Pilatus pak zawoła tych wyšich měšnikow a druhich wyšich a lud hromadu,
- 14. A dźeše k nim: Wy sće teho čłowjeka ke mni přiwjedli, jako by wón lud wotwróćał. A hlaj, ja sym jeho před wami přesłyšał a njenamakam na tym čłowjeku teje winy žaneje, kotruž wy jemu dawaće; *Mat. 27, 23. Mark. 15, 14. Jan. 18, 38.*
- 15. Ani tež Herodas; přetož ja sym was k njemu pósłał; a hlaj, ničo njeje jemu dowjedźene, štož by smjerće winowate było.
- 16. Teho dla chcu jeho khoztać a pušćić.
- 17. Na róčny čas pak dyrbješe wón jim jeneho jateho po wašnju pušćić.
- 18. Tuž zawoła cyła zhromadźizna a dźeše: Preč z tym a pušćnam Barabbasa.

 Mat. 27, 22.
- 19. (Kotryž běše někajkeje zwady a mordarstwa dla, kiž so w měsće stało běše, do jastwa ćisnjeny.)
- 20. Tuž rěčeše Pilatus zaso k nim a chcyše Jezusa pušćić.

- 21. Woni wotmołwichu pak a dźachu: Křižuj, křižuj jeho!
- 22. Wón pak k třećemu džeše k nim: Što pak je tón zleho činil? Ja žaneje winy teje smjerće na nim njenamakam; teho dla chcu jeho khoztać a pušćić.
- 23. Ale woni z wulkim wołanjom na nim ležachu, žadajcy, zo by křižowany był. A jich a tych wyšich měšnikow wołanje rozsylni so a přemóže. *Jan. 19*, 12.
- 24. Tuž wotsudži Pilatus, zo by so po jich próstwje stało;
- 25. A pušći jim teho, kotryž zběžka a mordarstwa dla bě do jastwa ćisnjeny, pře kotrehož woni prošachu; ale Jezusa poda wón jich woli.

 Mat. 27, 26.
- 26. Jako woni jeho pak won wjedźechu, zapřijachu woni jeneho, Šimana Cirenskeho, kotryž z pola přińdźe, a połožichu tón křiž na njeho, zo by jón za Jezusom njesł. *Mat. 27, 32. Mark. 15, 21. Jan. 19, 17.*
- 27. Sa nim pak džėše wulka črjóda ludži a žónskich, kotrež jeho žarowachu a wopłakowachu.
- 28. Jezus pak so wobroći k nim a dźeše: Wy dźowki z Jerusalema, njepłačće pře mnje, ale płačće same na so a na swoje dźeći.
- 29. Přetož hlaj, čas budže přiníć, w kotrymž budže prajene: Zbóžne su te njeplódne a te žiwoty, kiž njejsu čěšile. *Jez. 54, 1. Mat. 24, 19.*
- 30. Tehdy budźa počinać prajić k horam: Padajće na nas! a k hórkam: Přikrywajće nas! Jez. 2, 19. Hoz. 10, 8. Zjew. 6, 16. St. 9, 6.
 - 31. Přetož hdyž so to stanje na syrym

- drjewje, što dha na suchim budźe? *Pětr. 4, 17.*
- 32. Buštaj pak tež druhaj dwaj złóstnikaj wuwjedźenaj, zo byštaj z nim skóncowanaj byłaj. *Jez. 53, 13. Jan. 19, 18.*

Sćenje na ćichi pjatk.

- 33. [A jako pak přiňdžechu na to město, kotremuž rěkaju nopowišćo, křižowachu woni jeho tam a teju złóstnikow z nim, jeneho k prawicy a druheho k lěwicy. *Mat.* 27, 33. *Mark.* 15, 22.
- 34. Jezus pak dźeše: Wótče, wodaj jim; přetož woni njewjedźa, što činja. Woni pak rozdźelichu jeho drastu a ćiskachu lós wo nju. Ps. 22, 19. Mat. 27, 35. Mark. 15, 24. Jan. 19, 24.
- 35. A lud steješe a přihladowaše. Ći wyši pak tež z nimi zaničowachu jeho a dźachu: Druhim je wón pomhał, njech sebi sam pomha, jeli zo wón je tón Chrystus, tón wuzwoleny Boži. *Mat. 27,* 42.
- 36. Tež ći wojerscy wotročcy zaničowachu jeho, přistupichu k njemu a podachu jemu kisało,
- 37. A dźachu: Syli ty tón židowski kral, dha pomhaj sam sebi.
- 38. Tež běše nad nim pismo napisane z grichiskimi a z łaćonskimi a z hebrejskimi pismikami: Tutón je tón židowski kral.

 Mat. 27, 37.
- 39. A jedyn teju złóstnikow, kiž z nim wisaštaj, hanješe jeho a dźeše: Syli ty Chrystus, dha pomhaj sebi a namaj.
- 40. Tuž wotmołwi tón druhi, poswari jeho a dźeše: A ty so tež njebojiš před

Bohom, kiž ty wšak w runym satamanstwje sy?

- 41. A mój wšak smój po prawym w tym samym,; přetož namaj so prawje dóstanje, štož z našimi skutkami smój zasłužiłaj. Tón pak ničo njezdobneho njeje činił.
- 42. A dźeše k Jezusej: Knježe, spomń na mnje, hdyž do swojeho kralestwa přińdźeš. *Mat. 16, 28.*
- 43. A Jezus dźeše k njemu: Zawěrnje, ja praju ći: Dźensa budźeš ty zo mnu w paradizu.
- 44. Běše pak wokoło šesteje štundy, a bu ćma po wšej zemi hač do dźewjateje štundy.

 Mat. 27, 45. Mark. 15, 33.
- 45. A słónco so zaćmi a zawješk teho templa rostorže so na poł.
- 46. A Jezus zawoła z wulkim hłosom a dźeše: Wótče, ja poruču swoju dušu do twojeju rukow. A jako wón to běše wurjeknuł, da wón swojeho ducha wot so.

 Mat. 27, 50. Ps. 31, 6.
- 47. Jako pak hejtman to widźeše, štož so sta, chwaleše wón Boha a dźeše: Zawěsće, tón čłowjek je prawy był.
- 48. A wšitcy ludźo, kiž pódla běchu a přihladowachu, jako widźichu, štož so sta, dyrichu na swoju wutrobu a wróćichu so.]
- 49. Jeho znajomni pak wšitcy stejachu nazdala a te žónske, kotrež běchu za nim z Galilejskeje šle, hladawši to wšitko widžichu.
- 50. A hlaj, muž, z mjenom Jozef, radny knjez, kiž běše dobry a bohabojazny muž, Mat. 27, 57. Mark. 15, 43. Jan. 19, 38.
 - 51. Tón njeběše zwolił do jich

- rady a skutka, běše z Arimathije, ze židowskeho města, kiž tež na Bože kralestwo wočakowaše: St. 2. 25. 38.
- 52. Tón přišedši k Pilatej prošeše pře to čělo Jezusowe;
- 53. A wón wza jo dele, zawali to same do čisteho płatu a połoži jo do wurubaneho rowa, w kotrymž hišće nihdy nichtó njeběše ležał.
- 54. A běše dźeń teho přihotowanja, a sabat nastawaše.

 Mat. 27, 62.
- 55. Te žónske pak přindžechu za nim, kotrež běchu za nim šle z Galilejskeje, a wobhladowachu row a kak jeho čělo položene bu.

 St. 8, 2.
- 56. Wone so pak wróćichu a přihotowachu te wonjace wěcy a žałby. Apšes sabat wone wotpočowachu po přikazni. 2 Mójz. 20, 10.

24. staw

Chrystusowe horjestaće a knjebjuztpiće.

Tekst na jutrowničku. IV.

- 1. [Ale prěni dźeń po sabaće jara rano přińdźechu wone k rowu a njesechu te wonjace wěcy, kotrež běchu přihotowale, a tež běchu někotre druhe z nimi. *Mat.* 28, 1. *Mark.* 16, 1. *Jan.* 20, 1.
- 2. Namakachu pak kamjeń wotwaleny wot rowa:
- 3. Tuž zańdźechu wone nutř a njenamakachu teho Knjeza Jezusa ćeło.
- 4. A sta so, jako wo to same we wulkej starosći běchu, hlaj, dha nahle

přistupištaj dwaj muskaj k nim we jasnych drastach. *Jan. 20, 12. Jap. zk. 1, 10.*

- 5. A wone so stróžichu a pochilichu swoje wobličo k zemi. Tuž dźeštaj wonaj k nim: Što pytaće wy žiweho pola morwych?
- 6. Wón tu njeje, ale je stanył. Dopomńće so teho, kak wam praješe, jako wón hišće w Galilejskej běše,
- 7. A dźeše: Ćłoróski syn dyrbi do rukow tych hrěšnikow podaty a křižowany być, a na třeći dźeń budźe wón horjestanuć.

 Mat. 17, 22.
- 8. A wone so dopomnichu jeho słowow.
- 9. A wróćichu so zaso wot rowa a připowjedachu to wšitko tym jědnaće a druhim wšitkim.)
- 10. Běchu pak Marja Madlena a Johanna a Marja, Jakubowa mać, a druhe někotre z nimi, kotrež to tym japoštołam powědachu. St. 8, 2. 3
- 11. Ale jich słowa so jim zdachu, jako bychu basnički byłe, a njewerjachu jim.
- 12. Pětr pak stanu a běžeše k rowu, a nachili so do njeho a wuhlada te rubjane płachty same ležo, a woteńdźe; a dźiwaše so při sebi temu, štož so stało běše.

Sćenje na 2. swjedźeń jutrow.

- 13. [A hlaj, dwaj wot nich dźeštaj tón samy dźeń do městka, kotrež běše wot Jerusalema šescdźesać honow daloko, z mjenom Emmaws.

 Mark. 16, 12.
- 14. A ryčeštaj bjez sobu wot teho wšeho, štož so stało běše.

- 15. A poda so, jako wonaj tak ryčeštaj a so woprašowaštaj bjez sobu, přibližowa so Jezus k nimaj a džěše z nimaj.

 Mat. 18, 20.
- 16. Ale jeju woči běštej dźeržanej, zo jeho njeznaještaj.
- 17. Wón pak dźeše k nimaj: Kajke su to ryče, kotrež wój ducy bjez sobu mataj a staj zrudnaj?
- 18. Tuž wotmolwi jedyn, z mjenom Kleophas, a dźeše k njemu: Sy ty tón jenički cuznik we Jerusalemje, kiž by njewědźał, što so w tych dnjach tam stało je?
- 19. A wón dźeše k nimaj: Kajke? Wonaj pak dźeštaj k njemu: To żdyn wot Jezusa Nacarenskeho, kotryž běše profeta, mócny w skutkach a słowach, před Bohom a přede wšěm ludom; *Mat.* 21, 11.
- 20. Kak jeho naši wyši měšnicy a knježa podali su k satamanstwu teje sm-jerće a jeho křižowali.
- 21. My so pak nadžijachmy, zo wón budže JIzraela wumóž; a přewšo je džensa třeći džeń, jako so to stało je.
- 22. Tež su nas nastróžałe někotre žónske tych našich, kiž su rano pola rowa byle; Mat. 28, 8. Mark. 16, 10.
- 23. A jako jeho ćelo njenamakachu, přindzechu prajuzy, zo su tež widzile widzenje tych jandzelow, kotřiž praja, zo je žiwy.
- 24. A někotři bjez nami džěchu tam k rowu a namakachu jo tak, kaž žónske prajachu; ale jeho njewidžachu.
- 25. A wón dźeše k nimaj: O wy hłupeje a lěnjeje wutroby k wěrjenju

temu wšitkemu, štož profetojo ryčeli su!

- 26. Njedyrbješe Chrystus to ćerpić a k swojej krasnosći zańć?

 Jez. 50, 6.
- 27. A počinawši wot Mójzasa a wot wšěch profetow wukładowaše jimaj, štož we wšěm pismje wot njeho rěčane bě. 1 Mójz. 3, 15. Ps. 8, 6. 16, 9. 10. 22, 1. Hiob. 19, 25. Jez. 53, 1. Hoz: 6, 1. 2.
- 28. A woni přibližachu so k temu městku, hdžež džěchu, a wón činješe, jako by chcył dale hić.
- 29. A wonaj nuzowaštaj jeho a dźeštaj: Wostań pola nas, dokelž so k wječoru přibližuje a dźeń je so nachilił. A wón dźeše nutř, zo by pola njeju wostał.

 1 Mójz. 19, 3.
- 30. A sta so, jako z nimaj za blidom sedźeše, wza wón tón chlěb, dźakowaše so, łamaše a poda jón jimaj.
- 31. Tuž buštej jeju woči wotewrjenej, a póznaštaj jeho. A wón so zhubi před nimai.
- 32. A wonaj dźeštaj bjez sobu: Njehorješe so naju wutroba w namaj, jako z namaj rěčeše na puću a namaj to pismo wotewri?
- 33. A wonaj stanyštaj w tej samej štundźe, wróćištaj so do Jerusalema a namakaštaj tych jědnaće zhromadźenych a tych, kiž při nich běchu,
- 34. Kotřiž dźachu: Tón Knjez je woprawdźe stanył a Šimanej so zjewił. 1 Kor. 15, 4. 5.
- 35. A wonaj powědaštaj jim, što so na puću stało bě, a kak wón wot njeju póznaty je na tym, jako chlěb łamaše.]

Tekst na 2. swjedźeń jutrow. IV.

- 36. [Jako woni pak wot teho ryčachu, steješe Jezus sam srjedźa bjez nimi a dźeše k nim: Měr budź z wami! *Mark.* 16, 14, Jan. 20, 19.
- 37. Woni so pak stróžichu a bojachu so, pomysliwši sebi, zo ducha widźa.
- 38. A wón dźeše k nim: Što sće tak nastróženi? a čoho dla so tajke mysle zběhaju we wašich wutrobach? *Mark.* 4, 40.
- 39. Wohladajće mojej rucy a mojej nocy, ja sym sam tudy; dótkajće so mje a hladajće; přetož duch nima čěla ani kosće, jako wy widžiće, zo ja mam. 1
- 40. A hdyž wón to prajił běše, pokaza jim rucy a nocy.]
- 41. Jako woni pak hišće njewěrjachu před wjesolosću a so dźiwachu, dźeše wón k nim: Maće tu što jěsć?
- 42. A woni podachu jemu kruch pječeneje ryby a plast mjeda. *Jan. 21;,* 10.
 - 43. A wón je wza a jědźiše před nimi,
- 44. A dźeše k nim: To su te ryče, kotrež ja k wam rěčał sym, jako hišće pola was běch, zo wšitko dyrbi dopjelnjene być, štož wote mnje pisane je w Mójzasowym zakonju a w profetach a w psalmach.
- 45. Tehdy wotewri wón jim rozum, zo bychu pismo zrozumili,
- 46. A dźeše k nim: Tak je pisane a tak dyrbješe Chrystus ćerpić a na třeći dźeń horjestanuć wot morwych, Scht. 27. Ps. 22, 7. 16.
 - 47. A dać prědować w swojim mjenje

pokutu a hrěchow wodaće bje wšěmi ludžimi a započeć we Jerusalemje.

- 48. Wy pak sće teho wšitkeho swědkojo.
- 49. A hlaj, ja chcu pósłać to slubjenje swojeho Wótca na was. Wy pak wostańće w měsće Jerusalemje, hač budźeće woblečeni z mozu z wysokosće. *Jan. 15, S6. St. 1s6, 7. Jap. zk. 1, 4.*

Tekst na Bože spěće. IV.

- 50. [Wón wuwjedźe jich pak won hač do Bethanije a pozběže swojej rucy horje a požohnowa jich.

 Jap. zk. 1, 12.
- 51. A sta so, jako wón jich požohnowa, pušći wón so wot nich a bu horje zběhnjeny do njebjes. *Mark. 16, 19. Jap. zk. 1, 9*
- 52. A woni modlachu so k njemu a wróćichu so zaso do Jerusalema z wulkej wjesołosću;
- 53. A běchu stajnje w templu, česćachu a chwalachu Boha. (Hamjeń.)]

Sćenje swjateho Jana

Prěni staw

WoChrystaparšonje hamće. $te\check{z}$ woHandriju, $P\check{e}tru.$ PhilippuNathanaelu, ieho \boldsymbol{a} wučomnikach. Sćenje na njedželu po hodžoch.

- 1. [W spočatku bě to słowo, a to słowo bě pola Boha, a Bóh bě to słowo.

 1. Mójz. 1, 1. 1 Jan. 1, 1. 2. St. 5, 20.
- 2. To same běše w spočatku pola Boha. *Přisl. 8, 22.*
- 3. Wšitke wěcy su přez to same činjene, a bjez teho sameho njeje ničo sčinjene, štož činjene je. Ps. 33, 6. Kol. 1, 16. 17. Hebr. 1, 2.
- 4. W nim bě žiwjenje, a to žiwjenje bě čłowjekow swětło. St. 5, 26. St. 12, 46.
- 5. A to swětło swěćeše w ćemnosći, a ćemnosć njeje jo zapřijała.] St. 8, 12. St. 9, 5. St. 12, 46.

Tekst na njedželu po hodžoch. III.

6. [Čłowjek bě wot Boha pósłany, z mjenom Jan; Mat. 3, 1. St. 11, 10. Mark.

- 1, 2. Luk. 3, 3.
- 7. Tón přindze na swědčenje, zo by swědčil wot teho swětla, zo bychu wšitcy přez njeho wěrili.
- 8. Tón samy njebě to swětło, ale zo by wón swědčił wot teho swětła.
- 9. To bě to prawe swětło, kotrež wšitkich ludźi rozswěći, kiž do swěta přińdu. St. 12, 46.
- 10. Wón bě na swěće, a swět je přez njeho sčinjeny; a swět jeho njepózna. 1 Msójz. 1, 1. Hebr. 1, 2. St. 11, 3.
- 11. Wón přińdźe do teho swojeho, a ći swoji jeho horje njewzachu.
- 12. Kaž wjele pak jeho horje wzachu, tym da wón móc, zo bychu Bože dźeći byli, kotřiž do jeho mjena wěrja; *Rom.* 8, 15. Gal. 3, 26.
- 13. Kiž njejsu z krwě ani z wole teho ćěła ani z wole jeneho muža, ale wot Boha su narodźeni. St. 3, 5. 1 Jan. 5, 4. Jak. 1, 18.
- 14. A to słowo sčini so ćělo a bydleše bjez nami, a my widźichmy jeho krasnosć, jako krasnosć teho jeničkeho narodźeneho Syna wot Wótca, połne hnady a prawdy.] Jez. 7, 14. Mat. 1, 16. Luk. 1, 31. Jez. 40, St. 2, 7. 5. Mat.17,2. 2 Pětr.1,16.17. Jez. 60,1.

Tekst na njedželu po nowym lěće. IV.

- 15. [Jan swědči wot njeho, woła a praji: Tón běše, wot kotrehož ja prajił sym, zo budže po mni přińć a je prjedy mje był; přetož wón běše prědniši, dyžli ja. *Mat.* 3, 11. *Mark.* 1, 7.
- 16. A z jeho połnosće smy Jan swědči (St. 1.) swj. Jana. wo Chrystusu. 133 my wšitcy brali hnadu za hnadu. St. 3, 34. Kol. 1, 19. St. 2, 9.
- 17. Přetož tón zakoń je přez Mójzasa daty; ale ta hnada a prawda je přez Jezom Chrysta so stała. 2 Mójz. 20, 1.
- 18. Nichtó njeje nihdy Boha widźił; tón jenički narodźeny Syn, kiž we Wótca klinje je, tón je nam to same wupowědał. 2 Mójz. 33, 20. 1 Jan. 4, 19. 1 Tim. 6, 16. Jan. 6, 46. Luk. 10, 22.

Sćenje na 4. njedželu adwenta.

- 19. [A to je to swědčenje Janowe, jako ći Židźa pósłachu z Jerusalema měšnikow a Lepitow, zo bychu jeho woprašeli: Štó sy ty?

 St. 5, 33.
- 20. A wón pózna a njezaprě; a wón pózna: Ja njejsym Chrystus. St. 3, 28.
- 21. A woni woprašachu jeho: Što dha? Sy ty Elias? A wón dźeše: Ja njejsym. Sy ty profeta? A wón wotmołwi: Ně. 5 Mójz. 18, 15. Mat. 16, 14.
- 22. Tuž dźachu woni k njemu: Štoha dha sy ty? zo my wotmołwjenje damy tym, kotřiž nas pósłali su. Štoha prajiš ty sam wot sebje?

- 23. Wón dźeše: Ja sym prědaŕzki hłós w pusćinje: Přihotujće puć teho Knjeza, jako profeta Jezajas prajił je. *Jez.* 40, 3. *Mat.* 3, 3. *Mark.* 1, 3. *Luk.* 3, 4.
- 24. A ći, kiž pósłani běchu, běchu wot Farizejskich,
- 25. A prašachu jeho a dźachu: Čoho dla dha kšćiš ty, hdyž njejsy Chrystus ani Elias ani profeta?
- 26. Jan wotmołwi jim a dźeše: Ja křću z wodu; ale wón je srjedźa bjez was stupił, kotrehož wy njeznajeće. *Mat. 3,* 11. *Mark. 1, 7. Luk. 3, 16.*
- 27. Tón je, kiž po mni přiníc budže, kotryž prjedy mje był je, kotrehož črijowe rjemješki ja njejsym doztojny roswjazać.]

 St 3,26.
- 28. To so sta w Bethabara, tamnu stronu Jordana, hdžež Jan kšćiše. *St.* 10, 40.
- 29. Na druhi dźeń wuhlada Jan Jezusa, zo k njemu dźe, a dźeše: Hlaj, to je Bože jehnjo, kotrež teho swěta hrěchi njese. Št. 36. 2 Mójz. i2, 3.
- 30. Tón je, wot kotrehož ja wam prajił sym, zo za mnu přiúdźe muž, kotryž prjedy mje był je; přetož wón běše prědniši, dyžli ja.

 Št. 15.
- 31. A ja jeho njeznajach; ale zo by wón zjawny był we Israelu, teho dla sym ja přišoł křćić z wodu. St. 7, 4.
- 32. A Jan dale swědčeše a dźeše: Ja widźich, zo tón Duch dele lećeše jako hołb z njebjes a wosta na nim. *Mat. 3*, 16. *Mark. 1*, 10. *Luk. 3*, 21. 22.
- 33. A ja jeho njeznajach; ale tón, kiž mje pósła, zo bych z wodu křćił, tón samy dźeše mi: Na kimž budźeš widźeć teho Ducha dele lećić, a zo wón na nim

wostanje, tón samy je, kotryž ze swjatym Duchom kšćije. Jap. sk. 1,

34. A ja widźich to a swědčach, zo tón je Boži Syn.

Tekst na 2. njedželu po třoch kralach. III.

- 35. [Nazajtra steješe zaso Jan a z nim dwaj wot jeho wučomnikow;
- 36. A jako wón Jezusa wuhlada chodźo, dźeše wón: Hlaj, to je Bože jehnjo.

 Št. 20.
- 37. A taj dwaj jeho wučomnikow słyšeštaj jeho ryčo a dźestaj za Jezusom.
- 38. Jezus so pak wobroći a widźeše, zo wonaj za nim dźetaj, a dźeše k nimaj: Što pytataj? Wonaj pak dźeštaj k njemu: Rabbi (to je přełožene: mištrje), hdźe sy na hospodźe?
- 39. Wón dźeše k nimaj: Pójtaj a hladajtaj. Wonaj teho dla pšińdźeštaj a hladaštaj, hdźe wón na hospodźe je, a woztaštaj tón samy dźeń pola njeho. Běše pak wokoło dźesateje štundy.
- 40. Jedyn wot teju dweju, kiž to wot Jana słyšeštaj a za Jezusom dźeštaj, běše Handrij, tón bratr Šimana Pětra. *Mat.* 4, 18.
- 41. Tón samy namaka najprjedy swojeho bratra Šimana a praji k njemu: My smy teho Mesiasa namakali (to je přeložene: tón žalbowany). *Mat. 4, 18.*
- 42. A wjedźeše jeho k Jezusej. Jako jeho pak Jezus wuhlada, dźeše wón: Ty sy Šiman, Jonasowy syn; tebi dyrbja Kephas rěkać (to je přeložene: Pětr). *Mat. 16, 18.*

- 43. Na druhi džeń chcyše Jezus do Galilejskeje ćahnyć; a namaka Philippa a praji k njemu: Pój za mnu.]
- 44. Philippus pak běše z Bethzaidy, z teho města Handrijoweho a Pětroweho.

Tekst na 3. njedželu po třoch kralach. III.

- 45. [Philippus namaka Nathanaela a praji k njemu: My smy teho namakali, wot kotrehož Mójzas w zakonju a profetojo su pisali, Jezusa, Jozefoweho syna z Nacareta. 1 Mójz. 49, 10. 5 Mójz. 18, 18. Jez.7, 14. St. 40, 11. St. 53, 2. Jer. 23, 5. Ez. 34, 23. Dan. 9, 24. Mat. 2, 23.
- 46. A Nathanael praji k njemu: Što móže z Nacareta dobreho přińć? Rjeknu k njemu Philippus: Pój a wohladaj. St. 7, 41.
- 47. Jezus widźeše, zo Nathanael k njemu dźe, a praji wot njeho: Hlaj, to je prawy Israelski, w kotrymž žane jebanje njeje. *Ps. 32,2*
- 48. Nathanagel praji k njemu: Kak ty mje znaješ? Jezus wotmołwi a dźeše k njemu: Prjedy dyžli će Philippus zawoła, figowcom běše, ja će widźich. hdyž ty pod
- 49. Nathanael wotmołwi a praji k njemu: Rabbi, ty sy Syn Boži, ty sy tón kral Israelski. St. 6, 69. Mat. 16, 16. Mark. 8, 29.
- 50. Jezus wotmołwi a dźeše k njemu: Dokelž ja ći sym rjeknył, zo ja će widźił sym pod figowcom, dha wĕriš; ty budźeš hišće wjetše wĕcy widźeć, dyžli te.
- 51. Tež dźeše wón k njemu: Zawěrnje, zawěrnje, ja praju wam: Wot nětk

budźeće widźeć njebjo wotewrjene a Božich jandźelow horje a dele přińć na člorózkeho syna.] 1 Mójz. 28, 12. St. 35, 1. St. 48, 3.

2. staw.

Wo Kananejzkim kwasu a wučisćenju templa.

Sćenje na 2. njedželu po třoch kralach.

- 1. [A na třećim dnju bě kwas w Kana Galilejskej; a Jezusowa mać běše tam.
- 2. Jezus pak a jeho wučomnicy běchu tež na kwas prošeni.
- 3. A jako wina pobrachnu, dźeše ta mać Jezusowa k njemu: Wina nimaju.
- 4. Jezus dźeše k njej: Zónska, što mam ja z tobu? Moja štunda hišće njeje přišła.

 2 Sam. 16, 10.
- 5. Jeho mać dźeše k słužomnikam: Štož wón wam praji, to čińće. 1 Mójz. 41, 55.
- 6. Běchu pak tam šěsć kamjentne wódne korta stajene, po wašnju židowskeho čizćenja, a džěchu do kóždeho dwě abo tři měry. *Mat.* 7, 3.
- 7. Jezus praješe k nim: Nalijće te wódne korta z wodu. A woni je nalachu hač do wjercha.
- 8. A wón dźeše k nim: Cžeŕpajće nětk a přinjesće brašzy. A woni přinjesechu.
- 9. Jako pak braška wopta to wino, kotrež běše woda było, a njewědźeše, z wotkal je (ći słužomnicy pak wědźachu,

kiž wodu čeŕpali běchu), zawoła braška nawoženju,

- 10. A dźeše k njemu: Kóždy dawa při prjódku dobre wino, a hdyž so su napili, tehdy to słabše; ty sy to dobre wino hač sem zkhowałŕ. 1 Mójz. 43, 34. Hag. 1, 6.
- 11. To je prěni zejch, kotryž Jezus sčini w Kana Galilejskej a zjewi swoju krasnosć. A jeho wučomnicy wěrjachu do njeho.]
- 12. Potom ćehnješe wón dele do Kapernauma, wón, jeho mać, jeho bratřa a jeho wučomnicy; a njepobychu tam dołho.
- 13. A Zidow jutry běchu blisko, a Jezus ćehnješe horje do Jerusalema,
- 14. A namaka w templu sedźo, kotřiž woły a wowcy a hołbje předawachu, a tych pšeměnjerjow. *Mat. 21, 12. Mark.* 11, 15.
- 15. A wón sčini krjud wot štrykow a wuhna wšitkich z teho templa, tež wowcy a woły, a rossypa pšeměnjerjam te pjenjezy a zwróći blida;
- 16. A dźeše k tym, kotřiž hołbje předawachu: Znošće te wěcy preč a nječińće z mojeho Wótca doma kupny dom.
- 17. Jeho wučomnicy pak spomnichu na to, štož pisane steji: Ta surowosć wo twój dom je mje zežrała. *Ps. 69, 11.*
- 18. Tuž wotmołwichu teho dla Żidźa a dźachu k njemu: Kajki zejch ty nam pokažeš, zo ty to činić móžeš?
- 19. Jezus wotmołwi a dźeše k nim: Roswalće tón templ, a w třoch dnjach chcu ja jón zaso stajić. *Mat. 26, 61. St. 27, 40. Mark. 14, 58. St. 15, 29.*
 - 20. Tuž dźachu židźi: Tón templ je

w šěsć a štyrcyći lětach natwarjeny; a ty chceš tón samy w třoch dnjach stajić?

- 21. Wón pak rěčeše wot templa swojeho ćěła. ${\it Kol.~2},$
- 22. Jako wón pak wot morwych běše horje stanył, spomnichu jeho wučomnicy na to, zo wón to prajił běše; a wěrjachu temu pismu a słowu, kotrež Jezus běše rěčał. Luk. 24, 8. Ps. 16, 10.
- 23. Jako wón pak běše we Jerusalemje na jutrach na róčnym dnju, wěrješe jich wjele do jeho mjena, widźiwši jeho dźiwy, kotrež wón činješe.
- 24. Ale Jezus so jim njedowěri; přetož wón wšitkich znaješe.
- 25. A njepotrjebaše, zo by jemu štó swědčił wot člowjeka; přetož wón wjedźeše derje, što w člowjeku běše. *Ps.* 7, 10.

3. staw.

Chrystus rěči z Nikodemusom wo puću k wěčnemu žiwjenju, a Jan rěči ze swojimi wučomnikami.

Sćenje na swjatu Trojicu.

- 1. [Čłowjek pak běše wot Farizejskich, z mjenom Nikodemus, wyši bjez židami; St. 7, 50. St. 10, 39.
- 2. Tón přiňdže k Jezusej w nocy a džeše k njemu: Mištrje, my wěmy, zo ty sy za wučerja wot Boha přišoł; přetož nichtó njemóže te džiwy činić, kotrež ty činiš, chiba zo by Bóh z nim był.

- 3. Jezus wotmołwi a dźeše k njemu: Zawěrnje, zawěrnje, ja praju ći: Jeli zo so štó z noweho njenarodźi, njemóže wón Bože kralestwo wohladać.
- 4. Nikodemus dźeše k njemu: Kak so móže čłowjek narodźić, hdyž stary je? Móže wón tež zaso do swojeho maćerneho žiwota hić a so narodźić?
- 5. Jezus wotmołwi: Zawernje, zawernje, ja praju ći: Jeli zo so štó njenarodźi z wody a z ducha, dha wón njemóže do Božeho kralestwa přińć. Ez. 36, 25—27. Eph. 5, 26. Hebr. 10, 22.
- 6. Štož so wot ćěla je narodžilo, to je ćělo; a štož so wot ducha je narodžilo, to je duch.

 1 Mójz. 5, 3. Rom. 3, 23.
- 7. Njedžiwaj so, zo ja tebi prajił sym: Wy dyrbiće so z noweho narodźić.
- 8. Wětr duje, hdźež chce, a jeho šumjenje słyšiš ty; ale ty njewěš, z wotkal wón pšikhadźa a hdźe wón dźe. Tak je kóždy, kiž so z ducha narodźił je. *Prěd.* 11, 5.
- 9. Nikodemus wotmołwi a dźeše k njemu: Kak móže so to stać? Ez. 36, 26.
- 10. Jezus wotmołwi a dźeše k njemu: Sy ty mištr we Israelu a njewěš to?
- 11. Zawěrnje, zawěrnje, ja praju ći: My rěčimy, štož my wěmy, a swědčimy, štož my widźili smy; a wy njewozmjeće naše swědčenje horje. St. 7, 16. St. 8, 26. 28.
- 12. Njewěriće wy, hdyž wam wot zemjacych wěcow praju; kak dha byšće wěrili, hdy bych wam wot njebjezkich wěcow prajił?

 Kn. mudr. 9, 16.
- 13. A nichtó njeztupi do njebjes, chiba tón, kotryž z njebjes dele přišod je, tón člorózki syn, kiž w njebjesach je.

- St. 6, 62. Eph. 4, 9.
- 14. A kaž Mójzas hada je w pusćinje powyšił, tak dyrbi člorózki syn powyšeny być, 4 Mójz. 21, 8. 9.
- 15. So bychu wšitcy, kiž do njeho wěrja, zhubjeni njebyli, ale wěčne žiwjenje měli.] *Mark. 16, 16. Luk. 19, 10.*

Tekst na Boži dźeń. IV.

- 16. [Přetož tak je Bóh tón swět lubował, zo wón swojeho jeničkeho narodženeho Syna dał je, zo bychu wšitcy, kiž do njeho wěrja, zhubjeni njebyli, ale wěčne žiwjenje měli. St. 15, 13. 1 Jan. 4, 9. St. 3, 16. Rom. 5, 8. St. 8, 32.
- 17. Přetož Bóh njeje swojeho Syna do swěta pósłał, zo by wón swět sudźił, ale zo by swět přez njeho zbóžny był. *St. 9, 39.*
- 18. Štóž do njeho wěri, tón njebudže sudženy; štóž pak njewěri, tón je hižom sudženy; přetož wón njeje wěril do mjena teho jeničkeho narodženeho Syna Božeho.

 St. 5, 24. St. 6, 40. 47.
- 19, To je pak tón sud, zo to swětło je do swěta přišło; a ludźo lubowachu tu ćěmnosć bóle, dyžli swětło; přetož jich skutki běchu złe.

 St. 1, 5. 9.
- 20. Stóž złe čini, tón hidźi swětło a njepřińdźe na swětło, zo bychu jeho skutki štrafowane njebyłe; Eph. 5, 13.
- 21. Stóž pak prawdu čini, tón přińdźe na swětło, zo bychu jeho skutki zjawne byłe; přetož wone su w Bosy činjene. *Eph. 5, 8. 9.*
- 22. Potom přindže Jezus a jeho wučomnicy do židowskeje zemje a wosta tam z nimi a kšćiše. St. 4, 1. 2.

- 23. Jan pak tež hišće kšćiše we Enonje, blisko při Salimje, přetož tam běše wjele wody; a woni pšikhadžachu a dachu so křćić;

 1 Sam. 9, 4.
- 24. Přetož Jan hišće njeběše do jastwa połoženy. *Mat. 14, 3. Luk. 3, 19. 20.*
- 25. A zběhnu so teho dla woprašenje bjez Janowymi wučomnikami ze Židami wo wučisćenje;
- 26. A přindžechu k Janej a džachu k njemu: Rabbi, tón, kiž z tobu běše za Jordanom, wot kotrehož ty swědčeše, hlaj, tón kšći, a wšitcy du k njemu. *Mat.* 3, 11.13.

Tekst na 4. njedželu adwenta. III.

- 27. [Jan wotmołwi a dźeše: Čłowjek sebi ničo wzać njemóže, chiba zo budźe jemu date z njebjes. St. 19, 11.
- 28. Wy sami sće mi swědkojo, zo ja sym powědźił, zo njejsym Chrystus, ale zo sym prjedy njeho pósłany. St. 1, 20. 30.
- 29. Štóž ma njewjeztu, tón je nawoženja. Tón přećel pak nawoženjowy steji a posłucha na njeho a zwjeseli so wysocy teho nawoženjoweho hłosa dla. Ta sama moja wjesełosć je teho dla dopjelnjena.
- 30. Wón dyrbi rozć, ja pak dyrbju wotbjerać.] 2 Sam. 3, 1.
- 31. Štóž z wysoka přindže, tón je na wšitkich. Štóž wot zemje je, tón je wot zemje a rěči wot zemje; štóž z njebjes přindže, tón je na wšitkich; St. 8, 23.
- 32. A štož je widžił a słyšał, to wón swědči; ale jeho swědčenje žadyn horje

- njewozmje. St. 5, 19. St. 8, 26. 28.
- 33. Štóž pak jeho swědčenje horje wozmje, tón zazygluje, zo Bóh prawy je.
- 34. Přetož kotrehož Bóh póslal je, tón rěči Bože slowa; přetož Bóh njedawa teho Ducha po měrje. *Ps. 45, 3. 8.*
- 35. Wótc ma Syna lubo a je jemu wšitko do jeho ruki dał. Mat. 11, 27.
- 36. Štóž do teho Syna wěri, tón ma wěčne žiwjenje. Štóž pak temu Synej njewěri, tón njebudźe žiwjenje widźeć, ale tón hněw Boži wostanje nad nim. St. 3, 18. Mat. 16, 16.

Wobroćenje Samaritskich; wustrowjenje syna kralowzkeho.

- 1. Jako teho dla tón Knjez pózna, zo Farizejscy běchu słyšeli, kak Jezus wjazy wučomnikow činješe a kšćiše, dyžli Jan, St. 3, 22. 26.
- 2. (Hač runje Jezus sam njekšćiše, ale jeho wučomnicy),
- Wopušći wón tu židowsku zemju a woteńdźe wospjet do Galilejskeje.
- 4. Wón dyrbješe pak pšeńć přez Samariu.

Tekst na njedželu Sexagezima. III.

5. [Tuž přińdźe wón do Samariskeho města, kotremuž Sichar rěkachu, blisko při fórwarku, kotryž Jakub swojemu

- synej Jozephej běše dał. *1 Mójz. 48, 22. Joz. 24, 32.*
- 6. Tam pak běše Jakubowa studnja. Teho dla, jako Jezus běše wustał wot khodženja, synu wón so tak na tu studnju; a běše wokoło šesteje štundy.
- 7. Tuž přindže žónska ze Samarije wodu čerpać. K tej samej rjeknu Jezus: Daj mi so napić.
- 8. Přetož jeho wučomnicy běchu do teho města wotešli, zo bychu jědže nakupili.
- 9. Praji teho dla ta Samaraska žónska k njemu: Kak zo ty wote mnje žadaš so napić, kiž ty wšak Žid sy, a ja sym Samaraska žónska? Přetož židži nimaju žaneho towarstwa ze Samariskimi.
- 10. Jezus wotmołwi a dźeše k njej: Hdy by ty wjedźiła tón dar Boži a štó tón je, kiž k tebi praji: Daj so mi napić, dha by ty jeho prosyła, a wón by tebi dał žiwu wodu.

 St. 7, 38. 309.
- 11. Praji k njemu ta žona: Knježe, wšak nimaš, z čimž by sebi načeŕpał, a ta studnja je hłuboka; z wotkal dha maš tu žiwu wodu?
- 12. Sy ty wjazy, dyžli naš wótc Jakub, kiž nam tu studnju je dał, a wón je sam z njeje pił a jeho dźĕći a jeho skót?
- 13. Jezus wotmołwi a dźeše k njej: Kóždy, kiž pije tu wodu, temu so zaso pić chce; St. 6, 58.
- 14. Stóž so pak teje wody napije, kotruž ja jemu dam, temu so wěčnje pić njezechce; ale ta woda, kotruž ja jemu dać budu, ta budže w nim studnja teje wody, kotraž so do wěčneho žiwjenja žórli.

 St. 6, 27. St. 7, 38. 30.
 - 15. Praji ta žona k njemu: Knježe,

- daj mi tu samu wodu, zo by so mi pić nochzyło, a zo bych hew chodźić njetrjebała čerpać.)
- 16. Jezus praji k njej: Dźi, zawołaj swojeho muža a přińdź sem.
- 17. Ta žona wotmołwi a dźeše k njemu: Ja nimam muža. Praji tej samej Jezus: Ty sy prawje rěčała: Ja nimam muža.
- 18. Přetož pjeć mužow sy měla, a kotrehož nětk maš, njeje twój muž; to sy ty prawje rěčała.

Tekst na njedželu Eztomihi. III.

- 19. [Ta žona praji k njemu: Knježe, ja widźu, zo ty profeta sy. ((St. 6, 14.))
- 20. Naši wótcojo su so na tutej horje k Bohu modlili; a wy prajiće, zo we Jerusalemje je to město, hdžež so zaleži modlić. 5 Mójz. 12, 5. 6. 11. 1 Kral. 8, 29.
- 21. Jezus praji k njej: žona, wěr mi, štunda dže, zo wy ani na tutej horje, ani we Jerusalemje so njebudžeće k Wótcu modlić.
- 22. Wy so modliće a njewěsće k čomu; my so modlimy a wěmy k čomu; přetož ta zbóžnosć přindže wot židow. 2 Kral. 17, 20. Jez. 2, 32. Mat. 20, 22. Luk. 24, 47.
- 23. Ale štunda dźe, a je nětk, zo ći prawi modlerjo so budźa k temu Wótcu modlić w duchu a w prawdźe; přetož Wótc tež tajkich hlada, kotřiž bychu so k njemu tak modlili.
- 24. Bóh je Duch, a ći, kotřiž so k njemu modla, dyrbja w duchu a w prawdže so k njemu modlić. 2 Kor. 3, 17.

- 25. Praji ta žona k njemu: Ja wěm, zo Mesias přiúdže, kotremuž rěkaju Chrystus; hdyž tón samy přiúc budže, budže wón nam wšitko připowědać. St. 1, 41.
- 26. Jezus dźeše k njej: Ja sym tón, kiž z tobu rěču. St. 8, 25. St. 9, 37.
- 27. A w tym přiňdžechu jeho wučomnicy a dźiwachu so, zo wón z tej žonu rěčeše. A wšak žadyn njerjeknu: Wo čo prašeš? abo: Što rěčiš z njeju?
- 28. Tuž wostaji ta žona swój karan stejo a woteńdźe do teho města a dźeše k tym ludźom:
- 29. Pójće, wohlejće čłowjeka, kiž mi je powědźił wšitko, štož sym činiła, hač wón njeje Chrystus?
- 30. Tuž wuńdźechu woni z teho města a přińdźechu k njemu.]
- 31. A w tym času prošachu jeho ći wučomnicy a dźachu: Rabbi, pojěs.
- 32. Wón pak dźeše k nim: Ja mam jědź pojěsć, wo kotrejž wy njewěsće. *Št.* 34. Ps. 19, 11.
- 33. Tuž dźachu wučomnicy bjez sobu: Je jemu štó jěsć přinjesł?

Tekst na nowe lěto. IV.

- 34. [Jezus dźeše k nim: Moja jědź je ta, zo bych činił tu wolu teho, kiž mje pósłał je, a zo bych dokonjał jeho skutk. *St. 5, 30.*
- 35. Njeprajiće wy sami, zo hišće štyri měsacy su, a přińdu žně? Hlaj, ja praju wam: Pozběhńće swojej woči a pohladajće do pola; přetož wono so hižom běli k žnjam. *Mat. 9, 37. Luk. 10,*

- 36. A štóž žně, bjerje mzdu a zhromadźuje wužitk k wěčnemu žiwjenju, tak zo bychu so hromadźe zradowali, tón, kiž rossywa, a tón, kiž žně. *Hebr.* 11, 40.
- 37. Přetož tudy je to přislowo wěrne: Druhi syje, a druhi žně.
- 38. Ja sym was pósłał k žnjeću to same, štož wy njejsće dźełali; druzy su dźełali, a wy sće do jich dźeła přišli.]
- 39. Wjele pak Samariskich z teho sameho města wěrjachu do njeho, teje žony ryče dla, kotraž swědčeše: Wón je mi powědźił wšitko, štož sym činiła.
- 40. A jako ći Samarizzy k njemu přindźechu, prošachu woni jeho, zo by pola nich wostał; a wón pobu tam dwaj dnjej.
- 41. A wjele wjazy jich wěrješe jeho słowa dla:
- 42. A k tej žonje dźachu woni: My wěrimy nětk dale nic twojeje ryče dla; přetož my smy sami słyšeli a póznali, zo tón je zawěrnje Chrystus, teho swěta zbóžnik.

 St. 17, 8.
- 43. Ale po tymaj dwěmaj dnjomaj wuńdźe wón wot tudy a woteńdźe do Galilejskeje;

 Mat. 4, 12.
- 44. Přetož wón sam, Jezus, swědčeše, zo profeta domach česć nima. *Mat. 13*, 57. *Mark. 6*, 4. *Luk.* 4, 24.
- 45. Jako wón teho dla do Galilejskeje přińdźe, wzachu jeho ći Galilejscy horje, kiž běchu widźili wšitko, štož wón we Jerusalemje přez tón róčny čas běše činił; přetož woni běchu tež na tón róčny čas přišli.
- 46. Jezus pak přindže zaso do Kana Galilejskeje, hdžež wón běše z wody

wino sčinił.

St. 2, 1. 9.

- 47. A někajki kralowski běše, teho syn ležeše chory w Kapernaumje. Jako tón słyšeše, zo Jezus ze Židowskeje přišoł bě do Galilejskeje, džěše wón k njemu a prošeše jeho, zo by dele přišoł a wustrowił jeho syna; přetož wón běše na smjerć chory.
- 48. Dha dźeše Jezus k njemu: Hdyž wy zejchi a dźiwy njewidźiće, dha wy njeweriće.

 St. 2, 18. i Kor. 1, 22.
- 49. Tón kralowski dźeše k njemu: Knježe, pój dele, prjedy dyžli moje dźećo wumre.
- 50. Jezus dźeše k njemu: Dźi, twój syn je žiwy. Tón čłowjek wĕrješe temu słowu, kotrež Jezus k njemu rjeknu, a dźeše.

 1 Kral. 17, 23.
- 51. A jako wón dele dźeše, zetkachu jeho jeho wotroccy, připowjedachu jemu a dźachu: Twój hólc je žiwy.
- 52. Teho dla wobhonjowaše wón wot nich tu štundu, w kotrejž so z nim bě polěpšało. A woni dźachu k njemu: Wčera w sedmej štundźe wopušći jeho ta zymna.
- 53. Tuž pózna tón nan, zo je prawje w tej štundže było, w kotrejž Jezus jemu prajił běše: Twój syn je žiwy. A wón wěrješe ze swojim cyłym domom.
- 54. To je pak zaso druhi zejch, kotryž Jezus sčini, hdyž wón ze Židowskeje do Galilejskeje přińdźe.

Chrystus zamołwi swój dźiw na tym, kiż wósom a třiceći lět bě chory był, wopokazany.

- 1. Potom běše róčny d
źeń tych Židow, a Jezus ćehnješe horje do Jerusalema. 3 Mójz. 23, 2.
- 2. We Jerusalemje je pak při wowčich wrotach hat, temu rěkaju po hebrejskej rěči Bethezda, a ma pjeć pšitwarkow;
- 3. W tych ležeše wjele chorych, slepych, chromych, suchich, kiž čakachu, hdy by so ta woda hnuła;
- 4. Přetož jandžel stupi dele w swojim času do teho hata a zmući tu wodu. Kotryž potom prěni, hdyž ta woda bě zmućena, nutř lězeše, tón bu čerstwy, z kajkežkuli khorozću wón wobdaty běše.

Tekst na 6. njedželu po třoch kralach. III.

- 5. [Tam pak běše jedyn člowjek wósom a třiceći lět chory ležal.
- 6. Jako Jezus teho sameho wuhlada ležazeho a zrozumi, zo wón hižom přez dołhi čas běše ležał, praji wón k njemu: Chceš strowy być?
- 7. Tón chory wotmołwi jemu: Knježe, ja nimam čłowjeka, hdyž ta woda budźe zmućena, kiż mje do hata by pušćił; ale hdyž ja přińdu, dha druhi hižom prjedy mje do njeje stupa.
- 8. Jezus praji k njemu: Stań, wzmi swoje poslešćo a chodź!
- 9. A hnydom bu tón čłowjek čerstwy a wza swoje poslešćo a chodźeše. Běše

- pak sabat tón samy dźeń. St. 9, 14.
- 10. Dźachu teho dla židźi k temu, kiž běše wotchorił: Dźens je sabat, tebi so njesłuša to poslešćo nosyć. *Jer. 17, 21. Luk. 6, 2.*
- 11. Wón wotmołwi jim: Tón, kiž mje wustrowi, tón samy dźeše ke mni: Wzmi swoje poslešćo a chodź.
- 12. Tuž prašachu woni jeho: Štó je tón čłowjek, kotryž k tebi dźeše: Wzmi swoje poslešćo a chodź?
- 13. Tón pak, kiž běše wustrowjeny, njewědźeše, štó by wón był; přetož Jezus běše wustupił, jako tak wjele luda na tym samym měsće běše.
- 14. Potom namaka jeho Jezus w templu a dźeše k njemu: Hlaj, ty sy wočerstwił; njezhrěš dale wjazy, zo by so tebi ničo hórše njeztało. St. 8, 11.
- 15. Tón člowjek woteńdźe a powedase zidam, zo je Jezus, kotryz jeho je čerstweho scinił.
- 16. A teho dla pšezćěhachu židži Jezusa a pytachu jeho morić, zo wón to běše činił na sabaće.
- 17. Jezus jim pak wotmołwi: Mój Wótc hač nětk do teho časa dźěła, a ja dźěłam tež.

 St. 14, 10. St. 9, 4.
- 18. Teho dla stejachu židži ćim bóle za nim, zo bychu jeho morili, dokelž wón nic jeno sabat łamaše, ale tež praješe, zo Bóh je jeho Wótc, a činješe so sam Bohu runy.]
- 19. Tuž wotmołwi Jezus a dźeše k nim: Zawěrnje, zawěrnje, ja praju wam: Tón Syn ničo njemóže sam wot sebje činić, chiba štož wón widźi, zo Wótc čini; přetož štož tón samy čini, to čini runje tež tón Syn. St. 3, 11. 32.

- 20. Tón Wótc ma pak Syna lubo a pokazuje jemu wšitko, štož wón čini; a budźe jemu hišće wjetše skutki pokazać, tak zo byšće wy so dźiwali. St. 1, 3.
- 21. Přetož jako tón Wótc morwych zbudži a žiwych čini; tak tež tón Syn žiwych čini, kotrychž chce.
- 22. Přetož tón Wótc nikoho njesudźi, ale wšitkón sud je wón temu Synej dał; *Ps. 72, 1. Mat. 11, 27. 28. Jap. sk. 17, 31.*
- 23. Tak zo bychu wšitcy teho Syna čezćili, jako teho Wótca čezća. Štóž Syna nječesći, tón ani Wótca nječesći, kotryž jeho pósłał je.

 1 Jan. 2, 23.
- 24. Zawěrnje, zawěrnje, ja praju wam: Štóž moje słowo słyši a wěri temu, kiž mje pósłał je, tón ma wěčne žiwjenje a njepřińdźe na sudženje, ale wón je wot smjerće k žiwjenju so pšećišćał. St. 3, 18. 36. St. 6, 40. 47. St. 8, 51., Rom. 8, 24. 1 Jan. 3, 14.

Tekst na njedželu Cantate. IV.

- 25. [Zawěrnje, zawěrnje, ja praju wam: Štunda přińdźe a je hižom nětk, zo morwi budźa hłós teho Syna Božeho słyšeć; a kotřiž jón budźa słyšeć, ći budźa žiwi.

 St. 11, 43. 44.
- 26. Přetož runje jako tón Wótc ma to žiwjenje sam w sebi, tak wón je tež temu Synej podał, zo by wón to žiwjenje sam w sebi měł.
- 27. A je jemu móc dał, też sudźenje dźeržeć, teho dla, zo wón člorózki syn je.
- 28. Njedžiwajće so temu. Přetož ta štunda dže, w kotrejž wšitcy, kiž w

- rowach su, budźa jeho hłós słyšeć;
- 29. A póńdźa won ći sami, kiž su dobre činili, k horjestawanju teho žiwjenja; kiž pak złe su činili, k horjestawanju teho sudźenja.] St. 6, 40. Dan. 12, 2. Mat. 25, 46.
- 30. Ja sam wot sebje ničo njemóžu činić. Kaž słyšu, tak sudźu ja, a tón mój sud je prawy; přetož ja njehladam swojeje wole, ale teho Wótca wole, kiž mje póslał je.

 Št. 19. St. 6, 38.
- 31. Jeli zo ja swědčenje sam wot sebje dam, dha moje swědčenje njeje prawe;
- 32. Druhi je, kiž wote mnje swědči, a ja wěm, zo to swědčenje wěrne je, kotrež wón wote mnje swědči.

 Mat. 3, 17.
- 33. Wy sće pósłali k Janej, a wón swědčeše wot prawdy. St. 1, 19.
- 34. Ja pak njebjeru swědčenje wot člowjeka; ale to praju, zo byšće wy zbóžni byli.
- 35. Wón běše ta horjaza a swěćaca swěca; wy pak chcyšće so na mału chwilu zwjeselić w jeho swětle.
- 36. Ja pak mam wjetše swědčenje, dyžli Janowe swědčenje; přetož te skutki, kiž mi tón Wótc je dał, zo bych je dokonjał, te same skutki, kotrež ja činju, swědča wote mnje, zo mje tón Wótc je pósłał.

 St. 1, 33. St 3, 2. St. ?, 31.
- 37. A tón Wótc, kiž mje je pósłał, tón samy je wote mnje swědčił. Wy njejsće nihdy ani jeho hłós słyšeli ani jeho wohladanje widźili. Mat. 3, 17.
- 38. A jeho słowo wy nimaće, zo by we was wostało; přetož wy temu njeweriće, kotrehož wón je pósłał.
- 39. Wobhońće so w pismje; přetož wam so zda, zo maće wěčne žiwjenje w

nim; a to same je, kiž wote mnje swědči; 1 Tim. 4, 13.

- 40. A wy nochzeće ke mni přińć, zo byšće to žiwjenje měli. St. 6, 35.
- 41. Ja njebjeru chwalbu wot čłowjekow; Hebr. 5, 5. 6.
- 42. Ale ja znaju was, zo Božeje lubosće w sebi nimaće.
- 43. Ja sym přišoł w swojeho Wótca mjenje, a wy mje horje njewozmjeće; a budže-li druhi sam w swojim mjenje přińć, teho sameho budžeće wy horje wzać.
- 44. Kak móžeće wy wěrić, kiž česć bjerjeće jedyn wot druheho? A teje česće, kotraž wot Boha sameho je, njepytaće wy.

 Rom. 2, 20.
- 45. Wy njedyrbiće za to měć, zo ja was před Wótcom budu wobskoržić; přetož jedyn je, kiž was wobzskoržuje: tón Mójzas, na kotrehož wy nadžiju stajiće.

 5 Mójz. 32, 1.
- 46. Hdy byšće pak Mójzasej wěrili, byšće tež mi wěrili; přetož wón je wote mnje pisał. 1 Mójz. 3, 15. St. 22, 18. St. 49, 10. 5 Mójz. 18, 15.
- 47. Jeli zo pak jeho pismam njewěriće, kak chceće mojim słowam wěrić?

6. staw.

Chrysta dźiwne nasyćenje luda a khód; prědowanje wo duchomnym wužiwanju jehoćěła a krwě.

- 1. Potom wjezeše so Jezus preč přez morjo při měsće Tiberias w Galilejskej.
- A wulki lud ćehnješe za nim, dokelž jeho dźiwy widźichu, kotrež na chorych činješe.
- 3. Jezus pak dźeše horje na horu a synu so tam ze swojimi pósłami.
- 4. Blisko pak běchu jutry, židow róčny čas. 3 Mójz. 23, 5. 5 Mójz. 16, 16.
- 5. Tuž pozběže Jezus swojej woči a wuhlada, zo wulki lud k njemu dźe, a praji k Philippej: Hdźe nakupimy chlěba, zo bychu ći pojědli? *Mat. 14, 15. Mark. 6, 34. Luk. 9, 12.*
- 6. (To wón pak dźeše, zo by jeho spytował; přetož wón sam derje wjedźeše, što wón činić chcyše.)
- 7. Philipp wotmołwi jemu: Sa dwe sce pjenjezow chleba njeje jim dosć, zo by kóżdy wot nich jeno po małym kuzku wzał.

 Mark. 6, 37.
- 8. Rjeknu k njemu jedyn jeho pósłow, Handrij, Šimana Pětrowy bratr:
- 9. Jedyn hólc je tudy, tón ma pjeć ječnych pokrutkow a dwě rybje; ale što je to bjez tak wjele?
- 10. Jezus pak dźeše: Cińće, zo so tón lud zesyda. Tam pak běše wjele trawy. Tuž zesydachu so na pjeć tawzynt mužow. Mat. 14, 19.
 - 11. Jezus pak wza te pokrotki,

- dźakowaše so a rosda je tym wučomnikam, wučomnicy pak tym, kotřiž so běchu zesydali; teho runja tež wot teju rybow, kaž wjele wón chcyše. St. 21, 13.
- 12. Jako so woni pak najědli běchu, džeše wón k swojim wučomnikam: Zběrajće te zbytne kruški, zo so ničo njeskazy.

 Mark. 8, 8.
- 13. Dha zezběrachu a napjelnichu dwanaće korbow z kruškami, kotrež wot tych pjeć ječnych pokrutkow běchu zbytne wostałe tym, kiž pojědli běchu.
- 14. Hdyž teho dla ći ludžo tón dźiw widźichu, kotryž Jezus činił bě, dźachu woni: To je zawěrnje tón profeta, kiž do swěta přińć ma.

 St. 1, 21 St. 4, 19.
- 15. Teho dla, jako Jezus pózna, zo přiné budža a jeho popanué, zo bychu jeho krala činili, wustupi wón zaso na horu, wón sam lutki.

 St. 18, 36.
- 16. Hdyž pak wječor bu, dźechu jeho wučomnicy dele k morju,
- 17. A stupichu do łódźe a přińdźechu přez morjo do Kapernauma; a běše hižom ćma, a Jezus njeběše k nim přišoł. *Mat.* 14, 22. *Mark.* 6, 45.
- 18. A to morjo poztawaše wot wulkeho wětra.
- 19. Jako pak so běchu wotwjezli na pjeć a dwacyći abo na třiceći honow, wuhladachu woni Jezusa, zo chodži po morju a zo so k łódži přibližuje; tuž so bojachu.

 Mat. 14, 25.
- 20. Wón pak dźeše k nim: Ja sym, njebójće so.
- 21. Tuž chcychu woni jeho do teje łódźe wzać; a hnydom běše ta łódź při kraju, do kotrehož woni so wjezechu.

- 22. Nazajtra widźeše tón lud, kiż z teje strony morja steješe, zo žana druha łódźička tam njeběše, chiba ta jena, do kotrejež jeho wučomnicy běchu stupili, a zo Jezus ze swojimi wučomnikami njeběše na tu łódźičku šoł, ale sami jeho wučomnicy so běchu preč wotwjezli.
- 23. Druhe łódźički pak přińdźechu z Tiberiasa blisko k temu městu, hdźež běchu woni tón chlěb jědli, jako tón Knjez běše to dźakowanje činił.
- 24. Jako tón lud pak widźeše, zo Jezus tam njeběše ani jeho wučomnicy, stupichu woni tež sami do tych łódźow a přińdźechu do Kapernauma a pytachu Jezusa.
- 25. A hdyž jeho namakachu z tamneje strony morja, dźachu woni k njemu: Rabbi, hdy sy sem přišoł?
- 26. Jezus wotmołwi jim a dźeše: Zawernje, zawernje, ja praju wam, wy mje njepytaće teho dla, zo sće dźiwy widźili, ale zo sće wot teho chleba jedli a sće nasyćeni.
- 27. Pytajće jědź, nic, kiž hinje, ale jědź, kotraž wostanje do wěčneho žiwjenja, kotruž wam člorózki syn dać budźe; přetož teho je Bóh Wótc zazyglował.

 St. 3, 16. St. 4, 14.
- 28. Tuž dźachu woni k njemu: Što dyrbimy činić, zo bychmy Bože skutki činili?
- 29. Jezus wotmołwi a dźeše k nim: To je Bože dźeło, zo byšće do teho werili, kotrehoz wón pósłał je. 1 Jan. 3, 23.
- 30. Tuž dźachu woni k njemu: Kajki dha ty dźiw činiš, zo bychmy widźili a tebi wĕrili? Što dźĕłaš?

- 31. Naši wótcojo su manna jědli w pusćinje, jako pisane steji: Wón dawaše jim chlěb z njebjes k jědźi. 2 Mójz. 16, 13. 14. Neh. 9, 15. Ps. 78, 24. 25. Kn. mudr. 16, 20.
- 32. Tuž dźeše Jezus k nim: Zawĕrnje, zawĕrnje, ja praju wam: Mójzas wam njeje chlĕb z njebjes dał; ale mój Wótc dawa wam tón prawy chlĕb z njebjes.
- 33. Přetož to je tón chlěb Boži, kiž z njebjes přindže a dawa swětu to žiwjenje.
- 34. Woni teho dla dźachu k njemu: Knježe, daj nam přeco tajkeho chlěba.
- 35. Jezus pak dźeše k nim: Ja sym tón chlěb teho žiwjenja; štóž ke mni přińdźe, tón njebudźe hłódny; a štóž do mnje wěri, temu so nihdy pić njezechce. Št. 48. Jez. 55, 1. Sir. 24, 28. Jan. 4, 14. St. 7, 37.
- 36. Ale ja sym wam to prajił, zo sće mje derje widźili, a wšak njeweriće.
- 37. Wšitko, štož mi tón Wótc dawa, to přińdźe ke mni; a teho, kiž ke mni přińdźe, njebudu ja won wustorčić. St. 17, 9.
- 38. Přetož ja sym z njebjes přišoł, nic zo bych swoju wolu činił, ale teho wolu, kiž mje póslał je.

 St. 4, 34.
- 39. To je pak ta wola teho Wótca, kiž mje pósłał je, zo bych ničo, štož wón mi dał je, njezhubił, ale zo bych to same zbudźił na poslenim dnju. St. 10, 28. 29. St. 17, 12.
- 40. To je pak ta wola teho, kotryž mje pósłał je: zo, štóž Syna widźi a wěri do njeho, měl wěčne žiwjenje; a ja budu jeho zbudźić na poslenim dnju. St. 5, 29. St. 11, 24. Luk. 14, 14.

- 41. Tuž mórčachu židži wo to, zo wón dźeše: Ja sym tón chlěb, kotryž z njebjes je přišoł;
- 42. A dźachu: Njeje tón Jezus, Jozefowy syn, kotrehož nana a maćer my znajemy? Kak dha praji tón: Ja sym z njebjes přišoł? *Mat. 13, 55. Luk. 4, 22.*
- 43. Tuž wotmołwi Jezus a dźeše k nim: Njemórčće bjez sobu;
- 44. Nichtó njemóže ke mni přiníć, chiba zo by jeho ćahnuł tón Wótc, kiž mje pósłał je; a ja budu jeho zbudžić na poslenim dnju. Št. 65. Jer. 31, 3.
- 45. Pisane steji w profetach: A woni budźa wšitcy wučeni wot Boha. Štóž to teho dla słyši wot Wótca a nawuknje to, tón přińdźe ke mni. *Jez. 54, 13. Jer. 31, 33.*
- 46. Nic, zo štó Wótca je widźił; chiba tón, kiż wot Boha je, tón je Wótca widźił.

 St. 1, 18. Mat. 11, 27.

Tekst na 7. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- 47. [Zawěrnje, zawěrnje, ja praju wam: Štóž do mnje wěri, tón ma wěčne žiwjenje. St. 3, 16. 18. 36.
- 48. Ja sym tón chlěb teho žiwjenja. $\S t.$ 35.
- 49. Waši wótcojo su manna jědli w pusćinje, ale woni su zemrěli; 2 Mójz. 16, 15. 4 Mójz. 11, 7. Ps. 78, 24. 1 Kor. 10, 5.
- 50. Tón je tón chlěb, kiž z njebjes přindže, tak zo štóž wot njeho by jědł, zo by njewumrěł.
- 51. Ja sym tón žiwy chlěb, kiž je z njebjes přišoł; budźe-li štó wot tuteho chlěba jěsć, tón budźe žiwy do wěčnosće.

- A tón chlěb pak, kotryž ja dać budu, je moje čělo, kotrež ja dać budu za žiwjenje teho swěta.] St. 3, 13. Hebr. 10, 5, 10.
- 52. Tuž zwadźichu so Židźa bjez sobu a dźachu: Kak móže nam tón swoje ćěło k jědźi dać?
- 53. Jezus pak dźeše k nim: Zawĕrnje, zawĕrnje, ja praju wam, njebudźeće-li jĕsć ćĕło teho člorbzkeho syna a pić jeho krej, dha žaneho žiwjenja nimaće w sebi.
- 54. Štóž moje ćeło je a pije moju krej, tón ma wečne žiwjenje; a ja budu jeho na poslenim dnju zbudźić.
- 55. Přetož moje ćělo je ta prawa jědź, a moja krej je to prawe piće.
- 56. Štóž moje ćeło je a moju krej pije, tón wostanje w mni a ja w nim. St. 15, 4. 1 Jan. 3, 24. St. 4, 13.
- 57. Kaž mje pósłał je tón žiwy Wótc a ja žiwy sym Wótca dla, tak tež, štóž mje jě, tón samy budže žiwy moje dla.
- 58. Tón je tón chlěb, kiž z njebjes přišol je; nic kaž waši wótcojo manna su jědli a wumrěli. Štóž tón chlěb jě, tón budže žiwy do wěčnosće.

 St. 3, 13.
- 59. To praješe wón w šuli, jako wučeše w Kapernaumje.
- 60. Wjele pak jeho wučomnikow, jako to běchu słyšeli, dźachu: To je twjerda ryč, štó móže ju słyšeć?
- 61. Jako Jezus pak sam při sebi pytny, zo jeho wučomnicy wo to same mórčachu, dźeše wón k nim: Pohórši was to?
- 62. Kak dha budže, hdyž budžeće widžeć člorózkeho syna, zo horje stupa tam, hdžež prjedy bě? St. 3, 13. Mark. 16, 19.

- 63. Duch je, kiž čini žiwych; ćěło ničo njepomha. Te słowa, kotrež ja wam rěču, su duch a su žiwjenje. 2 Kor. 3, 6.
- 64. Ale su pak někotři bjez wami, lotziž njewěrja. Přetož Jezus wot spočatka derje wjedźeše, kotzi su, kiž njewěrja, a štó tón je, kotryž jeho přeradžić budže.

 St. 2, 25.
- 65. A wón dźeše: Teho dla sym ja wam prajił, zo nichtó njemóže ke mni přińć, chiba zo jemu je date wot mojeho Wótca. Št. 44.
- 66. Wot teho časa woteńdźe wjele jeho wučomnikow nazady a wjazy z nim njekhodźachu.
- 67. Tuž praji Jezus tym dwanaće: Chceće tež wy preč hić?
- 68. Ale Siman Pětr jemu wotmolwi: Knježe, k komu póndžemy? Ty maš słowa wěčneho žiwjenja; Št. 63. Jap.sk.5,20. Mat. 7,20.
- 69. A my smy wěrili a póznali, zo ty sy Chrystus, tón Syn teho žiweho Boha. St. 1, 49. Mat. 16, 16. Mark. 8, 20.
- 70. Jezus wotmołwi jemu: Njejsym ja was dwanaće wuzwolił? a jedyn wot was je djaboł. Luk. 6, 13. Jan. 8, 44.
- 71. Wón pak rěčeše wot Judaša, Šimanoweho syna, Jšariotha. Přetož tón samy přeradži jeho potom a běše jedyn tych dwanaće.

Chrystusowe prědowanje w templu.

- 1. Potom pak chodźeše Jezus wokoło po Galilejskej; přetož wón njechaše w židowskej wokoło chodźić, zo jemu židźi za jeho žiwjenjom stejachu. St 86, 1.
- 2. Běše pak blisko židow róčny čas tych hětow zestajenja. 3 Mójz. 23, 34.
- 3. Džachu teho dla jeho bratřa k njemu: Wuńdź wot tudy a dźi do Židowskeje, zo bychu tež twoji wučomnicy widźili te skutki, kotrež činiš. Mat. 12, 46. Mark. 3, 31. Jap. sk. 1,14.
- 4. Přetož nichtó nječini ničo w potajnym, a chce wšak widźeny być. Cžinišli ty tajke wěcy, dha zjerb so před swětom.
- 5. Přetož tež jeho bratřa njewěrjachu do njeho.
- 6. Tuž praji Jezus k nim: Mój čas hišće njeje přišoł; waš čas pak přeco je hotowy.

 St. 2, 4.
- 7. Swět was njemóže hidźić; mje pak hidźi wón, přetož ja swědču wot njeho, zo su jeho skutki złe. St. 15, 18.
- 8. Dźiće wy horje na tón róčny swjedźeń; ja hišće njepóńdu na tón samy róčny swjedźeń; přetož mój čas hišće njeje dopjelnjeny.

 St. 8, 20.
- 9. Jako wón pak to k nim běše prajił, wosta wón w Galilejskej.
- 10. Jako pak jeho bratřa běchu horje šli, dźeše wón tehdy tež horje na tón róčny dźeń, nic fjawnje, ale jako potajnje.

- 11. Tuž pytachu jeho židźi tón róčny dźeń a dźachu: Hdźe je tón samy?
- 12. A běše wulke mórčenje wot njeho bjez ludom. A někotři dźachu: Wón je dobry. Druzy pak dźachu: Nic, ale wón zawjedźe lud. St. 9, 16. St. 10, 19. Mat. 21, 46.
- 13. Nichtó pak zjawnje wot njeho njerěčeše, bojosće dla před židami. *St. 9,22. St. 19, 38. St. 12, 42.*
- 14. Srjedźa pak teho swjateho časa dźeše Jezus horje do templa a wučeše.
- 15. A Židža džiwachu so a džachu: Kak so tón do pisma wusteji, kiž wón to same njeje wuknył? Mat. 13, 54.
- 16. Jezus jim wotmołwi a dźeše: Moja wučba njeje moja, ale teho, kiž mje pósłał je;
- 17. Chce-li štó teho wolu činić, tón budže zhonić, hač je ta wučba wot Boha, abo hač ja sam wot sebje rěču. *Ps. 50, 23. Jan. 3, 21. St. 8, 32. 47.*
- 18. Stóž sam wot sebje rěči, tón swojeje sameje česće hlada; štóž pak teho sameho (jeho) česće hlada, kiž jeho pósłał je, tón je wěrny a njeje žana njeprawda w nim.

 St. 5, 41.
- 19. Njeje wam Mójzas zakoń dał? a žadyn bjez wami nječini teho zakonja. Čoho dla pytaće wy, zo byšće mje morili? 2 Mójz. 24, 3. 4. Jap. sk. 7, 53.
- 20. Ludźo wotmołwichu a dźachu: Ty maš čerta, štó pyta će morić? St. 8, 48.
- 21. Jezus wotmołwi a dźeše k nim: Jenički skutk sym ja činił, a wšitcy so temu dźiwaće.
 - 22. Mójzas je wam teho dla dał to

- wobrězanje (nic zo by było wot Mójzasa, ale wot wótcow); dha wšak wy na sabaće čłowjeka wobrězujeće. 1 Mójz. 17, 10. 3 Mójz. 12, 3.
- 23. Hdyž čłowjek wobrezanje dóstanje na sabaće, tak zo by Mójzasowy zakoń łamany njebył, što dha so na mnje hněwaće, zo ja cyłeho čłowjeka sym na sabaće wustrowił?
- 24. Njesudźće po zdaću, ale prawy sud sudźće. 5 Mójz. 1, 16. 17.
- 25. Tuž dźachu někotři wot Jeruzalemzkich: Njeje to tón, kotrehož woni pytachu morić? *Št. 19.*
- 26. A hlaj, wón rěči zjawnje, a njepraja jemu ničo. Póznaju dha naši wyši nětk zawěsće, zo tón zawěsće je Chrystus?
- 27. Ale wšak my wěmy, z wotkal tón je; hdyž pak Chrystus přiníc budže, njebudže nichtó wjedžić, z wotkal wón je.
- 28. Tuž zawoła Jezus w templu, wučeše a dźeše: Haj, wy mje znajeće a wěsće, z wotkal ja sym; ale ja sam wot sebje njejsym přišoł, ale wón je wěrny, kiž mje je pósłał, kotrehož wy njeznajeće.
- 29. Ja znaju jeho pak; přetož ja sym wot njeho, a wón je mje póslał. St. 8, 55. Mat. 11, 27.
- 30. Tuž pytachu woni, kak bychu jeho přijeli; ale nichtó tehdy ruku na njeho njepoloži, přetož jeho štunda hišće njeběše přišla. St. 8, 20. Luk. 22, 53.
- 31. Ale wjele wot luda jich wěrješe do njeho a dźeše: Hdyž Chrystus přińć budźe, budźe wón tež wjazy tych zejchow činić, dyžli tón čini? St. 8, 30. St. 20, 30.

- 32. A wono přindže před Farizejskich, zo ludžo tajke wěcy wot njeho mórčachu. Tuž póslachu či Farizejscy a wyši měšnicy wotročkow won, zo bychu jeho přijeli.
- 33. Ale Jezus dźeše k nim: Ja sym hišće mólički čas pola was, potom póńdu k temu, kiž mje pósłał je. St. 13, 33.
- 34. Wy budźeće mje pytać a njenamakać; a hdźež ja sym, tam njemóžeće wy přińć. St.8, 21.
- 35. Tuž dźachu Židźa bjez sobu: Hdźe dha tón zechze zańć, zo my jeho namakać njebudźemy? Póńdźe wón bjez Grichow, kiž tam a sem rosdźeleni leža, a budźe wón tych Grichow wučić?
- 36. Kajka je to ryč, zo wón praji: Wy budźeće mje pytać a njenamakać; a hdźež ja sym, tam wy přińć njemóžeće?

Tekst na njedželu Exaudi. IV.

- 37. [Ale na poslenim wulkim swjatym dnju stanu Jezus, wołaše a dźeše: Jeli zo komu so pić chce, tón pój ke mni a napij so!

 3 Mójz. 23, 36.
- 38. Štóž wěri do mnje, jako pismo praji, z teho žiwota rěki žiweje wody poběhnja. *Jez. 44, 3. Joel. 2, 28. Jap. sk. 2, 1.*
- 39. To pak praješe wón wot teho Ducha, kotrehož dostać dyrbjachu, kiž do njeho wěrja; přetož swjaty Duch hišće tudy njeběše, přetož Jezus hišće njeběše překrasnjeny.]
- 40. Wjele teho dla wot luda, kiž tu ryč słyšachu, dźachu: Tón je zawěrnje tón profeta.

 5: Mójz. 18; 15.

- 41. Druzy prajachu: Tón je Chrystus. Někotři pak prajachu: Dyrbjał pak Chrystus z Galilejskeje přińć? St. 1, 46
- 42. Njepraji to pismo, zo z Davidoweho symjenja a z teho městka Betlehema, hdžež Dawid běše, ma Chrystus přińć? *Ps. 132, 11. Mich. 5, 2. Mat. 2, 5.*
- 43. Tak sta so pšećiwnozć bjez ludom jeho dla. St. 9, 16.
- 44. Někotři pak wot nich chcychu jeho pšijeć; ale nichtó wšak ruku na njeho njekładžeše. Št. 30.
- 45. Ći wotročcy teho dla přińdźechu zaso k wyšim měšnikam a k Farizejskim, a ći sami dźachu k nim: Čoho dla wy jeho njejsće přiwjedli?
- 46. Ći wotročcy wotmołwichu: Nihdy žadyn čłowjek njeje tak rěčał, jako tutón čłowjek. *Mat. 7, 28.*
- 47. Tuž wotmołwichu jim ći Farizejscy: Sće wy też zawjedźeni?
- 48. Wěri tež jedyn wyši abo Farizejski do njeho?
- 49. Ale tutón lud, kiž so njewuzteji na zakoń, je poklaty.
- 50. Praji k nim Nikodemus, kotryž běše w nocy k njemu přišoł, kiž jedyn bjez nimi běše: St. 3, 2.
- 51. Sudźi naš zakoń tež čłowjeka, prjedy dyžli wot njeho słyši a póznaje, što wón čini? 2 Mójz. 23, 1. 3 Mójz. 19, 15. 5 Mójz. 19, 15 St. 17, 8.
- 52. Woni wotmołwichu a dźachu k njemu: Sy ty tež z Galilejskeje? Wobhoń so a hladaj, z Galilejskeje njepoztanje žadyn profeta.
- 53. A dźeše tak kóżdy do swojeho doma.

Wo mandźelstwo-tamarzy, Chrysta paršonje a hamće a jeho wučomnikow wosebnosćach.

- 1. Jezus pak woteńdźe na wolijowu horu.
- 2. A ze switanjom přindze wón zaso do templa, a wšitkón lud přindze k njemu; a wón so synu a wučeše jich.
- 3. Ale pismawučeni a Farizejscy přiwjedźechu žónsku k njemu, w mandźelstwo-łamanju popanjenu, a stajichu ju srjedźa,
- 4. A dźachu k njemu: Mištrje, ta žónska je popanjena w samym skutku, zo mandźelstwo łamaše:
- 5. Mójzas je nam pak w zakonju přikazał, tajke kamjenjować; što teho dla ty prajiš? 5 Mójz. 20, 10. 5 Mójz. 22, 22. Ez. 16, 38. 40.
- 6. To ryčachu woni pak spytawši jeho, zo bychu jeho móhli wobskoržić. Ale Jezus nachili so dele a pisaše z porstom na zemju.
- 7. Jako woni pak njepšeztachu jeho woprašeć, pozběhnu wón so horje a dźeše k nim: Štóž bjez wami bjez hrěchow je, tón ćisń prěni kamjeń na nju.

 Rom. 2, 1.
- 8. A wón schili so zaso dele a pisaše na zemju.
- 9. Jako woni pak to słyšachu a jim jich swědomnje dowjedźene bě, woteńdźechu woni, jedyn za druhim, počawši wot staršich hač do poslenjeho.

- A Jezus bu sam wostajeny, a ta žónska srjedža stejo.

 Rom. 2, 22.
- 10. Jezus so pak pozběhnu; a jako nikoho njewidźeše, chiba tu žónsku, dźeše wón k njej: Žónska, hdźe su ći twoji wobskoržnicy? Njeje tebje nichtó zatamał?
- 11. Wona pak dźeše: Nichtó, Knježe. Tuž dźeše Jezus: Dha ani ja će njezatamam; dźi a njehrěš dale wjazy. St. 5, 14. Luk. 9, 56.
- 12. Zaso rěčeše Jezus k nim a dźeše: Ja sym to swětło teho swěta; štóž za mnu dźe, tón njebudźe chodźić w ćemnosći, ale budźe měć swětłosć teho žiwjenja.

 Jez. 9, 2. Jan. 1, 5. 9.
- 13. Tuž dźachu Farizejscy k njemu: Ty swědčiš sam wot sebje, twoje swědčenje njeje prawe.
- 14. Jezus wotmołwi a dźeše k nim: Hdy bych ja sam wot sebje swědčił, dha je moje swědčenje prawe; přetož ja wěm, z wotkal sym přišoł a hdźe du; ale wy njewěsće, z wotkal přińdu a hdźe du.
- 15. Wy sudźiće po ćěle; ja nikoho njesudźu.
- 16. A hač tež ja sudźu, je wšak moje sudźenje prawe; přetož ja njejsym sam, ale ja a Wótc, kiž mje pósłał je.
- 17. Tež steji we wašim zakonju pisane, zo dweju čłowjekow swědčenje prawe je. 5 Mójz. 17, 6. St. 19, 15. Mat. 18,16 2Kor. 13, 1. Hebr. 10, 28.
- 18. Ja sym, kiž sam wot sebje swědču; a Wótc, kotryž mje pósłał je, swědči tež wote mnje.
- 19. Tuž dźachu woni k njemu: Hdźe je twój Wótc? Jezus wotmołwi: Wy njeznajeće ani mje ani mojeho Wótca; hdy

- byšće mje znali, byšće wy tež mojeho Wótca znali. St. 16, 3.
- 20. Te same słowa rěčeše Jezus při Božim kašću, wučiwši w templu, a nichtó jeho njepšimaše; přetož jeho štunda hišće njeběše přišła. St. 7, 30. Luk. 22, 53.
- 21. Tuž dźeše Jezus zaso k nim: Ja du preč a wy budźeće mje pytać a w swojim hrěchu wumrjeć; hdźež ja du, wy přińć njemóžeće.

 St. 7, 34. St. 13, 33.
- 22. Tuž dźachu židźi: Chce dha wón so sam morić, zo praji: Hdźež ja du, wy přińć njemóżeće?
- 23. A wón dźeše k nim: Wy sće wot spody sem, ja sym z wysoka dele; wy sće z tuteho swěta, ja njejsym z tuteho swěta.
- 24. Teho dla sym wam prajił, zo budźeće wumrjeć w swojich hrěchach; přetož jeli zo njewěriće, zo ja to sym, dha budźeće wumrjeć w swojich hrěchach.

 Mark. 16, 16.
- 25. Tuž dźachu woni k njemu: Štó dha sy ty? A Jezus dźeše k nim: Najprjedy tón, kiž z wami rěču.
- 26. Ja mam wjele wot was rěčeć a sudžić; ale tón, kiž mje je pósłał, je wěrny, a ja, štož wot njeho słyšał sym, to rěču před swětom.
- 27. Woni pak njezrozumichu, zo wón jim wot Wótca praješe.
- 28. Tuž dźeše Jezus k nim: Hdyž člorózkeho syna budźeće powyšić, tehdy budźeće póznać, zo ja sym, a ničo sam wot sebje nječinju, ale jako mje mój Wótc je nawučił, tak ja rěču. St. 3, 14. St. 12, 32.
 - 29. A tón, kiž mje pósłał je, je zo mnu.

Wótc njewostaji mje sameho; přetož ja činju kóždy čas, štož so jemu lubi.

- 30. Jako wón to rěčeše, wěrješe jich wjele do njeho. St. 7, 31.
- 31. Tuž dźeše teho dla Jezus k Židam, kotřiž do njeho wěrjachu: Budźeće-li wy wostać při mojej rěči, dha sće moji prawi wučomnicy; St. 7, 17. St. 15, 10. 14.
- 32. A wy budźeće tu prawdu póznać, a ta prawda budźe was wuswobodźić. *Št.* 36.
- 33. Tuž wotmołwichu woni jemu: My smy Abrahamowe symjo, njejsmy nihdy nikoho wotročcy byli; kak dha ty prajiš, wy budźeće swobodni?
- 34. Jezus wotmołwi jim: Zawernje, zawernje, ja praju wam, kóżdy, kiż hrech wobeńdźe, tón je teho hrecha wotrock. *Rom. 6, 16. 20. 2 Petr. 2, 19. 1 Jan. 3, 8.*
- 35. Wotročk pak njewostanje wěčnje w domje; syn wostanje wěčnje. 1 Mójz. 21, 10.
- 36. Jeli zo was teho dla Syn wuswobodzi, dha sće prawje swobodni. *Št. 32.* Rom. 6, 18. 22. Gal. 5, 1.
- 37. Ja derje wěm, zo Abrahamowe symjo sće; ale wy pytaće mje morić, přetož moja ryč města pola was nima. *Mat. 3, 9.*
- 38. Ja rěču, štož wot swojeho Wótca sym widźił; a wy pak činiće, štož wot swojeho wótca sće widźili. St. 3, 32.
- 39. Woni wotmołwichu a dźachu k njemu: Araham je naš wótc. Praji Jezus k nim: Hdy byšće Abrahamowe dźĕći bhli, dha byšće Abrahamowe skutki činili;

 Mat. 3, 9. Luk. 3, 8.
- 40. Ale nětk pytaće mje morić, tajkeho člowjeka, kiž wam prawdu prajil

- sym, kotruž sym słyšał wot Boha; to njeje Abraham činił.
- 41. Wy činiće swojeho wótca skutki. Tuž dźachu woni k njemu: My njejsmy z kurwaŕztwa rodźeni; my mamy jeneho Wótca, Boha.
- 42. Jezus pak dźeše k nim: Hdy by Bóh waš Wótc był, byšće mje lubowali; přetož ja sym wušoł a přińdu wot Boha; ja pak sam wot sebje njejsym přišoł, ale wón je mje pósłał.
- 43. Čoho dla dha zo moju ryč njeznajeće; přetož wy njemóžeće wšak moje slowo slyšeć.
- 44. Wy sće wot wótca, teho djaboła, a po wašeho wótca žadosćach chceće wy činić. Tón samy je mordar wot spočatka a njeje wobstał w prawdźe; přetož ta prawda w nim njeje. Hdyž wón lžu rěči, dha rěči wón wot swojeho; přetož wón je łhaŕ a wótc teje sameje. 1 Jan. 3, 8. 1 Mójz. 3, 4. 2 Pětr. 2, 4. Jud. št. 6. 1 Kral. 22, 22.
- 45. Ja pak, dokelž prawdu praju, njewěriće wy mi.

Sćenje na njedželu Judica.

- 46. [Štó bjez wami móže mi hrěch dowjezé? Hdyž ja wam pak prawdu praju, čoho dla njewěriće wy mi? *Jez. 53, 9. 2 Kor. 5, 21. 1 Pětr. 2, 22.*
- 47. Štóž wot Boha je, tón poslucha na Bože słowo; teho dla wy njeposluchaće, dokelž wy wot Boha njejsće. St. 10, 27. 1 Jan. 4, 6.
- 48. Tuž wotmołwichu ći židźi a dźachu k njemu: Njeprajimy my prawje,

zo ty Samaritski sy a maš čerta? St. 7,

- 49. Jezus wotmołwi: Ja žaneho čerta nimam; ale ja česću swojeho Wótca, a wy haniće mje.

 St. 7, 18.
- 50. Ja pak swoju česć njepytam; ale jedyn je, kiž ju pyta a sudži. St. 5, 30. 41.
- 51. Zawěrnje, zawěrnje, ja praju wam: Budźe-li štó moje słowo dźeržeć, tón njebudźe smjerće wohladać wěčnje. St. 6, 40. 47.
- 52. Tuž dźachu židźi k njemu: Nětk póznajemy my, zo čerta maš. Abraham je wumrěł a profetojo, a ty prajiš: Budźe-li štó moje słowo dźeržeć, tón njebudźe smjerće woptać wěčnje. Zach. 1, 5.
- 53. Sy ty wjazy, dyžli naš wótc Abraham, kiž wumrěl je? a profetojo su wumrěli. Što činiš ty wot so sam?
- 54. Jezus wotmołwi: Jeli zo ja so sam česću, dha moja česć ničo njeje. Ale mój Wóćez je, kiž mje česći, wot kotrehož wy prajiće, zo wón waš Bóh je,
- 55. A njeznajeće jeho; ja pak jehó znaju. A hdy bych ja prajił, zo jeho njeznaju, dha bych ja łhać był, jako wy sće. Ale ja znaju jeho a dźeržu jeho słowo.

 St. 7, 28.
- 56. Abraham, waš wótc, wjeseleše so, zo by wón mój dźeń widźił; a wón widźeše jón a zradowaše so.
- 57. Tuž dźachu židźi k njemu: Ty hišće njejsy poł sta lět stary a sy Abrahama widźił?
- 58. Jezus dźeše k nim: Zawĕrnje, zawĕrnje, ja praju wam: Prjedy dyžli Abraham bu, sym ja.

59. Tuž zběhachu woni kamjenje, zo bychu na njeho čiskali. Ale Jezus potaji so a wuńdźe z templa, pušći so srjedźa přez nich preč a tak woteńdźe.] St. 10, 31. Luk. 4, 30.

9. staw.

Slepyrodženy bu wot Chrystusa widžacy sčinjeny.

Tekst na 19. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- 1. [A jako Jezus nimo dźĕše, wuhlada wón jeneho, kiž běše slepy wot swojeho naroda.
- 2. A jeho wučomnicy prašachu jeho a dźachu: Mištrje, štó je zhrěšił, tón abo jeho staršej, zo je so slepy narodźił? *Luk.* 13, 2.
- 3. Jezus wotmołwi: Ani tón njeje zhrěšił ani jeho staršej; ale zo bychu te skutki Bože zjewjene byłe na nim.
- 4. Ja dyrbju džělać to džělo teho, kiž mje je póslal, dokelž džeň je; nóc přiňdže, hdžež nichtó njebudže móc džělać.
- 5. Dokelž sym na swěće, sym ja swětło teho swěta.] St. 1, 9.
- 6. Jako wón to běše prajil, plunu wón na zemju a sčini blóto wot slinow a pomaza to blóto na teho slepeho woči,
- 7. A dźeše k njemu: Woteńdź k temu hatej Siloam (to je přełožene: pósłany) a zmyj so. A wón woteńdźe a zmy so a přińdźe widźacy.

 Neh. 3, 15.

- 8. Susodži pak a ći, kotřiž jeho prjedy běchu widžili, zo prošeť je, džachu: Njeje tón, kiž tu sedžeše a prošeše? *Jap. sk. 3. 2. 10.*
- 9. Druzy dźachu, zo wón je; a druzy: Wón je na njeho podobny. Wón sam pak dźeše: Ja sym tón.
- 10. Tuž dźachu woni k njemu: Kak stej twojej woči wotewrjenej?
- 11. Wón wotmolwi a dźeše: Tón čłowjek, kotremuž rěkaju Jezus, sčini błóto a pomaza mojej woči a dźeše ke mni: Dźi k temu hatej Siloam a wumyj so. Ja pak woteńdźech a wumych so a doztach widźenje.
- 12. Tuž dźachu woni k njemu: Hdźe je tón samy? Wón dźeše: Ja njewěm.
- 13. Tuž wjedźechu woni jeho k Farizejskim, teho, kotryž něhdy běše slepy był.
- 14. (Sabat pak běše, jako Jezus to blóto činješe a jeho woči wotewri.) *St.* 5, 9.
- 15. Tuž prašachu jeho z noweho, tež ći Farizejscy, kak wón je to widźenje dóstał? Wón pak dźeše k nim: Błóto połoži wón na mojej woči, a ja so wumych, a nětk ja widźu.
- 16. Tuž dźachu někotři tych Farizejskich: Tutón čłowjek njeje z Boha, dokelž wón sabat njedźerži. Druzy pak dźachu: Kak móže hrěšny čłowjek tajke zejchi činić? A běše rozdźělenje bjez nimi. *Št.* 31. 33.
- 17. Woni dźachu zaso k temu slepemu: Što ty prajiš wot njeho, zo wón je twojej woči wotewrił? A wón dźeše, zo je profeta.
- 18. židži pak njewěrjachu wot njeho, zo bě slepy był a to widženje zaso dóstał,

- hač woni zawołachu teju staršeju teho sameho, kiž běše to widźenje dóstał;
- 19. A prašachu jeju a dźachu: Je tón waju syn, wot kotrehož wój prajitaj, zo wón so je slepy narodźił? Kak dha, zo wón nětk widźi?
- 20. Jeho staršej wotmołwistaj jim a dźestaj: Mój wemój, zo tón naju syn je a zo wón so je slepy narodźił;
- 21. Kak wón pak nětk widźi, njewěmój mój; abo štó je jeho woči wotewrił, mój tež njewěmój. Wón je stary dosć; woprašejće jeho, njech wón sam za so rěči.
- 22. To praještaj jeho staršej, přetož wonaj boještaj so tych Židow. Přetož židźi běchu so hižom zjednoćili, budźe-li jeho štó za Chrystusa póznać, zo by tón samy ze zhromadźizny wustorčeny był. St. 7, 13.
- 23. Teho dla dźeštaj jeho staršej: Wón je stary dosć, woprašejće jeho.
- 24. A woni zawołachu zaso teho čłowjeka, kiž běše slepy był, a dźachu k njemu: Daj Bohu česć. My wěmy, zo tón čłowjek hrěšnik je. *Joz. 7, 19. 1 Sam.* 6. 5.
- 25. Wón pak wotmołwi a dźeše: Jeli hreśnik, to ja njewem; jene ja derje wem, zo ja slepy bech a netk widźu.
- 26. Tuž woni wospjet k njemu dźachu: Što wón činješe tebi? Kak wón twojej woči wotewri?
- 27. Wón wotmołwi jim: Ja sym wam nětk powědźił, a njejsće to słyšeli? Što chceće wy jo zaso słyšeć? Chceće wy tež jeho wučomnicy być?
- 28. Tuž wuswarichu woni jeho hroznje a dźachu: Ty sy jeho wučomnik; my pak

smy Mójzasowi wučomnicy.

- 29. My wěmy, zo Bóh je z Mójzasom rěčał; wot teho my pak njewěmy, z wotkal wón je.
- 30. Tón čłowjek wotmołwi a dźeše k nim: To je wšak dźiwna wěc, zo wy njewěsće, z wotkal wón je, a wón je mojej woči wotewrił.
- 31. My wěmy pak, zo Bóh hrěšnikow njesłyši; ale jeli zo štó bohabojazny je a čini jeho wolu, teho sameho słyši wón. *Hiob.* 27, ó. St. 35, 13. Ps. 66, 18. Přist. 15, 29. St. 28, 9. Jez. 1, 15.
- 32. Wot spočatka swěta njeje słyšane było, zo by štó rodźenemu slepemu woči wotewrił.
- 33. Hdy by tón njebył wot Boha, wón by ničo njemohł činić. Št. 16.
- 34. Woni wotmołwichu a dźachu k njemu: Ty sy so wšitkón w hrěchach narodźił, a ty nas wučiš? A wuhnachu jeho won.
- 35. To přindže před Jezusa, zo běchu jeho won wuhnali. A jako wón jeho namaka, džeše wón k njemu: Wěriš ty do teho Syna Božeho?"
- 36. Wón wotmołwi a dźeše: Knježe, kotry je, zo bych do njeho wěrił?
- 37. Jezus pak dźeše k njemu: A ty sy jeho widźił; a kiž z tobu rěči, tón samy je. St. 4, 26.
- 38. Wón pak dźeše: Knježe, ja wěrju. A modleše so k njemu.
- 39. A Jezus dźeše: Ja sym k sudej přišoł do teho swěta, zo bychu, kiž njewidźa, widźili, a kiž widźa, slepi byli. *Mat. 13, 13.*
- 40. A to same słyšachu někotři tych Farizejskich, kiž při nim běchu, a dźachu

k njemu: Smy dha my tež slepi?

41. Jezus dźeše k nim: Hdy byšće wy slepi byli, njebyšće žaneho hrěcha měli. Nětk wy pak prajiće: My widźimy! teho dla waš hrěch wostanje.

10. staw.

Wo dobrym pastyrju a jeho wowcach. Wo durjach k wowčerni a Khryztu, wyšim pastyrju, a hač wón Mesias je.

- 1. Zawěrnje, zawěrnje, ja praju wam: Štóž z durjemi nutř njeńdźe do wowčernje, ale lěze druhdźe nutř, tón je paduch a mordar.
- 2. Štóž pak z durjemi nutř dže, tón je pastyr tych wowcow.
- 3. Temu wotewri wrótnik, a wowcy słyša jeho hłós; a wón zawoła swoje wowcy z mjenom a wodźi je won.
- 4. A hdyž je swoje wowcy wupušćił, dźe wón prjedy nich, a wowcy du za nim, dokelž jeho hłós znaja.
- 5. Sa cuzym pak wone njeńdu, ale ćekaju wot njeho, dokelž tych cuzych hłós njeznaja.
- 6. To přislowo dźeše Jezus k nim; woni pak njezrozumichu, što by to bylo, štož jim praješe.
- 7. Teho dla dźeše Jezus zaso k nim: Zawernje, zawernje, ja praju wam: Jasym te durje k wowcam.
- 8. Wšitcy, kiž prjedy mje přišli su, ći su paduši a mordarjo byli; ale wowcy jich njejsu posłuchałe.

 Jer. 23, 2.

- 9. Ja sym te durje; jeli zo něchtó pšeze mnje nutř dźe, budźe zbóžny, a budźe won a nutř chodźić a paztwu namakać.
- 10. Paduch njepřindže, chiba zo by kranuł a dajił a skóncował.
- 11. Ja sym přišoł, zo bychu žiwjenje a wie dosć měli. Ps 23, 1.

Sćenje na njedželu Mizericordias Domini.

- 12. [Ja sym tón dobry pastyr. Tón dobry pastyr wostaji swoje žiwjenje za wowcy. Najaty pak a kiž pastyr njeje a tež wowcy jeho njejsu, hdyž widźi, zo wjelk dźe, dha wopuśći wón wowcy a ćeknje; a wjelk spopadła a rospróśi wowcy.

 Ps. 23, 1. 80, 2. Jez. 40, 11. Ez. 34, 11. 23. St. 37, 24. 1 Pětr. 2, 25. Jan. 15, 13.
- 13. Najaty pak ćeknje; přetož wón je najaty a njerodži wo wowcy.
- 14. Ja sym tón dobry pastyr a znaju swoje wowcy, a wone mje znaju, 2 Tim. 2. 10.
- 15. Kaž mje Wótc znaje a tež ja znaju Wótca; a wostaju swoje žiwjenje za wowcy.
- 16. A ja mam hišće druhe wowcy, te njejsu z teje wowčernje. A te same dyrbju ja tež přiwjesć, a wone budźa mój hlós słyšeć, a budźe jene stadło a jedyn pastyr.]

 Ez. 37, 22. Mich. 2, 12.
- 17. Teho dla lubuje mje mój Wótc, zo ja swoje žiwjenje wostaju, zo bych to same zaso wzał.
- 18. Nichtó njebjerje jo wote mnje, ale ja wostaju to same sam wot sebje. Ja mam móc, to same wostajić, a

- mam móc, to same zaso wzać. Tajku přikaznju sym ja dóstał wot swojeho Wótca. St. 14, 31.
- 19. A sta so zaso rozdžělenje bjez Židami tych samych ryčow dla. St. 7, 43. St. 9, 16.
- 20. Wjele pak bjez nimi dźachu: Wón ma čerta a je njemudry; što jeho posłuchaće?
- 21. Druzy dźachu: To njejsu słowa wobsynjeneho čłowjeka; móže tež čert slepych woči wotewrić?
- 22. Cyrkwine poswjećenje pak bě we Jerusalemje, a běše zyma. 2 Makk. 1, 9

Tekst na 24. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- 23. [A Jezus pokhodźi w templu w hali (pšitwarku) Salomonowej.
- 24. Tuž wobstupichu jeho židźi a dźachu k njemu: Kak dołho zdźeržuješ ty našu dušu? Jeli zo sy ty Chrystus, powjez nam khroble. St. 16, 29.
- 25. Jezus wek jim: Ja sym wam to powědźił, a wy njewěriće. Te skutki, kotrež ja činju w swojeho Wótca mjenje, te swědča wote mnje. St. 5, 36.
- 26. Ale wy njewěriće; přetož wy njejsće wot mojich wowcow, jako sym wam prajił.

 St. 8, 45.
- 27. Přetož moje wowcy słyša mój hłós, a ja je znaju, a wone du za mnu; St. 8, 47.
- 28. A ja dawam jim wěčne žiwjenje; a wone njebudźa nihdy kónc wzać, a nichtó njebudźe je z mojeje ruki wutorhnyć.

- 29. Tón mój Wótc, kiž te same mi dał je, je wjetši dyžli wšitko; a nichtó njemóže je z mojeho Wótca ruki wutorhnyć.

 St. 14, 28.
 - 30. Ja a tón Wótc smój jene.]
- 31. Tuž zběhachu židźi zaso kamjenje horje, zo bychu jeho kamjenjowali.
- 32. Jezus wotmołwi jim: Wjele dobrych skutkow sym ja wam wopokazał wot swojeho Wótca; kotreho dla bjez tymi samymi skutkami mje wy kamjenjujeće?
- 33. Ći Židźa wotmołwichu jemu a dźachu: Dobreho skutka dla će njekamjenjujemy, ale Božeho hanjenja dla, a zo ty čłowjek sy a činiš so sam za Boha.
- 34. Jezus wotmołwi jim: Njeje pisane we wašim zakonju: Ja sym prajił, wy sće bohojo?

 Ps. 82, 6.
- 35. Hdyž wón tych samych bohow mjenuje, kotrymž so to słowo Bože stało je (a to pismo wšak njemóže łamane być),
- 36. Prajiće dha wy k temu, kotrehož tón Wótc woswjećił a do swěta pósłał je: Ty haniš Boha, teho dla, zo praju: Ja sym Boži Syn?

 St. 5, 17. 20.
- 37. Nječinju-li ja skutki swojeho Wótca, dha mi njewěrće;
- 38. Cžinju-li ja pak, dha wěrće wšak tym skutkam, nochzeće-li wy mi wěrić, tak zo byšće póznali a wěrili, zo Wótc we mni je a ja w nim. St. 14, 11.
- 39. Woni pytachu teho dla zaso, zo bychu jeho přijeli; ale wón jim wuńdźe z jich ruki, St. 8, 59. Luk. 4, 30.
- 40. A woteńdźe zaso na tamnu stronu Jordana na to město, hdźež Jan prjedy

běše křćił, a wosta tam. St. 1, 28.

- 41. A jich wjele přiňdže k njemu a džachu: Jan žaneho zejcha nječinješe; ale wšitko, štož Jan wot teho prajil je, je wěrne.
 - 42. A wěrješe tam jich wjele do njeho.

11. staw.

Lazarus bu horje zbudźeny. Tekst na njedźelu Oculi. III.

- 1. [Jedyn pak chory ležeše, z mjenom Lazarus z Bethanije, z teho městka Marje a jeje sotry Marthy. Luk. 11, 38.
- 2. (To pak běše ta Marja, kotraž teho Knjeza běše žalbowala ze žalbu a jemu jeho nohi wutrěla ze swojimi włosami; teje sameje bratr Lazarus ležeše chory.) St. 12, 3.
- 3. Tuž pósłaštej jeho sotzje k njemu a daštej jemu powjedźić: Knježe, hlaj, kotrehož lubo maš, tón leži chory.
- 4. Jako Jezus pak to słyšeše, dźeše wón: Tuta chorosć njeje k smjerći, ale k česći Božej, zo by Boži Syn přez nju česćeny był.

 St. 9, 3.
- 5. Jezus pak lubowaše Marthu a jeje sotru a teho Lazara.
- 6. Jako wón teho dla wusłyša, zo wón chory je, wosta wón tehdy dwaj dnjej na tym měsće, hdžež běše.
- 7. Tuž potom praji wón k swojim wučomnikam: Ćehńmy zaso do židowskeje.
- 8. Jeho wučomnicy dźachu k njemu: Mištrje, njedawno chcychu će Židźa

- kamjenjować, a ty chceš tam zaso ćahnyć? St. 8, 59.
- 9. Jezus wotmołwi: Njeje za dźeń dwanaće štundow? Štóż wodnjo chodźi, tón so njeztorči; přetož wón widźi swětło tuteho swěta; St. 9, 4. Luk. 13, 32.
- 10. Štóž pak w nocy chodźi, tón so storči; přetož žane swětło njeje w nim. St. 12, 35.
- 11. To rěčeše wón, a potom praji wón k nim: Lazarus, naš přećel, spi; ale ja du, zo bych jeho ze spanja zbudźił. *Mat.* 9, 24.
- 12. Tuž dźachu jeho wučomnicy: Knježe, spi-li wón, dha budźe lĕpje z nim.
- 13. Jezus pak rěčeše wot jeho smjerće; woni sebi pak myslachu, zo rěči wot ćělneho spanja.
- 14. Tuž dźeše Jezus zjawnje k nim: Lazarus je wumrěł;
- 15. A ja so zwjeselu waše dla, zo tam njejsym był, zo byšće wĕrili; ale ćehńmy k njemu.
- 16. Tuž dźeše Tomaš, kotremuž rěkaju Didimus, k wučomnikam: Ćehńmy tež sobu, zo bychmy z nim wumrěli.]
- 17. Tuž přindže Jezus a namaka jeho, zo wón hižom štyri dny w rowje ležał běše.
- 18. (Bethania pak běše blisko při Jerusalemje, wokoło pjatnaće honow.)
- 19. A wjele židow běše k Marće a k Marji přišlo, zo bychu jeju tróštowali jeju bratra dla.
- 20. Jako Martha pak słyšeše, zo Jezus dźe, dźeše wona jemu napřećiwo. Marja pak wosta domach sedźo.

- 21. Tuž dźeše Martha k Jezusej: Knježe, hdy by ty tudy był, mój bratr njebudźiše wumrěł;
- 22. Ale ja wěm tež hišće, zo, štož ty prosyš wot Boha, to budže ći Bóh dać. *St. 9. 30. 31.*
- 23. Jezus praji k njej: Twój bratr dyrbi stanuć.
- 24. Martha praji k njemu: Ja derje wěm, zo budže wón stanuć w horjestawanju na poslenim dnju. Luk. 14, 14. Jan. 5, 29. St. 6, 40.

Tekst na jutrowničku. IV.

- 25. [Jezus praji k njej: Ja sym to horjestawanje a to žiwjenje. Štóž do mnje wěri, budže žiwy, hač wón runje wumrě; St. 14, 6.
- 26. A štóž je žiwy a wěri do mnje, tón nihdy njebudže wumrjeć.] Wěriš to? *St.* 6, 35. 40. 50.
- 27. Wona praji k njemu: Knježe, haj, ja wěrju, zo ty sy Chrystus, tón Syn Boži, kiž na swět je přišoł. St. 6, 69.
- 28. A jako wona to běše wuryčala, woteńdźe wona a zawoła swoju sotru Marju potajnje a dźeše k njej mjelčo: Tón mištr je tudy a woła će.
- 29. Ta sama, jako to wona słyšeše, stanu wona hnydom a přińdźe k njemu.
- 30. Přetož Jezus hišće njeběše do teho městka přišoł, ale běše hišće na tym měsće, hdžež jemu Martha běše napřećiwo přišła. Št. 20.
- 31. Židźi pak, kotřiž při njej w domje běchu a ju tróštowachu, widźichu Marju, zo nahle poztaže a wuńdźe, dźechu woni

za njeju a dźachu: Wona dźe k rowu, zo by tam płakała.

Tekst na njedželu Lätare. III.

- 32. [Jako pak Marja tam přindze, hdžež Jezus běše, a jeho wuhlada, padže wona k jeho nohomaj a džeše k njemu: Knježe, hdy by ty tudy był, mój bratr by njewumrěł.
- 33. Jako Jezus pak widźeše, zo wona płakaše a zo ći židźi tež płakachu, kotřiž z njeju běchu přišli, rozzłobi wón so w duchu a rosrudźi so sam,
- 34. A dźeše: Hdźe sće jeho połožili? Woni dźachu k njemu: Knježe, pój a pohladaj.
 - 35. A Jezus zapłaknu. Luk. 19, 41.
- 36. Tuž dźachu ći židźi: Hlaj, kak je wón jeho lubo měł!
- 37. Někotři pak bjez nimi dźachu: Njemóžeše tón, kotryž slepemu woči běše wotewrił, tež činić, zo by tež tón njewumrěł?

 St. o, 6. 7.
- 38. Jezus pak zaso so rozzłobi sam w sebi a přińdźe k temu rowu. Jama pak běše, a běše kamjeń z wjercha na nju połoženy.
- 39. Jezus dźeše: Wzmiće tón kamjeń preč! Praji k njemu Martha, ta sotra teho morweho: Knježe, wón hižom smjerdźi; přetož wón je štyri dny ležał.
- 40. Jezus praji k njej: Njejsym tebi rjeknył, hdy by ty wěriła, ty by tu krasnosć Božu dyrbjała wohladać? Rom. 6, 4.
- 41. Tuž wzachu woni tón kamjeń preč, hdźež tón morwy ležeše. Jezus

- pak pozběhnu horje swojej woči a dźeše: Wótče, ja so dźakuju tebi, zo ty mje wusłyšał sv:

 Mark. 7. 34.
- 42. Ja zawěsće wěm, zo ty mje přeco wusłyšiš; ale teho luda dla, kiž tudy wokoło steji, rěču ja to same, zo bychu woni wěrili, zo ty mje pósłał sy. St. 12, 30.
- 43. Jako wón to běše prajił, zawoła wón z wulkim hłosom: Lazarje, pój won!
- 44. Tuž wuńdźe tón, kotryž běše wumrěł, zwjazany z ćělnymi płachtami na nohomaj a na rukomaj, a jeho wobličo běše z pótnym rubom wobwinjene. Jezus prajik nim: Roswježće jeho a njech won dźe.
- 45. Wjele židow pak, kiž k Marji běchu přišli, widźiwši, štož Jezus běše činił, wěrjachu do njeho.
- 46. Někotři pak wot nich woteńdźechu k Farizejskim a powědźichu jim, štož Jezus běše činił.]

Tekst na njedželu Judica. lII.

- 47. [Tuž zhromadźichu wyši měšnicy a Farizejscy radu a dźachu: Što činimy? Tutón čłowjek čini wjele zejchow. *Mat.* 26, 3. Luk. 22, 2.
- 48. Wostajimy-li jeho tak, dha budźa wšitcy do njeho wěrić; tuž budźa Romzzy přińć a wozmu nam naš kraj a ludźi.
- 49. Jedyn pak bjez nimi, Kajphas, kiž to same lěto wyši měšnik běše, dźeše k nim: Wy ničo njewěsće,

- 50. Ani njerospomniće tež ničo. Lěpje nam je, zo jedyn člowjek wumrě za lud, dyžli zo by cyły lud zahinył. St. 18, 14.
- 51. To wón pak sam wot sebje njerěčeše; ale dokelž wón to same lěto wyši měšnik běše, wěšćeše wón. Přetož Jezus dyrbješe wumrjeć za lud,
- 52. A nic za židowski lud sam, ale zo by wón te dźeći Bože, kiž roshonjene běchu, zhromadźił na jene. St. 10, 16. Eph. 2, 16.
- 53. Wot teho sameho dnja teho dla zradžowachu woni, kak bychu jeho morili.
- 54. Jezus teho dla njekhodźeše wjazy zjawnje bjez Židami, ale woteńdźe wot tudy do kraja blisko při pusćinje do města, kotremuž rěkaju Ephrem; a tam měješe wón swoje činjenje ze swojimi wučomnikami.
- 55. Blisko pak běchu te jutry tych Židow, a dźeše jich wjele horje do Jerusalema z teho sameho kraja před tymi jutrami, zo bychu so wučisćili. 2 Kron. 30, 17.
- 56. Tuž stejachu woni a prašachu so po Jezusu a ryčachu hromadźe w templu: Što so wam zda, zo wón njepřińdźe na tón swjaty čas?
- 57. Wyši měšnicy pak a Farizejscy běchu přikaznju wudali: hdy by štó wědźał, hdźe wón je, zo by powědźił, zo bychu jeho přijeli.]

Chrysta žałbowanje a kak wón do Jerusalema jědźe. Prědowanje wo wužitku jeho smjerće. Wo wěrje a njewěrje.

Sćenje na njedželu Palmarum.

- 1. [Šesć dnjow pak před jutrami přinádže Jezus do Bethanije, hdžež Lazarus běše, tón morwuy, kotrehož Jezus zbudžił běše wot morwych. *Mat. 26, 6. Mark. 14, 3.*
- 2. Tam přihotowachu woni jemu hosćinu, a Martha słužeše. Lazarus pak běše jedyn tych samych, kiž z nim so k blidu sydachu.
- 3. Marja pak wza punt žałby z dobreje krasneje nardy, žałbowaše tej nocy Jezusowej a wutrě ze swojimi włosami jeho nocy. Ta chěža pak bu napjelnjena wot wonjenja teje žałby.

 Mat. 26, 6.

 Mark. 14, 3.
- 4. Tuž dźeše jeho wučomnikow jedyn, Judaš, Šimanowy syn, Jšarioth, kiž jeho potom přeradźi:
- 5. Čoho dla njeje ta žalba pšedata za tři sta krošow a njejsu chudym date?
- 6. To wón pak rěčeše, nic, zo by wón kedźbu měł na chudych; ale zo paduch běše a měješe móšnju a nošeše, štož bě date.
- 7. Tuž dźeše Jezus: Wostajće ju na pokoj; to je wona schowała k dnju mojeho pohrjebanja.

- 8. Přetož chudych maće wy kóždy čas pola was; mje pak nimaće kóždy čas. 5 Mójz. 15, 11. Mat. 26, 11.
- 9. Tuž zhoni wjele luda tych židow, zo wón tam běše; a njepšińdźechu Jezusa sameho dla, ale zo bychu tež Lazara wohladali, kotrehož wón wot morwych běše zbudžil.

 St. 11, 43. 44.
- 10. Ale wyši měšnicy stejachu za tym, zo bychu tež Lazara skóncowali.
- 11. Přetož jeho dla dźeše wjele Židow tam a wěrjachu do Jezusa.
- 12. Nazajtra wjele luda, kiž běše na tón róčny čas přišoł, jako słyšeše, zo Jezus přińdźe do Jerusalema, *Mat. 21, 8. Mark. 11, 8.*
- 13. Nabrachu woni sebi palmowych hałozow, wuńdźechu jemu napřećiwo a wołachu: Hozianna, budź chwaleny, kiž přińdźe w Knjezowym mjenje, tón Israelski kral!]

 Mat. 21, 8. 9. St. 23, 39. Mark. 11, 8. 9. Luk. 19, 37. 38. Ps. 118, 25. 26.
- 14. Jezus pak dozta wóslicu a jědźiše na njej, jako tež pisane je: Mat. 21, 7.
- 15. Njebój so, dźowka Sionzka! Hlaj, twój kral přińdźe jědźo na wóselzkim zrěbjeću. Sach. 9, 9. Jez. 62, 11. Mat. 21,
- 16. To pak njezrozumichu jeho wučomnicy z prěnjeho; ale hdyž Jezus překrasnjeny bu, tehdy spomnichu woni na to, zo to wot njeho běše pisane a jemu to běchu činili.
- 17. Tón lud pak, kiž z nim běše, jako wón Lazara z rowa zawoła a wot morwych jeho zbudźi, chwaleše tón skutk.
- 18. Teho dla dźeše jemu też lud naprećiwo, jako słyšeše, zo wón tajki

dźiw činił běše.

19. Farizejscy teho dla dźachu bjez sobu: Widźiće, zo ničo njedokonjeće; hlaj, wšitkón swět běži za nim.

Tekst na swjedźeń troch kralow. IV.

- 20. [Někotři Grichojo pak běchu bjez tymi, kiž horje přišli běchu na róčny čas so modlić.

 1 Kral. 8, 411.
- 21. Ći přistupichu k Philippej, kiž běše z Bethzaidy Galilejskeje, prošachu jeho a džachu: Knježe, my chcyli radži Jezusa wohladać.
- 22. Philipp přindže a powjedži to Handrijej, a Handrij zaso a Philipp wupowědžištaj to Jezusej.
- 23. Jezus pak wotmołwi jimaj a dźeše: Čas je přišoł, zo čłoski syn překrasnjeny budźe.]

Tekst na njedželu Jubilate. IV.

- 24. [Zawěrnje, zawěrnje, ja praju wam: Jeli zo pšeńčne zorno do zemje njepanje a njezemrje, dha wostanje wone same; hdyž pak zemrje, přinjese wjele płodow. 1 Kor. 15, 37.
- 25. Štóž swoje žiwjenje lubuje, tón budźe jo zhubić; a štóž swoje žiwjenje na tym swěće hidźi, tón budźe jo zdźeržeć k wěčnemu žiwjenju. *Mat. 10, 39. St. 16, 25. Mark. 8, 35. Luk. 9, 24. St. 17, 33.*
- 26. Štóž mi chce služić, tón chodź za mnu; a hdźež ja sym, tam dyrbi tež mój słužomnik być. A jeli zo štó mi słuži, teho budźe mój Wótc česćić.] St. 14, 3.

Tekst na njedželu Palmarum. IV.

- 27. [Nětk je moja duša zrudna. A što mam prajić? Wótče, pomhaj mi z teje štundy! Ale dha wšak teho dla sym ja do teje štundy přišoł.

 Mat. 26, 38.
- 28. Wótče, překrasí swoje mjeno. Tuž přiúdže hlós z njebjes: A ja sym jo překrasnil a chcu jo wospjet překrasnić.
- 29. Tuž dźeše lud, kiž pódla steješe a słyšeše: Wono zahrima. Druzy dźachu: Jandźel z nim rěči.
- 30. Jezus wotmołwi a dźeše: Tón hłós so njeje moje dla stał, ale waše dla. *St.* 11, 42.
- 31. Nětk dźe sudźenje na tón swět; nětk budźe tón fěršta teho swěta won wustorčeny.
- 32. A ja, hdyž powyšeny budu wot zemje, poćahnu ja wšitkich k sebi. *St.* 3, 14.
- 33. (To praješe wón pak, zo by zjewił, kajkeje smjerće wón wumrjeć dyrbješe.)]
- 34. Tuž wotmołwi jemu tón lud: My smy słyšeli ze zakonja, zo Chrystus wostanje wěčnje; a kak ty prajiš, zo člorózki syn dyrbi powyšeny być? Štó je tón samy člorózki syn? Ps. 110, 4 Jez. 9, 7. Dan. 7, 14. Mich: 4, 7.
- 35. Tuž dźeše Jezus k nim: Hišće na mały čas je to swětło pola was. Khodźće, dokelž to swětło maće, zo was ta ćma njenadpanje. Štóž pó ćmje chodźi, tón njewě, hdźe dźe. St. 1, 9. St. 8, 12.
- 36. Dokelž to swětło maće, wěrće do teho swětła, zo byšće dźěći teho swětła byli. To rěčeše Jezus a potaji so před

nimi šedši preč.

- 37. A hač wón runje tajke zejchi před nimi činješe, dha wšak woni do njeho njewěrjachu;
- 38. So by dopjelnjena była ta ryč teho profety Jezajasa, kotruž wón praji: Knježe, štó wěri našemu prědowanju? a komu je zjewjena ta ruka teho Knjeza? *Jez.* 53, 1. Rom. 10, 16.
- 39. Teho dla njemóžachu woni wěrić; přetož Jezajas praji zaso: Jez. 6, 9. 10. Mat. 13, 14. Mark. 4, 12. Luk. 8, 10. Jap. sk. 28, 26. Rom. 11, 8.
- 40. Wón je jich woči zaslepił a jich wutrobu stwjerdźił, zo bychu z wočomaj njewidźeli ani z wutrobu njezrozumili, a so njewobroćili a ja jim njepomhał. *Jez.* 6, 10.
- 41. To praješe Jezajas, jako wón jeho krasnosć widźeše, a rěčeše wot njeho. *Jez. 6. 1.*
- 42. Wyšich pak tež wjele wěrješe do njeho; ale Farizejskich dla woni so njewuznachu, zo bychu ze zhromadźizny njebyli wustorčeni.
- 43. Přetož woni mějachu radšo tu česć pola čłowjekow, dyžli tu česć pola Boha. *St. 5, 44.*
- 44. Jezus pak zawoła a dźeše: Stóż do mnje wěri, tón njewěri do mnje, ale do teho, kiž mje pósłał je.
- 45. A štóž mje widźi, tón widźi teho, kiż mje je pósłał.
- 46. Ja, to swětlo, sym přišol na swět, zo žadyn, kiž do mnje wěri, by w ćmje njewoztał. St. 1, 9. St. 3, 19. St. 8, 12.
- 47. A jeli štó moje słowa słyši a njewěri, teho njebudu ja sudźić; přetož

ja njejsym přišoł, zo bych swět sudźił, ale zo bych swět zbóžny sčinił.

- 48 Štóž mje zaspi a njewozmje moje słowa horje, tón ma hižom, kiž by jeho sudźił; to słowo, kotrež ja rěčał sym, to budźe jeho sudźić na sudny dźeń.
- 49. Přetož ja njejsym sam wot sebje rěčał; ale Wótc, kiž mje pósłał je, tón je mi přikaznju dał, što ja činić a rěčeć mam.

 St. 14, 10.
- 50. A ja wěm, zo jeho přikaznja je to wěčne žiwjenje. Teho dla, štož ja rěču, to rěču tak, jako mi Wótc je powědźił.

13. staw.

Wo myću nohow; přikaznja lubosće; Judašowe pšeradženje; Chrystusowe pšekrasnjenje; Pětrowy pad.

Sćenje na zeleny štwórtk.

- 1. [Před róčnym časom pak tych jutrow, jako Jezus pózna, zo jeho štunda přišła běše, zo by f teho swěta k Wótcej šol; kaž wón běše tych swojich lubował, kotřiž na swěće běchu, tak jich lubowaše hač do kónca.

 Mat. 26, 2. Mark. 14, 1.
- 2. A po wječeri, jako hižom čert Judašej, kiž Šimana Jšariothowy syn běše, do wutroby dał bě, zo by jeho přeradžil,
- 3. Dokelž Jezus wjedźeše, zo jemu Wótc wšitko do jeho rukow dał běše, a zo wón wot Boha přišoł bě a k Bohu dźe;
- 4. Staže wón wot wječerje a wotpołożi swoju drastu, wza šórcuch a wopasa so

z nim;

- 5. Potom nala wón wodu do mjedźeńzy a poča wučomnikam nohi myć a trěješe je z tym šórcuchom, z kotrymž wopasany běše.
- 6. Tuž přindže wón k Šimanej Pětrej; a tón samy džeše k njemu: Knježe, dyrbjał ty mi moje nohi myć?
- 7. Jezus wotmołwi a dźeše k njemu: Štož ja činju, to ty nětk njewěš; ty jo pak budźeš potom zhonić.
- 8. Tuž dźeše Pětr k njemu: Nanihdy njedyrbiš ty mi moje nohi myć. Jezus wotmołwi jemu: Njebudu-li ja će myć, dha nimaš žaneho dźela zo mnu.
- 9. Dźeše k njemu Siman Pětr: Knježe, nic jeno moje nohi same., ale tež rucy a hłowu.
- 10. Rjeknu Jezus k njemu: Štóž zmyty je, temu wjazy njeje trjeba, chiba jeno nocy myć, dokelž wšón čisty je; a wy sće čisći, ale nic wšitcy. St. 15, 3.
- 11. Přetož wón wjedáeše swojeho přeradnika; teho dla dáeše wón: Wy njejsće wšitcy čisći. St. 6, 64.
- 12. Jako wón teho dla jich nohi zmył běše, wza wón swoju drastu a synu so zaso dele a dźeše k nim: Wěsće wy, što ja wam činił sym?
- 13. Wy mi rěkaće mištr a Knjez a prajiće prawje; přetož ja sym tež. *Mat.* 23, 8, 10.
- 14. Hdyž teho dla ja, kiž sym Knjez a mištr, waše nohi mył sym, dha dyrbiće tež wy sebi jedyn druhemu nohi myć. *Luk.* 22, 27.
- 15. Přetož ja sym wam hekzempl dał, zo byšće tež wy činili, kaž ja wam činili sym.]

 1 Pětr. 2, 21. 1 Jan. 2, 6

- 16. Zawěrnje, zawěrnje, ja praju wam: Wotročk njeje wjetši, dyžli jeho knjez, ani posol wjetši, dyžli tón, kiž jeho póslał je. St. 15, 20. Mat. 10, 24. Luk. 6, 40.
- 17. Dokelž wy tajke wěsće, sće zbóžni, hdyž jo činiće.
- 18. Ja njepraju wot was wšitkich. Ja wěm, kotrych ja wuzwolił sym. Ale zo by pismo dopjelnjene było: Tón, kiž mój chlěb jě, tepce mje z nohomaj. *Ps. 41,* 10.
- 19. Nětk praju ja wam to, prjedy dyžli so stanje, zo wy, hdyž so stało je, wěrili byšće, zo ja tón sym.
- 20. Zawěrnje, zawěrnje, ja praju wam: Štóž horje wozmje, hdyž ja koho pósłać budu, tón wozmje mje horje; štóž pak mje horje wozmje, tón wozmje teho horje, kiž mje pósłał je. Mat. 10, 40. Luk. 10, 16. St. 9, 418. 1 Thes. 4, 8.
- 21. Jako Jezus to prajił běše, bu wón zrudny w duchu a swědčeše a dźeše: Zawěrnje, zawěrnje, ja praju wam: jedyn bjez wami budźe mje přeradźić. *Mat.* 26, 20. 21. *Mark.* 14, 18. *Luk.* 22, 21.
- 22. Tuž pohladachu ći wučomnicy jedyn na druheho, a bu jim styskno, wot kotreho wón by rěčał.

 Luk. 22, 23.
- 23. Jedyn pak běše bjez jeho wučomnikami, kiž za blidom sedžeše na Jezusowym klinje, kotrehož Jezus lubowaše;

 St. 21, 20.
- 24. Teho teho dla kiwaše Šiman Pětr, zo by wobhonił, štó dha by był, wot kotrehož wón rěči.
- 25. Tuž lehnu so tón samy na Jezusowy brózt a dźeše k njemu: Knježe, štó

je?

- 26. Jezus wotmołwi: Tón je, kotremuž ja kus womaču a dam. A wón womača tón kus a da jón Judašej, Šimanowemu synej, Jšariothej.
- 27. A tehdy po tym kusu ćehnješe zatan do njeho. Tuž dźeše Jezus k njemu: Štož ty činiš, to čiń bórzy.
- 28. To same pak njewědźeše nichtó za blidom, na čo wón to jemu rjeknu.
- 29. Přetož někotři myslachu sebi, dokelž Judaš móšeń měješe, zo Jezus k njemu praji: Kupuj, štož nam trjeba je na róčny čas; abo zo by wón chudym něsto dał.

 St. 12, 6.
- 30. Jako wón teho dla tón kus wzał bě, dźĕśe wón hnydom won. A wono bě w nocy.
- 31. Hdyž wón pak bě wušoł, rjeknu Jezus: Nětk je člorózki syn překrasnjeny, a Bóh je překrasnjeny w nim.
- 32. Jeli pak Bóh w nim překrasnjeny, dha budže jeho tež Bóh překrasnić sam w sebi a budže jeho skoro překrasnić. *St.* 12, 23. *St.* 17, 1.
- 33. Lube džěćatka, ja sym hišće malu chwilu pola was. Wy mje budžeće pytać; a, kaž ja židam prajach, hdžež ja du, tam wy njemóžeće přińć; tak tež nětk wam praju:

 St. 7, 34. St. 8, 21.
- 34. Nowu přikaznju dam ja wam, zo byšće so bjez sobu lubowali, kaž ja was lubował sym, zo so tež wy jedyn druheho lubujeće. 3 Mójz. 19, 18. Mark. 12, 31. Jan. 15, 12. 1 Thes. 4, 9. 1 Jan. 4, 21.
- 35. Na tym budźe kóždy póznać, zo wy moji pósli sće, hdyž lubosć bjez sobu maće.

- 36. Rjeknu Šiman Pětr k njemu: Knježe, hdže dźeš ty? Jezus wotmołwi jemu: Hdźež ja du, tam ty nětk njemóžeš za mnu hić; ale ty budźeš druhi čas za mnu hić. St. 7, 34. St. 21, 18. 19.
- 37. Rjeknu Pětr k njemu: Knježe, čoho dla ja njemóžu nětk za tobu hić? Ja chcu swoje žiwjenje za tebje wostajić.
- 38. Jezus wotmołwi jemu: Dyrbjał ty swoje žiwjenje za mnje wostajić? Zawěrnje, zawěrnje, ja praju ći: Kapon njebudźe zaspěwać, hač ty mje tři króć sy zaprěł. *Mat. 26, 34. Mark. 14, 30. 72. Luk. 22, 34.*

Chrystusowe wužitne khodženje k Wótcej. Wo wěrje a lubosći, modlenju, swjatym Duchu a prawym měrje.

Tekst na njedželu Quazimodogeniti. IV.

- 1. [A wón dźeše k swojim pósłam: Waša wutroba so njeztróž. Wěriće-li wy do Boha, dha tež do mnje wěriće. Št. 27.
- 2. W mojeho Wótca domje je wjele wobydlenjow. Hdy by temu tak njebyło, dha bych k wam rjeknył: Ja du tam, wam to město přihotować. 2 Kor. 5, 1.
- 3. A hač bych tam šoł, wam to město přihotować, dha wšak chcu zaso přihć a was k sebi wzać, zo byšće tež wy byli, hdžež ja sym.

 St. 12, 26.

- 4. A hdźe ja du, to wy weśće, a tón puć też weśće.
- 5. Dźeše k njemu Tomaš: Knježe, my njewemy, hdźe ty dźeš; a kak móżemy puć wjedźić?
- 6. Jezus rjeknu k njemu: Ja sym tón puć a ta wěrnosć a to žiwjenje; nichtó njepřińdźe k Wótcej, chiba přez mje.) Hebr. 9, 8. Eph. 2, 18. St. 3, 12. Hebr. 7, 25. St. 10, 19. 2 Kor. 3, 4. 1 Pětr. 1, 21.
- 7. Hdy byšće wy mje znali, dha byšće tež mojeho Wótca znali. A nětk znajeće jeho a sće jeho widžili.
- 8. Dźeše k njemu Philipp: Knježe, pokaž nam teho Wótca, dha mamy dosć.
- 9. Jezus dźeše k njemu: Tak dołho sym ja při was, a ty mje njeznaješ? Philippje, štóž mje widźi, tón widźi Wótca; kak dha ty prajiš, pokaž nam teho Wótca?
- 10. Njewěriš ty, zo ja sym we Wótcu a Wótc je w mni? Te słowa, kotrež ja k wam rěču, njeryču ja sam wot sebje. Tón Wótc pak, kiž w mni bydli, tón čini te skutki.

 St. 10. 38.
- 11. Wěrće mi, zo ja we Wótcu a Wótcu w mni je; jeli zo pak nic, dha wěrće mi tych skutkow dla.

 St. 10, 25.

Tekst na njedželu Exaudi. IV.

- 12. [Zawěrnje, zawěrnje, ja praju wam: Štóž do mnje wěri, tón budže te skutki tež činić, kotrež ja činju, a budže wjetše, dyžli te, činić; přetož ja du k swojemu Wótcu.
- 13. A štož wy prosyć budźeće w mojim mjenje, to chcu ja činić, zo by tón

Wótc česćeny był w Synu. St. 16, 23. Mat. 7, 7. 11. Mark. 11, 24.

- 14. Jeli zo wy něšto prosyć budžeće w mojim mjenje, to chcu ja činić.
- 15. Lubujeće-li mje, dha tež dźeržće moje přikaznje; St. 15, 10. 1 Jan. 5, 3.
- 16. A ja chcu teho Wótca prosyć, a wón dyrbi wam druheho tróštarja dać, zo by wón pola was wostał wěčnje,
- 17. Teho Ducha teje wěrnosće, kotrehož tón swět njemóže dostać; přetož wón jeho njewidźi ani njeznaje jeho; wy pak jeho znajeće; přetož wón wostanje pola was a budźe we was.] *Kn. mudr. 1, 5. Jan. 7, 39.*
- 18. Ja was nochzu syrotow wopušćić; ja přińdu k wam.

 Jer. 51, 5.
- 19. Hišće wo mału chwilu je činić, dha mje tón swět njebudźe wjazy widźeć; wy pak dyrbiće mje widźeć.

Tekst na druhi swjedźeń jutrow. IV.

[Přetož ja sym žiwy, a wy bud
źeće tež žiwi.]

- 20. Na tym samym dnju budžeće wy póznać, zo ja w swojim Wótcu sym, a wy we mni, a ja we was. St. 17, 21. 22.
- 21. Štóž moje přikaznje ma a dźerži je, tón samy je, kotryž mje lubuje. Štóž mje pak lubuje, tón budźe wot mojeho Wótca lubowany, a ja budu jeho lubować a so jemu zjewić. Sir. 2, 18.
- 22. Praji k njemu Judaš, nic tón Jšarioth: Knježe, što to je, zo ty nam so chceš zjewić, a nic swětu?
- 23. Jezus wotmołwi a dźeše k njemu: Štóž mje lubuje, tón budźe moje

- słowo dźerżeć; a mój Wóćez budźe jeho lubować, a my budźemy k njemu přińć a wobydlenje pola njeho činić. *Přist.* 8, 17.
- 24. Štóž mje njelubuje, tón moje słowa njedźerži. A to słowo, kotrež wy słyšiće, njeje moje, ale teho Wótca, kiž mje pósłał je.

 St. 7, 28.
- 25. To sym ja k wam rěčał, jako hišće pola was běch.
- 26. Ale tón troštar, tón swjaty Duch, kotrehož mój Wóćez pósłać budźe w mojim mjenje, tón samy budźe was wšitko nawučić a wam spomnić wšitko, štož wam prajił sym.

 St. 15, 26.
- 27. Měr wam wostaju, swój měr wam dawam. Ja njedawam wam, jako swět dawa. Waša wutroba so njeztróžej ani so njeztrachuj.

 Phil. 4, 7.
- 28. Wy sće słyšeli, zo ja wam prajił sym: Ja du tam a přińdu zaso k wam. Hdy byšće wy mje lubowali, dha byšće so wjeselili, zo prajił sym: Ja du k Wótcej; přetož mój Wóćez je wjetši, dyžli ja.

 St. 10, 20.
- 29. A nětk sym ja wam to prajil, prjedy dyžli so stanje, zo, hdyž so stać budže, wy byšće wěrili.
- 30. Ja dale njebudu wjele wjazy z wami rěčeć; přetož fěršta teho swěta dźe a nima ničo na mni; St. 12, 31.
- 31. Ale zo by tón swět póznał, zo ja teho Wótca lubuju a tak činju, kaž mi Wóćez poručił je. Poztańće a dźimy wotsal.

 St. 10, 18.

Napominanje k wobstajnosći we wěrje, lubosći a sćerpliwosći.

Tekst na 1. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- [Ja sym prawy winowy pjeńk, a mój Wótc je winicar.
- 2. Kóždu winowu hałozu na mni, kotraž płoda njenjese, budźe wón preč wzać; a kóždu, kotraž płód njese, budźe wón čizćić, zo by wjazy płoda pšinjesła.
- 3. Wy sće nětk čisći teho słowa dla, kotrež ja k wam rěčał sym.
- 4. Wostańće w mni, a ja we was. Runje jako ta hałoza žaneho płoda njemóže přinjesć sama wot sebje, chiba zo wostanje při winowym pjeńku, tak tež wy nic, chiba zo wostanjeće w mni.
- 5. Ja sym tón winowy pjeńk, wy sće te hałozy; štóž wostanje w mni a ja w nim, tón přinjese wjele płoda; přetož bjeze mnje njemóžeće ničo činić. 2 Kor: 3,5.
- 6. Štóž w mni njewostanje, tón budźe preč ćisnjeny jako hałoza a wuschnje; a woni zezběraju je a ćisnu je do wohenja a dyrbja so spalić. Ez. 15, 4. Mat. 3, 10.
- 7. Wostanjeće-li w mni a jeli zo moje słowa we was wostanu, budźeće prosyć, štož chceće, a budźe so wam dostać. Mat. 7, 7. St. 21, 22. Mark. 11, 24. Luk. 11, 10.
- W tym budźe mój Wótc česćeny, zo byšće wjele płoda přinjesli a byli moji wučomnicy.

- 9. Jako mje mój Wótc lubuje, tak lubuju ja was tež. Wostańće we mojej lubosći.
- 10. Budźeće-li moje přikaznje dźeržeć, dha wostanjeće w mojej lubosći, runje jako ja swojeho Wótca přikaznje zachowam a wostanu we jeho lubosći.]
- 11. To rěču ja k wam, zo by moja wjeselosć we was wostała a waša wjeselosć dopjelnjena była.
- 12. To je moja přikaznja, zo byšće so bjez sobu lubowali, runje jako ja was lubuju. St. 13, 34. Mark. 12, 31. 1 Jan. 4, 21.
- 13. Nichtó nima wjetšeje lubosće, dyžli tu, hdyž wón swoje žiwjenje za swojich přećelow wostaji. St. 3, 18.
- 14. Wy sće moji přećeljo, hdyž činiće, štož ja wam pšikazuju. St. 8, 31.
- 15. Ja wjazy njepraju, zo wy wotročcy sće; přetož wotročk njewě, što jeho knjez čini. Wam pak sym ja prajił, zo přećeljo sće přetož wšitko, štož sym wot swojeho Wótca słyšał, sym ja wam k wědźenju sčinił.
- 16. Wy mje njejsće wuzwolili ale ja sym was wuzwolił a postajił, zo byśće wy šli a płód přinjesli, a zo by waš płód wostał, tak zo štož byšće Wótca prosyli w mojim mjenje, zo by wón wam to same dał.

 Mat. 28, 19.

Sćenje na njedželu Lätare.

- 17. [To pšikazam ja wam, zo so bjez sobu lubujeće.
- 18. Hdyž was swět hidźi, dha wěsće, zo mje prjedy, dyžli was, hidźił je. St.

7,7.

- 19. Hdy byšće wy wot swěta byli, dha by swět to swoje lubował; dokelž pak wot swěta njejsće, ale ja sym was wot swěta wuzwolił, teho dla hidźi was tón swět.

 1 Jan. 4, 5. Jan. 17, 14.
- 20. Spomńće na to słowo, kotrež ja wam prajił sym: Wotročk njeje wjetši, dyžli jeho knjez. Su-li mje pšezćěhali, dha budźa was tež přesćěhać; su-li moje słowo dźerželi, dha budźa waše tež dźeržeć. *Mat. 10, 24. Luk. 6, 40. Jan. 13, 16.*
- 21. Ale to budźa wam wšitko činić mojeho mjena dla; dokelž woni teho njeznaja, kiž mje pósłał je. St. 16, 3.
- 22. Hdy bych ja njepřišol a jim to njeprajil, dha bychu žaneho hrěcha njeměli. Nětk pak njemóža z ničim swój hrěch zamolwić.
- 23. Štóž mje hidźi, tón hidźi tež mojeho Wótca.
- 24. Hdy bych ja te skutki nječinil bjez nimi, kotrež žadyn druhi činil njeje, dha bychu žaneho hrěcha njeměli. Nětk pak su je widžili, a tola hidža wobeju, mje a mojeho Wótca.

 St. 10, 37.
- 25. Ale zo by dopjelnjene było to słowo, kotrež we jich zakonju pisane steji: Woni hidźa mje bjez winy.] Ps. 35, 19. Pj. 69, 5.

Sćenje na njedželu Exaudi.

26. [Hdyž pak tón troštar přiníc budže, kotrehož ja wam pósłać budu wot Wótca, tón Duch teje wěrnosće, kiž wot Wótca wuchadža; tón budže swědčić

wote mnje. St. 14, 26. Luk. 24, 49. Jap. sk. 1, 4.

27. A wy budźeće tež swědčić; přetož wy sće wot spočatka pola mje byli. *Jap. sk. 1, 8. St. 5, 32.*

16. staw.

Wo přichodnym pšezćěhanju; Chrysta khodže k Wótcej; swj. Ducha hamće; zbóžnym wuchodu tyšnosćow; wusłyšenju modlenja; ćěkanju wučomnikow.

- 1. To sym ja k wam rěčał, zo so njebyšće pohóršowali.
- 2. Woni was budźa ze swojich zhromadźiznow wustorkać. Čas pak přińdźe, zo, štóž was mori, budźe sebi myslić, zo wón Bohu na tym słužbu čini. *Mat. 24, 9. Mark. 13, 9. Luk. 21, 12.*
- 3. A to wam budźa činić, dokelž woni ani mojeho Wótca ani mje njeznaju. *St.* 15, 21.
- 4. Ale to sym ja wam prajił, zo byšće wy, hdyž tón čas přińć budźe, teho so dopomnili, zo ja wam prajił sym. To pak wam wot spočatka njejsym prajił; přetož ja běch pola was.]

Sćenje na njedželu Cantate.

- 5. [Nětk pak du ja k temu, kiž mje póslal je; a nichtó bjez wami njewopraša mje: Hdže džeš? St. 7, 33.
- 6. Ale dokelž to k wam rěčał sym, je waša wutroba połna zrudoby.

- 7. Ale ja wam prawdu praju: Dobre wam je, zo ja tam du. Přetož hdy bych ja tam nješoł, dha by troštar k wam njepřišoł. Hdyž pak tam du, chcu jeho k wam pósłać. St. 8, 46. St. 14, 16. 26.
- 8. A hdyž tón samy přindže, budže wón tón swět štrafować hrěcha, prawdosće a suda dla:
- 9. Hrěcha dla, zo woni do mnje njewěrja;
- 10. Prawdosće dla, zo ja du k swojemu Wótcej, a wy mje dale njewidźiće;
- 11. Suda dla, zo tón fěršta teho swěta sudženy je. St. 12, 31. St. 14, 30.
- 12. Ja wam hišće mam wjele prajić, ale wy je nětk njemóžeće znjesć. *1 Kor.* 3, 1.
- 13. Hdyž pak tamny, tón Duch teje wěrnosće, přiníc budže, tón budže wam do wšeje wěrnosće puć pokazać. Přetož wón njebudže sam wot sebje rěčeć; ale štož słyšeć budže, to budže wón rěčeć; a štož pšichodne je, budže wam připowědać.
- 14. Tón samy budže mje překrasnić; přetož wot mojeho budže jo wzać a wam připowědać.
- 15. Wšitko, štož Wótc ma, to je moje; teho dla sym ja prajił, zo wón jo budźe wot mojeho wzać a wam připowědać.]

Sćenje na njedželu Jubilate.

- 16. [Po matłej chwili njebudźeće wy mje widźeć; a pak po małej chwili budźeće mje widźeć; dokelż ja du k Wótcej. St. 7, 33. St. 13, 33.
- 17. Tuž dźachu někotři wot jeho pósłow bjez sobu: Što to je, zo wón

- nam praji: Po małej chwili njebudźeće wy mje widźeć, a pak po małej chwili budźeće mje widźeć, a dokelž ja du k Wótcej?
- 18. Teho dla dźachu woni: Što je to, zo praji, po małej chwili? My njewemy, što wón reči.
- 19. Tuž spózna Jezus, zo jeho prašeć chcychu, a dźeše k nim: Wot teho wy so bjez sobu woprašujeće, zo sym rjeknył: Po makłej chwili njebudźeće wy mje widźeć, a pak po małej chwili budźeće mje widźeć.
- 20. Zawěrnje, zawěrnje, ja praju wam: Wy budźeće płakać a žałosćić, ale swět so budźe wjeselić; wy pak budźeće zrudni, ale waša zrudoba budźe so do wjesela pšewobroćić. Ps. 30, 12.
- 21. žónska, hdyž porodźuje, ma zrudobu, přetož jejna štunda je přišła; hdyž pak džěćo porodžiła je, njezpomni wona wjazy na tu styzknosć, teho wjesela dla, zo so čłowjek je na swět narodžił. *Jez.* 26, 17.
- 22. A wy maće tež nětko zrudobu; ale ja chcu was zaso widźeć, a waša wutroba budźe so zwjeselić, a waše wjesele nichtó njebudźe wot was preč wzać. *Jez. 35, 10.*
- 23. A na tym samym dnju njebudžeće wy mje ničo prašeć.]

Sćenje na njedželu Rogate.

[Zawěrnje, zawěrnje, ja praju wam: Sa čož wy teho Wótca prosyć budžeće w mojim mjenje, to budže wón wam dać. *Mark*, 11, 24.

24. Hač dotal njejsće wy za ničo prosyli w mojim mjenje; prošće, dha

budźeće brać, zo by so waše wjesele dopjelniło.

- 25. To sym ja k wam w přislowach rěčał. Čas pak přindźe, zo ja w přislowach wjazy z wami rěčeć njebudu, ale ja budu wam zjawnje připowědać wot mojeho Wótca.
- 26. Na tym samym dnju budžeće wy prosyć w mojim mjenje. A ja njepraju wam, zo bych teho Wótca za was prosyć chcył;

 St. 14, 20.
- 27. Přetož wón sam, tón Wóćez, lubuje was, dokelž wy mje lubowali a wěrili sće, zo ja wot Boha wušoł sym. St. 14, 21. St. 17, 8. 25.
- 28. Ja sym wot Wótca wušoł a přišoł do swěta; zaso wopušću tón swět a du k Wótcej.

 St. 13, 3.
- 29. Džachu k njemu jeho wučomnicy: Hlaj, nětk rěčiš ty zjawnje a njeprajiš žaneho pšisłowa;
- 30. Nětk wěmy, zo ty wšitke wěcy wěš, a njeje ći trjeba, zo by će štó prašał. Na to wěrimy, zo ty wot Boha wušoł sy. St. 21, 17.
 - 31. Jezus wotmołwi jim: Nětk wěriće;
- 32. Hlaj, štunda přiňdže a je hižom přišła, zo so rospróšiće, jedyn kóždy k swojemu, a mje sameho wostajiće; ale ja njejsym sam, přetož tón Wótc je pola mje. Sach. 13, 7. Mat. 26, 31. Mark. 14, 27. Jan. 8, 16.
- 33. To same sym ja z wami rěčał, zo byšće w mni pokoj měli. Na swěće maće wy ćěsnozć; ale budźće dobreje nadžije, ja sym tón swět pšewinuł.) St. 14, 27. Rom. 5, 1. Eph. 2, 14. Kol. 1, 20. Jez. 35, 4.

17. staw.

Chrystusowe modlenje za so, za swojich wučomnikow, cyrkej a gmejnu.

- 1. To rěčeše Jezus a pozběhnu swojej woči k njebjesam a džeše: Wótče, ta štunda je přišła, zo by swojeho Syna překrasnił, tak zo by tež twój Syn tebje překrasnił;

 St. 11, 41.
- 2. Runje jako ty jemu móc sy dał nade wšitkim ćełom, tak zo by wón wěčne žiwjenje dał wšitkim, kotrychž ty jemu sy dał. Ps. 8, 7. Mat. 11, 27. St. 28, 18. Jan. 3, 35.
- 3. To je pak to wěčne žiwjenje, zo bychu woni tebje, Wótče, zo ty sam prawy Bóh sy, a kotrehož sy pósłał, Jezom Chrysta, póznali.
- 4. Ja sym tebje překrasnil na zemi a sym dokonjal tón skutk, kokotryž ty mi dal sy, zo bych činil; St. 4, 34.
- 5. A nětk překrasí mje ty, Wótče, w sebi samym,, z tej krasnosću, kotruž ja při tebi mějach, prjedy dyžli swět běše. St. 1, 1. 1 Pětr. 1, 20.
- 6. Ja sym twoje mjeno zjewił čłowjekam, kotrychž ty mi wot swěta dał sy. Woni běchu twoji, a ty sy jich mi dał, a woni su twoje słowo zachowali.
- 7. Nětko wjedźa, zo wšitko, štož ty mi dał sy, je wot tebje.
- 8. Přetož te słowa, kotrež ty mi dał sy, sym ja jim dał, a woni su je horje wzali a prawje póznali, zo ja sym wot tebje wušoł, a wěrja, zo ty mje pósłał sy. St. 16, 27. 30.
 - 9. Ja prošu za nich a njeprošu za swět,

ale za tych, kotrychž ty mi dał sy; přetož woni su twoji. St. 6, 37.

10. A wšitko, štož moje je, to je twoje, a štož twoje je, to je moje a ja sym w nich překrasnjeny.

St. 16, 15.

Tekst na Bože spěće. IV.

- 11. [A ja njejsym wjazy na swěće; woni pak su na swěće, a ja du k tebi. Swjaty Wótče, zdžerž tych přez swoje mjeno, kotrychž ty mi dał sy, zo bychu jene byli, runje jako my.

 St. 10, 30.
- 12. Dokelž ja pola nich běch na swěće, zdžeržach ja jich přez twoje mjeno. Kotrychž ty mi dał sy, sym ja zachował; a njeje žadyn wot nich zhubjeny, chiba to zhubjene dźećo, zo by pismo dopjelnjene było.

 Ps. 109, 8.
- 13. Nětk pak přindu ja k tebi a rěču to same na swěće, zo bychu woni w sebi měli moju wjeselosć dopjelnjenu. St. 15. 11.
- 14. Ja sym jim dał twoje słowo, a swět hidźi jich; přetož woni njejsu wot swěta, jako tež ja njejsym wot swěta.
- 15. Ja njeprošu, zo by ty jich wot swěta wzał, ale zo by jich zdźeržał před tym złym.

 2 Thes. 3, 3.
- 16. Woni njejsu wot swěta, runje jako tež ja njejsym wot swěta.
- 17. Swjeć jich w swojej wěrnosći; twoje słowo je ta wěrnosć.] St. 8, 40.
- 18. Runje jako ty mje pósłał sy do swěta, tak pósćelu ja tež jich do swěta.
- 19. A ja so sam woswjeću za nich, zo bychu tež woni woswjećeni byli w tej wěrnosći.

 1 Kor. 1, 2. 30.

- 20. Ja prošu pak nic jeno za nich, ale tež za tych, kotřiž přez jich słowo do mnje wěrić budža, St. 20, 31. Jap. sk. 4, 32. Rom. 12, 5.
- 21. So bychu wšitcy jene byli, runje jako ty, Wótče, w mni sy a ja w tebi; zo bychu tež woni w nas jene byli, zo by swět wěrił, zo ty mje pósłał sy. Gal. 3,
- 22. A ja sym jim dał tu krasnosć, kotruž ty mi dał sy, zo bychu woni jene byli, runje jako my jene smy, St. 2, 11.
- 23. Ja w nich a ty w mni, zo bychu dokonjeni byli na jene, a tón swět póznał, zo ty mje pósłał sy a lubuješ jich, jako ty mje lubuješ.

 1 Kor. 6, 17.
- 24. Wótče, ja chcu, hdźež ja sym, zo bychu tež ći sami pola mje byli, kotrychž mi dał sy, zo bychu moju krasnosć widźili, kotruž mi dał sy; přetož ty sy mje lubował, prjedy dyžli swěta załoženje so sta.

 St. 12, 26.
- 25. Prawy Wótče, tež swět će njeznaje. Ja pak znaju će, a ći to póznaja, zo ty mje pósłał sy. St. 15, 21.
- 26. A ja sym jim twoje mjeno k wědźenju sčinił a chcu jim to dale k wědźenju sčinić, zo by ta lubosć, z kotrejž ty mje lubuješ, była w nich a ja w nich.

Chrystusowe ćerpjenje w zahrodźe, před Kajphasom a Pilatom.

- 1. Jako Jezus to same běše rěčał, wuńdźe wón won ze swojimi wučomnikami přez rěku Kidron, hdźež běše zahroda; do teje dźěše wón a jeho wučomnicy. Mat. 26, 36. Mark. 14, 32.
- 2. Judaš pak, kiž jeho přeradži, wjedžeše tež to město; přetož Jezus zhromadžeše so tam husto ze swojimi wučomnikami.

 Luk. 21, 37.
- 3. Jako teho dla Judaš běše k sebi wzał tu syłu z tymi słužomnikami tych wyšich měšnikow a Farizejskich, přińdźe wón tam ze swěcami, z lampami a z brónju.

 Mat. 26, 47.
- 4. Jako pak Jezus wšitko wjedźeše, štož so jemu stać budźe, wuńdźe wón a dźeše k nim: Koho pytaće wy?
- 5. Woni wotmołwichu jemu: Jezusa Nacarenskeho. Jezus dźeše k nim: Ja sym. Judaš pak, kiž jeho přeradźi, steješe tež při nich.
- 6. Jako pak wón k nim dźeše: Ja sym! stupichu woni z wopječizu a panuchu na zemju dele.

 St. 6, 20.
- 7. Tuž prašeše wón jich zaso: Koho pytaće? Woni pak dźachu: Jezusa Nacarenskeho.
- 8. Jezus wotmołwi: Ja sym wam prajił, zo ja sym. Jeli zo teho dla mje pytaće, dha wostajće tych na pokoj.
- 9. (So by to słowo dopjelnjene było, kotrež wón praji: Ja njejsym žaneho wot tych zhubił, kotrychž ty mi dał sy.) St.

17, 12.

- 10. Siman Pětr pak, dokelž mječ měješe, wućahnu wón jón a rubnu na wyšeho měšnika wotročka a wotća jemu jeho prawe wucho. A temu wotročkej rěkachu Malchus.

 Mat. 26, 51.
- 11. Tuž dźeše Jezus k Pětrej: Tykń swój mječ do nóžnjow. Njedyrbjał ja tón kelich pić, kotryž mi mój Wótc dał je?
- 12. Ta syła pak a wyši hejtman a służomnicy tych Židow wzachu Jezusa a zwjazachu jeho, *Mat. 26, 57. Mark. 14, 53. Lul. 22, 54.*
- 13. A wjedźechu jeho najprjedy k Hannasej; přetož tón běše Kajphasowy pšichodny nan, kotryž to lěto wyši měšnik běše.

 Mat. 26. 57.
- 14. Kajphas pak bě tón samy, kiž běše Židam radžił, zo by derje było, zo by jedyn čłowjek za lud skóncowany był. *St.* 11, 50.
- 15. Šiman Pětr pak džěše za Jezusom a druhi wučomnik. A teho sameho wučomnika znaješe wyši měšnik, a wón zańdže z Jezusom do hroda teho wyšeho měšnika.
- 16. Pětr pak steješe wonkach před durjemi. Tuž wuńdźe tón druhi wučomnik, kotrehož wyši měšnik znaješe, a poryča z wrótnicu a wjedźeše Pětra nutř.

 Mat. 26, 69.
- 17. Tuž dźeše ta dźowka, ta wrótnica, k Pětrej: Njejsy ty tež teho čłowjeka wučomnik? Wón dźeše: Ja njejsym.
- 18. Wotročcy a służomnicy pak stejachu tam a běchu sebi wuhle rosžehlili; přetož zyma běše a wohrěwachu so. Pětr pak běše pola nich, steješe a wohrěwaše so.

- Ale wyši měšnik wopraša Jezusa wo jeho wučomnikow a wo jeho wučbu.
- 20. Jezus wotmołwi jemu: Ja sym zjawnje rěčał před swětom. Ja sym kóždy čas wučił w šuli a w templu, hdźež wšitcy židźi hromadu pšikhadźuju, a njejsym ničo w potajnym rěčał. St. 7, 14. 26. Luk. 2, 46. St. 4, 14.
- 21. Što mje wo to prašeš? Prašej tych, kiž słyšeli su, što ja k nim sym rěčał; hlaj, ći sami wjedźa, što ja rěčał sym.
- 22. Jako wón pak to praješe, da Jezusej jedyn bjez tymi słužomnikami, kiž pódla steješe, pliztu a dźeše: Směš ty wyšemu měšnikej tak wotmołwić? 1 Kral. 22, 24.
- 23. Jezus jemu wotmołwi: Sym ja złe recał, dha wopokaż, zo złe je; sym-li pak prawje recał, coho dla bijes mje?
- 24. (Hannas pak běše jeho zwjazaneho k wyšemu měšnikej Kajphasej póslał.)
- 25. Šiman Pětr pak stejo wohrěwaše so. Tuž dźachu woni k njemu: Njejsy tež ty jedyn wot jeho wučomnikow? Wón prěješe pak a dźeše: Ja njejsym. *Mat.* 26, 58. 69. *Mark.* 14, 54. *Luk.* 22, 55.
- 26. Praji teho wyšeho měšnika wotročk jedyn, přećel teho sameho, kotremuž Pětr běše wucho wotćal: Njewidźich ja će w zahrodźe při nim?
- 27. Pětr pak zaso prěješe. A hnydom zaspěwa kapon.
- 28. Tuž wjedźechu woni Jezusa wot Kajphasa před sudnu chěžu. A běše rano. Woni pak njeňdžěchu do sudneje chěže, zo bychu nječisći njebyli, ale to jutrowne jehnjo jěsć směli. *Mat. 27, 2.*

- Mark. 15, 1. Luk. 23, 1.
- 29. Tuž wuńdźe Pilatus k nim a dźeše: Kajku skóržbu maće wy na teho čłowjeka?
- 30. Woni wotmołwichu a dźachu k njemu: Hdy by tutón złóstnik njebył, my njebudźichmy jeho ći podali.
- 31. Tuž dźeše Pilatus k nim: Dha wzmiće wy jeho a sudźće jeho po swojim zakonju. Ale ći židźi dźachu k njemu: My njesměmy nikoho skóncować; St. 19, 6.
- 32. So by dopjelnjene było to słowo Jezusowe, kotrež praješe, jako wón zjewi, kajkeje smjerće wón wumrjeć budźe. *Mat. 20, 19. Mark. 10, 33. Luk. 18, 32.*
- 33. Pilatus teho dla zańdźe zaso do sudneje cheże a zawoła Jezusa a dźese k njemu: Sy ty tych židow kral? *Mat. 27,* 11.
- 34. Jezus wotmołwi jemu: Rěčiš ty to sam wot sebje, abo su to ći druzy powjedali wote mnje?
- 35. Pilatus wotmołwi: Sym dha ja Žid? Twój lud a wyši měšnicy su tebje mi podali; što sy ty zawinował?
- 36. Jezus wotmołwi: Moje kralestwo njeje wot teho swěta. Hdy by moje kralestwo wot teho swěta było, dha bychu moji słužomnicy wo njo wojowali, zo bych ja Židam podaty njebył; ale nětk moje kralestwo njeje wot tudy. St. 6, 15.
- 37. Tuž dźeše Pilatus k njemu: Dha sy ty tola kral? Jezus wotmołwi: Ty jo prajiš, ja sym kral. Ja sym so na to narodźił a sym na to na swět přišoł, zo bych prawdźe swědčił. Kóždy, štóž z prawdy je, tón posłucha na mój hlós. 1

Tim. 6, 13.

- 38. Rjeknu Pilatus k njemu: Što je prawda? A jako wón to wurjeknu, wuńdźe wón zaso k židam a dźeše k nim: Ja njenamakam žaneje winy na nim. Mat. 27, 23. Mark. 15, 14. Luk. 23, 14.
- 39. Wy maće pak wašnje, zo bych wam jeneho na jutry pušćił; chceće dha, zo bych wam tych Židow krala pušćił? *Mat.* 27, 15.
- 40. Woni pak zawołachu zaso wšitcy a dźachu: Nic teho, ale Barabbasa pušć. Barabbas pak běše mordar. *Mat.* 27, 20. *Mark.* 15, 11.

19. staw.

Chrystusowe krjudowanje, krónowanje, křižowanje, smjerć a pohrjebanje.

- 1. Pilatus wza tehdy Jezusa a šwikaše jeho. *Mat.* 27, 26. *Mark.* 10, 34. St. 15, 15. *Luk.* 23, 22.
- 2. A wojacy naplećechu ćernjowu krónu a stajichu ju na jeho hłowu a wodźechu jeho z purpurzkim mantelom, *Mat.* 27, 29.
- 3. A dźachu: Budź poztrowjeny, kralo tych židow! a dawachu jemu plizty. Mat. 26, 67.
- 4. Tuž wuńdźe zaso Pilatus won a dźeše k nim: Hlajće, ja jeho k wam won wjedu, zo byšće póznali, zo ja na nim žaneje winy njenamakam. St. 18, 38.
- 5. Tuž dźeše Jezus won a njeseše ćernjowu krónu a purpurzku drastu. A

- wón dźeše k nim: Hlajće, kajki to čłowjek!
- 6. Jako pak ći wyši měšnicy a jich słužomnicy jeho widžichu, wołachu woni a prajachu: KšiLuk. 23, 18. žuj, křižuj! Pilatus rjeknje k nim: Wzmiće wy jeho a kšižujće jeho; přetož ja njenamakam žaneje winy nad nim.
- 7. Ći židźi wotmołwichu jemu: My mamy kaznju, a po tej našej kazni dyrbi wón wumrjeć; přetož wón je so sam Boži Syn činił. 3 Mójz. 24, 15. 5 Mójz. 18, 20.
- 8. Jako pak Pilatus to słowo słyšeše, boješe wón so hišće bóle;
- 9. A zańdźe zaso nutř do sudneje chěže a dźeše k Jezusej: Z wotkal sy ty? Ale Jezus njeda jemu žaneho wotmołwjenja. St. 18, 33.
- 10. Tuž dźeše Pilatus k njemu: Njeryčiš ty zo mnu? Njewěš ty, zo ja móc mam će křižować, a mam móc će pušćić? St. 18, 39.
- 11. Jezus wotmołwi: Ty by žaneje mocy na mni njeměł, hdy by ći z wjercha data njebyła; teho dla tón, kiž mje tebi podał je, tón ma wjetši hrěch.
- 12. Wot teho časa pytaše Pilatus, kak by jeho pušćił. Či Židźa pak wołachu a dźachu: Pušćiš ty teho, dha ty khěžorowy přećel njejsy; přetož, štóž so kral čini, tón so chěžorej pšećiwi.
- 13. Jako pak Pilatus to słowo słyšeše, wjedźeše wón Jezusa won a synu so na sudny stoł, na tym měsće, kotremuž rěkaju z kamjenjemi wysocy posadźene, po hebrejskej rěči pak Gabbatha.

Tekst na ćichi pjatk. III.

- 14. [Běše pak dźeń teho přihotowanja k jutram a wokoło šesteje štundy. A wón rjeknu k Židam: Hlajće, to je waš kral!
- 15. Woni pak wołachu: Preč, preč z tym, křižuj jeho! Dźeše Pilatus k nim: Dyrbju ja wašeho krala křižować? Wyši měšnicy wotmołwichu: My žaneho krala nimamy, chiba jeno kejžora. Št. 6.
- 16. Tuž poda wón jeho jim, zo by křižowany był. A woni wzachu Jezusa a wjedźechu jeho preč.
- 17. A wón njeseše swój křiž a wuńdźe na to město, kotremuž rěkaju nopowišćo, po Hebrejzku pak jemu rěkaju Golgatha. *Mat. 27, 33. Mark. 15, 22. Luk. 23, 33.*
- 18. Tam křižowachu woni jeho a dweju z nim z wobeju stronow, Jezusa pak srjedźa.
- 19. Pilatus pak tež napisa napismo a staji to na křiž. Běše pak pisane: Jezus Nacarenski, kral tych židow.
- 20. To napismo lazowaše pak wjele Židow; přetož to město běše blisko při měsće, hdžež Jezus křižowany bu. A běše pisane po hebrejskej, grichizkej a laćanzkej rěči.
- 21. Tuž dźachu wyši měšnicy tych Židow k Pilatej: Njepiš: Kral tych židow; ale zo tón samy prajił je: Ja sym tych židow kral.
- 22. Pilatus wotmołwi: Śtoż sym pisał, to sym ja pisał.
- 23. Ći wojacy pak, jako Jezusa křižowali běchu, wzachu jeho drastu (a sčinichu štyri džěle, kóždemu wojakej jedyn džěl) a tu suknju. Ta suknja

- pak běše nješita, wot wjercha tkana přez cyłe.

 Mat. 27, 35. Mark. 15, 24.
- 24. Tuž dźachu woni bjez sobu: Njerosdźelmy teje, ale losujmy wo nju, čeja budźe. So by dopjelnjene było to pismo, kotrež praji: Woni su moju drastu bjez so rosdźelili a su wo moju suknju lós ćiskali. To činjachu tak ći wojacy.

 Ps. 22, 10.
- 25. Pola křiža pak steješe Jezusowa mać a jeho maćeŕna sotra, Marja, Kleophasowa mandželska, a Marja Madlena.
- 26. Jako pak Jezus swoju maćer wuhlada a teho wučomnika při njej stejo, kotrehož wón lubowaše, rjeknu wón k swojej maćeri: žónska, hlaj, to je twój syn.
- 27. Potom dźeše wón k wučomnikej: Hlaj, to je twoja mać. A wot teje sameje štundy wza ju tón wučomnik k sebi.
- 28. Potom, jako Jezus wjedźeše, zo nětk wšitko dokonjane běše, zo by to pismo dopjelnjene było, rjeknu wón: Mi so chce pić.

 Ps. 22, 16.
- 29. A tam steješe sudobjo z kisałom. Woni pak napjelnichu šwom z kisałom a wobłożichu jón z izopom a podachu jón jemu k hubje.

 Ps. 60, 23.
- 30. Jako teho dla Jezus to kisało k sebi wzał běše, dźeše wón: Dokonjane je! a pokhili hłowu a da swój duch horje.]
- 31. Židža pak, dokelž tón džeń teho přihotowanja běše, zo bychu te čěla přez sabat na křižu njewoztale (přetož tón sabatny džeń běše wulki), prošachu Pilata, zo bychu jich kosće złamane a wone dele wzate byle.

- 32. Tuž přindžechu ći wojacy a złamachu prěnjemu kosće a temu druhemu, kiž z nim křižowany běše.
- 33. Jako pak k Jezusej přindžechu a widžichu, zo wón hižom wumrěl běše, njezłamachu woni jemu te kosće;
- 34. Ale jedyn wot tych wojakow roskłó jemu jeho bok z lebiju, a hnydom krej a woda wuńdźe.
- 35. A kiž to widźił je, tón jo wobswedči, a jeho swedčenje je werne; a tón samy we, zo won prawdu reći, zo byśće też wy werili.
- 36. Přetož tajke je so stalo, zo by to pismo dopjelnjene bylo: Wy njedyrbiće jemu žaneje kosće złamać. 2 Mójz. 12, 46. 4 Mójz. 9, 12.
- 37. A zaso praji druhe pismo: Woni budźa widźeć, do koho su kałali. Zach. 12, 10.
- 38. Potom prošeše Pilata Jozef z Arimathije (kotryž wučomnik Jezusowy běše, ale potajny, z bojosću před židami), zo by to čělo Jezusowe směl dele wzać. A Pilatus wotpušći. Tuž přińdźe wón a wza to čělo Jezusowe dele. *Mat.* 27, 57. *Mark.* 15, 43. *Luk.* 23, 50.
- 39. Přindže pak tež Nikodemus, kotryž prjedy w nocy k Jezusej přišobě, a přinjese maru a aloe změšanu na sto puntow.

 St. 3, 2. Mat. 2, 11.
- 40. Tuž wzaštaj wonaj to ćeło Jezusowe a wobwjazaštaj jo z rubami a z wonjacymi wećami, jako Židźa wašnje maju khować.
- 41. Při tym měsće pak, hdžež wón křižowany bu, běše zahroda a w zahrodže nowy row, w kotrymž hišće nihdy nichtó njebě ležał.

42. Tam položištaj wonaj Jezusa teho dnja židowskeho přihotowanja dla, dokelž tón row blisko běše.

20. staw.

Chrystusowe horjestaće zjewjene a wobtwjerdźene w židowskim kraju.

- 1. Tych sabatow prěni dźeń, njedźelu, pak přińdźe Marja Madlena rano, jako hišće ćma běše, k temu rowu a widźi, zo tón kamjeń wot rowa běše preč wzaty. *Mat. 28, 1 Mark. 16, 1. Luk. 24, 1.*
- 2. Tuž běži wona preč a přinídže k Šimanej Pětrej a k temu druhemu wučomnikej, kotrehož Jezus lubowaše, a džeše k nimaj: Woni su teho Knjeza z rowa preč wzali, a my njewěmy, hdže su jeho položili.
- 3. Tuž wuńdźe Pětr a tón druhi wučomnik a přińdźeštaj k rowu. *Luk.* 24, 12.
- 4. Wonaj pak wobaj běžeštaj hromadźe; ale tón druhi wučomnik běžeše prjedy, khětzišo dyžli Pětr, a přińdźe najprjedy k rowu;
- 5. A nachili so nutř a wuhlada te ruby ležo; nutř pak njezańdźe.
- 6. Tuž přindže Šiman Pětr za nim a zandže do rowa a widžeše te ruby položene,
- 7. A tón pótny rub, z kotrymž jeho hłowa běše wobwjazana była, nic pódla tych rubow połoženy, ale na stronje hromadu zawaleny, na wosebnym měsće. *St.* 11, 44.

- 8. Tuž zańdźe tež tón druhi wučomnik nutř, kiž bě najprěniši k rowu přišoł, a widźeše a wěrješe jo;
- 9. Přetož wonaj hišće njewědźeštaj pismo, zo wón wot morwych stanuć dyrbješe.
- 10. Tuž dźeštaj taj wučomnikaj zaso preč k temu swojemu.

Tekst na 2. swjedźeń jutrow. lII.

- 11. [Marja pak steješe před rowom a płakaše wonkach. A płačo pohlada nutř do rowa,
- 12. A wuhlada dweju jandźelow w běłej drasće sedźo, jeneho k hłowam a druheho k noham, hdźež to ćeło Jezusowe běše ležało.

 Mat. 28, 5. 6. Mark. 16.5.
- 13. A taj samaj dźeštaj k njej: Zónska, što płačeš? Wona dźeše k nimaj: Woni su mojeho Knjeza preč wzali; a ja njewěm, hdźe su jeho połožili.
- 14. A hdyž to wuryča, wobroći wona so zady a wuhlada Jezusa stejo, njewědźeše pak, zo by Jezus był. *Mat.* 28, 9. *Mark.* 16, 9.
- 15. Rjeknu Jezus k njej: Zónska, što płačeš? Koho pytaš ty? Wona pomysliše sebi, zo je zahrodnik, a dźeše k njemu: Knježe, sy ty jeho preč njesł, dha powjes mi, hdźe sy jeho połožił? dha chcu jeho wzać.
- 16. Rjeknu Jezus k njej: Marja! Wona so wobroći a dźeše k njemu: Rabbuni! to je: mištrje.
- 17. Rjeknu Jezus k njej: Njedotká so mje; přetož ja hišće njejsym horje ztpił k

- swojemu Wótcej. Dźi pak k mojim bratram a praj jim: Ja du horje k swojemu Wótcej a k wašemu Wótcej, k swojemu Bohu a k wašemu Bohu.

 Ps. 22, 23.

 Hebr. 2, 11. 12.
- 18. Marja Madlena přinádže a připowědaše to tym wučomnikam, zo je teho Knjeza widžiła a zo wón to k njej prajił je.)

Tekst na njedželu Quazimodogeniti. III.

- 19. [Na wječor pak teho sameho dnja, kiž prěni běše po sabaće, jako wučomnicy zhromadźeni a durje zanknjene běchu, z bojosću před židami, přindže Jezus a stupi srjedža a džeše k nim: Měr budž z wami!

 Luk. 24, 36.
- 20. A hdyž to prajił běše, pokaza wón jim swojej rucy a swój bok. Tuž zwjeselichu so ći wučomnicy, zo teho Knjeza widźichu.

 1 Jan.1, 1.
- 21. Teho dla dźeše Jezus zaso k nim: Měr budź z wami! Kaž mje mój Wótc pósłał je, tak pósćelu tež ja was. *Jez.* 61, 1. Jan. 17, 18.
- 22. A jako to prajił běše, dunu wón na nich a dźeše k nim: Wzmiće teho sw-jateho Ducha!
- 23. Kotrymž wy hrěchi wodaće, tym su wodate; a kotrymž wy je zdźeržiće, tym su zdźeržane.] *Mat. 16, 19. St. 18,* 18.

Sćenje na njedželu Quazimodogeniti.

- 24. [Tomaš pak, wot tych dwanaće jedyn, kotremuž Didimus rěkaju, njeběše při nich, jako Jezus přindze.
- 25. Dha dźachu ći druzy wučomnicy k njemu: My smy teho Knjeza widźili. Wón pak dźeše k nim: Jeli zo ja we jeho rukomaj njewidźu te hozdźaze błuzny a njetyknu swój porst do tych hozdźazych błuznow a njepołožu swoju ruku do jeho boka, dha njebudu wěrić. St. 19, 34.
- 26. A po tydźenju běchu jeho wučomnicy zaso nutřkach a Tomaš z nimi. Tuž přińdźe Jezus, jako durje zanknjene běchu, a stupi srjedźa a dźeše: Měr budź z wami! Št. 19.
- 27. Potom dźeše wón k Tomašej: Tykń sem swój porst a wohladaj mojej rucy; a podaj sem swoju ruku a połož ju do mojeho boka; a njebudź njewerjazy, ale budź werjacy.
- 28. Tomaš pak wotmołwi a dźeše k njemu: Mój Knježe a mój Božo! 1 Kral. 18, 39.
- 29. Dźeše Jezus k njemu: Dokelž mje widźił sy, Tomašo, dha wĕrišty. Zbóžni su ći, kiž njewidźa a wšak wĕrja.]
- 30. Tež wjele druhich zejchow činješe Jezus před swojimi wučomnikami, kotrež w tych knihach njejsu wopisane.
- 31. Te su pak wopisane, zo byšće wěrili, zo Jezus je Chrystus, tón Syn Boži, a zo byšće přez tu wěru žiwjenje měli we jeho mjenje.

 1 Jan. 5, 13.

21. staw.

Chrystusowe horjestaće zjewjene w Galilejzkim kraju.

- 1. Potom zjewi so Jezus zaso tym wučomnikam při Tiberiaskim morju. Wón so pak tak zjewi:
- 2. Hromadźe běchu Šiman Pětr a Tomaš, kotremuž rěkaju Didimus, a Nathanael z Kany Galilejskeje a taj synaj Zebedeowaj a druhaj dwaj jeho wučomnikaj.
- 3. Šiman Pětr dźeše k nim: Ja chcu hić ryby łowić. Woni dźachu k njemu: Dha tež my chcemy z tobu hić. Tuž wuńdźechu a stupichu z molom do łódźe; ale w tej samej nocy njenałowichu woni ničo.

 Luk. 5, 5.
- 4. Jako pak nětk rano běše, steješe Jezus na brjozy; ale ći wučomnicy njewědźachu, zo by Jezus był. St. 20, 14. Luk. 24, 16.
- 5. Džeše Jezus k nim: Džeči, nimaće ničo jesć? Woni jemu wotmołwichu: Ničo.
- 6. Wón pak dźeše k nim: Přestrějće syć na prawy bok łódźe, dha budźeće namakać. Na to přestrěchu a njemóžachu ju dale ćahnyć, wjele rybow dla. *Luk. 5,*
- 7. Tuž dźeše tón wučomnik, kotrehož Jezus lubowaše, k Pětrej: Jako Šiman To je tón Knjez. Pětr słyšeše, zo tón Knjez je, wopasa wón so z košlu (přetož wón běše nahi) a pušći so do morja.
- 8. Ći druzy wučomnicy pak přińdźechu na łódźi (přetož woni

- njeběchu daloko wot zemje, ale něhdže pola dweju sto łohćow), a ćahachu syć z rybami.
- Jako pak na zemju běchu wustupili, widžichu woni wuhle kładžene a ryby na nje połožene a chlěb.
- 10. Dźeše Jezus k nim: Přinjesće sem wot tych rybow, kotrež sće nětk nałowili.
- 11. Šiman Pětr stupi dele a wućeže syć na suche; ta běše połna wulkich rybow, połdra sta a tři. A hač runje jich tak wjele běše, dha so wšak syć njerostorže.
- 12. Dźeše Jezus k nim: Pójće, wobjedujće. Nichtó pak bjez tymi wučomnikami njezwaži so jeho woprašeć: Štó sy ty? přetož woni wědźachu, zo tón Knjez běše.
- 13. Tuž přindže Jezus a wza tón chlěb a da jón jim, teho runja tež ryby.
- 14. To je nětk k třećemu, zo Jezus so zjewi swojim wučomnikam, po tym jako wón stanył bě wot morwych.

Tekst na njedželu Mizericordias Domini. lII.

- 15. [Jako pak powobjedowali běchu, dźeše Jezus k Šimanej Pětrej: Šimanje Jonasowy, lubuješ ty mje wjazy, dyžli ći? Wón dźeše k njemu: Haj, Knježe, ty wěš, zo ja će lubuju. Rjeknu wón k njemu: Pas moje jehnjata.
- 16. Dźeše wón zaso z noweho k njemu: Šimanje Jonasowy, lubuješ mje? Wón dźeše k njemu: Haj, Knježe, ty wěš, zo ja će lubuju. Rjeknu wón k njemu: Pas moje wowcy. Jap. sk. 20, 28. 1 Pětr. 5, 2. 4.

17. K třećemu dźeše wón k njemu: Šimanje Jonasowy, lubuješ mje? Pětr bu zrudny, zo wón k třećemu jemu praješe: Lubuješ mje? a dźeše k njemu: Knježe, ty wěš wšitke wěcy, ty wěš, zo ja će lubuju. Džeše Jezus k njemu: Pas moje wowcy.]

Sir. 42, 19.

Tekst na njedželu Jubilate. III.

- 18. [Zawěrnje, zawěrnje, ja praju ći: Jako ty młódši běše, wopasowaše ty so sam a dźeše, hdźež chcyše; hdyž pak ty stary budźeš, budźeš ty swojej rucy přestrěć a druhi budźe će wopasować a powjedźe tebje, hdźež nochzeš. 2 Pētr. 1, 14.
- 19. To pak praješe wón na wopokazanje, z kajkej smjerću wón Boha chwalić budže. A jako wón to prajił bě, džeše wón k njemu: Pój za mnu!
- 20. Pětr pak so wobroći a wuhlada teho wučomnika za nim chodźo, kotrehož Jezus lubowaše, kiž tež na jeho brózće za wječerju ležał bě a rjeknyl: Knježe, kotry je twój přeradnik? St. 13, 23.
- 21. Hdyž Pětr teho widžeše, džeše wón k Jezusej: Knježe, što pak tón dyrbi?
- 22. Jezus dźeše k njemu: Jeli zo ja chcu, zo wón wostanje, hač ja přińdu, što to tebje nastupa? Pój ty za mnu!
- 23. Tuž wuńdźe ta ryč bjez bratrami: Tón wučomnik njewumrje. A Jezus njepraješe k njemu: Wón njewumrje;

ale: jeli zo ja chcu, zo wón wostanje, hač ja přińdu, što to tebje nastupa?]

- 24. To je tón wučomnik, kiž wot tych wěcow swědči a je to wopisał. A my wěmy, zo jeho swědčenje wěrne je.
- 25. Hišće tež wjele druhich wězow je, kotrež Jezus je činił, wot —zo swět tych knihow njeby wopšikotrychž, hdy by dyrbjało jene za druhim pisane być, mam ja za to, zo swět tych knihow njeby wopřijał, kiž bychu napisane byłe. (Hamjeń.)

 St. 20, 30.

Druhi dźėl ewangelija swj. Lukaša, skutki swjatych japoštołow.

Prěni staw.

Chrysta k njebjuztpiće. Matthiasowe powołanje k japoštołzkemu zaztojnztwu.

Tekst na Bože spěće. III.

- 1. [Prěńšu ryč sym ja derje sčinił, luby Theophile, wot wšitkeho teho, štož Jezus je započał činić a tež wučić,
- 2. Hač do teho dnja, hdyž wón horje wzaty bu, jako tym japoštołam (kotrychž wón wuzwolił běše) přikaznju dał bě přez swjateho Ducha,
- 3. Kotrymž wón tež po swojim ćerpjenju so žiwy zjewił běše přez wšelke wopokazanje a da so jim widźeć na štyrcyći dnjow a rěčeše z nimi wot Božeho kralestwa. Luk. 17, 20. 21. Rom. 14, 17.
- 4. A jako jich zhromadźił běše, přikaza wón jim, zo bychu z Jerusalema njechodźili, ale čakali na Wótcowe slubjenje, kotrež (dźeše wón) sće słyšeli wote

mnje. Luk. 24, 49. Jan. 15, 26

- 5. Přetož Jan je z wodu křćil; ale wy dyrbiće ze swjatym Duchom křćeni być, nic dolho po tych dnjach.

 3. 11. Mark. 1, 8. Łuk. 3, 16. Jap. zk. 2, 2. St. 11, 16. St. 13, 24. St. 19, 4.
- 6. Ći pak, kiž hromadu přišli běchu, prašachu jeho a dźachu: Knježe, budźeš ty na tón čas zaso postajić Israelske kralestwo?

 Luk. 24, 21
- 7. Wón pak dźeše k nim: Wam njesłuša wjedźić čas abo štundu, kotruž tón Wóćez do swojeje mocy sam połožił je;
- 8. Ale wy budźeće tu móc teho swjateho Ducha dostać, kotryž na was přińć budźe, a budźeće moji swědkojo nic jeno we Jerusalemje, ale tež w cyłym židowskim a Samariskim kraju a hač do kónca zemje.
- 9. Jako wón to běše prajił, bě wón horje zběhnjeny, zo woni to widźichu, a mróčel wza jeho před jich wočomaj preč. *Mark.* 16, 19. Luk. 24, 51

- 10. A jako woni za nim hladachu w jeho horjeztpiću do njebjes, hlaj, tuž steještaj při nich dwaj muskaj w bělej drasće,

 Luk. 24, 4: Jan. 20, 12.
- 11. Kotrajž tež dźeštaj: Wy Galilejzzzy mužojo, što wy stejo do njebjes hladaće? Tón Jezus, kiž je wot was horje wzaty do njebjes, budźe tak přińć, kaž jeho widźili sće k njebjesam horje ztpić.] Luk. 21, 27. 1 Thes. 4, 16.
- 12. Tehdy wróćichu so woni do Jerusalema, z hory, kotrejž rěkaju wolijowa hora, kotraž je blisko při Jerusalemje a leži sobotny puć wot města.

 Luk. 24, 50. 51. 52.
- 13. A jako běchu nutř zašli, džěchu woni horje na łubju, hdžež přebywachu Pětr a Jakub, Jan a Handrij, Philipp a Tomaš, Bartrom a Matthej, Jakub, Alfeowy syn, a Šiman želotes a Judaš Jakubowy.

 Mat. 10, 2.
- 14. Ći sami wšitcy běchu stajnje zhromadženi w jenej mysli na modlitwje a próstwje, ze žonami a z Marju, tej maćerju Jezusowej, a z jeho bratrami. St. 2, 1. 422. St. 4, 24.

Tekst na njedželu Exaudi. LII.

- 15. [A w tych dnjach postanu Pětr srjedźa bjez tymi pósłami (mjenow pak teho luda běše hromadźe na sto a dwacyći) a dźeše:
- 16. Wy mužojo a bratřa, to pismo dyrbješe dopjelnjene być, kotrež prjedy prajił je tón swjaty Duch přez Dawidowy rt, wot Judaša, kiž tych wjedźeše,

- kotřiž Jezusa jimachu. Ps. 41, 10. Jan. 18, 3
- 17. Přetož wón bě bjez nas rachnowany a běše tón hamt z nami dóstał. Luk. 6, 16. 18. A tón je zwar rolu warbował za tu njeprawu mzdu a je so wobwjesył a je so srjedźa rospuknuł a wšitke swoje črjewa wukidał. Sach. 11, 13. Mat: 27, 5.
- 19. A to je zjewjene wšitkim, kiž we Jerusalemje bydla, tak zo ta sama rola mjenowana budźe po jich rěči Hakeldama, to je krwawna rola. *Mat. 27, 7.* 8.
- 20. Přetož pisane steji w pzalmzkich knihach: Jich wobydlenje dyrbi puste być a njebudže nichtó w nim bydlić a jeho bizkopztwo dyrbi druhi dostać. *Ps.* 69, 26. *Ps.* 109, 8.
- 21. Teho dla so słuša, zo wot tych mužow, kotřiž při nas byli su tón cyły čas, w kotrymž tón Knjez Jezus bjez nami je won a nutř chodźił,
- 22. Počawši wot Janoweje křćenicy hač na tón dźeń, kotryž wón wot nas horje wzaty je, jedyn bjez nimi wuzwoleny budźe, kiž by swědk jeho horjestaća z nami był.
- 23. A woni postajichu dweju, Jozepha, z mjenom Barzabasa, z přimjenom Juzta, a Matthiasa;
- 24. Modlachu so a dźachu: Knježe, kiž ty wšitkich wutroby znaješ, pokaž jeneho, kotrehož ty wuzwolił sy bjez tymaj dwěmaj, *Pj. 7,* 10.
- 25. So by dóstał tu słužbu a japoštołzki hamt, wot kotrehož Judaš je wotstupił, ducy na swoje miezto.

26. A woni losowachu nad nimaj; a lós padźe na Matthiasa, a wón bu pširachnowany k tym jědnaće japoštołam.]

Přist. 16, 33

2. Staw.

Wuleće swjateho Ducha, wot Pětra z wužitnym prědowanjom zamolwjene.

Sćenje a tekst III na swjatočničku.

- 1. [A jako tón dźeń tych swjatkow dopjelnjeny běše, běchu woni wšitcy w jenej mysli hromadźe. St. 1, 14.
- 2. A sta so nahle šumjenje z njebjes, jako mózneho wětra, a napjelni tón cyły dom, w kotrymž sedźichu.
- 3. A jazyki běchu nad nimi rosdžělene k wohladanju, jako bychu wohenjowe byłe. A wón synu so na kóždeho bjez nimi; *Mat. 3, 11. Mark. 1, 8. Luk. 3, 16.*
- 4. A buchu wšitcy połni swjateho Ducha a počachu rěčeć z druhimi jazykami, kaž jim tón Duch da wuryčeć. St. 1, 5. St. 10, 44. St. 11, 15. St. 19, 6.
- 5. Přebywachu pak židži we Jerusalemje, ći běchu bohabojazni mužojo ze wšeho luda, kiž pod njebjom je.
- 6. A hdyž so tón hłós sta, zeńdźe so ta zhromadźizna a změša so; dokelž kóždy słyšeše, zo z jeho rěču ryčachu. Št. 7. 12.
- 7. Woni pak wšitcy buchu zatorhnjeni, dźiwachu so a dźachu bjez sobu:

- Njejsu, hlaj, ći wšitcy, kiž ryča, Galilejscy?

 Št. 6.
 12.
- 8. Kaha dha zo my jich słyšimy kóždy po swojej rěči, w kotrejž narodźeni smy?
- 9. Partzzy a Medizzy a Elamitizzy a kiž my bydlimy w Mezopotamskej, Židowskej a Kappadozizkej, Pontizkej a Aziskej,
- 10. Phrigizkej a Pamphilizkej, Egyptowskej a na stronach Libizkeje, při Kirenzkej, a kotřiž my smy cuzomnicy z Roma.
- 11. Židźa a kiž smy k židowskej wěrje přistupili, Kretizzy a Arabizzy; my jich słyšimy, zo z na šimi jazykami ryča te wulke dźiwy Bože.
- 12. Woni pak wšitcy buchu zatorhnjeni a njewědźachu, na čim su, a dźachu jedyn k druhemu: Što zechce z teho być? *Št. 6.* 7.
- 13. Druzy pak so jim smějachu a džachu: Woni su so w słódkim winje wopili.]

Sćenje a tekst III na 2. swjedžeń swjatkow.

- 14. [Tuž postaže Pětr z tymi jědnaće, pozběže swój hłós a rěčeše k nim: Wy Židźa, lubi mužojo, a wy wšitcy, kiž wy we Jerusalemje bydliće, to budź wam zjewjene a zapšimńće te moje słowa z wašimaj wušomaj.
- 15. Přetož tući njejsu pjeni, jako so wam zda; dokelž nětk je tzeća štunda teho dnja;
- 16. Ale to je, štož přez profeta Joela prjedy je připowědane:

- 17. A budźe so stać w poslenich dnjach, praji Bóh, ja chcu wuleć wot mojeho Ducha na wšitko ćeło; a waši synojo a dźowki budźa weśćić, a waši młodźency budźa widźenja widźeć, a waši starši budźa sony meć; Joel. 2, 28. St. 21, 9.
- 18. Tež na mojich wotročkow a na moje dźowki chcu ja w tych samych dn-jach wot mojeho Ducha wuleć, a woni budźa wěśćić.]
- 19. A ja chcu dźiwy činić horjekach na njebju a zejchi delekach na zemi, krej a woheń a paru dymowu;
- 20. Ssłónzo budźe so přewobroćić do ćemnosće a měsaz do krwě, prjedy dyžli tón wulki a zjawny džeń teho Knjeza přińdźe;
- 21. A budźe so stać, zo kóždy, štóž so k temu mjenu teho Knjeza woła, budźe zbóžny.

 Rom. 10, 13.
- 22. Wy mužojo Israelscy, słyšće tute słowa: Jezusa Nacarenskeho, muža wot Boha bjez wami ze skutkami a dźiwami a zejchami wopokazaneho, kotrež Bóh přez njeho činješe bjez wami (kaž tež wy to sami wěsće), St. 10, 38.
- 23. Teho (z wobzanknjenej radu a z prjedywjedźenjom Božim podateho) sće wy wzali přez rucy tych njeprawych, a sće jeho pšibili a morili. St. 4, 29. Luk. 22, 22.
- 24. Teho je Bóh zbudźił, roswjazawši te bolozće teje smjerće; přetož móžno njeběše, zo wón wot njeje mohł dźeržany być.

 St. 3, 15.
- 25. Přetož Dawid praji wot njeho: Ja sym teho Knjeza kóždy čas před mojej woči ztajił; přetož wón je mi na prawicy,

- zo bych njebył hnuty; Ps. 16, 8 a.
- 26. Teho dla zwjeseli so moja wutroba a mój jazyk so zraduje; přetož moje ćěło budže wotpočować w nadžiji;
- 27. Přetož ty njebudžeš moju dušu w heli wostajić, ani tež njebudžeš dopušćić, zo by twój swjaty to zahinjenje widžił.
- 28. Ty sy mi k wědźenju činił puće teho žiwjenja, ty budźeš mje napjelnić z wjesołosću před swojim wobličom.
- 29. Wy mužojo, lubi bratřa, njech ja chroble k wam rěču wot patriarchi Dawida: Wón je wumrěł a pohrjebany, a jeho row je pola nas hač do dźensnišeho dnja.

 1 Kral. 2, 10. Jap. zk. 13, 36.
- 30. Jako nětk profeta běše a wjedźeše, zo jemu Bóh z přisahu běše slubił, zo z płoda jeho ledźbow po čěle budźe Chrystusa zbudźić a na jeho stoł sadźić; *Ps.* 89, 4 5. *Ps.* 132, 11.
- 31. Je wón to prjedy widźił a rěčał wot teho horjestawanja Khryztusoweho, zo jeho duša w heli njeje woztajena a jeho ćeło to zhniće njeje widźiło. *Ps. 16, 10. Jap. zk. 13, 35.*
- 32. Tuteho Jezusa je Bóh zbudżił, teho smy mo zoi swedkojo. St. 3, 15.
- 33. Nětk, dokelž wón přez tu prawicu Božu je powyšeny a dóstał tón slub teho swjateho Ducha wot Wótca, dha je wón to wulał, štož wy nětk widźiće a słyšiće.
- 34. Přetož Dawid njeje stupił do njebjes. Wón praji pak: Tón Knjez je prajił k mojemu Knjezej: Ssyń so k mojej prawicy, Ps. 110, 1. Mat. 22, 44. 1 Kor. 15, 25. Hebr. 1, 13.
- 35. Hač ja položu twojich njepřećelow za podnožki twojich nohow.

- 36. Tuž wjedź teho dla cyła Jzraelzka chěža zawěsće, zo Bóh tuteho sameho Jezusa, kotrehož wy sće křižowali, za Knjeza a Chrysta je postajił.
- 37. Jako woni pak to słyšachu, dźeše jim to přez wutrobu a dźachu k Pětrej a k tym druhim japoštołam: Wy mužojo, lubi bratřa, što mamy činić? St. 9, 6.

Tekst na swjedźeń swj. Trojicy. III.

- 38. [Pětr patk dźeše k nim: Čińće pokutu a dajće so kóždy křćić na to mjeno Jezom Chrysta k wodaću tych hrěchow; dha budźeće dostać tón dar teho swjateho Ducha. *Mat. 3, 2. Jap. zk.* 19. 6.
- 39. Přetož wam a wašim dźećom je so to slubjenje stało a wšitkim, kiž daloko su, kotrychž Bóh, naš Knjez, budźe powołać.]

 Joel. 2, 32.
- 40. Tež z wjele wjazy słowami wobswědči wón a napominaše jich, rjeknywši: Dajće sebi pomhać wot tych wrótnych ludži.
- 41. Kotřiž teho dla jeho slowo radži horje wzachu, su wukšćeni a buchu pšiztajeni tón samy dźeń wokoło třoch tawzynt dušow.

Tekst na 1. njedželu po swj. Trojicy. III.

42. [Woni pak wostachu wobstajni we wučbje tych japoštołow a w gmejnztwje a we łamanju teho chlěba a w próstwje. Št. 1. St. 1, 14.

- 43. Bojosć pak tež přindže na wšitkich, a sta so wjele džiwow a zejchow přez tych japoštolow.
- 44. Wšitcy pak, kotřiž wěrjachu, běchu zhromadźeni a mějachu wšitko přez jene. St. 4, 32.
- 45. A předawachu swoje kubła a žiwnosće a džělachu je bě wšitkich, za tym hač komu potrěbne běše.
- 46. A běchu wšědnje a stajnje hromadze we jenej mysli w templu, łamachu tón chlěb tam a sem w domach, wzachu jědź z wjesołosću a z pokojnozću teje wutroby;

 St. 20, 7.
- 47. Chwalachu Boha a mějachu hnadu pola cyleho luda. Tón Knjez pak přida wšědnje tej cyrkwi, kotřiž buchu zbóžni.] St. 4, 4. St. 5, 14. St. 11, 21.

3. staw.

Pětrowy dźiw na khromym a prědowanje wo Chrystusu k pokuće.

Tekst na 2. njedželu po swj. Trojicy. III.

- 1. [Pětr pak a Jan dźeštaj horje hromadźe do templa w dźewjatej štundźe, hdyž so k Bohu modlachu.
- 2. A běše jedyn muž, chromy wot swojeje maćerje žiwota hew, a da so nosyć, kotrehož sadźachu wšědnje před durje teho templa, kotrymž rěkachu te rjane, zo by prosył smilny dar wot tych, kotřiž do templa chodźachu. St. 8, 7. St. 14, 8.

- 3. Jako tón wuhlada Pětra a Jana, zo chzyštaj hić do templa, prošeše wón jeju pře smilny dar.
- 4. Pětr pak pohlada na njeho z Janom a džeše: Pohladaj na naju!
- 5. A wón na njeju pohlada, nadźiwši so, zo budźe něšto wot njeju dostać.
- 6. Pětr pak dźeše: Sslěboro a zloto ja nimam; štož pak mam, to same ći dam: W mjenje Jezom Chrysta, teho Nacarenskeho, postań a chodź! St. 14, 9, 10.
- 7. A zapšijawši jeho za jeho prawu ruku pozběže jeho. A hnydom buchu wobtwjerdźene jeho nohi a kosće; Mat. 8, 15. St. 9, 25.
- 8. A wón pozkočiwši stanu a chodźeše a dźeše z nimaj do templa, chodźeše a zkakaše a chwaleše Boha.

 Jez. 35, 6.
- 9. A wšitkón lud widźeše jeho, zo chodźeše a chwaleše Boha;
- 10. A póznachu jeho, zo wón tón běše, kotryž na jałmožinu sedźeše před tymi rjanymi durjemi teho templa; a buchu napjelnjeni ze ztrachom a z dźiwom na tym, štož so jemu stało běše.]
- 11. Jako pak so tón wustrowjeny chromy dźeržeše k Pětrej a k Janej, zběža so k njemu wšitkón lud do pšitwarka, kotremuž rěkachu Salomonowuy, a dźiwachu so. St. 5, 12.
- 12. Jako to pak Pětr widźeše, wotmołwi wón ludu: Wy mužojo Israelscy, što so temu dźiwaće? Abo što na naju hladaće, jako byłaj mój přez naju móc a zasłužbu činiłaj, zo tón chodźi?
 - 13. Bóh Abrahama, Izaaka a Jakuba,

- Bóh našich wótcow, je překrasnił swojeho Syna Jezusa, kotrehož wy sće podali a zaprěli před Pilatom, kotryž sudžeše, zo by pušćeny był. 2 Mójz. 3, 6. 15. 16. Jap. zk. 5, 30. St. 2, 23. St. 7, 52.
- 14. Wy sće pak teho swjateho a praweho zaprěli a prošešće, zo by wam tón mordar k lubosći daty był; *Mat. 27*, 20. 21. Mark. 15, 11. Luk. 23, 18. Jan. 18, 14.
- 15. Ale teho Knjeza teho žiwjenja sće wy morili, kotrehož je Bóh zbudźił wot morwych. Teho smy my swědkojo. St. 2, 24. 32. St. 4, 10. St. 10, 40. St. 13, 80. 34. St. 17, 31. Rom. 4, 24. St. 8, 11. 1 Kor. 6, 14. St. 15, 4. 15. 2 Kor. 4, 14.
- 16. A přez tu wěru na jeho mjeno je wón na tym, kotrehož wy widźiće a znajeće, wobtwjerdźił swoje mjeno; přetož ta wěra, kotraž přez njeho je, je dała temu tu połnu ztrowozć před wami wšitkimi.
- 17. Ale nětk, lubi bratřa, ja wěm, zo sće to z njewědomnozću činili, jako tež waši wyši.
- 18. Bóh pak, štož wón přez rt wšitkich swojich profetow je prjedy powědźił, zo Chrystus ćerpić ma, to je wón tak dopjelnił.
- 19. Teho dla pokućejće a wobroćće so, zo bychu waše hrěchi zahubjene byłe; *St.* 2, 38.
- 20. So by přišol čas teho wokšewjenja wot wobliča teho Knjeza, hdyž budže póslać teho, kiž wam prjedy pšipowjedany je, Jezom Chrysta, Dan. 7, 22. 27. Rom. 8, 21. Zjew. 20, 6.
- 21. Kotryž ma te njebjesa nutř wzać, hač do časa zasopoztajenja wšitkich

wěcow, kotrež Bóh rěčal je přez rt wšitkich swojich swjatych profetow, wot spočatka teho swěta.

Tekst na 4. njedželu adwenta. IV.

- 22. [Mójzas je derje k tym wótcam rěčal: Profeta budźe wam zbudźić tón Knjez waš Bóh z wašich bratrow, jako mje; teho maće wy posłuchać we wšitkim, štož wón k wam rěčeć budźe; 5 Mójz. 18, 15.
- 23. A to so budže stać, zo kóžda duša, kotraž njebudže posluchać teho sameho profeta, budže wutupjena z teho luda.
- 24. Přetož tež wšitcy profetojo wot Samuela hew a potom, kaž wjele jich je ryčało, su připowědali te same dny.
- 25. Wy sće synojo tych profetow a teho zakonja, kotryž Bóh je sčinił z našimi wótcami, ryčawši k Abrahamej: A w twojim symjenju budźa žohnowane wšitke narody teje zemje. 1 Mójz. 12, 3. St. 22, 18.
- 26. Wam je najprjedy Bóh zbudźił swoje dźećo Jezusa a jeho pósłał, zo by was žohnował, zo by so kóżdy wobroćił wot swojich złózćow.]

 St. 13, 46.

4. staw.

Japoštolow přesćěhanje, wěrjacych zhromadne modlenje, khodženje a zadžerženje.

Tekst na Bože spěće. III.

- 1. Jako wonaj pak k ludu rěčeštaj, přistupichu k nimaj ći měšnicy a teho templa hejtman a ći Sadduzejzzy, *Luk.* 22. 4. 52.
- 2. (Tych mjerzaše, zo wonaj lud wučeštaj a připowědaštaj we Jezusu to horjestaće tych morwych),
- 3. A kładzichu rucy na njeju a podachu jeju do jastwa hač do jutzišeho dnja; přetož nětk běše wječor.
- 4. Ale wjele wot tych, kotřiž to słowo słyšachu, wěrjachu; a tych muskich bu wokoło pjeć tawzyntow.

 St. 2, 47.
- 5. A sta so nazajtra, zo so zhromadźichu jich wyši a starši a pismawučeni do Jerusalema:
- 6. Hanas, tón wyši měšnik, a Kajphas, Jan a Aleksander, a kaž wjele jich běše z rodu wyšeho miěšnika; St. 5, 17. Luk. 3, 2.
- 7. A postajichu jeju bjez so a prašachu: S kajkeje mocy abo w kotrym mjenje staj wój to činiłaj? *Mat. 21, 23.*

Tekst na 3. njedželu po swj. Trojicy. IlI.

8. [Tuž rjeknu k nim Pětr, połny swjateho Ducha: Wy wyši teho luda a starši Israelscy! Luk. 12, 11.

- 9. Jeli zo mój dźens budźemój sudźenaj teje dobroty dla, kotruž mój na tym bědnym smój činiłaj, přez kotruž wón je wustrowjeny;

 Jan. 10, 32.
- 10. Dha budź wam a wšitkemu ludu Israelskemu wědomne, zo w tym mjenje Jezom Chrysta teho Nacarenskeho, kotrehož Bóh wot morwych je zbudźił, přez teho steji tón před wami strowy. St. 3, 15.
- 11. Tón samy je tón kamjeń, wot was ćeslow zaćisnjeny, kotryž różkny kamjeń je sčinjeny. *Pj. 118, 22. Jez. 28, 16. Mat. 21, 42. Luk. 20, 17. Rom. 9, 33. 1 Pětr. 2, 7.*
- 12. A njeje w žanym druhim ta zbóžnosć; tež njeje žane druhe mjeno pod njebjom date tym čłowjekam, w kotrymž my móhli zbóžni być. *Mat.* 1,21.
- 13. Woni pak pohladachu na Pětra a Jana khrobłozć a wědźachu, zo staj njewučenaj a njewuztataj čłowjekaj; tuž so dźiwachu; přetož woni jeju derje znajachu, zo staj při Jezusu byłaj.
- 14. Teho čłowjeka pak tež widźichu při nimaj stejo, kotryž běše wustrowjeny, a njemějachu ničo přećiwo rěčeć. St. 3, 8. 9.
- 15. Pšikazachu pak jimaj, zo byštaj won wustupiłaj z rady, a dźeržachu radu bjez sobu,
- 16. A dźachu: Sto chcemy tymaj člowjekomaj činić? dokelž jeju zjawny zejch, kotryž přez njeju so bě stał, wšitkim wobydlnikam we Jerusalemje je znajomny a my to zaprěć njemóžemy.
- 17. Ale zo by ta wěc dale bjez ludži njebyla rosnjesena, zakažmy jimaj

- surowje, zo byštaj wjazy wot teho mjena žadnemu čłowjekej njeprajiłaj. St. 5, 28.
- 18. A zawołachu jeju, zakazachu jimaj, zo njebystaj nihdy ničo ryčałaj ani wučiłaj we Jezusowym mjenje.
- 19. Pětr a Jan pak wotmolwištaj jim a dźeštaj: Ssudźće wy sami, hač před Bohom je prawje, zo bychmój mój was bóle posluchałaj, dyžli Boha? St. 5, 29.
- 20. Mój so wšak teho njemóžemój wostajić, zo bychmój njeryčałaj, štož smój widźiłaj a słyšałaj.
- 21. Ale woni jimaj hrožachu a pušćichu jeju a njenamakachu ničo, kak bychu jeju čwilowali, luda dla; přetož wšitcy chwalachu Boha za to, štož so běše stalo.
- 22. Přetož tón člowjek běše přez štyrcyći lět stary, na kotrymž so tón zejch teho wuztrowjenja běše stal.]

Tekst na 4. njedželu po swj. Trojicy. III.

- 23. [A jako nětk preč pušćenaj běštaj, přindzeštaj wonaj k tym swojim a připowědaštaj jim, štož jimaj ći wyši měšnicy a starši běchu prajili. St. 1, 13.
- 24. Jako woni to słyšachu, pozběžechu woni swój hłós w jenej mysli k Bohu a dźachu: Knježe, ty sy tón Bóh, kiž činił sy njebjo a zemju a morjo a wšitko, štož w nich je; 1 Mójz. 1, 1. Jez. 37, 16.
- 25. Kiž sy přez rt Dawida, swojeho wotročka, prajił. Čoho dla złobja so póhanjo, a ludźo wumysla sebi prózne ryče?

 Ps. 2, 1.

- 26. Kralojo teje zemje pšiztupja, a knježa zkładuja hromadźe radu přećiwo temu Knjezej a jeho Chrystusu.
- 27. Zawěrnje haj, woni su so zhromadžili w tutym měsće na twoje swjate džěćo Jezusa, kotrehož ty žałbował sy, Herodas a Pontius Pilatus z pohanami a z Israelskim ludom,
- 28. So bychu činili, štož twoja ruka a twoja rada je prjedy poztajiła, zo by so stało.

 St. 2. 23.
- 29. A nětk, Knježe, pohladaj na jich hroženja a daj swojim słužomnikam, zo bychu ze wšej chrobłosću twoje słowo rěčeli,

 St. 13, 46. St. 14, 3.
- 30. A rospšeztrě) swoju ruku, zo bychu wustrowjenje a zejchi a dźiwy so stałe přez to mjeno twojeho swjateho dźesća Jezusa.
- 31. A hdyž so woni běchu modlili, zarža to město, na kotrymž běchu zhromadženi; a buchu napjelnjeni wšitcy ze swjatym Duchom a ryčachu to słowo Bože z chrobłosću.] St. 2, 2. St. 16, 26.
- 32. A teje zhromadžizny tych wěrjacych běše jena wutroba a duša; a žadyn njepraješe wot swojich žiwnozćow, zo jeho su, ale wšitko mějachu přez jene.

 St. 1, 14.
- 33. A z wulkej mozu dawachu ći japoštoli swědčenje wot teho horjestaća teho Knjeza Jezusa, a běše wulka hnada nad nimi wšitkimi. St. 1, 22. St. 2, 24.
- 34. Tež njebě žadyn bjez nimi, zo by potrjebny był; přetož tak wjele hač jich běše, kotřiž role abo chěže mějachu, předachu je a přinjesechu te pjenjezy za to, štož běchu pšedali, St. 2, 45.
 - 35. Kładźechu je k noham tych

- japoštołow a rosdawachu kóżdemu, štoż jemu běše potrěbne. 5 Mójz. 15, 11.
- 36. Jozes pak, kiž wot japoštolow běše Barnabas mjenowany (to budže wukładźene: syn teho trošta), Lewita z roda, Ziprizki,
- 37. Tón měješe polo, a wón předa jo, přinjese te pjenjezy a položi je k noham tych japoštolow.

5. staw.

Ananiasa a Saphiry nahła smjerć, japoštołow jastwo a wumożenje.

- 1. Jedyn muž pak, z mjenom Ananias, ze Saphiru, swojej žonu, předa swoje kubło.
- 2. A wza něšto wot tych pjenjez, zo jeho žona wo tym wjedźeše, a přinjese někajki kus tych samych a połoži je k noham tych japoštołow.

 St. 4, 37.
- 3. Pětr pak džeše: Ananiaso, čoho dla je zatan twoju wutrobu napjelnił, zo ty zełhaš swjatemu Duchu a wotwobroćiš něšto wot tych pjenjez za kubło? *Jan.* 13, 2.
- 4. Njeje, štož sy měł, to twoje było? A jako ty jo běše pšedał, njewosta wone tež w twojej mocy? Što dha sy sebi tajku wěc w swojej wutrobje prjódkwzał? Ty njejsy čłowjekam łhał, ale Bohu.
- 5. Jako pak Ananias te słowa wusłyša, padźe wón dele a da swojeho ducha horje. A wulki strach přińdźe na wšitkich, kotřiž to słyšachu.

- 6. A ći młodźency postažechu a połožichu jeho na stronu, njesechu jeho won a pohrjebachu jeho. 3 Mójz. 10, 4. 5.
- 7. Sta so pak po chwili, něhdže po třoch štundach, dha přiúdže tež jeho žona nutř a njewědžeše, što so stało běše.
- 8. A Pětr rjeknu k njej: Powjes mi, staj wój tu rolu za tak wjele pšedałaj? A wona dźeše: Haj, za tak wjele.
- 9. Tuž dźeše Pětr k njej: Što dha staj wój so hromadźe zryčałaj, zo byštaj teho Knjeza Ducha zpytałaj? Hlaj, te nohi tych, kotřiž su twojeho muža pohrjebali, su před durjemi a budža tebje won njesć.
- 10. A hnydom padźe wona k jeho nohomaj a spušći ducha. A młodźency přińdźechu, namakachu ju morwu, wunjesechu ju a pohrjebachu ju při jeje mužu.
- 11. A wulka strachota přindže na cylu zhromadžiznu a na wšitkich, kotřiž to slyšachu.
- 12. Sta so pak přez rucy tych japoštolow wjele zejchow a dźiwow w ludu (a běchu wšitcy we jenej mysli w Salomonowym pšitwarku.
- 13. Tych druhich pak njesměše so žadyn k nim pšidać; přetož lud wjele do nich dźeržeše.
- 14. Wjele pak tych so přida, kotřiž wěrjachu do teho Knjeza, mucy a žónske); St. 2, 47.
- 15. Tak zo tych chorych na hasy won wunjesechu a kładźechu jich na posleśća a na łóżka, tak, hdy by Pětr přišoł, zo by jeho zćěn někotreho tych samych wobzćěnił.

 St. 19, 11. 12.

- 16. Tež wjele z tych wokolnych městow přindzechu do Jerusalema a přinjesechu chorych a kotřiž wot nječistych duchow běchu čwělowani; a wšitcy buchu wustrowjeni.
- 17. Wyši měšnik pak postaže a wšitcy, kotřiž z nim běchu (to běše to Sadduzejzke kezařztwo), a buchu napjelnjeni ze zawizću,

 St. 4,
- 18. A kładźechu swojej rucy na tych japoštołow a podachu jich do gmejnskeho jastwa.
- 19. Ale jandžel teho Knjeza wotewri w nocy durje teho jastwa, wuwjedže jich a rjeknu:

 St. 12,7.
- 20. Dźiće a ztupće a ryčće w templu k ludu wšitke te słowa teho žiwjenja. *Jan.* 12. 50.
- 21. Jako woni to słyšachu, dźechu woni při switanju do templa a wučachu. Přińdźe pak wyši měšnik a ći, kiž při nim běchu, zawołachu radu a wšitkich staršich tych Israelskich dźeći a pósłachu do jastwa, zo bychu woni pšiwjedźeni byli.

 St. 4, 5.
- 22. A jako ći słužomnicy tam přińdźechu, njenamakachu woni jich we jastwje a wróćichu so a připowjedachu to,
- 23. A dźachu: Jastwo my derje namakachmy zanknjene ze wšej swernozću a tych wajchtarjow wonka ztejazych před durjemi; jako my pak te same wotewrichmy, njenamakachmy žaneho nutřkach.
- 24. Jako tu ryč słyšachu tón wyši měšnik, tón hejtman teho templa a ći druzy wyši měšnicy, njezrozumichu

woni, što to z teho budźe.

- 25. Jedyn pak přinádže a připowědaše jim: Hlaj, ći mužojo, kotrychž sće do jastwa ćisli, su w templu, steja a wuča lud.
- 26. Tuž woteńdźe tón hejtman ze służomnikami a přiwjedźe jich, nic z mozu; přetož woni so luda bojachu, zo bychu kamjenjowani byli.
- 27. A jako jich běchu přiwjedli, postajichu jich před radu. A wyši měšnik prašeše jich,
- 28. A dźeše: Njejsmy my wam twjerdźe zakazali, zo byšće njewučili w tym mjenje? A hlaj, wy sće Jerusalem napjelnili z wašej wučbu a chceće teho čłowjeka krej na nas přiwjesć. St. 4, 18. St. 2, 23.
- 29. Pětr pak wotmolwi a ći japoštoli a džachu: Bóle Boha so sluša posluchać, dyžli člowjekow.
- 30. Bóh našich wótcow je zbudźił Jezusa, kotrehož wy sće skóncowali a na drjewo pójsnyli.

 St. 3, 15.
- 31. Teho je Bóh přez swoju prawicu powyšił za Knjeza a za zbóžnika, zo by Israelej dał pokutu a wodaće tych hrěchow.

 St. 2, 33.
- 32. A my smy jeho swědkojo nad tym, štož rěčimy, a tež swjaty Duch, kotrehož Bóh dał je tym, kotřiž jeho posłuchaju. Luk. 24, 418. Jan. 15, 26.
- 33. Jako woni pak to słyšachu, mjerzaše to jich we jich wutrobach a myslachu jich morić.

Tekst na 5. njedželu po swj. Trojicy. lII.

- 34. [Tuž postaže w radźe jedyn tych Farizejskich, z mjenom Gamaliel, pismawučeny, wysocy waženy před wšitkim ludom, a kazaše, zo bychu ći japoštoli na mału chwilu won wuwjedźeni byli, St. 22. 3.
- 35. A dźeše k nim: Wy mužojo Israelscy, kedźbujće na tych člowjekach, što byšće měli činić.
- 36. Před někotrymi dnjemi staže Theudas a dźeše, zo wón něšto je, a dźeržeše so k njemu na štyri sta muskich; tón je zabity, a wšitcy, kotřiž pha. nim stejachu, su rozpróšeni, zo jich žadyn wjazy njeje.
- 37. Po nim postaže Judaš Galilejski, w času teho zapisanja, a wuwjedźe wjele luda za sobu; a tón je tež kónc wzał, a wšitcy, kiž při nim stejachu, su rozpróšeni.
- 38. A nětk wam praju: Dajće pokoj tym ludžom a pušćće jich. Přetož jeli ta rada abo tón skutk wot člowjekow, dha budže zahinyć.

 Mat. 15, 13. N.t.
- 39. Jeli pak wot Boha, njebud
źeće wy to móc skazyć, zo byšće wy snadnje namakani njebyli, jako ki
ž so Bohu pšećiwja. St. 9, 5.
- 40. Tuž jemu prawo dachu a zawołachu tych japoštołow, šwikachu jich a zakazachu jim, zo bychu njerěčeli w mjenje Jezusowym, a pušćichu jich. St. 22, 19.
- 41. Woni pak z wjesolosću woteńdźechu wot wobliča teje rady, zo běchu dostojni byli, jeho mjena dla

hanibu ćerpić;

42. A njepšeztachu kóždy dźeń w templu a po chěžach wučić a prědować to ewangelion wot Jezom Chrysta.]

6. staw.

Wo zaztojnikach jałmožinow; wobzkorženje Sćepana.

Tekst na 6. njedželu po swj. Trojicy. III.

- 1. [A w tych samych dnjach, jako wučomnicy přiběrachu, sta so mórčenje wot Grichizkich napřećiwo židam, zo jich wudowy we wšědnej słužbje zapomnjene buchu.
- 2. Tuž zawołachu ći dwanaćo tu zhromadźiznu tych wučomnikow a dźachu: To so njesłuša, zo bychmy my so słowa Božeho wostajili a słužili k blidam.
- 3. Teho dla, lubi bratřa, roshladajće so po sydom mužach bjez wami, kotřiž dobru chwalbu maja a su polni swjateho Ducha a mudrosće, kotrymž tu prózu bychmy poručili;

 1 Tim. 3, 7. 8.
- 4. My pak chcemy při modlitwje a při tej službje teho slowa wostać.
- 5. A ta ryč so cyłej zhromadźiznje spodobaše; a wuzwolichu Sćepana, muża połneho wery a swjateho Ducha, a Philippa a Prochora a Nikanora a Timona a Parmena a Mikławsa Antiochizkeho, kiż k werje pnie bese.
- 6. Tych wone před japoštolow postajichu, kotřiž so modlachu a kładźechu

rucy na nich. St. 1, 24.

7. A to słowo Bože rosćeše, a tych wučomnikow we Jerusalemje bu bórzy jara wjele. Tež wjele wot tych měšnikow buchu tej wěrje poslušni.]

St. 19, 20.

Tekst na 7. njedželu po swj. Trojicy. lIII (a).

- 8. [Schćěpan pak, połny wěry a mocy, činješe dźiwy a wulke zejchi bjez ludom.
- 9. Tuž ztanuchu někotři z teje šule, kotraž budže mjenowana tych Libertinzkich a Zirenzkich a Alexandrizkich a tych, kiž z Zilizizkeje a z Aziskeje běchu, a woprašowachu so ze Schćepanom.
- 10. A woni njemóžachu napřećiwo stać tej mudrosći a duchu, z kotrymž wón rěčeše.
- 11. Tuž nawučichu woni někotrych muskich, ći dźachu: My smy jeho słyšeli leztraŕzke słowa ryčo přećiwo Mójzasej a přećiwo Bohu.
- 12. A nawabichu tón lud a tych staršich a pismawučenych; a přistupiwši k njemu toržechu jeho sobu a wjedžechu jeho před radu;
- 13. A postajichu falšnych swědkow, kotřiž dźachu: Tón čłowjek njepšeztanje rěčeć leztraŕzke słowa přećiwo temu swjatemu městu a zakonju;
- 14. Přetož my smy slyšeli, zo wón praji: Jezus tón Nacarenski budže to město roslamać a pšeložić te wuztajenja, kotrež nam Mójzas poručil je.
- 15. A woni pohladachu na njeho wšitcy, kiž w radźe sedźichu, a widźichu jeho wobličo, jako jandźelske wobličo.]

7. staw.

Sćěpana prědowanje, martra a smjerć.

- 1. Tuž dźeše wyši měšnik: Ma so dha to tak?
- 2. Wón pak dźeše: Wy mužojo, lubi bratřa a wótcojo, posłuchajće. Bóh teje krasnozće je so zjewił na- šemu wótcu Abrahamej, jako wón w Mezopotamskej běše, prjedy dyžli wón bydleše w Haranje;
- 3. A dźeše k njemu: Wuńdź z twojeho kraja a wot twojeho pšećelztwa a dźi do kraja, kotryž ja ći pokazać budu.

 1 Mójz. 12, 1.
- 4. Tuž wón wuńdźe z Chaldejzkeho kraja a bydleše w Haranje; a wot tudy, jako jeho nan bě wumrěł, pšenjese wón jeho do teho kraja, w kotrymž wy nětk bydliće.

 1 Mójz. 12, 5. St. 15, 7.
- 5. A njeda jemu herbstwo w nim, tež nic, zo by noha naztupiła; hač wón jemu runje běše slubił, zo chce jemu tón samy dać k wobsynjenju a jeho symjenju po nim, jako hišće žaneho džesća njeměješe. 1 Mójz. 12, 7: St. 18, 15. St. 15, 16.
- 6. Bóh pak tak dźeše: Twoje symjo budźe cuzomnik w cuzym kraju, a woni budźa jo do słužby postajić a zlě zadźeržeć na štyri sta lět; 1 Mójz. 15, 13.
- 7. Ale tón lud, kotremuž budźa słužić, chcu ja sudźić, dźeše Bóh; a po tym budźa woni wuńć a mi na tutym měsće słužić:
- 8. A da jemu zakoń teho wobrezanja. A na to tak płodźeše wón Izaaka a wobreza jeho wosmy dźeń; a Jzaak

- płodźeše Jakuba, a Jakub tych dwanaće patriarchow. 1 Mójz. 17, 10. St. 21, 4. St. 25, 26. St. 29, 31 : St. 30, 5 z.
- 9. A ći patriarchojo zawidźiwši Jozephej předachu jeho do Egyptowskeje; ale Bóh běše z nim, 1 Mójz. 37, 28. St. 39, 1.
- 10. A wumóže jeho ze wšeje jeho žałozće; a da jemu hnadu a mudrosć před Pharaonom, Egyptowskim kralom; a tón postaji jeho za fěrštu nad Egyptowsku a nad swój cyły dom. 1 Mójz. 41, 40 x.
- 11. Přiúdźe pak drohi čas na cyłu Egyptowsku a Kananejzku zemju a wulka žałozć; tež naši wótcojo žanu žiwnosć njenamakachu. 1 Mójz. 41, 54.
- 12. Jako pak Jakub słyšeše, zo we Egyptowskej žito je, pósła wón našich wótcow k prěnjemu won. 1 Mójz. 42, 1.
- 13. A na druhi čas bu Jozef póznaty wot swojich bratrow, a Pharaonej bu Jozefowy narod zjewjeny. 1 Mójz. 45, 4.
- 14. Jozef pak pósła won a da swojemu nanej Jakubej k sebi přińć a wšitkemu swojemu narodej, na sydom dźesać a pjeć dušow.

 1 Mójz. 45, 9. 10.
- 15. A Jakub ćehnješe do Egyptowskeje, a tam wumrě wón a naši wótcojo; 1 Mójz. 46, 1. St. 49, 33.
- 16. A su pšenjeseni do Sichema a połoženi do pohrjeba, kotryž Abraham běše kupił za pjenjezy wot Hemorzkich džěći w Sichemje. 1 Mójz. 23, 16. 17. Joz. 24, 32.
- 17. Jako so pak tón čas teho sluba přibliža, kotryž Bóh Abrahamej běše pšisahnul, rosćeše tón lud a přisporješe so we Egyptowskej, 2 Mójz. 1, 7.

- 18. Hač druhi kral nasta, kiž Jozepha njeznaješe.
- 19. Tón zakhadźeše lesnje z našim narodom a zadźerża našich wótcow zlě a dokonja, zo swoje dźećatka preč ćizkać dyrbjachu, zo bychu žiwe njewoztałe. 2 Mójz. 1, 22.
- 20. W tym času narodźi so Mójzas a běše krasne dźećo před Bohom, kiž bu zežiwjeny na tři měsacy w swojeho nana domje. 2 Mójz. 2, 2. Hebr. 11, 23.
- 21. Jako pak preč položeny bu, wza jeho Pharaonowa dźowka a zežiwi jeho sebi za syna. 2 Mójz. 2, 10.
- 22. A Mójzas bu rozwučeny we wšej Egyptowskej mudrosći, běše mócny w słowach a w skutkach.
- 23. Jako wón pak nětk štyrcyći lět stary bu, přindže jemu do myslow, zo by swojich bratrow, te Israelske džěći, wohladał; 2 Mójz. 2, 11.
- 24. A widźiwši, zo jenemu so kšiwda sta, zaztupi wón jeho a wjeći so za teho, kotryž bjez winy ćerpješe, a zabi teho Egyiptowskeho.
- 25. Wón sebi pak mysleše, zo to jeho bratřa budža zrozumić, zo Bóh jim přez jeho rucy zbože dawa; ale woni to njezrozumichu.
- 26. A nazajtra přindže wón k nim, jako so někotraj zwadžištaj, a jednaše jeju, zo byštaj měr džeržałaj, a džeše: Lubaj mužej, wój staj bratraj, čoho dla dha sebi bjez sobu křiwdu činitaj? 2 Mójz. 2. 13.
- 27. Tón pak, kiž bližšemu njeprawje činješe, wotehna jeho wot sebje a dźeše: Štó je tebje postajił na naju za wyšeho a za sudnika?

- 28. Chceš ty mje tež zabić, jako ty wčera teho Egyiptowskeho sy zabił?
- 29. Tuž ćeknu Mójzas na to słowo a bu cuzomnik w Midianzkim kraju, hdźež so jemu dwaj synaj narodźištaj. 2 Mójz. 2, 15. Hebr. 11, 27.
- 30. A za štyrcyći lět zjewi so jemu w pusćinje teje hory Sinai Knjezowy jandžel we wohenjowym płomjenju z kerka. 2 Mójz. 3, 2. 5 Mójz. 33, 16.
- 31. Jako to pak Mójzas widźeše, dźiwaše so wón na tym widźenju. Jako wón pak přistupi, zo by jo wohladał, sta so hłós teho Knjeza k njemu:
- 32. Ja sym tón Bóh twojich wótcow, Bóh Abrahama a Bóh Izaaka a Bóh Jakuba. Mójzas pak zarža a njesmědžeše jo wobhladać. *Mat.* 22, 32.
- 33. Tón Knjez pak dźeše k njemu: Suj so ztupnje z twojich nohow; přetož to město, na kotrymž ty ztejiš, je swjata zemja.
- 34. Ja sym derje widźił to złe mojeho luda, kiž we Egyptowskej je, a sym jich zdychowanje słyšał a sym nětk dele stupił, zo bych jich wumóhł. Nětk teho dla pój sem, ja chcu će do Egyptowskeje pósłać.

 2 Mójz. 3, 10.
- 35. Teho Mójzasa, kotrehož woni zaprěchu a dźachu: Štó je će postajił za knjeza a za sudnika? teho, zo by knjez a wumožnik był, je Bóh pósłał přez jandźelzku ruku, kiž jemu so w kefku je zjewił.

 2 Mójz. 2, 14.
- 36. Tón je jich wuwjedł a činješe dźiwy a zejchi we Egyptowskim kraju, w čeŕwjenym morju a w pusćinje přez štyrcyći lět. 2 Mójz. 7, 10 . St. 14, 21.
 - 37. Tón je tón Mójzas, kiž dźeše k

- tym Israelskim džěćom: Profeta budže wam Bóh tón Knjez zbudžić z wašich bratrow, runje jako mje, teho maće wy posluchać.

 5 Mójz. 18, 15.
- 38. Tón je, kiž běše w tej zhromadžiznje w pusćinje z jandželom, kiž z nim rěčeše na horje Sinai a z našimi wótcami; tón dósta to žiwe słowo Bože, zo by jo nam dał, 2 Mójz. 19, 3.
- 39. Kotremuž nochzychu waši wótcojo posłušni być, ale wotstorčichu jeho a wobroćichu so ze swojimi wutrobami do Egyptowskeje,
- 40. A rjeknychu k Aaronej: Sčiń nam bohow, kotřiž bychu prjedy nas šli; přetož my njewěmy, što so stało je temu Mójzasej, kiž nas je z Egyptowskeje zemje wuwjedł. 2 Mójz. 32, 1.
- 41. A sčinichu sebi w tych samych dnjach ćelo a přinjesechu wopor pšibohej a zwjeselichu so na swojich rukow dźěle.
- 42. Bóh pak so wobroći a poda jich, zo słužachu njebjeskemu wójzku, kaž napisane steji w knihach tych profetow: Sće wy z Israelskeho doma mi hdy wopory a dary přinjesli přez te štyrcyći lět w pusćinje? *Jer. 19, 13. Am. 5, 25.*
- 43. Haj, wy wzaśće horje tu hětu Moloch a tu hwězdu wašeho boha Remphana, tež te znamjenja, kotrež wam sće činili, zo byšće so k nim modlili; ja chcu was teho dla zaćisnuć za Babilon.
- 44. Při našich wótzach běše ta hěta teho swědčenja w pusćinje, kaž jich nawučił běše tón, kiž z Mójzasom rěčeše, zo by ju činił po tym znamjenju, kotrež wón widźił běše; 2 Mójz. 25, 40. St. 26, 30. Hebr. 8, 5.

- 45. Kotruž tež wzachu naši wótcojo a přinjesechu ju z Jozuom do kraja, kotryž póhanjo wobsedžichu, kotrychž Bóh wuztorči wot wobliča našich Wótcow, hač do Davidoweho časa.

 Joz. 3. 14.
- 46. Tón hnadu před Bohom namaka a prošeše, zo by město za hětu Jakubowemu Bohu namakał. 2 Sam. 7, 2. Ps. 132, 5.
- 47. A Salomon jemu dom natwari. 1 Kral. 6, 1.
- 48. Ale tón najwyšši njebydli w zyrkwjach, kiž z rukomaj su natwarjene, kaž profeta praji: St. 17, 24. Jez. 66, 1.
- 49. Njebjo je mój stoł, ta zemja pak je podnožk mojich nohow; kajki dom dha chceće wy mi natwarić? praji tón Knjez, abo kotre je to město mojeho wotpočinka?
 - 50. Njeje moja ruka to wšitko zčiniła?
- 51. Wy zasakli ludźo a njewobrezani na wutrobje a na wušomaj, wy stajnje so swjatemu Duchu pšećiwiće, jako waši wótcojo, tak tež wy. 2 Mójz. 32, 9.
- 52. Kotreho profeta njejsu waši wótcojo pšezćěhali a morili tych, kotřiž prjedy su připowědali wot pšichoda teho praweho, kotrehož wy nětk pšeradnizy a mordarjo sće byli?

 Mat. 23, 31.
- 53. Wy sće zakoń dóstali přez jandželske pšihotowanje a njejsće jón zachowali. 2 Mójz. 20, 1.
- 54. Jako pak woni to słyšachu, rozzłobichu so woni w swojich wutrobach a kšipjachu ze zubami na njeho.

 St. 5, 33.

Tekst na 7. njedželu po swj. Trojicy III (b).

- 55. [A jako wón połny swjateho Ducha bě, pohlada wón horje k njebjesam a wuhlada tu krasnozćBožu a Jezusa stejo na prawicy Božej,
- 56. A dźeše: Hlaj, ja widźu njebjesa wotewrjene a člorózkeho syna stejo na prawicy Božej.
- 57. Woni pak wołachu z wulkim hawtowanjom, zatykachu swojej wuši a walichu so jene dobo na njeho,
- 58. Wuztorkachu jeho z města a kamjenjowachu jeho. A ći swědkojo wotpołožichu swoju drastu k nohomaj jeneho młodźenca, temu rěkachu Saul. St. 22, 20.
- 59. A kamjenjowachu Sćěpana, kiž so modleše a džeše: Knježe Jezuso, wzmi mojeho ducha horje! 1 Kral. 21, 13.
- 60. Wón pak poklaknu dele a zawoła z wulkim hłosom: Knježe, njezdźerž jim tón hrěch! A jako wón to wuryča, wusny wón.]

 Luk. 23, 34.

8. staw.

Saula přesćěhanje; Šimana, kuzłarja, ludanje a lakomnozć; wobroćenje Samariskich a komornika z Murzkeje.

1. Saul pak měješe sobu dobre spodobanje na jeho smjerći. W tym času so pak pozběže wulke přesčěhanje na tu wosadu Božu we Jerusalemje, a

- wšitcy so rosběžachu do židowskeho a Samariskeho kraja, jeno ći japoštoli tam wostachu.

 St. 7, 58.
- 2. Bohabojazni mužojo pak schowachu Sćěpana a džeržachu wo njeho wulke płakanje. *Mat. 14, 12.*
- 3. Saul pak wutupi tu zhromadźiznu, chodźo po domach, jimaše muskich a źónske a poda jich do jastwa. St. 7, 57. St. 9, 1. 13. 21. St. 22, 4.
- 4. A kotřiž roshonjeni běchu, chodžachu wokoło a prědowachu to słowo Bože. St. 11, 19.
- 5. Philipp pak přindže do města Samarije a připowědaše jim wot Chrystusa. St. 6, 5.
- 6. Tón lud pak w jenej mysli kedźbowaše a posłuchaše na to, štož Philipp praješe, a widźichu te zejchi, kotrež wón činješe.
- 7. Přetož nječisći duchojo wuńdźechu wot wjele wobsynjenych z wulkim wołanjom; a tež wjele jichtnych a bědnych bu wuztrowjenych. *Mark.* 16,
- 8. A nasta wulka wjesełość w tym samym měsće.

 Jan. 4, 40.
- 9. Jedyn muž pak, z mjenom Šiman, běše, kotryž w měsće prjedy kuzłaŕztwo ćerješe, a wobkuzłowa tón Samariski lud a praješe, zo wón někajki wulki muž je.
- 10. A wšitcy kedźbowachu na njeho, mali a wulcy, a dźachu: Tón je móc Boža wulka.
- 11. Woni pak teho dla na njeho hladachu, zo jich dołhi čas ze swojim kuzłowanjom běše wobkuzłował.
 - 12. Jako pak Philippowemu

prědowanju wěrjachu wot Božeho kralestwa a wot mjena Jezom Chrysta, dachu so křćić mucy a žónske. *Mat. 28*, 19.

- 13. Tuž tež tón Šiman wěrješe a da so křćić a dźeržeše so k Philippej. A jako widźeše, zo wulke zejchi a mocy so stachu, dźiwaše wón so.
- 14. Jako pak ći japoštoli we Jerusalemje słyšachu, zo Samaria Bože słowo běše horje wzało, pósłachu woni k nim Pětra a Jana.
- 15. Kotrajž, jako tam dele přińdźeštaj, modleštaj so za nich, zo bychu swjateho Ducha dóstali.
- 16. (Přetož wón hišće njeběše na žaneho bjez nimi padnył, ale woni jeno běchu křćeni na mjeno teho Knjeza Jezusa.
- 17. Tuž połožištaj wonaj rucy na nich a woni doztachu teho swjateho Ducha.) St. 6, 6.
- 18. Jako pak Siman widźeše, zo swjaty Duch bu daty, hdyž ći japoštoli rucy na nich kładźechu, podawaše wón jim pjenjezy,
- 19. A rjeknu: Dajće mi tež tu móc, zo, na kotrehož ja rucy połožu, tón by dóstał swjateho Ducha.
- 20. Pětr pak dźeše k njemu: So bychu twoje pjenjezy z tobu zatamane byłe, zo sebi pomysliš, zo Boži dar přez pjenjezy móže doztaty być.

 Mat. 10, 8.
- 21. Ty njezměješ ani džěl ani lós na tym słowje; přetož twoja wutroba njeje prawa před Božim wobličom.
- 22. Teho dla čiń pokutu za tajku swoju złózć a proš Boha, hdy by snadź ći wodate było to złe zamyslenje twojeje

wutroby;

- 23. Přetož ja widźu, zo ty sy z jara hóŕkim žolčom napjelnjeny a zwjazany z njeprawdozću. 5 Mójz. 29, 18.
- 24. Šiman pak wotmołwi a dźeše: Prošće wy za mnje teho Knjeza, zo by ničo na mnje njepřišło, štož sće rěčeli.
- 25. Jako woni pak běchu wobswědčili a rěčeli to słowo teho Knjeza, wróćichu so zaso do Jerusalema a připowjedachu to ewangelion wjele Samariskim měztkam.

Tekst na 8. njedželu po swj. Trojicy. III.

- 26. [Jandźel teho Knjeza pak rěčeše k Philippej a dźeše: Stań a dźi k połdnju na drohu, kotraž wjedźe wot Jerusalema do Gazy, kotraž puzta je.
- 27. A wón stanu a dźeše. A hlaj, muž z Murizkeje, komornik a mócny teje kraloweje Kandazes w Murizkej, kotryž běše na wšitke jeje ćazy postajeny, tón běše přišoł do Jerusalema, zo by so k Bohu modlił,
- 28. A wróći so zaso dom a sedźeše na swojim wozu a lazowaše profeta Jezajasa.
- 29. Tón Duch pak dźeše k Philippej: Dźi a pšiztup k temu wozej.
- 30. Tuž přiběža Philipp a słyšeše, zo wón profeta Jezajasa lazowaše, a dźeše: Srozymiš tež, štož lazuješ?
- 31. Wón pak dźeše: Kak móżu zrozumić, hdyż mi to nichtó njewułożi? A naprosy Philippa, zo by na wóz stupił a sydnył so k njemu.

- 32. Město pak teho pisma, kotrež wón lazowaše, běše to: Wón je jako wowza k rězanju přiwjedženy, a jako jehnjo něme je před tym, kotryž jo tziže, tak wón swój rt njeje wotewrił;

 Jez. 53, 8.
- 33. W jeho ponižnozći je jeho sud powyšeny. Štó budźe pak jeho žiwjenja dołhozć wupowedać? Pretoz jeho žiwjenje je wot zemje preč wzate.
- 34. Tuž wotmołwi tón komornik Philippej a dźeše: Prošu će, wot koho rěči to tón profeta? wot sebje sameho abo wot někoho druheho?
- 35. Philipp pak wotewri swój rt a poča wot teho sameho pisma rěčeć a prědowaše jemu to ewangelion wot Jezusa.
- 36. A jako nětk po drozy ćehnjechu a přinázechu k jenej wodže, tuž džeše tón komornik: Hlaj, woda, što zadžěwa, zo njebych křćeny był? St. 10, 47.
- 37. Philipp pak dźeše: Jeli zo wĕriš z cyłej wutrobu, dha móže so derje stać. A wón wotmołwi a dźeše: Ja wĕrju, zo Jezus Chrystus je Boži Syn.
- 38. A kazaše, zo by wóz stejo wostał a ztupištaj wobaj dele do wody, Philipp a komornik, a wón jeho kšćiše.
- 39. A jako z wody běštaj wustupiłaj, hrabnu tón Duch teho Knjeza Philippa preč, a tón komornik jeho wjazy njewohlada. Wón pak po swojej drozy z wjesołosću ćehnješe.]

 1 Kral. 18, 12.
- 40. Philipp pak bu namakany we Azdodźe a chodźeše tam a sem a prědowaše to ewangelion wšitkim městam, hač wón přińdźe do Zezarije. St. 21, 8.

9. staw.

Pawołowe wobroćenje, Pětrowy dźiw na Eneasu a Tabiće.

Tekst na 9. njedželu po swj. Trojicy. lII.

- 1. [Saul pak naduwaše so hišće z hroženjom a z mordowanjom přećiwo pósłam teho Knjeza a džeše k wyšemu měšnikej, Gal. 1, 14. 1 Tim. 1, 13.
- 2. A prošeše jeho pře listy do města Damazkona na šule, tak, hdy by wón někotrych, kiž so k temu puću dźerža, muskich abo žónske, namakał, zo by jich jatych wjedł do Jerusalema. St. 22, 5. St. 26, 12. St. 19, 23.
- 3. A jako wón na drozy bě a blisko k Damazkonej přiňdže, wobswěći jeho nahle swětło z njebjes. St. 22, 6. 1 Kor. 15, 8.
- 4. A wón padnywši na zemju słyšeše hłós, tón dźeše k njemu: Saule, Saule, što přesćěhaš ty mje?
- 5. Wón pak dźeše: Štó sy ty, Knjeże? Tón Knjez dźeše: Ja sym Jezus, kotrehož ty přesćěhaš. Ćežko ći budźe, přećiwo wótremu kopać. St. 5, 30.
- 6. A wón dźeše ze rženjom a z tšepjetanjom: Knježe, što chceš, zo bych činił? Tón Knjez dźeše k njemu: Stań a dźi do města; tam budźe ći powjedźene, što ty činić dyrbiš. St. 10,
- 7. Ći mužojo pak, kiž jeho towaŕšojo na drozy běchu, stejachu nastróženi;

přetož woni hłós słyšachu, ale nikoho njewidźachu.

- 8. Saul pak zběraše so horje wot zemje, a wotewriwši swojej woči njewidźeše wón nikoho. Woni wzachu jeho pak za ruku a wjedźechu jeho do Damazkona.
- 9. A wón za tři dny njewidźeše a njejiedźiše a njepiješe ničo.]

Tekst na 10. njedželu po swj. Trojicy. III.

- 10. [Jedyn wučomnik pak běše w Damazkonje, z mjenom Ananias; k temu džeše tón Knjez we widženju: Ananiaso! A wón džeše: Hlaj, tu ja sym, Knježe.
- 11. Tón Knjez pak dźeše k njemu: Stań a dźi tam do teje hasy, kotrejž rěkaju runa, a prašej so we Judowym domje po Saulu, kiž Tarzenzki budźe mjenowany; přetož hlaj, wón so modli,
- 12. A je widźił we widźenju muża, z mjenom Ananiasa, zo wón k njemu nutř dźe a ruku na njeho kładźe, zo by zaso widźił.
- 13. Ananias pak wotmołwi: Knježe, ja sym wot jich wjele słyšał wot teho muža, kak wjele złeho wón twojim swjatym činił je we Jerusalemje;
- 14. Awónma tudy móc wot wyšich měšnikow, jimać wšitkich, kiž so k twojemu mjenu modla.
- 15. Tón Knjez dźeše k njemu: Dźi tam; přetož tón je mi jedyn wuzwoleny grat, zo budźe moje mjeno prjódknjezć póhanam a kralam a Israelskim dźećom. St. 22, 21.

- 16. Přetož ja chcu jemu pokazać, kak wjele wón ćeŕpićma mojeho mjena dla. 2 Kor. 11, 23.
- 17. A Ananias woteńdźe a přińdźe do teho doma a połoži rucy na njeho a dźeše: Luby bratře Saule, tón Knjez Jezus je mje pósłał (kiž so tebi na puću, hdyž hew dźeše, zjewił je), zo by ty zaso widźił a ze swjatym Duchom napjelnjeny był.
- 18. A hnydom padźechu wot jeho wočow jako šupizny, a widźeše z molom zaso a stanu a da so šćić
- 19. A wza jědź k sebi a posylni so. Saul pak běše někotre dny při tych Damazzenzkich pósłach.
- 20. A hnydom prědowaše wón Chrystusa w šulach, zo tón je tón Syn Boži.
- 21. Wšitcy pak, kiž jeho słyšachu, běchu zatorhnjeni a džachu: Njeje to tón, kiž we Jerusalemje zahubješe wšitkich tych, kotřiž so k tutemu mjenu modla, a je na to hew přišoł, zo by jich jatych wjedł k wyšim měšnikam? Št. 1. 14. St. 8, 1. St. 26, 10.
- 22. Saul pak bu dale a bóle mózniši a zahanibješe tych Židow, kiž w Damazkonje bydlachu, a dowjedźe, zo tutón je tón Chrystus.]
- 23, A po wjele dnjach dźeržachu Židźa radu bjez sobu, zo bychu jeho morili. *2* Kor. 11, 32.
- 24. Ale Saulej bu zjewjene, zo lesnje za nim stejachu. Woni pak kedźbowachu při wrotach wodnjo a w nocy, zo bychu jeho morili.
- 25. Ći wučomnicy pak wzachu jeho w nocy a pušćichu jeho w korbje dele přez murju.

- 26. Jako pak Saul do Jerusalema přińdźe, zpyta wón, zo by so k wučomnikam pšitowaŕšił; ale wšitcy so jeho bojachu a njewěrjachu, zo by wučomnik był.
- 27. Barnabas pak jeho wza k sebi a přiwjedže jeho k tym japoštołam a powědaše jim, kak wón na drozy je teho Knjeza widźił a z nim rěčał, a kak wón w Damazku to mjeno Jezusowe chroble je prědował.

 St. 26, 22. 23.
- 28. A wón běše při nich, khodźiwši won a nutř we Jerusalemje, a rěčeše chroble wot mjena teho Knjeza Jezusa.
- 29. Wón powědaše tež a rosryčowaše so z Grichiskimi; woni pak za tym stejachu, zo bychu jeho morili.
- 30. Jako pak to ći bratřa póznachu, přewodžichu jeho do Zezarije a póslachu jeho preč do Tarza.

 St. 11, 25.
- 31. A tak mějachu te zhromadžizny pokoj přez cylu židowsku, Galilejzku a Samarisku zemju, twarjachu so a chodžachu w bojozći teho Knjeza a buchu napjelnjeni z troštom teho swjateho Ducha.
- 32. Sta so pak, jako Pětr pola wšitkich pokhodži, přińdže wón tež k tym swjatym, kotřiž w Liddže bydlachu.
- 33. Tam namaka pak jeneho muža, z mjenom Eneasa, wósom lět na łožu ležazeho, kotryž běše jichtny.
- 34. A Pětr dźeše k njemu: Gneaso, tebje wuztror Jezus Chrystus; stawaj a pozćel sebi sam. A na měsće staže wón.
- 35. A wšitcy jeho widźichu, kotřiž w Liddźe a w Saronje byblachu; ći so k temu Knjezej wobroćichu.
 - 36. W Joppje pak běše jena

- wučomniza, z mjenom Tabitha, kotraž pšeložena rěka sorna; ta sama běše polna dobrych skutkow a jałmožinow, kotrež wona wudźeleše.
- 37. Sta so pak w tych samych dnjach, zo wona zkhori a wumrě. Woni ju pak myjachu a połožichu ju na łubju.
- 38. Dokelž pak Lidda blisko při Joppje běše a wučomnicy słyšachu, zo Pětr tam je, pósłachu woni dweju mužow k njemu a prošachu jeho, zo by so njewobćežował k nim přińć.
- 39. Pětr pak stanu a džěše z nimi. A jako tam běše přišoł, wjedžechu jeho horje na tu łubju a wobstupichu jeho wšitke wudowy, płakachu a pokazachu jemu te suknje a drasty, kotrež ta sorna běše činiła, jako pola nich běše.
- 40. A Pětr wuhna wšitkich won, klakny na kolena a modleše so. Na to wobroći wón so k temu ćěłu a dźeše: Tabitha, stawaj! Awona wotewri swojej woči,pohlada na Pětra a posynu so. *Mark. 5, 41. Luk. 7, 14.*
- 41. Wón pak poda jej ruku, pozběže ju a zawoła tych swjatych a te wudowy a postaji jim ju žiwu.
- 42. A to bu zhonjene přez cyle Joppe, a wjele bu jich wěrjacych do teho Knjeza. Jan. 8, 30. St. 10, 42.
- 43. A sta so, zo wjele dnjow we Joppje wosta pola jeneho Šimana, kiž garbaŕ běše.

 St. 10, 6.

10 staw.

Wobroćenje hejtmana Kornelia přez Pětrowe prědowanje.

- 1. Jedyn muž pak běše w žezarii, z mjenom Kornelius, wyši na sto wojakach z črjódy, kotraž bě mjenowana ta Walzka;

 Mat. 8, 5.
- 2. Tón běše nazbóžny a bohabojazny z cyłej swojej chěžu a dawaše ludu wjele smilnych darow a modleše so stajnje k Bohu.

 Dan. 4, 24.
- 3. Tón widźeše widźenje zjawnje, wokoło dźewjateje štundy wodnjo, zo jandźel Boži k njemu přińdźe, kotryž k njemu dźeše: Korneliuso!
- 4. Wón pak na njeho pohlada, stróži so a dźeše: Knježe, što je? A wón dźeše k njemu: Twoje modlitwy a twoje smilne dary su horje ztupiłe do pomjatka před wobličo Bože.
- 5. Tuž pósćel nětk mužow do Joppy a daj k sebi přińć Šimana, z přimjenom Pětra.
- 6. Kotryž je na hospodže pola Šimana, jeneho garbarja, kotrehož chěža při morju leži; tón budže ći powjedžić, što ty maš činić. St. 9, 43.
- 7. A jako tón jandžel běše wotešoł, kotryž z Korneliusom rěčeše, zawoła wón dweju swojich domjazych wotročkow a jeneho nazbóžneho wojaka wot tych, kotřiž stajnje při nim běchu,
- 8. A rospowjeda jim wšitko a pósła jich do Joppy.
- 9. Nazajtra pak, jako woni na puću běchu a k městu so přibližowachu, stupi

Pětr horje na łubju, zo by so modlił, wokoło šesteje štundy.

- 10. Wón pak běše jara hłódny a chcyše jěsć. A jako woni přihotowachu, bu wón zatorhnjeny,
- 11. A widźeše wotewrjene njebjo a dele přińdźo k njemu někajke sudobje jako wulki rub, za štyri kónzy zwjazany, a bu dele na zemju pušćene; *Luk. 13, 29. Jap. zk. 11, 5.*
- 12. W tym běchu wšelke zerizke štyrinohate howjada a dźiwje zwěrjata a waki a njebjeske ptaki.
- 13. A sta so hłós k njemu: Stawaj, Pětrje, rěž a jěs!
- 14. Pětr pak dźeše: Nihdy nic, Knježe; přetož ja hišće njejsym nihdy ničo gmejnskeho abo nječisteho jědł. Ez. 4, 14. 3 Mójz. 11, 7. 13. 23.
- 15. A tón hlós so zaso k druhemu k njemu sta: Štož Bóh je wučisćił, to tebi njebudź gmejnske.

 Mat. 15, 11.
- 16. To same so pak sta tři króć; a to sudobje bu zaso do njebjes horje wzate.
- 17. Jako pak Pětr zaso k sebi přinádže a při sebi tak a tak mysleše, što by tež to widženje było, kotrež wón bě widžił, hlaj, tuž woprašachu so ći wot Korneliusa pósłani mužojo po chěži Šimana a stejachu při durjach;
- 18. Wołachu a wobhonjachu so, hač Šiman, kotryž budźe pšimjenowany Pětr, tudy na hospodźe je?
- 19. A jako sebi Pětr tak mysleše wo to widženje, džeše tón Duch k njemu: Hlaj, ći třjo mužojo pytaju će.
- 20. Postań teho dla a stup dele a ćehń z nimi a njerospomń so dołho; přetož ja sym jich pósłał.

- 21. A Pětr stupi dele k tym mužam, kotřiž wot Korneliusa běchu k njemu pósłani, a dźeše: Hlaj, ja sym tón, kotrehož wy pytaće; kotra je ta wěc, kotrejež dla wy přišli sće?
- 22. A woni dźachu: Kornelius, tón wyši, sprawny a bohabojazny muž, kiž tež dobru chwalbu ma pola cyłeho židowskeho luda, je přikaznju dóstał wot swjateho jandźela, zo by će k sebi dał přińć do swojeho doma a słowa wot tebje słyšał.
- 23. Tuž zawoła jich do doma a wza jich na hospodu. Nazajtra pak ćehnješe Pětr z nimi a někotři Joppenzzy bratřa džěchu z nim. St. 9, 422. St. 1i, 13.
- 24. A nazajtra přindžechu do Zezarije. Kornelius pak čakaše na nich a běše k sebi powołał swojich přirodnych a blizkich přecelow.

Tekst na 11. njedželu po swj. Trojicy. III.

- 25. [A jako so sta, zo Pětr do chěže nutř dźėše, přińdźe jemu Kornelius napřećiwo, padźe k jeho nohomaj a modleše so k njemu.
- 26. Pětr pak jeho pozběhnu a dźeše: Stawaj; přetož ja sym tež čłowjek. *Zjew.* 19, 10.
- 27. A hdyž z nim poryča, zańdźe wón nutř a namaka jich wjele, kotřiž so běchu zešli.
- 28. A dźeše k nim: Wy wesće, zo so njehodźi židowskemu mužej, pšibliżeć abo přińć k zuzomnikej. Ale Bóh je mi pokazał, zo bych

- žaneho čłowjeka za gmejnskeho abo za nječisteho njedźeržał. Jan. 4, 9.
- 29. Teho dla njejsym so tež wobarał, zo bych njepřišoł na žadanje. Tuž prašam ja was, čoho dla sće mje k sebi žadali?
- 30. A Kornelius rjeknu: Ja sym wot štwórteho dnja hač do teje štundy so pozćił, a w dźewjatej štundźe modlach ja so k Bohu w mojim domje. Hlaj, tuž stupi muž přede mnje we jasnej drasće,
- 31. A dźeše: Korneliuso, twoja próztwa je wusłyšana a twojich smilnych darow je zpomnjene před Bohom.
- 32. Teho dla pósćel do Joppy a daj zawołać Šimana, kiž budźe mjenowany Pětr, tón je na hospodźe w domje Šimana, teho garbarja, při morju; tón přišedši budźe tebi prajić.
- 33. Teho dla sym ja na měsée k tebi pósłał. A ty sy derje činił, zo sy přišoł. Tuž teho dla smy my nětk wšitcy tudy před Božim wobličom, zo bychmy słyšeli wšitko, štož tebi wot Boha je roskazane.]

Tekst na 2. swjedźeń jutrow. II.

- 34. [Pětr pak wotewri swój rt a dźeše: Nětk zhonju ja woprawdźe, zo Bóh na paršonu njehlada; 5 Mójz. 10, 17. 1 Sam. 16, 7. 2 Kron. 19, 7. Hiob. 34, 19. Kn. mudr. 6, 8. Sir. 35, 15. Rom. 2, 11. Gal. 2, 6. Eph. 6, 90. 1 Pětr. 1, 17.
- 35. Ale we wšěm ludu, štóž so jeho boji a prawje čini, tón so jemu lubi. *Jez.* 56. 6.
- 36. Wy wěsće to prědowanje, kotrež Bóh k Israelskim džěćom póslal je a

dał měr připowědać přez Jezom Chrysta (kiž je Knjez nade wšěmi); Mat. 28, 18.

- 37. Kotrež prědowanje so stało je přez cyły židowski kraj a je so započało w Galilejskej, po tej křćenicy, kotruž Jan prědowaše;

 Mat. 4, 12.
- 38. Kak Bóh Jezusa, teho Nacarenskeho, žałbował je ze swjatym Duchom a z mozu; kiž je wokoło ćahnył a derje činił a wustrowił wšitkich, kotřiž wot čerta pšemoženi běchu; přetož Bóh běše z nim. Ps. 45, 8. Jez. 61, 1.
- 39. A my smy swědkojo wšeho, štož wón činił je w židowskim kraju a we Jerusalemje; kotrehož su skóncowali a na drjewo pojsnyli. St. 1, 8. 22. St. 2, 22. 32.
- 40. Teho sameho je Bóh zbudźił na třeći dźeń a je so jemu dał zjewić, *St. 3*, 15. 26.
- 41. Nic wšitkim ludźom, ale nam,tym prjedy wuzwolenym swědkam wot Boha, kiž my z nim jědli a pili smy, po tym jako wón stanył je wot morwych. *Jan. 15, 27. St. 20, 19. 26.*
- 42. A wón je nam přikazal prědować ludu a swědčić, zo wón je tón wot Boha postajeny sudnik žiwych a morwych. 2 Tim. 4, 1.
- 43. Temu swědča wšitcy profetojo, zo přez jeho mjeno wšitcy, kiž do njeho wěrja, hrěchow wodaće dostać dyrbja.] *Jej:53, 5. 6. Jer. 31, 34. Ez. 34, 16. Dan. 9, 24. Hoz. 1, 7. St. 13, 14. Mich. 7, 18.*
- 44. Jako Pětr hišće te słowa rěčeše, padže tón swjaty Duch na wšěch, kiž na słowo posłuchachu. St. 4, 31. St. 8, 17.
- 45. A ći wěrjacy z wobrězanja, tak wjele hač jich z Pětrom přišlo běše,

buchu jako zatorhnjeni, zo tež na pohanow tón dar teho swjateho Ducha wulatv bě.

- 46. Přetož woni słyšachu, zo woni z nowymi jazykami ryčachu a Boha wysoko chwalachu. Tuž wotimnolwi Pětr:

 St. 2, 4. Mark. 16, 17.
- 47. Móže tež štó wodže wobarać, zo bychu ći křćeni njebyli, kiž teho swjateho Ducha dóstali su, runje jako tež my?
- 48. A přikaza jich kšćićw tym mjenje teho Knjeza. Tuž prošachu jeho, zo by někotre dny pola nich wostał. Jan. 4, 40.

11. staw.

Pětra zamołwjenje a wobroćenje pohanow; plahowanje Antiochizkeje cyrkwje.

- 1. Ći japoštoli a bratřa, kotřiž běchu w Židowskej, słyšachu pak, zo tež póhanjo běchu Bože słowo horje wzali. *Eph. 3, 1.*
- 2. A jako Pětr horje přindže do Jerusalema, zwadžichu so z nim, kotřiž běchu wot wobrězanja,
- 3. A dźachu: Ty sy zašoł k njewobrězanym muzkim a sy z nimi jědł.
- 4. Tuž poča Pětr a powědaše jim to po rjadu a dźeše:
- 5. Ja běch w měsće Joppje na modlitwje a buch zatorhnjeny a wuhladach widženje, zo někajke sudobje dele přiňdže, jako wulki rub ze štyrimi róžkami, kotryž bu dele pušćeny z njebjes a přiňdže hač ke mni. St. 9, 42. St.

10, 10 x.

- 6. Do teho pohladach ja a pytnych a wohladach zemzke štyrinohate howjada a dźiwje zwerjata a waki a njebjeske ptaki.
- 7. Ja pak słyšach tež hłós, tón dźeše ke mni: Stawaj, Pětrje, rěž a jěs!
- 8. Ja pak dźach: Nanihdy nic, Knježe; přetož nihdy ničo gmejnske ani nječizte njeje mi do erta přišło. *3 Mójz.* 11, 2.
- 9. Mi pak tón hłós k druhemu z njebjes wotmołwi: Štož Bóh je wučisćił, to tebi njebudź za gmejnske.
- 10. To so pak sta tež k třećemu; a wšitko bu zaso do njebjes horje ćehnjene.
- 11. A hlaj, hnydom stejachu třjo mucy před chěžu, w kotrejž ja běch; ći běchu póslani ke mni z žezarije. ; St. 10, 17.
- 12. Tón Duch pak dźeše ke mni, zo bych z nimi šoł a so dołho njewopomnił. A ći šezćo bratřa dźechu zo mnu, a my zańdźechmy do teho muža doma.
- 13. A wón so nam wuzna, kak bě jandžela widžił w swojim domje stejo, kiž k njemu je prajił: Pósćel muskich do Joppy, a njech k tebi přińdže Šiman, kotremuž Pětr rěkaju;
- 14. Tón budźe tebi słowa prajić, přez kotrež zbóžny budźeš ty a twój cyły dom.

 St. 10, 6.
- 15. A jako pak ja počach rěčeć, padže tón swjaty Duch na nich, kaž tež na nas při spočatku.

 St. 2, 4. St. 10, 44.
- 16. Tuž zpomnich ja na to słowo teho Knjeza, hdyž wón praji: Jan je z

- wodu křćił; wy pak budźeće ze swjatym Duchom křćeni. St. 1, 5. Mat. 3, 11.
- 17. Hdyž teho dla Bóh jim teho runja dar dał je, jako tež nam, kiž my smy wěrili do teho Knjeza Jezom Chrysta, štó běch ja, zo bych mohł Bohu wobarać?
- 18. Jako to słyšachu, zpokojichu so, chwalachu Boha a dźachu: Dha je teho dla tež Bóh póhanam pokutu dał, zo bychu zbóžni byli!
- 19. Ći pak, kiž běchu rozehnaći teje přećiwnosće dla, kotraž so sta Sćěpana dla, přiňdžechu hač do Phenizizkeje a do žipra a do Antiochije a njeryčachu k nikomu to słowo, chiba jeno k židam. St. 8. 1.
- 20. Běchu pak někotři wot nich, Ziprizzy a Zirenizzy mužojo, ći sami přišedši do Antiochije ryčachu k Grichizkim a prědowachu to ewangelion wot teho Knjeza Jezusa.
- 21. A teho Knjeza ruka běše z nimi, a wulka zhromadźizna bu wěrjaza a wobroći so k temu Knjezej. St. 2, 47.
- 22. A ta powěsć wot nich přindze před wuši teje Jeruzalemzkeje zhromadźizny; tuž pósłachu won Barnabasa, zo by hač do Antiochije šoł.
- 23. Tón samy přišedši tam a widźiwši tu hnadu Božu, zwjeseli so a napominaše wšitkich, zo bychu z twjerdej wutrobu při tym Knjezu wostali. St. 13, 43.
- 24. Přetož wón běše dobry muž a połny swjateho Ducha a wěry. A temu Knjezej bu wulki lud pšidaty. St. 6, 5. St. 5, 14.

- 25. Barnabas pak wuńdźe do Tarza a pytaše Saula zaso.
- 26. A jako wón jeho namaka, přiwjedže wón jeho do Antiochije. A wonaj wostaštaj při tej wosadže cyle lěto a wučeštaj wjele luda; teho dla buchu tež ći wučomnicy najprjedy we Antiochii kšezćenjo mjenowani. Gal. 2, 11.
- 27. W tym samym času pak přindáechu profetojo wot Jerusalema do Antiochije. St. 13, 1. St. 15, 32.
- 28. A jedyn wot nich, z mjenom Agabus, staže a zjewi přez Ducha, zo budže wulki hłód přińć po cyłym šěrokim kraju, kotryž so tež sta za kejžora Klaudiusa.

 St. 21, 10.
- 29. Ale bjez wučomnikami wobzamknu kóždy, štož zamóžeše, zo chcyli pósłać něšto k pomocy bratram, kotřiž bydlachu w židowskej. *Rom. 15, 26.*
- 30. Kotrež woni tež činjachu a pósłachu to k tym staršim přez Barnabasowej a Saulowej rucy. St. 12, 25.

12. staw.

Jakubowa smjerć. Pětra wumoženje, Herodaša wutupjenje abo zkónčenje.

Tekst na 12. njedželu po swj. Trojicy. III.

1. [W tym samym času pak złożi kral Herodas rucy na někotrych wot teje

- gmejny, zo by jich čwilował. St. 4, 3.
- 2. Wón pak skóncowa Jakuba, Janoweho bratra, z mječom.
- 3. A jako wón widźeše, zo so to Židam lubješe, wza wón sebi prjódk, tež Pětra pšimać. Běchu pak runje te dny słódkeho chlěba.
- 4. A jako jeho tež přijal běše, sadži wón jeho do jastwa a poruči jeho k wobarnowanju štyri běrtelam wojeŕzkich wotročkow, a chcyše jeho po jutrach ludu prjódk stajić.

 St. 16, 24.
- 5. Pětr pak bě w jastwje dźeržany; ale ta zyrkwina gmejna modleše so bjez pšeztaća k Bohu za njeho.
- 6. Jako pak Herodas jeho chcyše prjódk stajić, w tej samej nocy spaše Pětr srjedźa bjez dwěmaj wojakomaj, zwjazany z dwěmaj rjećazomaj, a ći wajchtarjo před durjemi wobwachowachu jastwo.
- 7. Ahlaj, Knjezowy jandźel přińdźe tam a swětło swěćeše so w tym domje; a wón storči Pětra do boka a wubudźi jeho a dźeše: Stań na měsće! A taj rjećazaj padźeštaj wot jeho rukow.
- 8. A tón jandźel dźeše k njemu: Wopasaj so a wobuj so swoje črije! A wón sčini tak. A wón dźeše k njemu: Wodźej so swoju drastu a dźi za mnu! Mark. 6, 9.
- 9. A wón dźeše won za nim a njewedźese, zo by so jemu woprawdźe tak stało prez jandźela; ale jemu so zdase, jako by widźenje widźił.
- 10. Wonaj pak džeštaj přez prěnju a druhu wachu a přindžeštaj k železnym durjam, kotrež k městu wjedžechu; te wotewrichu so jimaj same wot sebje. A

wonaj wuztupištaj a dźestaj prez jenu hasu; a hnydom puśći so tón jandźel wot njeho. St. 16, 26.

- 11. A jako Pětr k sebi sam přindze, dzeše wón: Nětk ja woprawdze wěm, zo tón Knjez swojeho jandzela pósłał je a mje wutorhnuł z Herodašoweje ruki a wot wšeho čakanja teho židowskeho luda.]
- 12. A jako wón so dopomni, přinídže wón před chěžu Marinu, Janoweje maćerje, kotryž běše mjenowany Markus, hdžež so jich běše wjele zešlo a so modlachu.

 St. 15, 37.
- 13. Jako pak Pětr so kłapaše wo durje tych wrotow, přistupi dźowka, z mjenom Rhode, zo by posluchała.
- 14. A póznawši Pětra hlós njewotewri wona wrota z wjesolosću, běžeše pak nutř a připowědaše jim, zo Pětr před wrotami steji.
- 15. Woni pak dźachu k njej: Ty sy błazniza. Wona pak wobtwjerdźi, zo temu tak je. Woni pak dźachu: Dha je jeho jandźel.

 Luk. 24, 37.
- 16. Ale Pětr njepšezta kłapać. Jako pak woni wotewrichu, wohladachu jeho a buchu zatorhnjeni.
- 17. Jako wón pak jim z ruku kiwaše, zo bychu mjelčeli, powědaše wón jim, kak běše jeho tón Knjez z kłódy won wuwjedł, a dźeše: Pšipowjedajće to Jakubej a tym bratram. A woteńdźe a dźeše do druheho města.
- 18. A jako dźeń bu, njebě snadna starozć bjez wojakami, kak so tež z Pětrom je stało. St. 5, 22.
- 19. Herodas pak, jako wón jeho k sebi žadaše a jeho njenamaka, wopraša wón

surowje tych wajchtarjow a kazaše jich preč wjesć; a ćehnješe ze Židowskeje do Zezareje a dźeržeše so tam horje.

- 20. Přetož Herodas běše zamyslił, zo chce wójnu wjesć z Tirizkimi a ze Sidonzkimi. Ći pak we jenej mysli přińdźechu k njemu a wobryčachu Błazta, kralowzkeho komornika, a prošachu pře měr, teho dla, zo jich kraj so žiwješe wot kralowzkeje zemje.

 1 Kral. 5, 9. 11. Ez. 27, 17.
- 21. Ale na wězty pomjenjeny dźeń wobleknu so Herodas kralowzku drastu, synu so na stoł a dźeržeše ryč k nim. *Sir.* 11, 4.
- 22. Tón lud pak zawoła: To je Boži hłós a nic člowječny. Ez 28, 2.
- 23. A hnydom dyri jeho jandźel teho Knjeza, teho dla, zo wón chwalbu Bohu njedaše, a bu wot čeŕwjow rostočeny a spušći dušu. Dan. 5, 20. 21.
- 24. To słowo Bože pak rosćeše a přisporješe so. *Jez. 55, 11.*
- 25. Barnabas pak a Saul wróćichu so do Jerusalema a dokonjachu swoju słužbu, wzawši k sebi Jana, kiž budźe Markus mjenowany. St. 11, 29. St. 15, 37.

13. staw.

Prěnje pućowanje Pawołowe k póhanam, a što wón bjez nimi je dokonjał.

1. Někotři profetojo a wučerjo pak běchu w tej gmejnje, kotraž we Antiochii běše, jako Barnabas a Simeon, Niger mjenowany, tež Luzius Zirenejzki, Manahen, kiž z Herodašom Tetrarchu horjećehnjeny běše, a Saul.

- 2. Jako pak ći temu Knjezej słužachu a so posćachu, dźeše tón swjaty Duch k nim: Wotdzelće mi Barnabasa a Saula k temu dźełu, na kotrež jeju sym powołał. St. 9. 15.
- 3. Tuž posćachu a modlachu so woni a połožichu rucy na njeju a pušćichu jeju preč.

 St. 14, 28. St. 6, 6.
- 4. Jako teho dla taj samaj won pósłanaj běštaj wot swjateho Ducha, přińdźeštaj wonaj do Seleuzije a wot tudy přewjezeštaj so na lódźi do Zipra.
- 5. A jako do Salamina přindžeštaj, připowědaštaj wonaj to słowo Bože w židowskich šulach; měještaj pak tež Jana za słužomnika při sebi. St. 12, 12. 25.
- 6. A jako tu kupu pšekhodźiłaj běštaj hač k městu Papha, namakaštaj tudy někajkeho kuzłarja a falšneho židowskeho profeta, z mjenom Bar-Jezus,
- 7. Kiž běše pola bohota Sergia Pawoła, rozumneho muža; přetož tón zawoła k sebi Barnabasa a Saula a požadaše wot njeju to słowo Bože słyšeć.
- 8. Ale jimaj so přećiwješe Elimas, tón kuzlař (přetož tak budže jeho mjeno přeložene); tón steješe za tym, zo by bohota wot wěry wotwobroćił. 2 Mójz. 7, 11. 2 Tim. 3, 8.
- 9. Saul (abo tež Pawoł) pak, napjelnjeny ze swjatym Duchom, pohlada na njeho,
- 10. A dźeše: O djabołzke dźećo, połne wselkeje lesnozće a wselkeho

- šibałztwa a njepšećel wšeje prawdosće, ty njepšeztawaš přewobroćić teho Knjeza prawe puće:
- 11. A nětk hlaj, ruka teho Knjeza budže přećiwo tebi so stajić: ty budžeš slepy a njebudžeš slónco na chwilu widžeć. A na měsće padže na njeho čěmnosć a čma; a wón wobkhodži a pytaše sebi, štó by jeho za ruku wjedł.
- 12. Jako to bohot widźeše, štož so sta, werješe wón a dźiwase so na tej wucbje teho Knjeza.
- 13. Woni so pak pušćichu wot Papha, Pawoł, a kotrajž při nim běštaj, a přindžechu do města Pergena w Pamphilizkej. A Jan wotendže tudy wot njeju a wróći so zaso do Jerusalema.
- 14. Wonaj pak pšekhodźištaj Pergen a přińdźeštaj do Antiochije w kraju Pizidia a zańdźeštaj do šule na sabatny dźeń a synuštaj so dele.
- 15. A po pšelazowanju teho zakonja a profetow pósłachu k nimaj ći wyši teje šule a dachu jimaj prajić: Lubaj bratraj, matajli što rěčeć a tón lud napominać, dha ryčtaj.

 St. 15, 21.
- 16. Tuž postaže Pawoł a kiwaše z ruku a dźeše: Wy Israelscy mužojo a kiž wy so Boha bojiće, posłuchajće.
- 17. Bóh teho Israelskeho luda je wuzwolił našich wótcow a powyšił tón lud, jako na podroztwje běše we Egyptowskej zemi, a je jich ze sylnym ramjenjom wuwjedł z teje sameje. 2 Mójz. 12, 37. 41.
- 18. A wokoło štyrcyći lět ćerpješe wón jich wobeńdźenje w pusćinje. 2 Mójz. 16, 2. 35. 4 Mójz. 14, 34.
 - 19. A zahubi sydom narodow w

- Kananejzkej zemi a rozdžěli z losom bjez nich jich kraj. 5 Mójz. 7, 1. Joz. 14, 2.
- 20. A potom da wón jim sudnikow na štyri sta a pjećdźesat lět hač do Samuela, teho profety. *Kn. sudn. 2, 16. St. 3, 9.*
- 21. A wot teho časa prošachu pře krala; a Bóh da jim Saula, teho syna Kisa, muža z roda Benjaminoweho, štyrcyći lět.

 1 Sam. 8, 5. St. 10, 21.
- 22. A hdyž jeho běše wotsadžil, zbudži wón jim Dapvita za krala, kotremuž wón swědčeše a džeše: Ja sym namakał Dawida, syna Jese, muža po mojej wutrobje, kotryž budže wšitku moju wolu činić.

 1 Sam. 16, 12. 13.
- 23. S teho symjenja je Bóh po swojim slubje zbudžił Israelej zbóžnika, Jezusa. 2 Sam. 7, 12. Jez. 11, 1. Mat. 1, 6. Luk. 1, 27. St. 3, 31.
- 24. Prjedy dyžli tón swój hamt započa, je Jan prjedy připowědał křćenicu teje pokuty wšitkemu Israelskemu ludu. *Mark. 1, 4. Mat. 3, 1. Luk. 3, 3.*
- 25. Jako pak Jan swój běh běše dokonjał, dźeše wón: Sa kotrehož mje dźeržiće, tón ja njejsym; ale hlaj, po mni přińdźe, kotrehož črijowe rjemješki ja njejsym doztojny roswjazać. Jan. 1, 20. Mat. 3, 11. Mark. 1, 7. Luk. 3, 16.
- 26. Wy mužojo, lubi bratřa, wy dźeći Abrahamoweje šlachty a kotřiž so bjez wami Boha boja, wam je to słowo teho zboža pósłane.

 Rom. 1, 16.
- 27. Přetož ći, kiž we Jerusalemje bydla, a jich wyši, dokelž Jezusa njeznajachu ani te prophetizke słowa, kiž na wšě sabaty lazowane budža, su woni

- te same ze swojim sudźenjom dopjelnili. Jan. 16, 3.
- 28. A hač runje žaneje winy teje smjerće na nim njenamakachu, dha wšak prošachu Pilata, zo by wón skóncowany był. *Mat. 27, 22. 23. Mark. 15, 12—14. Luk. 23, 23. Jan. 19, 6.*
- 29. A jako woni wšitko dokonjeli běchu, štož wot njeho pisane je, wzachu jeho z drjewa a połožichu jeho do rowa. *Mat.* 27, 509.
- 30. Ale Bóh je jeho zbudźił wot morwych. *Mat. 28, 6. Mark. 16, 6. Luk. 24, 6.*
- 31. A wón je wjele dnjow widźeny wot tych, kiż z nim z Galilejskeje do Jerusalema horje šli běchu, kotřiž su jeho swědkojo před ludom. *Jan. 20, 19. 25.*
- 32. A my tež pšipowjedamy wam to slubjenje, kotrež so k wótcam stało je, *1 Mójz. 3, 15.*
- 33. So to same Bóh nam, jich dźećom, je dopjelnił, z tym, zo wón Jezusa je zbudźił; jako tež w druhim pzalmje pisane je: Ty sy mój Syn, ja sym dźensa će płodźił.

 Ps. 2, 7. Hebr. 1, 5.
- 34. So wón pak jeho je wot morwych zbudźił, zo wón nihdy by njezhnił, praji wón tak: Ja chcu wam tu hnadu, Davitej slubjenu, swěru dźeržeć. *Jez.* 55, 3.
- 35. Teho dla praji wón tež na druhim měsće: Ty njebudžeš dopušćić, zo by twój swjaty widžił zhniće. St. 2, 27. Ps. 16, 10.
- 36. Přetož Dawid, jako w swojim času tej woli Božej běše služil, wusnu wón a je k swojim wótcam pšipoloženy a je

zhniće widźił. St. 2, 29.

- 37. Kotrehož pak Bóh je zbudźił, tón njeje zhniće widźił.
- 38. Teho dla budź wam wĕdomne, wy mužojo, lubi bratřa, zo přez teho wam budźe připowĕdane wodaće tych hrěchow,

 Luk. 24, 47.
- 39. A wšitko to, přez kotrež wy njemóžešće w Mójzasowym zakonju prawi być. Štóž pak do teho wěri, tón budže prawy.

 Jez. 53, 6. 11.
- 40. Hladajće so teho dla, zo na was njepřińdźe, štož w tych profetach je prajene:

 Hab. 1, 5. Jez. 28, 14.
- 41. Hlajće, wy zazpjerjo, a dźiwajće so a budźće kničomni; přetož ja činju skutk we wašim času, tajki skutk, kotryž wy njebudźeće wěrić, hdyž wam budźe štó wot njeho powjedać.
- 42. Jako pak wonaj ze židowskeje šule wuńdźeštaj, prošachu jeju ći póhanjo, zo byštaj jim srjedźa w tydźenju te same słowa prajiłaj.
- 43. A jako ta zhromadžizna so běše rozešla, džěše wjele židow a bohabo-jaznych, kiž běchu k jich wěrje přistupili, za Pawołom a Barnabasom, kotrymž wonaj to słowo praještaj, a napominaštaj jich, zo bychu wostali w Božej hnadže.

 St. 11, 28. St. 14, 22.
- 44. Na přichodny sabat pak zeňdže so skoro cyle město, zo by Bože slowo slyšało.
- 45. Jako pak židži tón lud widžichu, buchu woni połni zawizće a pšećiwichu so temu, štož wot Pawoła bu prajene, nic pak so jeno pšećiwichu, ale hanichu tež to.

 St. 5, 17.

- 46. Pawoł pak a Barnabas dźeštaj chroble: Wam dyrbješe najprjedy to słowo Bože prajene być; ale dokelž wy to wot was ztorčiće a so sami teho wěčneho žiwjenja za njedoztojnych dźeržiće, hlaj, dha so k tym póhanam wobroćimy. *Mat.* 10. 6. Luk. 7. 30.
- 47. Přetož tak je nam tón Knjez přikazal: Ja sym će póhanam za swětlosć postajil, zo by ty to zbože był hač do kónca teje zemje. Luk. 2, 32. Jez. 9, 1. St. 42, 6. St. 49, 6. St. 60, 3.
- 48. Jako to słyšachu ći póhanjo, zwjeselichu woni so a chwalachu to słowo teho Knjeza a wěrjachu, tak wjele jako jich běše k wěčnemu žiwjenju poztajenych.

 Rom. 8, 29.
- 49. A teho Knjeza słowo bu roznjesene přez tón cyly kraj.
- 50. Ale židźi nawabichu bohabojazne a česne žony a wyšich teho města a zbudźichu přesćěhanje přećiwo Pawolej a Barnabasej a wustorčichu jeju ze swojich mjezow.
- 51. Wonaj pak wottšaseštaj tón proch wot swojich nohow a přindžeštaj do Jkonije.

 Mat. 10, 14. Jap. zk. 18, 6.
- 52. Ći wučomnicy pak buchu napjelnjeni z wjesołosću a ze swjatym Duchom.

14. staw.

Pawot přindže zaso do Antiochije, a što so na puću je podato.

- 1. Sta so pak we Jkonii, zo so wonaj tam zhromadźištaj w židowskej šuli a rěčeštaj tak, zo idow a Grichow bu jara wjele wěrjacych.
- 2. Njewěrni židźi pak zbudźichu a rozzłobichu te duše tych pohanow přećiwo tym bratram.
- 3. Wonaj pak tam dołhi čas so horje dźeržeštaj a wučeštaj chroble w tym Knjezu, kiž swědčeše temu słowu swojeje miłosće a da so zejchi a dźiwy stać přez jeje rucy.

 St. 19, 11.
- 4. Ta zhromadžizna teho města pak so rozdžěli: někotři džeržachu ze židami, někotři pak z tymaj japoštolomaj.
- 5. Jako so pak ropot zběhnu tych pohanow a židow a jich wyšich, zo bychu jeho hanili a kamjenjowali, 2 Tim. 3, 11.
- 6. Pytnyštaj wonaj to a ćeknuštaj do tych městow Likaonizkeje zemje, do Liztry a do Derby a tam wokoło; *St. 8*, *1*.
- 7. A wučeštaj tam to evpangelion. *St.* 11, 20.
- 8. A někajki muž běše w Liztrje, chory na nohi; sedźeše a běše chromy wot maćerneho žiwota, a nihdy njeběše chodźił;
- 9. Tón samy słyšeše Pawoła ryčo. A tón pohlada na njeho a pytny, zo wěri, zo mohł wustrowjeny być, Mat. 9, 28.
- 10. Džeše teho dla z wulkim hłosom: Stań prozće horje na swojej nocy! A

wón poskoči a chodźeše. St. 3, 6. Jez. 35, 6.

Tekst na 13. njedželu po swj. Trojicy. III.

- 11. [Jako pak to tón lud widźeše, štož Pawoł běše činił, pozběžechu woni swój hłós a dźachu po Likaonzku: Bohojo su čłowjekam so podobni sčinili a k nam dele přišli.

 St. 28, 6.
- 12. A rěkachu Barnabasej Jupiter a Pawołej Merkurius, dokelž wón słowo rěčeše.
- 13. Tón měšnik pak teho Jupitera, kiž před jich měztom běše, přiwjedze woły z wěnzami wupyšene před wrota a chcyše z tym ludom woprować.
- 14. Jako to słyšeštaj taj japoštołaj, Barnabas a Pawoł, rostorhaštaj wonaj swoje drasty a zkočištaj djes zawołaštaj, 4 Mójz. 14,6
- 15.A dźeštaj: Wy mužojo, što wy to činiće? Wšak mój tež smój smjertnaj čłowjekaj, runje jako wy, a pšipowjedamój wam to ewangelion, zo byšće wy so wobroćili wot tych falšnych k žiwemu Bohu, kiž je sčinił njebjo a zemju a to morjo a wšitko, štož w nich je; St. 10, 26. Ps. 146, 6. Zjew. 14, 7.
- 16. Kiž w zachodnych časach je dopušćił wšitkim póhanam, zo su khodźili po swojich pućach. St. 17, 30. Ps. 81, 13.
- 17. A wšak njeje wón sam so bjez swědčenja wostajił, wón je nam wjele dobreho činił a z njebjes dele dešć a płódne časy dał a je napjelnił ze

žiwnozću a z wjesołosću naše wutroby. *Jer. 5, 24.*

- 18. A jako to dźeštaj, zpokojištaj wonaj lědom tón lud, zo jimaj njewoprowaše.
- 19. Přiňdžechu pak židži z Antiochije a z Jkonije a naryčachu tón kud, zo Pawoła kamjenjowachu a wlečechu jeho z města won; a měnjachu, zo je morwy. 2 Kor. 11, 25. 2 Tim. 3, 11.
- 20. Jako pak jeho ći wučomnicy wobdachu, staže wón a dźeše do města. A nazajtra woteńdźe wón z Barnabasom do Derby,
- 21. A připowědaštaj tež temu samemu městu to ewangelion a roswučeštaj jich wjele; a wróćištaj so zaso po tym do Liztry, do Jkonije a do Antiochije,
- 22. A posylnještaj te duše tych wučomnikow a napominaštaj jich, zo bychu we wěrje wostali a zo přez wjele ztyzknozćow my mamy nutř hić do Božeho kralestwa.]

 Mat. 10, 38.
- 23. Tež wuztaještaj jim tam a sem staršich w tych wosadach, modleštaj so z posćenjom a poručištaj jich temu Knjezej, do kotrehož běchu wěrili. St. 6,
- 24. A ćehnještaj přez Pizidizku a přindžeštaj do Pamphilizkeje;
- 25. A rěčeštaj w Pergenje to słowo a ćehnještaj dele do Attalije.
- 26. A wot tudy přewjezeštaj so wonaj na łódźi do Antiochije, z wotkal běštaj wuztajenaj přez tu smilnosć Božu k temu skutku, kotryž běštaj dopjelnilaj. St. 13. 1.2.
 - 27. Jako pak B přindžeštaj,

zhromadźistaj wonaj tu gmejnu a připowědastaj, kak wjele Bóh z nimaj běse činił, a zo wón tym póhanam durje teje wěry je wotewrił. St. 15, 4. 1 Kor. 16, 9.

28. A běštaj tam nic krótki čas pola wučomnikow.

15. staw.

Zhromadźenje japoštołow wobrezanja a prawychčinjenja dla.

- 1. Někotři pak přišedši ze židowzkeje, wučachu bratrow: Jeli zo so njedaće wobrězać po Mójzasowym wustajenju, dha njebudžeće zbóžni. Gal. 5, 2.
- 2. Jako so pak přećiwnosć sta a Pawoł a Barnabas nic snadnu zwadu z nimi měještaj, wuztajichu woni, zo Pawoł a Barnabas a někotři druzy wot nich bychu k tym japoštołam a staršim do Jerusalema tajkeho rosryčenja dla horje ćahnyli.

 St. 11, 30.
- 3. A wonaj buštaj wot teje gmejny pšewodźenaj a ćehnještaj přez Phenizizku a Samarisku a powědaštaj to wobroćenje tych pohanow a načiništaj wšitkim bratram wulku wjesełosć.
- 4. A jako wonaj přindžeštaj do Jerusalema, buštaj wonaj powitanaj wot gmejny a wot japoštołow a wot staršich, a připowědaštaj, kak wjele Bóh z nimaj běše činił. St. 14, 27.
- 5. Tuž postažechu někotři wot Pharizejzkeje sekty, kotřiž běchu wěrili, a rjeknuchu: Woni so dyrbja dać

wobrězać, a njech jim budže přikazane, zo bychu Mójzasowy zakoń dźerželi.

Tekst na 14. njedželu po swj. Trojicy. lII.

- 6. [Ći japoštoli a starši pak so zeńdźechu, zo so bychu wo tu ryč roshladali.
- 7. Jako pak so dołho běchu rosryčeli, postanu Pětr a dźeše k nim: Wy mužojo, lubi bratřa, wam je wědomne, zo Bóh jara dawno bjez nami je wuzwolił, zo bychu póhanjo přez mój rt to słowo teho ewangeliona słyšeli a wěrili. St. 11, 18.
- 8. A Bóh, kotryž znaje te wutroby, swědčeše jim a da jim swjateho Ducha, runje jako nam. *Ps. 7, 10.*
- 9. A nječinješe žaneho rosdželenja bjez nami a bjez nimi a wučizćeše přez wěru jich wutroby. St. 10, 34.
- 10. Što dha spytujeće Boha z nakładźenjom teho zpšaha na šiju tych wučomnikow, kotryž ani naši wótcojo ani my smy njesć njemóhli? *Mat. 23, 4.*
- 11. Ale my wěrimuy, zo přez tu hnadu teho Knjeza Jezom Chrysta zbóžni budžemy, runje jako tež woni. Eph.2, 4 8.
- 12. Tuž mjelčeše ta cyla zhromadźizna a posłuchaše na Barnabasa a Pawoła, kotrajž powedaštaj, kajke wulke zejchi a dźiwy Bóh přez njeju bjez pohanami beše činił.] St. 11, 18.
- 13. A potom, jako běchu mjelkli, wotmolwi Jakub a džeše: Wy mužojo, lubi bratřa, posluchajće na mnje.

- 14. Siman je powědał, kak Bóh najprjedy je domach pytał a horje wzał lud z pohanow k swojemu mjenu.
- 15. A z tym so runaju te ryče tych profetow a jako pisane steji:
- 16. Potom chcu so wróćić a chcu zaso twarić tu hětu Davitowu, kotraž je so rospanuła, a jeje zkałoby chcu ja zaso natwarić a chcu ju postajić, *Amos 9, 11.*
- 17. So buy, štož zbytka je wot ludži, po Knjezu so prašeli, a wšitcy póhanjo, nad kotrymiž moje mjeno je mjenowane, praji tón Knjez, kiž to wšitko čini.
- 18. Bohu su wšitke jeho skutki wědomne wot spočatka teho swěta.
- 19. Teho dla wobzamknu ja, zo bychmy tych, kotřiž so z póhanztwa k Bohu wobroća, njewobćežili;
- 20. Ale pišmy jim, zo bychu so zdžerželi teje nječiztozće tych pšibohow a teho kurwarstwa a teho, štož je zadušene, a teje krwě.

 3 Mójz. 3, 17.
- 21. Přetož Mójzas ma wot dol heho časa we wšěch městach tych, kotřiž jeho prěduja, a budže na kóždy sabat w šulach lazowany.
- 22. A zdaše so derje tym japoštołam a staršim z cyłej gmej nu, zo bychu někotrych mužow wot tych swojich wuzwolili a pósłali do Antiochije, z Pawołom a z Barnabasom, Judaša, z přimjenom Barzabasa, a Silasa, kotrajž mužej běštaj wučerjej bjez tymi bratrami.
- 23. A podachu jimaj pismo do rukow, kotrež so tak ma: My, japoštoli a starši a bratřa, prajimy tym bratram z tych pohanow, kotřiž su we Antiochii a Syriskej a Zilizizkej, wjele dobreho.

- 24. Dokelž my smy słyšeli, zo někotři wot nas su wušli a su was z wučbu zamolili a waše duše zmućili a praja, wy maće so dać wobrězać a tón zakoń dźeržeć, kotrymž my ničo njejsmy pšikazali; St. 20, 30. Gal. 2, 4.
- 25. Je so nam zhromadźenym we jenej mysli zdało, zo bychmy mužow wubrali a jich k wam pósłali z našimaj najlubšimaj, Barnabasom a Pawołom,
- 26. Kotrajž člowjekaj swoje duše staj podalaj za to mjeno našeho Knjeza Jezom Chrysta.
- 27. Tuž smy k wam pósłali Judaša a Silasa, kotrajž tež ze słowami to same připowědać budžetaj.
- 28. Přetož to so zpodoba temu swjatemu Duchu a nam, zo bychmy žaneho brěmjenja wjazy na was njekładli, hač jeno te nuzne wěcy,
- 29. So byšće pšibójzkich woporow a krwě a zadušeneho a kurwarstwa so zdźerželi; hdyž wy so tych wěcow zdźeržiće, budźeće wy derje činić. Mějće so derje.
- 30. Jako teho dla ći wonpósłani přińdźechu do Antiochije, tuž zhromadźichu woni tu syłu a podachu tón list.
- 31. Jako pak ći sami tón běchu pšelazowali, zwjeselichu so woni teho trošta.

 St. 18, 48.
- 32. Judaš pak a Silas, kotrajž tež prophetaj běštaj, napominaštaj tych bratrow z wjele słowami a posylništaj jich.

 St 11, 27. St. 13.1.
- 33. Wonaj pak pobyštaj tudy někotry čas a buštaj wot bratrow zaso z měrom pušćenaj k japoštolam.

- 34. Ale Silasej so spodobaše, zo tam wosta.
- 35. Pawoł pak a Barnabas běštaj tak we Antiochii a wučeštaj a prědowaštaj teho Knjeza słowo, z wjele druhimi.
- 36. Po někotrych dnjach pak dźeše Pawoł k Barnabasej: Wróćmy so zaso a wobhladajmy našich bratrow we wšěch městach, w kotrychž mój teho Knjeza słowo smój pšipowjedałaj, kak so maju.
- 37. Barnabas pak radźeše, zo byštaj sobu wzałaj Jana, z přimjenom Marka.
- 38. Pawołej so pak zdaše, zo byštaj tajkeho sobu njebrałaj, kiż běše wot njeju wotstupił w Pamphilizkej a njeběše sobu ćahnył k temu skutku. St. 13, 13.
- 39. A dźeštaj wótzje na so, tak zo so wobaj rózno daštaj, a Barnabas wza k sebi Marka a přewjeze so do Zipra.
- 40. Pawoł pak wuzwoli sebi Silasa a woteńdźe preč, tej hnadźe Božej poručeny wot tych bratrow.
- 41, Wón pak přechodži Sirizku a Zilizizku a posylni te wosady.

16. staw.

Pawoła skutk a ćerpjenje w Liztrje, Aziskej a Bithinizkej, Troadźe a Philippje.

1, Wón přindže pak do Derby a do Liztry, a hlaj, jedyn wučomnik tam běše, z mjenom Timothej, jedneje židowskeje žony syn, kotraž wěrješe; ale nan běše Grichizki.

St. 19, 22.

- 2. Tón měješe dobru chwalbu pola bratrow w Liztrje a we Jkonii. *St. 6, 3. St. 10, 22.*
- 3. Teho sameho chcyše Pawoł, zo by sobu šoł, a wzawši wobreza jeho tych Židow dla, kotřiž w tych městach tam běchu; přetož wšitcy wědźachu, zo jeho nan je Grichizki był.
- 4. Jako woni pak přez te města ćehnjechu, podachu woni jim to same, zo bychu džerželi te wučby, kotrež wot tych japoštołow a staršich we Jerusalemje běchu wobzanknjene. St. 15, 20, 29.
- 5. Tuž buchu te wosady we wěrje posylnjene a přiběrachu wšědnje dale a bóle.
- 6. Jako pak woni Phrigizku a Galatizki kraj pšećahnychu, bu jim wot swjateho Ducha wobarane, zo bychu njerěčeli to słowo we Aziskej. St. 18, 23.
- 7. Přišedši pak k Mizizkej, spytachu woni, zo bychu přez Bithinizku ćahnyli; a tón Duch jim to njepřida.
- 8. Tuž minychu so Mizizkeje a přińdźechu do Troady. St. 20, 6. 2 Kor. 2, 12. 2 Tim: 4, 13.

Tekst na 15. njedželu po swj. Trojicy. III.

- 9. [A Pawołej so w nocy widźenje sta; někajki muž běše z Mazedonskeje, tón stejo jeho prošeše a dźeše: Přińdź dele do Mazedonskeje a pomhaj nam!
- 10. Jako wón pak to widźenje běše widźił, tuž my na měsće zamyslichmy, zo bychmy so pušćili do Mazedonskeje, teje wězteje nadžije, zo tón Knjez nas tam

- běše powołał, zo bychmy jim to ewangelion prědowali.
- 11. A my pušćichmy so z Troady a přińdźechmy z prěnim běhom do Samothrazizkeje a nazajtra do Neapla,
- 12. A wot tudy do Philippa, kotrež je to wosebniše město w Mazedonzkim kraju a je swobodne. A my wostachmy tak w tym měsće někotre dny.
- 13. A tón sabatny dźeń dźechmy won před město k wodźe, hdźež so modlachu k Bohu, a ryčachmy sedźo k žónzkim, kotrež so běchu zešle.
- 14. Jena bohabojazna žónska pak, z mjenom Lidia, kotraž šarlat pšenućeše.) dawaše, z města tych Thiatirzkich posluchaše; tej tón Knjez wutrobu wotewri, zo wona na to kedźbowaše, štož wot Pawoła bu rěčane.

 Luk. 24, 45.
- 15. Jako pak wona a jejna chěža bu kšćena, napominaše wona nas a dźeše: Jeli zo mje za tu dźeržiće, zo ja wěrju do teho Knjeza, dha zańdźće do mojeho doma a wostańće tudy. A wona nas nućeše.]

 1 Mójz. 18, 3.
- 16. Sta so pak, jako my k modlitwje dźechmy, zetka nas nekajka dźowka, ta mejese wescazeho ducha a prinjese swojim knjezim wjele wuzitka prez to wescenje.
- 17. Ta chodźeše stajnje za Pawołom a za nami, wołaše a dźeše: Tući ludźo su wotročcy Boha wjeršneho, kotřiž wam puć teje zbóžnozće pšipowjedaju. *Mark.* 1, 24. 34.
- 18. To činješe wona přez wjele dnjow. Pawołej so pak to njezdaše a wobroći so a dźeše k temu duchu: Ja ći pšikazuju w mjenje Jezom Chrysta, zo wot njeje

- wuztupiš. A wón wustupi w tej samej štundźe. Mark. 16, 17.
- 19. Jako pak to jeje knježa widźichu, zo ta nadźija jich wužitka běše wuztupiła, jimachu woni Pawoła a Silasa, ćehnjechu jeju na torhošćo před wyšich,
- 20. A stajichu jeju před hejtmanow a dźachu: Taj čłowjekaj změšataj naše město a staj židaj; 1 Kral. 18, 17.
- 21. A pšipowjedataj někajke wašnje, kotrež na so wzać a jo činić nam so njehodźi, dokelž my Romscy smy.

Tekst na 16. njedželu po swj. Trojicy. III.

- 22. A tón lud postaže přećiwo nimaj; a ći hejtmanojo dachu jeju drasty dele torhać a kazachu jeju khoztać. 2 Kor. 11, 25. Phil. 1, 30. 1 Thes. 2, 2.
- 23. [A jako jeju dosć běchu pokhoztali, ćisnychu jeju do kłódy a pšikazachu jaztnikej, zo by jeju twjerdźe dźeržał.
- 24. Tón wza tu samu přikaznju na so a ćisnu jeju do teho najhlubšeho jastwa a zanknu jeju nohi do kłódy.
- 25. Wokoło połnocy pak so Pawoł a Silas k Bohu modleštaj a khwaleštaj Boha; a jeći jeju słyšachu. St. 4, 31. St. 5, 41.
- 26. Sta so pak hnydom wulke zemjerženje, tak zo buchu hnute te grunty teho jastwa. A na měsće buchu wšitke durje wotewrjene a wšitkich zwjazki roswjazane.
- 27. Tuž wozući tón jastnik a widźeše te durje teho jastwa wotewrjene, wutorže mječ a chcyše so sam skóncować, zo sebi mysleše, zo jeći su ćekli.

- 28. A Pawoł zawoła z wulkim hłosom a dźeše: Nječiń sam sebi ničo złeho, wšak smy wšitcy tudy.
- 29. Wón pak žadaše swěcu a skoči nutř a tšepjetawši padźe Pawołej a Silasej k nohomaj,
- 30. A wuwjedźe jeju won a rjeknu jimaj: Mojej knjezaj, što mam činić, zo zbóżny budu?

 Luk. 3, 10.
- 31. Wonaj dźeštaj: Wer do teho Knjeza Jezom Chrysta, dha budźeš ty a twój dom zbóżny.
- 32. A praještaj jemu to słowo teho Knjeza a wšitkim, kotřiž we jeho domje běchu.
- 33. A wón wza jeju k sebi w tej samej štundźe w nocy, zmy jeju rany a da na měsće so křćić, wón a wšitcy ći jeho;
- 34. A wjedźeše jeju do swojeho doma, staji jimaj blido a wjeseleše so z cyłej swojej chežu, zo do Boha weri.] *Luk. 5,* 29.
- 35. A jako dźeń bu, pósłachu ći hejtmanojo měšćanzkich słužomnikow a dachu prajić: Pušć tych ludźi.
- 36. A tón jastnik připowědaše te słowa Pawołej, zo ći hejtmanojo su pósłali, zo byštaj byłaj pušćenaj. Nětk dha wuńdźtaj a woteńdźtaj z měrom.
- 37. Pawoł pak dźeše k nim: Woni su naju zjawnje khoztali bjez prawa a bjez pšesłyšenja, kiż mój wšak Romscy ludźo smój, też su naju do jastwa ćisli a nětko chcedźa naju skradźu wumjetać? Ničo z teho njebudźe; ale njech woni přińdu a sami naju wuwjedu.
- 38. Ći měšćanzzy słužomnicy powědachu tajke słowa tym hejtmanam, a woni so bojachu, jako słyšachu, zo su

Romscy;

- 39. A přišedši napominachu a wuwjedžechu jeju, prosywši, zo byštaj z města wušlaj.
- 40. Wonaj pak wuńdźeštaj z teho jastwa a dźeštaj k tej Lidii. A jako tych bratrow bestaj widźiłaj a jich trostowałaj, woteńdźestaj preć.

17. staw.

Pawołowy skutk a napšećiwnozć w Thesaloniku, Beroje a Athenje.

- 1. A wonaj pšećehnještaj přez Amphipoliu a Apolloniu a přińdźeštaj do Thesalonika, hdźež běše židowska šula. 1 Thes. 2. 2.
- 2. Jako pak Pawołowe wašnje běše, zańdźe wón k nim a rěčeše z nimi přez tři sabaty z pisma:
- 3. Wotewri a wułożi jim to, zo Chrystus je měł ćerpić a wot morwych stanuć, a zo tón je Chrystus Jezus, kotrehož ja wam připowědam.

 Luk. 24, 27. 45.
- 4. A někotři wot nich wěrjachu a pšitowaŕšichu so k Pawolej a Silasej, tež tych nazbóžnych Grichizkich wulka zhromadźizna, jako tež tych wosebnych žónskich nic mało.

 Št. 17.
- 5. Ale ći zasakli židźi zawidźichu to a wzachu k sebi někotrych złych gmejnzkich ludźi, zhromadźichu jich a zćinichu njeměr w měsće a ztupichu před Jazonowy dom a pytachu, zo bychu jeju wjedli před lud.

- 6. Jako pak jeju njenamakachu, ćehnjechu woni Jazona a někotrych bratrow před tych wyšich teho města, wołajzy: Tući, kotřiž po cyłym swěće změšk načinja, ći sami su tež hew přišli; St. 16, 20. 1 Kral. 18, 17.
- 7. Tych hozpoduje Jazon; a ći sami wšitcy činja přećiwo khěžorowemu wustajenju, praja, zo druhi je kral, Jezus. *Luk.* 23, 2.
- 8. Woni zmućichu pak tón lud a tych wyšich teho města, kotřiž to słyšachu.
- 9. Ale jako woni wot Jazona a tych druhich to zamołwjenje běchu słyšeli, pušćichu jich preč.
- 10. Ci bratřa pak na měsće w nocy pósłachu Pawoła a Silasa do Beroy. Jako wonaj tam přińdźeštaj, zańdźeštaj do židowskeje šule;
- 11. Přetož ći sami běchu ći najwosebniši bjez tymi Thesalonzkimi; ći wzachu to słowo horje ze wšej wolu a wobhonichu so wšědnje w pismje, hač bychu te wěcy so tak měle. *Jez. 34, 16. Jan. 5, 39. Luk. 16, 20.*
- 12. Tuž teho dla wjele wot nich wěrjachu, tež tych Grichizkich pózćiwych žónskich a muskich nic mało.
- 13. Jako pak ći Thesalonzzy židźi to zhonichu, zo tež w Beroje wot Pawoła to słowo Bože připowědane běše, přindzechu woni tam a činjachu tón lud přećiwny.
- 14. Tehdy pak na měsće bratřa Pawoła preč pósłachu, zo by hač k morju šoł; Silas pak a Timothej wostaštaj tam. *St.* 16, 1.
- 15. Ći pak, kotřiž Pawoła přewodźichu, wjedźechu jeho hač

do Athena. A doztawši přikaznju na Silasa a na Timothea, zo byštaj hač najzkeŕšo k njemu pšišłaj, woteńdźechu zaso.

Tekst na 17. njedželu po swj. Trojicy. III

- 16. [Jako pak Pawoł we Athenje na njeju wočakowaše, rozzłobi so jeho duch w nim, jako wón to město widźeše, zo e pe běše.

 1. Thes. 3, 1.
- 17. Wón to w zwun k židam a k nazbóžnym rěčeše, tež na torhošću wšědnje k tym, kotřiž tam pšikhadžachu.
- 18. Někotři pak tych Epikurzkich a Stoizkich swětnych mudrych zwadžichu so z nim. A někotři džachu: Što chce tón njebolak prajić? Druzy pak: Nam so zda, jako by chcył cuzych bohow připowědać. To běše, zo wón Jezusa a to horieztawanje jim běše připowědał. 1 Kor. 4, 12.
- 19. A wzachu a wjedźechu jeho na Areopagus (abo na sudne město) a dźachu: Móżemy tež zhonić, kajka to nowa wučba je, kotraž wot tebje budźe wučena?
- 20. Přetož ty pšinjeseš něšto nowe před našej wuši; teho dla chcyli radži wjedžić, što by to same było.
- 21. Wšitcy Athenscy pak a cuzomnicy a hozćo k ničomu druhemu hotowi njeběchu, chiba zo bychu něšto nowe rěčeli abo słyšeli.
- 22. Pawoł pak srjedźa na Areopagusu stejo dźeše: Wy mužojo Athenscy,

- ja widźu, zo wy we wšech wezach jara psibójzzy sće.
- 23. Ja sym pšekhodźił a sym widźił waše Bože słužby a sym namakał wołtać, na kotrymž napisane steješe: Temu njeznajomnemu Bohu. Nětko ja wam teho sameho připowědam, kotrehož wy njeznajeće a jemu Božu słužbu činiće.
- 24. Bóh, kotryž tón swět je činih a wšitko, štož na nim je, tón samy je tón Knjez teho njebja a teje zemje, kotryž njebydli w templach wot rukow činjenych;

 St. 7, 48.
- 25. Jemu tež njebudže z člowjecznymaj rukomaj słužene, jako by wón toho trjebał, kiž wón sam wšitkim žiwjenje a woduch awšitko dawa; Ps 50.8.
- 26. A je činił, zo wot jedneje krwě wšitkich čłowjekow narod bydli po wšitkej zemi, a je jim wustajił wězte časy a mjezy jich wobydlenja; 5 Mójz. 32. 8.
- 27. So bychu teho Knjeza pytali, hač buchu jeho namasać a namakać móhli. A wšak wón wot jeneho kóždeho wot nas daloko njeje;

 Jez. 55, 6.
- 28. Přetož w nim smy žiwi, hibamy so a smy; kaž tež někotři wot wašich poetow su rjekli: My smy z jeho roda.
- 29. Hdyž my teho dla z Božeho roda smy, nimamy sebi pomyslić, zo to bójztwo je podobne złotym abo slěbornym abo kamjeńtnym swjećatam, přez člowječnu ruku a mysl wudźełanym.

 Jez. 40, 18. St. 46, 5.
- 30. A tak je Bóh tón čas teje njewědomnozće pšehladał; nětk pak přikaže wón wšudźom wšitkim

čłowjekam, zo bychu pokutu činili. *St.* 14, 16. Luk. 24, 47.

- 31. Teho dla, zo jedyn dźeń je wustajił, na kotrymž wón chce sudźić cyły swět z prawdosću, přez muža, w kotrymž wón to je wobzanknuł; a je postajił wšitkim tu wěru, zo wón jeho wot morwych je zbudźił.] Rom. 14, 10. Jap. zk. 3, 15.
- 32. Jako pak woni słyšachu to horjestawanje tych morwych, tuž někotři so smějachu; a druzy pak dźachu: My chcemy tebje wot teho na druhi čas słyšeć.

 1 Kor. 1, 23.
 - 33. A tak woteńdźe Pawoł wot nich.
- 34. Někotři mužojo pak dźeržachu z nim a wěrjachu, bjez kotrymiž běše Dionizius z rady a žona, z mjenom Damaris, a druzy z nimi.

18. staw.

Pawołowy skutk w Korinće a na puću do Antiochije. Apollos we Ephezu.

- 1. Potom woteńdźe Pawoł z Athena a přińdźe do Korintha;
- 2., A nadeńdźe žida, z mjenom Akwilu, z roda Pontizkeho, kotryž běše njedawno z Walzkeje přišoł ze swojej žonu Prizzillu (teho dla, zo khěžor Klaudius běše přikazał, zo bychu wšitcy Židźa z Roma wušli). K tymaj samymaj wón zańdźe:
- A dokelž wón jenajkeho hantwerka
 nimaj běše, wosta wón pola njeju
 a džělaše (wonaj pak běštaj swojeho

- hantwerka tkalzaj pisanych rubow). 1 Kor. 4, 12.
- 4. A wón kóżdy sabat we jich šuli wučeše a narěča Židow a Grichizkich.
- 5. Jako pak Silas a Timothej z Mazedonskeje přindžeštaj, bu Pawoł w duchu nućeny, zo by židam wobswědčił Jezusa, zo wón je Chrystus. St. 17, 14, 15.
- 6. Jako woni pak so pšećiwjachu a hanjachu, wottřase wón swoje drasty a dźeše k nim: Njech waša krej přińdźe na wašu hłowu, ja sym čisty; wot nětk du k póhanam.

 St. 13, 51. Mat. 10, 14.
- 7. A woteńdźe tam a přińdźe do doma někajkeho, Juzta z mjenom, kotryž nazbóżny běše, a jeho dom běše při samej šuli.
- 8. Krizpus pak, tón wyši teje šule, wěrješe do teho Knjeza z cyłym swojim domom; a wjele Korinthizkich, kotřiž posłuchachu, wěrjachu a dachu so křćić.
- 9. W nocy pak dźeše tón Knjez we widźenju k Pawołej: Ničo so njebój, ale ryč a njemjelč; 1 Kor. 2, 3.
- 10. Přetož ja sym z tobu a nichtó so njesmě wažić, zo by tebi zle činil; přetož ja mam wulki lud w tym miězće. *Jez.* 41, 10. Jer. 1, 18. 19. Jan. 10, 16.
- 11. Wón pak tam lěto a šěsć měsacow sedźeše a wučeše jich to słowo Bože.
- 12. Jako pak Gallion z bohotom běše we Achajzkej, pšećiwichu so w jenej mysli ći Židźa Pawołej a wjedźechu jeho před sudny stoł,
- 13. Rjeknychu: Tón naryči ludži, zo bychu Bohu słužili přećiwo našemu zakonju.
- 14. Jako pak Pawoł chcyše rt wotewrić, dźeše Gallion k židam: Lubi

Židźa, hdy by što njeprawe było abo złe šibałztwo, chcył ja was zdobnje słyšeć; *St. 25, 11.*

- 15. Dokelž pak prašenje je wot wučby a wot słowow a wot zakonja bjez wami, dha sami hladajće; ja nochzu na tym sudnik być.

 Mat. 27, 24.
- 16. A honješe jich preč wot sudneho ztola.
- 17. Tuž jimachu wšitcy Grichizzy Sozthenesa, teho wyšeho teje šule, a bijachu jeho před sudnym stolom; a Gallion ničo wo to njerodźeše.

 1 Kor. 1,
- 18. Pawoł pak tam hišće dołhi čas wosta a žohnowaše so z bratrami a chcyše so do Syriskeje wjesć, a z nim Prizzilla a Akwila. A wobtziha hłowu w Kenchrei, přetož wón měješe slub na sebi. 4 Mójz. 6, 9. 18. Jap. zk. 21, 24.
- 19. Wón přińdźe pak do Epheza a wostaji jeju tam. Wón pak zańdźe do šule a rěčeše ze židami.
- 20. Woni pak jeho prošachu, zo by dlěje při nich wostał. A wón k temu njezwoli,
- 21. Ale požohnowa jich a dźeše: Ja mam přede wšitkimi wěcami tón přichodny róčny čas we Jerusalemje swjećić; jeli zo Bóh zechce, dha chcu ja zaso k wam přińć. A wotwjeze so z Epheza. 1 Kor. 4, 19. Hebr. 6, 3. Jak. 4, 15.
- 22. A přišedši do Zezarije, džěše wón horje a postrowi tu gmejnu a ćehnješe potom dele do Antiochije;
- 23. A tam wón so zakomdźi někotry čas a wuńdźe a přechodźi pozpochi Galatizku a Phrigizku zemju a posylni

wšitkich wučomnikow.

- 24. Do Epheza pak někajki žid přiúdže, z mjenom Apollos, z roda Alexandrizki, dobry ryčnik a mócny w pismje.
- 25. Tón běše rozwučeny w puću teho Knjeza, rěčeše z horzym duchom a wučeše swěru wot teho Knjeza. Wón pak jeno wjedźeše wot Janoweje křćenicy.
- 26. Tón poča chroble prědować w šuli. Jako pak jeho Akwila a Prizzilla słyšeštaj, wzaštaj wonaj jeho k sebi a wułožištaj jemu hišće swěrnišo Boži puć.
- 27. Jako wón pak chcyše do Achajzkeje hić, pisachu ći bratřa a napominachu tych wučomnikow, zo bychu jeho horjewzali. A jako wón běše tam přišol, pomhaše wón wjele tym, kotřiž wěrjachu přez tu hnadu.
- 28. Wón pak tych židow móžnje pšewinu a dowjedźe jim zjawnje přez to pismo, zo Jezus je tón Chrystus. St. 9,

19. staw.

Pawołowy skutk we Ephezu.

- 1. Sta so pak, jako Apollos w Korinthusu běše, zo Pawoł přechodźi te horne kraje a přińdźe do Epheza a nadeńdźe někotrych wučomnikow; St. 18, 19. 21.
- 2. K tym samym dźeše wón: Sće wy swjateho Ducha dóstali, jako wy wěrješće? Woni pak dźachu k njemu: Ale tež nihdy my njejsmy słyšeli, zo je

- swjaty Duch. St. 10, 44. Jan. 7, 39.
- 3. A wón dźeše k nim: Na čo sće wy dha křćeni? Woni dźachu: Na Janowu křćenicu.
- 4. Pawoł pak dźeše: Jan je křćił z křćenicu teje pokuty a prajił k ludu, zo bychu wěrili do teho, kotryž po nim přińć budźe, to je do Jezom Chrysta. *Mat. 3, 11. Mark. 1, 8. Luk. 3, 16.*
- 5. Jako woni to słyšachu, dachu so křćić na to mjeno teho Knjeza Jezusa.
- 6. A jako Pawoł rucy na nich położi, přińdźe tón swjaty Duch na nich, a ryčachu z jazykami a wěsćachu. St. 2, 4. St. 6, 6. St. 8, 17. St. 10, 44. St. 11, 15.
- 7. Wšitkich tych mužow pak běše pola dwanaće.
- 8. Wón pak zańdźe do teje šule a prědowaše chroble na tři měsacy, rěčeše a narěča jich wot Božeho kralestwa. *St.* 14, 3.
- 9. Jako pak někotři zasakli běchu a njechachu wěrić a złe ryčachu wot teho puća před gmejnu, wotstupi wón wot nich a wotdźeli tych wučomnikow a rěčeše wšědnje w šuli jeneho, z mjenom Tyrannusa.

 2 Tim. 1, 15.
- 10. To same so pak sta dwě lěće wokoło, tak zo wšitcy, kotřiž we Aziskej bydlachu, to słowo teho Knjeza Jezusa słyšachu, židźi a Grichizzy.
- 11. A Bóh činješe nic snadne skutki přez tej rucy Pawoła,
- 12. Tak zo woni tež wot jeho kože te pótne rubiška a pasy na chorych kładźechu, a te chorosće wopušćichu jich a złi duchojo wot nich wustupichu.
- 13. Někotři židźi pak, kiž wokoło běhachu a kotřiž zaroćerjo běchu, spy-

- tachu to mjeno teho Knjeza Jezusa na tych, kotřiž złych duchow mějachu, mjenować a dźachu: My zaroćimy was při Jezusu, kotrehož Pawoł prěduje.
- 14. Někajzy sedmjo synojo pak běchu jeneho žida, wyšeho měšnika, Skefasa z mjenom, kotřiž to činjachu.
- 15. Tón zły duch pak wotmołwi a dźeše: Jezusa ja derje znaju a wo Pawoli wem; kajzy sće pak wy?
- 16. A tón čłowjek, w kotrymž tón zły duch běše, skoči na nich a přemóže jich a ćisnu jich pod so, tak zo woni nazy a zranjeni z teje sameje chěže ćeknychu.
- 17. To pak bu zjawne wšitkim Židam a Grichizkim, kotřiž we Ephezu bydlachu, a padže bojosć na nich wšitkich, a teho Knjeza Jezusa mjeno bu wulcy khwalene.

 St. 5, 5. 11.
- 18. Tež wjele tych, kotřiž wěrjachu, přindzechu, póznachu a připowjedachu swoje skutki.

 Mat. 3, 6.
- 19. Jich wjele pak, kotřiž so z njepotrjebnymi wěcami běchu parali, znosychu te knihi hromadu a zpalichu je přede wšitkim ludom; a pšeložichu, što winojte běchu, a namakachu pjećdžesat tawzynt slěbornikow.
- 20. Tak móžnje rosćeše a přibjeraše to słowo teho Knjeza. St. 6, 7. St. 12, 24.
- 21. Jako to pak dokonjane běše, wza sebi Pawoł w duchu prjódk, zo by přez Mazedonsku a Achajzku ćahnył a do Jerusalema přišoł, a dźeše: Hdyž ja tam sym pobył, mam ja tež Rom wohladać. St. 18, 21. St. 20, 22.
- 22. A pósła do Mazedonskeje dweju, kotrajž jemu służeštaj, Timothea a Erazta; wón pak chwilu wosta we Aziskej.

Rom. 16, 23.

Tekst na 18. njedželu po swj. Trojicy. III.

- 23. [Sta so pak w tym času nic mały ropot teho puća dla. 2 Kor. 1, 8.
- 24. Přetož někajki złotnik, z mjenom Demetrius, kiž tej Dianje slěborne klětki džělaše a nic maleho dobytka tym džělaćerjam pšipokaza,
- 25. Tón tych samych a jich pomoznikow zhromadźi a dźeše: Wy mužojo, wy weśće, zo my z teho dźeła wulki wužitk mamy.;
- 26. Wy widźiće pak a słyšiće, zo nic jeno we Ephezu, ale też skoro w cyłej Aziskej tón Pawoł čini, zo wjele luda wotpanje a praji, zo njejsu bohojo, kotřiž su z rukomaj wudźełani.
- 27. Ale nic jeno to nam na našej žiwnozći škodźi, zo ničo njepłaći; ale tež tón templ teje wulkeje bohoweje Diany budźe zaničowany, a budźe so tak stać, zo jeje krasnosć budźe zahinyć, kotruž wšak cyła Azizka a cyły swět česći.
- 28. A jako woni to słyšachu, buchu woni z hněwom napjelnjeni, wołachu a dźachu: Wulka je ta Diana tych Ephezizkich!
- 29. A cyłe město bu polne změška. Woni pak jene dobo wupadźechu na plaz (torhošćo) a zapřijachu Gaja a Ariztarcha, Mazedonzkeju, kotrajž běštaj Pawołowaj towaršej. 2 Kor. 1, 8.
- 30. Jako pak Pawoł chcyše k ludu hić, njepušćichu jeho ći wučomnicy.
- 31. Tež někotři tych wyšich we Aziskej, Pawołowi přećeljo, pósłachu k

- njemu a napominachu jeho, zo by na plaz (torhošćo) nješoł.
- 32. Někotři teho dla tak a někotři hinak wołachu; přetož ta zhromadźizna bu změšana, a najwjacy jich njewědźachu, čoho dla so běchu zešli.
- 33. Woni pak z teho luda dachu wuztupić Alexandra, kotrehož ći Židźa pšiztorčichu. Aleksander pak z ruku kiwaše a chcyše so před ludom zamołwić. St. 12, 17. St. 13, 16. St. 21, 40.
- 34. Jako pak pytnychu, zo wón žid je, sta so jedyn hłós wot wšitkich, kotřiž na dwě štundže wołachu: Wulka je ta Diana tych Ephezizkich!
- 35. Jako pak kanzleŕ tón lud zpokojił běše, dźeše wón: Wy mužojo Ephezizzy, kotry čłowjek je, kiž by njewědźał, zo tych Ephezizkich jich město so stara za tu wulku bohowu Dianu a za jejne njebjeske swjećo?
- 36. Dokelž teho dla so temu nichtó njepšećiwi, dha wam pšizteji, zo byšće so z pokojom dali a ničo njerozomneho nječinili.
- 37. Wy sće teju mužow sem přiwjedli, kotrajž ani cyrkwje rubježnikaj ani hanićerjej wašeje bohoweje njejztaj.
- 38. Jeli zo pak Demetrius a ći, kotřiž z nim jeneho hantweŕka su, z někim maju prawować, dha budže sud džeržany a tež su bohotojo; njech jedyn druheho wobzkorži.
- 39. Jeli zo pak něšto druheho pytaće, dha móže to w prawej zhromadžiznje wuwjedžene być.
- 40. Přetož my so ztrachujemy, zo bychmy džensnišeje přećiwnosće dla wobzkorženi byli, a wšak wina tudy

njebyła, z kotrejž my tajkeho zběženja dla so móhli zamołwić. A jako to wurěčał běše, rospušći wón tu gmejnu wot sebje.]

20. staw.

Pawołowe pućowanje do Troady a Mileta, a što wón tam je dokonjał.

- 1. Jako pak ta přećiwnosć běše přestala, zawoła Pawoł tych wučomnikow k sebi, požohnowa jich a woteńdźe a dźeše do Mazedonskeje.
- 2. Pšekhodźiwši pak te same strony napominaše wón jich z wjele słowami a přińdźe do Grichizkeje zemje,
- 3. A poby tam na tři měsacy. A jako ći židźi za nim stejachu, hdyž wón so do Syriskeje chcyše přewjesć, zamysli wón so zaso wróćić přez Mazedonsku.
- 4. S nim tež ćehnjechu hač do Aziskeje Sopater z Beroje, wot tych Thesalonzkich pak Ariztarchus a Sekundus a Gajus z Derby a Timothej, wot Aziskich pak Tychikus a Trophimus. St. 17, 10. St. 19, 20.
- 5. Ći sami šedši prjedy dočakachu nas w Troadźe. St. 16, 8.
- 6. My so pak přewjezechmy po jutrach z Philippa hač do pjateho dnja a přindzechmy k nim do Troady a pobychmy tudy přez sydom dnjow.
- 7. Na prěnim tydźenjowym dnju pak, jako so ći wučomnicy běchu zhromadźili, zo bychu chlěb łamali, prědowaše jim Pawoł a chcyše nazajtra so preč dać a

- dlěješe to słowo hač do połnocy. Si. 2, 45. 46.
- 8. Wjele lampow pak běše na lubi, hdžež zhromadženi běchu.
- 9. A někajki młodźenz, z mjenom Eutychus, sedźeše we woknje, kotrehož twjerde zpanje nadpadźe, jako Pawoł tak dołho prědowaše, a bu wot spanja pšekhwatany a padźe dele z tzećeje łubje a bu morwy zběhnjeny.
- 10. Tuž Pawoł dele přistupi, padźe na njeho, wopšija jeho a dźeše: Nječińće žaneho hawtowanja; přetož jeho duch je w nim.

 1 Kral. 17, 21.
- 11. A stupi zaso horje, łamaše tón chlěb, pojě a rěčeše dołho z nimi, hač do switanja, a tuž tak woteńdźe.
- 12. Woni pak tež přiwjedźechu teho młodźenca žiweho, a buchu jara posylnjeni.
- 13. My pak so prjedy přewjezechmy na łódźi a dachmy so k Asonej a chcychmy tam Pawoła k sebi wzać; přetož tak běše wón poručił, dokelž wón pěši hić chcyše.
- 14. Jako wón pak we Asonje k nam přińdźe, wzachmy my jeho k sebi a přińdźechmy do Mityleny.
- 15. A wot tudy so na łódźi wjezechmy a přińdźechmy na druhi dźeń před Chius; a zaso na druhi dźeń pšiwjezechmy so do Samusa a wostachmy w Trogili; a nazajtra přińdźechmy do Mileta.
- 16. Přetož Pawoł běše zamyslił, nimo Epheza so přewjesć, zo by so we Aziskej njezakomdźił; přetož wón khwataše, zo by na swjatki we Jerusalemje był, hdy by jemu móžno było.

 St. 18, 21.

Tekst na 19. njedželu po swj. Trojicy. III.

- 17. [Z Mileta wón pak pósła do Epheza a da k sebi tych staršich teje cyrkwje zawołać.
- 18. Jako pak ći k njemu přindžechu, džeše wón k nim: Wy derje wěsće wot prěnjeho dnja, jako sym do Aziskeje přišoł, kak ja z wami kóždy čas był sym. St. 19, 10.
- 19. Ja sym słužił temu Knjezej ze wšej pokornozću a z wjele sylzami a ze zpytowanjemi, kotrež mi přišle su wot tych židow, kiž mi wlečechu;
- 20. Kak ja ničo njejsym zdžeržał, kotrež wužitne je, zo bych wam njepšipowjedźił a was njewučił zjawnje a po chěžach;
- 21. Sym wobswědčił židam a Grichizkim tu pokutu k Bohu a tu wěru do našeho Knjeza Jezom Chrysta. *Mark.* 1, 15.
- 22. A hlaj, nětk w duchu ja zwjazany, du do Jerusalema a njewěm, što tam na mnje přiníć ma; St. 18, 21. St. 19, 21.
- 23. Chiba-li zo swjaty Duch po wšěch městach wobswědči a praji, zo zwjazki a tyšnozće na mnje čakaju. St. 9, 16. St. 21, 4. 11.
- 24. Ale teho so ničo njeboju, ani moja duša mi samemu njeje droha, zo bych dokonjał mój běh z wjesołosću a tu słužbu, kotruž sym dóstał wot teho Knjeza Jezusa, k wobswědčenju to ewangelion teje miłosće Božeje. St. 21, 13.
- 25. A hlaj, nětk ja wěm, zo moje wobličo wjazy njebudźeće wohladać wy

- wšitcy, přez kotrychž sym ćahnył a prědował to kralestwo Bože.
- 26. Teho dla wobswědču ja wam na tym džensnišim dnju, zo ja sym čisty wot krwě wšitkich; St. 18, 6.
- 27. Přetož ničo njejsym zdžeržał, zo bych wam njepšipowjedźił wšitku radu Božu.
- 28. Teho dla kedźbujće sami na so a na wšo stadło, na kotrež was tón swjaty Duch je postajił za bizkopow, zo byšće pasli tu gmejnu Božu, kotruž wón sam přez swoju krej je sebi dobył.
- 29. Přetož ja to wěm, zo po mojim woteńdźenju budźa bjez was přińć surowe wjelki, kotřiž teho stadła njebudźa šonować.
- 30. Tež wot was samych budźa postanyć mužojo, kotřiž budźa pšewrótne wěcy rěčeć, zo bychu wu— čomnikow za sobu ćahnyli. *Ps.* 41, 10.
- 31. Teho dla wachujće a zpomńće na to, zo njejsym přestał, přez tři lěta w nocy a wodnjo jeneho kóždeho ze sylzami napominać.

 Hebr. 13, 17.
- 32. A nětk, lubi bratřa, ja was poruču Bohu a temu słowu jeho milosće, kotryž mócny je was natwarić a wam dać to herbstwo bě wšitkimi woswjećenymi. St. 14, 3.
- 33. Ja wot nikoho njejsym slěboro abo złoto abo drastu požadał.
- 34. Přetož wy sami wěsće, zo k temu, štož mi potrěbne běše, a tym, kotřiž zo mnu běchu, stej słužilej tutej rucy. 1 Kor. 4, 12. 1 Thes. 2, 9. 2 Thes. 3, 8.
- 35. Ja sym wam wšitko pokazał, zo so tak prózować mamy, zo bychmy tych

- słabych horjebrali a zpomnili na te słowa teho Knjeza Jezusa, zo wón je prajił: Sbóźnišo je dać, dyžli brać.
- 36. A jako to powědał běše, klaknu wón na swoje kolena a modleše so z nimi wšitkimi.

 St. 21, 5.
- 37. A sta so wulki płač wšitkich a padźechu Pawołej wokoło šije a wokošowachu jeho;
- 38. Najwjacy so zrudźachu na tym słowje, kotrež wón rjeknu, zo wjazy jeho wobličo njěbudźa wohladać. A přewodźichu jeho hač k łódźi.]

21. staw.

Pawołowe pućowanje wot Mileta do Jerusalema, a što wón na nim je dokonjał a wustał.

- 1. Jako so nětk bě stało, zo my jich wostajiwši so preč wjezechmy, přindzechmy z prěnim běhom do Koa a nazajtra pak do Rhoda a wot tudy do Patary.
- 2. A namakachmy łódź, kotraž do Phenizizkeje so wjezeše, stupichmy do njeje a wjezechmy so preč.
- 3. A jako my Ziprus wuhladachmy, woztajichmy jón na lěwicy a wjezechmy so do Syriskeje a přińdźechmy do Tirusa; přetož tam měješe ta łódź tu nakładu wotpołožić.
- 4. A jako wučomnikow namakachmy, pobychmy tam sydom dnjow. Ći sami Pawołej přez Ducha dźachu, zo by so njedał do Jerusalema. Št. 12. St. 20, 23.

- 5. A sta so, jako my te dny tam pobychmy, wuńdźechmy my a dachmy so preč. A woni nas wšitcy přewodźichu, ze žonami a z dźećimi, hač won před město, a poklaknychmy na brjoze a modlachmy so.
- 6. A jako so bjez sobu běchmy žohnowali, stupichmy do lódźe; woni pak so wróćichu k temu swojemu.
- 7. My pak dokonjachmy to pšewjezenje wot Tirusa a přiúdźechmy do Ptolemaidy a poztrowichmy tych bratrow a wostachmy jedyn dźeń pola nich.

Tekt na 20. njedželu po swj. Trojicy. III.

- 8. [Nazajtra pak wuńdźechmy, kiż my při Pawoli běchmy, a přińdźechmy do Zezarije a zańdźechmy do chěže Philippa, teho evangelizty, kiž běše wot tych sydom jedyn, a wostachmy pola njeho.

 St. 6, 5.
- 9. A tón měješe štyri dźowki, kotrež běchu holzy (knježny) a wěšćachu. St. 2, 17.
- 10. Jako pak wjele dnjow tam wostachmy, přindže ze židowskeje jedyn profeta z mjenom Agabus. St. 11, 28.
- 11. Tón přišedši k nam wza Pawoła pas a zwjaza swojej rucy a nocy a dźeše: To praji tón swjaty Duch: Teho muža, kotrehož tón pas je, budźa ći židźi we Jerusalemje tak zwjazać a podać do rukow tych pohanow.

 St. 20, 23.
- 12. A jako my to słyšachmy, prošachmy jeho my a ći, kotřiž w tym

samym měsće běchu, zo by wón do Jerusalema nješoł. Mat. 16, 22.

- 13. Pawoł pak wotmołwi: Što činiće, zo wy płakaće a tyšiće moju wutrobu? Přetož ja sym hotowy, nic jeno zo bychu mje zwjazali, ale tež, zo bych wumrěł we Jerusalemje teho mjena dla teho Knjeza Jezusa.

 **Rom. 8. 36.
- 14. Jako wón so pak njeda narěčeć, běchmy my z pokojom a dźachmy: Ta wola teho Knjeza so stań.]
- 15. A po tych samych dnjach wotpołožichmy to swoje a ćehnjechmy horje do Jerusalema.
- 16. Přindžechu pak tež někotři tych wučomnikow z žezarije z nami a wjedžechu nas na hospodu k Mnazonej, jenemu Ziprizkemu, kiž stary wučomnik běše.
- 17. Jako pak nětk do Jerusalema běchmy přišli, wzachu nas ći bratřa rad lubje k sebi.
- 18. Na tón druhi dźeń pak zańdźe Pawoł z nami k Jakubej, hdźež so wšitcy starši běchu zešli.
- 19. A jako jich běše poztrowił, powědaše wón jene za druhim, štož Bóh běše činił bjez pohanami přez jeho słužbu.

 Luk. 10, 17. Jap. zk. 20, 24.
- 20. Jako woni to stłyšachu, chwalachu woni teho Knjeza a dźachu k njemu: Bratře, ty widźiš, kak wjele tawzynt tych židow je, kotřiž su wěrjacy, a su wšitcy surownizy při zakonju.
- 21. Woni su pak wo tebi słyšeli, zo wotwjedźeš wot Mójzasa wšitkich tych židow, kotřiž bjez pohanami su, a prajiš, zo bychu woni njewobrězali swoje dźeći, tež njechodźili po wustajenjach teho za-

konja. St. 19, 26.

- 22. Što dha je? Zawěsće, ta zhromadźizna ma so zeńć; přetož woni budźa zhonić, zo sy přišoł.
- 23. To teho dla čiń, štož my ći prajimy: My mamy štyrjoch muskich, kotřiž na sebi slub maju; 4 Mójz. 6, 9. 18. Jap. zk. 18, 18.
- 24. Tych wzmi k sebi a wučizć so z nimi a čiń nakład za nich, zo bychu swoje hłowy wobtzihali a wšitcy póznali, zo na tym, štož wo tebi su słyšeli, ničo njeje, ale zo ty tež sam khodźiš a zakhowaš tón zakoń.
- 25. Přetož tym wěrjazym z pohanow smy my pisali, zo smy wobzanknuli, zo bychu woni ničo teho njedžerželi, hač jeno, zo bychu so woni wostajili teho, štož pšiboham budže woprowane, a teje krwě a zadušeneho a kurwarstwa. St. 15. 20. 29.
- 26. Tuž wza Pawoł tych mužow k sebi, da so nazajtra z nimi wučisćić a dźeše do cyrkwje, da so wohladać, zo wón wudźerži te dny teho wučisćenja, hač był wopor daty za jeneho kóždeho wot nich.
- 27. Jako so pak te sydom dny chcychu dopjelnić, pytnychu jeho ći Židźa z Aziskeje w cyrkwi, nanućichu cyły lud a kładźechu rucy na njeho, St. 24, 18.
- 28. A wołachu: Wy mužojo Israelscy, pomhajće! To je tón čłowjek, kotryž přećiwo temu ludu a zakonju a přećiwo temu městu wšitkich wšudźom wuči; tež je wón tych Grichizkich do cyrkwje nutř wjedł a to město njeswjate sčinil. St. 24, 5. 5 Mójz. 23, 3.

- 29. Přetož woni běchu w měsće z nim Trophima, teho Ephezizkeho, wuhladali; wot teho sebi myslachu, zo Pawoł jeho do cyrkwje je nutř wjedł. St. 20, 4. 2 Tim. 4, 20.
- 30. A cyłe město bu změšane, a sta so zběženje teho luda, a zapšimnuchu Pawoła a ćehnjechu jeho z cyrkwje won; a na měsće buchu durje zanknjene. St. 26. 21.
- 31. Jako pak za tym stejachu, zo bychu jeho morili, přiúdźe powěsć k wyšemu hejtmanej teho wójska, zo to cyle Jerusalem je změšane.
- 32. Tón samy wza na měsće tych wojakow a hejtmanow k sebi a přiběža k nim. Jako pak woni teho hejtmana widžichu a tych wojakow, pšeztachu woni Pawoła bić.
- 33. Tuž pšibliži so hejtman a wza jeho k sebi a přikaza jeho zwjazać z dwěmaj rjećazomaj a wopraša, štó wón je a što je činił?

 St. 20, 23.
- 34. Jedyn pak wołaśe tak a druhi hinak wot luda. Jako wón pak ničo westeho njemóżese zhonić teho hawtowanja dla, přikaza wón, zo bychu jeho wjedli do wojerskeje chěže.
- 35. Jako wón pak k zkhodej přińdźe, sta so, zo wón wot tych wojakow bu njeseny, mocy dla teho luda;
- 36. Přetož wjele luda za nim dźeše, kiž wołaše: Preč z tym!
- 37. Jako pak nětk Pawoł do wojerskeje chěže bu wjedženy, džeše wón k hejtmanej: Ssměm ja ći što prajić? Tón pak džeše: Móžeš grichizki?
- 38. Njejsy ty tón Egiptowzki, kiž před tymi dnjemi sy změšk načinił a wuwjedł

- do pusćiny štyri tawzynt mordaŕzkich mužow?
- 39. Pawoł pak dźeše: Ja sym židowski muż z Tarza, měšćan jeneho khwalobneho města Zilizizkeje zemje; ja prošu pak tebje, wotpušć mi, zo bych k temu ludu rěčał.
- 40. Jako wón pak jemu wotpušći, stupi Pawoł na zkhód a kiwnu z ruku k ludu. A jako wulke mjelčenje bu, rěčeše wón k nim po hebrejskej rěči a dźeše: *St.* 12, 17. *St.* 13, 16. *St.* 19, 33.

22. staw.

Pawołowe zamołwjenje.

- 1. Wy mužojo, lubi bratřa a wótcojo, posluchajće na moje zamolwjenje, kotrež nětk chcu k wam činić. St. 7, 2.
- 2. Jako pak woni słyšachu, zo wón po hebrejskej rěči k nim rěčeše, buchu woni bóle mjelčo. A wón dźeše:
- 3. Ja sym židowski muž, rodźeny w Tarzu w Zilizizkej, horjećehnjeny pak w tutym měsće, k nohomaj Gamaliela, zpróznje rozwučeny we wótcowskim zakonju; a běch surownik Boha dla, kaž wy wšitcy dźensniši dźeń sće; St. 5, 34.
- 4. Kiž ja sym tón puć pšezćěhał hač k smjerći, sym zwjazał a podał do jastwa mužow a žony; St. 8, 3. St. 9, 2. St. 26, 9.
- 5. Kaž mi tež tón wyši měšnik a wšitcy starši budža swěd-čić, wot kotrychž ja tež listy wzach k tym bratram, jako ja do Damazka ćehnjech, zo bych ja tych, kotřiž tam běchu, zwjazanych přiwjedł do Jerusalema, zo by-

chu čwělowani byli. St. 9, 1. St. 26, 12.

- 6. Sta so pak, jako ja tam ćehnjech a k Damazku so pšibližowach, připoldnju, wobswěći mje nahle wulka swětlosć z njebjes. St. 9, 3. 17. St. 26, 12. 1 Kor. 15,
- 7. Ja padźech na zemju a słyšach hłós ryčo ke mni: Saule, Saule, što mje přesćěhaš? St. 9, 4. St. 26, 14. 15.
- 8. Ja pak wotmołwich: Štó sy ty, Knježe? A wón dźeše ke mni: Ja sym Jezus Nacarenski, kotrehož ty přesćěhaš.
- 9. Či pak, kotřiž zo mnu běchu, widžichu tu swětlosć derje a buchu nastróženi; tón hlós pak teho, kiž zo mnu rěčeše, woni njeslyšachu. St. 9, 7.
- 10. Jak pak dźach: Knježe, što mam ja činić? A tón Knjez dźeše ke mni: Postań a dźi do Damazka; tam budźe tebi prajene wšitko to, štož ty činić maš. St. 9, 6.
- 11. Jako pak widźeć njemóžach před krasnosću teje sameje swětłozće, buch ja za ruku wjedźeny wot tych, kotřiž zo mnu běchu, a přińdźech do Damazka.
- 12. Ananias pak, jedyn bohabojazny muž po zakonju, kiž měješe dobre swědčenje wot wšitkich tam bydlazych Židow,
- 13. Přiňdže ke mni, přistupi a džeše ke mni: Saule, luby bratře, pohladaj horje. A ja w tej samej štundže na njeho pohladach.
- 14. Wón pak dźeše: Tón Bóh našich wótcow je će wuhotował, zo by ty póznał jeho wolu a wohladał teho praweho a tón hłós z jeho erta słyšał.

- 15. Přetož ty budžeš jeho swědk k wšitkim člowjekam teho, štož sy widžil a slyšal.

 St. 26, 16.
- 16. A nětk, što so komdźiš? Stań a daj so křćić a zmyć wot swojich hrěchow a wołaj so k temu mjenu teho Knjeza.
- 17. Sta so pak, jako ja so zaso wróćich do Jerusalema a so modlach w cyrkwi, zo buch zatorhnjeny, St. 9, 26
- 18. A wuhladach jeho, kotryž ke mni dźeše: Pokhwataj a wuńdź z molom z Jerusalema, dokelž woni njebudźa horjewzać twoje swědčenje wote mnje.
- 19. A ja dźach: Knježe, woni sami wjedźa, zo ja jimach a khoztach w sulach tam a sem tych, kotřiž do tebje wěrjachu.

 St. 9, 2. St. 8, 3.
- 20. A jako wulata bu ta krej Sćěpana, twojeho swědka, ja tež pódla ztejach a mějach spodobanje na jeho morjenju a khowach tych drastu, kotřiž jeho morjachu.

 St. 7, 58. St. 8,
- 21. A wón dźeše ke mni: Dźi; přetož ja chcu će daloko k tym póhanam pósłać. *St. 9, 15. St. 13, 2.*
- 22. Woni pak na njeho posluchachu hač do teho słowa a pozběžechu swój hłós a dźachu: Preč wot zemje z tajkim; přetož zdobne njeje, zo by wón žiwy był.
- 23. A jako woni wołachu a drasty preč mjetachu a tón proch k njebjesam ćiskachu,
- 24. Kazaše jeho tón hejtman do wojerskeje chěže wjesć a přikaza, zo bychu jeho šwikali a so wobhonili, zo by zhonił, čoho dla woni tak na njeho wołachu.
- 25. Jako pak jeho z rjemjenjemi pšiwjazachu, dźeše Pawoł k temu

nižšemu hejtmanej, kotryž pódla steješe: Ssłuša so wam, romzkeho čłowjeka a njesudźeneho šwikać? St. 16, 37.

- 26. Jako to tón nižši hejtman słyšeše, přiúdźe a powědaše wón temu wyšemu hejtmanej a dźeše: Hladaj, što maš činić; přetož tón čłowjek je Romski.
- 27. Tuž přistupi tón wyši hejtman a dźeše k njemu: Praj mi, sy ty Romski? Wón pak dźeše: Haj, ja sym.
- 28. Tuž wotmołwi wyši hejtman: Ja sym to měšćanske prawo za wulki pjenjez dóstał. Pawoł pak dźeše: Ja sym tež tajki rodźeny.
- 29. Tuž na měsće wot njeho wotztupichu, kotřiž jeho chcychu woprašeć. A tež wyši hejtman so boješe, jako zrozumi, zo Romski je a zo jeho běše zwjazał.
- 30. Nazajtra pak chcyše wón so wěsće wobhonić wo to, čoho dla wobskorženy bě wot židow, a pušći jeho ze zwjazkow a přikaza, zo bychu ći wyši měšnicy a jich cyła rada přišli; a přiwjedže Pawoła a postaji jeho před nich.

23. staw.

Pawoł na swoje zamołwjenje před Jeruzalemzkej radu bity, wot Knjeza troštowany a ze ztrachoty wumoženy.

1. Pawoł pak pohlada na radu a dźeše: Wy mužojo, lubi bratřa, ja sym ze wšem dobrym swedomnjom před Bohom chodźił, hač do teho dnja.

- 2. Tón wyši měšnik pak, Ananias, přikaza tym, kotřiž při nim stejachu, zo bychu jeho na hubu dyrili.
- 3. Tuž dźeše Pawoł k njemu: Bóh budźe tebje dyrić, ty bělena zćěna; a ty sedźiš a sudźiš mje po zakonju, a kažeš mje bić přećiwo zakonju?
- 4. A ći, kiž při nim stejachu, dźachu: Sswariš ty wyšeho měšnika Božeho?
- 5. A Pawoł dźeše: Ja njewjedźich, lubi bratřa, zo wón wyši měšnik je. Přetož pisane steji: Wyšeho twojeho luda njedyrbiš zlě kleć. 2 Mójz. 22, 28. 2 Pětr. 2, 10. Jud. št. 8.
- 6. Pawoł pak pózna, zo jich někotři běchu Sadduzejzzy a druzy Farizejscy; tuž zawoła wón w radźe: Wy mužojo, lubi bratřa, ja sym Farizejski a syn Farizejskeho; ja budu sudženy teje nadžije a teho horjestaća dla tych morwych.

 St. 26, 5.
- 7. Jako wón to rěčeše, sta so změšk tych Farizejskich a Sadduzejzkich, a ta zhromadźizna bu rosdźelena.
- 8. Přetož Sadduzejzzy praja, zo žane horjestawanje njeje ani jandžel ani duch; Farizejscy pak póznaju, zo je woboje. *Mat. 22. 23.*
- 9. Bě pak wulke wołanje. A pismawučeni z črjódy tych Farizejskich poztanychu, wojowachu a dźachu: Ničo złeho na tym čłowjeku njenamakamy; jeli pak duch abo jandźel z nim rěčał, dha my z Bohom wojować nimamy. St. 25, 25.
- 10. Jako pak tón změšk wulki bu, boješe so tón wyši hejtman, zo bychu Pawoła rostorhali; a přikaza wojakam,

- zo bychu dele stupili a jeho wot nich preč torhnyli a do teje wojerskeje chěže wjedli.
- 11. A nazajtra w nocy steješe tón Knjez při nim a dźeše: Budź dobreje mysle, Pawołe; přetož kaž ty wote mnje we Jerusalemje swědčił sy, tak maš tež w Romje swědčić.
- 12. Jako pak dźeń bu, zeńdźechu so někotři tych židow hromadu a zw-jazachu so z přisahu a dźachu, zo ani jěsć ani pić nochzedźa, hač su Pawoła skóncowali.
- 13. Jich pak běše wjazy, dyžli štyrcyći, kotřiž tajke zjednanje běchu hromadže sčinili.
- 14. Ći přistupichu k tym wyšim měšnikam a k staršim a dźachu: My smy so z přisahu hromadže spřisahali, zo ničo woptać nochzemy, hač bychmy Pawoła skóncowali.
- 15. Dha dajće wy nětko k wědźenju temu wyšemu hejtmanej a tej radźe, zo by jeho jutře k wam přiwjedł, jako chcyli ći hišće lěpje so wobhonić wo jeho wěcy; my pak smy hotowi, prjedy dyźli wón před was přińdźe, jeho morić.
- 16. Jako pak Pawoła sotziny syn słyšeše to złe łakanje, přistupi wón a zańdźe do teje wojerskeje chěže a připowědaše to Pawołej.
- 17. Tuž zawoła Pawoł k sebi jeneho wot tych nišich hejtmanow a dźeše: Tuteho młodźenca wjedź k temu wyšemu hejtmanej; přetož wón ma jemu něšto powjedźić.
- 18. Tón teho dla wza jeho k sebi a wjedźeše jeho k temu wyšemu hejtmanej a dźeše: Tón zwjazany Pawoł zawoła

- mje k sebi a prošeše mje, zo bych tuteho młodźenca k tebi přiwjedł, kotryž tebi něsto prajić ma.
- 19. Tuž wza jeho wyši hejtman za ruku, wotstupi na stronu a wopraša jeho: Što je, štož mi prajić maš?
- 20. Wón pak dźeše: Ći židźi su so zjednali, zo bychu će prosyli, zo by jutře dał Pawoła před radu přiwjesć, jako chcyli so pola njeho hišće lěpje wobhonić.
- 21. Ty pak so njedaj wot nich narěčeć; přetož wjazy dyžli štyrcyći mužow wot nich na njeho łakaju, kotřiž su so hromadže spřisahali ani jěsć ani pić, hač bychu Pawoła skóncowali; a nětk su hotowi a čakaju na twoje dobre wotmołwjenje.
- 22. Na to pak pušći wyši hejtman teho młodźenca a přikaza jemu, zo by nikomu njeprajił, zo jemu to je zjewił.
- 23. A zawoła k sebi dweju wot tych nišich hejtmanow a dźeše: Přihotujće dwě sćě wojakow, zo bychu šli hač do žezarije, a sydom dźesać jězdnych a dwě sćě tzělzow, na tzeću nóznu štundu;
- 24 A přihotujće zkoćata, zo bychu Pawoła na nje sadžili a stroweho přiwjedli k Felirej, temu bohotej.
- 25. A napisa tež list, tón so tak měješe:
- 26. Klaudius Lizias temu drohemu bohotej Felixej, wjele strowja a zboža. 1
- 27. Tuteho muža běchu židži jeli a chcychu jeho morjeneho měć. A ja přindžech z wojakami k temu a jeho wutoržech jim a zhonich, zo je Romski. St. 21, 33. St. 22, 25.

- 28. Jako ja pak chzych tu winu wjedźić, kotrejež dla na njeho skorža, wjedźech jeho před jich radu. St. 22, 30.
- 29. Tuž zhonich ja, zo wón je wobskorženy wo to woprašowanje jich zakonja, a zo nima žaneje winy, kotrejež dla by smjerće abo zwjazanja hódny był.
- 30. Mi pak běše powjedžene, zo někotři tych židow na teho muža chcedža łakać; tuž na měsće pósłach jeho k tebi a dach tež tym skóržbnikam prajić, zo bychu před tobu, štož na njeho bychu měli, rěčeli. Měj so derje! St. 24, 8.
- 31. Ći wojacy teho dla, jako jim běše přikazane, wzachu Pawoła a wjedźechu jeho w nocy do Antipatridy.
- 32. Nazajtra pak dachu tych jězdnych z nim ćahnyć a wróćichu so zaso do teje wojerskeje chěže.
- 33. Jako pak ći sami do žezarije přindžechu, podachu tón list temu bohotej a stajichu teho Pawoła před njeho.
- 34. Jako pak bohot tón list běše pšelazował a so woprašał, z kotreho kraja wón je? a zhonił, zo z Zilizizkeje je,
- 35. Dźeše wón: Ja chcu će pšesłyšeć, hdyž twoji skóržbnicy tež tudy budźa. A přikaza jeho twjerdźe dźeržeć we Herodašowym domje.

24 staw.

Pawoł před bohotom Felixom wot židow wobskorženy.

- 1. Po pjećich dnjach pak ćehnješe dele wyši měšnik Ananias z tymi staršimi a z jednym ryčnikom Tertullusom; ći přistupichu k bohotej přećiwo Pawolej.
- 2. Jako wón pak zawołany bě, poča Tertullus skoržić a praješe:
- 3. So my we wulkim pokoju smy pod tobu a wjele dobreho tutemu ludu so stanje přez twoje wobztaranje, wulkimózny Felixo, to my póznajemy stajnje a wšudźom z wulkim dźakom. St. 23, 26.
- 4. So bych ja će pak dołho njekomdźił, prošu ja, ty by chcył nas zkrótkim słyšeć po swojej miłozći.
- 5. Přetož my smy tuteho muža namakali škódneho a kiž změšk čini wšitkim židam po cylej zemi, a je najwosebniši teje Nazarenzkeje sekty; 1 Kral. 18, 17.
- 6. Kiž tež spytał je, zo by wón tu cyrkej njeswjatu sčinił, kotrehož my tež smy jimali a chcychmy jeho sudźić po našim zakonju.
- 7. Lizias, wyši hejtman, pak přińdźe a wza jeho z wulkej mozu z našich rukow,
- 8. Přikaza tež jeho skóržbnikam, zo bychu k tebi přišli; wot kotrehož ty móžeš, jeli zo so sam chceš wobhonić, to wšitko zhonić, čoho dla my na njeho zkoržimy.

 St. 23, 30.
- 9. A k temu tež ryčachu ći židźi a prajachu, zo so tak ma.

Tekst na 21. njedželu po swj. Trojicy. III.

- 10. [Pawoł pak wotmołwi, jako jemu tón bohot kiwaše, zo by rěčał: Dokelž wot wjele lět hew sy sudnik był tutemu ludu, dha chcu ja najkhroblišo to, štož mje nastupa, wupowědać.
- 11. Ty móžeš póznać, zo wjazy njeje dyžli dwanaće dnjow, jako ja sym přišoł do Jerusalema, zo bych so modlił.
- 12. Tež njejsu mje namakali w cyrkwi, zo bych z někim rěčał abo změšk teho luda činił, ani w šulach ani po měsće. St. 25, 8.
- 13. Ani tež njemóža woni to dowjezć, čohož dla nětk na mnje skorža.
- 14. Teho so pak ja před tobu wuznaju, zo ja po tym puću, kotryž woni zektu mjenuja, tak słužu temu Bohu mojich wótcow, zo wěrju wšitkemu, štož pisane je w zakonju a w tych profetach;
- 15. A mam tu nadžiju k Bohu, na kotruž tež tući sami wočakuja, zo budže so stać horjestawanje tych morwych, prawych a tež tych njeprawych.
- 16. Wo to ja so pak prózuju, zo bych měł swědomnje bjez poroka před Bohom a před ludźimi wšudźom.] St. 23, 1.
- 17. Ale po wjele lětach sym ja přišoł a sym smilnych darow přinjesł swojemu ludu a wopory. St. 11, 29. St. 21, 26. Gal. 2. 10.
- 18. Při tym namakachu mje, zo ja so dach w cyrkwi čizćić bjez ropota a bjez hawtowanja, někotři Židźa z Aziskeje, *St. 21, 27.*
- 19. Kotřiž dyrbjeli před tobu so postajić, skoržić, jeli zo něšto ke mni

maju.

- 20. Abo njech tući sami wupowjedaju, hač što njeprawe su na mni namakali, dokelž ja hišće před radu steju,
- 21. Chiba teho jeničkeho słowa dla, kotrež ja wołach stejacy bjez nimi: Teho horjestawanja tych morwych dla budu ja dźens wot was wobskorženy. St. 23, 6. St. 26, 6. St. 28, 20.
- 22. Jako pak to Felix běše slyšal, wotłoži wón jich, derje wjedźiwši wo jich puću, a dźeše: Hdyž Lizias, tón hejtman, přińdźe, chcu ja so wo to waše wobhonić.

 St. 23, 26.
- 23. Přikaza pak temu nižšemu hejtmanej, zo by Pawoła twjerdźe dźerżał, jemu pak pokoj dał a nikomu njewobarał wot tych swojich, zo by jemu słužił abo k njemu chodźił.

Tekst na 22. njedželu po swj. Trojicy. III.

- 24. [Po někotrych dnjach pak přinádže Felix ze swojej žonu Druzillu, kotraž židowska běše, pósla po Pawola a posluchaše jeho wot teje wěry do Chrysta.
- 25. Jako wón pak ryč činješe wot prawdosće a pózćiwozće a wot pšichodneho sudženja, stróži so Felix a wotmołwi: Nětk móžeš woteńć; hdyž pak budu čas měć, chcu ja će kazać zaso zawołać.
- 26. A při tym pak so wón nadžiješe, zo jemu wot Pawoła budža pjenjezy date, zo by jeho pušćił; teho dla wón jeho tež husto k sebi zawoła a rosryčowaše so z nim.

27. Po dwěmaj lětomaj pak dósta Felix po sebi na swoje město Porziusa Fezta. Felix pak chcyše židam dobrotu wopokazać a wostaji Pawoła po sebi jateho.]

St. 25, 14.

25. staw.

Pawoł powoła so před Feztusom na kejžora.

- 1. Jako pak Feztus do kraja přińdźe, ćehnješe wón po třoch dnjach horje do Jeruzaleina z Zezarije.
- 2. Tuž zjewichu so před nim tón wyši měšnik a ći wosebniši wot tych židow přećiwo Pawołej a prošachu jeho, St. 24, 1.
- 3. A žadachu, zo by jim tu lubosć přećiwo njemu wopokazał a jeho dał do Jerusalema přiwjesć; přetož woni łakachu, zo bychu jeho na drozy skóncowali.
- 4. Tuž wotmolwi Feztus: Wšak budźe Pawoł dźeržany w Zezarii; a zo wón tež sam w krótkim tam poćehnje.
- 5. Kotřiž teho dla wot was móža, džeše wón, njech sobu přińdu a njech na njeho skorža, jeli zo někajka wina na tym mužu je.
- 6. Jako pak pola nich wjazy nic hač dźesać dnjow poby, ćehnješe wón do Zezarije. Nazajtra pak syže wón so na sudny stoł a kazaše Pawoła přiwjesć.
- 7. A jako tón samy bu přiwjedženy, wobstupichu jeho ći Židža, kotřiž běchu z Jerusalema přišli, a wjedžechu wulke a ćežke zkóržby přećiwo Pawołej, kotrež

- njemóžachu dowjezć;
- 8. Dokelž wón so zamołwi a dźeše: Ja njejsym ničo ani přećiwo židowskemu zakonju ani přećiwo cyrkwi ani přećiwo chěžorej zhrěšił.
- 9. Feztus pak chcyše Židam lubosć wopokazać, wotmołwi Pawołej a dźeše: Chceš horje do Jerusalema hić a tam teho dla sudźeny być přede mnu? St. 24, 27.
- 10. Pawoł pak dźeše: Ja steju před khěžorzkim stołom, tam mam so ja dać sudźić. Zžidam žaneje kšiwdy njejsym sčinił, kaž tež ty najlěpje wěš.
- 11. Sym ja pak koho zkšiwdźił a něšto smjerće hódne sčinił, dha ja so njewobaram wumrjeć; jeli zo pak ničo njeje, čohož dla ći mje wobzkorža, dha mje nichtó jim njemóže podać; na kejžora ja so powołam.
- 12. Tuž rosryča so Feztus z radu a wotmołwi: Na kejžora sy so ty powołał, k chěžorej póńdźeš.
- 13. A po někotrych dnjach přindžeštaj kral Agrippas a Bernize do Zezarije, zo byštaj Fezta powitałaj.
- 14. Jako pak wonaj tam wjeleč dnjow pobyłaj běštaj, přinjese Feztus před krala to wot Pawoła a dźeše: Jedyn muž je wot Felixa jaty wostajeny, St. 24, 27.
- 15. Kotrehož dla, jako we Jerusalemje běch, ći wyši měšnicy a starši tych Židow přede mnje su stupili a prošachu pře sud přećiwo njemu; Št. 1. 2.
- 16. Kotrymž ja wotmołwich: So w Romzkim to wašnje njeje, zo bychu jeneho čłowjeka dali skóncować, prjedy dyžli tón wobskorženy swojich

zkóržbnikow prjedy so by měl a město dóstal, zo by so zamolwil na to, štož jemu winu dawaju. 5 Mójz. 17, 6.

- 17. Jako teho dla woni so sem zeńdźechu, nječinjach ja žaneho wotłożenja, synuch so tón druhi dźeń na sudny stoł a kazach teho muža přiwjesć,
- 18. Přećiwo kotremuž ći skóržbnicy, kiž pódla stejachu, žanu winu na njeho njepšinjesechu, kotrejež so ja nadžijach.
- 19. Woni pak někotre woprašenja mějachu přećiwo njemu wot swojeho pšibójztwa a wot jeneho morweho Jezusa, wot kotrehož Pawoł praješe, zo je žiwy.

 Luk. 24, 23.
- 20. Jako pak ja so na to prašenje njewuztejach, dźach ja, hač wón by chcył hić do Jerusalema a tam wo to być sudźeny?
- 21. Jako pak Pawoł so powoła, zo by schowany był k sudu teho kejžora, pšikazach jeho zdźeržeć, hač bych jeho chěžorej pósłał.
- 22. Agrippas pak dźeše k Feztej: Ja sam tež chcył teho čłowjeka rad słyšeć. Wón pak dźeše: Jutře budźeš jeho słyšeć.
- 23. Nazajtra teho dla přindžeštaj Agrippas a Bernize z wulkim wuhotowanjom a zandžeštaj do sudneje chěže z hejtmanami a z wosebnymi mužemi teho města; a jako Feztus přikaza, bu Pawoł přiwjedženy.
- 24. A Feztus dźeše: Kralo Agrippa a wšitcy wy mucy, kiż wy tudy z nami sće, tu widźiće wy teho, kotrehoż dla mje tón cyły židowski lud je prosył we Jerusalemje a tudy, a wołachu, zo so njezaleži, zo by tón dlěje žiwy był. St.

22, 22.

- 25. A jako ja zrozymich, zo wón ničo njeje činił, zo by smjerće hódne było, a wón so sam na kejžora běše powołał; wobzanknych ja, zo by był pósłany, St. 23. 9.
- 26. Wot kotrehož ja ničo wěsteho nimam, zo bych temu knjezej pisał. Teho dla sym kazał, zo by wón před was přiwjedženy był, najwjacy pak před tebje, kralo Agrippa, zo bych po tym wobhonjenju něšto měl pisać.
- 27. Přetož mi so zda njerozomna wěc być, jateho pósłać a žaneje winy přećiwo njemu njezjewić.

26. staw.

Pawoł dósta na swoje zamołwjenje wot Agrippy swědčenje njewinozće.

- Agrippas pak dźeše k Pawołej: Tebi je wotpušćene, zo móžeš sam za so rěčeć. Tuž zamołwi so Pawoł, wupšeztrěwši ruku:
- 2. Mi je jara lubo, luby kralo Agrippa, zo ja dźens před tobu so zamołwić móžu na to wšitko, čohož mi Židźa winu dawaju:
- 3. Najbóle, zo tebi su wědomne wšitke wašnja a prašenja tych Židow. Teho dla prošu će, zo by zćeŕpliwje na mnje posłuchał.
- 4. Wšak wot mojeho žiwjenja wot młodosće hew, jako je było wot spočatka bjez mojim ludom we Jerusalemje, wjedźa wšitcy żidźi,

- 5. Kotřiž mje dawno su znali (jeli zo chcyli swědčić), zo po tej najwótrišej zekće našeje Božeje słužby sym Farizejski.

 St. 23, 6. Phil. 3,
- 6. Nětk pak ja steju wobskorženy wo tu nadžiju teho sluba, kotryž so stał je k wótcam wot Boha, St. 13, 32. St. 28, 20. 1 Mójz. 3, 15.
- 7. Kotremuž so nadžija te dwanaće narody tych našich přiníć, přez Božu službu wodnjo a w nocy stajnje. Teje nadžije dla, mój kralo Agrippa, na mnje skorža ći Židźa.

 St. 24, 15.
- 8. Sto budže to pola was za njewěrne sudžene, zo Bóh morwych zbudži?
- 9. Mi je so woprawdźe samemu zdało, zo přećiwo mjenu Jezusa Nacarenskeho mam wjele napřećiwo činić. St. 8, 3. St. 9, 1. St. 22, 4.
- 10. Jako ja tež sym činił we Jerusalemje, hdźež ja wjele swjatych sym do kłódy zanknuł, na kotrychž móc doztach wot wyšich měšnikow; a hdyž woni zkónzowani buchu, sym ja to prawo pomhał wurjez.
- 11. A po wšitkich šulach ja jich husto čwilowach a nućach, zo bychu jich hanili, a běch jara njemdry na nich, pšezćěhach jich tež hač do cuzych městow.
- 12. W tym, jako ja tež do Damazka džěch, z mozu a z poručenjom wot tych wyšich měšnikow, St. 9, 2.
- 13. Připoldnju, mój kralo, widžich ja na puću, zo swětlosć z njebjes, jasniša, dyžli teho slónza jasnosć, mje a tych, kotřiž zo mnu džěchu, wobswěći.
- 14. A hdyž my wšitcy na zemju padžechmy, słyšach ja hłós, kotryž ke

- mni rěčeše po Hebrejzku: Saule, Saule, što mje přesćěhaš? Ćežko ći budźe, přećiwo wótremu kopać.
- 15. Ja pak dźach: Štó sy ty, Knježe? Wón pak dźeše: Ja sym Jezus, kotrehož ty přesćěhaš;
- 16. Ale postań a stup na swojej nocy; přetož teho dla sym ja so tebi zjewił, zo bych će postajił za słužomnika a za swědka teho, štož ty sy widźił a štož tebi hišće budu zjewić.

 St. 22, 15.
- 17. A chcu će wumóž wot teho luda a wot pohanow, k kotrymž ja će nětk pósćelu,
- 18. K wotewrjenju jich woči, zo bychu so wobroćili wot ćemnozćekswetłu a wot teje mocy teho satana k Bohu, zo bychu woni dóstali wodaće tych hrechow a to herbstwo bjez woswjećenymi přez tu weru do mnje. Jez. 35, 5. Eph. 1, 18. Jap. zk. 20, 32.
- 19. Teho dla, kralo Agrippa, njeběch ja njeposlušny temu njebjeskemu widženju; Gal. 1, 16.
- 20. Ale pšipowjedach najprjedy tym w Damazku a we Jerusalemje a po wšěm kraju teje židowskeje, tež póhanam, zo bychu pokutu činili a so wobroćili k Bohu, tež činili dostojne skutki teje pokuty.

 St. 9, 20.
- 21. Teho dla su mje ći židži w cyrkwi jimali a pytali mje morić. St. 21, 30.
- 22. Ale z Božej pomozu steju ja hišće hač do tuteho dnja a swědču małemu a wulkemu; njeryču tež ničo, chiba štož ći profetojo su rěčeli, zo so stać dyrbješe, a Mójzas:

 Luk. 24, 44.
 - 23. So Chrystus je dyrbjał ćerpić a

tón prěńši być z teho horjestawanja tych morwych a připowědać to swětło temu ludu a tym póhanam. 1 Kor. 15, 20. Kol. 1, 18. Zjew. 1, 5.

Tekst na 23. njedželu po swj. Trojicy. III.

- 24. [Jako pak wón so z tym zamołwi, dźeše Feztus z wulkim hłosom: Błazniš so, Pawołe; twoje wulke nawuknjenje přinjese će k błaznozći.
- 25. Wón pak dźeše: Mój drohi Feztuso, ja so njebłaznju; ale ja rěču prawe a mudre słowa.
- 26. Přetož tón kral wo tym wšitkim jara derje wě, k kotremuž ja tež chroble rěču. Přetož ja mam za to, zo ničo tuteho jemu njeje potajne; přetož to w kuće so stalo njeje.

 Jan. 18, 20.
- 27. Wěriš, kralo Agrippa, tym profetam? Ja wěm, zo wěriš.
- 28. Agrippas pak dźeše k Pawołej: Mało je trjeba, dha by mje naryčał, zo bych kšezćijan był.
- 29. Pawoł pak dźeše: Ja žadam wot Boha, njech je mało abo wjele trjeba, zo by nic jeno ty, ale tež wšitcy, kotřiž mje dźens słyša, tajcy byli, jako ja sym; wuměnjene pak su tute zwjazki.
- 30. Jako wón to běše prajił, postaže tón kral a bohot a Bernize a kotřiž z nimi sedžichu,
- 31. A wotztupiwši na stronu rěčeše jedyn k druhemu a dźachu, zo tutón čłowjek ničo njeje činił, zo by smjerće abo tych zwjazkow hódne było.
- 32. Agrippas pak k Feztej rjeknu: Tutón čłowjek budźiše mohł pušćeny

być, hdyž by so na kejžora njepowołał.]

27. staw.

Pawołowe trašne a dźiwne wjezenje na łódźi.

- 1. Jako pak wobzanknjene běše, zo bychmy so přewjezli do Walzkeje, podachu woni Pawoła a někotrych druhich jatych temu nižšemu hejtmanej, z mjenom Juliusej, z khěžorzkeho wójska. St. 25, 12.
- 2. Jako pak my do Adramitizkeje łódźe stupichmy, zo bychmy so po Aziskich stronach přewjezli, pušćichmy so na morjo; a běše z nami Ariztarchus Mazedonzki z Thesaloniki.

 St. 19, 29.
- 3. A přińdźechmy na druhi dźeń do Sidona. A Julius so přećiwo Pawołej dobroćiwje zadźerža; wotpušći jemu k přećelam hić, zo by wobztarany był. St. 24, 23. St. 28, 16.
- 4. A wotsal so pušćichmy a wjezechmy so nimo Zžiprusa, teho dla, zo nam wětry běchu pšećiwne.
- 5. A přewjezechmy so přez morjo, kotrež je pola Zžilizizkeje a Pamphilizkeje, a přińdźechmy do Mira, města Lizizkeho.
- 6. A tam namaka tón nižši hejtman Alexandrizku łódź, kotraž so wjezeše do Walzkeje, a sadźi nas do njeje.
- 7. A jako někotre dny njezpěšnje so wjezechmy a lědom přećiwo Knidusu přindzechmy z(přetož wětr so nam přećiwješe), wjezechmy my so přećiwo

Kretu nimo města Salmona.

- 8. A lědom nimo teho sameho ćehnjechmy, tuž přiúdźechmy na někajke město, kotremuž rěkachu dobry brjóh, při kotrymž běše blisko město Lazea.
- 9. A jako so wjele časa běše minuło a nětko to wjezenje na łódźi trašne běše, přetož tež tón póztny čas nimo běše, napomina jich Pawoł, 2 Kor. 11, 25. 26.
- 10. A praješe k nim: Wy mužojo, ja widźu, zo to wjezenje na łódźi z křiwdu a z wulkej škodu so stać budźe, nic jeno temu nakładu a tej łódźi, ale tež našemu žiwjenju.
- 11. Tón nižši hejtman pak wjazy wěrješe temu knjezej teje łódźe a temu łódźnikej, hač temu, štož Pawoł praješe.
- 12. A jako tón brjóh so njehodźeše, hdźeż bychu pobyli přez zymu, radźeše jich wjele, zo bychu so wot tudy preč pušćili, hač móhli tak dosahnuć do Phenizizkeje, zo bychu tam přez zymu wostali, při Kretizkim brjoze, srjedźa wětra wot pol poldnja a wot pol wječora.
- 13. A jako tón wětr wot połdnja duješe a za to mějachu, zo jim tak póńdźe, kaž sebi běchu zamyslili, pušćichu woni so wot brjoha a wjezechu so blisko při Kreće.
- 14. Nic dołho potom pak zběže so napřećiwo njej sylny wětr, kotremuž rěkaju Euroklidon abo wětr wot poł ranja a wot połnocy.
- 15. A jako ta łódź běše zapši-. mnjena a njezamóžeše so přećiwo wětru stajić, pušćichmy my ju po wětře, a tak so wjezechmy.
 - 16. My pak přindžechmy k někajkej

- małej inzuli (kupje), kotrejž rěkachu Klauda; tam móžachmy lědom łódźičku zapšijeć.
- 17. Tu wzachmy my a wšelkeje pomocy pytawši podpasachmy łódźičku k łódźi; přetož my so bojachmy, zo by na pězk panuła, pušćichmy zegel (płachtu) dele, a buchmy tak wjezeni. Št. 40.
- 18. Jako pak před wulke njewjedro tam a sem mjetani běchmy, wumjetachmy my druhi dźeń tón nakład.
- 19. Na třeći džeň pak wućisnychmy sami z našimaj rukomaj teje łódže grat.
- 20. A jako ani słónco ani hwezdy prez wjele dnjow so njepokazachu a nic małe njewjedro nam naztaże, be nam naposledku wsitka nadźija wsudźom prec wzata, zo bychmy móhli być zdźerżeni.
- 21. A jako my tež za dołhi čas njeběchmy jědli, tuž stupi Pawoł srjedźa bjez nich a dźeše: Lubi mužojo, wy sće dyrbjeli mje posłuchać a wot Krety so preč njepušćić a nam tajku křiwdu a škodu njenačinić.
- 22. Dha wšak ja was nětk napominam, zo byšće dobreje mysle byli; přetož wot was žana duša njebudže kónc wzać, chiba jeno ta łódź.
- 23. Přetož w tej nocy je při mni stał jandžel Boži (Chrystus), kotrehož ja sym a kotremuž ja słužu. 1 Mójz. 16, 7.
- 24. Tón dźeše: Njebój so, Pawole, před khěžorom maš stać; a hlaj, Bóh je će wobdarił ze wšitkimi, kotřiž z tobu so wjezu.

 St. 23, 11.
- 25. Teho dla, lubi mužojo, budźće dobreje mysle; přetož ja wěrju Bohu, zo tak budźe, kaž mi je powjedźene.

- 26. My so pak k někajkej inzuli přiwjesć mamy. St. 28, 1.
- 27. Jako pak štyrnata nóc bě přišla a my po adriatizkim morju so wjezechmy, zezda so wokoło połnocy tym łódźnikam, zo so jim někajki kraj přibližuje.
- 28. A pušćichu wołojnicu do wody a namakachu dwacyći sahow hłuboku; a trochu dale so wjezewši, pušćichu zaso wołojnicu a namakachu pjatnaće sahow.
- 29. Bojachu so pak, zo snadnje wo zkałobne města móhli zawadźić, a ćisnychu zady z łódźe štyri kótwicy a prošachu, zo by dźeń był.
- 30. Jako pak ći łódźnizy sebi myslachu z łódźe ćeknyć a čołmik do morja pušćichu a wudawachu, jako chcyli wot z prjódka teje łódźe te kótwicy dele pušćić,
- 31. Dźeše Pawoł k nižšemu hejtmanej a k tym wojakam: Jeli zo ći we łódźi njewoztanu, dha wy při žiwjenju wostać njemóżeće.
- 32. Tuž wotrubachu wojacy te štryki teje čołnizy a pušćichu ju, zo by wotpanuła.
- 33. A jako nětk chcyše dźeń być, napominaše Pawoł wšitkich, zo bychu pojědli, a dźeše: Dźens je štyrnaty dźeń, zo wy čakaće a bjez jědźe sće byli a njejsće ničo k sebi brali.

 Št. 27.
- 34. Teho dla napominam ja was, zo byšće pojědli; to wšak budže k wašej ztrowozći słužić. Přetož zawěsće žadnemu wot was włós z hłowy njebudže wupanuć.

 Mat. 10, 30. Luk. 21, 18.
- 35. Jako pak to prajił běše, wza wón chlěb, dźakowaše so Bohu přede wšitkimi a łamaše a poča jěsć. 1 Sam. 9, 13. Jan. 6, 11.

- 36. Tuž buchu wšitcy lěpšeje mysle a wzachu tež jědź k sebi.
- 37. Nas pak wšitkich hromadźe we lódźi běše dwě sćě sydom dźesać a šesć dušow.

 St. 2, 41. St. 7, 14.
- 38. A jako z jědźu běchu nasyćeni, połožichu woni tu łódź a wućisnychu to žito do morja.
- 39. Jako pak dźeń bě, njeznajachu woni tu zemju; někajki móŕzki brjóh pak wuhladachu, kiž ramjo měješe; do teho sameho chcychu woni tu łódź zahnać, hdy by móžno było.
- 40. A wućahnuchu te kótwicy, pušćichu ju na morjo, rospušćichu tež te zwjazki teho prawidła a zhotowachu płachtu po wětře, a tak so k brjohu ćehnjechu.
- 41. My pak zapadźechmy do města, kotrež z wobeju stronow morjo měješe; tuž storči so łódź a tón prjódk wosta njehnuty stejo; posledk pak so rosłama wot tych sylnych žołmow. *Mat. 8, 24. 2 Kor. 11, 25.*
- 42. Tych wojakow rada pak běše, zo bychu tych jatych skóncowali, zo by žadyn njepšepłuwał a ćeknuł.
- 43. Ale nižši hejtman chcyše Pawoła zdźeržeć a njepřida jim jich zamyslenje; přikaza pak tym, kiž płuwać móžachu, zo bychu so najprjedy do morja pušćili a na brjóh wušli.
- 44. Tym druhim pak, zo bychu někotři na dezkach, někotři na kruchach wot teje łódže wupłuwali. A tak sta so, zo wšitcy strowi na zemju přindžechu. Št. 24. 25.

28. staw.

Pawoła dźiw na kupje Melite. Pšichod a zamołwjenje w Romje.

- 1 A jako my strowi běchmy wustupili, póznachmy my, zo tej inzuli Melita rěkachu. Ći zuzy ludźo pak nam njewopokazachu mału lubosć; St. 27, 26.
- 2. Přetož woni zapalichu hromadu drjewa a wzachu nas wšitkich horje dešća dla, kotryž nas běše nadpanuł, a tež zymy dla.

 2 Kor. 11, 27.
- 3. Jako pak tež Pawoł hromadu droba běše zebrał a na woheń połožił, wuzkoči ješćer wot ćopłoty a suže so na jeho ruku.
- 4. Jako ći ludžo widžichu, zo to zwěrjo na jeho rucy wisy, džachu woni bjez sobu: Zawěrnje, tutón čłowjek je mordar, kotremuž to wjećenje Bože njeda žiwemu być, hač wón runje z morja je strowy wušoł.
- 5. Ale wón wottřase to zwěrjo do wohenja a njebu jemu ničo. *Mark. 16,* 18.
- 6. Woni pak wočakowachu, hač by wón zaćekał abo morwy dele padnył. Jako pak dołho wočakowachu a widźichu, zo so jemu ničo złeho njezta, dźiwachu woni so a dźachu, zo wón je bóh.
- 7. Při tym samym měsće pak měješe teje inzule wyši, z mjenom Publius, swoje kubła; tón wza nas horje a hozpodowaše nas luboznje přez tři dny.
 - 8. Sta so pak, zo tón nan teho Pub-

- liusa na zymnu a na čeŕwjenu chory ležeše. K temu zaúdže Pawoł, modleše so a połoži rucy na njeho a wustrowi jeho.

 Mat. 8, 14.
- 9. Jako so to běše stalo, přistupichu tež druzy, kotřiž na tej inzuli chori běchu, a dachu so wuztrowić.
- 10. Ći sami nam tež wulku česć wopokazachu, a jako preč ćehnjechmy, nakładźechu woni nam do łódźe, štož nam trjeba běše.
- 11. Po třoch měsazach pak pušćichmy my so preč na jenej Alerandrizkej łódźi, kotraž přez zymu na tej inzuli běše była a měješe znamjo tych dwójnikow.
- 12. Přindzechmy tak do Sirakuzy, hdzež my přez tři dny wostachmy.
- 13. Wot tudy so dale wjezechmny a přińdźechmy do Regije, a po jednym dnju, jako so wětr wot połdnja zběhnu, přińdźechmy tón druhi dźeń do Puteolow.
- 14. Tam namakachmy bratrow a buchmy wot nich prošeni, zo bychmy pola nich sydom dnjow wostali. A potom tak přińdźechmy do Roma.
- 15. A wot tudy, jako ći bratřa wot nas běchu słyšeli, přiúdźechu woni nam napřećiwo hač k Appiusowemu městku a hač k třjom korčmam. Jako Pawoł tych wuhlada, dźakowaše wón so Bohu a měješe dobru nadžiju.

Tekst na 24. njedželu po swj. Trojicy. III.

16. [Jako my pak do Roma přindzechmy, poda tón nižši hejtman tych jatych temu wyšemu hejtmanej.

Ale Pawołej bu wotpuśćene, zo móżeše wostać, hdźeż wón chcyše, z jednym wojakom, kotryż by jeho hladał. St. 28, 33. St. 24, 23. St. 27, 3.

- 17. Sta so pak po třoch dnjach, zo Pawoł tych wosebnych tych Židow hromadu zawoła. Jako so pak ći běchu zešli, rjeknu wón k nim: Wy mužojo, lubi bratřa, ja ničo njejsym činił přećiwo našemu ludu ani přećiwo wótcowskim wuztajenjam; a tola sym jaty z Jerusalema podaty do Romzkich rukow.

 St. 23, 1.
- 18. Ći sami pšesłyšachu mje a chcychu mje pušćić, dokelž žana wina teje smjerće na mni njeběše k namakanju. :
- 19. Jako pak ći židźi so temu pšećiwichu, buch ja nućeny, na kejžora so powołać, nic pak, jako bych ja něšto měł, mój lud wobskoržić. St. 25, 12.
- 20. A dha teho dla sym ja was k sebi prosył, zo bych was wohladał a z wami rěčał; přetož nadžije JIzraelzkeje dla sym ja z tym rjećazom wobdaty. St. 23, 6. St. 24, 21. St. 26, 6. 7.
- 21. Woni pak dźachu k njemu: My njejsmy ani pismo dóstali ze Židowskeje twoje dla, ani tež žadyn tych bratrow njeje přišoł, kotryž by něšto złeho wot tebje powědał abo rěčał.
- 22. Dha wšak chcemy my wot tebje słyšeć, što ty mysliš. Přetož wšak wot tuteje sekty je nam wědomne, zo na wšěch stronach jej budže přećiwo rěčane.

 St. 24, 14. Luk. 2, 34.
- 23. A jako jemu dźeń běchu poztajili, přińdźe jich wjele k njemu do hospody, kotrymž wón wułożi a wobswedči to kralestwo Bože a predowase jim wot

- Jezusa ze zakonja Mójzasoweho a z tych profetow, wot ranja hač do wječora. *St.* 26. 22.
- 24. A někotři wěrjachu temu, štož bu prajene; někotři pak njewěrjachu. St. 17. 4.
- 25. Jako pak bjez sobu jedneje mysle njeběchu, woteńdźechu woni, jako Pawoł to jene słowo wuryča: Derje je wšak swjaty Duch prajił přez profeta Jezajasa k našim wótcam,

 2 Pětr. 1, 21.
- 26. A rěčał: Dźi k tutemu ludu a rjekń: S wušomaj budźeće słyšeć a njezrozymić; a z wočomaj budźeće widźeć a njepóznać. Jez. 6, 9. 10. Mat. 13, 14. Mark. 4, 12. Luk. 8, 10. Jan. 12, 40. Rom. 11, 8.
- 27. Přetož tuteho luda wutroba je zasakła, a słyša ćežcy z wušomaj a drěmaju ze swojimaj wočomaj, tak zo bychu w swojim času njewidźeli z wočomaj a njesłyšeli z wušomaj a njezrozumili we wutrobje a so njewobroćili, zo bych ja jim pomhał.
- 28. Tuž teho dla budź wam wědomne, zo to zbože je póhanam pósłane; a woni budźa jo słyšeć. St. 13, 38. 46. Ps. 18, 45.
- 29. A hdyž wón to wurěčał běše, woteńdźechu ći židźi a mějachu wjele rosryčenja bjez sobu.
- 30. Pawoł pak wosta přez cyłej dwě lěće w sam swojej hospodźe a bjerješe horje wšitkich, kotřiž k njemu nutř zańdźechu;
- 31. Prědowaše to kralestwo Bože a wučeše wot teho Knjeza Jezom Chrysta ze wšej chroblosću bjez zakazanja.)

List swjateho Pawoła na Romskich.

Prěni staw.

Prawdosć njepřindže ze zakonja přirody a jeho skutkow; přetož wšitcy pohanjo su hrěšnicy a njeprawi.

- 1. Pawoł, wotročk Jezom Chrysta, powołany japoštoł, wotdźeleny k predowanju to ewangelion Bože, *Jap. zk.* 9, 15. Gal. 1, 15.
- 2. Kotrež wón prjedy slubił je! přez swojich profetow w tym swjatym pismje, *Tit. 1, 2. Jap. jt. 3, 31.*
- 3. Wot swojeho Syna, kotryž so je narodźił ze symjenja Davidoweho po tym ćěle, 2 Sam. 7, 12.
- 4. A móžnje wopokazany Syn Boži, po tym Duchu, kotryž poswjeći, wot teho časa, jako wón stanył je wot morwych, Jezus Chrystus, naš Knjez; Jan. 10, 36. Hebr. 1, 5. St. 5, 5.
- 5. (Přez kotrehož smy dóstali hnadu a japoštolski hamt, zo bychmy bě wšitkich pohanow tu poslušnosć teje wěry přinjesli we jeho mjenje; Jap. zk. 9, 15. Rom 16, 26.

- 6. Z kotrychž wy tež někotři sće, powołani wot Jezom Chrysta):
- 7. Wšitkim, kotřiž w Romje su, tym lubšim Božim a powołanym swjatym: Hnada budź z wami a pokoj wot Boha, našeho Wótca, a wot teho Knjeza Jezom Chrysta.

 1, Kor. 1, 2.
- 8. Najprjedy dźakuju ja so swojemu Bohu přez Jezom Chrysta za was wšitkich, zo waša wěra po wšěm swěće ma chwalbu a česć. 1 Kor. 1, 4. 5. 1 Thes. 1, 8.
- 9. Přetož Bóh je mój swědk (kotremuž ja słužu w swojim duchu w prědowanju teho ewangelija wot jeho Syna), zo ja bjez přestaća na was spominam, St. 9, 1. Phil. 1, 8. Eph. 1, 16.
- 10. A kóždy čas w swojej modlitwje prošu ja, hdy by něhdy Boža wola była, zo mi dobry puć by nadpanuł, zo bych k wam přišoł.

 St. 15, 23. 32.
- 11. Přetož ja žadam was widžeć, zo bych wam wudžělił někajki duchowny dar, zo byšće posylnjeni byli; St. 15, 23.
- 12. To je, zo bych ja pornjo wam troštowany był přez wašu a moju wěru, kotruž bjez sobu mamy. 2 Pětr. 1, 1.

- 13. Nochcu wam pak zdźeržeć, lubi bratřa, zo husto sym sebi prjódk wzał k wam přińć (sym pak hač do teho časa zadźewanje měł), zo bych tež bjez was někajki wužitk přinjesł, runje jako bjez druhich pohanow.

 1 Thes. 2, 18.
- 14. Ja sym dołžnik Grichow a Njegrichow, mudrych a njemudrych;
- 15. Teho dla tak wjele, jako na mni je, sym ja hotowy, tež wam w Romje to ewangelion prědować. Jap. zk. 28, 31.

Epiztola na 11. njedželu po swj. Trojicy.

- 16. [Přetož ja so njehanibuju teho ewangeliona wot Chrysta; přetož móc Boža je, kotraż zbóžnych čini wšitkich, kotřiž na to wěrja, židow wosebje a tež Grichow.

 Ps. 40, 10. yj. 119, 46.
- 17. Přetož zo w tym samym budže zjewjena ta prawdosć, kotraž před Bohom plaći a přiúdže z wěry do wěry; jako tež pisane steji: Prawy pak budže po swojej wěrje žiwy. St. 3, 21. 22. sab. 2, 4. Jan. 3, 36. Gal. 3, 11. Hebr. 10, 38.
- 18. Přetož Boži hněw z njebjes budže zjewjeny na wšu bjezbóžnosć a njeprawosć tych ludži, kotřiž tu prawdu w njeprawosći zadžerža.
- 19. Přetož zo my wěmy, zo Bóh je, to je jim zjewjene; přetož Bóh je jim to zjewił,

 Jap. zk. 14, 15.
- 20. S tym, zo Boža njewidomnozć, to je, jeho wěčna móc a bójstwo, budźe widźene, hdyž my na skutkach to zrozumimy, jako to je to stworjenje teho swěta; tak zo woni bjez zamołwjenja su.

- 21. Dokelž wědźachu, zo Bóh je, a njejsu jeho česćili jako Boha ani so jemu dźakowali, ale su w swojich myslach kničomni sčinjeni a jich njemudra wutroba je zaćmjena; Eph. 4, 18.
- 22. Hdyž su so za mudrych měli, su woni błazni sčinjeni, Jer. 10, 14. 1 Kor. 1, 20.
- 23. A su přewobroćili tu krasnosć teho njezachodneho Boha na podobnosć, zo by podobna była na zachodneho čłowjeka a tež podobna na ptaki, na štyrinohate a po zemi łažaze zwěrjata. 5 Mójz. 4, 15. Kn. mudr. 11, 16. St. 12, 24.
- 24. Teho dla je jich Bóh tež podał do žadosćow jich wutrobow, k nječistosći, zo bychu zahanibili swoje ćeła bjez sobu, *Jap. zk. 14, 16. Ps. 81, 13.*
- 25. Kotřiž Božu prawdu su přeměnili na lžu a su česćili a služili stworjenju bóle dyžli stworićelej, kotryž chwaleny je do wěčnosće. Hamjeń.)

 St. 9, 5.
- 26. Teho dla je jich tež Bóh podał do hanibnych lóštow. Přetož jich žony tež su přeměnile to sebi přirodžene wužiwanje do teho, kotrež je přećiwo přirodženemu;

 3 Mójz. 18, 23.
- 27. Teho runja tež mucy su wopušćili to přirodžene wužiwanje tych žónskich a su so rozpalili w swojich žadosćach jedyn k druhemu a su muž z muskim hanibu činili a tak prawu mzdu swojeho bluda (jako tež być dyrbješe) sami na sebi dóstali.

 1 Kor. 6, 9.
- 28. A runje jako so njejsu wobhonili, zo bychu Boha póznali, tuž je jich Bóh tež podał do přewróćeneje mysle, zo činja, štož so njehodźi:
 - 29. So su połni wšeje njeprawdosće,

kurwarstwa, křiwdy, lakomstwa, złósće, połni zawisće, mordarstwa, swarjenja, lesnosće a złeho wašnja:

- 30. So su, kotřiž za druhimi ludžimi wšo zle potajnje ryča, tež kiž na druhich zjawnje lža, tež Boha zaspnizy, hanliwi, hordži, khwalerjo, škódni, staršimaj njeposlušni,
- 31. Njemudri, njeswěrni, bě wšeje lubosće, njezjednoćiwi, njesmilni,
- 32. Kotřiž to Bože prawo wjedźa (zo kotřiž to činja, smjerće hódni su) a wšak nic jeno sami te wěcy činja, ale maju tež spodobanje nad tymi, kotřiž je činja. *Hoz. 7, 2. 3.*

2. Staw.

Židži su tak derje hrěšnicy kaž pohanjo, hač so runje zakonja Mójzasoweho a wobrězanja chwala.

Epiztola na 10. njedželu po swj. Trojicy.

- 1. [Teho dla, o čłowječe, njemóžeš ty so zamołwić, štóž ty sy, kotryž sudźiš. Přetož w čimž ty druheho sudźiš, zatamaš ty so sameho; dokelž runje to činiš, štož sudźiš. Mat. 7, 2. Mark. 4, 24. Luk. 6, 38.
- 2. My pak wěmy, zo Boži sud je prawy nad tymi, kotřiž to činja.
- 3. Pomysliš ty pak sebi, o čłowječe, kiž tych sudźiš, kotřiž tak činja, a činiš tež to same, zo ty budźeš Božemu sudu wuńć?

- 4. Abo zaspiš ty to bohatstwo jeho dobroćiwosće, sćerpliwosće a dołhočakanja? Njewěš, zo Boža dobroćiwosć će k pokuće wjedźe?
- 5. Ty pak po swojej stwjerdnjenej a njepokutnej wutrobje zhromadźuješ sam sebi hněw na tón dźeń teho hněwa a teho zjewjenja teho praweho suda Božeho,
- 6. Kotryž budže dać po jeho skutkach: Jez. 40, 10. Jer. 17, 10. Pjz. 62, 13. Mat. 16, 27. 1 Kor. 3, 8. 2 Kor. 5, 10.
- 7. Chwalbu a česć a njezachodnosć tym, kotřiž sćerpliwje w dobrych skutkach steja za tym wěčnym žiwjenjom;
- 8. Tym pak, kotřiž zwadnicy su a na prawdu njeposłuchaju, ale posłuchaju na njeprawdu, njehnadu a hněw. Hoz. 4, 4. Ezr. 8, 22. 2 Thes. 1, 8.
- 9. Tyšnosć a ćěsnosć na wšě duše tych člowjekow, kotřiž zle činja, najprjedy tych židow a potom tež Grichow; St. 3, 9.
- 10. Ale chwalbu, česć a pokoj wšitkim tym, kotřiž dobre činja, najprjedy Židam a potom tež Gricham.
- 11. Přetož žane pohladanje na paršonu před Bohom njeje.] *Jap. zk. 10,* 34.

Tekst na 5. njedželu po třoch kralach. IV.

12. [Přetož kotřiž bjez zakonja su zhrěšili, tajcy budźa tež bjez zakonja zhubjeni; a kotřiž při zakonju su zhrěšili, ći budźa přez zakoń sudźeni;

- 13. (Přetož před Bohom njejsu, kotřiž tón zakoń słyša, prawi; ale kotřiž tón zakoń činja, ći budža prawičinjeni. 1 Jan. 3, 7. Jak. 1, 22. 25.
- 14. Přetož hdyž pohanjo, kotřiž teho zakonja nimaju a tola teho zakonja skutk wot pširodženja činja; ći sami, dokelž teho zakonja nimaju, su woni sami sebi zakoń,
- 15. Z tym, zo woni wopokaža, zo teho zakonja skutk je we jich wutrobach zapisany, a jich swědomnje wobswědči jim tež to, k temu tež jich mysle, kotrež so bjez sobu wobskorža abo tež zamolwja),
- 16. Na tón dźeń, hdyž budźe Bóh to potajne tych ludźi přez Jezom Chrysta sudźić, po mojim ewangeliju.] *Prěd. 12,* 14. Mat. 25, z1.
- 17. Hladaj so pak, tebi rěkaju žid, a ty so spušćeš na zakoń a chwališ so Boha,
- 18. A wěš jeho wolu; a dokelž ty sy ze zakonja rozwučeny, spytuješ ty, što to lěpše je;
- 19. A maš za to, zo ty sy wjedźer slepych a swětło tych, kotřiž su w ćěmnosći,
- 20. Mištr tych njemudrych, wučer tych hłupych, maš rozwučenje, što jedyn dyrbi wjedźić, a što prawe je w zakonju.
- 21. Wučiš teho dla druhich a sam so pak njewučiš. Ty prěduješ, zo njedyrbja kradnyć, a ty sam kradnješ. *Mat. 23, 4.*
- 22. Ty prajiš, zo njedyrbja mandželstwo łamać, a ty sam mandželstwo łamaš. Tebi je hrozno před přibohami, a sy sam Boži rubježnik.
- 23. Ty chwališ so teho zakonja, a sam pak haniš Boha přez přestupjenje teho

- zakonja. St 9, 4.
- 24. Přetož waše dla budže Bože mjeno hanjene bjez pohanami, jako pisane steji. *Jez. 52, 5. Cz. 36, 20. 23. 1 Tim. 8, 1.*
- 25. Přetož wobrězanje je wšak wužitne, budžeš-li ty zakoń džeržeć; budžeš-li pak zakoń přestupić, dha twoje wobrězanje je sčinjene njewobrězanje.

 Jer. 4, 4. St. 9, 25. 26.
- 26. Jeli zo teho dla njewobrězk to prawo w zakonju dźerži, njebudźe dha jeho njewobrězk za wobrězk dźeržany?
- 27. A budže tak, štož z přiroda je njewobrězk a tón zakoń dopjelni, tebje sudžić, kiž ty pod buchštabu (pismikom) a wobrězkom teho zakonja přestupnik sy.

 2 Kor. 3, 7.
- 28. Přetož tón njeje žid, kotryž zwonkach žid je, ani to njeje wobrězanje, kotrež so zwonkach na ćěle stanje;
- 29. Ale tón je žid, kotryž znutskach potajeny je; a to wobrězanje teje wutroby je wobrězanje, kotrež w duchu a nic w buchštabje so stanje, kotrehož chwalba njeje z ludži, ale z Boha. 5 Mójz. 30, 6.

3. staw.

Prawdosć přińdźe z wěry.

- 1. Što dha maju židźi wjazy (dyžli pohanjo)? abo kajki wužitk přinjese to wobrězanje?
- 2. Zawěsće jara wulki. Přetož najprjedy je jim dowěrjene, štož Bóh je rěčał.

- Ps. 147, 19. 20. Jap. zk. 7, 38.
- 3. So pak někotři njewěrja do teho sameho, što je na tym? Dyrbjała jich njewěra Božu wěru kničomnu činić? 4 Mójz. 23, 19. Rom. 9, 6. St. 11, 29. 2 Tim. 2, 13.
- 4. Bóh teho njedaj! Njech pak wjele skerje tak wostanje: Bóh je prawdy rěčnik, ale kóždy čłowjek łhar; jako pisane steji: So by ty prawy był w swojich słowach a přewinył, hdyž budžeš sudženy. Jan. 3, 33. Tit. 1, 2. Ps. 62, 10. Ps. 116, 11. Ps. 51, 6.
- 5. Jeli pak tak, zo naša njeprawosć Božu prawdosć česći, što chcemy prajić? Je Bóh tež njeprawy, zo wón so na to hněwa? (Ja rěču tak po ludu.)
- 6. Bóh teho njedaj! Kak by Bóh swět mohł sudžić?

 1 Mójz. 18, 25.
- 7. Přetož jeli zo Boža prawdosć přez moju lžu krasniša budže k jeho česći, čoho dla dyrbjal ja hišće jako hrěšnik sudženy być?

 St. 6, 1.
- 8. A nic wjele skerje tak činić (jako wot nas zlě ryča a jako někotři wudawaju, zo my prajimy): Čińmy złe wěcy, zo by dobre přišło? Kotrychž zatamanstwo je cyle prawe.
- 9. Što dha prajimy nětk? Smy my židži što lěpši (dyžli pohanjo)? Cyle ničo; přetož my smy prjedy dowjedli, zo my wšitcy, Židža a Grichizzy, pod hrěchom smy.

 St. 11, 3ž. Gal. 3, 22.
- 10. Jako tež pisane steji, zo žadyn prawy njeje, tež nic jedyn; *Ps. 14, 3. Ps. 53, 4.*
- 11. Żadyn njeje, zo by rozumny był; tež nichtó njeje, zo by so po Bosy prašał;
 - 12. Woni su wšitcy wotstupili a

- wšitcy hrozni; žadyn njeje, zo by dobre činił, tež nic jedyn;
- 13. Jich šija je wotewrjeny row, ze swojimi jazykami woni so přislodźa, ješćerzki jěd je pod jich hubomaj; *Ps. 5,* 10. *Ps.* 140, 4.
- 14. Jich rt je połny zakleća a šibałstwa; Ps. 10, 7.
- 15. Jich nohi su spěšne k krejrosleću; *Přist. 1, 16. Jez. 59, 7.*
- 16. Na jich pućach je lute storčenje a běda:
- 17. A wot puća teho měra woni ničo njewědźa;
- 18. Žana bohabojaznosć njeje před jich wočomaj. Ps. 36, 2. 1 Mójz. 20, 11.
- 19. My wěmy pak, štož zakoń praji, to praji wón tym, kotřiž pod zakonjom su, tak zo by wšěch rt zatykany był a wšitkón swět Bohu winojty był. Ps. 107, 42. Ez. 16, 63. Gal. 3, 10. 22.
- 20. Teho dla tež žane ćělo ze skutkow teho zakonja před nim njemóže prawe być; přetož přez zakoń přińdźe póznaće hrěchow.

 Gal. 2, 16. Ps. 143, 2.
- 21. Ale nětk pak je bjez zakonja ta prawdosć, kotraž před Bohom płaći, zjewjena a wobswědčena přez tón zakoń a tych profetow. Jan. 5, 46. Jap. zk. 10, 43.
- 22. Ja rěču pak wot tajkeje prawdosće před Bohom, kotraž přiúdže přez wěru do Jezom Chrysta k wšitkim a na wšitkich wěrjacych.

Tekst na 18. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- 23. [Přetož tudy njeje žane rozdáělenje; ale wšitcy su hrěšnicy a nimaju teje chwalby, kotruž woni na Bosy měć dyrbjeli; St. 10, 12. Gal. 3, 28. 1 Kral. 8, 46.
- 24. A budźa bjez zasłużby prawi činjeni z jeho hnady přez to wumóżenje, kotrež přez Chrysta Jezusa so stało je; *Eph. 2, 8.*
- 25. Kotrehož Bóh je wustajił za hnadny stoł přez wěru we jeho krej, zo by wón tu prawdosć, kotraž před nim płaći, wopokazał přez spušćenje tych hrěchow, kotrež hač do teho časa běchu wostałe w Božej sćerpliwosći; 3 Mójz. 16, 15. Hebr. 4, 16.
- 26. Zo by wón w nětčiším času wopokazał tu prawdosć, kotraž před nim płaći, tak zo by wón sam prawy był a praweho činił teho, kotryž je teje wěry do Jezusa.
- 27. Hdźe teho dla wostanje ta chwalba? Kónc ma! Přez kotry zakoń? Přez skutkow zakoń? Nic tak, ale přez teje wěry zakoń. St. 2, 17. 33. St 4, 2. 1 Kor. 1, 31.
- 28. Přetož my za to mamy, zo člowjek prawy budže bjez teho zakonja skutkow (jeno) přez wěru.] Gal. 2, 16.
- 29. Je dha Bóh jeno židow Bóh? Njeje wón pak tež pohanow Bóh? Haj zawěrnje je wón tež pohanow Bóh. St. 10, 12. Mal. 2, 10. 1 Kor. 12, 6.
- 30. Přetož lutki jedyn Bóh je, kotryž prawe čini to wobrězanje z teje wěry, a tón njewobrězk (pohanow) přez tu wěru.

31. Kak? Činimy dha zakoń kničomny přez wěru? Bóh teho njedaj! Ale my stwjerdźimy tón zakoń. *Mat. 5*, 17. 18. 19.

4. staw.

Prawdosć wěry přez Abrahamowy přikład wułożena.

- 1. Što prajimy pak wot našeho wótca Abrahama, zo wón je namakał po tym ćěle?
- 2. To my prajimy: Jeli Abraham přez skutki prawy, dha ma wón derje chwalbu, nic pak před Bohom.
- 3. Přetož što praji to pismo? Abraham je Bohu wěrił, a to je jemu za prawdosć přicpěte. 1 Mójz. 15, 6. Gal. 3, 6. Jak. 2, 23.
- 4. Temu pak, kotryž skutki čini, njebudźe mzda z hnadu přicpěta, ale zo wón sebi tak zasłužił je. St. 11, 6. Mat. 20, 7. 14.
- 5. Temu pak, kotryž skutki nječini, wěri pak do teho, kotryž bjezbóžnych prawych čini, temu budže jeho wěra přicpěta za prawdosć.

 St. 3, 28.
- 6. Jako tež Dawid praji: Ta zbóžnosć je jeno teho čłowjeka, kotremuž Bóh pšizpi tu prawdosć bjez skutkow, hdyž wón rjeknje:
- 7. Zbóžni su ći, kotrymž jich přestupjenja su spušćene a kotrymž jich hrěchi su přikryte; *Ps. 32, 1. 2.*
- 8. Zbóžny je tón muž, kotremuž tón Knjez złósć njepšizpi.

- 9. Ta sama zbóžnosć pak, dźe wona na to wobrezanje abo na tón njewobrezk? My dyrbimy wšak prajić, zo Abrahamej jeho wera za prawdosć je pricpeta.
- 10. Kak je wona pak jemu přicpěta? We wobrězanju abo w njewobrězku? Wěsće nic we wobrězanju, ale w njewobrězku.
- 11. To znamjo pak teho wobrězanja dósta wón, zo by zygl było teje prawdosće teje wěry, kotruž wón hišće w tym njewobrězku dósta, tak zo by wón wótc był wšitkich tych, kotřiž wěrja w tym njewobrězku, zo by tym samym to tež přicpěte było za prawdosć; 1 Mójz. 17, 10.
- 12. A zo by wón tež był wótc teho wobrezanja, nic samych tych, kotřiž z wobrezanja su, ale tež tych, kotřiž chodźa w stopach teje wery, kotraž běše w tym njewobrezku našeho wótca Abrahama.
- 13. Přetož tón slub, zo wón dyrbješe być herba teho swěta, njeje so stał Abrahamej abo jeho symjenju přez zakoń, ale přez tu prawdosć teje wěry. 1 Mójz. 17, 2. 6.
- 14. Přetož jeli zo ći ze zakonja herbojo su, dha ta wěra ničo njeje a tón slub je kničomny sčinjeny, Gal. 3, 18.
- 15. Dokelž tón zakoń jeno hněw načini; přetož hdžež njeje zakoń, tam tež njeje přestupjenje. St. 3, 20. St. 5, 13. St. 7, 8. 10.
- 16. Teho dla dyrbi ta prawdosć přez tu wěru přińć, tak zo by wona była z hnadu, a tón slub twjerdy wostał wšitkemu symjenju, nic jeno

- temu samemu, kotrež pod zakonjom je, ale tež temu, kiž Abrahamoweje wěry je, kotryž je wótc nas wšitkich, Gal. 3, 18.
- 17. Jako tež pisane steji: Ja sym će wustajił za wótca wjele pohanow před Bohom, kotremuž ty wěrił sy, kotryž žiwych čini morwych a woła temu, kotrež njeje, zo by było. 1 Mójz. 17, 4.
- 18. A wón je wěrił na nadźiju, hdźeż žana nadźija njeběše, tak zo by wón był wótc wjele pohanow, jako tež k njemu prajene je: Tak budźe twoje symjo.

 15. 5.
- 19. A wón njebu słaby we wěrje; tež njepohlada wón na swoje ćěło, kotrež nětk běše morjene, dokelž wón skoro na sto lět stary běše; tež nic na tón morjeny žiwot teje Sary.

 1 Mójz. 17, 17.
- 20. Přetož wón njewosta na tym slubje Božim z njewěru, ale posylni so we wěrje a dawaše Bohu chwalbu, *Hebr.* 11, 7.
- 21. A měješe to za wězte, štož Bóh lubi, zo wón tež móže to činić. *Ps. 115, 3. Jez. 59, 1 Luk. 1, 37.*
- 22. Teho dla je tež jemu to za prawdosć přicpěte.

 1 Mójz. 15,
 6.
- 23. To pak njeje pisane jeho sameho dla, zo to jemu je přicpěte, St. i5, 4.
- 24. Ale tež naše dla, kotrymž dyrbi być přicpěte, jeli zo wěrimy do teho, kotryž našeho Knjeza Jezusa je wot morwych zbudžił;

 Jap. zk. 2, 24.
- 25. Kotryž je našich hrěchow dla podaty a našeje prawdosće dla zbudženy.

Wo někotrych płodach prawdosće wěry. Chrystus a Hadam pornjo sebi dźeržanaj.

Epiztola na njedželu Lätare.

- 1. [Dokelž teho dla smy prawi činjeni přez wěru, dha mamy pokoj z Bohom přez našeho Knjeza Jezom Chrysta; *St.* 14, 17. Jan. 16, 33. Jez. 32, 17.18.
- 2. Přez kotrehož my tež přistup mamy we wěrje k tej samej hnadže, w kotrejž stejimy; a chwalimy so w nadžiji teje přichodneje krasnosće, kotruž Bóh dać budže. Eph. 2, 18. St. 3, 12.
- 3. Nic pak samo to; ale my chwalimy so tež tych tyšnosćow, dokelž wěmy, zo tyšnosć sćerpliwosć přinjese; Jak. 1, 2.
- 4. A sćerpliwosć přinjese zhonjenje; zhonjenje pak přinjese nadžiju; Jak. 1,
- 5. Nadžija pak njezahanibi. Přetož ta lubosć Boža je wulata do našeje wutroby přez swjateho Ducha, kotryž nam je daty.

 Hebr. 6, 18. 19.
- 6. Přetož tež Chrystus, jako my hišće slabi běchmy, je po tym času za nas bjezbóžnych wumrěl.
- 7. Lědom pak něchtó wumrě praweho dla; jeneho dobreho dla móhł pak skerje něchtó wumrěć.

 Jan. 15: 13.
- 8. Teho dla chwali Bóh swoju lubosć k nam, zo Chrystus za nas je wumrěł, hdyž my hišće hrěšnicy běchmy. *Jan. 3,* 16.
 - 9. Čim wjazy pak budźemy nětk

- zachowani přez njeho před hněwom, dokelž smy přez jeho krej prawi činjeni.
- 10. Přetož hdyž my Bohu zjednani smy přez tu smjerć jeho Syna, jako hišće njepřećeljo běchmy, wjele skerje budžemy nětk zbóžni přez jeho žiwjenje, kiž my nětk zjednani smy.
- 11. Nic pak samo to; ale my so tež chwalimy Boha přez našeho Knjeza Jezom Chrysta, přez kotrehož my nětk to ziednanie smy dóstali.
- 12. Teho dla, runje jako přez jeneho člowjeka tón hrěch na swět je přišol a smjerć přez tón hrěch, a je so tak ta smjerć k wšěm ludžom přećišćala, dokelž su wšitcy zhrěšili;

 St. 6, 23.
- 13. (Přetož hrěch běše derje na swěće hač do zakonja; ale hdžež žadyn zakoň njeje, tam nichtó nima teho hrěcha kedžbu.

 St. 4, 15.
- 14. Ale smjerć knježeše wot Hadama hač do Mójzasa tež nad tymi, kotřiž njejsu zhrěšili z runym přestupjenjom, jako Hadam, kotryž je znamjo teho, kotryž přińć měješe.

 1 Kor. 15, 21, 45, 55.
- 15. Ale tak so nima z tym darom, jako z tym hrěchom. Přetož hdyž přez jeneho člowjeka hrěch jich wjele je zemrělo, wjazy je Boža hnada a dar jim wjele so dóstał přez tu hnadu teho jeničkeho člowjeka Jezom Chrysta. 1 Kor. 15, 22. Jan. 1, 16.
- 16. Ale nic njeje tón dar jeno na jedyn hrěch, jako přez teho jeneho hrěšnika jedyn hrěch wšitko skaženje. Přetož to sudženje je wšak přišlo z jeneho hrěcha k zatamanstwu; tón dar pak pomha tež z wjele hrěchow k prawdosći.
 - 17. Přetož hdyž teho jeneho jeho

hrěcha dla smjerć je knježiła přez teho jeneho, wjele skerje budža ći sami, kotřiž dóstanu tu połnosć teje hnady a tych darow k prawdosći, knježić w žiwjenju přez teho jeneho, Jezom Chrysta.)

- 18. Teho dla, runje jako přez jeneho hrěch to zatamanstwo na wšěch člowjekow přišlo je, tak je tež přez jeneho prawdosć to prawečinjenje teho žiwjenja na wšěch člowjekow přišlo. 1 Kor. 15, 22.
- 19. Přetož runje jako přez teho jeneho člowjeka njeposlušnosć wjele hrěšnikow je sčinjenych, tak tež přez teho jeneho poslušnosć budže jich wjele prawych sčinjenych.
- 20. Tón zakoń je pak tež při tym nastupił, zo by tón hrěch mócniši był. Hdźež pak hrěch so je mócny sčinił, tam je hnada hišće mócniša; St. 4, 15. St. 7, 8. Gal. 3, 10.
- 21. Tak zo runje jako tón hrěch knježil je k smjerći, zo by tež tak knježila ta hnada přez tu prawdosć k wěčnemu žiwjenju, přez Jezom Chrysta, našeho Knjeza.

 St. 6, 23.

6. staw.

Wo wuswjećenju a nowej poslušnosći jako płodu prawdosće wery.

- 1. Što chcemy dha k temu prajić? Dyrbimy w hrěše wostać, zo by hnada mócniša była?
- 2. Bóh to njedaj! Přetož kak chcyli my hišće žiwi być w hrěchach, kotrymž

my smy wotemrěli?

Gal. 6, 14.

Epiztola na 6. njedželu po swj. Trojicy.

- 3 [Njewěsće, zo wšitcy, kotřiž smy na Chrysta Jezusa křćeni, ći smy na jeho smjerć křćeni? Gal. 3, 27. Kol. 2, 12.
- 4. Smy teho dla z nim pohrjebani přez křćenicu do smjerće, zo, runje jako Chrystus wot morwych zbudženy je přez tu krasnosć teho Wótca, tak tež dyrbimy my w nowym žiwjenju chodžić. St. 8, 10. Eph. 4, 23. Kol. 3, 8. 1 Pětr. 2, 1. St. 4, 1. 2. Hebr. 12, 1.
- 5. Přetož hdyž my do njeho tak zašćěpjeni budžemy, zo my jemu runi smy w smjerći, dha my jemu tež w horjestaću runi budžemy; 2 Tim. 2, 11.
- 6. Dokelž to wěmy, zo naš stary čłowjek z nim křižowany je, zo by to hrěšne ćělo přestało, zo bychmy dale hrěchu njeslužili.

 Gal. 5, 24.
- 7. Přetož štóž wumrěl je, tón je wot hrěcha prawy činjeny.
- 8. Smy-li pak z Chrystusom wumrěli, dha wěrimy, zo my tež z nim žiwi budžemy;
- 9. A wěmy, zo Chrystus, wot morwych zbudźeny, wjazy njewumrje; smjerć dale nad nim njeknježi.
- 10. Přetož zo wón je wumrěl, je hrěchu wumrěl junu; zo pak je žiwy, je Bohu žiwy. 1 Pětr. 3, 18. Hebr. 9, 28.
- 11. Tak tež wy, mějće so sami za tych, zo sće hrěchu morwi, ale žiwi Bohu w Chrystusu Jezusu, našim Knjezu.]

- 12. Njedajće teho dla hrěchej knježić we wašim smjertnym čěle, zo byšće jemu poslušni byli we jeho žadosćach; 1 Mójz. 4, 7. Ps. 119, 133.
- 13. Tež njepodajće hrěchej swoje stawy, zo bychu brónje byłe teje njeprawdosće; ale podajće so sami Bohu, jako stanywši wot morwych žiwi, a swoje stawy Bohu, zo bychu byłe brónje teje prawdosće.
- 14. Přetož hrěch njebudže móc nad wami knježić, dokelž njejsće pod zakonjom, ale pod hnadu.
- 15. Što teho dla? Dyrbimy hrěšić, dokelž njejsmy pod zakonjom, ale pod hnadu? Bóh to njedaj!

 Jan. 1, 16.

Tekst na 6. njedželu po třoch kralach. IV.

- 16. [Njewěsće? komuž so podaće za wotročkow k poslušnosći, teho wotročcy sće wy, kotremuž wy poslušni sće, njech je hrěchej k smjerći, abo njech je tej poslušnosći k prawdosći?

 Jan. 8, 34.
- 17. Ale chwalba budź Bohu, zo sće wotročcy hrěchow byli, nětk pak sće z wutrobu poslušni temu znamjenju teje wučby, kotremuž wy podaći sće.
- 18. Dokelž pak nětk sće wuswobodženi wot hrěchow, sće wy wotročcy sčinjeni teje prawdosće.]
- 19. Ja rěču po čłoróskim wašnju, wašeho ćěła słabosće dla. Runje jako swoje stawy sće k słužbje podali tej nješwarnosći a njeprawosći, wot jedneje njeprawdosće k druhej, tak podajće tež nětk swoje stawy k słužbje teje prawdosće na swjećenje.

 St. 3, 5. St. 6,

13.

- 20. Přetož jako hrěcha wotročcy běšće, dha běšće wy frej wot prawdosće. *Jan. 8, 34.*
- 21. Kajki dha wy tehdy wužitk měješće wot tych wěcow, kotrychž so nětk hanibujeće? Přetož kónc tych samych je smjerć. Ez. 16, 61. 63. Rom. 8, 6.
- 22. Nětk pak, dokelž wy wot hrěcha sće frej sčinjeni a Boži wotročcy, maće wy swój wužitk, zo swjeći budžeće; kónc pak je wěčne žiwjenje.
- 23. Přetož smjerć je hrěchow mzda; ale dar Boži je to wěčne žiwjenje w Chrystusu Jezusu, našim Knjezu. St. 5, 12.

7. staw.

Wo swobodźe zakonja, wużitku zakonja, bĕdźenju znutřkowneho a zwonkowneho čłowjeka.

- 1. Njewěsće, lubi bratřa (přetož ja rěču z tymi, kotřiž zakoń wjedźa), zo tón zakoń knježi na čłowjeku tak dołho, jako wón žiwy je?

 St. 6, 14.
- 2. Přetož žónska, kotraž je pod mužom, tak dołho, jako jejny muž je žiwy, je k zakonjej přiwjazana; hdyž pak muž wumrě, je wona wumóžena wot teho zakonja, štož muža nastupa.

 1 Kor. 7, 30.
- 3. Jeli zo wona pak z druhim mužom dźerži, dokelž muž žiwy je, budźe wona mandźelstwo-łamarka mjenowana; hdyž

pak muž wumrě, je wona frej wot zakonja, zo njeje mandželstwo-łamarka, budže-li wona z druhim mužom džeržeć. *Mat. 5. 32.*

- 4. Tak tež, moji bratřa, wy sće tež morjeni zakonjej přez čělo Chrystusowe, zo byšće byli druheho, ja praju druheho, kotryž wot morwych je stanył, tak zo bychmy Bohu płód přinjesli.
- 5. Přetož jako w čěle běchmy, běchu hrěšne žadosće (kotrež přez zakoň běchu zbudžene) mócne w našich stawach, zo smjerći płód přinjesechu; St. 6, 21.
- 6. Nětk pak smy my wot zakonja wumóženi a smy jemu wotemrěli, kotryž nas jatych dźeržeše, tak zo bychmy Bohu słužili w nowosći teho ducha a nic w starosći teje buchštaby (teho pismika).

 St. 6,
- 7. Što chcemy teho dla prajić? Je zakoń hrěch? Bóh to njedaj! Ale hrěch ja njepóznach, chiba přez zakoń. Přetož ja bych tež ničo wot požadanja njewědźał, hdy budźiše zakoń njeprajił: Njepožadaj sebi. 2 Mójz. 20, 17. 5 Mójz. 5, 21.
- 8. Tuž wza sebi pak hrěch winu na tej přikazni a spłodźi w mni wšelke požadanje. Přetož bjez zakonja běše hrěch morwy.

 Jan. 15, 22.
- 9. Ja pak běch něhdy žiwy bjez zakonja. Jako pak ta přikaznja přindźe, wožiwi hrěch;
- 10. Ja pak wumrěch, a namaka so, zo ta přikaznja mi k smjerći běše, kotraž mi wšak k žiwjenju data běše. *3 Mójz.* 18, 5.
 - 11. Přetož hrěch wza sebi winu na tej

přikazni a zjeba mje a mori mje přez tu samu přikaznju.

- 12. Tak tež zakoń je wšak swjaty, a přikaznja je swjata, prawa a dobra. *1 Tim. 1, 8.*
- 13. Je pak, štož je dobre, mi k smjerći sčinjene? Bóh to njedaj! Ale hrěch, zo by so zjewił, zo wón hrěch je, je wón mi přez to dobre tu smjerć płodźił, tak zo by hrěch jara wulcy hrěšny był přez tu přikaznju.
- 14. Přetož my wěmy, zo zakoń je duchowny; ale ja sym ćělny, pod hrěch předaty. St. 8, 3. 1 Kral. 21, 20. 25.
- 15. Přetož štož činju, to ja njewěm; přetož ja nječinju, štož bych chcył, ale štož hidźu, to ja činju.
- 16. Jeli pak to činju, štož nochcu, dha ja k temu zwolu, zo zakoń je dobry. $\check{S}t$. 12.
- 17. Nětk pak ja to same wjazy nječinju, ale hrěch, kotryž w mni bydli. *Št. 20.*

Epiztola na 13. njedželu po swj. Trojicy.

- 18. Přetož ja wěm, zo w mni, to je w mojim ćěle, njebydli ničo dobreho. Přetož tu wolu ja drje mam, ale zo bych dokonjał to, štož je dobre, to ja njenamakam.

 1 Mójz. 6, 5. St. 8, 21.
- 19. Přetož ja nječinju to dobre, kotrež chcu, ale to złe ja činju, kotrež ja nochcu.
- 20. A dokelž pak, štož ja nochcu, činju, dha ja nětk to nječinju, ale tón hrěch, kotryž w mni bydli.

- 21. Namakam teho dla, hdyž ja chcu to dobre činić, po tym zakonju, zo to złe při mni wisy.
- 22. Ja wšak mam spodobanje na Božim zakonju, po znutřkownym člowieku; *Ps. 2.*
- 23. Widźu pak druhi zakoń w swojich stawach, kotryž so přećiwi zakonjej w mojej mysli a jima mje pod hrěchow zakoń, kotryž je w mojich stawach. *Gal.* 5. 17.
- 24. Ja hubjeny člowjek, štó chce mje wumóž z teho ćěla teje smjerće?
- 25. Ja dźakuju so Bohu přez Jezom Chrysta, našeho Knjeza. Słužu ja teho dla z myslu Božemu zakonjej, ale z ćelom zakonjej tych hrěchow.

Swoboda wot zatamanstwa, wo křesćijanskim žiwjenju, teho sameho towaršach, křižu a spytowanjach, a trošće přećiwo temu.

- 1. Teho dla nětko ničo njeje, zo by zatamało tych, kotřiž w Chrystusu Jezusu su a po čěle njechodźa, ale po tym duchu.
- 2. Přetož zakoń teho ducha, kotryž žiwych čini w Chrystusu Jezusu, je mje wumóhł wot zakonja hrěchow a smjerće.
- 3. Přetož štož zakonjej běše njemóžne (přetož zo běše přez čělo poslabnjeny), to činješe Bóh a pósla swojeho Syna w podobnosći teho hrěšneho čěla a hrěcha dla zatama hrěch w čěle, *Jap. zk. 15, 10.*

- 4. Tak zo by ta prawdosć, kotruž zakoń měć chce, w nas była dopjelnjena, kotřiž my nětko nic po ćěle, ale po duchu chodźimy.
- 5. Přetož kotřiž ćělni su, tajcy sebi požadaju, štož teho ćěła je; kotřiž pak duchowni su, ći, štož duchowne je, sebi požadaju.

Tekst na 8. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- 6. [Teho ćěła požadanje pak je smjerć, a to duchowne požadanje je žiwjenje a měr.
- 7. Přetož ćělne požadanje je njepřećelstwo přećiwo Bohu; dokelž Božemu zakonjej njeje poddane, pře to zo tež to njezamóžeše.

 Jak. 4, 4.
- 8. Kotřiž pak ćělni su, ći njezamóža so Bohu spodobać.
- 9. Wy pak njejsće čělni, ale duchowni, jeli zo Boži Duch we was bydli. Štóž pak Chrystusoweho Ducha nima, tón samy njeje jeho.]

 1 Kor. 3, 16.
- 10. Hdyž pak Chrystus we was je, je ćeło derje morwe hrechow dla, tón duch pak je to žiwjenje teje prawdosće dla.
- 11. Hdyž teho dla Duch teho, kotryž Jezusa wot morwych je zbudžił, we was bydli, tuž budže tež tón, kotryž Chrystusa wot morwych je zbudžił, waše smjertne čěla žiwe činić, teho dla, zo jeho Duch we was bydli.

Epiztola na 8. njedželu po swj. Trojicy.

- 12. [Smy teho dla, lubi bratřa, dołžnicy, nic ćělu, zo bychmy po ćěle žiwi byli; *St.* 6, 7. 18.
- 13. Přetož jeli zo wy po čěle žiwi budžeće, dha budžeće wumrěć; jeli zo pak přez ducha čělne skutki moriće, budžeće wy žiwi. Gal. 6, 8. Eph. 4, 22.
- Přetož kotrychž tón Duch Boži wodźi, ći su Bože dźěći.
- 15. Přetož wy njejsće wotročkoweho ducha dóstali, zo so zaso bojeć dyrbjeli; ale wy sće dźećaceho ducha dóstali, přez kotrehož wołamy: Abba, luby Wótče! 2 Tim. 1, 7. Gal. 4, 6. St. 3, 26.
- 16. Tón samy Duch swědči z našim duchom, zo Bože dźěći smy. 2 Kor. 1, 22.
- 17. Smy my pak dźeći, dha smy my też herbojo, a zwar herbojo Boži a sobuherbojo Chrystusowi; jeli zo z nim sobu ćerpimy, zo bychmy tež z nim sobu překrasnjeni byli.] *Gal. 4, 7. Jap. zk. 14, 22.*

Tekst na 4. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- 18. [Přetož ja mam za to, zo nětčišeho časa ćerpjenje hódne njeje teje přichodneje krasnosće, kotraž so nad nami zjewić budže.
- 19. Přetož to tyšne wočakowanje teho stworjenja čaka na to zjewjenje tych dźeći Božich.
- 20. Dokelž stworjenje je poddane kničomnosći, bjez swojeje wole přez

- teho sameho, kiž jo poddał je, na nadźiju.
- 21. Přetož tež to stworjenje samo budže wumóžene wot teje skaženeje słužby, k tej krasnej frejoće tych džěći Božich.
- 22. Přetož my wěmy, zo wšitko stworjenje sobu stona a so tyši z nami hač dotal.
- 23. Nic pak wone samo, ale tež my, kiž mamy teho ducha prěńše dary, zdychujemy sami při sebi po tym džećatstwje, a čakamy na swojeho ćěła wumóženje.)

 Gal. 4, 5. Luk. 21, 28.

Epiztola na nowe lěto.

- 24. [Přetož my smy derje zbóžni, ale w nadžiji. Nadžija pak, kotruž widžimy, njeje nadžija; přetož kak móže so jedyn teho nadžeć, štož wón widži? 2 Kor. 5, 7.
- 25. Hdyž so pak teho nadžijemy, štož njewidžimy, tuž čakamy na to ze sćerpliwosću. 2 Kor. 4, 18.
- 26. Teje runosće tež tón Duch je zpomozny našej słabosći. Přetož my njewěmy, što prosyć dyrbimy, jako so zaleži; ale tón Duch sam zastupa nas z njewurjeknjenym zdychowanjom najlěpje.

 Mat. 20, 22.
- 27. Tón pak, kotryž do wutrobow hlada, tón wě, što teho Ducha mysl je; přetož wón prosy za swjatych, za tym, kaž so Bohu spodoba. *Ps. 7, 10.*
- 28. My wěmy pak, zo tym, kiž Boha lubuja, wšitke wěcy k lěpšemu słuža, kotřiž po tym prjódkztajenju powołani su.]

 Eph. 1, 11. St. 3, 11.

- 29. Přetož kotrychž wón je prjedy znał, tych je wón tež prjedy wustajił, zo bychu podobni byli znamjenju jeho Syna, tak zo by tón samy tón prěninarodženy był bjez wjele bratrami. *Kol. 1, 18.*
- 30. Kotrychž wón pak je prjedy wustajił, tych je wón tež powołał; kotrychž wón pak powołał je, tych je wón tež prawych činił; kotrychž pak je prawych činił, tych je tež krasnych činił.
 - 31. Što dha chcemy dale prajić?

Tekst na njedželu Reminizcere. IV.

[Je Bóh za nas, štó móže přećiwo nam być? 4 Mójz. 14, 9.

- 32. Kotryž tež sam swojeho Syna njeje přepušćił, ale je jeho za nas wšitkich podał; kaha by wón tež njechał z nim wšitko nam hnadnje dać? 1 Mójz. 22, 16. Jan. 3, 16.
- 33. Štó chcył na wuzwolenych Božich skoržić? Bóh je tudy, kiž prawych čini.
- 34. Štó chce zatamać? Chrystus je tudy, kiž wumrěl je, haj hišće wjazy, kiž tež zbudženy je, kotryž je na prawicy Božej a zastupuje nas. *Hiob. 34, 29.*
- 35. Štó chce nas wotdžělić wot Chrystusoweje lubosće? žałosć? abo stysknosć? abo přesćěhanje? abo hłód? abo nahota? abo strachota? abo mječ? *Jan.* 10, 28.
- 36. Jako pisane steji: Twoje dla budźemy cylički dźeń zabići; my budźemy dźerženi jako wowcy k rězanju. Ps. 44, 23. 1 Kor. 4, 9. 2 Kor. 4, 11.

- 37. Ale we wšitkim tym přewinjemy dale bóle přez teho sameho, kiž nas lubował je.

 1 Kor. 15, 57.
- 38. Přetož ja sym wěsty, zo ani smjerć ani žiwjenje ani jandžel ani knjejstwo ani móc ani nětčiše ani přichodne, Phil. 1, 6, 2 Tim. 1, 12.
- 39. Ani wysoke ani hłuboke ani žane druhe stworjenje njemóže nas dźelić wot teje lubosće Božeje, kotraž je w Chrystusu Jezusu, našim Knjezu.]

9. staw.

Na zwonknym prjódkéehnjenju njewisy to wuzwolenje, ale na Božej hnadže.

- 1. Ja prawdu rěču w Chrystusu a njelžu, kotrehož mi swědčenje dawa moje swědomnje w swjatym Duchu, *St.* 1, 9.
- 2. So mam wulku zrudnosć a stajnu bolosć w swojej wutrobje.
- 3. Přetož ja sym sam požadal, zo bych poklaty byl wot Chrystusa za swojich bratrow, kotřiž moji přećeljo su po tym ćěle,

 2 Mójz. 32, 32.
- 4. Kotřiž su Israelscy, a jim sluša džěćatstwo a krasnosć a wotkazanje a zakoń a Boža služba a slubjenja; 5 Mójz. 7, 6.
- 5. Kotrychž su tež ći wótcojo a z kotrychž je Chrystus po tym ćěle, kiž je Bóh nade wšitkim, chwaleny do wěčnosće. Hamjeń. *Mat. 1, 1. 23. Luk. 3, 23 u.*

- 6. Ja pak njepraju to, zo dyrbjało Bože słowo teho dla wupadnyć. Přetož wšitcy njejsu Israelscy, kotřiž su wot Israela; 4 Mójz. 23, 19. Jan. 8, 39. Rom. 2, 28.
- 7. Tež nic wšitcy, kotřiž Abrahamowe symjo su, su teho dla tež dźěći; ale we Izaaku dyrbi to symjo mjenowane być; 1 Mójz. 21, 12. Gal. 4, 28. Hebr. 11, 18.
- 8. To je, nic ći su Bože dźeći, kotřiž po ćele dźeći su; ale te dźeći teho slubjenja budźa za symjo dźeržane.
- 9. Přetož to je slowo teho slubjenja, hdyž wón praji: Wokoło teho časa chcu ja přińć, a Sara dyrbi syna měć. 1 Mójz. 18, 10.
- 10. Nic pak jeno je to tak, ale tež jako Rebekka wot teho jeneho Izaaka, našeho wótca, ćežka bu; 1 Mójz. 25, 21.
- 11. Prjedy dyžli so tej džěsći narodžištej a ani dobre ani złe njeběštej činilej, tak zo by to postajenje Bože wostało po tym wuzwolenju, bu k njej prajene,
- 12. Nic ze zasłužby tych skutkow, ale z hnady teho, kiž powoła, tak: Tón wjetši budźe słužić temu mjeńšemu. 1 Mójz. 25, 238. 2 Sam. 8, 14.
- 13. Jako tež pisane je: Jakuba sym ja lubo měł, ale Ezawa sym ja hidźił. *Mal.* 1, 2. 3.
- 14. Što chcemy my dha tudy prajić? Je dha Bóh njeprawy? Bóh to njedaj! 5 Mójz. 32, 4.
- 15. Přetož wón praji Mójzasej: Komuž sym ja hnadny, temu sym ja hnadny; a nad kimž so ja smilu, nad tym so ja smilu. 2 Mójz. 33, 19.
 - 16. A njeje tak na tym, kotryž chce,

- ani na tym, kotryž běži, ale na Bosy, kotryž so smili, ležane.
- 17. Přetož to pismo praji Pharaonej: Na to sym ja će zbudžił, zo bych ja na tebi swoju móc wopokazał, a zo by tak moje mjeno po wšej zemi připowědane było.

 2 Mójz. 9, 16. St. 14, 4. 17.
- 18. Smili wón so teho dla, nad kimž wón chce, a stwjerdźi, kohož wón chce.
- 19. Rjeknješ ty pak ke mni: Čoho wón pak nam winu dawa? Štó móže so jeho woli přećiwić?
- 20. Haj, luby čłowječe, štó sy ty, zo chceš z Bohom prawować? Rjeknje tež skutk k swojemu mištrej: Čoho dla wudźełaš mje tak? Hiob. 9, 12. Kn. mudr. 12, 12. Jez. 45, 9.
- 21. Nima hornčer mocy na hlinje, zo by z jeneho krucha sebi wudźełał sudobje, jene k česći, druhe pak k nječesći? *Jez. 18, 6. Kn. mudr. 15,7.*
- 22. Teho dla, jako Bóh chcyše hněw wopokazać a swoju móc zjewić, je wón z wulkej sćerpliwosću znosył te sudobja teho hněwa, kotrež su k zatamanstwu zhotowane; St. 2, 4. 2 Pětr. 2, 0.
- 23. So by wón zjawne činił to bohatstwo swojeje krasnosće na sudobjach teje smilnosće, kotrež wón je přihotował k krasnosći; Eph. 1, 4. 7. Kol. 1, 27.
- 24. Kotrychž wón tež je powołał, nas, ja praju, nic jeno ze židow, ale tež z pohanow.
- 25. Jako wón tež přez Hozeasa praji: Ja chcu temu swój lud rěkać, kiž njeje mój lud, a swoju lubu, kotraž luba njeběše. Hoz. 2, 23. 1 Pětr. 2, 10.
- 26. A budźe so stać, zo na tym měsće, hdźež je jim rěčane: Wy njejsće mój

lud! tam dyrbjaž woni džěći teho žiweho Boha mjenowani być. Hoz. 1, 10. Jez. 65, 1.

- 27. Jezajas pak woła na Israela: Hdy by to wurachnowanje tych Israelskich dźeći było jako mórski pesk, dha wsak tón zbytk zbóżny budźe; *Jez. 10, 22. 23. Rom. 11;*, 5.
- 28. Přetož zahubjenje budže činić a to přikrótšić k prawdosći, haj to zahubjenje budže tón Knjez činić na zemi.
- 29. A jako Jezajas wot teho rěči: Hdy by nam tón Knjez Zebaoth symjenja njewostajił, bychmy byli jako Sodom a Gomorrje podobni. *Jez. 1, 9. 1 Mójz. 19, 24.*
- 30. Štoha chcemy nětk prajić? To chcemy prajić: Pohanjo, kotřiž njejsu za tej prawdosću stali, ći su tu prawdosć dóstali; ja rěču pak wot teje prawdosće, kotraž z wěry přindže.

 St. 10, 20.
- 31. Israel pak je stał za zakonjom teje prawdosće a njeje zakonja teje prawdosće dóstał.

 St. 10,
- 32. Čoho dla to? Teho dla, zo woni to nic z wěry, ale ze skutkow teho zakonja pytaju. Přetož woni su so storčili wo tón kamjeń teho wobraženja,
- 33. Jako pisane je: Hlaj, ja kładu w Cionje kamjeń teho wobraženja a skału teho pohóršenja; a kóždy, kotryž do njeho wěri, njebudźe zahanibjeny. *Jez.* 8, 14. St. 28, 16. Mat. 21, 42.

10. staw.

To, zo wěm, zo sym wuzwoleny, njenamakam w zakonju, ale we ewangeliju.

- 1. Lubi bratřa, mojeje wutroby požadanje je, a ja prošu tež Boha za Israel, zo bychu zbóžni byli.
- 2. Přetož ja dawam jim swědčenje, zo woni maju surowosć k Bohu, ale z njerozumom. *Gal. 1, 14.*
- 3. Přetož woni njepóznaju tu prawdosć, kotraž před Bohom płaći, a mysla sami swoju prawdosć wustajić, a njejsu tak tej prawdosći, kotraž před Bohom płaći, poddani. St. 9, 30. 31. Ps. 69, 20.
- 4. Přetož Chrystus je teho zakonja kónc; štóž do njeho wěri, tón je prawy. *Mat.5,17. Jan. 3, 18.*
- 5. Mójzas derje piše wot teje prawdosće, kotraž z teho zakonja přiňdźe: Kotryž čłowjek te wěcy čini, tón budźe w nich žiwy. 3 Mójz. 18, 5. Ez. 20, 11. Gal. 3, 12.
- 6. Ale prawdosć, kotraž je z wěry, praji tak: Njerjekí w swojej wutrobje: Štó chce horje stupić do njebjes (to je Chrysta z wysoka zwjesć)? 5 Mójz. 30, 12.
- 7. Abo štó chce dele do hłubokosće stupić (to je Chrysta wot morwych zbudźić)?
 - 8. Ale što praji wona?

Tekst na 1. njedželu po swj. Trojicy. IV.

[To słowo je tebi blisko w twojim rće a w twojej wutrobje. To je to słowo teje wery, kotrež my powedamy. 5 Mójz. 30, 14. 1 Tim. 4, 6.

- 9. Jeli zo ze swojim ertom wuznaješ Jezusa, zo wón tón Knjez je, a wěriš w swojej wutrobje, zo Bóh jeho wot morwych je zbudžił, budžeš ty zbóžny.
- 10. Přetož hdyž z wutrobu wěrimy, budžemy prawi, a hdyž ze ertom wuznajemy, budžemy zbóžni. Ps. 116, 10.
- 11. Přetož pismo praji: Štóž do njeho wěri, tón njebudže k hanibje. *Jez. 28,* 16.
- 12. Tu njeje žane rozdžělenje bjez Židami a Grichami; přetož wšěch hromadže je jedyn Knjez, bohaty na wšěch, kiž so k njemu wołaju.] *Jap. zk. 10, 34.*

Tekst na swjedźeń třoch kralow. IV.

- 13. [Přetož štóž so k temu mjenu teho Knjeza budže wołać, tón budže zbóžny. *Joel. 2, 32. Jap. zk 2, 21.*
- 14. Kaha dha dyrbja so wołać k temu, do kotrehož woni njewerja? Kaha pak dyrbja werić, wot kotrehož ničo njejsu słyšeli? Kaha pak dyrbja słyšeć bjez predarja?
- 15. Kaha pak dyrbja prědować, hdyž njejsu pósłani? Jako pisane steji: Kak krasne su te nohi tych, kotřiž měr připowědaju, kotřiž dobre wěcy připowědaju!

 Jez. 52, 7.

- 16. Ale woni njejsu wšitcy ewangeliju posłušni. Přetož Jezajas praji: Knježe, štó wěri našemu prědowanju? 2 Thes. 1, 8. Jez. 53, 1. Jan. 12, 38.
- 17. Teho dla při
ńdźe wěra z prědowanja, prědowanje pak přez Bože słowo.

 Jan. 17, 20.
- 18. Ja praju pak: Njejsu woni to słyšeli? Zawěsće jich hłós je do wšěch krajow wušoł a do kónca teho swěta jich słowa.)

 Ps. 19, 5. Jez. 49, 6.
- 19. Ja praju tak: Njeje Israel sto póznał? Tón prěni Mójzas praji: Ja chcu was k zawisći přinjesć na tym, kotryž mój lud njeje; a na hłupym ludu chcu ja was rozhněwać. 5 Mójz. 32, 21.
- 20. Jezajas pak wochrobli so po tym a praji: Ja sym namakany wot tych, kotřiž mje njejsu pytali, a sym so zjewił tym, kotřiž so njejsu po mni prašeli. *Jez. 65*, 1. Rom. 9, 30.
- 21. K Israelej pak praji wón: Přez cyły dźeń sym ja swojej ruce přestrěl k ludu, kotryž sebi njeda prajić a kotryž so přećiwi.

 Jez. 65, 2.

11. staw.

Wuzwolenje njeda so přewobroćić.

- 1. Praju ja teho dla: Je dha Bóh swój lud zastorčił? Bóh to njedaj! Přetož ja sym tež Israelski, ze symjenja Abrahamoweho, ze šlachty Benjaminoweje. *Jer. 31, 37.*
- 2. Bóh njeje swojeho luda zastorčił, kotryž wón je prjedy widźił. Abo

njewěsće, što to pismo praji wot Eliasa? kak wón stupiwši před Boha přećiwo Israelej praji:

- 3. Knježe, woni su twojich profetow skóncowali a twoje wołtarje su woni rozkopali; a ja sym sam wostał, a woni steja mi za mojim žiwjenjom. 1 Kral. 19. 10. 14.
- 4. Ale što jemu praji Bože wotmołwjenje? Ja sym sebi wostajił sydom tawzynt mužow, kotřiž swoje kolena njejsu zhibowali před Baalom. *1* Kral. 19, 18.
- 5. Tak teho dla tež w nětčišim času je, zo wšak někotři wostanu po wuzwolenju teje hnady. St. 9, 27.
- 6. Jeli zo pak z hnady, dha njeje ze zasłužby tych skutkow; hewak by hnada njebyła hnada. Jeli pak to ze zasłužby tych skutkow, dha hnada njeje ničo; hewak by skutk njebył skutk.
- 7. Kak dha? Cžohož Israel hlada, teho wón njedóstanje; ale to wuzwolenje dóstanje jo, a druzy su stwjerdźeni; *St. 9. 31.*
- 8. Jako pisane steji: Bóh je jim dał złoboćiweho ducha; woči, zo bychu njewidźeli, a wuši, zo bychu njesłyšeli, hač do teho dźensnišeho dnja. Luk. 8, 10.
- 9. A Dapit praji: Jich blido budź jim kosydło a pasle a pohóršenje a zapłaćenje; Ps. 69, 24. 25.
- 10. Zaslep jich woči, zo njewidźa, a zhibuj jich chribjet kóżdy čas.
- 11. Praju ja dha: Su woni teho dla zawidźeli, zo bychu panuli? Bóh to njedaj! Ale z jich pada je pohanam to zbože so dostało, zo by jich do zawisće přiwjedł.

- Jap. zk. 18, 46.
- 12. Přetož je-li jich pad teho swěta bohatstwo a jich njedostatk je pohanow bohatstwo, ćim wjazy je to jich połnosć.
- 13. S wami pohanami rěču ja; přetož dokelž ja pohanow japoštol sym, chcu ja swój hamt česćić,
- 14. Hdy bych ja tych, kotřiž moje ćěło su, móhł k zawisći zbudźić a zo bych někotrych wot nich k zbóžnosći pšiwjedě.

 1 Tim. 4, 16.
- 15. Přetož hdyž jich zaćisnjenje teho swěta zjednanje je, što by to hinak było, dyžli to žiwjenje wot morwych wzać?
- 16. Jeli rozměšk swjaty, dha je tež čěsto swjate; a jeli korjeń swjaty, su tež wěsće hałozy swjate.
- 17. Hač runje pak někotre tych samych hałozow su rozłamane, a ty, kiž ty płonowe drjewo běše, sy bjez nich šćěpjeny a sy runje tež dóstał teho korjenja a teje włohi w tym wolijowym drjewje;

 Jer 11,
 16.
- 18. Njechwal so teho dla přećiwo hałozam. Jeli zo so pak přećiwo nim chwališ, dyrbiš ty wjedźić, zo ty korjenja njenjeseš, ale korjeń njese tebje.
- 19. Rjeknješ ty pak: Hałozy su rozłamane, zo bych ja do nich zašćěpjeny był. Jap. zk. 13, 46.
- 20. Derje prajiš. Wone su rozłamane přez njewěru; ty stejiš pak přez tu wěru: njebudź wysoko mysleny, ale bój so! 1 Kor. 10, 12.
- 21. Njeje Bóh tych přirodženych hałozow přepušćił, zo wón snadnje tebje tež njepřepušći.
 - 22. Teho dla wohladaj tu dobroćiwosć

- a surowosć Božu; tu surowosć wšak nad tymi, kotřiž su panuli, tu dobroćiwosć pak na tebi, jeli zo při dobroćiwosći wostanješ; hewak budžeš tež ty porubany.

 Jan. 15, 2. 4.
- 23. A tež pak woni, jeli zo njewostanu w njewěrje, budźa zaso zašćěpjeni; přetož Bóh móže jich derje zaso zašćěpić.
- 24. Přetož syli ty z wolijoweho drjewa, kotrež z pširodženja płonowe běše, wurubany a přećiwo pširodženju do dobreho wolijowca sy zašćěpjeny; ćim wjazy budža ći sami, kotřiž z přiroda su, zašćěpjeni do swojeho sameho wolijowca.

 Jer 11;
 16.

Tekst na 10. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- 25. [Ja wam pak nochcu zamjelčeć, lubi bratřa, zo byšće njewjedžili teho potajnstwa, zo byšće sami při sebi mudri njebyli: Zaslepjenje je so někotrym Israelskim stalo, hač by ta połnosć tych pohanow nutř zašla,
- 26. A tak wšitkón Israel zbóžny był, jako pisane steji: Se Siona budźe přińć, kotryž budźe wumóž a wotwobroćić tu bjezbóžnosć wot Jakuba; 2 Kor. 3, 16. Jez. 59, 20. Ps. 14, 7.
- 27. A to je moje wotkazanje z nimi, hdyž jich hrěch budu preč wzać. *Jer.* 31, 33.
- 28. Stož dha nastupa to ewangelion, mam ja jich za njepřećelow, waše dla; ale po tym wuzwolenju lubuju ja jich tych wótcow dla.

- 29. Přetož Bože dary a powołanje njejsu tajke, zo by jemu jich žel było.
- 30. Přetož runje jako tež wy něhdy njejsće wěrili do Boha, nětk pak sće wy smilnosć dóstali na jich njewěrje;
- 31. Tak tež woni su nětk njechali wěrić na tu smilnosć, kotraž so wam je dostała, zo bychu tež woni smilnosć dóstali.
- 32. Přetož Bóh je wšitkich pod njewěru zanknuł, zo by so nade wšitkimi smilił.] Gal. 3, 22. Ps. 145, 9.

Epiztola na swjedźeń swj. Trojicy.

- 33. [O kajka hłubokosć teho bohatstwa, woboje teje mudrosće a wědomostnosće Božeje! Kak k njedopytanju su jeho sudženja a k njewuslědženju jeho puće! *Hiob.* 11, 7. Ps. 36, 7.
- 34. Přetož štó je teho Knjeza mysl póznał? abo štó je jeho radžićel był? Hiob. 15, 8. Jez. 40, 13. Jer. 23, 18. Kn mudr. 9, 13. 1 Kor 2, 16.
- 35. Abo štó je jemu što prjedy dał, zo by so jemu zaso zapłaćiło? Hiob. 41, 2.
- 36. Přetož wot njeho a přez njeho a w nim su wšitke wěcy. Jemu budź česć do wěčnosće. Hamjeń.]

 $egin{array}{ll} Napominanje & k \ k ec{r}es \acute{c}ijanskim & po \ \emph{c}inkam, \ wosebje \ k \ lubos \acute{c}i. \end{array}$

Epiztola na 1. njedželu po třoch kralach.

- 1. [Ja napominam teho dla was, lubi bratřa, přez tu smilnosć Božu, zo byšće swoje ćěla podali za žiwy, swjaty a Bohu spodobny wopor, kotryž je waša rozumna Boža služba; St. 6, 13. 1 Thes. 4, 3.
- 2. A nječińće po runym wašnju tuteho swěta, ale přeměńće so z wobnowjenjom swojeje mysle, zo byšće wy spytali, kotra je ta dobra a spodobna a dokonjana Boža wola. *Eph. 4, 28. Eph. 5, 17. 1 Thes.* 4, 3.
- 3. Přetož ja praju přez tu hnadu, kotraž mi data je, kóždemu bjez wami, zo by nichtó wjazy do so njedžeržał, dyžli so słuša džeržeć; ale zo by kóždy z rozumom, štož zdobne je, do so džeržał, za tym jako Bóh komu měru teje wěry je wotměrił. Eph. 4,7. Kor. ?, 17. St.12, 11.
- 4. Přetož kaž my w jednym ćěle wjele stawow mamy, ale wšitke stawy pak nimaju jenake dźeło; 1 Kor. 12, 12.
- 5. Tak je nas wjele jene ćěło w Chrystusu, ale bjez sobu je jedyn druheho staw,

 1 Kor. 12, 27.
- 6. A mamy wšelke dary po tej hnadže, kotraž nam data je. 1 Kor. 12, 4.
- 7. Ma-li štó wěšćenje (abo dar, Bože pismo wułožić), dha njech je wěrje

- podobne. Ma-li štó słužbu, dha njech słužby hlada. Wučili štó, dha njech wučby hlada. 1 Pětr. 4, 10. 11.
- 8. Štóž napomina, njech tón napominanja hlada. Štóž wudžěli, njech tón wudžěli z wutrobnej swěrnosću. Štóž prjódk steji, tón so tež staraj. Štóž smilnosć wopokaže, tón čiń to z wjesołosću.] *Mat. 6, 3. 2 Kor. 8, 2.*

Epiztola na 2. njedželu po třoch kralach.

- 9. [Lubosć njebudź falšna. Hidźće to złe a dźerżće so k dobremu. 1 Tim. 1, 5. Ps. 97,10.
- 10. Bratrska lubosć bjez wami budź wutrobna. S česću so bjez sobu zachadźejće. Eph. 4, 3.
- 11. Njebudźće lěni, štož činić maće. Budźće horzy w duchu. Słužće času (Knjezej). Zjew. 3, 15. Eph. 6, 16.
- 12. Budźće wjeseli w nadźiji, sćerpliwi w ćesnosći, wobstajni w modlitwje. Luk.~10, 20.
- 13. Bjerće so po potrěbnosćach tych swjatych horje. Hospodujće radži. 1 Mójz. 18, 3. Hebr. 13, 2.
- 14. Žohnujće tych, kiž was přesćěhaju; žohnujće a njeswarće. *Mat.* 5, 44. 1 Kor. 4, 12. Jap. zk. 7, 60.
- 15. Wjeselće so z tymi, kiž so wjesela, a płačće z tymi, kiž płača.
- 16. Mějće bjez sobu jenaku mysl. Njemyslće na wysoke wěcy, ale dźerźće so k niskim.

 St. 15, 5.
 - 17. Njedžeržće so sami za mudrych.]

Epiztola na 3. njedželu po třoch kralach.

[Njepłaćće nikomu złósć ze złósću. Kedźbujće prjedy na to, štož česne je přede wšěmi ludźimi. *Přist. 20, 22. 1 Thes. 5, 15. 1 Pětr. 3, 9.*

- 18. Jeli móžno, tak wjele hač na was je, dha dźeržće měr ze wšěmi ludźimi. *Mark. 9, 50. Hebr. 12, 14.*
- 19. Njewjećće so sami, moji najlubši, ale dajće město hněwu Božemu. Přetož pisane steji: Wjećenje je moje, ja chcu zapłaćić, praji tón Knjez. 3 Mójz. 19, 18. Mat. 5, 39. 1 Kor. 6, 7. 5 Mójz. 32, 35. Ps. 94, 1. Hebr. 10, 30.
- 20. Jeli teho dla twój njepřećel hłódny, nasyć jeho; chce-li so jemu pić, napowaj jeho. Přetož hdyž to činiš, budžeš ty žehliwe wuhle na jeho hłowu nahromadžić. *Přisl. 25, 21. 25. Mat. 5,* 44.
- 21. Njedaj so złemu přewinyć, ale přewiń ty to złe z dobrym.] Kn. mudr. 7. 30.

13. staw.

Kak so přećiwo wyšnosći, blišemu a sebi samym zadžeržeć mamy.

Tekst na 23. njedželu po swj. Trojicy. IV.

1. [Kóždy budź podany tej wyšnosći, kotraž móc nad nim ma. Přetož žana wyšnosć njeje, chiba wot Boha; hdźež

- pak wyšnosć je, ta je wot Boha postajena. *Tit. 3, 1. Kn. mudr. 6, 4. Jan. 19,* 11.
- 2. Teho dla, štóž so přećiwo wyšnosći staji, tón staji so přećiwo Božemu wustajenju; ći pak, kiž so přećiwja, budža sudženje na so dostać.
- 3. Přetož mócnych so njetrjebaju bojeć, kotřiž dobre činja, ale kotřiž zle činja. Nochceš-li so pak bojeć wyšnosće, čiń dobre; dha budžeš chwalbu wot teje sameje měć.

 Luk. 22, 25.
- 4. Přetož wona je Boža słužownica tebi k dobremu. Jeli zo pak złe činiš, bój so, přetož wona so podarmo z mječom njenosy; wona je Boža słužownica a so k štrafje wjeći na tym, kiž złe čini.
- 5. Dha dyrbiće teho dla poddani być, nic jeno štrafy dla, ale tež swědomnja dla.

 1 Pětr. 2, 13.
- 6. Teho dla wy tež zło dawaće; woni su Boži słužomnicy, kotrymž přisteji na to kedźbować.
- 7. Dha dajće kóždemu, štož so słuša: Dawk, komuž dawk słuša; zło, komuž zło słuša; bojosć, komuž bojosć słuša; česć, komuž česć słuša.] *Mat. 22, 21. Mark. 12, 17.*

Epiztola na 4. njedželu po třoch kralach.

- 8. [Njebudźće nikomu ničo winowaći, chiba to, zo so bjez sobu lubujeće; přetož štóž druheho lubuje, tón je zakoń dopjelnił. *Gal. s5, 14. Kol. 3, 14. 1 Tim.* 1, 5.
- 9. Přetož štož prajene je: Ty njedyrbiš mandželstwo łamać, ty

njedyrbiš mordować, ty njedyrbiš kranyć, ty njedyrbiš falšnje swědčić, ty njedyrbiš požadać, a jeli zo kotra druha kazń je, ta budźe w tym słowje wobzamknjena, tak: Ty dyrbiš swojeho blišeho lubować, jako sam so. 2 Mójz. 10, 13 x. 5 Mójz. 5, 17 x. 3 Mójz. 19, 18. Mark. 12, 31.

10. Lubosć k blišemu žaneje škody nječini. Je teho dla lubosć teho zakonja dopjelnjenje.] 1;Kor. 13, 4.

Epiztola na 1. njedželu adwenta.

- 11. [A tak, dokelž wěmy tón čas, zo štunda tu je, zo bychmy ze spanja stawali (přetož naše zbože nětk bliše je, hač hdyž my wěrjachmy), Eph. 5, 14. 1 Thes. 5, 6. 1 Kor. 15, 34. Hebr. 6, 9.
- 12. Nóc je so minyła, dźeń pak je so přibližił. dha wotpołožmy teho dla skutki teje ćěmnosće a woblečmy so brónje teho swětła. 1 Jan. 2, 8; Eph. 5, 11.
- 13. Chodźmy pócćiwje jako wodnjo, nic we wobžranstwje a wopilstwje, nic w komorach a njepócćiwosći, nic w swarjenju a zawisći; Luk. 21, 34. Eph. 5, 18. Jak. 3, 14.
- 14. Ale woblečće so teho Knjeza Jezom Chrysta—, a pytajće ćeła tak, zo samopašne njebudźe. *Gal. 3, 27. Kol. 3, 10.*

14. staw.

Kak so přećiwo słabym zadžeržeć mamy.

- 1. Po słabym we wěrje pak so horje bjerće a njezamolće te swědomnja. St. 15, 1. Jap. zk. 20, 35. 1 Kor. 8, 9. Gal. 5, 10.
- 2. Přetož jedyn wěri, zo móže wšitko jěsć; druhi pak, kotryž słaby je, tón jě sele.

 1 Mójz. 1, 29. St. 9, 3.
- 3. Tón, kotryž jě, njech njezaspi teho, kotryž njejě; přetož Bóh je jeho horje wzał.

 Kol. 2. 16.
- 4. Štó sy ty, zo cuzeho wotročka sudźiš? Wón wšak swojemu knjezej steji abo panje. Wón pak móže derje stajeny być; přetož Bóh móže jeho derje stajić. *Mat.* 7, 1. *Rom.* 2, 1. *Jak.* 4, 12.
- 5. Jedyn dźerži sebi tón dźeń wyše dyžli druhi; a druhi dźerži kóždy dźeń jenak runy. Kóždy budź w swojej mysli wěsty.

 Gal. 4, 10.
- 6. Štóž rozdžělenje čini bjez dnjemi, tón čini to temu Knjezej; štóž pak nječini rozdžělenje, tón to tež temu Knjezej nječini. Štóž jě, tón jě temu Knjezej, přetož wón so Bohu džakuje. A štóž njejě, tón temu Knjezej njejě a džakuje so Bohu. 5 Mójz. 8, 10. 1 Kor. 10, 31.

Tekst na njedželu po nowym lěće. IV.

7. [Přetož žadyn bjez nami njeje sam sebi žiwy a žadyn njewumrje sam sebi.

- 8. Hdyž pak žiwi smy, smy my temu Knjezej žiwi; wumrjemy my, dha wumrjemy my temu Knjezej. Teho dla njech my smy žiwi abo njech wumrjemy, smy my teho Knjeza. 2 Kor. 5, 15. Gal. 2, 20.
- 9. Přetož k temu je tež Chrystus wumrěl a stanyl a wožiwil, zo by wón na morwych a na žiwych knježil.] 2 Kor.5, 15: Jap. zk. 10, 42.
- 10. Ty pak, što sudźiš swojeho bratra? Abo ty druhi, što zaspiš ty swojeho bratra? Přetož my budźemy wšitcy postajeni před tón sudny stoł Chrystusowy; Luk. 6, 37. Mat. 25, 31. 32. Jap. zk. 17, 31. 2 Kor. 5, 10.
- 11. Jako pisane steji: Tak wěsće jako ja žiwy sym, praji tón Knjez, přede mnu dyrbja wšitke kolena so poklakować a wšitke jazyki dyrbja Boha póznać. *Jez.* 45, 23. Phil. 2, 10.
- 12. Budźe teho dla kóždy wot nas sam za so Bohu rachnowanje dać. *Mat. 12,* 36. Gal. 6, 5.
- 13. Teho dla njesudźmy wjazy jedyn druheho; ale to sudźće skerje, zo njebyšće nastorčenje ani pohóršenje bratrej kładli.

 Mat. 18,
- 14. Ja wěm a sym wěsty w tym Knjezu Jezusu, zo ničo nječiste njeje samo na sebi; chiba štóž što dźerži za nječiste, temu je nječiste.

 Mat. 15, 11.
- 15. Jeli zo pak twój bratr na twojej jědźi rozrudźeny budźe, dha hižom njechodźiš po lubosći. Luby, njeskaž ze swojej jědźu teho, za kotrehož je Chrystus wumrěł.

 1 Kor. 8, 11.
 - 16. Hladajće so teho dla, zo by to

waše dobre hanjene njebyło. Phil. 2, 12.

Tekst na 15. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- 17. [Přetož to Bože kralestwo njeje jědź ani piće, ale prawdosć a měr a radosć w swjatym Duchu.

 Luk. 17, 20.
- 18. Přetož štóž w tym Chrystusej služi, tón je Bohu spodobny a ludźom chwalobny.

 1 Thes. 2, 15.
- 19. Stejmy teho dla za tym, štož k měrej služi a štož k polěpšenju bjez nami služi.] St. 12, 18. St. 15, 2.
- 20. Njeskaž wšak jědźe dla tón Boži skutk. Wšitko woprawdźe je čiste; ale temu njeje dobre, kotryž to jě z pohóršenjom swojeho swědomnja. *Št.* 15. Mat. 15, 11. Jap. zk. 10, 15.
- 21. Wjele lěpje je, zo njejěš mjasa a njepiješ wina, ani zo nječiniš teho, na čimž so twój bratr storči abo hórši abo wosłabnje.

 1 Kor: 3, 13.
- 22. Maš ty tu wěru, měj ju sam při sebi před Bohom. Zbóžny je tón, kotryž sam sebi žaneho swědomnja nječini na tym, štož wón ma za dobre. 1 Jan. 3, 21.
- 23. Ale štóž pak je njewěsty na tym a wšak jě, tón je zatamany; přetož to njepřindže z wěry. Štož pak z wěry njepřindže, to je hrěch. *Tit. 1, 15. Hebr.* 11, 6.

Čoho dla słabi so sćerpliwje znjesć dyrbja, a kak k křesćijanskim žiwjenju přińdźemy.

- 1. My pak, kotřiž smy sylni, dyrbimy tych njemóznych słabosće znosyć a njeměć sami na sebi spodobanja. St. 14, 1. 1 Kor. 9, 22. Gal. 6, 1.
- 2. Kóždy bjez nami pak tak čiń, zo by wón so swojemu blišemu lubił na dobre k polěpšenju. 1 Kor. 9, 19. St. 10, 24.
- 3. Přetož zo tež Chrystus sam sebi so njeje lubił, ale jako pisane steji: Jich hanjenje, kotřiž tebje hanja, je na mnje panuło.

 Ps. 69, 11. Jez. 53, 4.

Epiztola na 2. njedželu adwenta.

- 4. [Štož pak prjedy pisane je, to je nam k wučbje pisane, zo bychmy přez sćerpliwosć a trošt teho pisma nadžiju měli. St. 4, 23. 24. 1 Kor. 10, 11.
- 5. Bóh pak teje sćerpliwosće a trošta daj wam, zo wy bjez sobu na jene mysliće, po Jezom Chrystu: *Phil. 3, 16.*
- 6. So byšće po jenej mysli z jednym ertom chwalili Boha a teho Wótca našeho Knjeza Jezom Chrysta.
- 7. Teho dla bjerće so jedyn po druhim horje, jako tež nas Chrystus je horje wzał k Božej chwalbje.
- 8. Ja praju pak, zo Jezus Chrystus je słužomnik był teho wobrezanja, Božeje prawdy dla, zo by wón wobtwjerdźił to

- slubjenje, kotrež so wótcam stało je; *Mat. 15, 24. Jap. zk. 3, 25.*
- 9. So pohanjo pak Boha chwala smilnosće dla, jako pisane steji: Teho dla chcu ja će chwalić bjez pohanami a twojemu mjenu spěwać. St. 11, 30. Ps. 18, 50. 2 Sam. 22, 50.
- 10. A zaso praji wón: Wjeselće so, pohanjo, z jeho ludom. 5 Mójz. 32, 43. Ps. 67, 5.
- 11. A zaso: Chwalće teho Knjeza, wšitcy pohanjo, a česćće jeho, wšitcy ludźo.

 Ps. 117, 1.
- 12. A wospjet praji Jezajas: Budže korjeń Jesowy, a tón, kiž budže postanyć, zo by knježił na pohanach, k temu budža pohanjo nadžiju měć. *Jez.* 11, 10. Zjew. 5, 5.
- 13. Bóh pak teje nadžije napjelú was ze wšěm wjeselom a měrom we wěrje, zo byšće polnu nadžiju měli přez tu móc swjateho Ducha.]

 St. 14, 17.
- 14. Ja pak jara derje tež wo was wěm, lubi bratřa, zo wy sami połni dobroty sće, napjelnjeni ze wšelkim póznaćom, zo wy so bjez sobu móžeće napominać. 2 Pětr. 1, 12. 1 Jan. 2, 21.
- 15. A wšak tola sym so trochu wochroblił, zo sym wam pisał, lubi bratřa, zo bych wam jako spomnił teje hnady dla, kotraž mi je wot Boha data; St. 1,5: St. 12,3.
- 16. Zo ja być dyrbju słužomnik Jezusowy Chrystusowy bjez pohanami, zo bych ja woprował to ewangelion Bože, tak zo bychu pohanjo wopor byli, Bohu spodobny, swjećeny přez swjateho Ducha.

 St. 11, 13.
 - 17. Teho dla móžu ja so chwalić w

Chrystusu Jezusu, zo Bohu słužu;

- 18. Přetož ja bych tež ničo njesměł rěčeć teho, hdy by to Chrystus přez mje njedokonjał, zo sym pohanow k posłušnosći přiwjedł přez słowo a přez skutk, *Mat. 10, 19. 20. Rom. 1, 5. St. 16, 26*
- 19. Přez móc tych cejchow a džiwow a přez móc teho Ducha Božeho, tak zo ja započawši wot Jerusalema a wot wokolnych krajow hač do Jlyrizkeje wšitko z tym evangelijom Chrystusowym sym napjelnił;

 Mark. 16, 17.
- 20. A sym wosebnje na tym był, zo bych to ewangelion prědował, hdźež tež mjenowany njeběše Chrystus, zo bych na cuzy zakład njetwarił, 2 Kor. 10, 15. 16.
- 21. Ale jako pisane steji: Kotrymž njeje wot njeho připowědane, ći dyrbja to widžeć; a ći, kotřiž to njejsu słyšeli, ći budža jo zrozumić.

 Jez. 52, 15.
- 22. A teho dla sym ja tež často dźeržany, zo njejsym k wam přišol; *St.* 1, 13.
- 23. Nětk pak ja wjazy města nimam w tutych krajach, požadam pak wutrobnje k wam přiníć, wot wjele lět; 1 Thes. 3, 10.
- 24. Hdyž ja pak póńdu do Hizpanzkeje, chcu ja k wam přińć. Přetož ja so nadžiju, zo tam přez kraj poćahnu a was wohladać budu a wot was tam přewodženy móžu być, tak pak, zo bych so trochu prjedy z wami wokřewił.

 1 Kor. 16, 6.
- 25. Nětk pak du ja do Jerusalema, zo bych tym swjatym tam słužił; *Jap. zk.* 18, 21.

- 26. Přetož tym z Mazedonskeje a z Achajzkeje je so lubiło, zo su něšto hromadu złožili za tych chudych swjatych, kotřiž we Jerusalemje bydla. 1 Kor. 16,
- 27. Woni su to lubje činili a su tež jich dołžnicy. Přetož hdyž woni pohanam swoje duchowne kubła su sobu džělili, dha tež ničo njezdobne njeje, zo bychu tež ći w swojich čělnych wězach jim słužili.

 1 Kor9, 11.
- 28. Hdyž ja teho dla to sym dokonjał a jim tajki wužitk zazyglowany podał, póńdu ja přez was do Hizpanzkeje.
- 29. Ja wěm pak, hdyž přiníć budu k wam, zo z połnym žohnowanjom teho ewangelija Chrystusoweho přiníć budu.
- 30. Ja napominam was pak, moji bratřa, přez našeho Knjeza Jezom Chrysta a přez tu lubosć teho Ducha, zo byšće so bjez sobu zo mnu prócowali w modlitwach pola Boha, 2 Thěs. 3, 1. 2 Kor. 1, 11. Phil. 1, 27.
- 31. So bych wumóżeny był wot tych njewernych w židowskej, a zo by moja słužba, kotruž ja do Jerusalema činju, spodobna była tym swjatym,
- 32. Tak zo bych ja z wjesołosću k wam přišoł po Božej woli a so z wami wokřewił.
- 33. Tón Bóh pak teho měra budź z wami wšitkimi. Hamjeń. St. 16, 20.

Wobstaranje Feby. Postrowjenje k wobzamknjenju, warnowanje a dźakowanje.

- 1. Ja poruču wam pak našu sotru Febu, kotraž je na słužbje teje Kenchrejzkeje gmejny,
- 2. So byšće ju horjewzali w tym Knjezu, jako přisteji swjatym, a zo byšće při njej stali, w kotrymž skutku wona was budže potrjebać; přetož wona je tež wjele ludžom pomocna była, tež mi samemu.
- 3. Postrowće Prizku a Akwilu, mojeju pomocnikow w Chrystusu Jezusu, Jap. zk. 18, 2, 26.
- 4. (Kotrajž staj za moje žiwjenje swoje šije podałaj; kotrymajž nic ja sam so dźakuju, ale tež wšitke gmejny bjez pohanami).
- 5. Tak tež postrowće tu gmejnu we jich domje. Postrowće Epeneta, mojeho najlubšeho, kotryž je tón prěnički z Achajzkeje w Chrystusu. 1 Kor. 16, 15. 19.
- 6. Postrowće tež Marju, kotraž je wjele prócy a dźeła z nami měła.
- 7. Postrowće Andronika a Juniu, mojeju přećelow a mojeju sobujateju, kotrajž staj wosebnaj japoštolaj a kotrajž prjedy mje staj bylaj w Chrystusu.
- 8. Postrowće Ampliana, mojeho lubeho w tym Knjezu.
- 9. Postrowće Hurbana, našeho pomocnika w Chrystusu, a Stachyna, mo-

jeho lubeho.

- 10. Postrowće Apellena, teho spytowaneho w Chrystusu. Postrowće tež, kotřiž su z Ariztobuloweho doma.
- 11. Postrowće Herodiona, mojeho přećela. Postrowće tež tych, kotřiž su z Narzisoweho doma, w tym Knjezu.
- 12. Postrowće Trifenu a Trifozu, kotrejž w tym Knjezu so prócujetej. Postrowće tu Perzidu, moju lubu, kotraž so je wjele prócowała w tym Knjezu.
- 13. Postrowće Ruffa, teho wuzwoleneho w tym Knjezu, tež jeho a moju maćer. *Mark.* 15, 21.
- 14. Postrowće Azinkrita, Flegonta, Hermu, Patrobu, Hermesa a tych bratrow, kotřiž su při nich.
- 15. Postrowće Philologa a tu Juliu, Nerea a jeho sotru a Olympu a wšitkich swjatych při nich.
- 16. Postrowće so bjez sobu ze swjatym wokošenjom. Te gmejny Chrystusowe postrowja was. 1 Kor. 16, 20.
- 17. Ja napominam was pak, lubi bratřa, zo byšće kedźbowali na tych, kotřiž rozdžělenje a pohóršenje činja při tej wučbje, kotruž wy sće nawukli, a wotstupće wot nich. *Mat. 7, 15. Tit. 3, 10.*
- 18. Přetož tajcy njesłuža našemu Knjezej Jezusej Chrystusej, ale swojemu brjuchej; a z łahodnymi ryčemi a z pšisłodźenztwom zawjedu woni te njewinojte wutroby. *Phil. 3, 19. Ez. 13, 18. Kor. 2, 17.*
- 19. Přetož waša poslušnosć je bjez wšitkich wušla. A teho dla ja so zwjeselu

nad wami. Ja chcu pak, zo byšće mudri byli na dobre a njewinojći k złemu. *St* 1, 8.

- 20. Ale tón Bóh teho měra podteptaj satana pod waše nohi bórze. Ta miłosć našeho Knjeza Jezom Chrysta budź z wami. (Hamjeń.)
- 21. Was postrowja Timotheus, mój pomocnik, a Luzius a Jazon a Sozipater, moji přećeljo. *Jap. zk. 16, 1. 2. Phil. 2, 19.*
- 22. Ja, Terzius, postrowju was w tym Knjezu, kiž ja tón list sym pisał.
- 23. Tež postrowi was Gajus, mój a teje cyłeje gmejny hospodar. Was postrowi Graztus, teho města wobstarar, a Kwartus, tón bratr. 1 Kor. 1, 14. Jap. zk. 19, 22.
- 24. Ta miłosć našeho Knjeza Jezom Chrysta budź z wami wšitkimi. Hamjeń.
- 25. Temu pak, kotryž was posylnić móže, po mojim ewangeliju a prědowanju wot Jezom Chrysta, přez kotrež to potajnstwo zjewjene je, kotrež wot wěčnych časow zamjelčane było je, Eph. 3, 5. 9.
- 26. Nětk pak zjewjene je, tež wědomne přez tych profetow jich pismo, na poručenje teho wěčneho Boha, zo by ta poskłušnozć teje wěry postajena była bě wšitkimi pohanami; 2 žim. 1, 10. Rom. 1, 5.
- 27. Temu Bohu, kiž sam mudry je, budź česć přez Jezom Chrysta do wěčnosće. Hamjeń. 1 Tim: 1, 17. Jud. st. 25.
- K Romzkim křesćijanam list je pósłany z Korintha přez Febu,

słužomnicu teje Kenchrejzkeje cyrkwineje wosady.

Prěni list swjateho Pawoła na Kovrinthizkich.

Prěni staw.

Napominanje k jednoće a k ponižnozći.

- 1. Pawoł, powołany japoštoł Jezom Chrysta přez Božu wolu, a Sozthenes, tón bratr, Gal. 1, 1.
- 2. Tej wosadźe Božej w Korinthusu, tym woswjećenym w Chrystusu Jezusu, tym powołanym swjatym, jako tež wšitkim tym samym, kotřiž so wołaju k temu mjenu našeho Knjeza Jezom Khrysta na wšitkich swojich a našich městach:

 St. 6, 11.
- 3. Hnada budź z wami a měr wot Boha, našeho Wótca, a teho Knjeza Jezom Chrysta. Rom. 1, 7. 2 Kor. 1, 2. Eph. 1, 2
- 4. Ja dźakuju so swojemu Bohu kóżdy čas waše dla za tu hnadu Božu, kotraž wam data je w Chrystusu Jezusu, *Eph.* 1, 15. 16
- 5. So wy přez njeho we wšěm sće wobohaćeni, na wšej wučbje a na wšěm póznaću;

 St. 12, 8.
 - 6. Jako tež to swědčenje wot Chrys-

- tusa we was wobtwjerdźene je, Rom. 1, 16. 2 Kor. 1, 21
- 7. Tak zo wam njebrachuje na žanym darje a jeno čakaće na to zjewjenje našeho Knjeza Jezom Chrysta; *Ps. 34,* 11. *Phil. 3, 20*
- 8. Kotryž tež was budźe wobtwjerdźić hač do kónca, zo byšće bjez poroka byli na tón dźeń našeho Knjeza Jezom Chrysta. 2 Kor. 1, 21. 1 Thes. 3, 13: St. 5.23. Kol. 1, 22
- 9. Přetož Bóh je swěrny, přez kotrehož wy powołani sée k towaŕztwu jeho Syna Jezom Chrysta, našeho Knjeza.

 1 Thes. 5, 24. Jan. 15, 5.
- 10. Ja napominam was pak, moji bratřa, přez to mjeno našeho Knjeza Jezom Chrysta, zo byšće wy wšitcy bjez sobu jenake słowo rěčeli a njedali rozdžělenje bjez wami być, ale džerželi pak twjerdže hromadže w jenej mysli a w jenakim prajenju. Rom. 15, 5. Phil. 3, 16
- 11. Přetož mi je wot was zjewjene, lubi bratřa, wot Kloesoweje čeledźe, zo je zwada bjez wami.

- 12. Ja praju pak wot teho, zo jedyn bjez wami rjeknje: Ja sym Pawołski; druhi: ja pak Apolzki; třeći: ja pak Kephizki; šwórty pak: ja sym Chrystusowy.

 St. 3, 4. Jap. zk. 18, 24
- 13. Kak? Je nětk Chrystus rosdźĕleny? Je dha Pawoł za was kšižowany? Abo sće wy w Pawołowym mjenje křćeni?
- 14. Ja so Bohu dźakuju, zo ja nikoho bjez wami njejsym křćił, chiba Krizpa a Gaja,

 Jap. zk. 18,8
- 15. Tak zo by nichtó njemohł rjeknyć, jako bych ja na moje mjeno křćił.
- 16. Ja sym pak tež křćil Schčěpanowu čeledž; potom njewěm ja, hač sym koho druheho křćil.

 St. 16, 15. 17
- 17. Přetož Chrystus mje njeje póslal, zo bych ja křćil, ale zo bych ja to ewangelion prědowal, nic pak z mudrymi slowami, tak zo by Chrystusowy křiž k ničemu sčinjeny njebyl. St.2, 4. 2 Pětr. 1, 16

Tekst na njedželu Eztomihi. IV

- 18. [Přetož to słowo wot křiža je hluposć tym, kiž zhubjeni budźa; nam pak, kiž my zbóžni budźemy, je wone Boža móc. *Rom. 1, 16*
- 19. Přetož pisane steji: Ja chcu tu mudrosć tych mudrych kničomnu sčinić, a tón rozum tych rozomnych chcu ja zaćisnuć.

 Jez. 29, 14
- 20. Hdźe su ći mudri? Hdźe su ći pismawučeni? Hdźe su ći na swětne rozumni? Njeje Bóh tu mudrosć tudy

- teho swěta do hlupozće pšewobroćil? *Hiob. 12, 17. Jez. 33, 18. Bar. 3, 28*
- 21. Přetož dokelž tón swět přez swoju mudrosć Boha w Božej mudrosći njepózna, lubješe so Bohu, přez to tórne prědowanje zbóžnych činić tych, kiž na to wěrja.

 Mat. 11, 25. Luk. 10, 21
- 22. Dokelž židźi zejchi požadaju a Grichiscy po mudrosći prašeju; *Mat. 12,* 38. St. 16, 1. Jan. 4, 48. Bar. 3, 23
- 23. My pak prědujemy teho křižowaneho Chrystusa, tym Židam wšak pohóršenje a tym Grichiskim hluposć; *Mat. 11, 6. Jan. 6, 61. 1 Kor. 2,* 14
- 24. Tym pak, kotřiž su powołani, woboje židam a Grichiskim, prědujemy my Chrystusa, Božu móc a Božu mudrosć.

 **Rom. 1, 16. Kol. 2,
- 25. Přetož ta hluposć Boža je mudriša, dyžli ći ludžo su; a ta slabosć Boža je sylniša, dyžli ći ludžo su.]
- 26. Přetož wohladajće, moji bratřa, waše powołanje: nic wjele mudrych po ćěle, nic wjele mócnych, nic wjele knjejzkich je powołanych; Jan. 7, 48. Jak. 2, 5.
- 27. Ale štož hlupe je před tym swětom, to je Bóh wuzwolił, zo by wón tych mudrych k hanibje přinjesl; a štož slabe je před tym swětom, to je Bóh wuzwolił, zo by wón k hanibje přinjesl to, štož sylne je;
- 28. A to njeknjejzke před tym swětom a to zazpite je Bóh wuzwolił, a štož njeje, zo by wón kničomne sčinił, štož něsto je,
 - 29. Tak zo by so před nim žane ćělo

- njekhwaliło. Rom. 3, 27. Eph. 2, 9. detail Tekst na njedźelu po hodźoch. IV.
- 30. [Wot kotrehož tež wy sće w Chrystusu Jezusu, kotryž nam je sčinjeny wot Boha k mudrosći a k prawdosći a k swjećenju a k wumoženju,] *Jer.* 23, 5. 6.. Rom. 4, 25. 2 Kor. 5, 21. Jan. 17, 19.
- 31. So tak (jako pisane steji) so by stało: Štóž so khwali, tón so khwal teho Knjeza. Jer. 9, 23. 24. 2 Kor. 10, 17. Jez. 65, 16.

Prawe wašnje, ewangelion prědować.

- 1. A ja, moji bratřa, přišedši k wam, njepšińdźech z wysokimi słowami abo z wysokej mudrozću, jako wam pšipowjedach to Bože swědčenje. St. 1, 17. 2 Pětr. 1, 16.
- 2. Přetož ja so njedžeržach za teho sameho, zo bych ja něšto wědźał bjez wami, chiba jeno Jezom Chrysta, teho křižowaneho,

 Gal. 6, 14.
- 3. A ja běch pola was ze słabozću, z bojosću a z wulkim rženjom; Jap. zk. 18, 1. 9.
- 4. A moje słowo a moje prědowanje njeběše we wabjazych ryčach člorózkeje mudrosće, ale we wopokazanju teho ducha a teje mocy; St. 1, 17.
- 5. Tak zo by waša w
ěra wobztała, nic na člozkej mudrosći, ale na Božej mocy.
 Eph. 1, 17. 19. 1 Thes. 1, 5.

- 6. Wot čohož my pak rěčimy, je wšak mudrosć pola tych dopjelnjenych; nic mudrosć teho swěta, tež nic tych wyšich teho swěta, kotřiž zahinu;
- 7. Ale my rěčimy wot teje potajneje pšikryteje mudrosće Božeje, kotruž Bóh je prjedy wustajił před tym swětom, k našej krasnosći, *Ps. 51, 8. Rom. 16, 25.*
- 8. Kotruž žadyn bjez tymi wyšimi tuteho swěta njeje póznał. Přetož hdy bychu woni tu samu póznali, njebychu woni teho Knjeza teje krasnosće křižowali;

 Jap. zk. 3, 15.
- 9. Ale my rěčimy, jako pisane steji: Štož žane woko njeje widźiło a žane wucho słyšało njeje a do žaneho čłowjeka wutroby přišło njeje, štož Bóh je přihotował tym, kotřiž jeho lubuja; *Jez. 64, 4.*
- 10. Nam je jo pak Bóh zjewił přez swojeho Ducha. Přetož tón Duch pšepyta wšitke wěcy, tež tu hłubokozć teho bójztwa.

 Mat. 13, 11.
- 11. Přetož kotry člowjek wě, što w tym člowjeku je, chiba tón duch teho člowjeka, kotryž w nim je? Tak tež nichtó njewě, što w Bosy je, chiba tón Duch Boži.
- 12. My pak njejsmy teho ducha teho swěta dóstali, ale teho Ducha, kiž je z Boha, zo móžemy my wjedźić, kak bohaće my wot Boha z hnadu wobdarjeni smy;
- 13. Kotrež my tež rěčimy, nic ze słowami, kotrež člowječna mudrosć wuči, ale ze słowami, kotrež tón swjaty Duch wuči, a sudźimy duchowne wěcy na duchowne wašnje. St. 1, 17. 2 Pětr. 1, 16.

- 14. Tón čělny člowjek pak njezrozymi ničo wot teho, štož je Ducha Božeho; njemudrosć pak wone jemu je a njemóže to same póznać, přetož wone so duchomnje dyrbi rozsudžić;

 *Rom. 8, 7.
- 15. Ale duchowny rossudźi wšitko, wón pak wot nikoho njebudźe sudźeny. *Přist. 28, 5.*
- 16. Přetož štó je teho Knjeza mysl póznał? abo štó chce jeho wučić? My pak mamy Khryztusowu mysl. *Hiob. 15, 8. Jez. 40, 13. Kn. mudr. 9, 13. Rom. 11, 34. Phil. 2, 5.*

Wučerjo su słužomnicy, rólnizy a ćěslojo. Knjez a załožk zbóžnozće je Chrystus.

- 1. A ja, moji bratřa, njemóžach z wami rěčeć jako z duchownymi, ale jako z čelnymi, to je jako z małymi dźećatkami w Chrystusu.
- 2. Mloko sym ja wam pić dał, a nic sylnu jědź; přetož wy tu hišće njemóžeće znjesć, tež nětk hišće njemóžeće, dokelž wy hišće ćělni sće. 1 Pětr. 2, 2. Hebr. 5, 12. 13.
- 3. Přetož dokelž zawizć a zwada a njejednota bjez wami je, njejsće dha wy čělni a chodžiće po čłowječnym zdaću? St. 1, 10. 11.
- 4. Přetož hdyž jedyn rjeknje: Ja sym Pawolski! druhi pak: Ja sym Apolzki! njejsće dha wy čělni? St. 1, 12.

- 5. Štó dha je Pawoł? Štó pak Apollos? Ssłužomnikaj wonaj wšak staj, přez kotrejuž wy sće wěrili; a to same, kaž tón Knjez kóždemu je dal. *Jap. zk. 18, 24.*
- 6. Ja sym šćěpił, Apollos je wobkrjepił; Bóh pak je zrosćenje dał. *Jak. 1,* 21. 1
- 7. Njejstaj teho dla něšto, ani tón, kiž šćěpi, ani tón, kiž wobliwa, ale Bóh, kiž to zrosćenje dawa.
- 8. Tón pak, kiž šćěpi, a tón, kiž wobkrjepi, staj jedyn, jako druhi. Kóždaj pak budžetaj swoju mzdu dostać po swojim džěle. *Ps. 62, 13. Rom.* 2. 6.
- 9. Přetož my smy Boži pomoznizy; wy sće Boža rola a Bože twarjenje. 2 Kor. 6. 1. Eph. 2. 20.
- 10. Ja přez Božu hnadu, kotraž mi je data, sym tón grunt založil jako rozumny twarjeí; druhi pak twari na njón. Kóždy pak njech hlada, kak wón na njón twari.

 St. 15, 10.
- 11. Přetož žadyn druhi grunt nichtó njemóže založić, chiba tón, kotryž je Jezus kiž je založeny, Chrystus.
- 12. A jeli zo štó na tutón grunt twari złoto, slěboro, drohe kamjenje, drjewo, syno, słomu:
- 13. Dha kóždeho dźeło zjawne budźe, tón dźeń pak budźe to zjewić; přetož wone přez woheń budźe zjewjene, a kajke kóždeho dźeło je, budźe tón woheń wopokazać.

 Jez. 48, 10.
- 14. Budźe-li něčeji skutk wostać, kotryž wón na njón je twarił, dha budźe wón mzdu dostać;
- 15. Budźe-li so pak něčeji skutk spalić, dha wón budźe škodu wzać; wón

sam pak budźe schowany, ale tak, jako přez woheń.

- 16. Njewěsće wy, zo wy Boža cyrkej sće a tón Duch Boži bydli we was? St. 6, 19. 2 Kor. 6, 16. Eph. 2, 21. 22. St. 3, 17. 1 Pětr. 2, 5. Hebr. 3, 6.
- 17. Budźe-li štó tu cyrkej Božu skazyć, teho budźe Bóh skazyć; přetož ta cyrkej Boža je swjata, kotraž wy sće.
- 18. Nichtó so sam njezjebaj. Kotremuž bjez wami so zda, zo je mudry na tym swěće, tón budź błazn, zo by mudry był. *Přist. 3, 5. 7. Jez. 5, 21. 16*
- 19. Přetož teho swěta mudrosć je njemudrosć pola Boha. Přetož pisane steji: Tych mudrych popanje wón we jich lesnozći;

 Hiob. 5, 13.
- 20. A zaso: Tón Knjez wě tych mudrych jich mysle, zo kničomne su. *Ps.* 94, 11.
- 21. Teho dla njekhwal so nichtó žaneho člowjeka. Wšak je wšitko waše:
- 22. Njech je Pawoł abo Apollos, njech je Kephas abo tón swět, njech je žiwjenje abo ta smjerć, njech je nětčiše abo pšichodne, wšitko je waše;
- 23. Wy sće pak Chrystusowi, a Chrystus je Boži. St. 11, 3.

4. staw.

Prědarjow česć, zastojnstwo a powołanje.

Epistola na 12. njedželu po swj. Trojicy.

- 1. [Sa tych dźerž nas kóżdy, jako za Khryztusowych służomnikow a zastojnikow na Božich potajnstwach. *Mat.* 16, 19.
- 2. Ničo so pak wjazy njepyta na zastojnikach, hač jeno, zo swěrni namakani budźa.

 Luk. 12, 42.
- 3. Mi pak to je snadna wěc, zo ja wot was sudženy budu abo wot člorózkeho dnja; tež ja so sam njesudžu.
- 4. Ja sebi derje ničeho njejsym wědomny, ale w tym samym njejsym ja prawy; tón Knjez pak je, kiž mje sudźi. 2 Mójz. 34, 7. Ps. 35, 24.
- 5. Teho dla njesudźće prjedy časa, hač tón Knjez přińdźe, kiž tež budźe na swětło přinjesć, štož pó ćmje je potajene, a wutrobow radu zjewić; a tehdy budźe so kóždemu wot Boha chwalba dostać.]
- 6. A te ryče, moji bratřa, sym ja na so a na Apolosa w přirunanju ćahnył waše dla, zo byšće wy na namaj wukli, zo by nichtó wyše do so njedžeržał, dyžli nětk je pisane, tak zo so by žadyn někoho dla přećiwo druhemu njenaduł. *Přist. 3, 7. Rom. 12, 3.*
- 7. Přetož štó je će wyše druhich powyšił? A što maš ty, štož ty njejsy dóstał? A jeli zo ty jo tež sy dóstał, štoha ty so chwališ, jako by ty

- jo njedóstał? Jan. 3, 27. Rom. 12, 6. 1Pětr. 4, 10. Jak.1,17.
- 8. Wy sće hižom nasyćeni, wy sće so hižom wobohaćili, wy knježiće bjez nas; a Bóh daj, zo byšće knježili, zo tež my bychmy z wami knježili.
- 9. Ja pak mam za to, zo Bóh nas japoštolow za tych najnižšich je postajil, jako tajkich, kiž su k smjerći podaći; přetož my smy na dźiwne wohladanje poztajeni temu swětu a jandźelam a ludźom. Ps. 44, 23. Rom. 8, 36. Hebr. 10,
- 10. My smy błazni Chrystusa dla; wy sće pak rozumni w Chrystusu. My słabi, wy pak sylni; wy krasni, my pak zazpjeni.

 St. 3,
- 11. Hač do teje štundy ćerpimy my tež hłód a lačnosć, a smy nazy a budźemy bići a nimamy žaneho wobztajneho města,
- 12. A prózujemy so a džělamy sami ze swojimaj rukomaj. Woni nas swarja, my pak požohnujemy; woni nas pšezćěhaju, my jo znjesemy; St. 9, 14. Jap. zk. 18, 3. St. 20, 34. 1 Thes. 2, 9. 2 Thes. 3, 8. Ps. 109, 28.
- 13. Woni nas zaničuja, my pak pokornje prosymy za nich. My smy stajnje na swěće jako to, štož so wumjeće a wottruha přede wšitkimi ludžimi.
- 14. Nic njepišu ja to, zo chcył wam z tym hanibu načinić, ale ja napominam was, jako moje lube dźĕći. 1 Thes. 2, 11.
- 15. Přetož hdy byšće wy runje dźesać tawzynt wučerjow měli w Chrystusu, dha wy wšak nimaće wjele nanow. Přetož ja sym was płodźił w Chrystusu

- Jezusu přez to ewangelion.
- 16. Teho dla napominam was, čińće po mni. St. 11, 1.
- 17. Teho dla sym ja Timotheja k wam pósłał, kotryž je mój luby a swěrny syn w tym Knjezu, zo by wón was dopomnił mojich pućow, kotrež su w Chrystusu, jako ja wšudźom w kóždej wosadźe wuču.
- 18. Někotři so pak naduja, zo ja k wam přiní njebudu;
- 19. Ale ja chcu bórzy k wam přiníć, budže-li teho Knjeza wola, a chcu póznać, nic to słowo tych nadutych, ale tu móc. *Jap. zk. 18, 21. Hebr. 6, 3. Jak. 4,*
- 20. Přetož Bože kralestwo njezteji na słowach, ale na mocy. St. 2, 4. Luk. 17,
- 21. Što chceće: Mam ja z prutom k wam přińć abo z lubosću a z ćichim duchom?

Chłostanje njekazanztwa. Wurjedźenje kisałeho kwasa. Kak a čoho dla so hrěchow zdalować dyrbimy.

- 1. Cyle wěrne je słyšeć, zo kurwarstwo je bjez wami, a tež tajke kurwarstwo, wot kotrehož tež póhanjo njewjedźa prajić, zo ma jedyn žonu swojeho nana.

 3 Mójz. 18, 7. 8.
- 2. A wy sće nadući a njejsće radšo žarowali, zo tón, kiž tajki skutk je sčinił, by wot was preč přišoł.

- 3. Ja teho dla, kiž z ćěłom při was njejsym, sym pak při was z duchom, sym hižom, jako bych pola was był, na tym, kotryž to tak je sčinił, wobzanknuł: 2 Kor. 10, 1. Kol. 2, 5.
- 4. W mjenje našeho Knjeza Jezom Chrysta, we wašej zhromadźiznje z mojim duchom a z tej mozu našeho Knjeza Jezom Chrysta, *Mat. 16, 19. St. 18, 18.*
- 5. Tajkeho podać temu zatanej na skaženje teho ćela, zo by jeho duša zbóžna byla na tym dnju teho Knjeza Jezusa.

 1 Tim. 1, 20.
- 6. Waša chwalba pěkna njeje. Njewěsće wy, zo mały kuzk kwasa cyłe ćesto pšekiše? Gal. 5, 9.
- 7. Teho dla wurjedźće stary kwas, zo byšće nowe ćesto byli, jako wy njekisani sće. Přetož my tež mamy jutrowne jehnjo, to je Chrystus, za nas woprowany.

 Jez. 53, 7. 1 Petr. 1, 19.
- 8. Dha dźeržmy jutry, nic w ztarym kwasu ani w kisałym ćeśće teje złóśće a šibałztwa, ale w słódkim ćeśće teje čiztozće a wernośće. 2 Mójz. 12, 3. 15.
- 9. Ja sym wam pisał w lizće, zo byšće so njeměšeli z kurwarjemi. *Mat. 18, 17. 2 Thes. 3, 14.*
- 10. To ja pak cyle njepraju wot tych kurwarjow tuteho swěta abo wot tych lakomnych abo rubježnikow a přibójskich; hewak dyrbjeli wy so teho swěta minuć.
- 11. Dha tola sym ja wam nětk pisał, zo byšće so z tymi njeměšeli; jeli zo štó je, kiž so dawa bratr mjenować, a je kurwať abo lakomny abo přibójski abo hanibnik abo wopiłc abo rubježnik, z

- tajkim wy też jeść njedyrbiće. *Mat. 18,* 17. 2 Thes. 3, 6. Tit. 3, 10. 2 Jan. št. 10.
- 12. Přetož što mje ći wonkach nastupaju, zo bych ja jich sudžił? Njesudžiće wy tych, kotřiž nutřkach su? Mark. 4, 11.
- 13. Bóh pak budže tych, kiž wonkach su, sudžić. Teho dla wustorčće sami wot so teho, kiž złóstnik je. 5 Mójz. 13, 5

Chłostanje zwady před sudom a kurwarstwa.

- 1. Kak smě štó bjez wami, hdyž wón prawować ma z druhim, so wadžić před tymi njeprawymi a nic před tymi swjatymi?
- 2. Njewěsće wy, zo ći swjeći budźa swět sudźić? Hdyž teho dla swět wot was budźe sudźeny, njejsće dha wy dobri dosć, zo byšće wy te mjeńše wěcy sudźili? Kn. mudr. 3, 8. Mat. 19, 28. Zjew. 2, 26.
- 3. Njewěsće wy, zo tych jandźelow budźemy sudźić? Kak dha wjele wjazy časne kubła!
- 4. Wy pak tola, hdyž što maće časnych kublow dla skoržić, dha tajkich wozmjeće, kiž pola wosady su zazpjeni, a sadžiće jich za sudnikow.
- 5. K wašej hanibje mam ja to prajić. Njeje dha žadyn rozumny bjez wami, tež nic jedyn, kotryž by sudžić mohł bjez bratrom a bratrom?
- 6. Ale bratr z bratrom prawuje, k temu hišće před tymi njewěrnymi!

- 7. Wono je hižom woprawdźe njepřistojna wěc bjez wami, zo bjez sobu prawujeće. Čoho dla wy sebi radšo njedaće křiwdu činić? Čoho dla wy radšo křiwdu njećerpiće? *Přist.* 20, 22. Mat. 5, 39. Luk. 6, 29. Rom. 12, 19. 1 Thes. 5, 15. 1 Pětr. 3, 9.
- 8. Ale wy činiće škodu a křiwdźiće, a to činiće wy na bratrach!
- 9. Njewěsće wy, zo ći njeprawi Bože kralestwo njebudža dostać? Njedajće so molić; přetož ani kurwarjo ani pšibójzzy ani mandželztwołamarjo ani kiž sami ze sobu hanibu ćerja ani kiž z muzkimi, *Gal.* 5, 19, 20, 21.
- 10. Ani paduši ani lakomni ani wopiłzy ani hanibnizy ani rubježnicy njebudźa Bože kralestwo dostać.
- 11. A tajcy su někotři bjez wami byli; ale wy sće wotmyći, wy sće woswjećeni, wy sće prawi sčinjeni přez to mjeno teho Knjeza Jezusa a přez teho Ducha našeho Boha.

 Tit. 3, 3. Hebr: 9,14.
- 12. Ja mam wšitkeho móc, ale wšitko njeje wužitne. Ja mam wšitkeho móc, ale ničo mje njedyrbi jateho wzać. St. 10, 23. Sir. 37, 31.
- 13. Košt je wuztajeny brjuchej, a brjuch koštej; ale Bóh budže tón a tamny k ničemu sčinić. To ćěło tež njeje wuztajene kurwarstwu, ale temu Knjezej a tón Knjez temu ćěłu.

 Mat. 15, 17. 1
 Thes. 4, 3.
- 14. Bóh je pak teho Knjeza zbudźił a budźe tež nas zbudźić přez swoju móc. *Jap. zk. 3, 15.*
- 15. Njewěsće wy, zo waše žiwoty su stawy Chrystusowe? Dyrbjał dha teho dla ja te stawy Chrystusowe wzać a wot

- nich kurwarske stawy sčinić? Bóh to njedaj! Eph. 4, 12. 15.
- 16. Abo njewěsće, zo štóž při kurwje wisy, je z njej jene čěło? Dwaj (přetož praji wón) budžetaj jene čěło. *1 Mójz.* 2, 24. *Mat.* 19, 5.
- 17. Štóž pak při Knjezu wisy, tón je jedyn duch z nim. *Jan. 17, 21: 22. Eph.* 5, 30.
- 18. Sdalujće so kurwarstwa. Wšitkón hrěch, kotryž člowjek čini, je zwonkach jeho čěla; štóž pak kurwi, tón hrěši sam na swojim čěle.

Tekst na njedželu Septuagezima. IV.

- 19. [Abo njewěsće wy, zo waše ćělo je templ swjateho Ducha, kiž we was bydli, kotrehož wy maće wot Boha a njejsće sami swoji?

 St. 3, 16. 2 Kor. 6, 16.
- 20. Přetož wy sće droho kupjeni. Dha čezćeće Boha na wašim čěle a na wašim duchu, kotrajž staj Božej.] St. 7, 23. 1 Pětr. 1, 18. 19. Phil 1, 20

7. staw.

Wotmotwjenje na wšelke prašenja, wo mandźelzkim, frejnym a wudowinym štanće.

1. Wot čohož wy mi pak sće pisali, na to wotmołwju ja wam tak: Derje je čłowjekej, zo wón so žaneje žony njedótknje;

- Ale zo by kurwarstwo njehnał, měj kóždy sam swoju mandźelsku a kóžda měj sama swojeho muža.
- 3. Tón muž wopokaž žonje tu winojtu dobroćiwosć, teje runosće tež ta žona temu mužej.
- 4. Ta žona njeje swojeho žiwota mócna, ale tón muž; teje runosće tež tón muž njeje swojeho žiwota mócny, ale ta žona
- 5. Jedyn teho druheho so njezdźerž, chiba zo so z wobě wolu stanje na čas, zo byšće wy k požćenju a k modlenju chwilu měli; a potom zeńdźće so zaso hromadu, zo by was tón zatan njezpytał wašeho njezdźerženja dla.
- 6. To same ja pak praju z wotpušćenja a nic z přikaznje.
- 7. Ja bych pak chcył, zo bychu wšitcy ludźo byli, jako ja sym; ale kóždy ma sam swój dar wot Boha, jedyn tak, druhi pak hinak. *Jap. zk. 26, 29. Mat. 19, 12.*
- 8. Ja praju pak tym, kiž su bjez žony, a wudowam: Derje jim je, hdyž woni wostanu jako ja.
- 9. Jeli zo so woni pak njezdźerża, dha njech so wożenja; přetož lěpje je so woženić, dyžli wožahanje ćerpić. 1 Tim. 5, 14.
- 10. Tym woženjenym pak přikažu nic ja, ale tón Knjez, zo by so žona rózno njedžěliła wot muža; 1 Thes. 4, 14. Mat. 5, 32. St. 19, 9. Luk. 16, 18.
- 11. Jeli zo so wona pak rózno džěli, zo by so zaso njewudała, ale so z tym mužom zjednała, a zo by muž žonu wot sebje preč njepušćił.
- 12. Tym druhim pak praju ja, nic tón Knjez: Jeli zo kotry bratr ma njewěrnu

- mandželsku a wona zwoli k temu, zo chce při nim bydlić, tón ju njewopušć.
- 13. Tak tež, ma-li hdźe kotra žona njewerneho muža a wón zwoli k temu, zo chce při njej bydlić, ta jeho njewopušć.
- 14. Přetož tón njewěrny muž je woswjećeny přez tu žonu, a ta njewěrna žona je woswjećena přez teho muža. Hewak bychu waše dźeći nječiste byłe; nětk su wone pak swjate. *Rom. 11, 16.*
- 15. Jeli zo so pak tón, kiž njewěrny je, rózno da, dha njech so da rózno. Tón bratr abo ta sotra w tajkich wěcach njejstaj jataj. Ale w měrje je nas Bóh powołał.

 Eph. 2, 14. 17.
- 16. Wšak ty, žona, njewěš, hač budźeš ty muža zbóžneho sčinić? A tež ty, mužo, njewěš, hač ty tu žonu budźeš zbóžnu sčinić?

 1 Pětr. 3, 1.
- 17. Ale kaž Bóh kóždemu je wudželił a kaž kóždeho tón Knjez je powołał, tak njech chodźi. A tak ja we wšitkich wosadach wuztaju. Št. 20. 24.
- 18. Jeli štó wobrězany powołany, tón njedaj žaneho wobrězka na sebi zrozć. A jeli štó powołany při njewobrězku, tón so njedaj wobrězać.
- 19. Wobrězanje ničo njeje a njewobrězk tež ničo njeje; ale te kaznje Bože dźeržeć, to je něšto. *Gal. 5, 6. St. 6, 15.*
- 20. Kóždy wostań při tym powołanju, po kotrymž wón je powołany. *Št. 17. 24. Eph. 4, 1.*
- 21. Syli ty wotročk powołany, njeztaraj so wo to; ale móžeš-li pak frej być, dha wužiwaj to wjele radšo.
- 22. Přetož štóž je wotročk powołany w tym Knjezu, tón je frejzčinjeny teho Knjeza; teje runosće, štóž je frej

- powołany, tón je wotročk Chrystusowy. Jan. 8, 36. Eph. 6, 6.
- 23. Wy sće droho kupjeni; njebudźće wotročcy tych čłowjekow. St. 6, 20. 1 Pětr. 1, 18. 19.
- 24. Kóždy, moji bratřa, kaž wón je powołany, tak wostań wón před Bohom. *Št. 17. 20.*
- 25. Wot tych holzow ja pak žaneje přikaznje teho Knjeza nimam; ja dam pak swoju mysl wot so, jako tón, kotryž wot teho Knjeza je smilnosć dóstał, zo by swěrny był.
- 26. Mam teho dla za to, zo dobra wěc je nětčišeje nuzy dla, zo dobra wěc je člowjekej tak wostać.

 Jer. 16, 2.
- 27. Syli ty k žonje pšiwjazany, njehladaj roswjazanja; syli pak žonu wotbył, dha njepytaj sebi žonu.
- 28. Hdyž so woženiš, njezhrěšiš ty; a hdyž so tež knježna wuda, njezhrěši wona; dha wšak budžetaj wonaj čělnu přećiwnosć měć. Ja bych was pak rad pšešonował.
- 29. To praju pak ja, moji bratřa, přetož tón čas je krótki. Dale su to moje mysle: kotřiž žony maju, zo ći bychu byli, jako bychu žanych njeměli; a kotřiž plača, jako bychu njeplakali; Rom. 13, 11.
- 30. A kotřiž so wjesela, jako bychu so njewjeselili; a kotřiž kupuja, jako bychu woni to same njewobsynuli;
- 31. A kotřiž teho swěta wužiwaju, zo bychu woni jeho zlě njewužiwali; přetož to wohladanje teho swěta zandže.

 1 Jan. 3 17.
- 32. Ja bych pak chcył, zo byšće wy bjez ztarozće byli. Štóž je nježenjeny,

- tón so wo to stara, štož temu Knjezej pšisłuša, kak by so wón temu Knjezej zpodobał;
- 33. Ale štóž so woženi, tón so wo to stara, štož teho swěta je, kak by so žonje lubił.

 Eph. 5, 20.
- 34. Tak tež hinak je ze žonu a z holcu. Kotraž so njewuda, ta so wo to stara, štož Knjezowe je, zo by swjata była na ćěle a na duchu; kotraž so pak wuda, ta so wo to stara, štož teho swěta je, kak by so mužej lubiła.
- 35. To ja praju sam k wašemu dobremu; nic zo bych ja wam zwjazk na šiju ćisnył, ale teho dla, zo pěkne je, a wy přistojnje a bjez zkomdženja temu Knjezej služić móhli.
- 36. Jeli zo so pak někomu zda, zo njepšiztojnje čini ze swojej holcu, dokelž ze swojich lět je wušła a wona hinak nochce być, dha njech čini, štož wón chce; wón njezhrěši, njech ju wuda.
- 37. Hdyž sebi pak štó twjerdźe prjódk wozmje, hdyž teho njepotrjeba, ale ma sam swoju wolu a wobzanknje to same w swojej wutrobje, zo wón swoju holcu tak chce dać wostać, tón čini derje.
- 38. Teho dla, štóž swoju holcu wuda, tón čini derje; kotryž ju pak njewuda, tón čini lěpje.
- 39. Zona je pšiwjazana k zakonjej, tak dołho hač jeje muž je žiwy; wusnje-li pak jeje muž, dha ma swoju wolu a móže sebi wzać, kajkehož chce; jeno zo so w tym Knjezu stanje.

 Rom. 7, 2.
- 40. Ale zbóžniša wona je, jeli zo tak wostanje, po mojej radźe. Ja měnju pak, zo ja tež mam Božeho Ducha.

Wo pšibójzkim woporje a wužiwanju křesćanskeje swobody bjez pohóršenja.

- 1. Wot tych přibójskich woporow pak wěmy my; přetož wšitcy mamy to wjedženje. To wjedženje naduwa, ale lubosć polěpšuje.

 Jap. zk. 15, 20.
- 2. A jeli zo so komu zda, zo by što wědźał, tón hišće ničo njewě, tak jako wón ma wjedźić. Gal. 6, 3. 1 Tim. 6, 4.
- 3. Jeli pak štó Boha lubuje, tón je wučeny wot njeho. Gal. 4, 9.
- 4. Wěmy teho dla wot teje jědže tych přibójskich woporow, zo přibóh ničo na swěće njeje, a zo žadyn druhi bóh njeje, chiba tón jenički;

 Rom. 14, 1.
- 5. A hač runje su, kiž budźa bohojo mjenowani, njech je w njebjesach abo na zemi (kaž wono je wjele bohow a wjele knjezow):
- 6. Dha wšak my mamy jeneho Boha, teho Wótca, wot kotrehož wšitke wěcy su a my w nim; a jeneho Knjeza Jezom Chrysta, přez kotrehož wšitke wěcy su a my přez njeho.

 Mal. 2, 10.
- 7. Njeje pak we wšitkich to wjedźenje. Přetož někotři činja sebi hač dotal swědomnje na pšibohach a jědźa je za pšibójzke wopory; a z tym budźe jich swědomnje, dokelž słabe je, wopanzane. St. 27, 10.
- 8. Ta jědź pak nas ničo lěpšich před Bohom nječini. Přetož jěmy-li my, dha my teho dla ničo lěpši njebudžemy; njejěmy-li my, dha my teho dla ničo

- mjenje njebudžemy.
- 9. Hladajće pak, zo ta sama waša frejota njebyła pohóršenje tym słabym. *Gal. 5, 13.*
- 10. Přetož hdyž tebje (kiž ty to póznaće maš) štó widži, zo ty so k blidu sydaš w pšibójzkej chěži, njebudže jeho swědomnje, dokelž wón słaby je, k temu pšinjesene, zo wón jě tón přibójski wopor?
- 11. A budže tak na twojim póznaću tón słaby bratr kónc wzać, za kotrehož wšak Chrystus je wumrěł. Rom. 14, 15.
- 12. Hdyž wy pak tak na bratrach zhrěšiće a zrazyće jich słabe swědomnje, zhrěšiće wy na Chrystusu.
- 13. Jeli zo teho dla ta jědź mojeho bratra pohórši, njechał ja nihdy na nihdy mjasa jěsć, zo bych mojeho bratra njepohóršił.

9. staw.

Kak japoštot křesćanskeje swobody při swojim zaztojnztwje wužiwa.

- 1. Njejsym ja japoštoł? Njejsym frej? Njejsym ja našeho Knjeza Jezom Chrysta widźił? Njejsće wy mój skutk w tym Knjezu?

 Jap. zk. 9, 3.
- 2. Njejsym-li ja druhim japoštoł, dha wšak sym wam japoštoł; přetož tón zygel mojeho japoštołzkeho hamta sće wy w tym Knjezu.
- 3. Hdyž mje štó wopraša, dha ja tak wotmołwju.

- 4. Nimamy my móc jěsć a pić? Luk. 10. 8.
- 5. Nimamy my tež móc sobu sotru za žonu wodźić, jako ći druzy japoštoli a Knjezowi bratřa a Kephas? *Mat. 8, 14.*
- 6. Abo nimamój samaj ja a Barnabas móc, zo bychmój to samo činiłaj?
- 7. Štó wojuje hdy za sam swój košt? Štó płodźi winicu a njejě wot jeje płodow? Abo štó pase stadło a njejě wot mloka teho stadła?
- 8. Rěču ja pak to po čloróskim zdaću? Njepraji to tež zakoń?
- 9. Přetož w Mójzasowym zakonju steji napisane: Ty njedyrbiš wołej huby zawjazać, kiž młóći. Stara so Bóh tak wo te woły? 5 Mójz. 25, 4. 1 Tim. 5, 18.
- 10. Abo njepraji wón to cyle naše dla? Přetož wone je wšak naše dla napisane. Přetož tón, kiž worje, dyrbi na nadžiju worać, a tón, kiž młóći, dyrbi na nadžiju młóćić, zo by wón po swojej nadžiji dóstał.
- 11. Hdyž my wam to duchowne syjemy, je dha to tajka wulka wěc, hdyž my waše ćělne žnjemy? Rom. 15, 27.
- 12. Hdyž pak druzy tu móc nad wami su dóstali, čoho dla nic wjele radšo my? Ale my njejsmy tajkeje mocy wužiwali, ale my pšećeŕpimy wšelke, zo bychmy temu ewangeliju Khryztusowemu žaneho komdźenja nječinili. *Jap. zk. 20, 33. 2 Kor. 11, 9.*
- 13. Njewěsće wy, zo ći, kiž wopruja, jědźa wot teho wopora? a kotřiž při wołtarju słuža, wužiwaju teho wołtarja? 4 Mójz. 18, 8. 5 Mójz. 18, 1. 2. 3.
- 14. Tak je tež tón Knjez wustajił, zo, kotřiž to ewangelion připowědaju, maju

- so wot epangelija žiwić. Ja pak njejsym teho ničeho wužiwał. *Luk. 10, 7. Jap. zk.* 18, 3.
- 15. Ja njepišu pak teho dla wot teho, zo by zo mnu tak dźeržane było. Přetož mi by wjele lubše było, zo bych wumrěł, dyžli zo mi štó moju chwalbu dyrbjał kničomnu sčinić.
- 16. Přetož zo ja to ewangelion prěduju, nimam ja so chwalić; přetož mi so zaleži, zo dyrbju to same činić. A běda mi, jeli to ewangelion njeprěduju.
- 17. Cžinju-li ja to rad, dha budźe mi zapłaćene; jeli zo pak njerad činju, dha je mi wšak to zastojnstwo poručene. *St.* 4, 1.
- 18. Kak dha budže mi zapłaćene? Tak zo ja prěduju to ewangelion Chrystusowe a činju to same z dobrej wolu darmo, zo bych mojeje mocy njewužiwał k škodže temu evangeliju. St. 8, 9.
- 19. Přetož hač runje frej sym wot wšitkich, sym ja so wšak sam wšitkim za wotročka sčinił, zo bych jich wjele dobył. *Mat.* 20, 27. 28.
- 20. Tym židam sym ja był jako Zid, zo bych tych židow dobył. Tym, kiž pod zakonjom su, sym ja był jako tež pod zakonjom, zo bych tych, kiž pod zakonjom su, dobył.
- 21. Tym, kiž bjez zakonja su, sym ja jako bjez zakonja (kiž ja wšak před Bohom njejsym bjez zakonja, ale sym w Chrystusowym zakonju), zo bych ja tych, kotřiž bjez zakonja su, dobył. *Gal.* 2, 3.
- 22. Tym słabym sym ja był jako słaby, zo bych ja tych słabych dobył. Kóždemu sym ja wšelaki był, zo bych wšak

wšudźom někotrych zbóžnych sčinił.

Kor. 11, 29. Rom. 11, 14.

23. To činju ja pak ewangelija dla, zo bych ja to same tež dóstał.

Epistola na njedželu Septuagezima.

- 24. [Njewěsće wy, zo ći, kiž wo wjetu běža, běža wšitcy, ale jedyn wozmje dobyće? Dha běžće tak, zo jo dosahnjeće.
- 25. Kóždy pak, kiž so bědźi, zdźerži so wšitkich wěcow; tamni teho dla, zo bychu zachodnu krónu dóstali, my pak njezachodnu.

 Eph. 6, 12.
- 26. Teho dla tak běžu, nic jako na njewězte; ja tak bechtuju, nic jako jedyn, kiž do lofta ruba;
- 27. Ale ja pojimam swoje ćeło a wozkludźu jo na słužbu, zo bych ja, hdyż druhim preduju, sam do poroka njezapanuł.]

 Rom. 8, 13. St. 13, 14.

10. staw.

Cžělneje zechernozće mamy so hladać.

- 1. Fa nochcu pak wam, bratřa, zamjelčeć, zo naši wótcojo su wšitcy pod mróčelu byli, a wšitcy su přez morjo šli. 2 Mójz. 13, 21. 22. St. 14, 22.
- 2. A su wšitcy pod Mójzasom křćeni z tej mróčelu a z tym morjom;
- 3. A su wšitcy jenaku duchomnu jědź jědli, 2 Mójz. 16, 15.

- 4. A su wšitcy jenake duchowne piće pili (přetož woni pijachu z teje duchomneje skały, kotraž jich pšewodźeše, ta zkała pak běše Chrystus); 2 Mójz. 17, 6.
- 5. Ale na nich wjele njeměješe Bóh žaneho spodobanja; přetož woni su pobići w tej pusćinje. 4 Mójz. 26, 64. 65.
- 6. To pak je so nam k znamjenju stało, zo bychmy sebi złeho njepožadali, jako tež ći sami su požadali. 4 Mójz. 11, 4. 33.
- 7. Njebudźće tež pšibožni, jako někotři bjez nimi běchu, kaž pisane steji: Tón lud synu so dele k jědźi a k piću a stanu horje k hraću. 2 Mójz. 20, 3. St. 32, 6.
- 8. Njećežmy tež kurwarstwa, jako někotři bjez nimi kurwarstwo čěrjachu, a padže jich na jedy n džeń tři a dwacyći tawzyntow.

 4 Mójz. 25, 1. 9.
- 9. Njezpytujmy tež Chrystusa, jako někotři wot nich jeho spytowachu a buchu wot hadow zkónzowani. 4 Mójz. 21, 5. 6. Kn. mudr. 16, 5.
- 10. Njemorkotajće tež, jako tež někotři wot nich morkotachu a buchu wot teho zkažerja zabići. 4 Mójz. 14, ź. 36. Hebr. 3, 17.
- 11. To so pak wšitko sta jim k znamjenju; nam pak je napisane k wučbje, na kotrychž kónc swěta přišol je.

Epistola na 9. njedželu po swj. Trojicy.

12. [Teho dla, komuž so zda, zo steji, tón so hladaj, zo njepanje. 5 Rom. 11, 20.

- 13. Zane, chiba člorózke spytowanje njeje was nadešło; ale Bóh je swěrny, kiž was njebudźe přez waše zamóženje dać spytować, ale budźe činić, zo to spytowanje tak kónca dobudźe, zo wy jo znjesć móžeće.]
- 14. Teho dla, moji najlubši, ćěkajće wot teje pšibójzkeje słužby. 2 Mójz. 20, 3.
- 15. Jako z rozomnymi rěču ja; sudźće wy, štož ja rěču. St. 2, 15.

Tekst na zeleny štwórtk. IV.

- 16. [Tón požohnowany kelich, kotryž my požohnujemy, njeje wón dóstatk teje krwě Khryztusoweje? Tón chlěb, kotryž my łamamjy, njeje wón dóstatk teho ćěła Chrystusoweho? *Mat. 26, 27. Jap. zk. 2, 42.*
- 17. Přetož jedyn chlěb je, dha nas wjele je jene ćělo, dokelž my wšitcy wot jeneho chlěba dóstali smy.] *Rom. 12, 5.* 1 Kor. 12, 27.
- 18. Pohladajće na Israela po ćěle: Kotřiž te wopory jědźa, njejsu tajcy w gmejnztwje teho wołtarja? 3 Mójz. 7, 15.
- 19. Što dyrbju ja nětk prajić? Dyrbju ja rjeknyć, zo tón přibóh něšto je? abo zo tón přibójski wopor něšto je? *Ps. 96*, 5. 1 Kor. 8, 4.
- 20. Ale ja praju, zo ći póhanjo, štož woni wopruja, to wopruja woni čertam a nic Bohu. Ja pak nochcu, zo byšće wy tych čertow towaŕšojo byli. 3 Mójz. 17, 7. 5 Mójz. 32, 17. Ps. 106, 37. Zjew. 9, 20.
- 21. Wy njemóžeće jene dobo pić Knjezowy kelich a tych čertow kelich; wy

- njemóžeće dostać Knjezowe blido a tež tych čertow blido. 2 Kor. 6, 15.
- 22. Abo chcemy my temu Knjezej trózkać? Smy my sylniši, dyžli wón? 5 Mójz. 32, 21. Hiob. 9, 19.
- 23. Ja mam derje wšitkeho móc, ale wono wšitko njeje wužitne; ja mam wšitkeho móc, ale wono wšitko njepolěpšuje.

 St. 6, 12. Sir. 37, 31.
- 24. Nichtó njepytaj, štož jeho je, ale kóždy, štož teho druheho je. *Št. 33. Rom. 15, 2.*
- 25. Wšitko, štož je na pšedanje na mjasnych wikach, to móžeće wy jěsć; wo ničo so njewobhońće, teho swědomnja dla;

 1 Tim. 4, 4.
- 26. Přetož ta zemja je Knjezowa, a štož w njej je. 2 Mójz. 19, 5. Ps. 24, 1. Ps. 50, 12.
- 27. Jeli zo was pak štó wot tych njewěrnych na hosćinu prosy a wy zechzeće k njemu hić, dha jěsće wšitko, štož wam budže prjódknošene, a njewobhońće so, teho swědomnja dla. *Luk.* 10. 7.
- 28. Dyrbjał pak štó k wam prajić: To je přibójski wopor, dha wy njejězće, teho sameho dla, kiž to wam zjewi, teho swědomnja dla. (Přetož ta zemja je Knjezowa a štož we njej je.)

 St. 8,
 7.
- 29. Ja pak praju wot swědomnja, nic wot teho twojeho, ale wot teho druheho; přetož čoho dla dyrbjał ja moju frejotu dać sudźić wot cuzeho swědomnja?
- 30. Přetož hdyž ja to z dźakowanjom wužiwam, čoho dla dyrbjał hanjeny być mojeho dźakowanja dla? 1 Tim. 4, 4.

- 31. Teho dla njech wy jěsće abo pijeće, abo štož wy čińće wšitko Bohu k česći.

 Kol. 3. 17.
- 32. Čińće tak, zo byšće nikomu S pohóršenja njedawali, ani idam ani Gricham ani tej gmejnje Božej; *Rom.* 14, 13.
- 33. Runje jako tež ja kóždemu na wšelake so činju spodobny, a njehladam swojeho wužitka, ale štož jim wjele mohło wužitne być, zo bychu zbóžni byli.

Wo něktotrych počinkach při modlenju a doztojnym wužiwanju Božeje wječerje.

- 1. Čińće po mni, runje jako ja po Chrystusu
- 2. Ja chwalu pak was, lubi bratřa, zo wy we wšěch wěcach na mnje zpominaće a dźeržiće to wašnje, runje jako ja wam podał sym.
- 3. Ja dam wam pak k wědźenju, zo kóždeho muža hłowa je Chrystus, tón muž pak je teje žony hłowa; a Chrystusowa hłowa je Bóh. *Eph. 5, 23. 1 Kor. 3, 23.*
- 4. Kóždy muž, hdyž so k Bohu modli abo wěšći z pšikrytej hłowu, tón hani swoju hłowu; St. 12, 10. St. 14, 1.
- 5. Zónska pak, hdyž so k Bohu modli abo wěšći z njepřikrytej hłowu, ta hani swoju hłowu; přetož to je runje tak wjele, jako by wobtzihana była.

- 6. A jeli zo so wona pšikryć nochce, dha jej tež te włosy wottzihajće. Dokelž pak hroznje steji, hdyž žónska ma wottzihane włosy abo hdyž wottruhana je, dha njech wona hłowu pšikryje.
- 7. Muzki pak njedyrbi hłowu pšikrywać, přetož wón je Bože znamjo a česć; ale žona je mužowa česć. *1 Mójz.* 1, 27.
- 8. Přetož muž njeje wot žony, ale žona je wot muža;
- 9. Tež muž njeje ztworjeny žony dla, ale žona muža dla. 1 Mójz. 2, 18. 23.
- 10. Teho dla dyrbi žona na hłowje móc měć, tych jandźelow dla.
- 11. Dha wšak njeje muž bjez žony, ani žona bjez muža w tym Knjezu; *Gal. 3. 28.*
- 12. Přetož runje jako žona je wot muža, tak tež muž přinídže přez žonu; ale wšitko wot Boha.
- 13. Ssudžće při was sami, hač pěknje přisteji, zo žona z njepřikrytej hlowu so k Bohu modli.

 Jap. zk. 4, 19.
- 14. Abo njewuči was to pširodźenje samo, zo mužej je nječezć, hdyž sebi da dołhe włosy rosć,
- 15. A tej žonje pak je česć, hdyž sebi da dołhe włosy rosć? Přetož włosy su jej date za pšikryće.
- 16. Jeli pak štó bjez wami, kiž ma spodobanje na zwadźe, temu damy my wjedźić, zo my tajkeho zadźerżenja nimamy, ani te wosady Bože. 1 Tim. 6, 4.
- 17. Hdyž ja pak to přikažu, njemóžu ja to chwalić, zo wy so nic k lěpšemu, ale k hóršemu zeńdźeće.

- 18. Přetož najprjedy, hdyž wy so zeńdźeće w gmejnje, słyšu ja, zo je rozdźelenje bjez wami; a někotre ja wěrju. St. 1, 10. 11. 12. St. 3, 3.
- 19. Přetož tež dyrbja kezaíztwa bjez wami być, tak zo bychu ći, kotřiž prawi bjez wami su, zjawni byli. Mat. 10, 34. 35. St. 18, 7. Luk. 17, 1. 1 Jan. 2, 19. 5 Mójz:13,3. Luk. 2, 35.
- 20. Hdyž wy so teho dla hromadu zeńdźeće, njedźeržiće wy teho Knjeza wječer;
- 21. Přetož hdyž wy so Božemu blidu poztajiće, dha kóždy wot swojeho prjedy k sebi bjerje a pojě; a jedyn je hlódny, druhi pak je pjany.
- 22. Nimaće wy pak khěžow, hdźeż wy jěsć a pić móžeće? Abo zazpiće wy Božu wosadu a činiće hanibu tym, kiž nimaju? Što mam ja wam prajić? Mam ja was chwalić? W tym ja was njekhwalu.

 Jak. 2, 6.

Epistola na zeleny štwórtk.

- 23. [Přetož ja sym to wot teho Knjeza dóstał, štož tež wam podał sym. Přetož tón Knjez Jezus w tej nocy, jako wón přeradženy bu, wza wón tón chlěb, St. 15, 3. Mat. 26, 26. Mark. 14, 22. Luk. 22, 19.
- 24. A dźakowaše so, łamaše jón a dźeše: Wzmiće, jěsće, to je moje ćěło, kotrež za was łamane budźe; to čińće k mojemu wopomnjenju.
- 25. Teho runja tež tón kelich po tej wječeri a dźeše: Tón kelich je to nowe wotkazanje w mojej krej; to čińće, tak

- husto hač pijeće, k mojemu wopomnjenju.
- 26. Přetož tak husto wy wot teho chlěba jěsće a z teho kelicha pijeće, dyrbiće wy teho Knjeza smjerć připowědać, hač wón přindže. *Mat. 24, 50. St. 25, 13. 27. St. 26, 64. Jan. 14, 3.*
- 27. Štóž teho dla njedostojnje jě wot teho chlěba abo pije z teho kelicha teho Knjeza, tón so pšehrěši na tym čěle a krej teho Knjeza. St. 10, 21. Hebr. 6, 6.
- 28. Njech so pak člowjek sam zpytuje a njech tak jë wot teho chlěba a pije z teho kelicha; 2 Kor. 13, 5. Gal. 6, 4.
- 29. Přetož štóž njedostojnje jě a pije, tón jě a pije sebi sam tón sud, zo wón njerossudži to čělo teho Knjeza.]
- 30. Teho dla je tež tak wjele słabych a chorych bjez wami, a wjele jich spi.
- 31. Přetož hdy bychmy so sami rossudźili, dha njebychmy sudźeni byli. *Ps. 32, 5.*
- 32. Hdyž my pak sudźeni budźemy, dha budźemy wot teho Knjeza roswučeni, zo bychmy ze swětom zatamani njebyli. Kn. mudr. 12, 22.
- 33. Teho dla, moji lubi bratřa, hdyž wy hromadu so zeńdźeće, zo byšće jědli, dha jedyn na druheho počakaj.
- 34. Jeli pak štó hłódny, tón njech domach jě, zo byšće wy so k sudu njezešli. Te druhe wěcy pak chcu ja wuztajić, hdyž přińdu.

Kak duchowne dary mamy wužiwać.

- 1. Wot tych duchownych darow pak, lubi bratřa, nochcu wam zamjelčeć. St. 10, 1.
- 2. Wy wěsće, zo sće póhanjo byli a tam šli k němym pšiboham, kaž wy wodźeni běšće.

 St. 6, 11.
- 3. Teho dla dam ja wam k wědźenju, zo nichtó, kiž z Božim Duchom rěči, Jezusa njezakle; a

Tekst na swjatočničku. IV.

[Nichtó njemóže Jezusej Knjez rěkać, chiba přez swjateho Ducha. Mark. 9, 39.)

- 4. Wšelke dary su, ale jedyn Duch je; Rom. 12, 6. Eph. 4, 4. Hebr. 2, 4.
- 5. A su wšelke słužby, ale jedyn Knjez; Št. 28. Eph. 4, 11.
- 6. A su wšelke mocy, ale jedyn Bóh, kiž wšitko we wšitkich čini. Eph. 1, 23.
- 7. W kóždym wopokazaju so teho Ducha dary k temu, štož wužitk přinjese.] St. 14, 26.
- 8. Jenemu budźe přez teho Ducha date, rěčeć wot mudrosće; druhemu pak budźe date, rěčeć wot wědomnozće, po tym samym Duchu; St. 1, 5. St. 2, 6.
- 9. Někomu ta wěra w tym samym Duchu; někomu te dary teho wuztrowjenja w tym samym Duchu;
- 10. Někomu, zo móže dźiwy činić; někomu to wěšćenje; někomu, zo móže

- duchow rozeznać; někomu wšelke ryče; někomu, zo móže te ryče wułožić. *Jap. zk. 2. 4.*
- 11. To pak wšitko čini tón samy jedyn lutki Duch a pšidźĕli kóždemu to swoje, kaž wón chce. St. 7, 7. Rom. 12, 3. 6. Eph. 4, 7.
- 12. Přetož runje jako je jene ćělo a ma pak wjele stawow; wšitke stawy pak teho jeneho ćěla, hač runje jich je wjele, su jene ćělo: tak tež Chrystus. St. 10, 17.
- 13. Přetož my smy přez jeneho Ducha wšitcy k jenemu ćěłu křćeni, njech smy židži abo Grichiscy abo wotročcy abo sami swoji; a smy wšitcy k jenemu Duchu napowani.
- 14. Přetož tež to ćělo njeje jedyn staw, ale wjele. Št. 20.
- 15. Hdy by pak noha rjekła: Ja njejsym ruka, teho dla njejsym ja teho ćěła staw, njedyrbjała wona teho dla teho ćěła staw być?
- 16. A hdy by wucho rjekło: Ja njejsym woko, teho dla njejsym ja teho ćěła staw, njedyrbjało wone teho dla teho ćěła staw być?
- 17. Hdy by cyłe ćeło woko było, hdźe by wostało to słyšenje? Hdy by wone wšitko to słyšenje było, hdźe by wostało to wonjenje?
- 18. Nětk pak je Bóh te stawy ztajil, jedyn kóždy wosebje na tym čěle, kaž wón je chcył. *Kol. 2, 19.*
- 19. Hdy bychu pak wšitke stawy jedyn byłe, hdźe by to ćeło było?
- 20. Nětk pak je tych stawow wjele, a jene je čěło. $\check{S}t.$ 14.
 - 21. Woko pak njemóže k rucy rjeknyć:

Ja će njepotrjebam; abo tež hłowa k tymaj nohomaj: Ja waju njepotrjebam;

- 22. Ale wjele wjazy su teho žiwota stawy nuzniše, kotrež so najslabše zdadźa być;
- 23. A kotrež so nam zdadźa te nječesniše na ćěle być, na te my najwjetšu česć ložimy; a kotrež nam njepšizteja, te maju najwjetše wuhotowanje.
- 24. Kotrež nam pak rjenje pšizteja, te teho sameho njepotrjebaju. Ale Bóh je to čěło tak wšelke zhotował, zo wón temu nuznemu ztawej wjetšu česć dał je,
- 25. Tak zo by njebyło žane rozdźelenje na ćele, ale zo bychu te stawy so jedyn za druhi ztarałe.
- 26. A hdyž jedyn staw ćeŕpi, dha wšitke stawy sobu ćeŕpja; a hdyž jedyn staw budže krasnje džeržany, dha so wšitke stawy sobu wjesela.
- 27. Wy sće pak to ćěło Chrystusowe, a stawy, kóždy sam wosebje. *Rom. 12,* 5. *Eph. 4, 12. St. 5, 30. Kol. 1, 24.*
- 28. A někotrych je Bóh postajił w tej gmejnje: najprjedy japoštołow, potom profetow, k třećemu wučerjow, potom tych, kiž dźiwy činja, potom te dary k wustrowjenju, tych pomoznikow, knjezow a wšelke ryče.

 Eph. 4,
- 29. Ssu woni pak wšitcy japoštoli? su wšitcy profetojo? su wšitcy wučerjo? su wšitcy tajcy, kiž dźiwy činja?
- 30. Maju woni wšitcy dar k wustrowjenju? ryča wšitcy ze wšelkimi ryčemi? móža wšitcy wukładować?
- 31. Stejće pak swěru za tymi lěpšimi darami. A ja chcu wam hišće krasniši

puć pokazać.

St. 14, 1.

13. staw.

Křesćanskeje lubosće krasnosć a wosebnozće.

Epistola na njedželu Eztomihi.

- 1. [Hdy bych ja z člorzkimi a z jandźelzkimi jazykami rěčał a njeměł lubosće; dha bych ja był zynčazy mosas abo klinčazy zwónčk.
- 2. A hdy bych ja wěsćić mohł a wědźał wšitke potajnstwa a wšitko póznaće; a hdy bych měł wšitku wěru, tak zo bych hory pšeztajił, a njeměł lubosće; dha bych ničo njebył. *Mat.* 7, 22. *St.* 17, 20.
- 3. A hdy bych ja wšitke moje kubła na žiwnosć tych chudych wažił a podał moje ćeło k palenju, a njeměł lubosće; dha by mi to ničo wušne njebyło. *Přist.* 25, 211. Mat. 6, 1. Jan. 15, 13. Rom. 12, 8. 20. 1 Jan. 3, 17.
- 4. Lubosć je zćerpna a dobroćiwa; lubosć njeje zawisna; lubosć njeje samopašna, wona so njenaduwa;
- 5. Wona hroznje nječini; wona njepyta to swoje; wona so njeda roshněwać; wona na zle njemysli; *Phil.* 2, 4.
- 6. Wona so njezraduje na njeprawosći, ale so sobu zraduje na prawdźe;
- 7. Wona wšo znjese, wšo wěri, wšeho so nadžije, wšo pšećeŕpi. *Přist. 10, 12. Rom. 15, 1. 1 Kor. 9, 12.*

- 8. Lubosć nihdy njewupanje, hač runje wěšćenje zahinyć a ryče pšeztać a póznaće so zhubić budže.
- 9. Přetož štož wěmy, je njesyle, a štož wěsćimy, je njesyle;
- 10. Hdyž pak to dokonjane přiníc budže, tehdy změje to njesyle kónc.
- 11. Jako ja džěćo běch, dha ryčach jako džěćo a běch mudry jako džěćo a mějach džěćace pomyslenje; hdyž so pak muž zčinich, wopušćich ja to džěćace wašnje.
- 12. My hladamy nětk přez špihel w potajnym słowje; tehdy pak wot wobliča k wobliču. Nětk ja póznaju po kruchu; tehdy pak budu dopóznać, kaž tež ja dopóznaty sym.
- 13. Nětk pak wostanje wěra, nadžija, lubosć, te tři; ale ta lubosć je najwjetša bjez nimi.

Wo prawym wużiwanju ryčow a wěšćenja.

- 1. Stejće za lubosću. Požadajće wutrobnje tych duchownych darow, najwjacy pak, zo byšće wy Bože pismo wułožić móhli. St. 12, 31. St. 11, 4. St. 12, 10.
- 2. Přetož kotryž z cuzej rěču rěči, tón ludžom njeryči, ale Bohu; přetož na njeho nichtó njeposlucha, w duchu wón pak rěči potajnozće.
- 3. Štóž pak wěšći, tón rěči ludžom k polěpšenju a k napominanju a k troštu.
- 4. Štóž z cuzej rěču rěči, tón so sam polěpšuje; štóž pak Bože słowo wułoži,

- tón tu wosadu polěpšuje.
- 5. Ja bych pak chcył, zo byšće wy wšitcy z jazykami rěčeć móhli, ale wjele wjazy, zo byšće wěšćili; přetož kotryž wěšći, je wjetši dyžli tón, kiž z jazykami rěči, chiba zo wón jo tež wułoži, zo by ta wosada so z teho polěpšała. 4 Mójz. 11. 20.
- 6. Nětk pak, lubi bratřa, hdy bych ja k wam přišoł a rěčał z jazykami, što bych ja wam wužitny był, hdy bych ja z wami njeryčał, ani přez zjewjenje ani přez póznaće ani přez wěšćenje ani přez wučbu?

 St. 12, 8.
- 7. Wšak so tež tak ma z tymi wěcami, kiž žiwe njejsu, wot kotrychž hłós wuńdźe, njech je pišćel abo harfa, jeli zo wone wosebny hłós wot sebje njedadźa, kak móže štó wjedźić, što je pizkane abo na harfje hrate?
- 8. A jeli zo truba njewězty hłós dawa, štó budže so na wójnu hotować? 4 Mójz.
- 9. Tak tež wy, hdyž z jazykom ryčiće, jeli zo zrozomnu ryč njewudawaće, kak móže so wjedźić, što je rěčane? Přetož wy budźeće do wětra rěčeć.
- 10. Tak wjele, jako my słyšimy, je wšelki hłós na swěće, a žadyn tych samych njeje, zo by k zrozymjenju něšto njedawał.
- 11. Hdyž ja teho dla njewěm teho hłosa móc, budu ja cuzy temu, z kotrymž ja rěču; a tón, kiž zo mnu rěči, budže mi cuzy.
- 12. Tak tež wy, dokelž swěru za duchownymi darami stejiće, budźće na tym, zo byšće tu wosadu polěpšeli a wšitko bohaće měli.

- 13. Teho dla, štóž z jazykom rěči, tón so tak modl, zo by jo tež wułožił.
- 14. Přetož hdyž ja so z jazykom modlu, dha so mój duch modli; ale moja mysl nikomu wužitka njepřinjese.
- 15. Kaha dha so činićma? Ja budu so w duchu modlić a budu so tež modlić, zo mje zrozumja; ja budu kěrluše spěwać w duchu a budu tež kěrluše spěwać, zo mje zrozumja.

 Eph. 5, 19.
- 16. Jeli zo ty pak w duchu požohnuješ, kak móže tón, kiž město zyrkwineho džěsća wobsyda, na twoje džakowanje hamjeń rjec, dokelž njerozymi, što ty prajiš?
- 17. Přetož ty wšak derje so dźakuješ, ale druhi so z teho njepolěpšuje.
- 18. Ja so mojemu Bohu dźakuju, zo ja wjazy, dyžli wy wšitcy, z jazykami rěču.
- 19. Ale ja chcu w zhromadźiznje radšo pjeć słowow rěčeć, hdyž moje mysle zrozumja, zo bych tež druhich roswučił, dyžli hewak dźesać tawzynt słowow z jazykom, hdyž mje njezrozymja.
- 20. Lubi bratřa, njebudźće dźĕći na rozumje; ale na złózći budźće dźĕći, na rozumje pak budźće dopjelnjeni. *Eph.* 4, 14. Mat. 18, 3.
- 21. W zakonju steji pisane: Ja chcu z druhimi jazykami a z druhimaj hubomaj rěčeć k temu ludu, ale woni tež tak mje njebudža posluchać, praji tón Knjez. 5 Mójz. 28, 49. Jez. 28. 11. 12.
- 22. Teho dla su jazyki za zejch, nic wěrnym, ale njewěrnym, to wěsćenje pak nic njewěrnym, ale wěrnym.
- 23. Hdy by teho dla ta cyła zhromadźizna so zesła na jene město a wšitcy

- z jazykami rěčeli, a bychu tež nutř přišli njewučeni abo njewěrni; njebudźa woni rjeknyć, zo sće njemudri?
- 24. Hdy bychu pak wšitcy wěšćili a nutř přišoł jedyn njewěrny abo njewučeny, tehdy by tón samy, kiž to słyši, dowjedźeny był wot wšitkich a wot wšitkich tež sudźeny był; St. 2, 15.
- 25. A by tak to potajne jeho wutroby zjawne było, a wón (tón njewerny abo njewučeny) by tak padnywši na swoje wobličo k Bohu so modlił a zjawnje wołał, zo Bóh zawernje bjez wami je. St. 4, 5.
- 26. Što dha teho dla je, lubi bratřa? Hdyž wy so zeńdźeće, dha ma kóždy bjez wami, jedyn kěrluše, druhi ma wučbu, třeći ma jazyki, tón ma zjewjenje, tamny ma wułożenje. Njech to wšitko so stanje k polěpšenju. St. 11, 18. 20. St. 12, 8. 9. 10. 2 Kor. 12, 13. 19. Eph. 4, 12.
- 27. Jeli zo štó z jazykom rěči, njech so to stanje přez dweju abo najwjacy přez třoch, a to na přeměnjenje; jedyn pak njech wułoži.
- 28. Jeli zo wón pak wułožić njemóže, dha njech w zhromadźiznje mjelči; njech pak sam sebi rěči a Bohu.
- 29. Ale wěšćomnizy njech dwaj abo třjo ryča, a ći druzy njech sudźa.
- 30. Jeli zo so pak zjewjenje stanje druhemu, kiž sedźi, dha njech prěni mjelči.
- 31. Přetož wy móžeće derje wšitcy wěšćić, jedyn po druhim, zo bychu wšitcy wukli a wšitcy napominani byli.
- 32. Tež su duchojo tych profetow profetam poddani. St. 12, 10. 1 Jan. 4,

1.

- 33. Přetož Bóh njeje teho změšenja, ale teho měra Bóh, jako wón to je we wšitkich zhromadźiznach tych swjatych.
- 34. Waše žony njech mjelča w zhromadźiznach; přetož wono jim njedyrbi přidate być, zo bychu ryčałe, ale zo bychu poddane byłe, jako tež zakoń praji. 1 Tim. 2, 12. 1 Mójz. 3, 16. 1 Kor. 11, 3. Eph. 5, 22. Kol. 3, 18. Tit. 2, 5.
- 35. Chcedźa pak wone što nawuknuć, njech domach swojich mužow woprašeju; přetož žonam hroznje přisteji, hdyž w zhromadźiznje ryča.
- 36. Abo je Bože słowo wot was wušło abo je k wam samym přišło?
- 37. Jeli zo so komu zda, zo profeta abo duchowny je, njech póznaje te ryče, kotrež ja wam pišu, zo su teho Knjeza přikaznje.

 1 Joh. 4, 6.
- 38. Jeli pak štó to njewě, tón njech njewě.
- 39. A tak, lubi bratřa, stejće swěru za tym, zo byšće wěšćili, a hewak z jazykami rěčeć tež njewobarajće.
- 40. Njech wšitko přistojnje a po rjadu so stanje. *Kol. 2, 5.*

15. staw.

Wo horjestaću morwych.

1. Ja zpomnju pak wam, lubi bratřa, na to ewangelion, kotrež ja wam sym připowědał, kotrež wy tež sće horje wzali, w kotrymž tež stejiće, *Gal. 1, 11.* 12.

- 2. Přez kotrež wy tež zbóžni budžeće, z kajkim wašnjom ja wam to same sym připowědał, jeli zo jo zachowali sće; njejsće-li podarmo wěrili. St. 21.
- 3. Přetož ja sym to wam najprjedy podał, štož tež běch dóstał, zo Chrystus wumrěł je za naše hrěchi, po pismje; *Jez.* 53, 9. 10.
- 4. A zo wón pohrjebany je a zo je stanył na třeći džeń po pismje; Ps. 16, 10.
- 5. A zo wón widźeny je wot Kephasa, potom wot tych dwanaće; Mark. 16, 14. Luk. 24, 34. Jan. 20, 19. 26.
- 6. Potom je wón widźeny wjazy dyžli wot pjeć stow bratrow na jene dobo, wot kotrychž hišće wjele žiwych je hač do teho dźensnišeho dnja, někotři pak su wusnyli;
- 7. Potom je wón widźeny wot Jakuba, potom wot wšitkich japoštołow; *Luk.* 24, 50.
- 8. Naposledk pak po wšěch je wón tež wote mnje, jako wot nječasneho poroda, widženy.

 Jap. zk. 9, 5.
- 9. Přetož ja sym najmjeńši bjez japoštołami, kiž hódny njejsym, zo mi japoštoł rěkaju, teho dla, zo ja tu gmejnu Božu pšezćěhał sym. *Eph. 3, 8. Jap. zk. 9, 1.*
- 10. Ale z Božeje hnady sym ja to, štož sym, a jeho hnada na mni njeje podarmo była; ale ja sym wjele wjazy dźełał, dyžli woni wšitcy, nic pak ja, ale Boža hnada, kotraž zo mnu je.
- 11. Njech teho dla ja sym abo su woni; tak my prědujemy, a tak wy sće wěrili.
 - 12. Hdyž pak Chrystus budže

prědowany, zo wón wot morwych je horje stanył; kak dha někotři bjez wami praja, zo horjestawanje tych morwych njeje?

Jap. zk. 17, 18.

- 13. Jeli zo pak horjestawanje wot morwych njeje, dha tež Chrystus horje stanył njeje.
- 14. A jeli zo Chrystus njeje horje stanył, dha je podarmo naše prědowanje, a podarmo tež je waša wěra.
- 15. Tak tež my bychmy byli namakani falšni swědkojo Boži, zo smy přećiwo Bohu swědčili, zo wón Chrystusa je zbudžił, kotrehož wón njeje zbudžił, jeli temu tak, zo morwi horje njestawaju. *Jap. zk. 3, 15.*
- 16. Přetož jeli zo morwi horje njestawaju, dha tež Chrystus njeje horjeztanył. Rom. 8, 11.

Tekst na 2. swjedźeń jutrow. IV.

- 17. [Njeje-li pak Chrystus horje stanył, dha je waša wěra podarmo, a wy hišće sće we wašich hrěchach:
- 18. Tež teho dla ći, kiž su w Chrystusu wusnyli, su zhubjeni.
- 19. Jeli zo my jeno w tym žiwjenju na Chrystusa nadžiju ztajimy, dha smy bjez wšitkimi ludžimi ći najhubjeńši.
- 20. Nětk pak je Chrystus wot morwych horje stanył a je tón prěnički był bjez tymi, kotřiž su wusnyli.] *Jap. zk.* 26. 23 x.
- 21. Přetož wšak přez člowjeka přindže smjerć, a přez člowjeka je tež přišlo to

- horjestawanje tych morwych. 1 Mójz. 3, 19. Rom. 5, 12. 18. Kol. 1, 18. Zjew. 1, 5.
- 22. Přetož runje jako w Hadamje wšitcy wumru, tak budźa tež wšitcy w Chrystusu wožiwić. Rom. 5, 21.
- 23. Ale kóždy po swojim rjadu: Chrystus jako to prěničke; potom ći, kiž su Chrystusowi, hdyž wón přinć budźe; Št. 20. 1 Thes. 4, 14.
- 24. A potom budže kónc, hdyž wón kralestwo Bohu a Wótcu podać budže, hdyž wón budže k ničemu sčinić wšitko knjejztwo a wšitku wyšnosć a móc.
- 25. Wón pak dyrbi knježić, hač budźe wšitkich swojich njepřećelow pod swoje nohi połožić. *Ps. 110, 1. Mat. 22, 44.*
- 26. Posleni njepšećel pak, kiž k ničemu sčinjeny budže, je smjerć. *Zjew.* 20. 14.
- 27. Přetož wón je jemu wšitko pod jeho nohi podał. A hdyž praji, zo wšitko jemu je poddane, je zjawne, zo tón je wuměnjeny, kiž jemu wšitko je podał. *Ps. 8.* 7.
- 28. A hdyž jemu wšitko poddane budže, dha tež tehdy tón Syn sam budže podany temu, kiž jemu wšitko je podał, zo by Bóh był wšitko we wšitkich.
- 29. A što bychu hewak ći činili, kotřiž křćeni su nad morwymi, jeli zo morwi nihdy njebudža horjeztawać? Štoha so křćić dadža nad morwymi?
- 30. A što my w strachosći smy kóžde wokomiknjenje? Rom. 8, 36.
- 31. Na naše khwalenje, kotrež mam w Chrystusu Jezusu, našim Knjezu, ja mru wšědnje. 1 Thes. 2, 19. 2 Kor. 4, 10. 11.
 - 32. Sym-li ja, ja po člowječnym

wašnju rěču, we Ephezu z dźiwimi zwěrjatami so bědźił? Što mi pomha, jeli zo morwi horje njestawaju? Wjele radšo my jěsmy a pijmy; přetož jutře smy my wšak morwi. *Jez. 22, 13. St. 56, 12. Kn. mudr. 2, 6.*

- 33. Ale njedajće so zawjezć. Słe ryče zkaža dobre počinki. Eph. 5, 6.
- 34. Budźće wšak prawje ztrózbi a njehrěšće; přetož někotři bjez wami nimaju teje znajomnozće Božeje; to mam ja prajić wam k hanibje. *Rom.* 13, 11.

Tekst na njedželu Cantate. IV.

- 35. [Chcył pak štó rjec: Kak budźa ći morwi horjestanuć? a z kajkim ćěłom budźa woni přińć? Ez. 37, 3.
- 36. O hłupy! to, štož ty syješ, njebudźe wożiwić, jeli zonjewumrje.
- 37. A štož ty syješ, njeje to ćělo, kotrež so hakle sčinić budže; ale je nahe zorno, jako so trjechi, pšeńčne abo někajkeho druheho žita.
- 38. Bóh pak da jemu ćěło, kaž chce, a kóždemu symjenju swoje wosebne ćěło. 1 Mójz. 1, 11.
- 39. Wono njeje kóžde ćěło jenake ćělo; ale hinaše je člowječne ćělo a hinaše je ćělo teho zkota, hinaše tež tych rybow a hinaše tych ptakow.
- 40. Tež su njebjeske ćěla a zezke ćěla; ale druhu krasnosć maju te njebjeske a druhu te zerizke.
- 41. Zaso hinašu krasnosć ma słónco a hinašu krasnosć ma měsaz, a hinašu krasnosć maju hwězdy; přetož jena hwězda ma wjetšu jasnosć, dyžli druha.

- 42. Tak so tež ma to horjestawanje tych morwych: syte budźe ćeło zachodne, a budźe horje stanuć njezachodne:
- 43. Wone budźe syte w nječesći, a budźe stanuć w krasnosći; syte budźe w słabozći, a budźe stanuć w mocy; *Phil.* 3. 20. 21.
- 44. Syte budže čělne čělo, a budže stanuć duchowne čělo; přetož druhe je čelne čělo, a druhe je duchowne čělo.]
- 45. Jako tež pisane steji: Tón prěńši čłowjek, Hadam, bu sčinjeny k žiwej duši; a tón posleni Hadam, zo by duch był, kiž žiwjenje dawa. 1 Mójz. 2, 7.
- 46. Dha teho dla duchowne ćelo njeje prenše, ale to ćelne; potom pak přindže to duchowne.
- 47. Tón prěni člowjek wot zemje je zemzki; tón druhi člowjek pak je tón Knjez z njebjes.

 Luk. 1, 78.
- 48. Kajkiž je tón zerizki, tajcy su tež ći zemzzy; a kajkiž je tón njebjeski, tajcy su tež ći njebjezzy.
- 49. A kaž my njesli smy znamjo teho zerizkeho, tak tež my budžemy njesć znamjo teho njebjeskeho.

Tekst na njedželu Qnazimodogeniti. IV.

- 50. [To pak ja praju, lubi bratřa, zo ćěło a krej njemóžetej Bože kralestwo herbować; ani tež to zachodne njebudźe herbować to njezachodne. *Mat. 16, 17. Jan. 1, 13.*
- 51. Hlaj, potajnozć ja wam praju: My wšitcy njebudźemy wusnyć; ale

wšitcy pak budźemy přeměnjeni; Thes. 4, 15 x.

- 52. A to same nahle, we wokomiknjenju, na tu poslenju trubu; přetož ta budže zatrubić, a ći morwi budža stanuć njezachodni, a my budžemy přeměnjeni. *Mat.* 24, 31. 1 Thes. 4, 16.
- 53. Přetož to zachodne dyrbi so njezachodne woblec, a to smjertne dyrbi so njesmjertnosć woblec. 2 Kor.:5. 4.
- 54. Hdyž pak to zachodne so budže njezachodne woblec a to smjertne so budže njesmjertnosć woblec, tehdy budže so dopjelnić to słowo, kotrež je napisane: Ssmjerć je póžrjeta do dobyća;

 Jez. 25, 8. Hoz. 13, 14.
- 55. Hdźe je, smjerć, twoje žahadło? Hdźe je, hela, twoje dobyće?
- 56. Teje smjerće žahadło pak je hrěch, a teho hrěcha móc je zakoń. *Rom.* 7, 13.
- 57. Ale Bohu budź dźak, kiž nam to dobyće dawa přez našeho Knjeza Jezom Chrysta.] 1 Jan. 5, 5.

Tekst na 26. njedželu po swj. Trojicy. IV.

58. [Teho dla, moji lubi bratřa, budźće wobstajni, njehnući a pšibjerajće stajnje w skutku teho Knjeza, dokelž wy wěsće, zo waše dźĕło podarmo njeje w tym Knjezu.]

2 Kron. 15,

16. staw.

Wo zhromadźenju pjenjezow za potrjebnych kšezćijanow we Jerusalemje.

- 1. Wot teho złożenja pak za tych swjatych chcył ja spomnić, każ tym Galatizkim gmejnam sym wustajił, tak też wy čińće. Jap. zk. 11, 29. Rom. 12, 13.
- 2. Na kóždy prěni dźeń w tydźenju kóždy bjez wami wotpołož pola so, a nahromadź po swojej dobrej woli, štož Bóh wobradźi, zo by nic, hdyž ja přińdu, tehdy hakle zkładźenje činjene było. *Jap. zk. 20, 7.*
- 3. A hdyž přińdu, chcu ja tych, kotrychž wy za dobrych dźeržeć budźeće, z liztami pósłać, zo bychu wašu dobroćiwosć donjesli do Jerusalema; 2 Kor. 8, 16. 19.
- 4. A jeli zo by słužna wec była, zo ja tež bych tam ćahnył, móhli woni zo mnu ćahnyć.
- 5. K wam pak budu ja přiníć, hdyž Mazedonsku pšenídu; přetož přez Mazedonsku ja pónídu. Jap. zk. 19, 21.
- 6. Pola was pak ja budu snadnje wostać abo tež přez zymu pobyć, zo byšće wy mje pšewodźili, hdźež ja poćahnu.
- 7. Nětk pak nimo na puću nochcu was widźeć, ale so nadźiju, zo někotry čas pola was wostać budu, budźe-li tón Knjez wotpušćić.

 Jap. zk. 18, 21.
- 8. Ja budu pak we Ephezu wostać hač do swjatkow; St. 15, 32.
 - 9. Přetož mi su wotewrjene wulke

- durje a mócne, a tam mam wjele přećiwnikow. Jap. zk. 14, 27.
- 10. Budźe-li Timothej přińć, hlajće, zo by bjez bojosće pola was był; přetož wón tež na dźěle teho Knjeza dźěla, runje jako ja.
- 11. Teho dla nichtó jeho njezazh. Pšewodźće jeho pak z měrom, zo by ke mni přišoł; přetož ja čakam na njeho z bratrami.

 1 Tim. 4, 12.
- 12. Dale wot Apollosa, teho bratra, dam ja wam k wědźenju, zo jeho jara sym napominał, zo by k wam přišoł z tymi bratrami; ale hač cyle wolu njeměješe, zo by nětk přišoł, dha budźe wšak přińć, hdyž jemu prawje budźe.
- 13. Njezpiće, stejće we wěrje; dźeržće so jako mucy a budźće sylni. *St. 15, 344. Mat. 24, 42. St. 25, 13.*
- 14. Wšitke waše wěcy njech so stanu z lubosću.
- 15. Napominam pak was, moji bratřa: Wy znajeće dom Schćěpanowy, zo ći z teho sameho su to prěničke we Achajzkej, a zo woni sami k službje tym swjatym so su pšiztajili; St. 1, 16. Rom. 18, 5.
- 16. So byšće tež wy tym samym poddani byli a kóždemu, kiž sobu pomha a so prózuje.

 Phil. 2, 30.
- 17. Ja so pak zwjeselu, zo ke mni přišli su Schćěpan a Fortunat a Achaik; přetož waše prečwoztaće su woni narunali.

 2 Kor. 11, 9.
- 18. Woni su pak wokšewili mojeho a wašeho ducha. Póznajće teho dla, kotřiž tajcy su.
- 19. Te gmejny we Aziskej dadźa wam wjele dobreho prajić. Jara wjele do-

- breho dataj wam prajić w tym Knjezu Akwila a Prizzila, z tej gmejnu, kotraž w jeju chěži je. Jap. zk. 18, 2. 18. 36.
- 20. Wjele dobreho wam dadźa prajić wšitcy bratřa. Wjele dobreho jedyn druhemu rjekńće ze swjatym wokošenjom. Rom. 16, 16. 2 Kor. 13, 12. 1 Pětr. 5, 14.
- 21. Ja, Pawoł, wam wjele dobreho dam prajić z mojej ruku. *Kol. 4, 18. 2 Thes. 3, 17.*
- 22. Štóž teho Knjeza Jezom Chrysta njelubuje, tón budź zaklaty, maranatha.
- 23. Ta hnada teho Knjeza Jezom Chrysta budź z wami! Rom. 16, 24.
- 24. Moja lubosć budź z wami wšitkimi w Chrystusu Jezusu! Hamjeń. Prěńši list na Korintiskich, pósłany z města Philippis přez Sćěpana a Fortunata a Achaika a Timothea. 1 Thes. 5,

Druhi list swjateho Pawoła na Korintiskich.

Prěni staw.

Pawołowa sćerpliwosć w pšezćěhanju.

- 1. Pawoł, japoštoł Jezom Chrysta přez Božu wolu, a Timothej, tón bratr, tej gmejnje Božej, kotraž je w Korinće, tež wšitkim swjatym, kotřiž su w cylej Achajzkej:
- 2. Hnada budź z wami a měr wot Boha, našeho Wótca, a teho Knjeza Jezom Chrysta. Rom. 1, 7: 1 Kor. 1,
- 3. Chwaleny budź Bóh a Wótc našeho Knjeza Jezom Chrysta, tón Wótc teje smilnosće a Bóh wšitkeho trošta, 1 Pětr. 1, 3. Rom. 15, 5.
- 4. Kiž nas troštuje we wšitkej našej tyšnosći, zo tež my bychmy troštować mohli tych, kotřiž su we wšelkej tyšnosći, z tym troštom, z kotrymž my sami troštowani budžemy wot Boha:
- 5. Přetož runje jako my teho ćerpjenja Chrystusoweho wjele mamy, tak budžemy my tež bohaće troštowani

přez Chrystusa.

Ps. 34, 20.

- 6. Njech mamy pak tyšnosć abo trošt, dha so to wam k lěpšemu stanje. Jeli tyšnosć, dha so wam stanje k tróštej a k zbožu, kotrež zbože so wopokaže pola was, hdyž wy ze sćerpliwosću znosyće to same ćerpjenje, štož tež my ćerpimy. Jeli pak trošt, dha so wam tež stanje k tróštej a k zbožu.
- 7. A naša nadžija steji twjerdže wo was; dokelž my wěmuy, zo, runje jako wy teho ćerpjenja towaŕšojo sće, tak wy tež teho trošta sobu dostojni budžeće. 2 Thes. 1, 4, 7.
- 8. Přetož my nochzemy, lubi bratřa, zo byšće njewjedźili wo našej tyšnosći, kotraž so nam we Aziskej je stała, hdźež my jara wulcy wobćeženi běchmy wyše mocy, tak zo my tež njewjedźichmy, hač žiwi wostać budźemy; Jap. st. 19, 23.
- 9. Ale my tež sami při sebi myslachmy, zo nam smjerć je wotsudžena. To so pak teho dla sta, zo bychmy so sami na so njezpušćeli, ale na Boha, kiž morwych zbudži,
- 10. Kiž tež nas wot tajkeje smjerće je wumóhł a hišće wšědnje wumóže; a

mamy k njemu nadžiju, zo nas tež dale wjazy wumóž budže, 2 Tim. 4, 18.

- 11. Tež přez tu pomoz wašeje próztwy za nas, tak zo za tón dar, kotryž přez tu próstwu wjele paršonow nam je daty, tež přez wjele paršonow by so dźak stał za nas.

 Rom. 15, 30.
- 12. Přetož naša chwalba je ta, zo mamy swědčenje našeho swědomnja, zo my w swěrnosći a čistosći Božej, nic w čělnej mudrosći, ale w tej Božej hnadže na swěće smy chodžili, najwjacy pak bjez wami.

 Hebr. 13, 18. Mat. 10, 16.
- 13. Přetož my wam druhe ničo njepišemy, chiba štož wy lazujeće abo tež póznajeće. Ja so pak nadžiju, wy budžeće nas tež hač. do kónca tajkich póznać.
- 14. Jako tež nas na někotrym sće póznali, zo smy waša chwalba, runje jako tež wy naša chwalba sće na džeń teho Knjeza Jezusa. St. 5, 12.
- 15. A z tajkej nadžiju myslach ja najprjedy k wam přiníc, zo byšće wy tu druhu dobroćiwosć dóstali.
- 16. A zo bych přez was do Mazedonskeje zašoł a zaso z Mazedonskeje k wam přišoł, a wot was pšewodźeny był do židowskeje (zemje). *Jap. st. 19, 21. 1 Kor. 16, 5.*
- 17. Sym dha teho dla njepěknje činił, jako sebi tak pomyslach? Abo su moje mysle čělne, hdyž na to myslu, zo by pola mje haj haj, a ně ně było?
- 18. Ale Bóh je swěrny, dokelž naša ryč k wam njeje haj a ně była.
- 19. Přetož tón Syn Boži, Jezus Chrystus, kiž bjez wami přez nas je prědowany, to je přez mje a přez Silvana

- a přez Timothea, tón njeběše haj a ně, ale běše haj w nim.
- 20. Přetož wšitke Bože sluby, kaž wjele jich je, su za haj w nim a su za hamjeń w nim, k Božej chwalbje přez nas.
- 21. Bóh pak je tón samy, kiž nas z wami wobtwjerdźi na Chrystusu a kiž nas je žałbował, 1 Kor. 1, 8. 1 Pětr. 5, 10.
- 22. A je nas zazyglował a dał zawdawk teho Ducha do našich wutrobow. *Eph. 1, 14.*

2. Staw.

Wo pšiwzaću pokutneho hrěšnika.

- 23. Ja pak Boha k swědkej zawołam na moju dušu, zo sym was pšešonował na tym, zo zaso do Korintha njejsym přišoł. *Rom. 1, 9.*
- 24. Nic jako bychmy knježa byli na wašej wěrje, ale my smy pomoznizy wašeje wjesełozće; přetož wy we wěrje stejiće.

 1 Pětr. 5, 3.
- St. 2. Scht. 1. Ja sym sebi pak to při sebi zamyslił, zo z nowa na zrudźbu njebych k wam přišoł.

 St. 12. 21:
- 2. Přetož jeli zo ja was zrudžu, štó dha je, kiž by mje zwjeselił, chiba tón, kotryž wote mnje zrudženy budže?
- 3. A to same sym wam pisał, zo přišedši k wam bych njetrjebał so rudžić wožtych, na kotrychž po prawym sožzmam zwjeselić, dokelž k wam wšitkim tu nadžiju mam, zo moju

wjesełosć wšitcy za swoju wjesełosć maće. St. 12, 21.

- 4. Přetož ja pisach wam we wulkej žałosći a wutrobnej ztyzknozći z wjele sylzami, nic zo byšće zrudźeni byli, ale zo byšće wy tu lubosć póznali, kotruž ja wosebnje k wam mam.
- 5. Jeli pak štó wam zrudźbu načinił, tón mje zrudźił njeje, chiba tak, zo bych was wšitkich njewobćežił.
- 6. Dosć ma tajki na tym wuswarjenju, kotrež so wot jich wjele je stało;
- 7. Wy pak jemu wjele skerje nětk wodajće a jeho tróštujće, zo by snadź tón samy wot wulkeje zrudźby póžrjety njebył.
- 8. Teho dla napominam was, zo byšće tu lubosć na nim wopokazali; 1 Kor. 16, 14.
- 9. Přetož teho dla tež ja wam pisach, zo bych póznał, hač wy prawje poslušni sće na wšitko.
- 10. Komuž pak wy něšto wodaće, temu tež ja wodam. Přetož hdyž ja někomu što wodam, komuž ja wodam, činju to waše dla před Chrystusowym wobličom,
- 11. So my njebychmy zludani byli wot satana. Přetož nam njewědomne njeje, što wón w mysli ma.
- 12. Jako pak do Troady přindžech, zo bych prědował to ewangelion Chrystusowe, a mi tež durje běchu wotewrjene w tym Knjezu, Jap. st. 18, 8. St. 14, 27.
- 13. Dha ja žaneho wotpočinka njemějach w mojim duchu, teho dla, zo Titusa, mojeho bratra, njenamakach; ale ja žohnowach so z nimi a woteńdźech do Mazedonskeje.

- 14. A Bohu budź dźak, kiž nam stajnje dobyće dawa w Chrystusu a to wonjenje swojeho póznaća přez nas zjewi na wšěch městach.

 1 Kor. 15, 57.
- 15. Přetož my smy Chrystusowe dobre wonjenje Bohu, tak derje bjez tymi, kiž zbóžni budža, jako tež bjez tymi, kotřiž zhubjeni budža:

 1 Kor. 1.18.
- 16. Tym smjertne wonjenje k smjerći, tamnym pak wonjenje teho žiwjenja k žiwjenju. Ale štó je k temu doztojny?
- 17. Přetož my njejsmy, jako ći druzy, kotřiž na jebanje změšeju Bože słowo; ale z čistosće a jako wot Boha před Bohom w Chrystusu my rěčimy.

3. Staw.

Samolwjenje evangelzkeho prědařzkeho zaztojňztwa.

- 1. Počinamy dha my so zaso sami chwalić? abo potrjebamy my, jako někotři, chwalnych listow k wam, abo tež chwalnych listow wot was?
- 2. Naš list sće wy, do našich wutrobow napisany, kotryž zrozymjeny a lazowany budźe wot wšitkich čłowiekow:

 1 Kor. 9. 2. 3.
- 3. Přetož wot was je zjawne, zo Chrystusowy list sće, přez našu prědaŕzku službu zhotowany a wot nas napisany, nic z čornej tintu, ale z Duchom teho žiweho Boha, nic na kamjeńtnych taflach, ale na mjasnych taflach teje wutroby.

 Jer. 31, 33.
- 4. Tajke dowěrjenje mamy my pak přez Chrysta k Bohu.

- 5. Nic zo bychmy dostojni byli sami wot sebje, něšto pomyslić, jako sami wot sebje; ale zo my dostojni smy, to je wot Boha;

 St. 2, 16. Phil. 2, 13.
- 6. Kiž tež nas k doztojnym služomnikam sčinil je teho noweho wotkazanja, nic pismika, ale ducha. Přetož pismik mori, duch pak žiwych čini.
- 7. Jeli zo pak ta słužba, kotraž přez te pismiki mori a do kamjenjow zaryta běše, krasnosć měješe, tak zo Israelske džěći njemóžachu pohladać na Mójzasowe wobličo teje krasnosće dla jeho wobliča, kotraž wšak přesta; 2 Mójz. 34, 30.
- 8. Kaha dha njedyrbjała wjele wjazy ta słužba, kotraž teho ducha dawa, krasnosć měć?
- 9. Přetož hdyž ta słužba, kotraž satamanstwo prěduje, krasnosć ma, wjele wjazy ma ta słužba, kotraž prawdosć prěduje, pšeměrnu krasnosć. *Rom. 1, 17. St. 3, 21.*
- 10. Přetož tež tamny kruch, kiž překrasnjeny běše, njemóže za překrasnjeny płaćić dla teje pšewažneje krasnosće.
- 11. Přetož hdyž to krasnosć měješe, štož přestanje, wjele wjazy změje to krasnosć, štož wostanje.
- 12. Hdyž teho dla tajku nadžiju mamy, dha sebi wulku chrobłosć wozm-jemy; Scht. 4. Eph. 6, 19. 20.
- 13. A nječinimy jako Mójzas, kiž zawješk na swoje wobličo kładźeše, zo te Israelske dźeći njesmedźachu hladać na kónc teho, štož přestanje; 2 Mójz. 34, 33.

35.

- 14. Ale jich mysle su ztwjerdnjene; přetož hač do dźensnišeho dnja wostanje tón zawješk njewotkryty na ztarym zakonju, hdyž jón lazuja, kotryž zawješk pak w Chrystusu přestanje. *Jez. 6. 10.*
- 15. Ale hač do dźensnišeho dnja, praju ja, hdyž Mójzas budźe lazowany, wisy tón zawješk na jich wutrobje;
- 16. Hdy by so pak ta (jich wutroba) wobroćiła k temu Knjezej, dha by zawješk prec zay był. Rom. 11, 23.
- 17. Ale tón nj je tón Duch. Hdźež pak teho Knjeza Duch je, tam je frejota. *Jan.* 4, 24.
- 18. My pak wšitcy z wotkrytym wobličom teho Knjeza krasnosć jako we jasnym špihelu widžimy, a budžemy tež pšekrasnjeni do teho sameho znamjenja z jedneje krasnosće do druheje, jako wot Ducha, teho Knjeza. 1 Kor. 13, 12. Rom. 8, 29.

4. staw.

Płódnozć ewangelija we werjacych, kotriż pod ksiżom wojuja.

- 1. Teho dla, hdyž my tu słužbu mamy, kaž smy smilnosć dóstali, dha my njewosłabimy;

 1 Kor. 7, 25.
- 2. Ale smy so wotrjekli potajneje haniby a njekhodźimy wokoło z lesnosću, tež njeprawje njewučimy Bože słowo; ale ze zjewjenjom teje

wěrnosće wopokažemy so sami derje přećiwo wšitkich člowjekow swědomnju před Božim wobličom. 1 Thes. 2, 5.

- 3. Jeli zo pak tež naše ewangelion je zakryte, dha je zakryte před tymi, kiž zhubjeni budža;

 1 Kor. 1, 18.
- 4. W kotrychž tón Bóh teho swěta te mysle je zaslepił, to je w njewěrnych, zo by jim njeswěćiła ta jasna swěca teje evangelizkeje krasnosće Khryztusoweje, kiž je to znamjo Bože. Kol. 1, 15. Hebr. 1, 3.
- 5. Přetož my njeprědujemy so samych, ale Jezom Chrysta, zo wón je tón Knjez, my pak waši wotročcy Jezusa dla.

 St. 1, 24.
- 6. Přetož Bóh, kotryž přikaza, zo by so z ćěmnosće to swětlo rosswěćilo, tón je so rosswěćil w našich wutrobach, zo bychmy dóstali rosswěćenje teho póznaća teje krasnosće Božeje we wobliču Jezom Chrysta. 1 Mójz. 1, 3.

Tekst na njedželu Jubilate. IV.

- 7. [My mamy pak tón šaz w hlinjanych sudobjach, zo by ta přez měru krasna móc była Boža, a nic wot nas. St. 5, 1. 1 Kor. 2, 5.
- 8. My mamy wšudźom žałosć, ale my so njerudźimy; nam so ztyšće, ale my njezazwyflujemy;
- 9. My budźemy pšezćehani, ale njebudźemy wopušćeni; my budźemy podtłóčeni, ale kónc njewozmjemy;
- 10. A nosymy kóždy čas wokoło to mrěće teho Knjeza Jezusa na našim ćěle,

zo by tež to žiwjenje teho Knjeza Jezusa na našim ćěle so zjewiło.

- 11. Přetož my, kiž my žiwi smy, budžemy stajnje na smjerć wudawani Jezusa dla, zo by tež to žiwjenje Jezusowe na našim smjertnym ćěle zjewjene było.]

 Ps. 44, 23. Mat. 5, 11.
- 12. Dha teho dla ta smjerć swoju móc w nas wopokaže, ale we was to žiwjenje. 1 Kor. 4, 9.

Epistola na 4. njedželu po swj. Trojicy.

- 13. [Dokelž my pak teho sameho ducha teje wěry mamjy, tak jako pisane steji: Ja wěrju, teho dla rěču ja; dha my tež wěrimy, teho dla my tež rěčimy, *Ps.* 116. 10.
- 14. A wěmy, zo tón, kotryž je teho Knjeza Jezusa zbudźił, budźe tež nas přez Jezusa zbudźić a nas z wami před so podztajić.

 Jap. st. 3, 15 x.
- 15. Přetož wšitko so waše dla stanje, tak zo by ta přez měru wulka hnada přez jich wjele dźakowanje Boha bohaće čezćiła.

 *Rom. 5, 15.
- 16. Teho dla my njewosłabnjemy, ale hač runje naš zwonkomny čłowjek so skazy, dha wšak tón znutskomny so wote dnja do dnja wobnowi.
- 17. Přetož naša žalosć, kotraž je krótka a lóžka, dokonja wěčnu a přez měru jara wulku a wažnu krasnosć, *Rom.* 8, 18.
- 18. Nam, kiž my njehladamy na to wědomne, ale na to njewidźomne. Přetož štož wědomne je, to je časne, a štož njewidźomne je, to je wěčne.

Trošt wěrjacych přećiwo wšelakej tyšnosći; móc ewangelija.

Epistola na 25. njedželu po swj. Trojicy.

- 1, [My wěmy pak, jeli naša zeniizka chěža teje hěty rosłamana budže, zo wot Boha nowe twarjenje mamy, dom, kiž z rukomaj njeje sčinjeny a wěčny je, w njebjesach. 2 Pětr. 1, 13. 14. Jan. 14,12.
- 2. A teho dla chce so nam tež po tym našim wobydlenju, kotrež z njebjes je, a požadamy wutrobnje, zo bychmy z tym samym pšiwoblečeni byli; Rom. 8, 23.
- 3. Tak pak, jeli zo my tež nawoblečeni a nic nazy namakani budźemy.
- 4. Přetož dokelž w tej hěće smy, požadamy my a smy wobćeženi; my pak radšo njechali wuslečeni, ale nawoblečeni być, zo by to smjertne póžrjete bylo wot žiwjenja. *Kn. mudr. 9,* 15.
- 5. Kiž nas pak k temu pšihotuje, to je Bóh, kiž nam tež tón zawdawk teho Ducha dał je.
- 6. Teho dla smy my přeco dobreje nadžije a wěmy, zo, dokelž w čěle pšebywamy, my w zuzobje chodžimy wot teho Knieza:
- 7. Přetož my we wěrje chodźimy a nic we widźenju;
- 8. My pak dobreje nadžije smy a zwolimy radšo z ćěła won hić a domach być pola teho Knjeza.

- 9. Teho dla my tež cyle za tym stejimy, njech smy domach abo w zuzbje, zo bychmy so jemu zpodobali. *Phil. 1, 23.*
- 10. Přetož my so wšitcy dyrbimy zjewić před sudnym stołom Chrystusowym, zo by kóždy dóstał za tym, jako je činił při čělnym žiwjenju, njech je dobre abo złe.] *Jap. st. 17, 31. Rom. 14, 10. St. 2. 6.*
- 11. Dokelž my teho dla wěmy, zo so teho Knjeza mamy bojeć, nawabimy my tych ludži k wěrje, ale Bohu smy my zjawni. Ja so pak nadžiju, zo my tež we wašich swědomnjach zjawni smy. *Hiob.* 31, 23.
- 12. Přetož my so sami zaso wam njechwalimy, ale my was k temu wodźimy, zo byšće so z nami khwalili a zo byšće měli što prajić přećiwo tym, kotřiž so po wohladanju chwala a nic po wutrobje.

 St. 3, 1.
- 13. Přetož činimy što wjele, dha my to Bohu činimy; činimy my pak rozumnje, dha my wam rozumnje činimy. St. 11, 16. 17.

Tekst na ćichi pjatk. IV.

- 14. [Přetož ta lubosć Chrystusowa nas k temu pšinući, zo za to mamy, hdyž jedyn za wšitkich je wumrěl, dha su teho dla wšitcy wumrěli.

 Hebr. 2, 9.
- 15. A tón je teho dla za wšitkich wumrěł, zo bychu wšitcy, kotřiž žiwi su, tam dale sami sebi žiwi njebyli, ale temu, kiž za nich je wumrěł a horje stanył.

 1 Tim. 2, 6.

- 16. Tuž wot teho časa my nikoho njeznajemy po ćěle; a hač my tež Chrystusa smy prjedy znali po ćěle, dha wšak jeho nětk wjazy tak njeznajemy.
- 17. A tak, je-li štó w Chrystusu, tón je nowe stworjenje; to stare je so minuło, hlaj, wšitko je so nowe zčiniło. *Rom. 8,* 1. 10. Jez. 43, 19. Zjew. 21, 5.
- 18. To pak wšitko přindže wot Boha, kiž nas sam ze sobu je zjednał přez Jezom Chrysta, a nam tu słužbu dał, kotraž to zjednanje prěduje. Rom. 5, 10.

Tekst na njedželu Lätare. IV.

- 19. [Přetož Bóh běše w Chrystusu a zjedna tón swět sam ze sobu a njepšizpi jim jich hrěchi, a je nam poručił, zo bychmy my rěčeli wot teho zjednanja. *Rom. 3, 24. 25.*
- 20. My smy teho dla pósłani na město Chrystusa, a je tak, zo Bóh přez nas napomina; tuž prosymy na město Chrystusa: Dajće so z Bohom zjednać. *Jez 52.7.*
- 21. Přetož wón je teho, kotryž wot žaneho hrěcha ničo njewědźeše, za nas k hrěchej sčinił, zo bychmy my w nim ta prawdosć byli, kotraž před Bohom plaći.]

6. staw.

Napominanje k doztojnemu naloženju hnady Božeje.

Epistola na njedželu Invocavit.

- 1. [My napominamy was pak, jako sobupomoznikow, zo byšće tu hnadu Božu podarmo njebrali;
- 2. Přetož wón praji: Ja sym će w zpodobnym času wusłyšał a sym ći w tym dnju teho zboža pomhał. Hlaj, nětk je tón prawy spodobny čas; hlaj, nětk je tón dźeń teho zboža.

 Jez. 49, 8.
- 3. Njedajmy pak nihdźe nikomu žaneho pohóršenja, zo by naš hamt hanjeny njebył;
- 4. Ale we wšěch wěcach dajće so nam wopokazać jako słužomnicy Boži, we wulkej sćerpliwosći, w žałozćach, w nuzach, w ztyzknozćach,
- 5. W pukach, w jastwach, w změškach, w prózach, wachowanju, w požćenju, St. 11, 23—27.
- 6. W čistosći, wědomnozći, we łahodnozći, w dobroćiwozći, w swjatym Duchu, w prawej lubosći, 1 Tim. 4, 12.
- 7. W słowje teje wěrnosće, w Božej mocy, přez bróń teje prawdosće na prawej a lěwej rucy; 1 Kor. 2, 4.
- 8. Přez česć a hanibu, přez zle a dobre ryče; jako zawjednizy, ale my rěčimy prawdu;
- 9. Jako njeznajomni a smy wšak znajomni; jako ći, kiž mru, a hlaj, my smy žiwi; jako šwikani a wšak njezabići; *St.* 4, 10. 11.

- 10. Jako zrudni, ale přeco wjesoli; jako chudži, ale kiž my wjele wobohaćimy; jako ći, kiž ničo nimaju, a wšak wšitko wobsedźimy.]
- 11. O wy Korinthizzy, naš rt je so k wam wotewrił, naša wutroba je wjeseła.
- 12. Naše dla wy so tyšić njetrjebaće. So so pak tyšiće, to so stanje wot was wutrobneje lubosće dla.
- 13. Ja pak z wami rěču, jako ze swojimi džěćimi, zo byšće so tež tak přećiwo mi zadžerželi a tež wjesoli byli.
- 14. Njećehńće zpšah z njew
ěrnymi. Přetož kajke towa
ŕztwo ma prawdosć z njeprawdozću? Abo što ma swětło činić
 z ćěmnozću? 5 Mójz. 7, 2. Eph. 5, 11.
- 15. Abo kak je Chrystus přez jene z Belialom? Abo kajki džěl ma wěrny z njewěrnym?
- 16. Abo kak so runa Boži templ z pšibójzkimi? Přetož wy sće templ teho žiweho Boha, tak jako Bóh praji: Ja budu w nich bydlić a so w nich pšekhodźić; ja budu jich Bóh a woni budźa mój lud. 1 Kor. 3, 16. St. 6, 19. Eph. 3, 17. 3 Mójz. 26, 12.
- 17. Teho dla wuńdźće srjedźa nich won a rosdźelće so wot nich, praji tón Knjez, a nječisteho so njedótkajće; dha chcu ja was horje wfać,

 Jez. 52, 11.
- 18. A ja budu wam za Wótža, a wy mi budźeće za synow a za dźowki, praji tón wšehomózny Knjez.

Napominanje k swjatosći ćeta a ducha.

- 1. Hdyž my teho dla tajke slubjenje mamy, moji najlubši, dha chcemy so sami wot wšitkeho zmazanja teho ćěla a ducha wurjedžić a wobstajni hač do kónca wostać při woswjećenju a bohabojozći.
- 2. Pšimńće nas; my njejsmy nikomu křiwdu činili, nikoho njejsmy wobškodźili, nikoho njejsmy zjebali. *St* 12, 17.
- 3. Ja pak to njepraju, zo bych was zatamał; přetož ja sym horjekach prjedy prajił, zo wy w našich wutrobach tak sće, zo my chcyli z wami wumrjeć a žiwi być.

 St. 6, 11. 12. 13.
- 4. Ja rěču z wulkej chrobłosću k wam: ja so z wami jara chwalu; ja sym napjelnjeny z tróštom; ja sym přez měru we wjeselozći, w kóždej našej žalosći. *Philem. št. 8.*
- 5. Přetož jako my do Mazedonskeje přindžechmy, naše ćělo žaneho wotpočinka njeměješe, ale wšudžom my běchmy w žalosći; zwonkach běše wójna, znutskach strachota.
- 6. Ale Bóh, kiž tych hubjenych troštuje, tón je tež nas troštował přez Titusowy přichod,
- 7. Nic pak jeno přez jeho přichod, ale tež přez tón trošt, kotryž wón wot was je dóstał, hdyž nam připowědaše waše požadanje, waše płakanje, waše bědźenje wo mnje, zo so ja tak hišće bóle zwjeselich.

- 8. Přetož zo ja was přez list sym zrudžił, teho mi žel njeje, hač mi runje by žel było. Hdyž pak ja widźu, zo tón list snadź na chwilu was je zrudźił,
- 9. Dha ja nětk so zwjeselu, nic, zo wy zrudženi sće, ale zo sće zrudženi k pokuće. Přetož wy sće po Bosy zrudženi, tak zo byšće wy wot nas na žanej wěcy škody njeměli.
- 10. Přetož Boža zrudoba načini k zbóžnozći želenje, wo kotrež nikomu žel njeje; zrudoba pak teho swěta přinjese smjerć.
- 11. Hlaj, to same, zo wy sće po Bosy zrudźeni, kajku swěrnosć je wone wam načiniło! k temu tež zamołwjenje, hněw, bojosć, požadanje, bědźenje, wjećenje; wy sće so na wšitkim wopokazali, zo wy čisći sće na tym skutku.
- 12. Teho dla, hač runje wam pisał sym, dha wšak njeje so teho sameho dla stało, kotryž njeprawje je činił, tež nic teho sameho dla, kotremuž so njeprawje je stało, ale teho dla, zo by pola was wědomna była naša swěrnosć za was před Bohom.
- 13. Teho dla smy my troštowani z wašeho trošta. Ale přez měru bóle smy so my zwjeselili na Titusowej wjesełozći, zo jeho duch je wokšewjeny wot was wšitkich.
- 14. Přetož čohož ja so před nim z wami chwalił sym, njejsym ja k hanibje přišoł; ale runje jako wěrno je, štož z wami smy rěčeli, tak je so tež naše chwalenje pola Titusa prawje wopokazało;
- 15. A wón ma wutrobnje jara dobru mysl přećiwo wam, hdyž wón zpomina

na wšitkich wašich poslušnosć a kak my z bojosću a ze rženjom jeho sće horje wzali.

16. Ja zwjeselu so teho dla, zo so k wam wšitkeho móžu nadźeć.

8. staw.

Napominanje, zo bychu smilne zhromadženje pjenjezow za chudych činili.

- 1. Ja dawam wam pak k wědźenju, lubi bratřa, tu hnadu Božu, kotraž tym Mazedonzkim wosadam je data. *Rom.* 15, 26.
- 2. Přetož jich wjeselosć běše přez měru wulka, tehdy, jako woni přez wjele žalozćow běchu zpytani. A hač runje w najhlubšej khudobje běchu, dha su wšak bohaće dawali z wutrobnej swěrnosću.
- 3. Přetož po zamóženju (to ja swědču), haj wyše zamóženja su woni so hotowi wopokazali,
- 4. A z wulkej próstwu wot nas žadachu, zo bychmy jich dobrotu a z čimž tym swjatym hromadźe słužili su, k sebi wzali. St. 9, 1. Jap. st. 11, 29.
- 5. A nic jeno činjachu woni, kaž my so nadžijachmy, ale podachu so tež sami najprjedy temu Knjezej a potom nam přez Božu wolu;
- 6. Tak zo my dyrbjachmy Titusa napominać, zo wón, kaž prjedy běše počał, tak tež pola was tajku dobrotu by dokonjał.
- 7. Ale runje jako wy we wšitkich wěcach bohaći sće, na wěrje, na słowje a

- na póznaću a na wšelkej swěrnosći a na wašej lubosći k nam; tak čińće, zo byšće tež na tej dobrocze bohaći byli.
- 8. Ja njerěču jako chcyl roskazać; ale dokelž druzy tak swěrni su, zpytam ja wašu lubosć, hač tež prawa je.
- 9. Přetož wy wěsće tu hnadu našeho Knjeza Jezom Chrysta, hač runje bohaty běše, bu wón wšak chudy waše dla, zo byšće wy přez jeho khudobu bohaći byli. Sach. 9, 9. Mat. 8, 20. Luk. 9, 58.
- 10. Ja pak w tym wam swoje zdaće dawam; přetož to je wam wužitne, kiž wy zachodne lěto počeli sće, nic jeno činić, ale tež chcyć.
- 11. Nětk teho dla dokonjejće tež to činjenje, zo runje jako je při was była hotowa mysl, zo sće chcyli, tak budź tež tudy to dokonjenje z teho, štož maće.
- 12. Přetož hdyž jedyn ma prjedy hotowu mysl, dha je wón spodobny, hdyž dawa za tym, jako ma a nic za tym, jako nima.

 Přist. 3, 28. Mark. 12, 43.
- 13. To pak njepraju něhdže teho dla, zo by to druhim spušćene było, wy pak wobćežnozć měli, ale zo by runje było džeržane.
- 14. Dha słuž teho dla waš zbytk jich potrěbnosći přez tón nětčiši (drohi) čas, zo by tež zaso jich zbytk wašej potrěbnosći słužił, zo by tak runozć dźeržana była;

 St. 9, 12.
- 15. Kaž pisane steji: Tón, kiž wjele nahromadźi, ničo zbytne njeměješe; a tón, kiž mało nahromadźi, njeměješe ničo mjenje.

 2 Mójz. 16, 18.
- 16. Bohu pak budź dźak, kiż tajke ztaranje wo was je do Titusoweje wutroby dał; St. 9, 15. 1 Kor. 15, 57.

- 17. Přetož wón wza to napominanje z lubosću horje, a dokelž tak jara zprózny bě, je wón z dobrej wolu sam k wam ćahnył.
- 18. My smy pak z nim bratra pósłali, kiż ma chwalbu na tym evangeliju po wšitkich wosadach.
- 19. Nic jeno pak to; ale wón je tež wot tych wosadow postajeny, zo by naš towarš był na puć teje sameje dobroty dla, kotraž přez nas wuprošena budže k česći temu Knjezej a k chwalbje wašeje dobreje mysle.

 Gal. 2, 10.
- 20. Tak wotwróćimy to, zo by nichtó na nas złe njeryčał tajkeho bohateho dawka dla, na kotryž my z tej našej słužbu myslimy;
- 21. A hladamy na to, štož by zdobne było, nic jeno před tym Knjezom, ale tež před ludžimi.
- 22. Tež smy my z nimi pósłali našeho bratra, kotrehož my často we wjele wěcach swěrneho smy namakali, a nětk wjele swěrnišeho. My mamy wulke dowěrjenje k wam,
- 23. Njech je Titusa dla, kiž mój towarš a pomoznik bjez wami je, abo njech je našich bratrow dla, kotřiž su pósli tych wosadow a Chrystusowa česć. St. 7, 13. St. 12, 18.
- 24. Wopokažće teho dla nad nimi to wopokazanje wašeje lubosće a našeje khwalby wot was tež zjawnje před tymi wosadami.

 St. 7, 14.

Čoho dla ze zhromadźenjom pjenjezow za chudych khwatać dyrbja.

- 1. Přetož wot tajkeho dawanja, kotrymž so tym swjatym słuži, njetrjebam wam pisać.
- 2. Přetož ja znaju wašu hotowu dobru mysl, kotrejež dla was chwalu pola Mazedonzkich (a praju): Achajzka je hižom zachodne lěto hotowa była. A waša wulka dobrota je jich wjele wuzbudžiła.
- 3. Tych bratrow pak sym teho dla pósłał, zo by naša chwalba wot was darmo njebyła, štož to nastupa; ale zo byšće wy hotowi byli, jako ja wot was prajił sym;
- 4. Tak zo snadź, hdy bychu Mazedonzzy zo mnu přišli a was njehotowych namakali, zo njebychmy my (ja nochcu prajić wy) k hanibje přišli z tajkim khwalenjom.
- 5. Teho dla sym to za nuzne dźeržał, zo tych bratrow sym napominał, zo bychu prjedy nas k wam ćahnyli a přihotowali to same žohnowanje, kotrež prjedy slubili sće, zo by hotowe było, tak jako žohnowanje a nic jako lakomstwo.
- 6. Sa to pak dźeržu: Štóž skupje syje, tón tež budźe skupje žnjeć; a štóž syje w žohnowanju, tón budźe tež w žohnowanju žnjeć.

 Přist. 22, 8.
- 7. Kóždy po radźe swojeje wutroby, nic z njewolu abo z nuzu; přetož wjeseleho dawarja lubuje Bóh. 2 Mójz. 25,2 Sir. 35, 11.

- 8. Bóh pak je mócny, zo wšelka hnada na was pšibywa, zo wy we wšem přeco wšeho dosć maće a bohaći sće na wšech dobrych skutkach.
- 9. Jako pisane steji: Wón je rozsywał a dawał chudym; jeho prawdosć wostanje wěčnje. Ps. 112,
- 10. Kotryž pak symjo dawa rossywarjej, tón tež budže chlěb dawać k jědži a pšizporjeć waše symjo a dać rosć te plody wašeje prawdosće;
- 11. So wy so we wšem wobohaćiće ke wšej wutrobnej swernosći, kotraž Bohu přez nas dźakowanje přinjese.
- 12. Přetož ta služba tajkeho dobreho wopora napjelni nic jeno tych swjatych potrjebnozć, ale tež přez měru wuztupa, tak zo wjele dźakowanja so Bohu stanje,
- 13. Hdyž přez tu našu swěrnu službu Boha čezća za waše poslušne póznaće teho ewangelija Chrystusoweho a za waše dobre wudžělenje, kotrež wy nad nimi a nade wšitkimi wopokazaće.
- 14. Woni tež so modla za was a žadaju sebi was teje jara wulkeje hnady Božeje dla, kiž we was budźe namakana.
- 15. Bohu pak budź dźak za jeho njewurjeknjeny dar.

10. staw.

Napominanje, zo so njedyrbja falšnym japoštołam zawjezć dać.

1. Ja pak, Pawoł, sam prošu was přez tu ćichozć a dobroćiwosć Chrystusowu, kiž

- ja, hdyž pola was sym, bjez wami sym pokorny, hdyž pak njejsym pola was, dowěrju so wam.
- 2. Haj, ja prošu, wy chcyli so tak zadźerżeć, zo bych njetrjebał, hdyż pola was budu, z tym dowěrjenjom tu chrobłosć sebi wzać, kotruž mi někotři pšikładźa, přećiwo někotrym, kotřiž za to maju, jako bychmy my po ćělnym wašnju chodźili.
- 3. Přetož hač my runje w ćěle chodźimy, dha wšak po ćěle njewojujemy.
- 4. Přetož te brónje našeje wójny njejsu čělne, ale z Boha mócne k skaženju te hrodžišća, Eph. 6, 13.
- 5. S kotrymiž my zkazymy te rady a wšelku wysokozć, kotraž so pozběhuje přećiwo Božemu póznaću, a wozmjemy jatu wšelku myslu pod Chrystusowu poslušnosć;
- 6. A smy hotowi, wjećić wšelku njeposlušnozć, hdyž so waša poslušnosć je dopjelniła.
- 7. Kedźbujeće wy na to, štoż před wočomaj je? Ma-li štó tu nadźiju w sebi, zo Chrystusej přisłuša, njech tež zaso na to při sebi pomysli, zo runje jako wón Chrystusej přisłuša, tak tež my Chrystusej pšisłušamy.
- 8. A hdy bych ja tež što wjazy so chwalił z našej mozu, kotruž nam tón Knjez dał je, zo bychmy was polěpšeli a nic zkazyli, njechał ja k hanibje přińć. St. 12, 6, 1 Kor. 5, 2, 4, 5.
- 9. Ale wot teho rěčeć nochcu, zo by wam so njezdało, jako chcył ja was přez listy naztróžeć.
 - 10. Přetož jeho listy, rjeknu někotři,

- su ćežke a sylne; ale wohladanje jeho ćeła je słabe a jeho ryč je kničomna.
- 11. Štóž tajki je, tón njech sebi to pomysli, zo kajzy my smy ze słowami přez listy, hdyž prečkach smy, tajcy my tež móhli być ze zkutkom, hdyž tudy smy.

 St. 12, 20. St. 13, 2. 10.
- 12. Přetož my njesměmy so sami bjez tych stajić abo so z někotrymi přirunać, kiž so sami chwala; ale dokelž so sami na so měrja a sami ze sobu so pširunaju, njerozymja woni ničo. St. 3, 1. St. 5, 12.
- 13. My pak přez měru so njechwalimy, ale po měrje teje šnóry, z kotrejž Bóh nam je měru wuměrił, zo my tež hač k wam smy dosahnuć móhli.
- 14. Přetož my so njerosćahamy na měrje, jako njebychmy hač k wam dosahnuli; přetož my smy wšak hač k wam přišli z tym evangelijom Chrystusowym.
- 15. A njechwalimy so přez měru z cuzej prózu, ale mamy nadžiju, hdyž waša wěra je we was roztła, zo my po našej šnórje chcemy dale přiníć, Rom. 15, 20.
- 16. A to ewangelion tež tym prědować, kotřiž tamnu stronu wašeho kraja bydla, so pak z tym njekhwalić, štož ći su zhotowali, kiž druhu šnóru su dóstali.

Pawołowe dźeło a strachota pri płahowanju gmejny.

- 17. Štóž so pak chwali, tón khwal so teho Knjeza. Jer. 9, 23. 24. 1 Kor. 1, 31.
- 18. Přetož teho dla njeje tón doztojny, kotryž so sam chwali, ale tón, kotrehož tón Knjez chwali.
- St. 11. Scht. 1 Bóh daj, zo byšće chcyli mi na chwilu moju hłuposć k dobroće dźeržeć; haj wy dźeržiće mi ju k dobroće.
- 2. Přetož ja horju so přećiwo wam z horzej Božej lubosću; přetož ja sym was slubił jenemu mužej, zo bych was jako čiztu knježnu postajił Chrystusej.

 3 Mójz. 21, 13. Eph. 5, 26. 27.
- 3. Boju so pak, zo by snadź, jako tón had Jěvu zawjedźe ze swojej lesnosću, tak tež waše mysle so zkazyłe a wótpanułe wot teje praweje čistosće w Chrystusu.

 1 Mójz. 3, 4. 13.
- 4. Přetož hdy by štó k wam přišol a druheho Jezusa prědowal, kotrehož my njejsmy prědowali; abo hdy byšće druheho ducha dóstali, kotrehož njejsće dóstali; abo druhe ewangelion, kotrež njejsće horje wzali; byšće wy jeho derje znosyli.

 Gal. 1, 8. 9.
- 5. Přetož ja mam za to, zo ja ničo mjenje njejsym, dyžli ći wysocy japoštoli su. St. 12, 11. 1 Kor. 15, 10. Gal. 2, 6. 9.
- 6. Sym-li runje njewustaty na rěči, dha wšak njewustaty njejsym na póznaću. Ale ja wšak sym pola was wšudźom derje znajomny. 1 Kor. 2, 1. 2.

- 13. Eph.3, 4.
- 7. Abo sym-li ja zhrěšił, zo so sam sym ponižił, zo byšće wy powyšeni byli? Přetož ja sym wam to Bože ewangelion darmo připowědał;
- 8. A sym druhe wosady wurubił a wot nich mzdu brał, zo bych wam prědował.
- 9. A jako pola was běch a nuzu ćeŕpjach, njeběch ja nikomu wobćežny; přetož štož mi trěbne běše, to ći bratřa dopjelnichu, kiž z Mazedonskeje přindžechu; a sym so tak we wšitkim zadžeržał, zo bych wam wobćežny njebył, a chcu so hišće dale tak zadžeržeć.
- 10. Tak wěsće, jako ta prawda Chrystusowa w mni je, njedyrbi mi ta chwalba we Achajzkich krajach zatykana być.
- 11. Čoho dla to? So was njedyrbjał lubo měć? Bóh wě, zo was lubo mam. St. 6, 11. 12. 13.
- 12. Štož pak činju a činić budu, to teho dla so stanje, zo bych tym jich pomyslenje wotćał, kiž na to łakaju, zo bychu w tych wěcach, z kotrymiž so chwala, tajcy byli namakani, jako my. 1 Kor. 9, 12.
- 13. Přetož tajcy falšni pósli a jebaŕzzy džěłaćerjo přeměnja so do Khryztusowych pósłow. *Phil. 3*,
- 14. A to tež žadyn dźiw njeje; přetož wón sam, zatan, pšeměni so do jandžela teho swětła.
- 15. Teho dla tež žana wulka wěc njeje, hdyž so jeho služomnicy přeměnja do prědarjow teje prawdosće; kotrychž kónc budže po jich skutkach.
 - 16. Ja z noweho praju: zo by nichtó

mje njeměl za njemudreho; jeli zo so pak wam hinak zda, wzmiće mje za njemudreho, zo bych so ja tež trochu pokhwalił.

- 17. Štož nětk rěču, to njerěču ja po tym Knjezu, ale jako we hłupozći, dokelž so na chwalenje sym zkhroblił.
- 18. Přetož wjele so jich chwali po ćěle, dha tež ja so chwalić chcu. St. 10, 13. St. 12. 9.
- 19. Přetož wy radži znjeseće njemudrych, dokelž wy mudri sće. *1 Kor.* 4. 10.
- 20. Přetož wy znjeseće, hdyž was štó na słužbu ćěri, hdyž was štó zežerje, hdyž štó bjerje, hdyž so štó pozběha, hdyž was štó bjez woči bije.
- 21. To rěču ja po nječesći, jako bychmy my wosłabnuli.

Epistola na njedželu Seksagezima.

[Na čož pak štó chrobły je (ja praju w njemudrozći), na to sym tež ja chrobły.

- 22. Woni su Hebrejzzy, ja tež. Woni su Israelscy, ja tež. Woni su Abrahamowe symjo, ja tež.
- 23. Woni su Chrystusowi służomnicy (ja hłupje praju), ja sym derje wjazy. Ja sym so wjazy prócował, ja sym wjazy pukow ćerpił, ja sym huzćišo we jastwach, husto w smjertnych nuzach był. 1 Kor. 15, 10.
- 24. Wot židow sym pjeć króć ćerpił štyrcyći pukow bjez jeneho. 5 Mójz. 25,
- 25. Ja sym tři króć šwikany, junu kamjenjowany, tři króć je so mi łódź na

morju rosłamała, nóc a dźeń sym so we hłubinje prócował. *Jap. st. 16, 25. St. 14, 19.*

- 26. Ja sym často na drozy był; ja sym w strachosći był na rěkach, w strachosći bjez rubježnikami, w strachosći bjez Židami, w strachosći bjez pohanami, w strachosći w městach, w strachosći w pusćinje, w strachosći na morju, w strachosći bjez falšnymi bratrami; Jap. st. 27, 2 x.
- 27. W prócy a dźele, we wjele wachowanju, we hłodźe a lačnozći, we wjele požćenju, w zymje a nahoće;
- 28. Chiba štož so hewak stanje, zo ja wšědnje budu nadběhany a zo na mni leži wšědna starozć za wšě cyrkwje. *Jap. st. 20, 18 x.*
- 29. Štó je słaby, zo bych ja njewosłabnuł? Štó budźe pohóršowany, zo bych ja so njepalił?

 Rom. 15, 1.
- 30. Dyrbju-li ja so chwalić, dha chcu so swojeje słabosće chwalić.
- 31. Bóh a tón Wótc našeho Knjeza Jezom Chrysta, kotryž budź chwaleny do wěčnosće, wě, zo ja njełžu. Rom. 1, 25.
- 32. Damazzenzki bohot krala Areta wobsadźi Damazzenzke město z wachu a chcyše mje jimać; Jap. st. 9, 24.
- 33. Ale ja buch w korbje z woknom přez murju dele pušćeny a ćeknych z jeho rukow.

 Jap. st. 9, 25.

Pawołowa chwalba a zjewjenje, hordozći jeho pšećiwnych napřećiwo stajene.

Tekst na njedželu Seksagezima. IV.

- [To chwalenje pak mi žaneho wužitka njepřinjese; dha wšak chcu ja přinć na te widźenja a zjewjenja teho Knjeza.
- 2. Ja znaju čłowjeka w Chrystusu před štyrnaće lětami (hač wón je w ćěle był, to ja njewěm; abo hač wón je z ćěla won był, to tež njewěm; Bóh wě). Tón bu torhnjeny hač do tzećich njebjesow.
- 3. A ja znaju teho sameho čłowjeka (hač wón je w ćěle abo z ćěła won był, to njewěm; Bóh wě), St. 11, 11.
- 4. So wón bu torhnjeny do paradiza (abo Božeho raja) a słyšeše njewurjeknjene słowa, kotrež žadyn čłowjek prajić njemóže.
- 5. Teho chcu so ja chwalić; wot so sam pak nochcu so ničeho chwalić, chiba swojeje słabosće.
- 6. A hdy bych so ja chwalić chcył, njebych ja teho dla njemudry był; přetož ja chcył prawdu prajić. Ja so pak teho zdźeržu, zo by nichtó wjazy do mnje njedźeržał, dyžli na mni widźi, abo wote mnje słyši.

 St. 10, 8. St. 11, 16.
- 7. A zo bych so ja tych wysokich zjewjenjow přez měru njepšezběhnuł, je mi daty koł do ćěła, zatanowy jandźel, kiž by mje z pjazću bił, zo so ja njebych přez měru pozběhnuł.

 Hiob. 2, 6.

- 8. Sa to sym ja tři króć teho Knjeza prosył, zo by wote mnje wotstupił,
- 9. A wón je ke mni rjeknył: Dosć maš na mojej hnadźe, přetož moja móc je w słabych mócna. Teho dla chcu so ja najradšo swojeje słabosće chwalić, zo by ta móc Chrystusowa w mni pšebywała.
- 10. Teho dla sym ja dobreje mysle při słabozćach, při hanibach, při nuzach, při pšezćěhanjach, při tyšnozćach, Chrystusa dla; přetož hdyž ja słaby sym, sym ja sylny.]
- 11. Ja sym so zbłaznił na khwalenju; k temu sće wy mje nućili. Přetož wot was ja dyrbjach być chwaleny, dokelž ja ničo mjenje njejsym dyžli ći wysocy japoštoli su; hač runje ničo njejsym. St. 11, 1. 6. St. 11, 5.
- 12. Přetož wone su wšak japoštolzke zejchi bjez wami so stale we wšelkej sćerpliwosći, přez zejchi a dźiwy a přez skutki.
- 13. A što je, w čimž wy byšće mjenje byli dyžli druhe wosady, chiba zo ja sam was njejsym wobćežował? Wodajće mi tón hrěch.

 St. 11, 9.
- 14. Hlaj, ja sym hotowy k třećemu k wam přiné, a nochcu was wobćežić; přetož ja njepytam to waše, ale was. Přetož džěći njedyrbja tym staršim ćazy hromadžić, ale starši tym džěćom.
- 15. Ja pak chcu rad lubje to swoje wudać, haj, sam so wudać za waše duše; hač runje was přez měru jara lubuju a pak mało lubowany budu.
- 16. Ale njech tak je, zo ja was njejsym wobćežił; dokelž pak lesny sym, sym ja was přez zjebanje popanuł?
 - 17. Sym ja pak was přesadžil přez

tych někotrych, kotrychž sym k wam pósłał?

- 18. Titusa sym napominał a z nim pósłał teho bratra. Je dha Titus was přesadźił? Njejsmoj mój po jednym duchu khodźiłaj? Njejsmoj mój po jenakich stopach chodźiłaj?
- 19. Zda so wam zaso, zo so před wami zamolwimy? My před Božim wobličom w Chrystusu rěčimy; ale to wšitko so stanje, moji najlubši, dla wašeho polěpšenja.
- 20. Přetož ja so boju, hdyž přińdu, zo was njebudu namakać, kajkichž bych chcył, a zo tež mje wy namakać njebudźeće, kajkehož byšće chcyli; zo něhdže bjez wami njebyła hadrija, zawizć, hněw, zwada, pšisłodźenje na druheho, šćwanje, naduwanje a přećiwnosć; St. 10, 2. 1 Kor. 4, 6.
- 21. So, hdyž přindu, mje mój Bóh zaso by njeponižał pola was a ja tych wjele wobžarował, kiž prjedy su zhrěšili a žanu pokutu činili njejsu za nječiztozć, za kurwarstwo a za samopašnozć, kotruž woni hnali su.

 St. 13, 2.

13. staw.

Napominanje k pokuće.

- 1. Přińdu-lijak třećemu k wam, dha dyrbi wo rće dweju abo třoch swědkow kóžda wěc wobstać.

 Jan. 8, 17.
- 2. Ja sym to wam prjedy prajił a praju wam to prjedy, jako bych pola was był, z noweho; a nětk to same, hdyž pola was njejsym, pišu tym, kotřiž su prjedy

- zhrěšili, a wšitkim druhim, jeli zo zaso přińdu, dha nochcu ja přehladać.
- 3. Přetož wy pytaće, zo byšće zhonili, hač Chrystus w mni rěči, kiž nad wami njeje wosłabnuł, ale mócny je bjez wami.
- 4. Přetož hač runje wón je křižowany w słabozći, dha wšak je wón žiwy z mocy Božeje. A hač runje tež my z nim słabi smy, dha wšak z nim žiwi budźemy z mocy Božeje bjez wami. *Phil. 2, 7. 8.*
- 5. Spytajće so sami, hač sće we wěrje; wobhońće so sami. Abo njepóznajeće wy so sami, zo Jezus Chrystus we was je? chiba zo sće njedostojni. 1 Kor. 11, 28. Rom. 8, 9: 10. Kol. 1, 27.
- 6. Nadžiju so pak, zo wy póznajeće, zo my njedostojni njejsmy.
- 7. Ja pak prošu Boha, zo byšće wy ničo zleho nječinili; nic teho dla, zo bychmy my dostojni byli widźeni, ale zo byšće wy to dobre činili, a my bychmy jako njedostojni byli.
- 8. Přetož přećiwo prawdže ničo njemóžemy, ale za prawdu.
- 9. Wjeselimy so pak, hdyž my slabi smy a wy sće mózni. A to my tež požadamy, zo byšće wy dokonjeni byli.
- 10. Teho dla to tež prečkach wot was ja pišu, zo, hdy bych při was był, ja njetrjebał wótry być, po tej mocy, kotruž mi tón Knjez dał je k polěpšenju, a nic k skaženju.

 St. 2, 3. St. 10, 8.
- 11. Naposledk, lubi bratřa, wjeselće so, budźće dokonjeni, tróštujće so, budźće jenakeje mysle, dźeržće měr; dha budźe tež Bóh lubosće a teho měra z wami.

 Phil. 4, 4.
- 12. Postrowće so jedyn druheho ze swjatym wokošenjom. Wšitcy swjeći

dadźa wam wjele dobreho powjedźić. 1 Kor. 16, 20.

Tekst na swjedźeń swj. Trojicy. IV.

13. [Ta hnada našeho Knjeza Jezom Chrysta a ta lubosć Boža a tón dóstatk teho swjateho Ducha budź z wami wšitkimi. Hamjeń.]

Druhi list, na Korintiskich napisany a pósłany z Philippa, města Mazedonzkeho, přez Tita a Lukaša.

List swjateho japoštola Pawola na Galatizkich.

Prěni staw.

Wo njewobztajnozći Galatizkich, a Pawołowe japoštołzke zaztojńztwo.

- 1. Pawoł, japoštoł (nic wot ludźi ani přez čłowjeka, ale přez Jezom Chrysta a Boha teho Wótca, kiž jeho zbudźił je wot morwych), Scht. 11. 12. Jap. zk. 3,
- 2. A wšitcy bratřa, kotřiž při mni su: tym wosadam w Galatizkej zemi.
- 3. Hnada budź z wami a měr wot Boha, teho Wótca, a našeho Knjeza Jezom Chrysta, Rom. 1, 7. 1 Kor. 1, 3. Eph. 1, 2. 1 Pětr. 1, 2. 2 Jan. št. 3.
- 4. Kiž so sam za naše hrěchi je dał, zo by nas wumóhł wot tuteho nětčišeho zleho swěta po tej woli Božej a našeho Wótca,

 1 Tim. 2, 6. Tu. 2, 14.
- 5. Kotremuž budź česć wot wěčnosće hač do wěčnosće. (Hamjeń.)
- 6. Ja so dźiwam, zo wy so tak skoro daće wotwobroćić wot teho, kiž was je powołał do teje hnady Khryztusoweje, na druhe ewangelion,

 St. 5, 8.

- 7. Kotrež wšak žane druhe njeje: chiba zo někotři su, kotřiž was mola a chcedźa to ewangelion Chrystusowe přewróćić.

 Jap. zk. 15, 1. 24.
- 8. Ale hdy bychmy tež runje my abo jandźel z njebjes wam ewangelion prědował hinak, jako kotrež my wam prědowali smy, tón budź poklaty. 1 Kor. 16, 22.
- 9. Jako nětk prajili smy, tak hišće z nowa praju: jeli zo wam štó ewangelion prěduje hinak, jako kotrež wy dóstali sće, tón budź poklaty.
- 10. Prěduju dha ja nětk ludžom abo Bohu k słužbje? Abo steju ja za tym, zo bych so ludžom lubił? Hdy bych ja hišće ludžom so lubił, njebych ja wěsće Chrystusowy wotročk był. 1 Thes. 2;, 4.
- 11. K wědźenju pak wam dam, lubi bratřa, zo to ewangelion, kotrež wote mnje prědowane je, njeje člowječne;
- 12. Přetož ja to njejsym wot žaneho člowjeka dóstal ani wuknyl, ale přez zjewjenje Jezom Chrysta.
- 13. Přetož wy wšak derje sće słyšeli wot mojeho khodźenja njedawno w židowstwje: kak ja přez měru tu wosadu

Božu přesćěhach a ju zahubich, *Jap. zk.* 9, 1. St. 8, 3. St. 22, 4. St. 26, 9.

- 14. A přiběrach w židowstwje bóle dyžli wjele mojeho runja w mojim narodže, a běch jara surowy na mojim wótcowskim zakonju. *Phil. 3, 6.*
- 15. Ale jako so Bohu lubješe, kiž mje z mojeje maćerje žiwota je wudželił a powołał přez swoju smilnosć,
- 16. So by wón swojeho Syna w mni zjewił, a zo bych ja přez to ewangelion jeho připowjedźił bjez pohanami: hnydom činjach ja tak a njerosryčach so wo to z ćełom a z krwju;
- 17. Ani njewróćich so do Jerusalema k tym, kotřiž prjedy mje japoštoli běchu, ale wotćežech do Arabizkeje a přindžech zaso do Damazka.
- 18. Potom po třoch lětach při

 ńdźech ja do Jerusalema, zo bych Pětra wohladał, a pobych pjatnaće d
njeho. Jap. zk. 9, 26.
- 19. Tych druhich japoštołow pak njejsym ja žaneho widźił, chiba Jakuba, teho Knjezoweho bratra.
- 20. Štož ja pak wam pišu, hlaj, Bóh wě, zo njełžu. Rom. 9, 1.
- 21. Potom přindžech do tych krajow Syriskich a Zilizizkich. *Jap. zk. 9, 30.*
- 22. Ja pak běch njeznajomny z wobliča tym křesćijanskim wosadam w židowskej;
- 23. Wone běchu pak jeno słyšałe, zo tón, kotryž nas něhdy přesćěhaše, prěduje nětk tu wěru, kotruž wón něhdy zahubješe;

 Jap. zk. 9, 21.
 - 24. A chwalachu Boha nade mnu.

2. staw.

Pawołowe přirunanje z japoštołami, zwada z Pětrom, prědowanje wo prawdosći wěry.

- 1. Potom po štyrnaće lětach ćehnjech ja zaso do Jerusalema horje z Barnabasom a wzach tež Tita k sebi. Jap. zk. 15, 2.
- 2. Ja ćehnjech pak horje ze zjewjenja a rozryčach so z nimi wo to ewangelion, kotrež ja prěduju bjez pohanami, wosebje pak z tymi, kotřiž běchu w česći dźerženi, tak zo bych snadnje podarmo njeběhał abo njebych běžał.
- 3. Přetož ani tež Titus njebu přinućeny, zo by so dał wobrězać, kotryž zo mnu běše, hač wón runje Grichizki běše.
- 4. Přetož jako někotři falšni bratřa so běchu schroblili a pódla nutř zašli, zo bychu wobhonili našu frejotu, kotruž mamy w Chrystusu Jezusu, zo bychu nas jatych wzali;

 Jap. zk. 15, 24.
- 5. Njewuztupichmy my tym samym tež nic na štundu, jako chcyli jim poddani być, zo by prawda teho ewangelija pola was wostała.
- 6. Wot tych pak, kotřiž běchu w česći džerženi, njech su byli něhdy, kajzyž su chcyli, mje ničo njenaztupa; přetož Bóh njepohlada na člowjezku paršonu. Mje ći sami, kotřiž w česći běchu, ničo druhe njejsu nawučili;

 Jap. zk. 10, 34.
- 7. Ale zaso, hdyž widźichu, zo mi to ewangelion běše dowěrjene na to njewobrězanje, runje jako Pětrej to ewange-

lion na to wobrězanje, Jap. zk. 13, 46.

- 8. (Přetož tón, kotryž z Pětrom je mócny byłk japoštołzkemu hamtej bjez tymi wobrězanymi, tón je zo mnu tež mócny był bjez pohanami);
- 9. A tež póznachu tu hnadu, kotraž mi data běše, Jakub a Kephas a Jan, kotrychž woni za stołpy mějachu; podachu woni mi a Barnabasej prawu ruku na towarstwo, tak zo bychmój mój bjez pohanami prědowałoj, a woni bjez wobrězanymi;
- 10. Jeno zo bychmój chudych wopomniłaj, wo čož ja so tež swěrnje sym starał, zo bych to činił. *Jap. zk. 11, 30.*
- 11. Jako pak Pětr do Antiochije přindže, pšećiwich ja so jemu bjez woči; přetož skóržba běše na njeho přišła.
- 12. Přetož prjedy, dyžli někotři wot Jakuba přindžechu, jědžiše wón z pohanami; jako pak woni přindžechu, wotendže a wotdželi wón so, teho dla, zo so tych boješe, kotřiž běchu z wobrězanja;
- 13. A chodźachu z nim błudnje tež druzy Židźa, tak zo tež Barnabas z nimi bu do jich błuda zawjedźeny.
- 14. Ale jako ja widźich, zo woni prosće njekhodźachu po prawdźe teho ewangelija, dźach ja k Pětrej přede wšěmi zjawnje: Jeli zo ty, kiž ty Žid sy, po pohansku so zadźeržiš a nic po židowsku, čoho dla dha pohanow nućiš, zo bychu po židowsku so zadźerželi? *1 Tim. 5. 20.*
- 15. Hač runje my z pširodženja židži, a nic hrěšnicy z pohanow smy,

- 16. Dha wšak wěmy, zo čłowjek přez zakonja skutk prawy činjeny njebudźe, ale přez wěru do Jezom Chrysta; teho dla wěrimy my tež do Chrystusa Jezusa, tak zo bychmy prawi byli přez tu wěru do Chrysta, a nic přez teho zakonja skutk; přetož přez teho zakonja skutk njebudźe žane čělo prawe. Rom. 3, 28. St. 4, 5. St. 11, 6.
- 17. Dyrbjeli my pak, kiž pytamy přez Chrysta prawi činjeni być, tež hišće sami hrěšnicy namakani być, dha by Chrystus hrěcha słužomnik był. Bóh to njedaj! Rom. 3, 24.
- 18. Přetož hdyž ja to, štož sym rozlamal, zaso twarju, dha so sam přestupnik činju.
- 19. Ja sym pak přez zakoń zakonjej wumrěł, zo bych Bohu žiwy był; ja sym z Khryztusom křižowany.
- 20. Ja sym pak tola žiwy; nic pak ja, ale Chrystus je žiwy w mni. A štož nětk žiwy sym w ćěle, to sym žiwy we wěrje do teho Syna Božeho, kiž mje je lubował a so sam za mnje dał.
- 21. Ja njećizkam preč tu hnadu Božu; přetož jeli zo přez zakoń ta prawdosć přińdže, dha je Chrystus zawěsće podarmo wumrěł.

 Rom. 4,

14.

Prawdosć wěry wobtwjerdźena, prawe wužiwanje zakonja pokazane.

- 1. O njerozomni Galatizzy, štó je was wobkuzłował, zo tej prawdźe njejsće posłušni? Kotrymž Chrystus před wočomaj molowany běše a nětk bjez wami je křižowany.
- 2. To jene bych ja rad wot was chcył nawuknyć: hač sće wy teho Ducha dóstali přez zakonja skutk abo přez to prědowanje wot wěry?

 Jap. zk. 2, 38.
- 3. Sće wy tak njemudri? W duchu sće wy započeli, chceće dha nětk w čěle jo dokonjeć?
- 4. Sće wy dha tak wjele podarmo ćerpili? jeli zo tež podarmo je.
- 5. Kotryž wam teho dla nětk teho ducha dawa a čini tajke skutki bjez wami, čini wón to přez teho zapšes nje žiwy. konja skutk abo přez prědowanje wot teje wěry?

 Rom. 10, 8.
- 6. Runje jako Abraham je Bohu wěrił, a to je jemu přicpěte k prawdosći. 16. Mójz. 15, 6. Rom. 4, 3. Jak. 2, 23.
- Tuž tež wy nětk póznajće, zo kotřiž teje wěry su, tajcy su Abrahamowe džěći.
- 8. Pismo pak, prjedy widźiwši to, zo Bóh pohanow přez wěru prawych čini, přinjese wone Abrahamej te wjesele powěsće prjedy: We tebi dyrbja wšitcy póhanjo požohnowani być. 1 Mójz. 12, 3. St. 18, 18. St. 22, 18.
- 9. A teho dla budža ći, kotřiž teje wěry su, z tym wěrnym Abrahamom

požohnowani.

- 10. Kotřiž pak ze skutkami teho zakonja wokoło chodźa, tajcy su pod poklećom. Přetož pisane steji: Poklaty je kóždy, kotryž njewostanje we wšitkim tym, štož pisane je w knihach teho zakonja, zo by wón to činił. 5 Mójz. 27, 26
- 11. So pak přez zakoń nichtó prawy njebudźe před Bohom, je zjawne; přetož prawy budže po swojej wěrje žiwy. *Hab.* 2, 4. *Rom.* 1, 17. *Hebr.* 10, 38.
- 12. Zakoń pak njeje z teje wěry; ale čłowjek, kotryž to čini, budźe přez nje žiwy.

 3 Mójz. 18, 5.
- 13. Chrystus je nas pak wumóhł z pokleća teho zakonja, jako wón za nas pokleće bu sčinjeny (přetož pisane steji: Poklaty je kóždy, štóž na drjewje wisy): Rom. 8, 3. 5 Mójz. 21, 23.
- 14. Tak zo by to požohnowanje Abrahamowe bjez pohanow přišło w Chrystusu Jezusu, a my tak teho slubjeneho Ducha dóstali přez wěru. 1 Mójz. 12, 3.
- 15. Lubi bratřa, ja chcu po čłoróskim wašnju rěčeć: Wšak nichtó člorózke wotkazanje njezazpi, hdyž je wobtwjerdźene, a tež ničo k temu njepšiztaji.

 Hebr. 9, 17.
- 16. Abrahamej pak je tón slub rěčany a jeho symjenju. Wón njepraji: přez symjenja, jako přez wjele; ale jako přez jene, přez twoje symjo, kotrež je Chrystus.

 1 Mójz. 22, 18.
- 17. Ja pak to praju, zo to wotkazanje, kotrež wot Boha je prjedy wobtwjerdźene na Chrysta, njebudźe přez zakoń, kiž hakle po štyrjoch stach

- a třiceći lětach so spočal je, zahubjene, zo tón slub dyrbjal přestać. 2 Mójz. 12, 40.
- 18. Přetož hdy by to herbstwo přez zakoń zasłužene było, njeby wone přez slub date było. Bóh pak je to Abrahamej přez slub z hnady dał. *Rom. 4,* 13.
- 19. Što dha dyrbi zakoń? Wón je přestupjenjow dla přistajeny, hač by to symjo přišło, kotremuž so tón slub stał je, a je wustajeny wot jandźelow přez ruku teho srědnika.
- 20. Srědnik pak njeje jeneho; Bóh pak je jedyn. 5 Mójz. 4, 39. St. 6, 4.
- 21. Kak? Je dha tón zakoń přećiwo Božemu slubej? Bóh to njedaj! Hdy by pak zakoń daty był, kotryž by mohł žiwych sčinić, dha by zawěsće prawdosć přišła z teho zakonja; Rom. 8, 2. 3. 4.
- 22. Ale pismo je wšitko pod hrěch wobzamkło, tak zo by tón slub přišol přez wěru do Jezom Chrysta a daty byl wěrjacym. *Rom. 3, 9. St. 11, 32. Gal. 3, 14. 26.*

Tekst na 1. njedželu po třoch kralach. IV.

- 23. [Prjedy pak dyžli wěra přińdźe, běchmy pod zakonjom dźerženi a zawrjeni na tu wěru, kotraž so zjewić měješe.
- 24. A je tak tón zakoń naš pězton był na Chrysta, zo bychmy přez wěru prawi byli;

 Rom. 10, 4.
- 25. Nětko pak, hdyž wěra přišla je, njejsmy my wjazy pod pěztonom.
- 26. Přetož wy sće wšitcy Bože dźéći přez tu wěru w Chrystusu Jezusu; Jan.

- 1. 12
- 27. Přetož kaž wjele was na Chrysta kšćenych je, ći sće so Chrysta woblekli. *Rom.* 6, 3. *Rom.* 13, 14.
- 28. Tu njeje žadyn žid ani Gricha, tu njeje žadyn wotročk ani frejny, tu njeje žadyn muž ani žona; přetož wy sće wšitcy jedyn w Chrystusu Jezusu. 1 Kor. 12, 13.
- 29. Sće-li wy pak Chrystusowi, dha sće ždyn Abrahamowe symjo a po slubje herbojo.]

 Rom. 9, 7.

4. staw.

Wumoženje wot zakonja a dalše wułoženje prawdosće wery.

Epistola na njedželu po hodžoch.

- 1. [Ja praju pak, tak dołho, jako herba dźećo je, njeje bjez nim a bjez wotročkom žane rozdźelenje, hač wón runje knjez wšitkich kubłow je;
- 2. Ale wón je pod fórmindami a zastojnikami, hač na postajeny čas wot nana.
- 3. Tak tež my, hdyž smy dźeći byli, běchmy my pod zwonkownymi wustawkami wotročcy sčinjeni; *Kol. 2,* 20.
- 4. Jako pak tón čas bě dopjelnjeny, pósła Bóh swojeho Syna, narodźeneho wěrneho čłowjeka wot žónskeje a zakonju podaneho, 1 Mójz. 49, 10.

- 5. So by wón tych, kotřiž pod zakonjom běchu, wumóhł, tak, zo bychmy džěćace prawo zaso dóstali. St. 3, 13.
- 6. Dokelž pak džěći sće, dha je Bóh pósłał teho Ducha swojeho Syna do wašich wutrobow, tón woła: Abba, luby Wótče! Rom. 8, 15.
- 7. Nětk teho dla tudy žadyn wotročk wjazy njeje, ale lute dźeći. Su-li pak dźeći, dha su tež herbojo Boži přez Chrystusa.]

 Rom. 8, 17.
- 8. Ale tehdy pak, jako wy Boha njeznaješće, słužešće wy tym, kotřiž woprawdźe bohojo njejsu; 1 Kor. 12, 2.
- 9. Nětk pak, hdyž sće Boha póznali, abo wjele wjazy wy wot Boha sće póznaći; kak dha wy so zaso wobroćiće k tym słabym a chudym wustawkam, kotrymž wy z nowoh' słužić chceće?
- 10. Wy dźeržiće dny a měsacy a swjate časy a lěta. Rom. 14, 5.
- 11. Ja boju so wo was, zo bych snadź podarmo bjez wami so njeprózował.
- 12. Budźće wšak tajcy, jako ja; přetož ja sym tež tajki, jako wy. Lubi bratřa, ja prošu was: wy mi žaneje kšiwdy njejsće činili.
- 13. Přetož wy wěsće, zo wam w słabosći teho ćěła to ewangelion sym prědował najprjedy.
- 14. A moje přećiwnosće, kotrež ja ćerpju na mojim čěle, njejsće wy zacpěli ani zaničowali; ale jako jandžela Božeho wzašće wy mje horje, haj jako Chrystusa Jezusa.

 Mat. 2,
- 15. Kak běšće wy teho dla tehdy tak zbóžni! Ja wam swědču, zo, hdy budźiše

- móžno było, wy budźišće swojej woči wutorhali a budźišće je mi dali.
- 16. Sym dha so tak waš njepšećel sčinił, hdyž wam prawdu praju? *Amos* 5, 10.
- 17. Woni su surowi wo was, nic pak pěknje; ale z tym woni chcedźa dokonjeć, zo byšće wy wote mnje wotpanuli a jich lubowali.
- 18. Dobre pak je, surowy być, hdyž so jeno přeco stanje wo dobre, a nic jeno, hdyž sam při was sym.
- 19. Moje lube džěćatka, kotrež ja z nowoh z bolosću porodžu, hač by Chrystus we was swoje byće dóstał. 1 Kor. 4, 15.
- 20. Ja pak chcył, zo bych nětk pola was był a zo bych swój hłós mohł přeměnić; přetož ja njewěm, kak z wami je.
- 21. Powěsće mi, kotřiž wy pod zakonjom chceće być: njejsće wy zakoń słyšeli? St. 3, 25.
- 22. Přetož pisane je, zo Abraham dweju synow měješe, jeneho wot dźowki a druheho wot frejneje. 1 Mójz. 16, 15. St. 21, 2.
- 23. Ale tón, kotryž wot dźowki běše, je so po ćěle narodźił; tón pak wot frejneje je so přez slub narodźił. Jan. 8, 39. Gal. 4, 28.
- 24. Te słowa maja něšto na sebi; přetož to staj taj dwaj zakonjej, jedyn z hory Sinai, kiž nas k słužbje porodźi, a je ta Hagar;
- 25. Přetož Hagar je we Arabizkej ta hora Sinai a dosahnje hač do Jerusalema, kotrež w nětčiším času je, a služi ze swojimi džěćimi.

- 26. Ale to Jerusalem, kotrež horkach je, to je ta frejna, kiž je naša wšitkich mać.

 Zjew. 3, 12. St. 21, 2. 10.
- 27. Přetož pisane steji: Zraduj so, ty njepłódna, kiž njeporodźiš; zjero so a wyskaj, kotraž ty samodruha njejsy; přetož ta, kiž sama lutka je, ma wjele wjazy dźeći, dyžli ta, kiž muža ma. *Jez.* 54, 1.
- 28. My pak, lubi bratřa, smy z Jza-akom džěći po tym slubje. Rom. 9, 7. 8.
- 29. Ale runje kaž tehdy tamny, kiž so po ćěle bě narodžił, přesćěhaše teho, kiž so po duchu bě narodžił, tak tež nětk so stanje.

 1 Mójz. 21, 9.
- 30. Ale što praji pismo? Wustorkaj dźowku z jejnym synom; přetož dźowzyny syn njedyrbi herbować ze synom teje frejneje. 1 Mójz. 21, 10. 12.
- 31. Teho dla, lubi bratřa, njejsmy my teje dźowki dźeći, ale teje frejneje.

Napominanje k prawemu wužiwanju křesćanskeje swobody a k dobrym skutkam.

- 1. Stejće teho dla w tej frejoće, z kotrejž nas Chrystus je frej sčinił, a njepodawajće so z nowa do teho wotročkoweho spřaha zapřahnyć. Jan. 8, 32.
- 2. Hlaj, ja, Pawoł, praju wam: Budźeće-li so dać wobrezać, dha wam Chrystus ničo wušny njeje. *Jap. zk. 15,* 1.

- 3. A zaso wobswědču ja kóždemu člowjekej, kiž so da wobrězać, zo tón je winojty, wšón zakoń dźeržeć.
- 4. Wy sće Chrysta zhubili, kotřiž wy přez zakoń chceće prawi činjeni być; wy sće wupanuli z hnady.

 St. 2, 21.
- 5. My pak wočakamy w duchu přez wěru teje prawdosće, kotrejež so nadžeć mamy. 2 Tim. 4, 8.
- 6. Přetož w Chrystusu Jezusu njepłaći ani wobrězanje, ani njew-obrězanje, ale ta wěra, kotraž přez lubosć je dźeława.

 1 Kor. 7,
- 7. Wy běžešće derje; štó je was zatorhnył, zo byšće prawdźe njeposłuchali? St. 3, 1. 1 Kor. 9, 24.
- 8. Tajke naryčenje njeje z teho, kiž was je powołał. St. 1, 6.
- 9. Kuzk kwasa pšekiše wšitko ćesto. 1 Kor. 5, 6.
- 10. Ja mam nadžiju k wam w tym Knjezu, zo wy ničo hinak myslić njebudžeće. Štóž was pak zamyli, tón ponjese swój sud, njech je, štóž chce. *Kor.* 2, 3. St. 8, 22.
- 11. Ja pak, lubi bratřa, jeli zo to wobrězanje hišće prěduju, čoho dla dha ja hišće přećiwnosć ćerpju? Dha by to pohóršenje teho křiža přestało. 1 Kor. 1. 23.
- 12. O zo bychu tež tajcy wukorjenjeni byli, kotřiž wam njepokoj činja!
- 13. Přetož wy, lubi bratřa, sće k frejoće powołani; ale hladajće so jeno, zo byšće přez frejotu temu čěłu města njedali, ale přez lubosć słuž jedyn druhemu.

 1 Kor. 8, 9.

- 14. Přetož wšitkón zakoń budže w jednym słowje dopjelnjeny, to je w tym: Lubuj swojeho bližšeho jako sam so. *3 Mójz. 19, 18.*
- 15. Jeli zo wy so pak bjez sobu kusaće a žerjeće, tuž so hladajće, zo byšće jedyn wot druheho skaženi njebyli. 2 Kor. 12, 20.
- 16. Ja praju pak: Khodźće w duchu, dha njebudźeće teho ćěła žadosće dokonjeć.

 *Rom. 6. 12.
- 17. Přetož ćělo požada přećiwo duchu, a duch přećiwo čělu; taj pak staj sebi přećiwnaj, tak zo wy to nječiniće, štož chceće.
- 18. Jeli zo pak was tón duch wjedźe, dha njejsće wy pod zakonjom.
- 19. Zjawne su pak skutki teho ćěła, kotrež te su: Mandźelztwołamanje, kurwarstwo, nječiztozć, njepózćiwozć, 1 Kor. 6, 9.
- 20. Přibójstwo, kuzłowanje, njepšećelztwo, zwada, surowosć, hněwanje, poswarki, roztorki, kezaŕztwo.
- 21. Zawisć, mordowanje, wopilstwo, wobžranztwo a tym podobne wěcy, wot kotrychž ja wam prjedy praju, kaž tež wam prjedy prajil sym, zo, kotřiž tajke činja, njebudža Bože kralestwo herbować.

 Luk. 21, 34. 1 Kor. 6, 9. 10.
- 22. Tón płód pak teho ducha je lubosć, wjesełosć, měr, sćerpliwosć, luboznozć, dobroćiwosć, wěra, Eph. 5, 9.
- 23. Cźichozć, pócćiwosć. Přećiwo tajkim njeje zakoń.
- 24. Kotřiž pak Chrystusej přislušeju, ći kšižuja swoje ćělo z tymi lóštami a

žadosćemi. 1 Kor. 15, 23.

6. staw.

Cźicha mysl a dobroćiwosć dyrbi so wopokazać.

Epistola na 15. njedželu po swj. Trojicy.

- 25. [Smy-li w duchu žiwi, dha khodźmy tež w duchu.
- 26. Njebudźmy prózdneje česće lakomni, hdźeż jeno jedyn druheho wabimy a sebi bjez sobu zawidźimy. *Phil. 2, 3.*
- St. 6. Scht. 1. Lubi bratřa, hdy by něhdže čłowjek wot někajkeho pada přechwatany był, dha pomhajće jemu zaso horje z ćichim duchom, kiž wy duchowni sće. A pohladaj sam na so, zo by tež spytany njebył. *Mat. 18, 15.*
- 2. Njech jedyn njese teho druheho wobćežnosć, dha budžeće wy tak tón zakoń Chrystusowy dopjelnić. Rom. 14, 1.
- 3. Jeli zo so pak někomu zda, zo wón něšto je, kiž wón wšak ničo njeje, tajki zjebje so sam w swojich myslach; Jak. 1, 26.
- 4. Kóždy pak njech spyta swój skutk, a tehdy budže wón chwalbu měć sam na sebi, a nic na druhim; 1 Kor. 11, 28.
- 5. Přetož kóždy budže swoje brěmjo njesć.] 1 Kor. 3, 8. 2 Kor. 5, 10.
- 6. Stóž pak rozwučeny budźe z Božim słowom, tón wudźel wselku dobrotu temu, kiż jeho rozwučuje.

Epistola na 24. njedželu po swj. Trojicy.

- 7. [Njemolće so, Bóh so njeda za směch měć. Přetož štož člowjek syje, to budže wón tež žnjeć.

 1 Kor. 6, 9.
- 8. Stóž na swoje ćělo syje, tón budže wot ćěla skaženje žnjeć. Štóž pak na ducha syje, tón budže wot ducha žnjeć wěčne žiwjenje.

 Přist. 22, 8.
- 9. Njedajće nam pak při našim dobrym činjenju wustać; přetož w swojim času budžemy tež žnjeć bjez přestaća. 2 Thes. 3, 13.
- 10. Teho dla, dokelž nětk čas mamy, dha čińmy dobrotu na wšitkich ludźoch, najwjacy pak nad tymi, kiž našeje wěry su.]
- 11. Hladajće, kak z wjele słowami sym ja wam pisał ze swojej ruku.
- 12. Kotřiž so chcedá spodobni činić po tym čěle, tajcy nuća was, zo byšće so wobrězali, jeno zo bychu woni Chrystusoweho křiža dla njetrjebali přesčěhanje ćerpić.

 Phil. 3, 18.
- 13. Přetož ani woni sami, kotřiž so dadźa wobrězać, njezakhowaju zakoń; ale chcedźa, zo byšće wy byli wobrězani, tak zo bychu so woni z wašeho čěła khwalili.

 Jap. zk. 15. 10.
- 14. Ale njedaj, Božo, zo bych so ja něšto chwalił, chiba jeno w křižu našeho Knjeza Jezom Chrysta, přez kotrehož mi tež swět je křižowany a ja swětej. *Jer.* 9, 24. 1 Kor. 1, 31.
- 15. Přetož w Chrystusu Jezusu njepłaći ničo ani wobrězanje ani njew-obrězanje, ale nowe stworjenje.
 - 16. A kotřiž po tutym puću chodža,

nad tymi budź měr a smilnosć a na tym Israelu Božim.

- 17. Tam dale nječiń mi nichtó wjazy prócy; přetož ja njesu te błuzny teho Knjeza Jezom Chrysta na swojim čěle.
- 18. Ta hnada našeho Knjeza Jezom Chrysta budź z wašim duchom, lubi bratřa. Hamjeń. *Phil. 4, 23. 2 Tim. 4, 22.*

List na Galatizkich pisany a pósłany z Roma.

List swj. japoštoła Pawoła na Ephefizkich.

Prěni staw.

Dźakowanje za duchowne dobroty Bože; załožk hnadneho wuzwolenja; modlenje wo pšizporjenje wěry.

- 1. Pawoł, japoštoł Jezom Chrysta přez Božu wolu, tym swjatym we Ephezu a wěrnym w Chrystusu Jezusu: 2 Kor. 1, 1: 1 Kor.1, 2.
- 2. Hnada budź z wami a měr wot Boha, našeho Wótca, a teho Knjeza Jezom Chrysta. Rom. 1, 7.

Epistola na 5. njedželu po třoch kralach.

- 3. [Chwaleny budź Bóh a tón Wótc našeho Knjeza Jezom Chrysta, kiž nas požohnował je ze wšěm duchomnym pożohnowanjom w njebjezkich (wěcach) přez Chrystusa;

 1 Pětr. 1, 3.
- 4. Kaž nas wuzwolił je přez teho sameho, prjedy dyžli teho swěta grunt załoženy bě, zo bychmy my swjeći byli a

bjez poroka před nim w lubosći; Jan. 15, 16.

- 5. A je nas sebi prjedy wustajił k dźećatztwu přez Jezom Chrysta, po dobrym zpodobanju swojeje wole, *Rom. 8,*
- 6. K chwalbje swojeje krasneje hnady, přez kotruž wón nas je zpodobnych sčinił w tym lubowanyml; *Mat. 3, 17.*
- 7. Na kotrymž my mamy to wumoženje přez jeho krej, tych hrěchow wodaće, po tym bohatztwje jeho hnady, *Jap. zk. 20, 28.*
- 8. Kotraž so nam bohaće je doztała přez wšelki rozum a mudrosć;
- 9. A je nam k wědženju dal tu potajnozć swojeje wole po swojim dobrym zpodobanju, kotrež wón běše wustajil sam při sebi, *Kol. 1, 26.*
- 10. So by prědowane było, jako tón čas bě dopjelnjeny, tak zo bychu wšitke wěcy na jene zhromadźene byłe w Chrystusu, wšitko, štož na njebjesach a štož na zemi je, přez njeho sameho; Gal. 4, 4.
- 11. Přez kotrehož my tež k temu herbztwu smy pšipušćeni, kiž my smy pr

jedy wuztajeni, po tym naztajenju teho, kiž wšitke wěcy čini po radźe swojeje wole, Jap. zk. 26, 18.

- 12. Tak zo bychmy něšto byli k chwalbje jeho krasnosće, kiž my smy prjedy nadžiju měli w Chrystusu; Gal. 3, 23. 25.
- 13. Přez kotrehož tež wy sće słyšeli to słowo teje prawdy, to je to ewangelion wot wašeje zbóžnozće; přez kotrehož wy tež, jako wy wěrješće, zazyglowani sće z tym swjatym Duchom teho slubjenja, St. 4, 30.
- 14. Kiž je zawdawk našeho herbztwa na naše wumoženje, zo bychmy sami jeho byli k chwalbje jeho česće. 2 Kor. 1, 22.

Epistola na 2. swjedźeń swjatkow.

- 15. [Teho dla tež ja, hdyž słyšał sym wot teje wěry, kotruž wy maće na teho Knjeza Jezusa a wot wašeje lubosće k wšitkim swjatym, Kol. 1, 4.
- 16. Njepšeztawam so za was dźakować a spominam na was w mojej modlitwje,
- 17. So by Bóh našeho Knjeza Jezom Chrysta, tón Wótc teje česće, wam dał ducha teho rozuma a zjewjenja, k swojemu samemu póznaću,
- 18. A rosswětlenej woči wašeje mysle, zo byšće wy póznali, kotra ta nadžija je wašeho powołanja, a kotre je to bohatstwo jeho krasneho herbztwa za swojich swjatych, 2 Kor. 4,

19. Tež kotra je ta jeho přez měru wulka móc přećiwo nam, kiž my wěrimy, po tym dokonjenju jeho mózneje sylnozće.

1 gor. 2,

Epistola na Bože spěće.

- 20. [Bóh je móznu sylnozć wopokazał na Chrystusu, jako jeho je wot morwych horje zbudźił a jeho sadźił na swoju prawicu w njebjesach, Jap. zk. 3, 15.
- 21. Wyše wšitke fěršćinztwa, krasnosće, mocy, knjejztwa a na wšitko, štož mjeno ma a mjenowane budže, nic jeno na tym swěće, ale tež w přichodnym;
- 22. A je wšitko pod jeho nohi podał a jeho postajił za hłowu na wšitko tej cyrkwi,

 Ps. 8, 7. 8.
- 23. Kotraž jeho ćelo je a dopjelnozć teho, kiž wšitko we wšitkich napjelni.] *Rom. 12, 5.*

2. Staw.

Hubjenozć člowjeka zwonkach Chrystusa, a zbóžne žiwjenje w Chrystusu.

- 1. A tež was je wón horje zbudźił z Khryztusom, jako wy morwi běšće přez přestupjenje a přez hrěchi, Kol. 2, 13.
- 2. W kotrychž wy něhdy sće chodźili po wašnju teho swěta a po fěršće, kotryž na wětře knježi; to je po tym duchu, kotryž nětk swoje činjenje ma w džěćoch teje njewěry,

 Tit. 3, 3.

4.

3. Bjez kotrymiž tež my wšitcy něhdy khodźachmy w žadosćach našeho ćěla a činjachmy to, štož so spodobaše ćělu a myslam, a běchmy z pširodženja džěći teho hněwa, runje jako tež ći druzy. *Kol:* 3, 7.

Epistola na njedželu Exaudi.

- 4. Ale Bóh, kiž je bohaty na smilnozći, swojeje wulkeje miłosće dla, z kotrejž wón nas je lubował, St. 1, 7.
- 5. Jako my morwi běchmy w hrěchach, je nas z Khryztusom žiwych sčinił (přetož z hnadu sće wy zbóžni sčinjeni);

 Rom. 5, 6 x.
- 6. Tež je nas z nim zbudźił a sobu z nim na njebjeske sadźił w Chrystusu Jezusu, 2 Kor. 4, 14.
- 7. Tak zo by wón wopokazał w pšichodnych časach to přez měru wulke bohatstwo swojeje hnady, ze swojeje dobroćiwozće, kotruž wón nad nami zjewi w Chrystusu Jezusu.
- 8. Přetož z hnady sće wy zbóžni sčinjeni přez wěru (a to njeje wot was: Boži dar to je); Gal. 2, 16.
- 9. Nic ze skutkow, zo by so nichtó njekhwalił.
- 10. Přetož my smy jeho skutk, ztworjeni w Chrystusu Jezusu k dobrym skutkam, na kotrež Bóh nas prjedy je zhotował, zo bychmy w nich chodźili. *Ps.* 100,3. *Tit.* 2, 11.
- 11. Teho dla zpomíće na to, zo wy, kiž wy něhdy sće póhanjo byli po čěle a njewobrězk mjenowani běšće wot tych, kiž su mjenowani to wobrězanje po čěle,

- kotrež so z ruku stanje, St. 5, 8. 1 Kor. 12. 2.
- 12. So wy w tamnym času sée bjez Chrystusa byli, cuzy a wotdźeleni wot Israelskeho měšćanztwa, tež cuzy wot tych zakonjow teho sluba; a njeměješće žaneje nadžije a běšće bjez Boha na swěće;

 Neh. 2, 20. Rom. 9, 4.
- 13. Nětk pak sće wy w Chrystusu Jezusu, kiž něhdy dalozy sće byli, blizzy sčinjeni přez tu krej Chrystusowu.
- 14. Přetož wón je naš měr, kiž wot wobeju je jene sčinił a je wotłamał płót, kotryž srjedźa běše, a přez swoje ćěło preč wzał to njepšećelztwo, Jez. 9, 6. Jap. zk. 10, 36.
- 15. To je, wón je tón zakoń tych kaznjow, kiž wosebne wučby měješe, zahubił, zo tajke wučby wjazy njepłaća; zo by tak wot dweju (wot Žida a wot póhana) jeneho noweho čłowjeka (abo křesćana) sam přez so stworił a měr sčinił; Kol. 2, 14.
- 16. A zo by wón wobeju w jednym ćěle z Bohom zjednał, přez tón křiž, na kotrymž wón sam přez so to njepšećelztwo je morił; Kol. 1, 20.
- 17. A je přišol a měr připowědal přez to ewangelion tak derje wam, kiž wy daloko běšće, jako tež tym, kotřiž blisko běchu:
- 18. Přetož přez njeho mój wobaj dwaj mamój w jednym duchu pšiztup k temu Wótcu.

 Jan. 14, 6.

Epistola na swjatočničku.

19. [Dha teho dla wy nětk njejsće wjazy hozćo a podróžnizy, ale běrgarjo z tymi

- swjatymi a Boži domjacy, Phil. 3, 20. Hebr. 12, 22. 23.
- 20. Natwarjeni na grunt tych japoštołow a profetow, hdźeż Jezus Chrystus sam różkny kamjeń je,
- 21. Na kotrymž to cyłe twarjenje hromadu zwjazane rozće k swjatemu templu w tym Knjezu, St. 4,
- 22. Na kotrymž tež wy sobu ztwarjeni sće k Božemu wobydlenju w tym Duchu.] 1 Pětr. 2, 5.

3. Staw.

Chwalba prědaŕzkeho zaztojúztwa, jako pomozneje wěcy wobroćenja.

- 1. Teho dla ja, Pawoł, kiż sym jaty Chrystusowy Jezusowy za was pohanow, Jap. zk. 21, 33. Phil. 1, 7.
- 2. Dokelž sće słyšeli wot teho zaztojńztwa teje hnady Božeje, kotrež mi waše dla date je, Jap. zk. 9, 15.
- 3. So mi přez Bože zjewjenje je k wědźenju sčinjene to potajnztwo, kaž ja wam prjedy z krótkim sym pisał,
- 4. S kotrehož, hdyž jo lazujeće, wy zrozumić móžeće moju wědomnozć w tym Chrystusowym potajnztwje, *Kol.* 4, 3.
- 5. Kotrež w zachodnym času njeje zjewjene było tym čłoróskim dźĕćom, jako nětko je zjewjene jeho swjatym japoštołam a profetam přez Ducha;

- 6. To je, zo póhanjo su sobuherbojo a jene čělo, tež runje dostojni jeho sluba w Chrystusu, přez to ewangelion, *Gal.* 3, 28. 29.
- 7. Kotrehož ja sym słužomnik postajeny po darje teje hnady Božeje, kiž mi data je po zamóženju jeho mocy; *Rom.* 1, 5.
- 8. Mi, temu najnižšemu bjez wšitkimi swjatymi, je data ta hnada, zo bych bjez tymi pohanami připowědal to njedowuslědžene bohatstwo Chrystusowe; 1 Kor. 15, 9. 10. Jap. zk. 9, 15. Gal. 1, 16.
- 9. A zo bych rosswěćił wšitkich, što to je to rune doztaće teho potajnstwa, kotrež wot spočatka teho swěta hew je potajene było w Bosy, kiž wšitke wěcy je stworił přez Jezom Chrysta, Jap. zk. 26, 188. Rom. 16, 25.
- 10. Tak zo by nětko wědomna była zčinjena tym fěršćinztwam a knjejztwam na njebjesach přez cyrkej ta wšelka mudrosć Boža,

 1 Pětr. 1,
 12.
- 11. Po tym wěčnym poztajenju, kotrež wón je sčinił w Chrystusu Jezusu, našim Knjezu,
- 12. Přez kotrehož my mamy tu chrobłosć a tón pšiztup z cyleje nadžije přez wěru do njeho. Jan. 14, 6.
- 13. Dha prošu ja, zo by so wam njewoztudźiło w mojich žałozćach, kotrež ja za was ćerpju, dokelž to waša česć je. *1* Thes. 3, 3.

Epistola na 16. njedželu po 4. Staw. swj. Trojicy.

- 14. [Teho dla zhibuju ja swoje kolena k Wótcu našeho Knjeza Jezom Chrysta,
- 15. Kiž tón prawy Wóćez je nade wšitkimi, kotrymž dźeći rekaju w njebjesach a na zemi,
- 16. So by wón wam dał po tym bohatztwje swojeje krasnosće, zo byšće přez jeho Ducha na znutsknym čłowjeku so z mozu posylnili, St. 6, 10.
- 17. Tak zo by Chrystus přez wěru bydlił we wašich wutrobach, wy pak w lubosći zakorjenjeni a załoženi byli;
- 18. Zo byšće zapřijeć móhli ze wšěmi swjatymi, kotra je ta šěrokozć a dołhozć a wysokozć a hlubokosć; *Hiob. 11, 8. 9.*
- 19. Tež póznali, *zo Chrystusa lubować wjele lěpje je, dyžli wšitko wjedžić, zo byšće napjelnjeni byli ze wšej Božej połnozću. * (abo: Chrystusowu lubosć, kotraž wšak wšitke póznaće přetrjechi).
- 20. Temu pak, kiž přez měru činić móže pře wšitko, štož prosymy abo myslimy, po tej mocy, kotraž we nas mócna je,

 Rom. 16, 25.
- 21. Temu budź česć w tej zyrkwinej gmejnje, kotraž w Khryztu Jezusu je, kóždy čas, wot wěčnosće hač do wěčnosće. Hamjen.]

 Rom. 186, 27.

Napominanje k bohabojozći a k jednoće, wužitneho horjeztpića Chrystusoweho dla, a zo so dyrbja hrěchow a złózćow hladać.

Epistola na 17. njedželu po swj. Trojicy.

- 1. [Teho dla napominam was ja jaty w tym Knjezu, zo byšće chodźili, kaž so hodźi po tym powołanju, z kotrymž powołani sće,

 Jap. zk. 21, 33.
- 2. Se wšej ponižnozću a ćichej myslu, ze zćeŕpnozću, a znjezće jedyn druheho w lubosći; Kol. 3, 12.
- 3. A hladajće swěru na to, zo byšće jednotu teho ducha zdžerželi, přez zw-jazk teho měra;
- 4. Jene ćěło a jedyn duch, jako wy tež powołani sće na jenu nadźiju wašeho powołanja; Rom. 12, 5. Jan. 14, 23.
- 5. Jedyn Knjez, jena wěra, jena křćenica; 5 Mójz. 6, 4. 1 Kor. 8, 4. 6.
- 6. Jedyn Bóh a Wóćez wšitkich, kiž je wyše wšitkich a přez wšitkich a we was wšitkich.]

 Mal. 2, 10. 1 Kor. 12, 6.
- 7. Kóždemu pak bjez nami je hnada data po tej měrje Chrystusoweho dara. 1 Kor. 12, 11.
- 8. Teho dla praji wón: Wón je horjeztpił do wysokosće a je jastwo jate wjedł a ludźom dary dawał. Ps. 68, 19.
- 9. So pak je horjeztpił, što to je, chiba zo wón tež je dele stupił do najzpódnišich městow teje zemje?

- 10. Tón, kiž je dele stupił, je tež tón samy, kiž je horjeztpił wyše wšitkich njebjesow, zo by wšitko napjelnił.
- 11. A wón je někotrych dał k japoštołam, někotrych pak k profetam, někotrych k evangeliztam, někotrych pak k paztyrjam a k wučerjam, *1 Kor.* 12, 28. Jap. zk. 11, 27.
- 12. So bychu so ći swjeći porjedźili na dźeło teho hamta, přez kotryž Chrystusowe ćeło by natwarjene było;
- 13. Hač my wšitcy dóńdźemy k jenakej wěrje a póznaću teho Syna Božeho, a dokonjany muž budźemy po tej měrje tych dopjelnjenych lětow Chrystusowych; St. 3, 18. 19.
- 14. So bychmy wjazy džěći njebyli a so njedali tam a sem khabłać a wokoło hnać wot kóždeho wětra teje wučby, přez tych ludži šibałztwo a lesnosć, z kotrejž na nas łakaju, zo bychu nas zawjedli.

 1 Kor. 14, 20.
- 15. Budźmy pak prawje swerni na lubosći a rozćmy we wsitkim na tym, kiž ta hłowa je, to je Chrystus; St. 5, 23.
- 16. Na kotrymž to cyle ćělo, přistojnje złožene a zanknjene na wšěch stawach, přez jene zhibadło temu druhemu k pomocy přińdźe, —z rukomaj něšto dobre, zo by dapo zamóženju, kotrež w kóždym zhibadle je po swojej měrje a čini, zo čělo rozće a so samo twari, a to wšitko w lubosći. *Rom. 12, 5. 1 Kor. 12, 12.*
- 17. To praju ja teho dla a swědču w tym Knjezu, zo njebyšće wy wjazy tak chodźili, kaž ći druzy póhanjo chodźa, po kničomnozći swojeje mysle, Rom. 1,

21.

- 18. Kotrychž rozum je zaćmity, a su wotdźeleni wot Božeho žiwjenja přez tu njewědomnozć, kotraž w nich je, přez zaslepjenje jich wutroby; St. 2, 12. 1 Thes. 4, 5.
- 19. Kiž su ztwjerdnjeni a su so podali na njepózćiwozć a ćerja wšelku nječiztozć a lakomnozć. Rom. 1, 24. 26.
- 20. Wy pak njejsće Chrystusa tak nawukli;
- 21. Jeli zo jeno wot njeho sće słyšeli a w nim sće wučeni, kak w Jezusu ta prawda je.

Epistola na 19. njedželu po swj. Trojicy.

- 22. [Dha wotpołożće po prěńšim wašnju teho stareho čłowjeka, kiž přez jebate lóšty so skazy; Rom. 6, 6. Kol. 3, 8. 1 Pětr. 2, 1.
- 23. Wobnorbće so pak w duchu swojeje mysle, Rom. 12, 2. Kol. 3, 10.
- 24. A woblečće so teho noweho člowjeka, kotryž po Bosy ztworjeny je we wěrnej prawdosći a swjatosći. 1 Mójz. 1. 26. 27.
- 25. Teho dla wotkładźće łžu a ryčće wěrnosć, kóżdy ze swojim bližšim, dokelž my stawy smy bjez sobu. *Kol. 3, 9. Rom. 12, 5.*
- 26. Hněwaće-li wy so, dha njehrěšće. šim hněwje zakhadžeć. *Ps. 4, 5. Jak. 1, 19.*
- 27. Njedajće tež města temu, kiž hani.

 1 Pětr. 5, 9. Jak. 4, 7.
- 28. Štóž kranył je, tón njekrań wjazy; ale njech so prózuje a dźeła Njedajće

słóncu na wa— wać měł potrjebnemu.]

1 Thes. 4, 11.

- 29. Njedajće žanej zhnilej rěči z wašeho erta won hić, ale kotraž dobra je k polěpšenju, hdžež trjeba je, zo by lubozna byla k slyšenju. *Kol. 3. 16. 17.*
- 30. A njezrudźće teho swjateho Božeho Ducha, z kotrymž wy sće zazyglowani na dźeń teho wumożenja.
- 31. Wšitka hóŕkozć a surowosć a hněw a hawtowanje a złe ryčenje budź daloko wot was, ze wšitkej złósću; *Kol.* 3. 8.
- 32. Budźće pak jedyn přećiwo druhemu dobroćiwi, miłosćiwi, a wodajće sebi, jako tež wam Bóh w Chrystusu je wodawał. *Phil. 2, 1. Kol. 3, 12.*

5. Staw.

Napominanje k swjatemu žiwjenju; wučba za mandželzkich, mužow a žony.

Epistola na njedželu Oculi.

- 1. [Čińće teho dla po Bosy, jako lube dźeći,
- 2. A khodźće w lubosći, jako tež Chrystus nas je lubował a je so sam za nas podał za dar a wopor, Bohu k słódkemu wonjenju. Mark. 12, 31.
- 3. Kurwarstwo pak a wša nječiztozć abo lakomztwo njedyrbi tež bjez wami mjenowane być, jako so swjatym słuša; *Kol. 3, 5.*

- 4. Tež nic njehorne słowa a nabłazne ryče abo žorty, kiž wam njepšizteja, ale wjele wjazy dźakowanie. St. 4. 29.
- 5. Přetož to dyrbiće wy wjedžić, zo žadyn kurwať abo nječisty abo lakomny, kotryž je pšibóžnik, nima herbztwa na Chrystusowym a Božim kralestwje.
- 6. Njedajće so nikomu zawjezć z prózdnymi ryčemi; přetož tych wěcow dla přińdźe hněw Boži na džěći teje njewěry. *Mat.* 24, 4. *Mark.* 13, 5. *Luk.* 21, 8. 1Kór. 15, 33. 2 Thes. 2, 3.
 - 7. Teho dla njebudźće jich towaŕšojo.
- 8. Přetož wy běšće prjedy ćěmnosć, nětk pak sće swětłosć w tym Knjezu. Khodźće jako dźěći teho swětła. 1 Pětr. 2. 9. Jan. 12. 36.
- 9. Teho ducha płód so wopokazuje we wsej dobroće a prawdosći a wernosći.]
- 10. Tež zpytajće, što by temu Knjezej spodobne było; Rom. 12, 2.
- 11. A njemějće ničo činić z tymi njepłódnymi skutkami teje ćmy, ale swaŕće wjele bóle na nje. 2 Kor. 6, 14. 2 Thes. 3, 14.
- 12. Přetož štož so skradźu wot nich stanje, to je tež hroznje prajić.
- 13. To wšitko pak budźe zjawne, hdyż budźe wot swětła dowjedźene. Přetož wšitko, štož budźe zjawne, to je swětło.
- 14. Teho dla praji wón: Wozuć, kiž ty spiš, a stawaj wot morwych, dha budźe će Chrystus rozswětlić.

 Jez. 60, 1.
- 15. Dha hladajće, kak byšće rozumnje chodžili, nic jako ći njemudri, ale jako ći mudri;

 Mat. 10, 16.
- 16. A wukupće sebi sprawny čas, přetož tón čas je zły. *Rom. 12, 11. Kol.* 4, 5.

- 17. Teho dla njebudźće njerozomni, ale rozumni na to, što by była teho Knjeza wola.

 Rom. 12, 2. 1 Thes. 4, 3.
- 18. A njewopijće so wina, z kotrehož njezdobne wašnje přindže; ale budžće połni ducha, Luk. 21, 34.
- 19. A ryčće bjez sobu wot pzalmow a wot khwalobnych a duchownych khěrlušow, zpěwajće a hrajće temu Knjezej we wašej wutrobje; Kol. 3, 16.
- 20. A dźakujće so kóždy čas za wšo Bohu a temu Wótcu w tym mjenje našeho Knjeza Jezom Chrysta; Kol. 3, 17
- 21. A budźće jedyn druhemu poddani w bohabojosći. 1 Pětr. 5, 5.

Tekst na 21. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- 22. Wy žony, budźće poddane swojim mužam, jako temu Knjezej. 1 Mójz. 3, 16. Kol. 3, 18. 1 Pětr. 3, 1.
- 23. Přetož tón muž je teje žony hlowa, runje jako tež Chrystus je hlowa teje gmejny, a wón je swojeho ćěla zbóžnik. 1 Kor. 11, 3.
- 24. Ale kaž ta gmejna je Chrystusej poddana, tak tež žony swojim mužam we wšěch wěcach.
- 25. Wy mužojo, lubujće swoje žony, runje jako Chrystus lubował je tu gmejnu a je so sam za nju podał, *Kol. 3, 19. Gal. 2, 20.*
- 26. So by wón ju woswjećił, a je ju wučisćił přez tu kupjel w tym słowje, *Jan. 17, 17.*

- 27. So by ju sam sebi postajił za krasnu gmejnu, kotraž njebyła zmazana abo njeměla žaneho zmorzka, ani ničeho tajkeho, ale zo by swjata a bjez poroka była.

 Ps. 45, 14.
- 28. Tak dyrbja tež ći mužojo swoje žony lubować jako same swoje ćěła. Štóž swoju žonu lubuje, tón lubuje sam so.
- 29. Přetož nichtó njeje nihdy sam swoje ćěło hidźił; ale wón je kubła a pyta, runje jako tež tón Knjez tu gmejnu.
- 30. Přetož my smy stawy jeho ćěla, wot jeho mjasa a wot jeho kozćow. *Rom.* 12, 5. 1 Kor. 6, 15.
- 31. Teho dla budźe čłowjek swojeho nana a swoju maćer wopušćić a k swojej žonje so dźeržeć, a budźetaj dwaj jene ćeło.

 Mat. 19, 5.
- 32. Ta potajnozć je wulka: ja praju pak wot Chrystusa a wot teje gmejny.
- 33. Dha tež wy pak; haj, kóždy měj swoju žonu tak lubo, jako sam so; ta žona pak njech so boji teho muža.]

6. Staw.

Kšezćijanzka domjaza tafla, duchowne brónje.

Tekst na njedželu Mizericordias Domini. IV.

- 1. [Wy dźeći, budźće posłusne swojimaj starsimaj w tym Knjezu; pretož to je zdobne. Kol. 3, 20.
- 2. Česć swojeho nana a maćer, to je ta prěnja kazň, kotraž slubjenje ma: 2

Mójz. 20, 12. 5 Mójz. 5, 16.

- 3. "So so ći derje póńdźe a ty dołho žiwy budźeš na zemi."
- 4. A wy nanojo, njewabće swoje džěći k hněwej; ale ćehńće je horje w pózćiwozći a w napominanju k temu Knjezej.]

 Kol. 3,
 21.
- 5. Wy wotročcy, posluchajće wašich ćělnych knježich z bojosću a z tšepjetanjom, w swěrnosći wašeje wutroby, jako Chrystusej samemu; *Kol.* 3, 22. Tit. 2, 9. Phil. 2, 12. 1 Pětr. 2, 18.
- 6. Nic jeno ze słužbu před wočomaj, jako čłowjekam k lubosći, ale jako wotročcy Chrystusowi, zo byšće tajku wolu Božu činili z wutrobu a z dobrej wolu.
- 7. A wěsće, zo wy temu Knjezej słužiće a nic čłowjekam;
- 8. A štož kóždy dobre čini, za to budže wón wot teho Knjeza mzdu dostać, njech je wotročk abo frejny. Rom. 2, 6. 1 Kor. 3, 8.
- 9. A wy knježa, čińće to same tež na nich a wostajće so wašeho hroženja; a wěsće, zo tež waš a jich samych Knjez w njebjesach je, a wón njehlada na žanu paršonu.

 Jap. zk. 10, 34.

Epistola na 21. njedželu po swj. Trojicy.

- 10. [Najposlezy, moji bratřa, posylńće so w tym Knjezu a w tej mocy jeho sylnozće.

 1 Kor. 16, 13.
- 11. Woblečće so cyłu bróń Božu, zo byšće wy móhli wobstać přećiwo

- čertowzkemu lesnemu nadběhanju.
- 12. Přetož my nimamy z krwju a z ćěłom wojować, ale z fěrštami a z móznymi a z knježimi teho swěta, kotřiž w tej swětnej ćěmnosći knježa, z tymi złymi duchami pod njebjesami. *Mat.* 16. 17. Jan. 14, 30.
- 13. Teho dla wzmiće na so cyłu bróń Boźu, zo byšće wy, hdyž ta zła štunda přińdźe, móhli napřećiwo stać, wšitko derje dokonjeć a wobstać.
- 14. Dha stejće a wopasajće swoje ledźby z wernozću a woblecće so kabat teje prawdosće,

 Luk. 12, 35.
- 15. A wobujće so škórnje, zo byšće hotowi byli na ewangelion teho měra.
- 16. Nade wšitko zapšimńće škit teje wěry, z kotrymž zahasyć móžeće wšitke žehliwe šipy teho złeho njepřećela; 1 Pětr. 5, 9.
- 17. A wzmiće kłobuk teho zboža a mječ teho Ducha, kotryž je Bože słowo.] *Jez. 59, 17. 1 Thes. 5, 8.*
- 18. Tež modlée so stajnje k Bohu we wšitkej nuzy, z próstwu a z modlitwu w Duchu, a wachujće na to ze wšej wobztajnozću a próstwu za wšitkich swjatych,
- 19. Tež za mnje, zo by mi date było to słowo z wjesełym wotewrjenjom mojeho erta, zo bych wědomne sčinił to potajnztwo teho ewangelija, Kol. 4, 3. 2 Thes. 3, 1.
- 20. Kotrehož posol ja sym w rjećazach, zo bych wot teho sameho chroble rěčał, kaž so zaleži.
- 21. So byšće pak wy tež wědźeli, kak zo mnu steji a što činju, to budźe wam wšitko k wědźenju sčinić Tychik, mój luby bratr a swěrny słužomnik w tym

Knjezu,

Jap. zk. 20, 4.

- 22. Kotrehož teho sameho dla sym k wam pósłał, zo byšće zhonili, kak zo mnu steji, a zo by wón waše wutroby troštował.

 Kol. 4, 7.
- 23. Měr budź z tymi bratrami a lubosć z wěru wot Boha Wótca a za Jezom Chrysta.
- 24. Hnada budź ze wšitkimi, kotřiž lubo maja našeho Knjeza Jezom Chrysta wobstajnje. Hamjeń. 2 Kor. 13, 13.

List, pisany z Roma na Ephesiskich a pósłany přez Tychika.

List swj. japoštoła Pawoła na Philippizkich.

Prěni staw.

Dźakowanje zwjazaneho Pawoła. Modlitwa a napominanje k wobztajnemu bědźenju wěry.

- 1. Pawoł a Timothej, wotročkaj Jezom Chrysta, wšitkim tym swjatym w Chrystusu Jezusu, kotřiž su w měsće Philippi, tež tym bizkopam a słužomnikam:

 1 Kor. 1, 2.
- 2. Hnada budź z wami a měr wot Boha, našeho Wótca, a teho Knjeza Jezom Chrysta. Rom. 1, 7.

Epistola na 22. njedželu po swj. Trojicy.

- 3. [Ja so dźakuju swojemu Bohu, tak husto jako na was spominam, Rom. 1, 8.
- 4. (Kotrež ja přeco činju w kóždej mojej próstwje za was wšitkich, a činju tu próstwu z wjeselom,)
- 5. Sa waše towarstwo na tym evangeliju, wot prěnjeho dnja hač sem;

- 6. A sym teje dobreje nadžije, zo tón samy, kiž we was tón dobry skutk je započał, jón budźe dokonjeć hač do teho dnja Jezom Chrysta;
- 7. Jako tež mi po prawym słuša, zo ja tak wot was wšitkich dźeržu, teho dla, zo ja was w swojej wutrobje mam tu w tym swojim jastwje, hdźeż ja to ewangelion zamolwjam a wobtwjerdźuju, dokelž wy wšitcy zo mnu runu hnadu sće dóstali.

 Eph. 3, 1. St. 4, 1.
- 8. Přetož Bóh je mój swědk, zo so mi po was wšitkich wutrobnje chce we Jezusu Chrystusu;

 Rom. 1, 9.
- 9. A za to prošu ja, zo by waša lubosć dale a bóle pšibywała we wšitkim póznaću a zhonjenju,
- 10. Tak zo byšće wy rozeznali, što by to lěpše było; zo byšće čisći byli bjez poroka a naztorka hač na tón dźeń Chrystusowy,
- 11. Napjelnjeni z płodami teje prawdosće, kotrež so přez Jezom Chrysta stanu k česći a chwalbje Božej. *Eph. 5, 9. Kol. 1, 10.*
- 12. Ja dam pak wam k wědźenju, lubi bratřa, zo to same, štož so mi je stało,

je na wjetše pšibjeranje teho ewangelija wušło; Eph. 6, 21. 22. Kol. 4, 7.

- 13. Tak zo moje zwjazki Chrystusa dla su zjawne sčinjene w cyłej sudnej chěži a pola druhich wšitkich,
- 14. A zo wjele bratrow w tym Knjezu su z mojich zwjazkow dobru nadźiju dóstali, zo su so wjele bóle směli wažić, bjez bojosće to słowo rěčeć. *Eph. 3, 13.*
- 15. Někotři wšak prěduja Chrystusa zawisće a zwady dla, někotři pak z dobreje mysle.
- 16. Tamni připowědaju Chrystusa zwady dla a nic z čizteje wutroby; dokelž měnja, zo chcedźa wjazy horja mojim zwjazkam pšidawać;
- 17. Ći pak z lubosću, dokelž wjedźa, zo ja na zamolwjenju teho ewangelija tudy ležu.

 Scht. 7.
- 18. Što pak je na tym? Hdyž jeno Chrystus pšipowjedany budźe na wšelke wašnje, njech so stanje njenadźujzy abo po prawdźe, dha ja so wšak w tym zwjeselu, haj chcu so hišće dale zwjeselić; St. 2. 18
- 19. Přetož ja wěm, zo mi to same k zbóžnozći wuńć budźe přez wašu modlitwu a přez pomoz teho Ducha Jezom Chrysta.

 2 Kor. 1, 11.

Tekst na 24. njedželu po swj. Trojicy. IV.

20. [Jako tež cyle dočakuju a mam nadžiju, zo w ničim k hanibje njebudu, ale zo ze wšitkej chrobłosću, runje jako hewak přeco, tak tež nětk Chrystus budže wysocy chwaleny na mojim ćěle,

- njech so stanje přez žiwjenje abo přez smjerć.
- 21. Přetož Chrystus je moje žiwjenje, a wumrjeće je moje dobyće.]
- 22. Hač pak při ćělnym žiwjenju wjazy wužitka z mojeho dźeła přińć mohło? Dha wšak njewem, kotremuž bych zwolił.
- 23. Přetož woboje dla so tyšu: ja sebi žadam preč ćahnyć a při Chrystusu być, kotrež by tež wjele lěpje było; 1 Kral. 19, 40. 2 Kor. 5, 8.
- 24. Ale wšak dlěje w čěle wostać, je nuzniše waše dla.
- 25. A to ja w dobrej nadžiji wěm, zo wostać a pola was wšitkich pšewoztać budu, wam k lěpšemu a k wjeselu teje wěry;

 Scht. 6. St. 2, 24.
- 26. So byšće wy so wulcy khwalili w Chrystusu Jezusu zo mnu, hdyž zaso k wam přinć budu.
- 27. Sadžeržće so jeno, jako přisteji temu evangeliju Khryztusowemu, zo, njech ja přiúdu a was wohladam, abo njech sym prečkach, ja bych wot was słyšał, zo stejiće we jednym duchu a we jenej mysli a pornjo nas so bědžiće za tu wěru teho ewangelija,
- 28. A zo wy so na žane wašnje njedaće naztróžeć wot tych pšećiwnikow, kotrež je wopokazanje, zo woni zatamani, wy pak zbóžni budžeće, a to wot Boha. St. 3, 19. Rom. 8, 17.
- 29. Přetož wam je date Chrystusa dla, zo nic jeno do njeho wěriće, ale tež jeho dla ćeŕpiće, Rom. 5, 3.
- 30. A maće runje to same bědženje, kajkež wy sće na mni widžili a nětk wote mnje słyšiće.

 Jap. zk. 16, 22.

Poniženje a powyšenje Chrystusowe dyrbi nas k jednoće, k ponižnozći . nawabić.

- 1. Je-li teho dla pola was napominanje w Chrystusu, je-li trošt teje lubosće, je-li dóstatk teho Ducha, je-li wutrobna lubosć a smilnosć:
- 2. Dha dopjelńće moju wjesełosć, zo byšće runeje mysle byli, runu lubosć a hromadźe jenu wutrobu měli a so na jene zrozumili,

 St. 1, 27.
- 3. Tež ničo nječinili zwady abo prózdneje česće dla, ale w ponižnozći so bjez sobu jedyn druheho wyše wažili, dyžli so samych.

 Gal. 5, 26.
- 4. A žadyn njehladaj na to swoje; ale kóždy hladaj na to, štož teho druheho je.

Epistola na njedželu Palmarum.

- 5. [Kóždy bjez wami budź teje mysle, jako Chrystus Jezus tež běše,
- 6. Kotryž, hač runje w Božim štalće bě, njedžeržeše wón za rubjenstwo, Bohu runy być; Jan. 1, 1. 2.
- 7. Ale wuprózdni so sam a wza wotročkowy štalt na so, bu podobny čłowjekam a na wašnju jako čłowjek namakany;

 Jez. 42,
- 8. Wón ponižowaše so sam a bu poslušny hač do smjerće, haj do smjerće na křižu.

 Hebr. 12, 2.

- 9. Teho dla je tež Bóh jeho pře wšo powyšił a je jemu mjeno dał, kotrež pře wšitke mjena je:

 Hebr. 2, 9.
- 10. So bychu so w Jezusowym mjenje poklakowałe wšitke kolena tych, kiż w njebjesach a na zemi a pod zemju su, *Jez. 45, 23. Rom. 14, 11.*
- 11. A wšitke jazyki póznałe, zo Jezus Chrystus tón Knjez je, k česći Boha teho Wótca.]

 Jap. zk. 2, 36. 1 Kor. 8, 6.
- 12. Teho dla, moji lubi, jako wy přeco sće posłušni byli, nic jeno, hdyž pola was sym był, ale tež nětk wjele bóle, hdyž prečkach wot was sym; čińće, zo byšće wy zbóžni byli, z bojosću a ze rženjom; 1 Pětr. 1, 17.
- 13. Přetož Bóh je, kiž wam móžnje dawa to, zo chceće, a to, zo činiće, po tym dobrym zpodobanju. 2 Kor. 3, 5.
- 14. Čińće wšitko bjez mórčenja a bjez wuryčowanja, Jan. 6, 43.
- 15. Zo byšće byli bjez poswarka a bjez winy a Bože dźĕći, bjez poroka srjedźa złeho a pšewrótneho naroba, bjez kotrymž wy so swĕćiće jako swĕcy na swĕće, St. 1, 10. Mat. 5, 14. Eph. 5, 8.
- 16. Z tym, zo słowo teho žiwjenja znjeseće, mi k chwalbje na tym dnju Chrystusowym, zo njejsym podarmo běžał ani podarmo džělał. 2 Tim. 1, 13. 1 Kor. 9, 26.
- 17. Hač pak ja runje woprowany budu na woporje a na swjatej słužbje wašeje wěry, dha so wšak wjeselu a so sobu wjeselu z wami wšitkimi; 2 Tim. 4, 6.
- 18. Teho sameho pak maće wy so tež wjeselić a maće so zo mnu zwjeselić.
 - 19. Nadžiju so pak w tym Knjezu

Jezusu, zo Timothea zkoŕo budu k wam pósłać, zo ja tež bych wokšewjeny był, hdyž zhonju, kak z wami steji. Jap. zt. 16, 1. 1 Thes. 3, 2.

- 20. Přetož ja nimam žaneho, kiž by tak po mojej mysli runy był a kiž by tak wutrobnje so za was starał;
- 21. Přetož wšitcy swoje wěcy pytaju, a nic štož Chrystusa Jezusa je. 1 Kor. 10, 24.
- 22. Wot njeho wy pak wěsće, zo je sprawny; přetož runje jako syn nanej, je wón zo mnu služil na evangeliju.
- 23. Teho sameho, kaž so nadžiju, budu ja pósłać na měsće, hdyž sym zhonił, kak zo mnu steji.
- 24. Nadžiju so pak w tym Knjezu, zo tež ja sam skoro přinć budu. St. 1, 25:
- 25. Ja sym pak za nuzne dźeržał, zo bych Epaphrodita, teho bratra, nětk k wam pósłał, kiž mój pomoznik a towarš a waš japoštoł je, kotryž mi słuži w mojej potrěbnosći;

 St. 4,
 18.
- 26. Přetož wón tež požadaše was wšitkich widźeć, a běše so jara starał, dokelž wy běšće słyšeli, zo je chory był. St. 1. 8.
- 27. A woprawdźe, wón běše na smjerć chory, ale Bóh je so nad nim smilił, nic pak jeno nad nim, ale tež nade mnu, zo bych njeměł zrudźbu na zrudźbu. *Jez.* 38, 1.
- 28. Jeho sym ja teho dla ćim zažo pósłał, zo byšće jeho widźili a zaso so zwjeselili a ja tež teje zrudźby mjenje měl.
- 29. Tuž wzmiće jeho horje w tym Knjezu ze wšej wjesołosću a mějće tajkich

w česći; Rom. 16, 2.

30. Přetož teho džěla Chrystusoweho dla bu wón k smjerći blisko a njeje swojeho žiwjenja kedžbu měl, zo by mi služil na waše město.

1 Kor. 16, 17.

3. staw.

Wo prawdosći wěry přećiwo falšnym japoštolam.

- 1. Dale, moji bratřa, wjeselće so w tym Knjezu! So ja wam přeco jene pišu, mje njemjerzy, was pak to wězćišich čini. St. 4, 4.
- 2. Hladajće so tych psow, hladajće so tych złych dźełaćerjow, hladajće so teho rosrezanja.
- 3. Přetož my smy to wobrězanje, kiž my w duchu Bohu služimy a chwalimy so w Chrystusu Jezusu a njezpušćamy so na čělo,

 5 Mójz. 30, 6.
- 4. Hač runje ja tež mam, zo bych so ćěła chwalił. Přetož jeli zo so druhemu zda, zo ćěła so chwalić móže, dha wjele wjazy ja móžu,

 2 Kor. 11, 18. 22.
- 5. Kiž sym wosmy dźeń wobr
ězany, z roda Israelski, z teje šlachty Benjamina, Hebrejzki z Hebrejzkich, a po zakonju
 Farizejski; Jap. zk. 23, 6.
- 6. Kiž ja po surowozći přesćěhach tu gmejnu a po prawdosći, kotraž je ze zakonja, běch bjez poroka.

 Jap. zk. 8, 3.
- 7. Ale kajkiž mi dobytk z teho běše, to sym ja Chrystusa dla za škodu džeržał. *Mat.* 13, 44.

- 8. Přetož woprawdže ja mam wšitko za škodu přećiwo temu jara wulkemu póznaću Chrystusa Jezusa, mojeho Knjeza, kotrehož dla ja wšitko sym za škodu džeržał a mam jo za howno, zo bych Chrystusa dobył, Jez. 53, 11.
- 9. A w nim namakany był, zo nimam moju prawdosć, kotraž z teho zakonja, ale kotraź přez wěru na Chrystusa přińdźe, to je teje prawdosće, kotraž wot Boha tej wěrje budźe pšidźělena; Rom. 3, 21. 22. St. 9, 30.
- 10. So bych jeho póznał a tu móc jeho horjestawanja a tón dóstatk jeho ćeŕpjenjow, hdyž jeho smjerći podobny budu.

 Rom. 6, 3. 4. 5.
- 11. Hač bych dóšoł k horjestawanju wot morwych.

Epistola na 14. njedželu po swj. Trojicy.

- 12. [Nic jako bych to same hižom zapšijał abo hižom dokonjany był; ja honju pak za tym, hač bych jo zapšijał, jako tež ja wot Chrystusa Jezusa zapšijaty sym. 1 Tim. 6, 12. Jan. 6, 44. St. 12, 32.
- 13. Moji bratřa, ja hišće sam so njedžeržu za teho, zo bych to same zapšijał. Jene pak ja praju: Ja zapomnju, štož z posleda je, N. t. a steju swěru za tym, štož z prjódka je;

 Ps. 45, 11.
- 14. Ja honju k temu wottyknjenemu kóncu za tym darom, kotryž pokaže to njebjeske powołanje Bože w Chrystusu Jezusu. 1 Kor. 9, 24. 1 Tim. 8, 12.
- 15. Teho dla, kak wjele nas je dokonjanych, ći sebi tak myslmy; a jeli zo na

něšto hinak mysliće, dha njech to wam Bóh zjewi; 1 Kor. 2, 6.

16. Wšak pak tak daloko, zo bychmy w tym, štož smy nawukli, po jenej wučbje šli a so na jene zrozumili.] St. 1, 27. St. 2, 2. Rom. 12, 16. St. 15, 5. 1 Kor. 1, 10. 1 Pětr. 3, 8.

Epistola na 23. njedželu po swj. Trojicy.

- 17. [Čińće po mni, lubi bratřa, a hladajće na tych, kiž tak chodźa, jako nas maće za hekzempel. 1 Kor. 4, 16.
- 18. Přetož jich wjele chodži, wot kotrychž ja wam husto prajił sym, nětk pak tež z płačom praju, ći njepřećeljo teho křiža Chrystusoweho, *Mat. 7, 13.*
- 19. Kotrychž kónc je satamanstwo, kotrymž brjuch za boha je, a jich česć budže k hanibje, kotřiž sebi na zerizke wěcy mysla. 2 Kor. 11, 15. Rom. 16, 18.
- 20. Ale naše měšćanske prawo je w njebjesach, wotsal tež na zbóžnika wočakujemy, teho Knjeza Jezom Chrysta, Hebr. 13, 14. Eph. 2, 6.
- 21. Kotryž naše hubjene ćělo přeměnić budže, zo podobne budže jeho krasnemu čělu, po tej mocy, z kotrejž wón tež wšitke wěcy sebi móže podčisnuć.]

 1 Kor. 15, 43, 49, 53.

Wo wobstajnosći a duchomnym wjeselu kšezćijanow; Philippiztich dobrota, Pawołej wopokazana.

- 1. Teho dla, moji lubi a požadani bratřa, moja wjeselosć a moja króna, wobztejće tak w tym Knjezu, wy lubi. 2 Kor. 1, 14. 1 Thes. 2, 10. 20.
- 2. Evodiu ja napominam a Syntichu ja napominam, zo byštej wonej w jenej mysli byłej w tym Knjezu;
- 3. Haj, tež tebje ja prošu, mój swěrny towaŕšo, stej při nimaj, kotrejž pornjo mi na evangeliju stej so bědžiłej z Klimanom a z tymi druhimi mojimi pomoznikami, kotrychž mjena su w knihach teho žiwjenja. Ps. 69, 30. Zjew. 3, 5. St. 13, 8. St. 17, 8. St. 20, 12. St. 21, 27. 2 Mójz. 32, 32. Dan. 12, 1. Luk. 10, 20.

Epistola na 4. njedželu adwenta.

- 4 [Wjeselće so w tym Knjezu kóždy čas, a zaso praju ja: wjeselće so! St. 3, 1.
- 5. Waša měrnozć budź znajomna wšitkim ludźom. Tón Knjez je blisko.
- 6. Njestarajće so wo ničo; ale njech we wšěch wěcach waše próztwy w modlenju a žadanju z dźakowanjom před Bohom zjawne budźa; *Mat. 6, 25. 31. Pz. 145, 18.*
- 7. A tón měr Boži, kotryž wyši je dyžli wšitkón rozum, wobarnuj waše wutroby a waše mysle w Chrystusu Jezusu.]

- 8. Dale, lubi bratřa, štož wěrne je, štož česne, štož prawe, štož pózćiwe, štož lubozne, štož khwalobne je, je-li někajki počink, je-li někajka chwalba, na to myslće.

 St. 3, 1: Rom. 12, 17.
- 9. Štož wy tež sće nawukli a dóstali a słyšeli a widźili na mni, to čińće: dha budźe tež tón Knjez teho měra z wami. *Rom.* 15, 33.
- 10. Ja sym so pak jara wulcy zawjeselił w tym Knjezu, zo wy so swěru zaso za mnje staraće; jako so prjedy za to ztarali sće, jeno zo sprawneho časa njeměješće.
- 11. To pak njepraju, jako by mi nuza była; přetož ja sym nawuknuł, pola kohož sym, sebi dać dosć być; *1 Tim. 6*, *6*.
- 12. A móžu ponižny być, móžu tež wysoki być wšudźom; a we wšěch wěcach sym ja tak rozwučeny, zo móžu syty być a hłoda tradać, zo móžu dosć měć a móžu nuzu ćerpić;
- 13. Ja wšitko móžu přez teho, kiž mje posylni, to je přez Chrystusa.
- 14. Dha wšak sće wy derje činili, zo sće so po mojej tyšnosći horje brali.
- 15. A wy Philippzzy tež wěsće, zo wot spočatka teho ewangelija, hdyž z Mazedonskeje wuńdźech, žana wosada mi ničo njeje wudźeliła po rachnowanju teho wudawanja a branja, chiba wy jeno sami.

 2 Kor. 11, 9.
- 16. Přetož do Thesaloniki wy junu a potom zaso pósłašće, štož mi potrěbne běše;
- 17. Nic zo bych dara pytał; ale ja płoda pytam, zo by tón samy bohaće we wašim rachnowanju był. Luk. 13, 7. 2

Kor. 9, 6. 12.

- 18. Přetož ja sym wšitko dóstal a mam bohaće dosć. Ja sym napjelnjeny, jako wot Epaphrodita doztach to, štož mi wot was běše póslane, słódke wonjenje a Bohu spodobny wopor.
- 19. Mój Bóh pak napjel
ń wšitku wašu potrjebnozć po swojim bohatztwje z krasnosću w Chrystusu Jezusu.
- 20. Bohu pak a našemu Wótcu budź česć wot wěčnosće hač do wěčnosće. Hamjeń.

 2 Tim. 4, 18.
- 21. Poztrorće wšitkich swjatych w Chrystusu Jezusu. Wam dadźa wjele dobreho powjedźźić ći bratřa, kotřiž při mni su.

 1 Kor. 16, 20.
- 22. Wjele dobreho wam dadźa powjedźić wšitcy swjeći, wosebnje pak kotřiž su z khěžorzkeho doma. 2 Kor. 13, 12.
- 23. Ta hnada našeho Knjeza Jezom Chrysta budź z wami wšitkimi. Hamjeń.

List, pisany z Roma a pósłany přez Epaphrodita.

List swj. japoštoła Pawoła na Kolosejzkich.

Prěni staw.

Přez Chrysta zasłužena zbóžnosć so čłowjekam přez słowo skići.

- Pawoł, japoštoł Jezom Chrysta, přez Božu wolu, a bratr Timothej, 2 Kor. 1,
- 2. Tym swjatym w Kolosu a wěrnym bratram w Chrystusu: Hnada budź z wami a měr wot Boha, našeho Wótca, a teho Knjeza Jezom Chrysta.
- 3. My so dźakujemy Bohu a Wótcu našeho Knjeza Jezom Chrysta a prosymy přeco za was, Rom. 1, 8.
- 4. Dokelž smy słyšeli wot wašeje wěry do Chrystusa Jezusa a wot teje lubosće přećiwo wšitkim swjatym,
- 5. Teje nadžije dla, kotraž wam je wotpołožena w njebjesach, wot kotrejež sće prjedy słyšeli přez to słowo teje wěrnosće we evangeliju, 1 Pětr. 1, 4.
- 6. Kotrež k wam je přišlo, jako tež do wšitkeho swěta, a je płódne, jako tež we was wot teho dnja, hdźež sće jo słyšeli a póznali tu hnadu Božu we wěrnosći;

Rom. 10, 18. Jan. 15, 16.

- 7. Jako wy też sće nawukli wot Epaphra, našeho lubeho sobuwotročka, kotryž za was je swěrny słužomnik Chrystusowy, St. 4, 12.
- 8. Kotryž tež nam je k wědźenju sčinił wašu lubosć w duchu.
- 9. Teho dla tež my, wot teho dnja, jako my to słyšeli smy, njepšeztanjemy so k Bohu za was modlić a prosyć, zo byšće napjelnjeni byli z póznaćom jeho wole we wšej duchomnej mudrosći a rozumje;

 Eph. 1, 15. 16.
- 10. So byšće wy doztojnje chodźili temu Knjezej k wšemu zpodobanju a płody přinjesli we wšem dobrym skutku a pšibjerali na Božim póznaću, Eph. 4, 1. 1 Thes. 2, 12. St. 4, 1. Phil. 1, 27. 1 Kor. 1, 5.
- 11. A posylnjeni byli ze wšej mozu po jeho krasnej mocy, ke wšej wobstajnosći a zćeŕpnozći z wjesołosću;

detail Epistola na 3. njedželu adwenta.

- 12. [A so dźakowali temu Wótcu, kiż je nas hódnych činił k runemu herbztwu tych swjatych w swětle,
 - 13. A je nas wutorhnuł wot wyšnozće

teje ćemnosće a nas pšeztajil do teho kralestwa swojeho lubeho Syna, St. 2, 15.

- 14. Na kotrymž my mamy to wumoženje přez jeho krej, tych hrěchow wodaće; Eph. 1, 7. Jap. zk. 20, 28.
- 15. Kiž je znamjo teho njewidomneho Boha, tón prěninarodženy přede wšitkimi ztworjenjemi.] *Hebr. 1, 3. Kn. Mudr. 7, 26.*
- 16. Přetož přez njeho je wšitko ztworjene, štož na njebjesach a na zemi je, to wědomne a njewidźomne, njech su tróny abo knjejztwa abo fěršćinztwa abo wyšnozće: wšitko je přez njeho a jeho dla ztworjene;

 Jan. 1, 3. 10.
- 17. A wón je prjedy wšitkich wěcow, a wšitko w nim wobzteji; *Přist. 8,* 25—27.
- 18. A wón je hłowa teho ćěła, to je teje cyrkwje, kiž je započatk a prěninarodźeny wot morwych, tak zo by wón přede wšitkimi wěcami prěni był. 1 Kor. 15, 20. Zjew. 1, 5.
- 19. Přetož (Wótcu) je so zpodobało, zo by w nim wšitka połnosć bydliła, *St.* 2, 9. Jan. 1, 16. St. 3, 34.
- 20. A zo by wón přez njeho wšitko ze sobu zjednał, štož je na zemi abo na njebjesach, dokelž wón měr sčini přez tu krej na swojim křižu přez so sam. *Rom.* 5, 10. 2 Kor. 5, 19. 1 Jan. 4, 10.
- 21. A je was, kiž wy něhdy cuzy a njepřećeljo běšće přez słužbu w tych złych skutkach, Epy. 2, 2. 12.
- 22. Nětk pak zjednal z čělom swojeho žiwota přez smjerć, zo by was postajil swjatych a bjez poswarka a bjez poroka před swojim wobličom; *Eph. 1, 4. St. 5,*

27.

- 23. Jeli zo wostanjeće na wěrje załoženi a twjerdźi a so njedaće hnuć wot teje nadźije teho ewangelija, kotrež sće słyšeli, a je prědowane bě wšitkimi ztworjenjemi, kiž su pod njebjesami, kotrehož słužomnik ja, Pawoł, postajeny sym.

 1 Kor. 15, 58.
- 24. Nětk wjeselu ja so při mojim ćerpjenju, kotrež za was ćerpju, a narunam na mojim ćěle, štož hišće je wostało wot tych pšećiwnozćow Khryztusowych, za jeho ćěło, kotrež ta cyrkej je, 2 Kor. 7, 4. Eph. 3, 13.
- 25. Kotrejž ja sym za słužomnika ztajeny po Božim zaztojúztwje, kotrež mi waše dla date je, zo by Bože słowo dopjelnjene było; Eph.~3,
- 26. To je ta potajnozć, kotraž je zkhowana była wot spočatka teho swěta a wot wšěch narodow hew, nětk pak je zjewjena jeho swjatym, Rom. 16, 25.
- 27. Kotrymž Bóh je chcył zjewić, kotre to krasne bohatstwo tuteho potajnstwa bjez pohanami je, to pak je Chrystus bjez wami, kiž je ta nadźija teje krasnosće;

 1 Tim. 1, 1.
- 28. Kotrehož my pšipowjedamy a napominamy wšitkich ludźi a wučimy wšitkich ludźi we wšelkej mudrosći, tak zo bychmy poztajili kóždeho čłowjeka dokonjaneho w Chrystusu Jezusu; Jan. 1, 7. Eph. 5, 27.
- 29. Wo čož so tež prózuju a wojuju po tej mocy teho, kiž mi móžnje pomha.

Wo člońzkich wuztawkach, Chrystusu, swjatej kšćeńzy a mocy jeho smjerće.

- 1. Ja pak wam k wědźenju dam, kajku wulku starozć wo was mam a wo tych, kiž su w Laodizeji, a wo wšitkich, kotřiž moje wobličo w ćěle njejsu widźili, *Phil.* 1, 30.
- 2. So bychu troštowane byłe wutroby tych samych, kotřiž hromadže su w lubosći na wšitko bohatstwo teje polneje a wězteje wědomnozće, tak zo bychu póznali to potajnztwo Bože, woboje teho Wótca a Chrystusa, Jan. 17, 3.
- 3. W kotrymž zkhowane su wšitke ćazy teje mudrosće a teho póznaća.
- 4. To pak praju, zo by was nichtó njezjebał z lesnymi ryčemi;
- 5. Přetož hač ja runje po ćěle pola was njejsym, dha wšak z duchom sym z wami a zwjeselu so, hdyž widźu waše dobre wustajenje a wašu sylnu wěru do Chrystusa. 1 Kor. 5, 3. St. 14, 40. Kol. 1, 23.
- 6. Teho dla, kaž wy teho Knjeza Jezom Chrysta sće horje wzali, tak w nim khodźće;
- 7. Kiž wy sće zkorjenjeni a natwarjeni w nim a wobtwjerdźeni přez wěru, jako sće nawučeni; dha budźće w tej samej tak połni, zo so z dźakom pšelijeće. *Eph.* 3, 17. *Eph.* 2, 22. 1 Thes. 5, 18. Kol. 3, 15.
- 8. Hladajće so, zo by was nichtó njewurubił přez swětnu mudrosć a prózdne zawjedźenje po člowječnej wučbje a po teho swěta wustajenjach, a nic po

Chrystusu.

- 9. Přetož w nim bydli wšitka polnosć teho bójztwa ćělnie.
- 10. A wy sće w nim dopjelnjeni, kiž wónje hłowa wšitkich fěršćinztwow a wyšnozćow; Jan. 1, 16. Eph. 1, 21.
- 11. W kotrymž wy tež wobrězani sće z wobrězanjom bjez rukow, hdyž sće so wuslekli to hrěšne ćěło na žiwoće, přez to wobrězanje Chrystusowe; 5 Mójz. 10, 16. St. 30, 6. Rom. 2, 29.
- 12. A sće z nim pohrjebani přez křćenicu, přez kotruž wy tež sće z nim horje ztanuli přez wěru, kotruž Bóh dawa, kiž jeho je horje zbudžil wot morwych;

 St. 3,
- 13. A je was tež z nim žiwych sčinił, jako wy morwi běšće w hrěchach a wobrězku wašeho ćěla, a je wam wodał wšitke hrěchi; Eph. 2, 1. 5. Luk. 7, 12.
- 14. A je wuhasnył to zapismo, kotrež přećiwo nam běše, kiž we wustajenjach wobzteješe a nam pšećiwne běše, a je to same ze srjedža preč sčinil a na křiž pšibil;

 Eph. 2, 15.
- 15. Je wurubił te fěršćinztwa a mocy, a je je zjawnje jate wjedł a nad nimi dobyće dźeržał sam přez so.
- 16. Njedajće so teho dla nikomu sudžić jědže abo pića dla, abo wuztajenych swjatych dnjow abo noweho měsaza abo tych sobotow dla; *Rom. 14, 2. 3.*
- 17. Kotrež su zéěn byłe tych pšichodnych wěcow; ale ćěło je Chrystusowe. Hebr. 8, 5. St. 10,
- 18. Njedajće nikomu sebi tón dobytk

preč wzać, hač by wón runje po swojim zdaću we jandźelzkej pokornozći a słužbje chodźił, kotrejž nihdy njeje widźił, a je podarmo naduty w swojej ćelnej mysli,

Mat. 24, 4.

- 19. Dokelž so njedźerži teje hłowy, z kotrejež to cyłe ćeło přez stawy a žiły pšihotowane so hromadu dźerži a narozće po Božim dorozćenju. Eph. 4, 15. 16.
- 20. Hdyž wy teho dla sće z Khryztusom wotemrěli tym swětnym wustawkam, što dha so daće wot swěta jimać, jako hišće w nim byšće žiwi byli, z tajkimi wučbami?
- 21. Ty njedyrbiš so teho pšimać, ty njedyrbiš teho wopytać, ty njedyrbiš so teho dótkać,
- 22. Kiž wšak wšitke bjez rukomaj zańdu a su člowječne přikaznje a wučby; *Jez. 29, 13. Mat. 15, 9.*
- 23. Kotrež na mudrosć podobne su přez samowuzwolenu swjatozć a pokornozć, a přez to, zo čěło njebudže pšešonowane ani jemu date, štož w česći k pjelnjenju žiwota słuša. 1 Tim. 4, 3. 1 Tim. 5,23.

3. staw.

Swučowanje w bohabojozći wot ludži w domjazym žiwjenju.

Tekst na njedželu Quazimodogeniti. IV.

- 1. [Sće-li wy teho dla z Khryztusom ztanuli, dha pytajće, štož je horjekach, hdžež Chrystus je, kiž sedži na prawicy Božej; St. 2, 12. Rom. 86, 5.
- 2. Wuztejće so na to, štož je horjekach, nic na to, štož na zemi je.
- 3. Přetož wy sće wumrěli a waše žiwjenje je potajene z Khryztusom w Bosy;
- 4. Hdyž pak Chrystus, waše žiwjenje, so zjewić budźe, tehdy budźeće tež wy z nim zjewjeni w krasnosći.] *Phil. 1, 21. 1 Kor. 15, 43.*
- 5. Moŕće teho dla waše stawy, kotrež su na zemi, kurwarstwo, nješwarnozć, hrozne łozkotanje, złe požadanje a lakomztwo, kotrež přibójstwo je; *Eph. 5,* 3.
- 6. Kotrychž dla přindže hněw Boži na džěći teje njewěry; Eph. 5, 6.
- 7. W kotrychž wy tež něhdy sće chodžili, jako bjez nimi swoje žiwjenje wjedžešće.
- 8. Nětk pak połožće to wšitko tež wot was: Hněw, surowosć, złósć, złe swarjenje, nješwarne słowa z wašeho erta. Rom. 6, 13. Eph. 4, 22. Hebr. 12, 1.
- 9. Njelžće jedyn na druheho; slečće so stareho člowjeka z jeho skutkami, *Zach.* 8, 16. Eph. 4, 25.

- 10. A woblečće so teho noweho, kiž so wonowi k póznaću po podobnozći teho, kiž jeho je stworił; *Eph. 4, 23. 24. 1 Mójz.* 1, 27.
- 11. Hdźeż njeje Grichizki ani żid, wobrezanje ani njewobrezanje, ani Nemz ani Sserb, ani wotročk ani frejny; ale wšitko a wšitkich je Chrystus. *Rom.* 10, 12.

Epistola na 20. njedželu po swj. Trojicy.

- 12. [Woblečće so teho dla, jako ći wuzwoleni Boži, swjeći a lubi, wutrobnu smilnosć, dobroćiwosć, ponižnozć, ćichomnozć, sćerpliwosć; Eph. 4, 24. 32.
- 13. Snjesće jedyn druheho a wodajće sebi bjez sobu, hdyž štó někajku skóržbu na druheho ma; runje kaž wam Chrystus wodał je, tak tež wy.

 Eph. 4, 2.
- 14. Wyše wšeho pak woblečće so tu lubosć, kotraž je zwjazk teho dokonjenja.
- 15. A tón měr Boži wudžěl dobyće we wašich wutrobach, k kotremuž tež wy powołani sće w jednym čěle, a budžće džakomni.

 Phil. 4, 7. Kol. 2, 7.
- 16. Dajće temu słowu Khryztusowemu bjez wami bohaće bydlić we wšej mudrosći; roswučće a napominajće so sami z pzalmami a z khwalobnymi a z duchownymi khěrlušemi, luboznje zpěwajo temu Knjezej w swojej wutrobje.

 1 Kor. 1, 5. Eph. 5, 19.
- 17. A wšitko, štož wy činiće ze słowami abo ze skutkami, to čińće

- wšitko w mjenje teho Knjeza Jezusa a dźakujće so Bohu a temu Wótcu přez njeho.]

 1 Kor. 10, 31.
- 18. Wy žony, budźće poddane swojim mužam, kaž so hodźi, w tym Knjezu. *Eph. 5, 22. 1 Pětr. 3, 1. 6.*
- 19. Wy mužojo, lubujće swoje žony a njehóršće so z nimi. *Eph. 5, 25. 1 Pětr. 3, 7.*
- 20. Wy dźeći, budźće posłušne tym starsim we wsech wecach; pretoż to so temu Knjezej derje lubi. Eph. 6, 1.
- 21. Wy nanojo, njeroszłobće swoje dźeći, zo bychu mysl a rozum njezhubiłe. *Eph. 6, 4.*
- 22. Wy wotročcy, budźće posłušni we wšéch wěcach swojim ćělnym knježim, nic ze słužbu před wočomaj, jako čłowjekam k lubosći, ale z wutrobnej swěrnozću a z bohabojaznozću. *Eph. 6,* 5. 1 Tim. 6, 1. Tit. 2, 9. 10. 1 Pětr. 2, 18.
- 23. A wšitko, štož wy činiće, to čińće radźi z wutrobu, jako temu Knjezej a nic jako čłowjekam; Eph. 6, 7.
- 24. Přetož wy wěsće, zo wy wot Boha budźeće dostać mzdu teho herbztwa; přetož wy słužiće temu Knjezej Chrystusej.
- 25. Štóž pak njeprawje čini, tón budže dostać, štož je njeprawje činil; přetož člorzke pohladanje tu njeplaći. *Jap. zk. 10, 34.*
- St. 4. Št. 1. Wy knježa, štož prawe a rune je, to wopokažće wotročkam, a wěsće, zo tež wy Knjeza maće w njebjesach.

 Eph. 6,

Wo kšezćijanow modlenju a mudrym zadžerženju.

- 2. Wostańće při modlitwje a wachujće w tej samej z dźakowanjom; Luk. 18, 1 x. Rom. 12, 12. 1 Thes. 5, 17.
- 3. Modlće so tež sobu za nas, zo by nam Bóh durje teho słowa wotewrił, tak zo bychmy to potajnztwo Chrystusowe rěčeli, kotrehož dla tež ja zwjazany sym; *Eph. 6, 19. 2 Thes. 3, 1. Rom. 15, 30.*
- 4. Zo bych to same zjewił, kaž ja rěčeć dyrbju.
- 5. Khodźće mudrje přećiwo tym, kotřiž wonkach su, a wukupće sebi sprawny čas. *Eph. 5, 15. 16.*
- 6. Waša ryč budź přeco lubozna a ze selu začinjena, zo byšće wědźeli, kak wy jenemu kóždemu wotmołwić dyrbiće. Mark. 9, 50.
- 7. Kak zo mnu steji, budźe wam wšitko k wědźenju činić Tychikus, tón luby bratr a swěrny wučomnik a sobuwotročk w tym Knjezu; Eph. 6, 21.
- 8. Kotrehož teho dla sym k wam pósłał, zo by wón zhonił, kak so wam dźe, a waše wutroby troštował,
- 9. Z Onezimom, tym swěrnym a lubym bratrom, kiž je wot tych wašich; taj budžetaj wšitko, kak so nam tudy dže, wam zjewić. *Philem. št. 10.*
- 10. Wjele dobreho wam dawa prajić Ariztarchus, mój sobujaty, a Markus, Barnabasowy wuj, wot kotrehož wy někotre přikaznje sće dóstali (budže-li wón k wam přińć, dha wzmiće jeho

- horje), Jap. zk. 19, 20.
- 11. A Jezus, kotremuž Juzt rěkaju, kotřiž su z wobrězanja. Ći su jeno sami moji pomoznizy na Božim kralestwje, kotřiž tež mój trošt byli su. *Jap. zk. 11*, 2.
- 12. Was postrowi Epaphras, kiž wot tych wašich je, tón wotročk Chrystusowy, kiž so přeco za was bědźi z modlitwami, zo byšće wobztali dokonjeni a dopjelnjeni we wšej woli Božej. St. 1,7.
- 13. Ja swědču jemu, zo wón so jara prózuje za was a za tych, kotřiž su w Laodizeji a w Hierapoli.
- 14. Wjele dobreho da wam powjedźić Lukaš, tón luby lěkaŕ, a Demas. 2 Tim. 4, 11.
- 15. Prajće wjele dobreho tym bratram w Laodizeji a Nymphanej a jeho domjazej zhromadźiznje. Rom. 16, 5.
- 16. A hdyž tón list pola was je pšelazowany, dha čińće, zo wón tež w Laodizejzkej wosadźe budźe lazowany, zo tež wy tón list, kiž z Laodizeje pisany je, byšće lazowali.
- 17. Archippej pak rjekńće: Hladaj słužby, kotruž sy dóstał w tym Knjezu, zo by ju dopjelnił. *Philem. št. 2.*
- 18. Postrowjenje wam dam ze swojej Pawołowej ruku. Spomńće na moje zwjazki. Hnada budź z wami. Hamjeń.

List, na Kolosejzkich napisany a pósłany z Roma přez Tychika a přez Onezima.

Prěni list swj. japoštola Pawola na Thesalonzkich.

Prěni staw.

Napominanje k wobstajnosći w kšezćijanztwje na Thesalonzkich.

- 1. Pawoł a Silvan a Timothej tej Thesalonzkej wosadźe w Bosy Wótcu a w tym Knjezu Jezusu Chrystusu: Hnada budź z wami a měr wot Boha, našeho Wótca, a teho Knjeza Jezom Chrysta! 2 Thes. 1, 1.
- 2. My dźakujemy so Bohu přeco za was wšitkich a wopomnimy was bjez přestaća w našej modlitwje;
- 3. Tež zpominamy my na waš skutk we wěrje a na waše dźeło w lubosći a na wašu sćerpliwosć w nadźiji, kotraž je naš Knjez Jezus Chrystus, před Bohom a našim Wótcom.
- 4. Přetož, lubi bratřa, wot Boha lubowani, my wěmy, zo sće wot Boha wuzwoleni:
- 5. A zo naše ewangelion je pola was było nic jeno w słowje, ale też w mocy a w swjatym Duchu a we wulkej weztozći; jako wy wesće, kajzy my smy bjez wami

byli waše dla.

- 6. A wy sće po nas činili a po tym Knjezu a sće to słowo horje wzali we wšej pšećiwnozći z wjesołosću w swjatym Duchu; 1 Kor. 4, 16.
- Tak zo sće wy znamjo byli wšitkim wěrnym w Mazedonzkej a we Achajzkej.
- 8. Přetož wot was je wušoł hłós teho Knjezoweho słowa, nic jeno přez Mazedonzki a Achajzki kraj, ale tež na wšě města je waša wěra do Boha rozešła, tak zo nam trjeba njeje, wot teho što prajić. *Rom. 1, 8.*
- 9. Woni sami wot was připowědaju, kak my so smy měli, jako k wam zaúdžechmy, a kak wy so k Bohu sće wobroćili wot tych pšibohow, zo byšće žiwemu a wěrnemu Bohu słužili,
- 10. A wočakowali jeho Syna z njebjes, kotrehož wón wot morwych je zbudźił, to je Jezusa, kiž nas wot pšichodneho hněwa je wumóhł.

 Phil. 3, 20.

Horcy posłucharjo su swěrnych wučerjow wjesele.

- 1. Přetož tež wy sami wěsće, lubi bratřa, wot našeho nutszańdźenja k wam, zo wone njeje podarmo było;
- 2. Ale hač runje my prjedy smy ćerpili a hanjeni byli, jako wy wěsće, w Philippi, smy so my wšak schroblili w našim Bosy, zo bychmy pola was rěčeli to ewangelion Bože z wulkim bědženjom. Jap. zk. 16, 22. St. 17, 5. 2 Kor. 11, 25.
- 3. Přetož naše napominanje njeje było k zamolenju ani k nječiztozći ani z lesnosću; 2 Kor. 7, 2.
- 4. Ale jako my wot Boha zpytani smy, zo by nam to ewangelion dowěrjene było, zo bychmy to same prědowali; tak my tež rěčimy, nic jako chcyli so ludźom spodobać, ale Bohu, kiž naše wutroby spyta.

 Gal. 1, 10. St. 2, 7.
- 5. Přetož my so nihdy ze słowami njejsmy pšisłodžili, jako wy wěsće, ani lakomztwa hladali; Bóh je swědk.
- 6. My tež njejsmy česće pytali wot ludži ani wot was ani wot druhich. *Jan.* 5, 41. 4.
- 7. My móžachmy wam tež wobćežni być, jako Chrystusowi japoštoli; ale my smy lubozni jako mać pola was byli, runje jako dójka swoje džěći pyta.
- 8. Tak so nam po was chcyše a spodoba so nam derje, wam sobu dźĕlić nic jeno to ewangelion Bože, ale tež naše žiwjenje, teho dla zo nam sće lubi byli.
 - 9. A wy so derje wěsće dopomnić,

lubi bratřa, našeho dźeła a našeje prócy; přetož w nocy a wodnjo smy my dźełali, teho dla, zo žadnemu wot was njebychmy wobćežni byli; a smy bjez wami to ewangelion Bože prědowali. 1 Kor. 4, 12.

- 10. Teho sće wy swědkojo a wosebje Bóh, kak my so swjeće a prawje a bjez poroka pola was, kiž wy wěrješće, smy zadźerželi; 1 Tim. 3, 2.
- 11. Kaž wy tež wěsće, zo my kóždeho bjez wami, jako nan swoje dźeći, smy napominali a tróštowali,
- 12. A smy wobswědčili, zo byšće wy doztojnje chodźili před Bohom, kiž was je powołał k swojemu kralestwu a k swojej krasnosći. Eph. 4, 1. Phil. 1, 27.
- 13. Teho dla tež my bjez přestaća so Bohu džakujemy, zo, jako wy wot nas doztašće to słowo Božeho prědowanja, wy to same horje wzašće, nic jako člowječne słowo, ale, kaž woprawdźe je, jako Bože słowo, kotrež tež mócne je we was, kiž wy wěriće.

 St. 1, 5.
- 14. Přetož wy, lubi bratřa, zadžeržiće so runje po wašnju tych wosadow Božich, kotrež su w Židowskej w Chrystusu Jezusu, zo runje to same pšećeŕpili sće wot swojich blizkich přećelow, štož woni wot Židow;
- 15. Kotřiž tež teho Knjeza Jezusa su morili a swojich profetow, a tež nas su pšezćěhali a njelubja so Bohu a su wšitkim ludžom pšećiwni. *Jap. zk. 2, 22. 23. St. 3, 15.*
- 16. Nam woni wobaraju, zo njebychmy rěčeli k tym póhanam, zo bychu zbóžni byli, z tym pak swoje hrěchi

přeco dopjelnja; přetož Boži hněw je na nich přišol hač do kónca. *Mat. 23, 33.*

- 17. My pak, lubi bratřa, dokelž my wot was na chwilu smy preč wzaći, po wobliču, nic po wutrobje, smy my ćim bóle so ztarali, waše wobliča wohladać z wulkej žadozću. *Rom. 1, 11. St. 15, 23.*
- 18. Teho dla smy my chcyli k wam přinć, ja Pawoł wosebje, dwójcy; ale zatan je nam wobarał.
- 19. Přetož štó je naša nadžija abo radosć abo króna, z kotrejž so bychmy khwalili? Njejsće tež wy to před wobličom našeho Knjeza Jezom Chrysta, na jeho přichod? *Phil.* 4, 1.
 - 20. Wy sće wšak naša česć a radosć.

3. staw.

Pawoła starozć a modlenje za Thesalonzkich.

- Teho dla njemóžachmy my so dlěje zdžeržeć; a je so nam lubilo, zo bychmy we Athenje sami byli woztajeni;
- 2. A smy Timothea pósłali, našeho bratra a służomnika Božeho a našeho pomoznika na evangeliju Chrystusowym, zo by was posylnił a was napominał we wašej werje;
- 3. So by so žadyn njedal přewobroćić přez te přećiwnosće; přetož wy wěsće, zo my k temu smy poztajeni. Eph. 3, 13.
- 4. A jako my pola was běchmy, dźachmy my wam prjedy, zo budźemy přećiwnosće měć; jako so tež je stało, a wy wo tym wěsće.

 Jap. zk. 17, 1 x.

- 5. Teho dla ja tež so dlěje njemóžach zdžeržeć, a sym k wam póslal, zo bych zhonil wašu wěru, zo by was snadź njezpytował tón zpytowaŕ a naše džělo podarmo njebylo.

 Phil. 2, 16.
- 6. Dokelž pak njedawno Timothej wot was k nam je přišol a nam powědal wašu wěru a lubosć, a zo wy přeco we wšitkim dobrym na nas zpominaće a žadaće, zo byšće nas widźili, jako my tež was:
- 7. Dha smy my teho dla, lubi bratřa, trošt dóstali nad wami we wšej našej tyšnosći a nuzy přez wašu wěru;
- 8. Přetož nětk smy my žiwi, dokelž wy stejiće w tym Knjezu.
- 9. Přetož kajki dźak móžemy my Bohu zaso dać waše dla za wšitku wjeselosć, kotruž my mamy nad wami před Bohom?
- 10. My prosymy w nocy a wodnjo jara wulcy, zo bychmy waše wobličo widźeć móhli a dopjelnili, štož dosć njeje na wašej wěrje.

 *Rom. 1, 10. St. 15, 23.
- 11. Sam pak Bóh a naš Wótc a naš Knjez Jezus Chrystus wobradź nam dobry puć k wam;
- 12. Was pak pšizporjej tón Knjez a čiń was přez měru polnych w lubosći bjez sobu a přećiwo kóždemu, jako tež my přećiwo wam smy;
- 13. So bychu waše wutroby posylnjene a bjez winy byłe w swjatosći před Bohom a našim Wótcom, na tón přichod našeho Knjeza Jezom Chrysta, ze wšitkimi jeho swjatymi. 2 Thes. 2, 17. Phil. 1, 10.

Napominanje k swjatemu chodženju, trošt přećiwo zrudnozći z horjestaća morwych.

- 1. Dale pak, lubi bratřa, prosymy a napominamy was w tym Knjezu Jezusu, dokelž wy wot nas dóstali sće, kak wy chodžić a so Bohu lubić dyrbiće, zo byšće dale a bóle połniši byli; 2 Thes. 3, 12. Eph. 4, 1.
- 2. Přetož wy wěsće, kajke přikaznje my wam dali smy přez teho Knjeza Jezusa.
- 3. Přetož to je Boža wola: waše woswjećenje, zo byšće so wostajili kurwarstwa, Rom. 12, 2.
- 4. A kóždy bjez wami wědźał swoje sudobje zachować w swjećenju a česći, 1 Kor. 6, 13. 15.
- 5. Nic w hrěšnym požadanju, jako póhanjo, kotřiž Boha njeznaja;
- 6. A zo by nichtó swojeho bratra w žanej wěcy njepšekrótšił a njezjebał; přetož tón Knjez je sudnik, kiž to wšitko wjeći, jako my wam tež prjedy prajili a wobswědčili smy.

 1 Kor: 6, 8.
- 7. Přetož Bóh nas njeje powołał k nječiztozći, ale k swjećenju. 2 Tim. 1, 9.
- 8. Štóž teho dla zaspi, tón njezazpi čłowjeka, ale Boha, kiž tež swojeho Ducha do nas dał je.

Tekst na 17. njedželu po swj. Trojicy. IV.

- 9. [Wot teje bratrowzkeje lubosće pak wy njepotrjebaće, zo bych wam pisał; přetož wy sami sće wot Boha nawučeni, zo byšće so bjez sobu lubowali; 3 Mójz. 19. 18. Jan. 13. 34.
- 10. A to činiće wy tež na wšitkich bratrach, kiž w cyłej Mazedonzkej su. Napominamy pak waks, lubi bratřa, zo byšće dale a bóle połniši byli.
- 11. Hladajće teje česće, zo byšće z pokojom byli a to swoje činili a ze swojimaj rukomaj džělali, jako my wam smjy pšikazali, 2 Thes. 3, 8. 12. 1 Thes. 2, 9.
- 12. So byšće česnje wokoło šli z tymi, kiž wonkach su, a na ničim nuzu njeměli.] Rom. 13, 13.
- 13. Ja pak wam, lubi bratřa, nochcu zamjelčeć wot tych, kiž wusnyli su, zo njebyšće žarowali jako ći druzy, kotřiž žaneje nadžije nimaju. 1Kor. 10,1. Sir 22. 1.
- 14. Přetož hdyž my wěrimy, zo Jezus wumrěl a stanyl je, dha budže tež Bóh tych, kiž wusnyli su přez Jezusa, z nim přiwjesć. Rom. 14, 9. 1 Kor. 15, 13. 18.
- 15. Přetož to my wam prajimy jako slowo teho Knjeza, zo my, kiž žiwi woztanjemy hač na Knjezowy přichod, njebudžemy tola prjedy tych přiné, kotřiž wusnyli su;

 1 Kor. 15, 23. 51.
- 16. Přetož wón sam, tón Knjez, budže z wołanjom a z hłosom teho wyšeho jandžela a z trubjelu Božej z njebjes dele přińć, a ći morwi w Chrystusu budža najprjedy stanuć;

 Mat. 24,
 31.

- 17. Potom my, kiž žiwi woztanjemy, budźemy z nimi hromadźe torhnjeni w mróčelach temu Knjezej napřećiwo do lófta a budźemy tak wěčnje při tym Knjezu.

 Zjew. 11, 12.
- 18. Dha tróštujće so bjez sobu z tymi słowami. 2 Kor. 13, 11.

Wo sudnym dnju a pšihotowanju k njemu.

Tekst na 2. njedželu adwenta. IV.

- 1. [Wot tych časow pak a štundow, lubi bratřa, njeje trjeba wam pisać; *Mat. 24*, 3. 36.
- 2. Přetož wy sami derje dosć wěsće, zo teho Knjeza dźeń tak pšińeć budźe jako paduch w nocy. Luk. 12, 39. 2 Pětr. 3, 10. Zjew. 3, 3. St. 16, 15.
- 3. Přetož hdyž rjeknyć budźa: Měr je a pokoj, tehdy budźe jich nahle skaženje nadpanuć, runje jako bolozć ćežku žónsku, a njebudźa ćeknyć. *Jer.* 6. 14. St. 8. 11.
- 4. Wy pak, lubi bratřa, njejsće w ćmje, zo by was tón dźeń jako paduch nadpanuł. Eph. 5, 8.
- 5. Wy sće wšitcy džěći teho swětła a džěći teho dnja; my njejsmy wot nocy ani wot ćmy.

 Luk. 16, 8. Rom. 13, 12.
- 6. Dha njezpijmy teho dla, jako ći druzy; ale wachujmy a budźmy ztrózbi.
 - 7. Přetož kotřiž zpja, ći zpja w nocy,

- a kotřiž pjeni su, ći su w nocy pjeni; *Rom. 13, 12. 13.*
- 8. My pak, kiž my teho dnja smy, budźmy ztrózbi, nawoblekani z kabatom teje wěry a lubosće a z kłobukom teje nadźije k zbóžnozći. Rom. 13, 12. Jez. 59, 12. Eph. 6, 14-11.
- 9. Přetož Bóh nas njeje k hněwu postajił, ale k wobsynjenju teje zbóžnozće přez našeho Knjeza Jezom Chrysta,

 Rom. 9, 23.
- 10. Kiž za nas wumrěł je, zo bychmy my, njech wachujemy abo zpimy, tež z nim žiwi byli.

 Rom. 14, 8. 9.
- 11. Teho dla napominajće so bjez sobu a twaŕće jedyn druheho, jako wy tež činiće.]

 Hebr. 10, 24. 25.
- 12. Prosymy pak was, lubi bratřa, zo byšće póznali tych, kiž so na was prózuja a wam prjódkzteja w tym Knjezu a was napominaju.

 1 Kor. 18, 18.
- 13. Cžezćće a lubujće jich najbóle jich džěla dla, a džeržće měr z nimi.
- 14. Napominamy pak was, lubi bratřa: wučće tych njerodnych, tróštujće tych bojaznych, znošće tych słabych, budźće zćeŕpni přećiwo kóždemu.

 2 Thes. 3. 15.
- 15. Hladajće, zo by nichtó nikomu złósće za złósć nječinił; ale kóždy čas za dobrym hońće, sami bjez sobu a tež přećiwo kóždemu. *Přist. 20, 22. Rom. 12, 17. 1 Pětr. 3, 9.*
- 16. Budźće kóżdy čas wjesołi, *Luk.* 10, 20.
- 17. Bjez přestaća so modlće, *Luk. 18*, 1. Rom. 12, 12. Kol. 4, 2.
- 18. Sa wšo budźće dźakomni; přetož to je Boža wola w Chrystusu Jezusu na

was.

Eph. 5, 20.

- 19. Teho ducha njezdušće, 1 Kor. 14, 30.
- 20. To prědowanje Božeho pisma njezazpiće;
- 21. Spytajće wšitko a to dobre zdžeržće; Rom. 2, 18.
- 22. Wšitkeho, štož złemu je podobne, so wostajće.
- 23. Ssam pak Bóh teho měra rosswjeć was čizće, a wšitkón waš duch a duša a ćělo njech budža bjez poroka zdžeržane hač na přichod našeho Knjeza Jezom Chrysta.

 Rom. 15, 33.
- 24. Swěrny je wón, kiž was powoła, kiž tež to činić budźe. 1 Kor. 1, 9. St. 10, 13. 2 Tim. 2, 13. 1 Jan. 1,9.
 - 25. Lubi bratřa, prošće za nas.
- 26. Poztrorbće wšitkich bratrow ze swjatym wokošowanjom. *Rom. 16, 16. 1 Kor. 16, 20.*
- 27. Ja was zaroću při tym Knjezu, zo byšće tón list podali lazować wšitkim swjatym bratram.

 Kol. 4, 16.
- 28. Ta hnada našeho Knjeza Jezom Chrysta budź z wami. Hamjeń. *Phil.* 4, 23.

Tón prěnáši list na Thesalonzkich je pisany z Athena.